

DŽORDŽ R. R. MARTIN

„Zaista epski... sa veličanstveno uzbudljivim klimaksom, ovaj roman je prava gozba za ljubitelje fantastike, čak i za one sa velikim apetitom.“

Publishers Weekly

PLES SA ZMAJEVIMA

DEO DRUGI:
POSLE GOZBE

PETA KNJIGA PESME LEDA I VATRE

DŽORDŽ R. R. MARTIN

PLES SA ZMAJEVIMA

DEO DRUGI:
POSLE GOZBE

PETA KNJIGA PESME LEDA I VATRE

ova je za moje fanove:

Lodi, Trebal, Stigo, Pod, Kares, Jags, X-rej i Mr. X, Kejt, Čataja, Mormont, Mič, Džejmi, Vanesa, Ro, i Stabi, Luiz, Agrevejn, Vert, Mak, Džo, Mš, Telisijana, Blekfajer, Bron Kameni, Kojotova Kćerka i ostali luđaci i divljinje iz Bratstva bez barjaka

za moje volšebnike vebe:

Elio i Linda, lordovi Vesterosa, Zima i Fabio iz WIC-a, i Gibs sa Zmajkamena, koji je sve to započeo

*za ljude iz Ašaija u Španiji koji su nam pevali o medvedu i devici lepoj i fantastičnim fanovima iz Italije koji su mi dali toliko vina
za moje čitaoce u Finskoj, Nemačkoj Brazilu, Portugaliji, Francuskoj i Holandiji i svim drugim dalekim zemljama gde ste čekali na ovaj ples*

i svim prijateljima i fanovima koje tek treba da upoznam

hvala na strpljenju

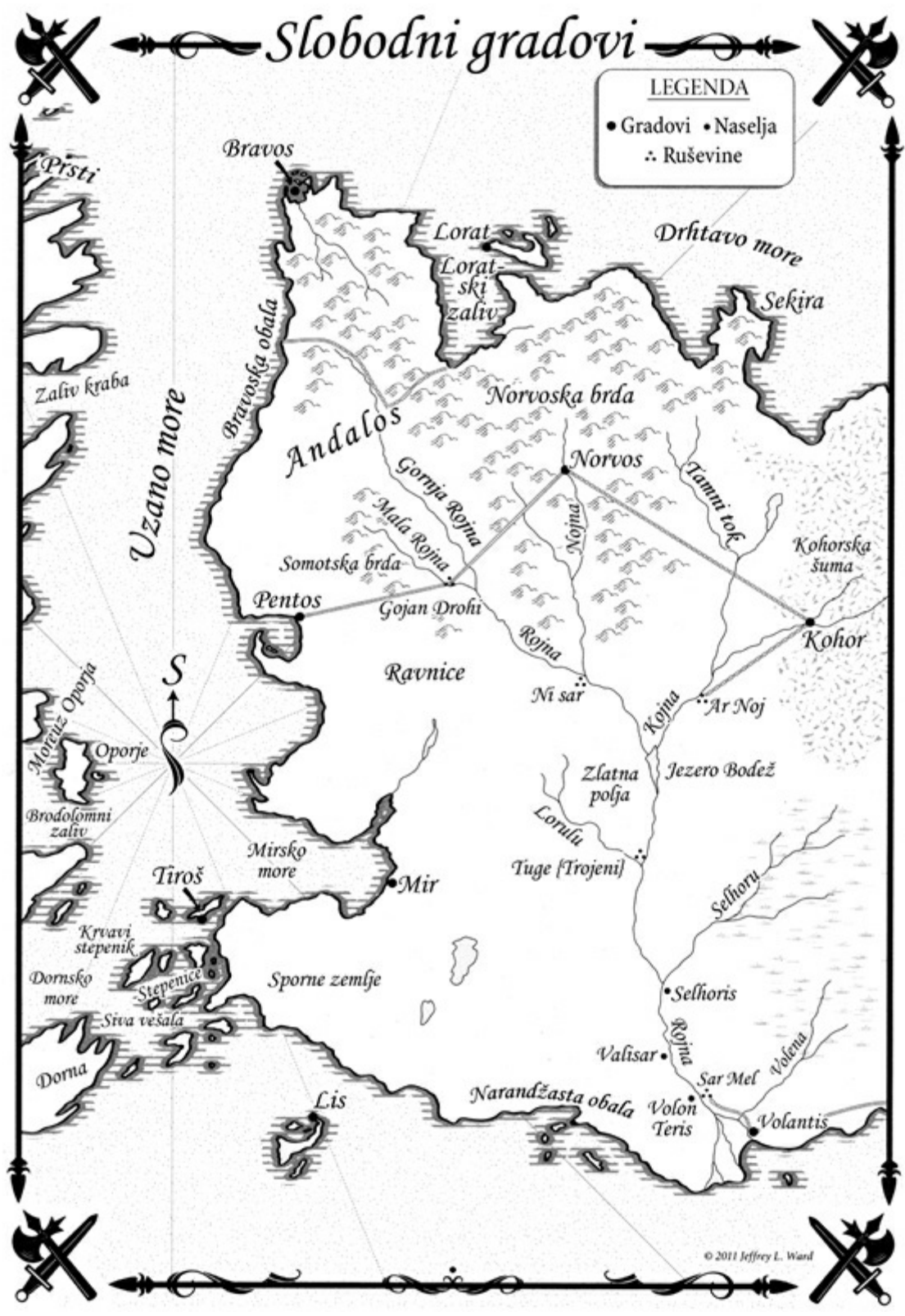
S one strane Zida

Zemlja večite zime
[Neistraženo]

LEGENDA

- Gradovi • Zamkovi
- ◊ Ruševine zamkova

Slobodni gradovi

LEGENDA

- Gradovi
- Naselja
- ⋯ Ruševine

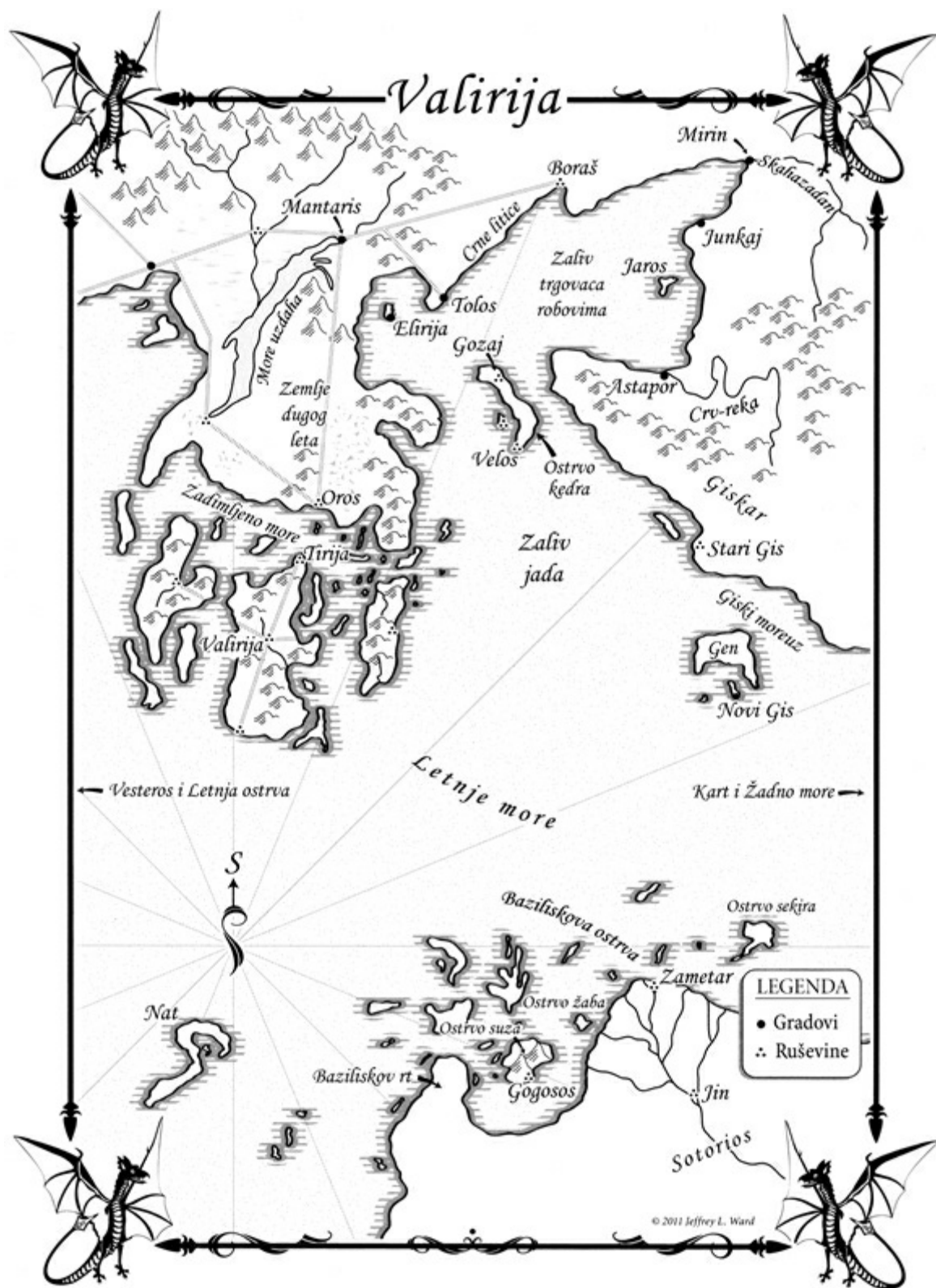
Geographical Features:
Uzano more (west coast), Drhitavo more (east coast), Mirsko more (south coast), Zlatna polja (central plains), Kofhorska šuma (eastern forest), Norvoska brda (northern mountains), Somotska brda (central mountains), Sporne zemlje (southern lands), Krvavi stepenik (southern steppe).

Regions and Landmarks:
Andalos, Norvoska brda, Ravnice, Sporne zemlje, Dornsko more, Mirsko more, Tiroš, Lis, Narandžasta obala.

Cities and Settlements:
Bravos, Lorat, Norvos, Pentos, Mir, Kohor, Selhoris, Valisar, Sar Mel, Volantis, Volon Teris.

Rivers and Waterways:
Gornja Rojina, Mala Rojina, Rojina, Kojina, Tami tof, Lorulu, Selhoru, Volena.

Other Locations:
Prsti, Zaliv kraba, Bravoska obala, Lorat-ski zaliv, Sekira, Kofhorska šuma, Ni sar, Ar Noj, Jezero Bodež, Tuge (Trojeni), Siva vešala, Dorna, Stepenice.

Valirija

Mantaris
 Boraš
 Mirin
 Skglazadan
 Jaros
 Junkaj
 Zafiv trgovaca robovima
 Crne litice
 Tolos
 Efirija
 Gozaj
 Astapor
 Veloš
 Ostrvo kedra
 Zemlje dugog leta
 More uzdaha
 Oros
 Tiriija
 Valirija
 Zafiv jada
 Ostrvo kedar
 Cru-reka
 Giskar
 Stari Gis
 Giski moreuz
 Gen
 Novi Gis

Vesteros i Letnja ostrva
 Letnje more
 Kart i Žadno more

Nat
 Baziliskov rt
 Gogosos
 Ostrvo suza
 Ostrvo žaba
 Zametar
 Jin
 Sotorios
 Baziliskova ostrva
 Ostrvo sekira

**PLES SA
ZMAJEVIMA**

– deo drugi –

POSLE GOZBE

TIRION

Prošlo je sedam dana otkako je *Selesori koran* isplovio iz Volantisa kada je Para napokon izašla iz kabine i došunjala se na palubu poput nekog strašljivog šumskog stvora koji se pojavljuje posle dugačkog zimskog sna.

Bio je suton i crveni sveštenik je upalio noćnu vatru u velikim gvozdanim mangalama na sredini broda dok se posada okupljala za molitvu. Mokorov glas bio je bas bubanj koji kao da je odjekivao iz dubine njegovih ogromnih grudi. „*Zahvaljujemo ti na tvom suncu što nas greje*“, molio se. „*Zahvaljujemo ti na tvojim zvezdama koje bdiju nad nama dok jedrimo ovim hladnim crnim morem.*“ Ogroman čovek, viši od ser Džore i dovoljno širok za dvojicu, sveštenik je na sebi imao grimiznu odoru na čije su rukave, skute i okovratnik bili našiveni plamenovi od narandžastog satena. Koža mu je bila crna kao smola, kosa bela kao sneg; plamen tetoviran preko obraza i čela žut i narandžast. Gvozdani štap mu je bio visok koliko on sam, okrunjen zmajskom glavom; kada bi udario njegovim krajem po palubi, zmajeva čeljust je bljuvala pucketav zelen plamen.

Njegovi telohranitelji, petorica ratnika-robova iz Vatrene šake, predvodili su odgovore. Zapevali su na jeziku Starog Volantisa, ali je Tirion tu molitvu čuo dovoljno puta da shvati suštinu. *Zapali našu vatru i zaštiti nas od tame, bla bla, osvetli nam put i fino nas zagrej, noć je mračna i puna užasa, spasi nas od grozних stvorenja i još bla bla bla.*

Znao je da mu ne bi bilo pametno da takve misli izgovara naglas. Tirionu Lanisteru nije trebao nijedan bog, ali je na ovom brodu bilo mudro pokazati određeno poštovanje prema R'loru. Kada su isplovili Džora Mormont je skinuo Tirionu lance i okove i kepec nije želeo da mu pruži povoda da mu ih ponovo stavi.

Selesori koran je bilo tromo korito od petsto tona, s dubokom štivom, visokim kaštelima na pramcu i krmi i jednim jarbolom između. Na pramcu je imao nakaznu figuru, nekog crvotočnog drvenog uglednika koji kao da je patio od zatvora, sa smotanim svitkom pod miškom. Tirion u životu nije video ružniji brod. Posada mu nije bila ništa lepša. Kapetan, hladan, debeo čovek poganog jezika, s blisko usađenim, gramzivim očima, loše je igrao sivas, a još i gore trpeo poraze. Pod njim su služila četvorica oficira oslobođenika i pedeset robova vezanih za brod, svaki s grubo tetoviranom figurom s pramca koge na obrazu. Mornari su Tiriona zvali Beznosi, koliko god im on puta ponovio da se zove Hugor Brdski.

Trojica oficira i više od tri četvrtine posade bili su vatreni sledbenici Gospodara svetlosti. Tirion nije bio toliko siguran za kapetana, koji se uvek pojavljivao za večernje molitve ali u njima nije posebno učestvovao. Mokoro je međutim bio istinski gospodar *Selesori korana*, bar za ovo putovanje.

„*Gospodaru svetlosti, blagosiljaj svog roba Mokora i osvetli mu put u tamnim krajevima sveta*“, grmeo je crveni sveštenik. „*I odbrani svog roba, pravednika*

Banera. Podaj mu hrabrosti. Podaj mu mudrosti. Ispuni mu srce vatrom.“

Tada je Tirion primetio Paru, kako posmatra predstavu sa strmog drvenog stepeništa koje je vodilo dole pod zadnju palubu. Stajala je na jednom od nižih stepenika, tako da joj se video samo vrh glave. Ispod kukuljice oči su joj na svetlosti noćne vatre sijale krupne i bele. Sa sobom je imala svog psa, velikog sivog hrta koga je jahala u predstavama.

„Moja gospo“, dozva Tirion tiho. Ona zapravo nije bila gospa, ali nije mogao da se natera da izgovori to njeno blesavo ime, a nije hteo da je oslovi sa *curo* ili *patuljke*.

Ustuknula je. „Nisam... nisam te videla.“

„Pa, kad sam mali.“

„Bilo mi je... pobolevala sam.“ Njen pas zalaja.

Bolovala od tuge, hoćeš da kažeš. „Ako mogu da pomognem..“

„Ne.“ I onda je brzo nestala, povukla se nazad u kabinu u kojoj je boravila sa psom i krmačom. Tirion nije mogao da je zbog toga krivi. Posada *Selesori korana* bila je vesela kada se on ukrcao; ipak kepeci donose sreću. Glavu su mu toliko često i snažno trljali da se pitao kako nije oćelavio. Para je međutim naišla na mnogo drugačiji prijem. Jeste ona kepec, ali je i žensko, a žene brodovima donose nesreću. Na svakog čoveka koji je pokušao da joj protrlja glavu, bila su trojica koji su sebi u bradu mrmljali bajalice protiv uroka kada bi prošla.

A to što me vidi može samo da joj bude so u ranama. Njenom bratu su odsekli glavu u nadi da je to moja glava, a ipak ja sada sedim ovde kao neka prokleta gargojla i pokušavam da je utešim praznim recima. Da sam na njenom mestu, želeo bih jedino da gurnem sebe u more.

Prema devojci je osećao samo sažaljenje. Nije zaslužila užas koji ju je zadesio u Volantisu, ništa više od svog brata. Kada ju je poslednji put video, taman pre nego što su isplovili, oči su joj bile otekle od plakanja, dva užasna crvena otvora u bledom licu. Kada su digli jedro zaključala se u kabinu s psom i krmačom, ali su je noćima čuli kako plače. Koliko juče je čuo jednog brodskog oficira kako govori da bi je trebalo baciti u more, pre nego što njene suze potope brod. Tirion nije bio sasvim siguran da se ovaj šalio.

Kada su se večernje molitve okončale i posada ponovo razišla, neki na dužnosti a neki da jedu, piju rum i leže, Mokoro je ostao kraj Noćne vatre, kao i svake noći. Crveni sveštenik se danju odmarao, ali je bdeo kroz časove mraka, da pazi na svoj sveti plamen kako bi im se sunce vratilo u zoru.

Tirion je čučnuo naspram njega i grejao šake. Mokoro se nekoliko trenutaka nije obazirao na njega. Zurio je u treperavi plamen, izgubljen u nekoj viziji. *Da li zaista vidi dane koji će tek doći, kao što tvrdi? Ako je tako, to je strašan dar. Posle nekog vremena sveštenik je podigao pogled ka kepecu.* „Hugore Brdski“, reče dostojanstveno naklonivši glavu. „Došao si da se moliš sa mnom?“

„Neko mi je rekao da je noć mračna i puna užasa. Šta vidiš u tom plamenu?“

„Zmajevé“, odgovorio je Mokoro na zajedničkom jeziku Vesterosa. Govorio ga je vrlo dobro, s tek trunkom naglaska. Bez sumnje je to bio jedan razlog što je prvosveštenik Benero njega izabrao da donese Deneris Targarjen veru u R’lora. „Zmajevé stare i mlade, istinske i lažne, svetle i tamne. I tebe. Malog čoveka s velikom senkom, kako besno režiš usred svega toga.“

„Kako režim? Ovako dobrodušan čovek poput mene?“ Tirion se gotovo osetio polaskano. *A nema sumnje da je ovome to i bila namera. Svaka budala voli da čuje kako je važna.* „Možda si to video Paru. Skoro smo iste veličine.“

„Ne, prijatelju moj.“

Prijatelju moj? Kada smo se to mi sprijateljili, pitam se. „Jesi li video koliko će nam trebati da stignemo u Mirin?“

„Toliko čezneš da vidiš spasiteljku sveta?“

I da i ne. Spasiteljka sveta će mi možda otfekariti glavu ili me dati svojim zmajevima za užinu. „Ne ja“, reče Tirion. „Mene zanimaju jedino masline. Mada se bojim da ću ostariti i umreti pre nego što ih okusim. Mogao bih da plivam brže nego što plovimo. Reci mi, je li *Selesori koran* bio trijarh ili kornjača?“

Crveni sveštenik se tiho nasmeja. „Ni jedno ni drugo. *Koran* je... ne vladar, već onaj koji vladara služi i savetuje, i pomaže mu u vođenju poslova. Vi u Vesterosu biste ga možda nazvali *kućeupravitelj* ili *magister*.“

Kraljeva desnica? To mu je bilo zabavno. „A *selesori*?“

Mokoro dodirnu svoj nos. „Koji poseduje prijatnu aromu. Mirisan, rekli biste? Miomirisan?“

„Znači, *Selesori koran* manje-više znači *Smrdljivi kućeupravitelj*?“

„Pre *Mirisni kućeupravitelj*.“

Tirion se iskrivljeno osmehnu. „Mislim da ću ostati na *smrdljivi*. Ipak, hvala ti na podučići.“

„Drago mi je što sam te prosvetlio. Možda ćeš mi jednog dana dozvoliti da te podučim i istini R’lorovoj.“

„Jednog dana.“ *Kada budem glava na kocu.*

Prostorija koju je delio sa ser Džorom bila je kabina samo po imenu; vlažni, mračni, smrdljivi plakar imao je jedva dovoljno mesta da se razapnu dve ležaljke, jedna iznad druge. Zatekao je Mormonta kako se pružio na donjoj, sporo se njišući s pokretima broda. „Devojka je napokon promolila nos na palubu“, rekao mu je Tirion. „Bilo je dovoljno samo da me vidi pa je smesta pobešla nazad dole.“

„Nisi lep prizor.“

„Ne možemo svi da budemo tako privlačni kao ti. Devojka je izgubljena. Ne bi me začudilo da se sirotica šunjala s namerom da se baci u more.“

„Sirotica se zove Para.“

„Znam kako se zove.“ Mrzeo je to njeno ime. Njen brat se predstavljao kao Groš, mada mu je pravo ime bilo Opo. *Groš i Para. Najsitniji novčići,*

najbezzvredniji, a što je još i gore, sami su izabrali ta imena. To je ostavilo gorak ukus u Tirionovim ustima. „Kako god da se zove, potreban joj je prijatelj.“

Ser Džora se pridiže u ležaljci. „Onda se sprijatelji s njom. Oženi se s njom ako hoćeš, šta se mene to tiče.“

I to je ostavilo gorak ukus u njegovim ustima. „Isto s istim, je li to tvoja ideja? Sebi nameravaš da nađeš medvedicu, ser?“

„Ti si bio taj koji je zahtevao da je povedemo.“

„Rekao sam da ne možemo da je tek tako ostavimo u Volantisu. To ne znači da sam rekao da hoću da je pojebem. Ona želi moju smrt, jesi li zaboravio? Ja sam poslednji čovek koga bi poželela za prijatelja.“

„Oboje ste kepeci.“

„Jeste, a to je bio i njen brat, koga su neke pijane budale ubile zato što su pomislile da sam ja.“

„Grize te savest, znači?“

„Ne.“ Tirion se nakostrešio. „Imam ja dovoljno greha za koje treba da odgovaram; u ovome neću da učestvujem. Možda sam njoj i njenom bratu zamerao zbog uloge koju su igrali na Džofrijevoj svadbi, ali im nikada nisam poželeo zlo.“

„Ti si bezopasno stvorenje, naravno. Pravo nevinašce.“ Ser Džora ustade. „Mala je tvoje breme. Poljubi je, ubij je ili je izbegavaj, kako ti drago. Meni to ništa ne znači.“ Progurao se kraj Tiriona pa je izašao iz kabine.

Nije ni čudo što je ovaj dvaput prognan, pomisli Tirion. I ja bih ga prognao kada bih mogao. Hladan je, mračan, mrzovoljan, bez trunke smisla za humor. A to su mu dobre strane. Ser Džora je veći deo dana provodio šetkajući pramčanom palubom ili naslonjen na ogradu i zagledan u more. Traži svoju srebrnu kraljicu. Traži Deneris, brod mu nikako ne plovi dovoljno brzo, a možda bih i ja bio isti da je u Mirinu Tiša.

Može li Zaliv trgovaca robovima biti mesto gde kurve idu? Delovalo je malo verovatno. Po onome što je čitao, robovlasnički gradovi bili su mesta gde se kurve stvaraju. *Mormont je trebalo sebi da nađe jednu. Zgodna robinja bi mu uveliko popravila raspoloženje... posebno neka srebrnaste kose, kao ona što mu je sedela u krilu tamo u Selhorisu.*

Na reci je Tirion morao da trpi Grifa, ali je tu bar bila tajna kapetanovog pravog identiteta da ga zabavi i srdačnije društvo ostatka male družine s barke. Na kogi, avaj, svi su bili oni za koje su se izdavali, niko nije bio posebno srdačan i jedino je crveni sveštenik bio zanimljiv. *On, i možda Para. Devojka me međutim mrzi, i to s pravom.*

Život na *Selesori koranu* bio je krajnje dosadan, otkrio je Tirion. Najuzbudljiviji događaj u danu predstavljalo je bockanje prstiju nožem. Na reci je mogao da vidi razna čudesa: divovske kornjače, propale gradove, kamene ljude, gole obrednice. Čovek nikada nije znao šta vreba iza sledeće okuke. Na moru su

dani i noći svi bili isti. Pošto je isplovila iz Volantisa, koga je u početku plovila u vidokrugu zemlje, tako da je Tirion mogao da posmatra obalu, gleda jata morskih ptica kako se dižu s kamenih litica i oronulih kula motrilja, broji gola smeđa ostrva kraj kojih su prolazili. Video je i mnoge druge brodove: ribarske čamce, trome trgovačke lađe, gorde galije čija vesla pretvaraju more u belu penu. Kada su međutim izbili na pučinu, ostali su samo more i nebo, vazduh i voda. Voda je izgledala kao voda. Nebo je izgledalo kao nebo. Ponekad bi se pojavio oblak. *Previše plavetnila.*

A noći su bile gore. Tirion je loše spavao i kada je sve kako treba, ali je ovo bilo daleko od toga. San je najčešće značio i snove, a u snovima su čekale Tuge i kameni kralj s licem njegovog oca. To mu je ostavljalo veoma slab izbor između penjanja u ležaljku i slušanja Džore Mormonta kako hrče ispod njega, ili ostanka na palubi, da posmatra more. Kada nije bilo mesečine voda je bila crna kao meštarsko mastilo, od obzorja do obzorja. Tamna, duboka i preteča, prelepa na jeziv način, ali kada bi se predugo u nju zagledao Tirion bi počinjao da misli o tome kako bi lako bilo preskočiti ogradu i pasti dole u tu tamu. Jedan veoma mali pljusak i bedna mala priča njegovog života ubrzo bi se okončala. *Ali šta ako postoji pakao i ako me otac čeka u njemu?*

Najbolji deo svake večeri bila je večera. Hrana nije bila ništa posebno, ali jeste bila obilna, tako da je kepec sada pošao na večeru. Prostorija u kojoj je jeo bila je tesna i neprijatna, s tako niskom tavanicom da su viši putnici uvek bili u opasnosti da razbiju glavu, što se često dešavalo kršnim robovima-vojnici iz Vatrene šake. Koliko god Tirion uživao da se tome smeje, uskoro je zaključio da najviše voli da jede sam. Brzo mu je dojadilo da sedi za prepunim stolom s ljudima s kojima ne govori isti jezik i da sluša njihove priče i smeh a da pritom ne razume ni reč. Posebno otkako je počeo da se pita jesu li šale i smeh na njegov račun.

U kuhinji su se takođe čuvale i brodske knjige. Kapetan, pošto je bio posebno učen čovek, imao ih je čak tri - zbirku pomorske poezije koja se kretala od loše do jezive, raskupusanu knjigu o erotskim pustolovinama mlade robinje u liskoj kući jastuka i četvrti i poslednji tom *Života trijarha Beliša*, slavnog volantiskog rodoljuba čiji se neprekinuti niz osvajanja i pobeda prilično naglo okončao kada su ga pojeli džinovi. Tirion ih je trećeg dana plovidbe već sve završio. Onda je, zbog nedostatka drugog štiva, počeo da ih čita ponovo. Robinjina priča bila je najgore napisana, ali ga je ipak najjače zaokupljala, i nju je uzeo te večeri da mu pravi društvo uz večeru od repe s maslacem, hladne riblje čorbe i dvopeka kojim su mogli ekseri da se zakucavaju.

Upravo je čitao devojčinu ispovest o danu kada su nju i njenu sestru oteli lovci na robove, kada je u brodsku kuhinju ušla Para. „Oh“, rekla je, „mislila sam... nisam htela da uznemiravam mog gospodara, samo...“

„Ne uznemiravaš me. Nadam se da nećeš ponovo pokušati da me ubiješ.“

„Neću.“ Skrenula je pogled a lice joj je porumenelo.

„U tom slučaju bi mi prijalo društvo. Njega na ovom brodu nema mnogo.“ Tirion je zatvorio knjigu. „Dodi. Sedi. Jedi.“ Devojka je obroke većinom ostavljala netaknute pred vratima kabine. Do sada sigurno umire od gladi. „Čorba je gotovo jestiva. Bar je riba sveža.“

„Ne, jednom... jednom sam se zamalo zadavila ribljom kosti, ne mogu da jedem ribu.“

„Onda popij malo vina.“ Nasuo je čašu i gurnuo je ka njoj. „Naš kapetan časti. Više liči na mokraču nego na seničko zlatno, ako ćemo iskreno, ali je čak i mokrača bolja od crnog ruma koji piju mornari. Možda će ti pomoći da zaspiš.“

Devojka čašu nije ni dodirnula. „Hvala ti, moj gospodaru, ali ne.“ Povukla se. „Ne bi trebalo da ti smetam.“

„Zar čitav život nameravaš da provedeš bežeći?“, upitao je Tirion pre nego što je uspela da umakne na vrata.

To ju je zaustavilo. Obrazi su joj buknuili i pobojavao se da će se opet rasplakati. Umesto toga je prkosno isturila usnu i rekla: „I ti bežiš.“

„Bežim“, priznao je, „ali ja bežim *ka* nečemu a ti bežiš *od* nečega, a to je velika razlika.“

„Da nije bilo tebe mi uopšte ne bismo morali da bežimo.“

Treba hrabrosti da mi to kaže u lice. „Govoriš o Kraljevoj luci ili o Volantisu?“

„I o jednom i o drugom.“ Suze su joj ovlažile oči. „O svemu. Zašto nisi prosto mogao da dođeš i boriš se sa nama, kao što je kralj želeo? Ne bi nastradao. Šta bi koštalo mog gospodara da je uzjahao našeg psa i odglumio vitešku borbu da zabavi dečaka? To je bila obična zabava. Samo bi ti se smejali i ništa više.“

„Smejali bi mi se“, reče Tirion. *Umesto toga sam ih naterao da se smeju Džofu. A zar to nije bio pametan postupak?*

„Moj brat kaže da je to dobro, zasmejati ljude. Da je to *plemenito* i časno. Moj brat kaže... on...“ Suze tada briznuše i kliznuše joj niz lice.

„Žao mi je zbog tvog brata.“ Tirion joj je iste reči rekao i ranije, u Volantisu, ali je tada njena bol bila prejaka, tako da ga verovatno nije ni čula.

Sada jeste. „Žao ti je. Tebi je žao.“ Usna joj je drhtala, obrazi su joj bili vlažni, oči krvlju podlivene jame. „Otišli smo iz Kraljeve luke iste one noći. Moj brat je rekao da je tako najbolje, pre nego što neko pomisli da smo upleteni u kraljevu smrt pa reši da nas muči da to priznamo. Prvo smo otišli u Tiroš. Moj brat je mislio da će to možda biti dovoljno daleko, ali nije bilo. Tu smo znali jednog žonglera. Godinama je svakog dana žonglirao pred Fontanom pijanog boga. Bio je star, tako da mu ruke nisu bile vešte kao nekada i ponekad bi ispustio loptice pa bi ih jurio po trgu, ali su se Tirošani smejali i svejedno mu bacali novčiće. Onda smo jednog jutra čuli da je njegovo telo nađeno u Triosovom hramu. Trios ima tri glave i pred vratima hrama stoji njegov veliki kip. Starac je isečen na tri dela i gurnut u troja Triosova usta. Samo kada su delovi spojeni, nigde nije bilo glave.“

„Dar od moje mile sestre. On je isto bio kepec.“

„Mali čovek, da. Kao ti i Opo. Groš. Je li ti žao i žonglera?“

„Do ovog trenutka nisam znao da je taj žongler uopšte postojao... ali da, žao mi je što je mrtav.“

„Ubijen je zbog tebe. Njegova krv je na tvojim rukama.“

Optužba je zapekla, pošto je usledila tako brzo za Mormontovim rečima. „Njegova krv je na rukama moje sestre i na rukama zlikovaca koji su ga ubili. Moje ruke...“ Tirion ih okrenu, osmotri, stegnu u pesnice, „...moje su ruke oblikovane starom krvlju, tako je. Reci da sam rodoubica i nećeš pogrešiti. Kraljeubica, pa ću se i na to odazvati. Ubijao sam majke, očeve, sestriće, ljubavnice, muškarce i žene, kraljeve i kurve. Jedan pevač mi je jednom išao na živce, pa sam naredio da skota skuvaju. Međutim, nikada nisam ubio žonglera, a ni kepeca, i mene niko ne može da krivi za ono što se desilo tvom prokletom bratu.“

Para je uzela čašu vina koju joj je dao pa mu je pljusnula vino u lice. *Baš kao moja mila sestra.* Čuo je vrata brodske kuhinje kako se zatvaraju, ali je nije video kako odlazi. Oči su ga pekle i svet je bio mutan. *Toliko o druženju s njom.*

Tirion Lanister je imao malo iskustva s drugim kepecima. Njegov gospodar otac nije blagonaklono gledao na podsećanje da mu je sin nakazan i lakrdijaši koji su u družinama imali i male ljude brzo su naučili da izbegavaju Lanisgrad i Livačku stenu, da ne bi izazvali njegovu srdžbu. Dok je rastao, Tirion je čuo priče o kepecu ludi na dvoru dornskog lorda Faulera, kepecu meštru u službi na Prstima i maloj tihoj sestri, ali nikada nije osetio ni najmanju potrebu da ih potraži. Do njegovih ušiju stizale su i manje pouzdane priče, o kepecu čiji je duh lutao jednim brdom u rečnim zemljama, o kurvi u Kraljevoj luci poznatoj po sparivanju s psima. To poslednje mu je rekla njegova mila sestra i ponudila je da mu nađe kučku u teranju ako želi sam da proba. Kada je učtivo upitao da li to ona govori o sebi, Sersei mu je izlila čašu vina u lice. *To je bilo crno, koliko se sećam, a ovo je zlatno.* Tirion obrisa lice rukavom. Oči su ga još pekle.

Paru nije video sve do dana oluje.

Slani vazduh je tog jutra bio miran i težak, ali je zapadno nebo bilo vatreno crveno, prošarano niskim oblacima koji su sijali jarko kao lanisterski grimiz. Mornari su jurcali i zatvarali otvore, razapinjali užad, čistili palubu, vezivali sve što već nije bilo čvrsto vezano. „Stiže gadan vetar“, upozorio ga je jedan. „Beznosi treba da siđe.“

Tirion se prisetio oluje koju je pretrpeo prilikom plovidbe Uzanim morem, kako mu je paluba poskakivala pod nogama, groznih škripavih zvuka koje je brod stvarao, ukusa vina i povraćanja. „Beznosi će ostati ovde.“ Ako ga bogovi žele, radije bi da se utopi nego da se zadavi sopstvenom bljuvotinom. Gore se jedro koge polako pokretalo, kao krzno neke velike zveri što se budi iz dugačkog sna, a onda se uz iznenadan prasak, koji je privukao sve poglede na brodu, iznenada sasvim napelo.

Vetrovi su terali kogu pred sobom, daleko s njene prvobitne putanje. Iza njih su

se crni oblaci gomilali naspram krvavocrvenog neba. Sredinom jutra videli su munje kako trepere na zapadu, a za njima čuli daleku grmljavinu. More se uzburkalo i tamni talasi digli su se i udarali u korito *Smrdljivog kućeupravitelja*. Tada je i posada počela da spušta jedro. Tirion je na sredini broda samo smetao, tako da se popeo na pramčani kaštel i tu smestio, uživajući u hladnoj kiši na obrazima. Koga se dizala i propadala, skakala je luđe od svih konja koje je u životu uzjahao, uspinjala se na svakom talasu pre nego što će se spustiti između njih, tako da su mu se sve kosti tresle. Svejedno, bilo je bolje tu gde je mogao da vidi, nego dole gde bi bio zaključan u nekoj zagušljivoj kabini.

Kada je oluja minula, već je stiglo i veče i Tirion Lanister je bio mokar do gole kože, a ipak se osećao nekako ushićeno... a još i više nešto kasnije, kada je u kabini zatekao pijanog Džoru Mormonta u lokvi bljuvotine.

Kepec se posle večere zadržao u brodskoj kuhinji, slaveći što je preživeo uz nekoliko čašica crnog ruma s brodskim kuvarom, ogromnom masnom volantiskom prostačinom koja je znala samo jednu reč zajedničkog jezika (jebem), ali je opasno igrao sivas, posebno kada je pijan. Te noći su odigrali tri partije. Tirion je pobedio u prvoj a onda izgubio druge dve. Posle toga je zaključio da mu je dosta pa se oteturao nazad na palubu da raščisti glavu i od ruma i od slonova.

Paru je našao na pramčanom kaštelu, gde je tako često nalazio ser Džoru, kako stoji naslonjena na ogradu pored odvratne natrule figure na pramcu i zuri u mastiljavo more. Otpozadi je izgledala sitna i nezaštićena kao dete.

Tirion je pomislio kako je najbolje da je ne uznemirava, ali je bilo prekasno. Čula ga je. „Hugore Brdski.“

„Ako tako želiš.“ *Oboje znamo drugačije.* „Veoma mi je žao što te uznemiravam. Otići ću.“

„Ne.“ Lice joj je bilo bledo i tužno ali nije izgledalo kao da je plakala. „I meni je žao. Zbog vina. Nisi ti ubio mog brata ni onog sirotog starca u Tirošu.“

„Imao sam udela u tome, ali ne svojom voljom.“

„Mnogo mi nedostaje. Moj brat. Ja...“

„Razumem.“ Shvatio je da misli o Džejmiju. *Smatraj da si srećna. Tvoj je brat otišao pre nego što je mogao da te izda.*

„Mislila sam da želim da umrem“, rekla je, „ali danas kada je došla oluja i kada mi se učinilo da će brod potonuti, nisam... nisam...“

„Shvatila si da ipak želiš da živiš.“ *I ja sam kroz to prošao. Još nešto što nam je zajedničko.*

Zubi su joj bili krivi, tako da se retko osmehivala, ali se sada osmehnula. „Stvarno si skuvao pevača?“

„Ko, ja? Ne. Ja ne kuvam.“

Kada se Para zakikotala, to je bio smeh mile mlade devojke od... koliko li joj je leta? - sedamnaest, osamnaest, ne više od devetnaest. „Šta je taj pevač uradio?“

„Napisao je pesmu o meni.“ *Jer tajno bescen-blago dole skriva, i sram zbog njega čuti, i blaženstvo. O, nema toga lanca ni sindžira što veže snagom poljupca joj ženskog! Začudio se što se tako brzo prisetio reči. Možda ih nikada nije ni zaboravio. Jer zlatne ruke su uvek hladne, ali su ženske ruke tople.*

„Sigurno je bila vrlo loša pesma.“

„Ne baš. Nije bila *Kiše Kastamira*, da se razumemo, ali neki delovi su bili... pa...“

„Kako je išla?“

Nasmeja se. „Ne. *Ne želiš* da me čuješ kako pevam.“

„Nama je majka pevala kada smo bili mali. Mom bratu i meni. Uvek je govorila da nije bitno kakav ti je glas samo ako voliš pesmu.“

„Je li i ona bila...?“

„...mala žena? Nije, ali naš otac jeste. Njegov otac ga je prodao u ropstvo kada su mu bile tri godine, ali je izrastao u veoma slavnog lakrdijaša pa je otkupio slobodu. Putovao je po svim Slobodnim gradovima kao i po Vesterosu. U Starigradu su ga zvali Buva.“

Naravno. Tirion je pokušao da se ne namršti.

„Sada je mrtav“, nastavila je Para. „Kao i moja majka. Opo... on mi je bio poslednji od porodice, a sada ni njega više nema.“ Okrenula je glavu i zagledala se u more. „Šta da radim? Kuda da idem? Ne znam nikakav zanat, znam samo vitešku predstavu, a za nju je potrebno dvoje.“

Ne, pomisli Tirion. Ni reči više, devojko. Nemoj to od mene da tražiš. Nemoj to ni da pomisliš. „Nađi sebi neko darovito siročće“, predložio je.

Para kao da to nije ni čula. „Viteške borbe bile su očeva ideja. On je čak i dresirao prvu svinju, ali je onda bio previše bolestan da je jaše, pa je Opo zauzeo njegovo mesto. Ja sam oduvek jahala psa. Jednom smo nastupali pred Morskim gospodarom Bravosa i toliko se smejaio da nam je posle svakome dao... velik... velik poklon.“

„Je li vas tamo moja sestra našla? U Bravosu?“

„Tvoja sestra?“ Devojka je delovala zbunjeno.

„Kraljica Sersei.“

Para odmahnu glavom. „Nije ona... došao nam je neki čovek, u Pentosu. Osmund. Ne, Osvald. Tako nešto. Opo se s njim video, nisam ja. Opo je ugovarao sve naše poslove. Moj brat je uvek znao šta da radimo, kuda sledeće da idemo.“

„Ti sada ideš u Mirin.“

Zbunjeno ga je pogledala. „Kart, hoćeš reći. Idemo u Kart, preko Novog Gisa.“

„Mirin. Jahaćeš psa pred kraljicom zmajeva i dobiti zlata koliko si teška. Bolje počni više da jedeš, da se lepo popuniš za nastup pred veličanstvom.“

Para mu nije uzvratila osmeh. „Sama mogu tek da jašem ukrug. A čak i da se kraljica nasmeje, kuda ću posle? Mi se nikada dugo ne zadržavamo na jednom

mestu. Prvi put kada nas vide mnogo se smeju, ali četvrti i peti put unapred znaju šta ćemo da izvedemo. Onda prestanu da se smeju pa moramo da idemo na neko novo mesto. Najviše zarađujemo u velikim gradovima, ali se meni male varoši više sviđaju. U njima ljudi nemaju srebra, ali nas hrane za svojim trpezama i deca nas svugde prate.“

To je zato što u svojim usranim selendrama nikada ranije nisu videli kepeca, pomisli Tirion. *Prokleta dečurlija bi pratila i dvoglavu kozu da im se pojavi. Sve dok im ne dosadi meketanje pa je zakolju za večeru.* Nije međutim želeo ponovo da je rasplače, pa je umesto toga rekao: „Deneris je dobrog srca i velikodušne prirode.“ Bilo joj je potrebno da to čuje. „Ne sumnjam da će ti naći mesto na svom dvoru. Bezbedno mesto, van domašaja moje sestre.“

Para se okrenu ka njemu. „A i ti ćeš biti tamo.“

Osim ako Deneris ne odluči da joj treba malo lanisterske krvi, da naplati targarjensku krv koju je prosuo moj brat. „Hoću.“

Posle toga se devojka češće pojavljivala na palubi. Tirion ju je sutradan sreo pa je popodne ugledao i krmaču, kada je vazduh bio topao a more mirno. „Zove se Lepojka“, rekla mu je devojka stidljivo.

Svinja Lepojka i devojka Para, pomislio je. *Neko bi zbog toga morao debelo da plati.* Para je dala Tirionu nešto žira i on je pustio Lepojki da se hrani iz njegovog dlana. *Nemoj da misliš da ne vidim šta radiš, curo,* pomislio je dok je velika krmača zadovoljno roktala.

Uskoro su počeli da večeraju zajedno. Nekih noći bili su tu samo njih dvoje; drugim prilikama tiskali su se sa Mokorovim gardistima. Tirion ih je nazvao *Prsti*; bili su ljudi Vatrene šake, na kraju krajeva, i bila su petorica. Para se na to nasmejala, milozvučno, što se nije često dešavalo. Rana joj je bila previše sveža, bol previše dubok.

Uskoro je i ona počela da zove brod *Smrdljivi kućeupravitelj*, mada bi se ljutnula kada bi on Lepojku nazvao *Slanina*. Da se za to iskupi, Tirion je pokušao da je nauči da igra sivas, mada je uskoro shvatio da je ona izgubljen slučaj. „Ne“, govorio je desetine puta, „zmaj leti a ne slonovi.“

Te iste noći izašla je na čistac i upitala ga da li bi želeo da se uhvati u koštac s njom. „Ne“, odgovorio je. Tek kasnije mu je sinulo da možda nije mislila na vitešku borbu. Odgovor bi i dalje glasio ne, ali možda ne bi bio tako oštar.

Pošto se vratio u kabinu dodeljenu njemu i Džori Mormontu, Tirion se satima vrteo u ležaljci, tonući u san i budeći se. Snovi su mu bili puni sivih, kamenih šaka koje se pružaju ka njemu iz magle i stepeništa koje vode do njegovog oca.

Napokon je odustao i izašao na palubu da se nadiše noćnog vazduha, *Selesori koran* je razvio veliko prugasto jedro a paluba je bila gotovo sasvim pusta. Jedan oficir je bio na krmenom kaštelu a na sredini broda je Mokoro sedeo kraj svojih mangala, gde je nekoliko plamičaka još poigravalo među žeravicama.

Videle su se samo najsvetlije zvezde, sve na zapadu. Mutan crveni sjaj obasjavao je nebo na severoistoku, boje krvave modrice. Tirion nikada nije video veći mesec, Čudovišan, otekao, izgledao je kao da je progutao sunce i probudio se s groznicom. Njegov blizanac, koji je plutao po moru iza broda, crveno je svetlucao na talasima. „Koji je čas?“, upitao je Mokora. „Sigurno nije zora, osim ako se istok nije pomerio. Zašto je nebo crveno?“

„Nebo je iznad Valirije uvek crveno, Hugore Brdski.“

Jeza mu prođe kičmom. „Blizu smo?“

„Blিže nego što se posadi dopada“, odgovori Mokoro dubokim glasom. „Znate li priče, u vašim Kraljevstvima zalazećeg sunca?“

„Znam da neki mornari govore da je svaki čovek koji ugleda tu obalu osuđen na propast.“ Sam u takve priče nije verovao, ništa više nego njegov stric. Džerion Lanister je otplovio za Valiriju kada je Tirionu bilo osamnaest, s namerom da nađe izgubljeni predački mač kuće Lanistera i sva druga blaga koja su preživela Propast. Tirion je očajnički želeo da pođe s njim, ali je njegov gospodar otac putovanje nazvao „zaludnim poduhvatom“ i zabranio mu da učestvuje.

Možda i nije toliko grešio. Prošlo je gotovo deset godina otkako je *Nasmejani lav* isplovio iz Lansigrada a Džerion se još nije vratio. Ljudi koje je lord Tivin poslao da ga traže pratili su njegov trag sve do Volantisa, gde mu je pola posade dezertiralo i gde je kupio robove da ih zamene. Nijedan slobodan čovek neće od svoje volje raditi na brodu čiji kapetan otvoreno govori o nameri da plovi u Zadimljeno more. „Znači to vidimo odraz Četrnaest plamenova u oblacima?“

„Četrnaest ili četrnaest hiljada. Koji se čovek usuđuje da ih prebroji? Smrtnicima nije mudro da duboko gledaju u te vatre, prijatelju moj. To je oganj božje srdžbe, i nijedan ljudski plam ne može se meriti s njima. Mi ljudi smo sitna stvorenja.“

„A neki su sitniji od drugih.“ *Valirija.* Zapisano je da se na dan Propasti svako brdo u krugu od petsto milja rascepilo i ispunilo vazduh pepelom, dimom i vatrom, ognjem tako vrelim i gladnim da je čak i zmajeve na nebu zgrabio i proždrao. Velike poderotine otvorile su se u zemlji, gutajući dvorce, hramove, čitave gradove. Jezera su proključala ili se pretvorila u kiselinu, planine su pucale, vatreni vodoskoci izbacivali su istopljenu stenu hiljadu stopa u vazduh, iz crvenih oblaka sipalo je zmajstaklo i crna krv zloduha, a severno se zemlja rastočila i urušila i besno je more pohrlilo da zauzme njeno mesto. Najponosniji grad na svetu nestao je u trenu, njegovo slavno carstvo propalo je za dan, Zemlje dugačkog leta pocrnele su, preplavljene i zagađene.

Carstvo sazdana na krvi i ognju. *Valirani su požnjeli ono što su posejali.* „Namerava li naš kapetan da proveri je li prokletstvo tačno?“

„Naš kapetan bi radije bio pedeset liga na pučini, što dalje od te proklete obale, ali sam mu ja naredio da plovi najkraćim putem. I drugi traže Deneris.“

Grif i njegov mladi princ. Zar je moguće da su sve priče o plovidbi Zlatne čete

na zapad zapravo bile varka? Tirion je pomislio da nešto kaže, ali se predomislio. Činilo mu se da u proročanstvu koje pokreće crvene sveštenike ima mesta za samo jednog junaka. Drugi Targarjen bi ih samo zbunio. „Jesi li video te druge u svojim vatrama?“, upitao je oprezno.

„Samo njihove senke“, odgovori Mokoro. „Jednu više od svih. Nešto visoko i izuvijano, s jednim crnim okom i deset dugačkih udova, kako jedri na moru krvi.“

BREN

Mesec je bio srp, tanak i oštar kao sečivo noža. Bledo sunce dizalo se i zalazilo i ponovo se dizalo. Crveno lišće šaputalo je na vetru. Tamni oblaci ispunili su nebo i doneli oluje. Munja je bleštala, grom je grmeo, mrtvaci s crnim šakama i jarkim plavim očima teturali su se oko pukotine u steni ali nisu mogli da uđu. Pod brdom, slomljeni dečak je sedeo na prestolu od čuvardrva, slušajući šapate u tami, dok su mu gavranovi hodali po rukama.

„Nikada više nećeš hodati“, obećala mu je trooka vrana, „ali ćeš leteti.“ Ponekad bi zvuk pesme dopro odnekuda iz velikih dubina. *Deca šume*, zvala je Stara Nen pevače, ali *oni koji pevaju pesmu zemlje* bilo je njihovo ime za sebe, na istinskom jeziku koji nijedan čovek ne ume da govori. Gavrani međutim umeju. Njihove sitne crne oči bile su pune tajni i graktali bi na njega i ključali mu kožu kada bi začuli pesme.

Mesec je bio debeo i pun. Zvezde su kružile crnim nebom. Kiša je padala i mrznula, a grane drveća pucale su od težine leda. Bren i Mira su smišljali imena za one koji pevaju pesmu o zemlji: Pepeo, List i Krljušt, Crni Nož, Snežnokosa i Ugalj. Njihova prava imena preduga su za ljudske jezike, rekla je List. Samo je ona umela da govori zajednički jezik, tako da Bren nikada nije saznao šta drugi misle o svojim novim imenima.

Posle hladnoće od koje pucaju kosti u zemljama s one strane Zida, pećine su bile čarobno tople, a kada bi iz kamena ispuzala jeza pevači su palili vatre da je oteraju. Tu dole nije bilo vetra, nije bilo snega, nije bilo leda, nije bilo mrtvih stvorenja koja grabe, samo snova i luči i poljubaca vrana. I šaptača u tami.

Poslednji zelenovid, zvali su ga pevači, ali je u Brenovim snovima još bio trooka vrana. Kada ga je Mira Rid upitala za pravo ime, ispustio je jeziv zvuk koji je mogao biti smeh. „Nosio sam mnoga imena kada sam hodao svetom, ali sam čak i ja nekada imao majku, i ime koje mi je dala na sisi bilo je Brinden.“

„Ja imam strica kome je ime Brinden“, rekao je Bren. „On je u stvari stric moje majke. Brinden Crna riba, tako ga zovu.“

„Tvoj stric je možda dobio ime po meni. Nekima ga još daju. Ređe nego pre. Ljudi zaboravljaju. Samo drveće pamti.“ Glas mu beše tako tih da se Bren napinjao da ga čuje.

„Većina njega prešlo je u drvo“, objasnila je pevačica koju je Mira prozvala List. „Odživeo je svoj smrtni vek, a ipak je još tu. Radi nas, radi vas, radi zemalja ljudi. U njegovom telu ima tek još malo snage. Hiljadu mu je godina i jedna, ali još mnogo toga mora da se vidi. Jednog dana ćeš znati.“

„Šta ću znati?“ upitao je Bren Ridove posle, kada su došli s jarkim bakljama u rukama da ga odnesu nazad u malu odaju pored velike pećine, gde su im pevači napravili postelje. „Šta to drveće pamti?“

„Tajne starih bogova“, odgovorio je Džodžen Rid. Hrana, toplota i odmor pomogli su da se oporavi posle muka koje je preživeo na putu, međutim sada je delovao tužnije, mračno, a oči su mu bile umorne i namučene. „Istine koje su znali Prvi ljudi, sada zaboravljene u Zimovrelu... ali ne u mokroj divljini. Mi u našim močvarama i ritovima živimo bliže zelenom i mi pamtimo. Zemlja i voda, tlo i kamen, hrast, brest i vrba, bili su tu pre nas i ostaće tu kada nas više ne bude.“

„Isto kao i ti“, rekla je Mira. To je rastužilo Brena. *Šta ako ja ne želim da ostanem kada vas više ne bude?*, zamalo je upitao, ali je potisnuo reči da ih ne izgovori. Bio je gotovo odrastao čovek i nije želeo da Mira misli kako je neko plačljivo derište. „Možda i vi možete biti zelenovidi“, rekao je umesto toga.

„Ne, Brene.“ Sada je Mirin glas bio tužan.

„Retko je kome dato da pije na tom zelenom izvoru dok je još u smrtnom telu, da čuje šaputanja lišća i vidi kao što drveta vide, kao što bogovi vide“, rekao je Džodžen. „Većina nije tako blagoslovena. Bogovi su mi dali samo zelensnove. Moj zadatak je bio da te ovamo dovedem. Moja uloga u ovome je okončana.“

Mesec je bio crna rupa u nebu. Vukovi su zavijali u šumi, njuškali i tražili mrtva stvorenja u smetovima. Jato vrana buknuo je iz padine, prodorno krešteći, mlatarajući crnim krilima iznad belog sveta. Crveno sunce dizalo se i zalazilo i ponovo se dizalo, bojeći snegove nijansama rumenog i ružičastog. Pod brdom, Džodžen je utonuo u mračna razmišljanja, Mira se brinula, a Hodor je lutao mračnim tunelima s mačem u desnoj i bakljom u levoj ruci. Ili je to lutao Bren?

Niko to ne mora da sazna.

U velikoj pećini koja je izlazila na ambis bilo je mračno kao u rogu, mračno kao u džaku, tamnije od vraninog pera. Svetlo je ulazilo kao uljez, nezvano i neželjeno, pa bi ubrzo opet otišlo; vatre za kuvanje, sveće i baklje kratko bi goreli, pa bi opet zgasli, kratki životi bi im se okončali.

Pevači su Brenu napravili poseban presto, sličan onome na kome je sedeo lord Brinden, od belog čuvardrva s tačkicama crvenog, mrtvim granama protkanim kroz živo korenje. Stavili su ga u veliku pećinu kraj ponora, gde su crnim vazduhom odjekivali zvuci vode što teče daleko dole. Od mekane sive mahovine napravili su mu sedište. Pošto su ga spustili na mesto, pokrili su ga mekanim krznom.

Tu je sedeo, osluškajući promukle šapate svoga učitelja. „Nikada se ne boj tame, Brene.“ Lordove reči pratilo je jedva čujno šuškanje drveta i lista, blago izvijanje njegovih glave. „Najjača drveća ukorenjena su u mračnim mestima zemlje. Tama će ti biti ogrtač, štiti, majčino mleko. Od tame ćeš ojačati.“

Mesec je bio srp, tanak i oštar kao sečivo noža. Snežne pahulje nemo su lelujale da belim zaogrnu borove i stražarike. Smetovi su toliko narasli da su zatrpali ulaze u pećine, stvorivši beli zid koji je Leto morao da raskopa kada god bi išao napolje da lovi sa svojim čoporom. Bren tih dana nije često lutao s njim, ali ih je nekih noći gledao odozgo.

Letenje je bilo bolje čak i od penjanja.

Ulazak u Letovu kožu postao mu je lak kao što je nekada bilo oblačenje čakšira, pre nego što je slomio kičmu. Menjanje svoje kože za gavranovo perje crno kao noć bilo je teže, ali ne teško koliko se bojao, ne s *ovim* gavranovima „Divlji pastuv će da se čifta i skače kada čovek proba da ga uzjaše i pokušaće da ujede ruku koja mu stavlja đem među zube“, rekao je lord Brinden, „ali konj koji je znao jednog jahača prihvaće drugog. Mlade ili stare, sve su ove ptice bile jahane. Sada izaberi jednu i poleti.“

Izabrao je jednu pticu, pa onda drugu, bez uspeha, ali ga je treći gavran pogledao promućurnim crnim očima, nagnuo glavu, graknuo i očas posla on više nije bio dečak koji gleda gavrana već gavran koji gleda dečaka. Pesma reke iznenada je postala glasnija, baklje su gorele malo svetlije nego ranije, vazduh je bio pun čudnih mirisa. Kada je pokušao da govori, to je zazvučalo kao krik, a njegov prvi let se okončao kada je udario u zid i vratio se svom slomljenom telu. Gavranu nije bilo ništa. Doleteo mu je i sleteo na ruku, pa ga je Bren pogladio po perju i ponovo se vratio u njega. Nije prošlo dugo i leteo je pećinom, vijugao između dugačkih kamenih zuba koji su visili s tavanice, čak i zalepršao iznad ambisa i obrušio se u njegove hladne crne dubine.

Onda je shvatio da nije sam.

„U gavranu je bio još neko“, rekao je lordu Brindenu pošto se vratio u svoju kožu. „Neka devojkica. Osetio sam je.“

„Žena, od onih što pevaju o zemlji“, rekao je njegov učitelj. „Odavno je mrtva a svejedno njen deo ostaje, baš kao što će deo tebe ostati u Letu kada tvoje dečaćko telo sutra umre. Senka duše. Neće ti nauditi.“

„Da li sve ptice imaju u sebi pevače?“

„Sve“, odgovori lord Brinden. „Pevači su naučili Prve ljude da šalju poruke po gavranima... ali u to doba, ptice su reči izgovarale. Drveta pamte, ali ljudi zaboravljaju i tako sada pišu poruke na pergamentu i vezuju ih za noge ptica u čijoj koži nikad nisu bili.“

Bren se sećao da mu je Stara Nen jednom pričala istu priču, ali kada je pitao Roba je li istinita, njegov brat se nasmejao i pitao ga veruje li i u drekavce. Poželeo je da Rob sad bude s njim. *Rekao bih mu da mogu da letim, ali mi on ne bi verovao, pa bih mu pokazao. Kladam se da bi i on mogao da nauči da leti, i on i Arja i Sansa, čak i mali Rikon i Džon Snežni. Svi bismo mogli da budemo gavranovi i da živimo u kuli meštra Luvina.*

Bila je to ipak samo još jedna luckasta maštarija. Nekih dana Bren se pitao da sve to nije samo san. Možda je zaspao u snegu i sanja da je na bezbednom i toplom. *Moraš da se probudiš*, rekao bi sebi, *moraš smesta da se probudiš, ili ćeš se odsanjati u smrt.* Jednom ili dvaput se uštinuo za ruku, baš jako, ali ga je od toga samo ruka bolela. U početku je pokušao da broji dane tako što je beležio kada se budi i kada spava, ali tu dole su spavanje i buđenje nekako umeli da se pretope jedno u drugo. Snovi su postali lekcije, lekcije su postale snovi, sve se dešavalo

istovremeno ili se uopšte nije dešavalo. Je li to on uradio ili je samo sanjao?

„Samo jedan čovek u hiljadu rađa se kao zverobraz“, rekao je lord Brinden jednog dana, pošto je Bren naučio da leti, „a samo jedan zverobraz u hiljadu može biti zelenovid.“

„Mislio sam da su zelenovidi čarobnjaci dece“, rekao je Bren. „Pevača, hoću da kažem.“

„Na neki način. Oni koje zoveš decom šume imaju oči zlatne kao sunce, ali se ponekad, veoma retko, među njima rađa neki s očima crvenim kao krv ili zelenim kao mahovina na drvetu u srcu šume. Tim znacima bogovi obeležavaju one odabrane za dar. Odabrani nisu snažni, i godine u kojima hode zemljom malobrojne su, jer svaka pesma mora imati svoju ravnotežu. Kad međutim dospeju u šumu, tu se zadržavaju veoma, veoma dugo. Hiljadu očiju, stotinu koža, mudrost duboka kao korenje drevnoga drveća. *Zelenovidi.*“

Bren nije shvatao, pa je pitao Ridove. „Voliš li ti da čitaš knjige, Brene?“, upitao ga je Džodžen.

„Neke. Volim priče o borbi. Moja sestra Sansa voli one o ljubljenju, ali te su glupe.“

„Čitač živi hiljadu života pre nego što umre“, reče Džodžen. „Čovek koji nikada ne čita živi samo jedan. Pevači u šumi nemaju knjiga. Nemaju mastila, nemaju pergamenta, nemaju pisani jezik. Umesto toga imaju drveće, a čuvar drva iznad svega. Kada su umirali, odlazili su u šumu, u list, granu i koren, i drveće je pamtilo. Sve njihove pesme i čini, njihove povesti i molitve, sve što su znali o ovom svetu. Meštari će ti reći da su čuvar drva svetinje starih bogova. Pevači veruju da ona *jesu* stari bogovi. Kada pevači umru oni postanu deo tog božanstva.“

Brenu se razrogačiše oči. „Oni će da me *ubiju?*“

„Ne“, reče Mira. „Džodžene, plašiš ga.“

„Nije on taj koji treba da se plaši.“

Mesec je bio debeo i pun. Leto se šunjao tihom šumom, dugačka siva senka koja je posle svakog lova postajala sve suvlja, pošto živa divljač nije mogla da se nađe. Zaštitna čin na ulazu u pećinu još je trajala; mrtvi nisu mogli da uđu. Snegovi su većinu njih ponovo zatrpali, ali su još bili tu, čekali su skriveni i zaleđeni. Druga mrtva stvorenja dolazila su da im se pridruže, stvorenja koja su nekada bila muškarci i žene, čak i deca. Mrtvi gavranovi sedeli su na golim smeđim granama, krila okovanih ledom. Snežni medved probio se kroz žbunje, ogroman i kao kostur, pola glave bilo mu je odrano tako da se providela lobanja. Leto i njegov čopor su ga zaskočili i iskidali na komade. Posle su se naždrali, mada je meso bilo trulo i napola smrznuto i mrdalo se dok su ga jeli.

Pod brdom su još imali hrane. Tu dole raslo je stotinu vrsta pečuraka. Slepe bele ribe plivale su crnom rekom, ali pošto se spreme bile su jednako ukusne kao ribe s očima. Imali su sira i mleka od koza koje su živele u pećinama s pevačima, čak i nešto ovsa i ječma i suvog voća spremljenog tokom dugog leta. Gotovog svakog

dana jeli su čorbu od krvi, s ječmom, lukom i komadima mesa. Džodžen je mislio da je to možda veвериčje meso, a Mira je rekla da je pacovsko. Brenu je bilo svejedno. Bilo je meso i bilo je dobro. Od krčkanja je omekšalo.

Pećine su bile bezvremene, ogromne, tihe. Bile su dom tek za pedesetak živih pevača i kosti hiljade mrtvih i pružale su se daleko ispod šupljeg brda. „Ljudi ovde ne bi trebalo da lutaju“, upozorila ih je List. „Reka koju čujete hitra je i crna i teče sve niže i niže, pa u more bez sunca. Ima i prolaza koji se spuštaju još dublje, bezdanih jama i nenadanih okana, zaboravljenih prolaza koji vode do samog središta zemlje. Čak ih ni moj narod nije sve istražio, a mi smo ovde živeli već hiljadu hiljada vaših ljudskih godina.“

Mada su ih ljudi Sedam kraljevstava zvali *deca šume*, List i njen narod nisu ni izbliza bili detinjasti. *Mali mudri šumski ljudi* bio bi bolji opis. Bili su sitni u poređenju s ljudima, kao što je vuk manji od jezovuka. To ne znači da je štene. Imali su smeđu kožu, boje oraha, prošaranu svetlijim mrljama kao kod srndaća i krupne uši koje čuju ono što nijedan čovek ne može. Oči su im takođe bile krupne, velike zlatne mačje oči koje vide niz prolaze gde oči dečaka vide samo tminu. Šake su im imale samo tri prsta i palac, s oštrim crnim kandžama umesto noktiju.

I jesu pevali. Pevali su na istinskom jeziku, tako da Bren nije razumeo reči, ali su im glasovi bili čisti kao zimski vazduh. „Gde su vam ostali?“, upitao je Bren List jednom.

„Otišli dole u zemlju“, odgovorila je. „U kamenje, u drveće. Pre dolaska Prvih ljudi sva ova zemlja koju zovete Vesteros bila je naš dom, ali smo čak i u te dane bili malobrojni. Bogovi su nam dali dugačak život ali ne i veliku brojnost, da ne preplavimo svet kao što će jeleni preplaviti šumu ako nema vukova da ih love. To je bilo u praskozorje dana, kada se naše sunce rađalo. Sada zalazi i ovo je naš dugački smiraj. Džinovi su takođe gotovo nestali, oni koji su bili naše prokletstvo i naša braća. Veliki lavovi sa zapadnih brda su pobijeni, jednoroga gotovo više nema, mamuta je ostalo nekoliko stotina. Jezovuci će nas sve nadživeti, ali će doći i njihovo vreme. U svetu koji su ljudi stvorili za njih nema mesta, kao ni za nas.“

Izgledala je tužno kada je to rekla, i to je rastužilo i Brena. Tek kasnije je pomislio: *Ljudi ne bi bili tužni. Ljudi bi bili gnevni. Ljudi bi mrzeli i zakleli bi se na krvavu odmazdu. Pevači pevaju tužne pesme, dok bi se ljudi borili i ubijali.*

Jednog dana su Mira i Džodžen rešili da odu i vide reku, uprkos upozorenjima Lista. „Hoću i ja da idem“, rekao je Bren.

Mira ga je žalostivo pogledala. Reka se nalazi šest stotina stopa niže, niz strme padine i vijugave prolaze, objasnila je, a u poslednjem delu mora se spuštati niz uže. „Hodor nikako ne bi uspeo s tobom na leđima. Žao mi je, Brene.“

Bren se prisetio dana kada niko nije umeo da se penje vešto kao on, čak ni Rob ili Džon. Deo njega poželeo je da vikne na njih zato što ga ostavljaju, a drugi deo je želeo da se rasplače. Sad je međutim gotovo odrastao čovek, tako da ništa nije rekao. Ipak, pošto su otišli, ušao je u Hodorovu kožu pa je pošao za njima.

Veliki konjušar mu se više nije odupirao kao prvog puta, u onoj kuli na jezeru za vreme oluje. Kao pas čiji je otpor slomljen šibom, Hodor bi se zgrčio i sakrio kada bi se Bren pružio ka njemu. Skrovište se nalazilo negde duboko u njemu, u jami gde čak ni Bren nije mogao da ga dodirne. *Niko ne želi da te povredi, Hodore*, rekao je nemo detetu-čoveku čije je telo uzimao. *Samo hoću da ponovo neko vreme budem jak. Vratiću ti ga, kao što ti ga uvek vratim.*

Niko nikada nije znao da on nosi Hodorovu kožu. Bren je trebalo samo da se osmehuje, bude poslušan i mrmlja „Hodor“ s vremena na vreme i mogao je da prati Miru i Džodžena, veselo se cereći, a oni ne bi ni slutili da je to zapravo on. Često ih je pratio, želeli to oni ili ne. Na kraju je Ridovima bilo drago što je pošao. Džodžen se lako spustio niz uže, ali pošto je Mira kopljem za žabe ulovila slepu belu ribu, pa je trebalo da se popnu nazad, ruke su počele da mu drhte i nije mogao da stigne do vrha, tako da su morali da ga vežu konopcem, da ga Hodor izvuče. „Hodor“, stenjao je svaki put kada bi povukao. „Hodor, hodor, hodor.“

Mesec je bio srp, tanak i oštar kao sečivo noža. Leto je iskopao otkinutu ruku, crnu i okovanu ledom, s prstima koji su se otvarali i zatvarali dok se vukla preko sleđenog snega. Na njoj je još bilo dovoljno mesa da mu napuni prazan trbuh, a pošto je s tim završio, izlomio je kosti u potrazi za srži. Tek se tada ruka setila da je mrtva.

Bren je jeo sa Letom i njegovim čoporom, kao vuk. Kao gavran je leteo s jatom, kružio oko brda u suton, pogledom tražio neprijatelje, osećao ledeni dodir vazduha. Kao Hodor je istraživao pećine. Nalazio je odaje pune kostiju, okna koja su se zarivala duboko u zemlju, mesto gde su kosturi divovskih slepih miševa visili naopačke s tavanice. Čak je prešao vitki kameni most koji se izvijao preko ponora i otkrio još prolaza i odaja na drugoj strani. Jedna je bila puna pevača, na prestolima poput Brindenovog, u gnezdima od korena čuvardrva koji su vijugali ispod i kroz i oko njihovih tela. Većina je izgledala kao da su mrtvi, ali kada je prošao ispred njih oči su im se otvarale i pratile svetlo njegove baklje, a jedan je otvorio i zatvorio smežurana usta kao da pokušava da progovori. „Hodor“ rekao mu je Bren i osetio kako se pravi Hodor pomera dole u svojoj jami.

Na prestolu od korenja u velikoj pećini lord Brinden, pola leš a pola drvo, delovao je manje kao čovek a više kao neki sablasni kip sazdan od izuvijanog drveta, stare kosti i trule vune. Jedino što je izgledalo živo na propalom i bledom licu bilo je njegovo jedno crveno oko, što je gorelo kao poslednja žeravica u zamrloj vatri, okruženo zgrčenim korenjem i komadićima suve kože što vise sa požutele lobanje.

Njegov izgled još je plašio Brena - koreni stražarike koji zadiru u sparušeno meso i iz njega izbijaju, pečurke koje niču iz obraza, beli drveni crv koji raste iz duplje u kojoj je nekada bilo oko. Više mu je prijalo kada ugase baklje. U tami je mogao da se pretvara da mu to šapuće trooka vrana, a ne neki jezivi leš koji govori.

Jednog dana ću biti kao on. Pomisao je ispunjavala Brena jezom. Dovoljna je

muka što je slomljen, s neupotrebljivim nogama. Je li osuđen da izgubi i ostalo, da sve svoje godine provede tako što će čuvarstvo rasti u njemu i kroz njega? Lord Brinden je život crpeo iz drveta, rekla mu je List. Nije jeo, nije pio. Spavao je, sanjao, posmatrao. *Ja sam hteo da budem vitez, prisetio se Bren. Nekada sam trčao, penjao se i borio se.* Činilo se da je to bilo pre hiljadu godina.

Šta je on sada? Tek Bren slomljeni dečak, Brendon od kuće Starka, kraljević propalog kraljevstva, gospodar spaljenog zamka, naslednik ruševina. Mislio je da će trooka vrana biti čarobnjak, mudri stari čarobnjak koji će mu izlečiti noge, ali to je bio glupi dečji san, shvatio je sada. *Preveliki sam za takve maštarije,* rekao je sebi. *Hiljadu očiju, stotinu koža, mudrost duboka kao korenje drevnog drveća.* To je jednako dobro kao biti vitez. *Ili je bar blizu.*

Mesec je bio crna rupa u nebu. Van pećine svet je dalje trajao. Van pećine sunce se rađalo i zalazilo, mesec se okretao, hladan vetar je zavijao. Pod brdom, Džodžen Rid je na očaj svoje sestre postajao sve mračniji i dalji. Često je sedela s Brenom pored njihove male vatre, pričala o svemu i svačemu, mazila Leto koji je spavao između njih, dok je njen brat sam lutao pećinama. Džodžen je čak počeo da se penje do ulaza u pećinu kada bi dan bio vedar. Sedeo bi tamo satima, gledajući u šumu, umotan u krzna ali svejedno drhteći.

„Hoće da se vrati kući“, rekla je Mira Brenu. „Neće čak ni da pokuša da se bori protiv sudbine. Kaže da zelensnovi ne lažu.“

„Hrabar je“, rekao je Bren. *Čovek jedino može biti hrabar kada se boji,* rekao mu je otac jednom, davno, na dan kada su našli male jezovuke u letnjem snegu. Još je to pamtio.

„Glup je“, rekla je Mira. „Nadala sam se da pošto smo našli tvoju trooku vranu... sada se pitam zašto smo uopšte došli.“

Zbog mene, pomislio je Bren. „Zbog njegovih zelensnova“, rekao je.

„Njegovi zelensnovi.“ Mirin glas bio je pun gorčine.

„Hodor“ rekao je Hodor.

Mira je zaplakala.

Tada je Bren mrzeo što je bogalj. „Ne plači“, rekao je. Želeo je da je zagrlji, čvrsto kao što je njega majka grlila u Zimovrelu kada bi se povredio. Bila je odmah tu, tek koju stopu od njega, ali tako daleko van njegovog domašaja da je mogla biti i stotinu liga daleko. Da bi je dodirnuo morao bi da otpuzi na rukama, vukući noge za sobom. Pod je bio grub i neravan, i to bi bilo sporo, izgrebao bi se i izudarao. *Mogao bih da obučem Hodorovu kožu,* pomislio je. *Hodor bi mogao da je zagrlji i potapše po leđima.* Od te pomisli Bren se osetio čudno, ali je još isto mislio kada je Mira skočila i nestala u mraku tunela. Slušao je njene korake kako nestaju sve dok se više nije čulo ništa sem glasova pevača.

Mesec je bio srp, tanak i oštar kao sečivo noža. Dani su stupali jedan za drugim, svaki kraći od predašnjeg. Noći su postajale duže. Sunčeva svetlost nikada nije dopirala do pećina podno brda. Mesečina nikada nije dodirivala kamene dvorane.

Tu su čak i zvezde bile stranci. Svi su oni pripadali svetu iznad, gde vreme teče u čeličnim krugovima, dan u noć u dan u noć u dan.

„Vreme je“, rekao je lord Brinden.

Nešto u njegovom glasu izazvalo je ledene prste da se pruže niz Brenova leđa. „Vreme za šta?“

„Za sledeći korak. Da ti odeš dalje od zverobrazja i naučiš šta znači biti zelenovid.“

„Drveće će ga naučiti“, rekla je List. Mahnula je i jedna druga pevačica tiho je prišla, ona s belom kosom, koju je Mira prozvala Snežnokosa. U rukama je držala posudu od čuvardrva izrezbarenu desetinom lica nalik na ona s drveta-srca. Unutra je bila bela kaša, gusta i teška, premrežena crvenim žilama. „Moraš ovo jesti“, rekla je List. Pružila je Brenu drvenu kašiku.

Dečak je nepoverljivo pogledao posudu. „Šta je to?“

„Kaša od semena čuvardrva.“

Brenu je pozlilo od njenog izgleda. Slutio je da su crvene žile samo sok čuvardrva, ali su na svetlosti baklji izuzetno ličile na krv. Umočio je kašiku, pa je zastao. „Hoću li od ovoga postati zelenovid?“

„Postaćeš zelenovid od svoje krvi“, rekao je lord Brinden. „Ovo će pomoći buđenju tvojih darova i vezaće te za drveće.“

Bren nije želeo da se veže za drveće... ali ko bi se drugi venčao sa slomljenim dečakom kao što je on? *Hiljadu očiju, hiljadu koža, mudrost duboka kao korenje drevnog drveća. Zelenovid.*

Jeo je.

Ukus je bio gorak, mada ne gorak kao mleveni žir. Prvu kašiku je najteže progutao. Zamalo da ju je odmah povratio. Druga je imala bolji ukus. Treća je bila skoro pa slatka. Ostale je rado gutao. Zašto mu se činilo da je bilo gorko? Ukus je podsećao na med, na novi sneg, na biber, cimet i poslednji majčin poljubac. Prazna zdela mu skliznu iz prstiju pa začegrtala po podu pećine. „Ne osećam se drugačije. Šta će sada biti?“

List mu je dodirnula šaku. „Drveće će te naučiti. Drveće pamti.“ Podigla je ruku i drugi pevači pokrenuli su se po pećini, gaseći baklje jednu po jednu. Tama se zgusnula i proširila ka njima.

„Sklopi oči“, rekla je trooka vrana. „Zbaci svoju kožu, kao kada se spajaš s Letom, samo ovog puta uđi u korenje. Prati ga kroz zemlju, do drveća na brdu, i reci mi šta vidiš.“

Bren je sklopio oči i zbacio kožu. *U korenje*, pomislio je. *U čuvardrvo. Postani drvo.* Na trenutak je video pećinu u njenom crnom ogrtaču, čuo je reku kako dole huji.

Onda je odjednom ponovo bio kod kuće.

Lord Edard Stark je sedeo na steni kraj dubokog crnog jezera u bogošumi, a

bledo korenje drveta-srca izvijalo se svuda oko njega nalik na čvornovate staračke ruke. Veliki mač Led ležao mu je u krilu i on ga je čistio voštanim platnom.

„Zimovrel“, prošaputa Bren.

Njegov otac diže pogled. „Ko je to?“, upita i okrenu se...

...a Bren se preplašen povuče. Njegov otac, crno jezero i bogošuma izbledeli su i nestali i on se ponovo obreo u pećini, gde ga je bledo debelo korenje prestola od čuvar drveta držalo u naručju, kao majka dete. Baklja je buknila pred njim.

„Reci šta si video.“ List je iz daljine izgledala gotovo kao devojčica, ne starija od Brena ili njegovih sestara, ali je izbliza delovala mnogo starije. Tvrđila je da je videla dve stotine godina.

Brenu je grlo bilo veoma suvo. Progutao je knedlu. „Zimovrel. Bio sam opet u Zimovrelu. Video sam svog oca. Nije mrtav, *nije*, video sam ga, vratio se u Zimovrel, još je živ.“

„Ne“, reče List. „On je otišao, dete. Ne traži da ga prizoveš nazad iz smrti.“

„Video sam ga.“ Bren je osećao grubo drvo kako mu pritiska obraz. „Čistio je Led.“

„Video si ono što želiš da vidiš. Srce ti čezne za ocem i domom, pa si ih i video.“

„Čovek mora znati kako da gleda pre nego što se ponada da će nešto videti“, rekao je lord Brinden. „To što si video, Brene, behu senke pređašnjih dana. Gledao si kroz oči drveta-srca u vašoj bogošumi. Drvetu je vreme drugačije nego čoveku. Sunce, tlo i voda, njih čuvar drveta razume, a ne dane, godine i stoleća. Ljudima je vreme reka. Zarobljeni smo u njenom toku, on nas baca iz prošlosti u sadašnjost, večito u istom pravcu. Životi drveta su drugačiji. Ona se ukorene, pa narastu i umru u jednom mestu, i ta reka ih ne pokreće. Hrast je žir, žir je hrast. A čuvar drveta... hiljadu ljudskih godina čuvar drveta su tren, i kroz takve dveri ti i ja možemo da pogledamo u prošlost.“

„Ali“, reče Bren, „on me je čuo“

„Čuo je šapat na vetru, šuškanje među lišćem. Ti mu ne možeš govoriti, koliko god da se trudiš. Znam. Imam i ja svoje duhove, Brene. Brata koga sam voleo, brata koga sam mrzeo, ženu koju sam želeo. Kroz drveće još ih vidim, ali nijedna moja reč nikada do njih nije stigla. Prošlost ostaje prošlost. Iz nje možemo da učimo, ali je ne možemo promeniti.“

„Hoću li ponovo videti oca?“

„Pošto jednom ovladaš svojim darovima, možeš gledati gde god želiš i videćeš šta je drveće videlo, bilo to juče, lani ili pre hiljadu doba. Ljudi žive svoj život zarobljeni u večitoj sadašnjosti, između magle uspomena i mora senki koje je sve što znamo o danima što slede. Neki leptiri čitav život prožive u danu, a ipak njima to kratko vreme mora delovati dugo kao nama godine i desetleća. Hrast može živeti trista godina, sekvoja tri hiljade. Čuvar drveta će živeti večito ako ga niko ne dira. Njima godišnja doba prolaze u zamahu leptirovog krila a prošlost, sadašnjost i

budućnost su jedno. A tvoj vid neće biti ograničen na tvoju bogošumu. Pevači su usekli oči u svoja drveta-srca da ih probude i to su prve oči koje novi zelenovid nauči da koristi... ali s vremenom ćeš videti i daleko van samih stabala.

„Kada?“, upita Brena.

„Za godinu dana, tri ili deset. To nisam ugledao. Doći će s vremenom, obećavam ti. Sada sam međutim umoran i drveće me zove. Nastavićemo sutra.“

Hodor je odneo Brena nazad u njegovu odaju, tihim glasom mrmljajući „Hodor“ dok je List išla ispred njih s bakljom. Nadao se da će tamo biti Mira i Džodžen, da bi im ispričao šta je video, ali je njihovo ušuškano udubljenje u steni bilo hladno i prazno. Hodor je spustio Brena na postelju, pokrio ga krznom i zapalio im vatru. *Hiljadu očiju, stotinu koža, mudrost duboka kao korenje drevnog drveća.*

Gledajući plamen, Bren je rešio da ostane budan dok se Mira ne vrati. Znao je da Džodžen neće biti srećan, ali će Miri biti drago zbog njega. Nije se sećao kako je sklopio oči.

...ali se onda nekako ponovo našao u Zimovrelu, i odozgo je posmatrao oca u bogošumi. Lord Edard je ovog puta delovao mnogo mlađe. Kosa mu je bila smeđa, bez imalo sedih, glava oborena, „...neka odrastu bliski kao braća, i nek među njima bude samo ljubavi“, molio se, „i neka moja gospa žena nađe u srcu snage da oprost...“

„Oče.“ Brenov glas bio je šapat na vetru, šuškanje u lišću. „Oče, ja sam. Bren. Brendon.“

Edard Stark je digao glavu i dugo se zagledao u čuvardrvo, namršten, ali nije progovorio. *Ne može me videti*, shvatio je Bren očajno. Želeo je da se pruži i da ga dodirne, ali je mogao samo da gleda i sluša. *Ja sam u stablu. Ja sam unutar drveta-srca, gledam kroz njegove crvene oči, ali čuvardrva ne umeju da govore, pa ne umem ni ja.*

Edard Stark je nastavio molitvu. Bren je osetio kako mu na oči naviru suze. Ipak, jesu li to njegove suze, ili suze čuvardrva? *Ako zaplačem, hoće li zaplakati i drvo?*

Ostatak očevih reči nadglasao je iznenadni udarac drveta o drvo. Edard Stark je iščileo, kao magla na jutarnjem suncu. Sada je dvoje dece skakalo kroz bogošumu, podvriskujući dok su se borili slomljenim granama. Devojčica je bila starija i viša. „Arja“, pomisli Bren radosno dok ju je gledao kako skače na stenu i zamahuje na dečaka. To međutim nije moglo biti. Ako je devojčica Arja, dečak je sam Bren, a on nikada nije imao tako dugačku kosu. *Arja me nikada nije pobeđivala u mačevanju, kao što ova devojčica pobeđuje ovog dečaka.* Ošinula je dečaka preko butina tako snažno da mu je noga klecnula pa je pao u jezero i počeo da pljuska i viče. „Tišina, glupane“, rekla je devojčica odbacivši granu. „To je samo voda. Hoćeš da Stara Nen čuje pa da odjuri i kaže ocu?“ Kleknula je i povukla brata, ali pre nego što ga je izvukla iz jezerceta, njih dvoje su nestali.

Posle toga su se slike smenjivale brže i brže, sve dok se Bren nije osetio izgubljeno i ošamućeno. Nije više video oca, niti devojčicu koja je ličila na Arju,

već je bremenita žena izašla naga i mokra iz crnog jezerca, klekla pred drvetom i zamolila stare bogove za sina koji će je osvetiti. Onda se pojavila smeđokosa devojka vitka kao koplje, koja se propela na vrhove prstiju da poljubi mladog viteza visokog kao Hodor. Tamnooki mladić, bled i vatren, odsekao je tri grane čuvardrva i od njih napravio strele. Samo drvo se skupljalo, postajalo je manje u svakom prikazanju, dok su se manja drveta sažimala u mladice i nestajala, samo da bi ih zamenila druga stabla koja će se zatim smanjiti i nestati. Sada su gospodari koje je Bren video bili visoki i hladni, strogi ljudi u krznu i verižnjači. Neki su imali lica koja je pamtio s kipova u kripti, ali su nestajali pre nego što bi uspeo da ih poveže s imenima.

A onda, dok je gledao, bradati čovek je gurnuo sužnja na kolena pred drvetom-srcem. Sedokosa žena je zakoračila ka njima kroz nanos tamnocrvenog lišća, s bronzanim srpom u ruci.

„Ne“, reče Bren, „*ne, nemoj*“, ali oni nisu mogli da ga čuju, ništa više od njegovog oca. Žena je zgrabila sužnja za kosu, prislonila mu srp na grlo i povukla. Kroz maglu vekova slomljeni dečak je mogao samo da gleda kako čovekova stopala dobiju po zemlji... ali dok je život isticao iz njega u crvenom mlazu, Brendon Stark je osetio ukus krvi.

DŽON

Sunce se probilo negde oko podneva, posle sedam dana mračnog neba i snega. Neki smetovi bili su viši od čoveka, ali su kućupravitelji čitavog dana čistili sneg lopatama i staze su bile prokrčene koliko to mogu biti. Odrazi su svetlucali po Zidu, a svaka pukotina i ogrebotina svetlucala je svetloplavo i iskrila.

Sedamsto stopa iznad zemlje Džon Snežni je stajao i posmatrao ukletu šumu. Severac je vijugao kroz drveće i dizao tanke bele perjanice snežnih kristala s najviših grana, nalik na ledene zastave. Inače se nije pomeralo ništa. *Ni znaka života.* To nije baš umirivalo. On se nije bojao živih. Svejedno...

Sunce je granulo. Sneg je prestao. Možda će proći čitav mesec pre nego što nam se ponovo ukaže tako dobra prilika. Možda nekoliko meseci. „Neka Emet okupi regrute“, rekao je Žalobnom Edu. „Trebaće nam i pratnja. Deset izvidnika, naoružanih zmajstaklom. Neka budu spremni za sat vremena.“

„Razumem, moj gospodaru. A zapovedaće im?“

„Zapovedaću im ja.“

Edova usta se iskriviše i više nego obično. „Neki bi mislili da je bolje ako lord zapovednik ostane na sigurnom i toplom južno od Zida. Ja ne spadam u takve, ali neki bi.“

Džon se osmehnu. „Neki bolje to da ne kažu u mom prisustvu.“

Edov plašt glasno zaleprša od iznenadnog naleta vetra. „Bolje da siđemo, moj gospodaru. Ovaj vetar bi mogo da nas sruši sa Zida, a nikad nisam ovladao veštinom letenja.“

Spustili su se u kavezu. Vetar je udarao u naletima, hladan kao dah ledenog zmaja iz priča koje je Stara Nen pričala dok je Džon bio dete. Teški kavez se njihao. S vremena na vreme ogrebao bi Zid i pokrenuo mali kristalni slap leda koji je iskrio na suncu poput krhotina slomljenog stakla.

Staklo, razmišljao je Džon, ovde bi nam moglo biti korisno. Crnom zamku potrebni su sopstveni stakleni vrtovi, poput onih u Zimovrelu. Mogli bismo da gajimo povrće čak i usred zime. Najbolje staklo dolazilo je iz Mira, ali dobro čisto okno vredi koliko je teško u začinicima, a zeleno i žuto staklo nije jednako dobro. Zapravo nam je potrebno zlato. S dovoljno novca mogli bismo da kupimo staklarske i staklorezačke šegrte iz Mira, da ih dovedemo na sever, da im ponudimo slobodu ako nauče tom zanatu neke naše regrute. To bi bilo pravo rešenje. Da imamo zlata. A nemamo.

U podnožju Zida zatekao je Duha kako se valja po smetu. Veliki beli jezovuk kao da je voleo nov sneg. Kada je video Džona skočio je na noge pa se stresao. Žalobni Ed je rekao: „Ide s tobom?“

„Ide.“

„Pametan je to vuk. A ja?“

„Ti ne ideš.“

„Pametan si ti gospodar. Duh je bolji izbor. Ja više nemam zuba za ujedanje divljana.“

„Budu li bogovi milostivi, nećemo naići na divljane. Jahaću zelenka.“

Crnim zamkom se brzo proneo glas. Ed je još sedlao konja kada je Bouen Marš besno stigao pred štalu da se raspravlja s Džonom. „Moj gospodar, voleo bih da ponovo razmisliš. Novi ljudi mogu jednako da polože zakletvu i u obredištu.“

„Obredište je dom novim bogovima. Stari bogovi žive u šumi i oni koji im se klanjaju reći izgovaraju među čuvardrvima. Znaš to jednako dobro kao ja.“

„Saten je iz Starigrada, Aron i Emrik iz zapadnih krajeva. Stari bogovi nisu njihovi bogovi.“

„Ja ne govorim ljudima koje bogove da slede. Slobodno su mogli da biraju Sedmoro ili Gospodara svetlosti crvene žene. Umesto toga su izabrali drveće, sa svim opasnostima koje to nosi.“

„Plaćljivac je možda još tamo negde i posmatra.“

„Šumarak je na jedva dva sata jahanja, čak i kroz sneg. Vraćemo se pre ponoći.“

„Predugo. To nije mudro.“

„Nije mudro“, reče Džon, „ali je neophodno. Ovi ljudi treba da zavetuju život Noćnoj straži, da stupe u bratstvo koje neprekinuto traje hiljadama godina. Reći su bitne, a bitni su i naši običaji. Oni nas sve vezuju, one plemenitog i one prostog roda, mlade i stare, podle i vrle. Oni od nas stvaraju braću.“ Potapšao je Marsa po ramenu. „Obećavam ti, vraćemo se.“

„Razumem, moj gospodar“, rekao je lord kućupravitelj, „ali hoćete li se vratiti kao živi ljudi ili kao glave na kopljima, iskopanih očiju? Vraćaćete se po mrklom mraku. Smetovi su ponegde visoki do pojasa. Vidim da vodiš sa sobomiskusne ljude, to je dobro, ali je Crni Džek Balver jednako dobro poznao ovu šumu. Čak i Bendžen Stark, tvoj rođeni stric, i on...“

„Ja imam nešto što oni nisu imali.“ Džon okrenu glavu pa zviznu. „*Duše*. Dođi.“ Jezovuk strese sneg s leđa i u polutrku priđe Džonu. Izvidnici se razdvojiše da prođe, mada je jedna kobila zanjistala i ustuknula pa je Rori morao oštro da cimne uzde. „Zid je tvoj, lorde Bouene.“ Poveo je konja za uzde kroz kapiju i ledeni tunel što je vijugao kroza Zid.

S one strane leđa drveće je stajalo visoko i tiho, pod debelim belim ogrtačima. Duh je pratio Džonovog konja dok su se izvidnici i regruti postrojavali, zatim je zastao i onjušio a dah mu je maglio vazduh. „Šta je?“, upitao je Džon. „Ima li nekoga u blizini?“ Šuma je bila pusta, koliko je on mogao da vidi, ali to nije bilo mnogo daleko.

Duh je pojurio ka drveću, zavukao se između dva bora ogrnuta u belo i nestao u oblaku snega. *Želi da lovi, ali šta?* Džon se nije toliko bojao za jezovuka koliko za

divljane na koje će možda naići. *Beli vuk u beloj šumi, tih kao senka. Neće ni osetiti da dolazi.* Znao je da ne vredi da ga juri. Duh će se vratiti kada poželi, ne ranije. Džon je mamuznuo konja. Ljudi su se rasporedili oko njega, kopita njihovih konjića lomila su ledenu koru i upadala u mekani sneg ispod. Ušli su u šumu, ravnomernim korakom, a Zid je nestajao iza njih.

Vojnički borovi i stražarike nosili su debele bele ogrtače, ledenjače su se spuštale s golih smeđih udova listopadnog drveća. Džon je poslao Toma Ječmenjaka napred u izvidnicu, mada su putem do šumarka često išli. Veliki Lidl i Luk iz Duge varoši nestali su u žbunju na istok i zapad. Oni će pratiti povorku s bokova i upozoriti je ako se neko približi. Sve su to bili prekaljeni izvidnici, naoružani i opsidijanom i čelikom, s ratnim rogovima prebačenim preko sedla ako budu morali da pozovu pomoć.

I drugi su bili dobri ljudi. *Dobri ljudi u borbi, ako ništa drugo, i odani svojoj braći.* Džon nije mogao da govori o tome šta su bili pre nego što su došli na Zid, ali nije sumnjao da je većini prošlost crna kao što su im sada plaštovi. Ovde gore, bili su soj ljudi koje je želeo da mu čuvaju leđa. Kapuljače su im bile dignute zbog ujeda vetra, a neki su se umotali u šalove, skrivajući lica. Džon ih je svejedno raspoznavao. Svako ime bilo mu je urezano u srcu. To su bili njegovi ljudi, njegova braća.

Još šestorica su jahali s njima - mešavina mladih i starih, krupnih i sitnih, iskusnih i zelenih. *Šestorica da izgovore reči.* Konj je rođen i odrastao u Krtičnjaku, Aron i Emrik su došli s Lepog ostrva, Saten iz bordela Starigrada, na drugoj strani Vesterosa. Svi su bili deca. Štavljani i Džeks bili su stariji ljudi, odavno su prevalili četrdesetu, sinovi Uklete šume, ljudi koji sami imaju sinove i unuke. Bili su dvojica od šezdeset troje divljana koji su pošli s Džonom Snežnim nazad na Zid onog dana kada im se obratio, zasad jedina dvojica koja su rešila da žele crni plašt. Gvozdeni Emet je rekao da su svi spremni, ili bar spremni koliko je to moguće. On, Džon i Bouen Marš procenili su ih jednog po jednog i rasporedili ih u redove: Štavljenog, Džeksa i Emrika u izvidnike, Konja u graditelje, Arona i Satena u kućupravitelje. Sada je došao čas da polože zakletvu.

Gvozdeni Emet je jahao na čelu povorke, u sedlu najružnijeg konja koga je Džon u životu video, čupave zveri koja je izgledala kao da je sva od dlake i kopita. „Priča se da je sinoć bilo nekih nevolja u Popaljivoj kuli“, rekao je kaštelan.

„U Hardinovoju kuli.“ Među šezdeset i troje koji su se s njim vratili iz Krtičnjaka bilo je devetnaest devojaka i žena. Džon ih je smestio u istu napuštenu kulu u kojoj je nekada spavao kada je bio novajlija na Zidu. Dvanaest su bile kopljanice, i te kako sposobne da odbrane i sebe i mlađe devojke od neželjene pažnje crne braće. Neki ljudi koje su dobili nadenuli su kuli to novo, popaljivo ime. Džon nije nameravao da trpi to ruganje. „Tri pijane budale su greškom pomislile da je Hardinova kula bordel, to je sve. Sada su u ledenim ćelijama i razmišljaju o toj grešci.“

Gvozdeni Emet iskrivi lice. „Muškarci su muškarci, zaveti su reči, a reči su vetar. Trebalo bi da staviš stražu oko žena.“

„A ko će da čuva stražare?“ *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni.* Ipak, učio je, a Igrit mu je bila učiteljica. Ako on nije mogao da održi zavet, kako da od svoje braće očekuje više? Međutim, petljanje s divljankama je opasno. *Čovek može da bude vlasnik ženi i čovek može da bude vlasnik nožu,* rekla mu je Igrit jednom, *ali nijedan čovek ne može da gospodar nad oboje.* Bouen Marš je dobrim delom bio u pravu. Hardinova kula bila je trud koji čeka iskru. „Nameravam da otvorim još tri zamka“, rekao je Džon. „Duboko jezero, Samurov dvor i Dugačku mogilu. Posade će sačinjavati isključivo slobodni narod, zapovednici će biti naše starešine. Dugačka mogila će biti samo za žene, sem zapovednika i glavnog kućeupravitelja.“ Nije sumnjao da će biti poseta, ali će razdaljina biti dovoljno velika da ih oteža.

„A koja će nesrećna budala biti postavljena za tamošnjeg zapovednika?“

„Upravo jašem pored njega.“

Izraz koji je prešao licem Gvozdenog Emeta, mešavina užasa i radosti, bio je vredan kese zlata. „Čime sam zaslužio toliku tvoju mržnju, moj gospodaru?“

Džon se nasmeja. „Ne boj se, nećeš biti sam. Nameravam da ti dam Žalbnog Eda kao zamenika i kućeupravitelja.“

„Kopljanice će biti veoma srećne. Mogao bi i da podariš zamak magnaru.“

Džonov osmeh zamre. „Mogao bih, da mu verujem. Bojim se da Sigorn mene krivi za smrt svog oca. Još gore, odgajan je i učen da naređenja izdaje, a ne da ih prima. Ne mešaj Tenjane sa slobodnim narodom. Ljudi mi kažu da *magnar* na starom jeziku znači *lord*, ali je Stir svom narodu bio nešto bliže božanstvu, a sin mu je čovek istog kova. Ja ne zahtevam od ljudi da kleknu, ali moraju da izvršavaju naređenja.“

„Jeste, moj gospodaru, ali bolje da nešto uradiš s tim magnarom. S Tenjanima će te čekati nevolje budeš li ih zaboravio.“

Nevolje su sudbina lorda zapovednika, mogao je Džon da kaže. Ona poseta Krtičnjaku obezbedila mu ih je mnogo, a žene su bile najmanja. Pokazalo se da je Halek neukrotiv baš koliko se bojao, a među crnom braćom bilo je onih koji su mrzeli slobodni narod iz dubine duše. Jedan Halekov sledbenik već je u dvorištu odsekao uho jednom graditelju, a to je najverovatnije bio samo uvod u krvoproliće koje sledi. Moraće uskoro da otvori stare tvrđave, da pošalje Harminog brata u Duboko jezero ili Samurov dvor. Trenutno međutim nijedno od ta dva mesta nije bilo pogodno za ljudski život, a Otel Jarvik i njegovi graditelji još su se trudili da poprave Noćnu tvrđavu. Bilo je noći kada se Džon Snežni pitao da nije strašno pogrešio kada je sprečio Stanisa da sve divljane odvede na klanicu. *Ništa ja ne znam, Igrit,* pomislio je, *i možda nikada neću ni znati.*

Polu milje od šumarka dugački crveni zraci jesenjeg sunca koso su padali kroz grane golog drveća, bojeći smetove rumenilom. Jahači su pregazili zaleđen potok, između dva nazubljena kamena okovana ledom, pa su pratili vijugavu životinjsku

stazu na severoistok. Kada god bi vetar udario, pramenovi finog snega ispunjavali su vazduh i pekli im oči. Džon je digao šal preko usta i nosa i stavio kapuljaču. „Nije daleko“, rekao je ljudima. Niko nije odgovorio.

Džon je namirisao Toma Ječmenjaka pre nego što ga je ugledao. Ili ga je to namirisao Duh? U poslednje vreme Džon Snežni je ponekad osećao kao da su on i jezovuk jedno, čak i na javi. Veliki beli vuk prvi se pojavio, otresajući sneg sa sebe. Nekoliko trenutaka kasnije tu je bio i Tom. „Divljani“, rekao je Džonu tiho. „U šumarku.“

Džon zaustavi povorku. „Koliko?“

„Nabrojao sam ih devetoro. Nema stražara. Neki su mrtvi, možda, ili spavaju. Većinom žene. Jedno dete, ali i jedan džin. Samo sam jednog video. Zapalili su vatru, dim izbija kroz drveće. Budale.“

Devetoro, a ja imam sedam i deset ljudi. Četvorica su od njih zeleni dečaci, a nijedan nije džin.

Džon međutim nije nameravao da se vrati na Zid. *Ako su divljani još živi, možda možemo da ih povedemo nazad sa sobom. A ako su mrtvi, pa... poneki leš može biti koristan.* „Nastavićemo peške“, rekao je, vešto sjahavši na zaleđeno tlo. Sneg je bio dubok do članaka. „Rori, Pejte, ostanite s konjima.“ Mogao je tu dužnost da prepusti novajlijama, ali će oni uskoro morati da okrvave ruke. Što pre to bolje. „Raširite se u polumesec. Hoću da se približimo šumarku sa tri strane. Ne gubite iz vida ljude levo i desno od sebe, da se ne razdvojite previše. Sneg će vam prigušiti korake. Manji su izgledi da padne krv ako ih zateknemo nespremne.“

Noć se brzo spuštala. Zraci svetla nestali su kada je poslednji tanki odsečak sunca progutala zapadna šuma. Ružičasti smetovi ponovo su beleli, rumen je čilela iz njih kako je svet tonuo u tamu. Večernje nebo poprimilo je bledosivu boju starog plašta koji je previše puta opran i izlazile su prve stidljive zvezde.

Ispred je ugledao bledo deblo koje je moglo biti samo čuvardrvo, okrunjeno krošnjom tamnocrvenog lišća. Džon Snežni isuka mač iz korica na leđima. Pogledao je levo i desno, klimnuo glavom Satenu i Konju, gledao ih kako prenose znak ljudima dalje. Zajedno su jurnuli na čistinu, probijajući se kroz smetove starog snega, dok je jedini zvuk bilo njihovo disanje. Duh je jurio s njima, bela senka kraj Džona.

Čuvardrva su se dizala u krugu na rubu čistine. Bilo ih je devet, sva otprilike iste starosti i veličine. U svakom je bilo urezano lice, a nijedno nije ličilo na drugo. Neka su bila osmehnuta, neka su vrištala, neka su vikala na njega. U nadolazećoj tami oči su im izgledale crne, ali će po danu biti krvavocrvene, znao je Džon. *Oči kao Duhove.*

Vatra u središtu šumarka bila je mala i tužna, pepeo i žar i nekoliko slomljenih grančica koje sporo i dimljivo tinjaju. Čak i takva, imala je više života nego divljani koji su se pogrbili oko nje. Samo je jedan reagovao kada je Džon iskočio iz žbunja. Bilo je to dete, koje je počelo da zapomaže cimajući majčin odrpani

ogrtač. Žena je digla pogled i huknula. Tada su već gaj okružili izvidnici koji su izašli između belih stabala, s čelikom koji iskri u crnim rukavicama, spremni za krvoproliće.

Džin ih je poslednji primetio. Spavao je, sklupčan kraj vatre, ali ga je nešto probudilo - detinji krik, krckanje snega pod crnim čizmama, iznenadni udisaj. Kada se pomerio, bilo je to kao da stena oživljava. Pridigao se u sedeći položaj frkćući, trljajući pospane oči šakom velikom kao šunka... ali je onda ugledao Gvozenog Emeta, kome je mač blistao u ruci. Džin je zaurlao, skočio na noge, jednom ručerdom zgrabio malj i digao ga.

Duh na to odgovori otkrivajući zube. Džon zgrabi vuka za vrat. „Nećemo ovde bitku.“ Znao je da njegovi ljudi mogu da obore džina, ali da bi to skupo platili. Kada jednom krv potekne, divljani će uskočiti u borbu. Većina ili svi će ovde izginuti, i neka njegova braća. „Ovo je sveto mesto. Predaj se pa ćemo...“

Džin ponovo riknu, tako da se lišće zatrese na drveću, pa tresnu maljem po zemlji. Drška mu je bila šest stopa čvornovate hrastovine, glava kamen velik kao vekna hleba. Od udarca se zemlja zatrese. Neki drugi divljani potražiše svoje oružje.

Džon Snežni se taman mašao Dugačke kandže kada progovori Štavljeni s druge strane šumarka. Reči su mu zvučale grleno i grubo, ali je Džon u njima čuo i muziku i prepoznao je Stari jezik. Štavljeni je dugo govorio. Pošto je završio, džin je odgovorio. Zvučalo je kao režanje ispresecano stenjanjem i Džon nije razumeo ni reč. Štavljeni je pokazao na stabla i rekao još nešto pa je i džin pokazao na stabla, zaškrgutao zubima i ispustio malj.

„Gotovo je“, reče Štavljeni. „Nije im do borbe.“

„Svaka čast. Šta si mu rekao?“

„Da su to i naši bogovi. Da smo došli da se pomolimo.“

„I hoćemo. Sklanjajte oružje, svi. Nećemo ovde noćas da prolivamo krv.“

Devetoro, rekao je Tom Ječmenjak i zaista ih je bilo devetoro, ali je dvoje bilo mrtvo a jedno tako slabo da će pre jutra najverovatnije umreti. Preostalih šestoro bili su majka i dete, dva starca, ranjeni Tenjanin u izubijanoj bronzi i jedan čovek iz plemena Rogonoga, čija su bosa stopala bila toliko promrzla da je Džonu smesta bilo jasno da ovaj više nikada neće hodati. Većina se nije poznavala pre nego što su došli u gaj, saznao je kasnije; kada je Stanis razbio vojsku Mensa Rajdera, pobegli su u šumu da izbegnu pokolj, neko vreme lutali, studen i glad su im odnosili prijatelje i srodnike, pa su na kraju završili tu, preslabi i preumorni da idu dalje. „Bogovi su ovde“, rekao je jedan starac. „Ovo nije loše mesto za umiranje.“

„Zid je samo nekoliko sati južno odavde“ rekao je Džon. „Zašto ne potražite sklonište tamo? Drugi su se predali. Čak i Mens.“

Divljani su se z gledali. Napokon je jedan rekao: „Čuli smo priče. Vrane su spalile sve koji su predali.“

„Čak i samog Mensa“, dodala je žena.

Melisandra, pomisli Džon, *ti i tvoj crveni bog morate za mnogo šta da odgovarate*. „Svi koji žele dobrodošli su da se vratite s nama. U Crnom zamku ima hrane i skloništa, a Zid će vas zaštititi od stvorenja koja vrebaju u ovoj šumi. Imate moju reč, niko neće goreti.“

„Vraninu reč“, reče žena čvrsto grleći dete, „ali otkud znamo da ćeš je održati? Ko si ti?“

„Lord zapovednik Noćne straže i sin Edarda Starka od Zimovrela.“ Džon se okrenu Tomu Ječmenjaku. „Neka Rori i Pejt dovedu konje. Neću da ovde ostanem ni trena duže nego što moramo.“

„Razumem, moj gospodaru.“

Ostalo je još samo jedno pre nego što pođu nazad: ono zbog čega su pre svega i došli. Gvozdeni Emet je okupio svoje štićenike i dok je ostatak družine posmatrao s učtive razdaljine, klekli su pred čuvardrvima. Tada je već nestalo poslednje dnevno svetlo; jedino svetlo bile su im zvezde na nebu i slabašni crvenkasti sjaj vatre u sredini šumarka.

S crnim kapuljačama i debelim crnim ogrtačima, šestorica su mogli biti izrezani iz senke. Glasovi su im se začuli zajedno, tihi u ogromnom prostranstvu noći. „Noć dolazi i moja straža počinje“, rekli su, kao što su hiljade rekle pre njih. Satenov glas bio je milozvučan kao pesma, Konjev grub i isprekidan, Aronov nervozno pištanje. „Neće se okončati do moje smrti.“

Neka te smrti što kasnije dođu. Džon Snežni kleknu na jedno koleno u sneg. *Bogovi mojih otaca, zaštitite ove ljude. Zaštitite i Arju, moju sestricu, gde god da je. Molim vas, neka je Mens nađe i dovede mi je*.

„Neću imati ženu, neću imati zemlje, neću imati dece“, obećavali su regruti, glasovima koji su odjekivali kroz godine i vekove. „Neću nositi krunu, niti steći slavu. Živeću i umreću na dužnosti.“

Bogovi šume, dajte mi snage da uradim isto, molio se Džon Snežni nemo. *Dajte mi mudrosti da znam šta mora da se uradi i hrabrosti da to uradim*.

„Ja sam mač u tami“, rekla su šestorica i Džonu se činilo kao da im se glasovi menjaju, da postaju jači, sigurniji. „Ja sam stražar na bedemima. Ja sam vatra koja bukt protiv hladnoće, svetlo koje donosi zoru, rog koji budi usnule, štit koji brani kraljevstva ljudi.“

Štit koji brani kraljevstva ljudi. Duh mu se pribio uz rame i Džon ga je zagrlio jednom rukom. Osetio je miris Konjevih neopranih čakšira, slatki parfem koji je Saten češljem nanosio u bradu, prodoran miris straha, snažni mošusni vonj džina. Čuo je udaranje sopstvenog srca. Kada je pogledao preko čistine u ženu s detetom, dvoje staraca, Rogonoga promrzlih stopala, video je samo ljude.

„Zavetujem svoj život i svoju čast Noćnoj straži, za ovu noć, i sve noći koje slede.“

Džon Snežni je prvi ustao. „Ustanite sada kao ljudi Noćne straže.“ Pružio je Konju ruku da ga digne.

Vetar je jačao. Bilo je vreme da pođu.

Putovanje nazad potrajalo je mnogo duže nego putovanje u šumarak. Džin je bio spor, uprkos dužini i obimu tih nogu, i većito je zastajkivao da maljem obori sneg s niskih grana. Žena je jahala s Rorijem, njen sin s Tomom Ječmenjakom, starci s Konjem i Satenom. Tenjanin se međutim užasavao konja i radije je hramao za njima, uprkos ranama. Rogonog nije mogao da sedi u sedlu, pa su morali da ga vežu preko konjića, kao džak žita; isto i bledoliku staricu s udovima kao grančice, koju nisu uspeli da probude.

Tako su uradili i sa dva leša, na čuđenje Gvozdеноg Emeta. „Samo će nas usporiti, moj gospodar“, rekao je Džonu. „Mogli bismo da ih isečemo i spalimo.“

„Ne“, rekao je Džon. „Ponesite ih. Moći ću da ih upotrebim.“

Nisu imali mesec da ih vodi kući, i tek su ponekad videli neku zvezdu. Svet je bio crn, beo i nepomičan. Bio je to dugačak, spor, beskrajan put. Sneg im se lepio za čizme i čakšire, vetar je čegrtao među borovima i dizao im i uvijao plaštove. Džon je na tren na nebu ugledao Crvenog lutalicu, kako ih posmatra kroz gole grane velikog drveća. *Lopov*, tako ga je zvao slobodni narod. Najbolji čas da se ukrade žena jeste kada se Lopov nađe u Mesečevoj devici, tvrdila je Igrit. Nikada nije spomenula kada je najbolje vreme da se ukrade džin. *Ili dva mrtvaca*.

Bila je gotovo zora kada su ponovo ugledali Zid.

Stražarev rog pozdravio ih je kada su se približili, zvučeći iz visa kao krik neke ogromne ptice dubokog glasa, dugačak neprekinut huk koji je značio *izvidnici se vraćaju*. Veliki Lidl je uzeo svoj rog pa je odgovorio. Na kapiji su morali da čekaju nekoliko trenutaka pre nego što se pojavio Žalobni Ed Tolet da gurne reze i digne šipke. Kada je Ed ugledao odrpanu družinu divljana, napućio je usne i podugo odmeravao džina. „Možda će trebati malo maslaca da se ovaj progura kroz tunel, moj gospodar. Da pošaljem nekoga u ostavu?“

„O, mislim da će proći. I nenamazan.“

I zaista je prošao, četvoronoške, puzeći. *Baš krupan momak. Ima najmanje četrnaest stopa. Veći čak i od Maga moćnog*. Mag je poginuo pod istim ovim ledom, uhvaćen u koštac s Donalom Nojijem. *Dobar čovek. Straža je izgubila previše dobrih ljudi*. Džon je poveo Štavljenog u stranu. „Vodi računa o njemu. Ti govoriš njegov jezik. Postaraj se da ga nahrane i nađi mu toplo mesto kraj vatre. Ostani uz njega. Pazi da ga niko ne izaziva.“

„Dobro.“ Štavljeni je oklevao. „Moj gospodar.“

Žive divljane je Džon poslao da im pregledaju rane i promrzline. Topla hrana i odeća će pomoći da se većina oporavi, nadao se, mada će Rogonog verovatno izgubiti oba stopala. Leševe je poslao u ledene ćelije.

Klidas je došao i otišao, primetio je Džon dok je kačio plašt na kuku kraj vrata. Na stolu ga je čekalo pismo. *Istočna morobdija ili Kula senki*, pomislio je na prvi pogled. Vosak je međutim bio zlatan a ne crn. Pečat je prikazivao jelensku glavu unutar vatrenog srca. *Stanis*. Džon je slomio tvrdi vosak, poravnao svitak

pergamenta, pročitao. *Meštrov rukopis ali kraljeve reči.*

Stanis je zauzeo Čardak šumski, a planinski klanovi su mu se pridružili. Flint, Nori, Val, Lidl, svi.

A imali smo još pomoći, neočekivane ali krajnje dobrodošle, od kćeri Medvedeg ostrva. Alisana Mormont, čiji je ljudi zovu Medvedica, sakrila je borce u jatu ribarskih brodića pa je iznenadila gvozdenrođene ukotvljene dalje od žala.

Grejdžojevi dugački brodovi su spaljeni ili zauzeti, posade pobijene ili zarobljene. Kapetane, vitezove, viđene ratnike i druge visokog roda držaćemo za otkup ili s nekim drugim ciljem, ostale nameravam da povešam...

Noćna straža se zaklela da se ne meša u sukobe i sporove kraljevstva. Svejedno, Džon Snežni je morao da oseti izvesno zadovoljstvo. Čitao je dalje.

...još severnjaka dolazi kako se glas o našoj pobedi širi. Ribari, konjanici slobodnjaci, brđani, napoličari iz dubina Vučje šume i seljani koji su pred gvozdenrođenima pobjegli iz domova po Kamennoj obali, preživeli iz bitke pred kapijom Zimovrela, ljudi nekada zakleti na vernost Hornvudima, Servinima i Tolhartima. Već nas ima pet hiljada, a svakim smo danom sve brojniji. Stigao nam je glas da se Ruz Bolton kreće ka Zimovrelu sa svom svojom silom, da tamo venča svoje kopile s tvojom polusestrom. Ne smemo mu dozvoliti da obnovi zamak. Idemo na njega. Arnolf Karstark i Mors Amber će nam se pridružiti. Spasiću tvoju sestru budem li mogao i naći ću joj bolju priliku od Remzija Snežnog. Ti i tvoja braća morate držati Zid dok se ne vratim.

Bilo je potpisano, drugačijim rukopisom,

U svetlu gospodovom, s potpisom i pečatom Stanisa od kuće Barateona, prvog svog imena, kralja Andala, Rojnara i Prvih ljudi, gospodara Sedam kraljevstava i zaštitnika čitave zemlje.

Čim ga je Džon spustio, pergament se opet smotao, kao da želi da zaštiti svoje tajne. Uopšte nije bio siguran šta da oseća o onome što je upravo pročitao. I ranije je bilo bitaka kod Zimovrela, ali nijedne bez Starka na jednoj strani. „Zamak je prazna ljuštura“, rekao je, „nije Zimovrel već avet Zimovrela.“ Bolelo ga je da to i pomisli, a kamoli da kaže naglas. A ipak...

Pitao se koliko će ljudi stari Vranojed povesti u boj, i koliko će mačeva Arnolf Karstark uspeti da stvori. Pola Ambera će se nalaziti na suprotnoj strani bojnog polja, s Kurvolovcem, boriće se pod odranim čovekom Užasnika, a veći deo snage

obe te kuće odjahao je na jug s Robom, da se više nikad ne vrati. Čak i porušen, Zimovrel će biti prilična prednost za onoga ko ga drži. Robert Barateon bi to smesta shvatio, pa bi brzo pošao da obezbedi zamak, forsiranim marševima i noćnim galopima po kojima je bio slavan. Hoće li njegov brat biti jednako smeo?

Mali su izgledi. Stanis je bio oprezan zapovednik, a vojska mu je bila nedovoljno skuvana čorba od brdskih plemena, južnjačkih vitezova, kraljevih ljudi i kraljičinih ljudi, zasoljena s nekoliko severnjačkih lordova. *Trebalo bi na Zimovrel da krene hitro, ili da ne kreće uopšte,* pomislio je Džon. Nije njegovo da savetuje kralja, ali....

Ponovo je osmotrio pismo. *Spasiću tvoju sestru budem li mogao.* Neobično nežno osećanje za Stanisa, mada narušeno tim konačnim, surovim, *budem li mogao* i dodatkom *naći ću joj bolju priliku od Remzija Snežnog.* Šta međutim ako Arja nije tamo da je on spase? Šta ako plamen ledi Melisandre govori istinu? Je li moguće da je njegova sestra pobešla takvim čuvarima? *Kako bi to mogla da izvede? Arja je oduvek bila snalažljiva i pametna, ali je ipak tek mala devojčica, a Ruz Bolton nije od ljudi koji će biti nebrižljivi prema tako dragocenom plenu.*

Šta ako Bolton uopšte ne drži njegovu sestru? Svadba može biti tek varka kojom će namamiti Stanisa u zamku. Edard Stark nikada nije imao razloga da se žali na gospodara Užasnika, koliko je to Džon znao, ali mu svejedno nikada nije verovao, onom njegovom šaputavom glasu i bledim, bledim očima.

Siva devojčica na konju što umire, beži od venčanja. Na osnovu tih reči dao je sever na milost i nemilost Mensu Rajderu i šest kopljanica. „Mlade su i lepe“, rekao je Mens. Neizgoreli kralj je dao imena a Žalobni Ed je uradio ostalo, prokrijumčarivši ih iz Krtičnjaka. Sada je to delovalo kao ludilo. Možda bi bolje uradio da je posekao Mensa čim se ovaj obznanio. Džon je i protiv svoje volje osećao izvesno poštovanje prema nekadašnjem kralju s one strane Zida, ali je ovaj bio verolomnik i izdajnik. Još je manje verovao Melisandri. A ipak se nekako našao ovde, sve je nade uložio u njih. *Sve da spasem sestru. Ali ljudi Noćne straže nemaju sestara.*

Kada je Džon bio dečak u Zimovrelu, njegov junak je bio Mladi zmaj, kralj-dečak koji je sa četrnaest godina osvojio Dornu. Uprkos tome što je bio kopile, ili možda baš zbog toga, Džon Snežni je sanjao da vodi ljude u slavu baš kao kralj Deron nekada, da postane osvajač kada odraste. Sada je bio odrastao čovek i Zid je bio njegov, ali je imao samo sumnje. Ni njih izgleda nije uspeo savlada.

DENERIS

Smrad logora bio je toliko užasan da je Deni jedva obuzdala grcanje. Ser Baristan je nabrao nos i rekao: „Veličanstvo ne bi trebalo da je ovde, da udiše ova crna isparenja.“

„Ja sam krv zmaja“, podsetila ga je Deni. „Jesi li ikada video zmaja da pati od proliva?“ Viseris je često tvrdio da su Targarjeni otporni na boljke koje muče običan svet, i zasad, koliko je mogla da proceni, to je bilo tačno. Pamtila je da se bojala, smrzavala i gladovala, ali ne i da je poboljevala.

„Svejedno“, rekao je stari vitez, „bio bih spokojniji kada bi se veličanstvo vratilo u grad.“ Mirinski zidovi od raznobojnih cigala nalazili su se pola milje daleko. „Krvavi proliv je prokletstvo svake vojske još od Doba praskozorja. Dozvoli nama da razdelimo hranu, veličanstvo.“

„Sutra. Sada sam ovde. Želim da vidim svojim očima.“ Mamuznula je ždrecicu. Ostali su je kasom pratili. Jogo je jahao pred njom, Ago i Rakaro odmah iza nje, sa dugačkim dotračkim bičevima spremnim da rasteraju bolesnike i samrtnike. Ser Baristan joj je bio zdesna, na šarcu. Levo je bio Prugasti Simon iz Slobodne braće i Marselen iz Majčinih ljudi. Pedesetak vojnika pratilo ih je izbliza, da zaštite kola s hranom. Svi su bili konjanici, Dotraci, Bronzane zveri i oslobođenici, a zajednička im je jedino bila mržnja prema ovoj dužnosti.

Astaporani su se teturali za njima u jezivoj povorci koja je narastala sa svakim pređenim korakom. Neki su govorili jezike koje nije razumela. Drugi više nisu mogli da govore. Mnogi su dizali ruke ka Deni ili klečali kada bi njena srebrna ždrecica prošla. „Majko“, dozivali su je, na narečjima Astapora, Lisa i Starog Volantisa, na grlenom dotračkom i milozvučnom karčanskom, čak i na zajedničkom jeziku Vesterosa. „Majko, molim te... majko, pomози mojoj sestri, bolesna je... daj hrane za moju dečicu... molim te, moj stari otac... pomози mu... pomози joj... pomози mi...“

Ne mogu vam više pomoći, pomislila je Deni očajno. Astaporani nisu imali kuda da idu. Hiljade su ostale ispred debelih zidova Mirina - muškarci, žene i deca, starci, devojčice i novorođenčad. Mnogi su bili bolesni, većina je bila izgladnela, a svi su bili osuđeni na smrt. Deneris se nije usuđivala da otvori kapije i pusti ih da uđu. Pokušala je da uradi za njih sve što je mogla. Poslala im je vidare, plave milosti, pevače čini i brijače, ali su se onda i neki od njih razboleli, a ništa od njihovih veština nije usporilo galopirajuće širenje boljke koja je stigla na bledej kobili. Ni razdvajanje zdravih od bolesnih nije imalo svrhe. Njeni Snažni štitovi su pokušali, odvajali su muževe od žena i decu od majki, dok su se Astaporani otimali i kukali i gađali ih kamenjem. Nekoliko dana kasnije, bolesni su bili mrtvi, a zdravi bolesni. Razdvajanjem ništa nije postignuto.

Bilo je teško čak i hraniti ih. Svakog dana im je slala šta je mogla, ali svakog

dana je njih bilo sve više a hrane za slanje sve manje. Postajalo je sve teže i naći vozare spremne da isporuče hranu. Previše ljudi koje je poslala u logor i same je zadesila bolest. Druge su napadali na povratku u grad. Juče su jedna kola preturena a dva njena vojnika ubijena, tako da je kraljica rešila da hranu donese sama. Svi njeni savetnici žustro su se tome usprotivili, od Reznaka i Obrijane glave do ser Baristana, ali Deneris nije popustila. „Neću da im okrenem leđa“, govorila je tvrdoglavo. „Kraljica mora da poznaje patnje svog naroda.“

Patnja je bila jedino čega su imali u izobilju. „Jedva da je ostao neki konj ili mazga, mada su iz Astapora mnogi dojahali“, izvestio ju je Marselen. „Sve su ih pojeli, veličanstvo, i svakog pacova i psa lutalicu koga su uspeali da uhvate. Sada su neki počeli da jedu svoje mrtve.“

„Čovek ne sme jesti meso čovekovo“, reče Ago.

„Znano je“, složio se Rakaro. „Biće prokleti.“

„Prokletstva njima više ništa ne znače“, rekao je Simon Prugasti.

Pratila su ih dečica natečenih trbuha, previše slaba i uplašena da prose. Suvi ljudi upalih očiju čučali su usred peska i kamenja dok je život iz njih isticao u smrdljivim smeđim i crvenim mlazevima. Mnogi su sada srali gde spavaju, preslabi da se odvuku do jaraka koje im je naredila da iskopaju. Dve žene otimala su se oko čađave kosti. U blizini je desetogodišnji dečak stajao i jeo pacova. Jeo je jednom rukom, pošto je u drugoj stezao motku oštrog vrha, da neko ne bi pokušao da mu otme plen. Nesahranjeni mrtvi ležali su na sve strane. Deni je videla jednog čoveka kako leži na zemlji pod crnim plaštom, ali kada se približila, plašt se pretvorio u hiljadu muva. Njihove oči su je pratile. Oni koji su imali snage dozivali su. „Majko... molim te, majko... blagoslovena da si, majko...“

Blagoslovena, pomislila je Deni jetko. Vaš grad se pretvorio u prah i kost, vaši ljudi umiru svuda oko vas. Nemam skloništa za vas, nemam lekova, nemam nade. Samo stari hleb i crvljivo meso, tvrdi sir, malo mleka. Blagoslovena, istinski sam blagoslovena.

Kakva to majka nema mleka da nahrani svoju decu?

„Previše mrtvih“, reče Ago. „Treba da se spale.“

„Ko će ih spaliti?“ upita ser Baristan. „Krvavi proliv je na sve strane. Stotinu umire svake noći.“

„Ne valja dodirivati mrtve“, reče Jogo.

„To je znano“, rekoše Ago i Rakaro uglas.

„Možda je tako“, reče Deni, „ali to svejedno mora da se obavi.“ Na tren se zamislila. „Neokaljani se ne boje leševa. Razgovaraću sa Sivim Crvom.“

„Veličanstvo“, reče ser Baristan, „Neokaljani su tvoji najbolji borci. Nipošto ne smemo dozvoliti da se ova boljka raširi među njima. Neka Astaporani sami sahrane svoje mrtve.“

„Preslabi su“, reče Simon Prugasti.

Deni reče: „Kada bi imali više hrane bili bi jači.“

Simon odmahnu glavom. „Hranu ne treba razbacivati na umiruće, uzvišenosti. Nemamo dovoljno ni da nahranimo žive.“

Znala je da je on u pravu, ali joj to nije olakšalo težinu tih reči. „Ovde je dovoljno daleko“, rešila je kraljica. „Ovde ćemo ih nahraniti.“ Digla je ruku. Iza nje su se kola zaustavila, a konjanici su se raširili oko njih da Astaporani ne jurnu na hranu. Čim su stali, oko njih je počela da narasta gužva kako je sve više nesrećnika hramalo i teturalo ka kolima. Jahači su ih odbijali. „Čekaj na red“, vikali su. „Bez guranja. Nazad. Beži nazad. Ima hleba za sve. Čekaj svoj red.“

Deni nije mogla ništa sem da sedi i gleda. „Ser“, rekla je Baristanu Selmiju, „zar ne možemo više da učinimo? Ti imaš zalihe.“

„Zalihe za tvoje vojnike, veličanstvo. Možda ćemo morati da izdržimo dugačku opsadu. Olujne vrane i Drugi sinovi mogu Junkajanima da zagorčaju život, ali ih nikako ne mogu zaustaviti. Ako bi mi veličanstvo dozvolilo da sastavim vojsku...“

„Ako mora biti bitke, radije bih da to bude pod zidovima Mirina. Neka Junkajani pokušaju da zauzmu moje bedeme.“ Kraljica je osmotrila prizor oko sebe. „Ako bismo hranu delili jednako...“

„...Astaporani bi svoje porcije pojeli za nekoliko dana, a mi bismo imali toliko manje za opsadu.“

Deni se zagleda preko logora, u raznobojne ciglene zidove Mirina. Vazduh su ispunjavale muve i krici. „Bogovi su poslali ovu pošast da me nauči smernosti. Toliko mrtvih... Neću dozvoliti da jedu leševe.“ Pozvala je Aga da priđe. „Jaši na kapiju i dovedi mi Sivog Crva i pedeset Neokaljanih.“

„Kalisi. Krv tvoje krvi izvršava.“ Ago dodirnu konja petama pa odjuri.

Ser Baristan je posmatrao sa slabo prikrivenim nemirom. „Ne bi trebalo predugo da se ovde zadržavaš, veličanstveno. Astaporani dobijaju hranu, kao što si naredila. Nesrećnicima ne možemo više da pomognemo. Trebalo bi da se povučemo u grad.“

„Idi ti ako želiš, ser. Neću te zadržavati. Neću zadržavati nikoga od vas.“ Deni skoči s konja. „Ne mogu da ih izlečim, ali im mogu pokazati da je majci stalo do njih.“

Jogo huknu. „Kalisi, ne.“ Zvonce u njegovoj pletenici tiho je zveckalo dok je sjahivao. „Ne smeš bliže. Ne dozvoli da te dodirnu! Ne!“

Deni prođe pored njega. Na zemlji je koju stopu dalje ležao neki starac, ječeći i zureći u sivi trbuh oblaka. Klekla je kraj njega, nabrala nos zbog smrada i sklonila mu prljavu sedu kosu sa čela. „On gori. Treba mi vode da ga okupam. Može i morska. Marselene, hoćeš li mi je doneti? Treba mi i ulja, za lomaču. Ko će mi pomoći da spalimo mrtve?“

Kada se Ago vratio sa Sivim Crvom i pedeset Neokaljanih koji su trčali za njegovim konjem, Deni ih je sve svojim primerom naterala da joj pomognu. Simon Prugasti i njegovi ljudi razdvajali su žive od mrtvih i slagali leševe, dok su Jogo, Rakaro i njihovi Dotraci pomagali onima koji su još mogli da hodaju da odu do

obale gde će se okupati i oprati odeću. Ago je zurio u njih kao da su svi poludeli, ali je Sivi Crv kleknuo kraj kraljice i rekao: „Ovaj bi da pomogne.“

Do podneva je gorela desetina vatri. Stubovi gustog crnog dima dizali su se i pomračivali nemilosrdno plavetnilo neba. Denina jahaća odeća bila je prljava i čađava kada se udaljila od lomača. „Uzvišenosti, rekao je Sivi Crv, „ovaj i njegova braća mole tvoju dozvolu da se okupaju u slanom moru kada se tvoj rad ovde okonča, da bi se očistili u skladu sa zakonima naše velike boginje.“

Kraljica nije znala da evnusi imaju sopstvenu boginju. „Ko je ta boginja? Neka boginja Gisa?“

Sivi Crv je delovao kao da mu je neprijatno. „Boginju zovu mnogim imenima. Ona je Gospa od kopalja, Nevesta bitke, Majka vojski, ali njeno istinsko ime pripada samo onim nesretnicima koji su spalili svoju muškost na njenom oltaru. O njoj ne smemo govoriti drugima. Ovaj moli za tvoje oprostjenje.“

„Kako ti je volja. Da, možete se okupati ako želite. Hvala ti na pomoći.“

„Ovi žive da te služe.“

Kada se Deneris vratila u svoju piramidu, potištena i bolnih ruku, zatekla je Misandei kako čita neki stari svitak dok su se Iri i Jiki raspravljale o Rakaru. „Ti si previše mršava za njega“, govorila je Jiki. „Ti si gotovo kao dečak. Rakaro ne leže s dečacima. To je znano.“ Iri se nakostrešila. „Znano je da si ti kao krava. Rakaro ne leže s kravama.“

„Rakaro je krv moje krvi. Njegov život pripada meni a ne vama“, rekla im je Deni. Rakaro je porastao gotovo za stopu dok je bio van Mirina i vratio se s mišićavim rukama i nogama i četiri zvonca u kosi. Sada je bio viši od Aga i Joga, što su obe njene sluškinje primetile. „A sada tišina. Moram da se okupam.“ Nikada se u životu nije osećala prljavije. „Jiki, pomози mi da skinem ovu odeću sa sebe, a onda je odnesi i spali. Iri, reci Kvezi da mi nađe nešto lagano i sveže. Dan je bio veoma vruć.“

Na njenom balkonu duvao je svež vetar. Deni je zadovoljno uzdahnula dok je ulazila u vode bazena. Na njeno naređenje, skinula se i Misandei pa je ušla za njom. „Ova je sinoć čula Astaporane kako grebu po zidinama“, rekla je mala pisarka dok je trljala Deni leđa.

Iri i Jiki se zgledaše. „Niko nije grebao“, reče Jiki. „Grebanje... kako mogu da grebu?“

„Rukama“, rekla je Misandei. „Cigle su stare i krune se. Pokušavaju da prokopaju put u grad.“

„Za to će im trebati mnogo godina“, reče Iri. „Zidovi su veoma debeli. To je znano.“

„Znano je“, složila se Jiki.

„I ja sanjam o njima.“ Deni je uzela Misandeinu šaku. „Logor je pola milje daleko od grada, dušice moja. Niko nije grebao zidove.“

„Veličanstvo najbolje zna“, rekla je Misandei. „Da ti operem kosu? Vreme je.“

Reznak mo Reznak i Zelena milost dolaze na razgovor o...“

„...pripremama za svadbu.“ Deni naglo ustade tako da voda pljusnu. „Zamalo da zaboravim.“ *Možda sam želela da zaboravim.* „A posle njih moram da večeram sa Hizdarom.“ Uzdahnula je. „Iri, donesi zeleni tokar, onaj svileni s porubom od mirske čipke.“

„Te krpe, kalisi. Čipka je poderana. Plavi tokar je opran.“

„Onda plavi. Biće jednako zadovoljni.“

Nije mnogo pogrešila. Sveštenica i senešal bili su srećni što je vide u tokaru, za promenu jednom kao pravu mirinsku gospu, ali su zapravo želeli da je skinu do gole kože. Deneris ih je saslušala s nevericom. Pošto su završili, rekla je: „Ne želim da vas vređam, ali *neću* izaći naga pred Hizdarovu majku i sestre.“

„Ali“, reče Reznak mo Reznak, trepćući, „ali moraš, uzvišenosti. Običaj je da pre venčanja žene iz mladoženjine kuće ispituju nevestinu utrobu i njene, ah... ženske organe. Da utvrde jesu li razvijeni i, ah...“

„...plodni“, dovršila je Galaca Galare umesto njega. „To je drevni obred, svetlosti. Tri milosti će biti prisutne da posvedoče o pregledu i izgovore odgovarajuće molitve.“

„Da“, reče Reznak, „a onda sledi poseban kolač. Ženski kolač, koji se peče samo za njenu veridbu. Muškarcima nije dozvoljeno da ga okuse. Čuo sam da je izuzetno ukusan. Čaroban.“

A ako je moja utroba uvela a moji ženski organi prokleti, postoji li i za to poseban kolač? „Hizdar zo Lorak može da pregleda moje ženske organe pošto se venčamo.“ *Kal Drogo im nije našao nikakvu manu, zašto bi on?* „Neka njegova majka i sestre pregledaju jedna drugu i podele posebni kolač. Ja ga neću jesti. Niti ću oprati plemenite noge plemenitog Hizdara.“

„Uzvišenosti, ne shvataš“, pobunio se Reznak. „Pranje nogu je svetinja nasleđena od naših predaka. Ono označava da ćeš biti muževljeva sluškinja. I nevestinska nošnja je puna značenja. Nevesta stavlja tamnocrvene velove preko tokara od bele svile, obrubljenog biserima.“

Kraljica zečeva ne može se udati bez zečjih ušiju. „Zveckaću u hodu od tolikih bisera.“

„Biseri označavaju plodnost. Što više bisera uzvišenost ima na sebi, to će roditi više zdrave dece.“

„Šta će meni stotinu dece?“ Deni se okrenula ka Zelenoj milosti. „Ako se venčamo po vesteroskom obredu...“

„Bogovi Gisa to neće doživeti kao istinsko sjedinjavanje.“ Lice Galace Galare bilo je skriveno iza vela od zelene svile. Videle su joj se samo oči, zelene, mudre i tužne. „U očima grada bićeš konkubina plemenitog Hizdara, a ne njegova zakonita žena. Tvoj a deca će biti kopilad. Uzvišenost se mora udati za Hizdara u Hramu milosti, u prisustvu sveg mirinskog plemstva da posvedoči o vašem vezivanju.“

Izmami pod nekim izgovorom glave svih plemenitih kuća iz njihovih piramida, rekao je Dario. *Zmajске reči su vatra i krv.* Deni je odbacila tu misao. Nije je bila vredna. „Kako želiš“, uzdahnula je. „Udaću se za Hizdara u Hramu milosti umotana u beli tokar obrubljen biserima. Ima li još nešto?“

„Jedna sitnica, uzvišenosti“, odgovori Reznak. „Da proslaviš sklapanje braka, bilo bi krajnje prikladno da dozvoliš ponovno otvaranje arena. To bi bio tvoj svadbeni poklon Hizdaru i tvom vernom narodu, znak da si prihvatila drevne običaje i verovanja Mirina.“

„A veoma bi udovoljilo i bogovima“, dodala je Zelena milost svojim tihim i dobroćudnim glasom.

Cena neveste plaća se u krvi. Deneris se umorila od ove borbe. Čak ni ser Baristan nije smatrao da može da pobedi. „Nijedan vladar ne može da natera ljude da budu dobri“, rekao joj je Selmi. „Belor Blagosloveni se molio i postio i sagradio Sedmoro hram veličanstven koliko to bogovi samo mogu da požele, a ipak nije uspeo da iskoreni rat i nemaštinu.“ *Kraljica mora da sluša svoj narod,* podsetila se Deni. „Posle venčanja Hizdar će biti kralj. Neka on otvori arene ako želi. Ja s tim neću ništa da imam.“ *Neka on okrvavi ruke, ja neću.* Ustala je. „Ako moj suprug želi da mu perem noge, prvo on mora oprati moje. To ću mu reći večeras.“ Pitala se kako će njen verenik to da primi.

Nije morala da brine. Hizdar zo Lorak je stigao sat vremena posle zalaska sunca. Njegov tokar bio je boje vina, sa zlatnom prugom i porubom od zlatnih kuglica. Deni mu je ispričala o sastanku s Reznakom i Zelenom milosti dok su mu sipali vino. „Ti obredi su prazni i besmisleni“, izjavio je Hizdar, „baš ono što moramo da odbacimo. Mirin su predugo gušile te glupe stare tradicije.“ Poljubio joj je ruku i rekao: „Deneris, kraljice moja, rado ću te okupati od glave do pete ako je to potrebno da bih postao tvoj kralj i pratilac.“

„Da bi postao moj kralj i pratilac moraš mi doneti samo mir. Skahaz mi kaže da su ti stigle neke poruke.“

„Jesu.“ Hizdar prekrsti dugačke noge. Izgledao je zadovoljan samim sobom. „Junkajani nam nude mir, ali ne jeftin. Poremećaj trgovine robljem izazvao je veliku štetu u čitavom civilizovanom svetu. Junkajani i njihovi saveznici traže obeštećenje u zlatu i draguljima.“

Zlato i dragulji nisu ništa. „Šta još?“

„Junkajani će nastaviti trgovinu robljem, kao i pre. Astapor će se obnoviti, kao robovlasnički grad. Ti se nećeš mešati.“

„Junkajani su nastavili da trguju robljem pre nego što sam se udaljila dve lige od njihovog grada. Jesam li se vratila? Kralj Kleon me je preklinjao da mu se pridružim u bici protiv njih, a ja sam se oglušila na sve njegove molbe. *Ne želim rat s Junkajem.* Koliko puta moram da ponovim? Kakva obećanja oni zahtevaju?“

„Ah, u tome je začkoljica, kraljice moja“, reče Hizdar zo Lorak. „Žalosti me što kažem, Junkajani ne veruju tvojim obećanjima. Okidaju istu žicu na harfi, o nekom

izaslaniku koga su tvoji zmajevi spalili.“

„Samo mu je tokar izgoreo“, reče Deni prezrivo.

„Svejedno, oni ti ne veruju. Ljudi iz Novog Gisa smatraju isto. Reči su vetar, kao što sama često kažeš. Nikakve tvoje reči neće obezbediti mir našem gradu. Tvoji neprijatelji zahtevaju dela. Hoće da vide kako se venčavamo i hoće da me vide krunisanog za kralja, kako vladam kraj tebe.“

Deni ponovo napuni njegov vinski pehar, mada je želela samo da mu ga izlije na glavu i ugasi njegov samozadovoljni osmeh. „Brak ili pokolj. Venčanje ili rat. To je moj izbor?“

„Ja vidim samo jedan izbor, svetlosti. Izgovorimo zavete pred bogovima Gisa i stvorimo zajedno novi Mirin.“

Kraljica je smišljala odgovor kada je čula korake iza sebe. *Hrana*, pomislila je. Kuvari su obećali da će spremiti omiljeno jelo plemenitog Hizdara, psa u medu, punjenog suvim šljivama i papričicama. Kada se međutim okrenula da pogleda, tu je stajao ser Baristan, okupan i odeven u belo, s dugačkim mačem o bedru. „Veličanstvo“, rekao je i poklonio se, „oprosti što te uznemiravam, ali mislio sam da ćeš smesta želeti da čuješ. Olujne vrane su se vratile u grad, s vestima o neprijateljima. Junkajani su krenuli, baš kao što smo se bojali.“

Plemenitim licem Hizdara zo Loraka prelete ljutnja. „Kraljica večera. Ti najamnici mogu da čekaju.“

Ser Baristan se napravio da ga nije čuo. „Zatražio sam od Darija da mi podnese izveštaj, kao što je veličanstvo naredilo. Nasmejao se i rekao da će ga napisati sopstvenom krvlju ako veličanstvo pošalje svoju malu pisarku da ga nauči slovima.“

„Krvlju?“, upita Deni užasnuta. „Je li to neka šala? Ne. Ne, nemoj mi reći, moram sama da ga vidim.“ Bila je mlada devojkica, i usamljena, a mlade devojkice mogu da se predomisle. „Sazovi moje kapetane i zapovednike. Hizdare, znam da ćeš mi oprostiti.“

„Mirin mora biti na prvom mestu.“ Hizdar se srdačno osmehnuo. „Imaćemo druge noći. Hiljadu noći.“

„Ser Baristan će te ispratiti.“ Deni je žurno otišla, pozivajući svoje služavke. Neće poželeti dobrodošlicu svom kapetanu u tokaru. Na kraju je isprobala desetak haljina pre nego što je našla jednu koja joj se dopala, ali je odbila krunu koju joj je Jiki prinela.

Kada je Dario Naharis kleknuo pred njom, Deni se steže srce. Kosa mu je bila ulepljena krvlju, a na slepoočnici mu se crvenela sveža duboka posekotina. Desni rukav mu je bio krvav gotovo do lakti. „Povređen si“, izletelo joj je.

„Ovo?“ Dario dodirnu slepoočnicu. „Samostrelac je pokušao da mi prosvira oko, ali sam bio brži od strelice. Žurio sam kući svojoj kraljici, da se okupam u toploti njenog osmeha.“ Mahnuo je rukavom, rasuvši crvene kapljice. „Ova krv nije moja. Jedan moj narednik je rekao da bi trebalo da pređemo Junkajanima, pa sam

mu zavukao ruku u grlo i iščupao mu srce. Nameravao sam da ga donesem na dar mojoj srebrnoj kraljici, ali su mi četiri Mačke presekle put i jurnule na mene grebući i frkćući. Jedna me je zamalo uhvatila, pa sam joj bacio srce u lice.“

„Vrlo odvažno“, reče ser Baristan, glasom koji je govorio potpuno suprotno, „ali imaš li vesti za veličanstvo?“

„Loše vesti, ser Deko. Astapora više nema a robovlasnici dolaze na sever u velikom broju.“

„To su stare vesti i više nisu zanimljive“, zarezja Obrijana glava.

„Tvoja majka je tako opisivala poljupce tvoga oca“, odgovori Dario. „Mila kraljice, bio bih ovde i ranije, ali brda vrve od junkajskih najamnika. Četiri slobodne čete. Tvoje Olujne vrane morale su da se probiju kroz sve njih. A ima još, i goreg. Junkajani vode vojsku obalskim putem, zajedno sa četiri legije iz Novog Gisa. Imaju slonove, stotinu njih, oklopljene i s kulama. Takođe i toloske praćkaše i odred karćanskih jahača kamila. Još dve giske legije ukrcale su se na brodove u Astaporu. Ako naši zarobljenici ne lažu, njih će iskrcati iza Skahazadana da nas odseku od Dotračkog mora.“

Dok je to pričao, kap jarkocrvene krvi bi s vremena na vreme kapnula na mermerni pod i Deni bi se namrštila. „Koliko je ljudi poginulo?“, upitala je kada je završio.

„Naših? Nisam se zaustavljao da izbrojim. Ipak, stekli smo ih više nego što smo ih izgubili.“

„Još izdajnika?“

„Još hrabrih ljudi rešenih da se bore za tvoj plemeniti cilj. Mojoj kraljici će se dopasti. Jedan je borac sekirom s Baziliskovih ostrva, prava zver, krupniji od Belvasa. Samo da ga vidiš. Takođe i neki Vesterošani, njih jedno dvadesetak. Dezertteri iz Vetrom razvejanih, nezadovoljni Junkajanima. Biće od njih dobre Olujne vrane.“

„Ako ti tako kažeš.“ Deni nije htela da zanoveta. Mirinu će uskoro trebati svaki mač.

Ser Baristan namrgođeno pogleda Darija. „Kapetane, spomenuo si četiri slobodne čete. Znamo samo za tri. Vetrom razvejane, Dugačka koplja i Četu mačke.“

„Ser Deko zna da broji. Drugi sinovi su prešli Junkajanima.“ Dario okrenu glavu i pljunu. „Toliko o Mrkom Benu Plamu. Kada sledeći put vidim njegovu ružnu njušku raspориću ga od učkura do grla pa ću mu iščupati crno srce.“

Deni pokuša da progovori, ali ne nađe reči. Prisetila se Benovog lica kada ga je poslednji put videla. *Bilo je to srdačno lice, lice kome sam verovala.* Tamna put i bela kosa, slomljeni nos, boriće u uglovima očiju. Mrki Ben je čak i zmajevima bio drag i voleo je da se hvali kako u njemu ima kapi zmajske krvi. *Tri izdaje ćeš spoznati. Jednu zbog zlata, jednu zbog krvi i jednu zbog ljubavi.* Je li Plam treća izdaja, ili druga? A šta je onda ser Džora, njen osorni stari medved? Zar ona nikada

neće imati prijatelja kome može da veruje? *Kakva korist od proročanstava ako ne možeš da ih rastumačiš? Ako se udam za Hizdara pre nego što sunce izađe, hoće li sve te vojske ispariti kao jutarnja rosa i pustiti me da vladam na miru?*

Dariova vest je izazvala buru. Reznak je zapomagao, Obrijana glava je mračno gundao, njeni krvorodnici su se zaklinjali na osvetu. Snažni Belvas je udario pesnicom po stomaku punom ožiljaka i zarekao se da će pojesti srce Mrkog Bena sa šljivama i lukom. „Molim vas“, rekla je Deni, ali kao da ju je samo Misandei čula. Kraljica ustade. „*Tišina!* Dosta sam čula.“

„Veličanstvo.“ Ser Baristan se spusti na jedno koleno. „Mi smo tvoji da nam zapovedaš. Šta želiš da uradimo?“

„Nastavi kao što smo smerali. Sakupi hranu, što više možeš.“ *Osvrnem li se, propala sam.* „Moramo da zatvorimo kapije i svakog borca stavimo na zidine. Niko neće ući, niko neće izaći.“

U dvorani je na tren zavladao tajac. Ljudi su se zgledali. Onda Reznak upita: „A šta je s Astaporanima?“

Poželela je da vrisne, da zaškrguće zubima, rastrgne odeću i tuče pesnicama po podu. Umesto toga je rekla: „*Zatvori kapije.* Hoćeš triput da ti ponovim?“ Oni su njena deca, ali sada nije mogla da im pomogne. „Odlazite. Dario, ostani. Tu posekotinu treba oprati, a imam i još pitanja.“

Drugi se pokloniše i odoše. Deni povede Darija Naharisa stepenicama do svoje ložnice, gde mu je Iri oprala ranu sirčetom a Jiki je umotala u belo platno. Pošto su to obavile, otpustila je i služavke. „Odeća ti je krvava“, rekla je Dariju. „Skini je.“

„Samo ako ti uradiš isto.“ Poljubio ju je.

Kosa mu je mirisala na krv, dim i konje, a usta su mu bila gruba i vrela na njenim. Deni zadržta u njegovom naručju. Pošto su se razdvojili, rekla je: „Mislila sam da ćeš ti biti taj koji će me izdati. Jednom zbog krvi i jednom zbog zlata i jednom zbog ljubavi, rekli su volšebnici. Mislila sam... nikada nisam mislila da će to biti Mrki Ben. Čak i moji zmajevi kao da su mu verovali.“ Stegla je svog kapetana za ramena. „Obećaj mi da se nikada nećeš okrenuti protiv mene. To ne bih podnela. Obećaj mi.“

„Nikada, ljubavi moja.“

Poverovala mu je. „Zaklela sam se da ću se udati za Hizdara zo Loraka ako mi da devedeset dana mira, ali sada... želela sam te od prvog trena kada sam te ugledala, ali si ti bio najamnik, prevrdjiv, *izdajnik*. Hvalisao si se kako si imao stotinu žena.“

„Stotinu?“ Dario se nasmeja kroz ljubičastu bradu. „Lagao sam, mila kraljice. Imao sam ih hiljadu. Ali nikada zmaja.“

Ona prinese svoje usne njegovima. „Pa šta onda čekaš?“

PRINC OD ZIMOVRELA

Po ognjištu je popao skoreni crni pepeo, odaju nije grejalo ništa sem sveća. Svaki put kad se vrata otvore njihov plamen se njihao i podrhtavao. I nevesta je drhtala. Obukli su je u belu jagnječju vunu obrubljenu čipkom. Rukavi i prsluk bili su opšiveni slatkovodnim biserima, a na stopalima je imala bele papuče od jelenske kože - lepe, ali ne tople. Lice joj je bilo bledo, beskrvno.

Lice isklesano iz leda, mislio je Teon Grejdžoj dok joj je prebacivao krznom obrubljen plašt preko ramena. *Leš zakopan u snegu*. „Moja gospo. Vreme je.“ Muzika ih je dozivala s one strane vrata, lauta, svirala i bubanj.

Nevesta diže oči. Smeđe oči, sjajne na svetlosti sveća. „Biću mu dobra žena i v-verna. Ugađaću mu i rađaću mu sinove. Biću bolja žena nego što je prava Arja mogla da bude, videće.“

Zbog takvih priča ćeš ostati bezglave, ili će ti se desiti nešto još gore. To je dobro naučio kao Smrad. „Ti si prava Arja, moja gospo. Arja od kuće Starka, kćer lorda Edarda, naslednica Zimovrela.“ Svoje ime, morala je da zna svoje *ime*. „Arja Smetalo. Sestra te je nekada zvala Arja Konjsko lice.“

„Ja sam joj nadenula to ime. Lice joj je stvarno bilo dugačko i konjsko. Moje nije. Ja sam bila lepa.“ Suze joj napokon potekoše iz očiju. „Nikada nisam bila lepotica kao Sansa, ali su svi ipak govorili da sam lepa. Da li lord Remzi misli da sam lepa?“

„Da“, slagao je. „Sam mi je rekao.“

„On zna ko sam ja. Ko sam zaista ja. Vidim to kada me gleda. Gleda tako besno, čak i kada se osmehuje, ali ja nisam za to kriva. Kažu da on voli da muči ljude.“

„Moja gospa ne bi trebalo da sluša te... laži.“

„Kažu da je i tebe mučio. Tvoje šake, i...“

Usta su mu bila suva. „To sam... to sam zaslužio. Naljutio sam ga. Ne smeš nikada da ga naljutiš. Lord Remzi je... dobroćudan čovek, i plemenit. Udovolji mu i on će biti dobar prema tebi. Budi mu dobra žena.“

„Pomozi mi.“ Zgrabila ga je. „Molim te. Nekada sam te gledala u dvorištu, kako se igraš s mačevima. Bio si tako naočit.“ Stegla mu je ruku. „Ako pobegnemo, biću ti žena, ili ću ti biti... biću ti kurva... šta god poželiš. Mogao bi da budeš moj čovek.“

Teon se otrgnu. „Ja nisam... nisam ničiji čovek.“ *Čovek bi joj pomogao*. „Samo... samo budi Arja, budi njegova žena. Zadovolji ga, ili... samo ga zadovolji i prestani s tim pričama da si neko drugi.“ *Džejn, ona se zove Džejn, sirota stradala Džejn*. Muzika ih je uporno zvala. „Vreme je. Obriši suze iz očiju.“ *Smeđe oči. Trebalo bi da su sive. Neko će videti. Neko će se setiti*. „Dobro. Sada se osmehni.“

Devojka je pokušala. Njene drhtave usne zgrčile su se i sledile i video joj je zube. *Lepi beli zubi*, pomislio je, *ali ako ga naljuti, neće dugo takvi ostati*. Kada je otvorio vrata, tri od četiri sveće su se ugasile. Izveo je nevestu u maglu, gde su svatovi čekali.

„Zašto ja?“, upitao je kada mu je leđi Dastin rekla da mladu mora on da da.

„Otac joj je mrtav, i sva braća. Majka joj je stradala u Blizancima. Stričevi i ujaci su joj nestali, mrtvi ili sužnji.“

„Još ima brata.“ *Ima tri brata*, mogao je da kaže. „Džon Snežni je sa Noćnom stražom.“

„Polubrat, kopile i vezan za Zid. Ti si bio štićenik njenog oca, najbliže što ima živom srodniku. Ko drugi da da njenu ruku nego ti.“

Najbliže što ima živom srodniku. Teon Grejdžoj je odrastao s Arjom Stark. Teon bi je poznavao. Ako se vidi da on prihvata Boltonovu lažnu devojkicu kao Arju, severnjaci okupljeni da svedoče tom činu neće imati osnova da posumnjaju ko je ona zapravo. Staut i Slejt, Kurvolovac Amber, svadljivi Rizveli, Hornvudovi ljudi i rođaci Servini, debeli lord Vimen Menderli... niko od njih nije kćeri Neda Starka poznavao ni izbliza kao on. A ako neki od njih i posumnja, sigurno će biti dovoljno mudar da to ne kaže.

Koriste me da prikriju svoju varku, koriste moje lice da potkrepe laž. Zato ga je Ruz Bolton ponovo odenuo kao lorda, da igra ulogu u ovoj lakrdijaškoj predstavi. Pošto se to jednom okonča, pošto udaju lažnu Arju i pošto je razdeviče, Boltonu Teon Izdajnik više neće trebati. „Posluži nas u ovome i kada porazimo Stanisa razgovaraćemo o tome kako najbolje da te vratimo na presto tvog oca“, rekao je lord onim njegovim tihim glasom, glasom sazdanim od laži i šapata. Teon mu nije poverovao ni reč. Igraće ovu njihovu igru zato što nema izbora, ali posle... *Posle će me vratiti Remziju*, pomislio je, *a Remzi će mi odseći još neki prst i ponovo me pretvoriti u Smrada*. Sem ako se bogovi ne smiluju i Stanis Barateon ne dođe u Zimovrel i sve ih pobije, pa i njega. To mu je bila najveća nada.

U bogošumi je začudo bilo toplije. Van nje je Zimovrel zgrabio snažan beli mraz. Staze su bile opasne zbog crnog leda, na mesečini je iskrilo inje sa slomljenih okana Staklenih vrtova. Prljavi smetovi nagomilali su se uza zidove, ispunili svaki kutak. Neki su bili tako visoki da su sakrivali vrata. Pod snegom su ležali sivi pepeo i gar, tu i tamo čađava greda ili gomila kostiju ukrašena komadićima kože i kose. Ledenjače dugačke kao koplja visile su sa zidina i oko kula kao starački kruti beli zalisci. U bogošumi, međutim, zemlja još nije bila zamrznuta a para se dizala iz toplih jezeraca, topla kao bebin dah.

Nevesta je bila odevena u belo i sivo, boje koje bi na sebi imala prava Arja da je poživela dovoljno dugo da se uda. Teon je bio u crnom i zlatnom, plašt mu je na ramenu držala gruba gvozdena sipa koju mu je na brzinu napravio kovač iz Mogila. Pod kapuljačom, međutim, kosa mu je bila bela i retka, a koža je imala primesu staračkog sivila. *Napokon Stark*, pomislio je. Ruku podruku, on i nevesta su prošli

kroz zalučena kamena vrata, dok im se pramenje magle mešalo oko nogu. Buban j je damarao kao devičino srce, svirale su milozvučno mamile. Gore iznad krošanja mlad mesec je lebdeo mračnim nebom, donekle prikriven maglom, kao oko što viri kroz svileni veo.

Tu bogošumu je Teon Grejdžoj dobro poznao. Tu se igrao kao dečak, skakao po kamenju u hladnom crnom jezerceta ispod čuvardrva, skrivao svoja blaga u dupljama drevnog hrasta, lovio veverice lukom koji je sam napravio. Kasnije, stariji, natapao je modrice u vrelin izvorima posle mnogih časova u dvorištu s Robom, Džorijem i Džonom Sneznim. Među tim kestenima, brestovima i borovima našao je tajna mesta gde je mogao da se sakrije kada je želeo da bude sam. Tu je prvi put poljubio devojku. Kasnije je jedna druga devojka od njega napravila muškarca na odrpanom čebetu u hladu te visoke sivozelene stražarike.

Ipak nikada nije video bogošumu ovakvu - sivu i avetinjsku, ispunjenu toplim maglama, lebdećim svetlima i šaputavim glasovima što kao da istovremeno dopiru sa svih strana i niotkuda. Vreli izvori su se pušili ispod drveća. Topla isparenja dizala su se iz zemlje i zaogrtala drveće vlažnim dahom, puzala su uza zidove i navlačila sive zastore preko budnih prozora.

Postojala je nekakva staza, vijugava stazica od ispucalog kamenja obraslog mahovinom, delom zasuta raznetom zemljom i opalim lišćem i opasna zbog debelog korenja koje je izbijalo odozdo. Tom je stazom poveo nevestu. *Džejn, sirota stradala Džejn*. Ne sme o tome da misli. Pređe li mu to ime preko usana, koštaće ga prsta ili uha. Hodao je polako, pazeći na svaki korak. Zbog manjka nožnih prstiju hramao bi kada bi požurio, a ne bi valjalo da se saplete. Ako pogrešnim korakom naruži venčanje lorda Remzija, ovaj će mu možda odrati čitavo stopalo.

Magla je bila tako gusta da su se videla samo najbliža stabla; iza njih su se dizale visoke senke i slabašna svetla. Sveće su treperile kraj staze koja je i dalje vijugala među drvećem, bleđi svici što plove kroz toplu sivu čorbu. Činilo se kao da je u nekom čudnom podzemnom kraju, u nekom bezvremenom mestu između svetova, gde prokleti žalostivo lutaju neko vreme pre nego što će naći put dole u pakao koji su svojim gresima zaslužili. *Jesmo li svi onda mrtvi? Da li je Stanis stigao i pobio nas u snu? Treba li bitka tek da se povede ili je već bijena i izgubljena?*

Tu i tamo pohlepno je gorela baklja, šireći rumeni sjaj preko lica svatova. Magle su prelamale promenljivo svetlo tako da su im lica izgledala zverski, neljudski, iskrivljeno. Lord Staut je postao mastif, stari lord Lok lešinar, Kurvolovac Amber gargojla, Veliki Valder Frej lisica, Mali Valder crveni bik, kome samo nedostaje prsten u njušci. Lice samog Ruza Boltona bilo je bleđa siva maska, s dve krhotine prljavog leda na mestu gde je trebalo da mu budu oči.

Iznad njihovih glava drveće je bilo puno gavranova nakostrešenog perja koji su čučali na golim smeđim granama i zurili u proslavu. *Ptice meštra Luvina*. Luvina je mrtav a njegova meštarska kula spaljena, ali su se gavrani svejedno zadržali. *Ovo*

je njihov dom. Teon se upitao kako li je to imati dom.

Onda se magla razdvojila, kao zastor na početku lakrdijaške predstave, da otkrije novu scenu. Drvo-srce pojavilo se pred njima, širom raskriljenih koščatih udova. Opalo lišće ležalo je oko širokog belog debela u crvenim i smeđim nanosima. Tu su gavranovi bili najgušći, sašaptavali su se na tajnom jeziku ubica. Remzi Bolton je stajao ispod njih, u visokim čizmama od mekane sive kože, odeven u crni somotski dublet s postavom od ružičaste svile, blistav od ahatnih suza. Osmeh mu je poigravao licem. „Ko ide?“ Usne su mu bile vlažne, vrat crven iznad okovratnika. „Ko ide pred bogom?“

Teon odgovori: „Arja od kuće Starka dolazi da se uda. Žena odrasla i procvetala, zakonito dete plemenitog roda, dolazi da moli za blagoslov bogova. Ko dolazi da je uzme?“

„Ja“, reče Remzi. „Remzi od kuće Boltona, gospodar Losove šume, naslednik Užasnika. Ja je uzimam. Ko je daje?“

„Teon od kuće Grejdžoja, koji je bio štićenik njenog oca.“ Okrenuo se ka nevesti. „Gospo Arja, uzimaš li ovog čoveka?“

Digla je pogled ka njegovom. *Smeđe oči, a ne sive. Zar su svi toliko slepi?* Jedan dugačak tren nije progovarala, ali su te oči preklinjale. *Ovo je tvoja prilika, pomislio je. Reci im. Reci im sada. Vikni svoje ime pred svima njima, reci im da nisi Arja Stark, neka čitav sever čuje kako su te naterali da igraš ovu ulogu.* To bi značilo njenu smrt, naravno, kao i njegovu, ali bi Remzi u srdžbi mogao da ih ubije brzo. Stari bogovi severa možda bi im podarili tu malu milost.

„Uzimam ovog čoveka“, rekla je nevesta šapatom.

Svuda oko njih svetla su treperila kroz magle, stotinu sveća bledih kao utvarne zvezde. Teon odstupi i Remzi i njegova nevesta spojiše ruke i kleknuše pred drvetom-srcem, pokorno oborivši glave. Urezane crvene oči čuvar drveta zurile su u njih, velika crvena usta bila su otvorena kao da će se nasmejati. Gore u granama gavran graknu.

Posle kratke neme molitve, muškarac i žena ponovo ustadoše. Remzi otkopča plašt koji je Teon malopre prebacio preko nevestinih ramena, tešku belu vunu obrubljenu sivim krznom, ukrašenu jezovukom kuće Starka. Umesto njega je stavio ružičasti plašt, posut crvenim ahatima, kao na svom dubletu. Na leđima je odrani čovek Užasnika bio izveden od krute crvene kože, mračan i jeziv.

I onda je, tako brzo, bilo gotovo. Na severu venčanja kraće traju. To je zato što nemaju sveštenika, slutio je Teon, ali koji god da je razlog posredi, bilo mu je drago. Remzi Bolton je podigao svoju ženu u naručje i zakoračio s njom kroz maglu. Lord Bolton i njegova gospa Valda su ih sledili, a za njima i ostali. Muzičari su ponovo zasvirali, bard Abel je zapevao *Dva srca što tuku kao jedno.* Dve njegove žene su mu se pridružile i stvorile milozvučnu harmoniju.

Teon shvati da se pita treba li da se pomoli. *Hoće li stari bogovi čuti moju molitvu?* To nisu bili njegovi bogovi, nikada nisu bili njegovi bogovi. On je

gvozdenerođeni, sin Hridi, njegov bog je Utopljeni bog ostrva...

...ali Zimovrel je daleko od mora. Prošao je čitav život otkako je neki bog njega čuo. Nije znao ko je, niti šta je, zašto je još živ, zašto se uopšte rodio.

„Teone“, kao da prošaputa neki glas.

Glava mu se naglo diže. „Ko je to rekao?“ Video je samo drveće i maglu koja ga pokriva. Glas je bio slabašan kao šuškanje lišća, hladan kao mržnja. *Božji glas, ili glas duha*. Koliko je ljudi izginulo onog dana kada je zauzeo Zimovrel? Koliko još onog dana kada ga je izgubio? *Onog dana kada je Teon Grejdžoj umro, da se ponovo rodi kao Smrad. Smrad, smrdljivi slomljeni Smrad.*

Odjednom nije želeo da bude tu.

Pošto je izašao iz bogošume, hladnoća se okomila na njega kao izgladneli vuk i udarila ga pravo u lice. Oborio je glavu zbog vetra i pošao ka Velikoj dvorani, brzajući ka dugačkom nizu sveća i baklji. Led mu je krčkao pod čizmama, iznenadni nalet vetra skinuo mu je kapuljaču kao da ju je duh povukao ledenim prstima, željan da mu se zagleda u lice.

Zimovrel je za Teona Grejdžoja bio pun duhova.

To nije bio zamak koji je pamtio iz leta svoje mladosti. Mesto je bilo puno ožiljaka i razbijeno, više ruševina nego uporište, dom samo za vrane i leševe. Veliki dvostruki spoljašnji zid još je stajao, zato što se granit ne predaje vatri lako, ali većina kula i utvrda unutra bila je bez krova. Nekoliko ih se srušilo. Slamu i drvo progutao je požar, sasvim ili delimično, a pod razbijenim oknima Staklenog vrta voće i povrće koje bi prehranilo zamak zimi bilo je mrtvo, crno i smrznuto. Dvorište su ispunili šatori, delom zakopani u snegu. Ruz Bolton je uveo svoju vojsku unutar zidina, njegovi prijatelji Freji isto; hiljade su se tiskale među ruševinama. Zauzeli su svako dvorište, spavali u podrumima i pod kulama bez krova i u zgradama napuštenim vekovima.

Pramenovi sivog dima dizali su se iz obnovljenih kuhinja i utvrđene kasarne kojoj je popravljen krov. Zidine i kruništa bili su okrunjeni snegom i ukrašeni ledenjačama. Iz Zimovrela je iscrpena sva boja, ostale su samo siva i bela. *Boje Starka*. Teon nije znao treba li to da doživi kao zloslutno ili umirujuće. Čak je i nebo bilo sivo. *Sivo, sivo i sivlje. Čitav je svet siv, kuda god da pogledaš, sve je sivo sem očiju neveste*. Oči neveste bile su smeđe. *Krupne, smeđe i pune straha*. Nije bilo pravo da ona od njega traži spas. Šta je mislila, da će on zviždukom pozvati krilatog konja, pa odleteti s njom kao neki junak iz priča koje su ona i Sansa volele? Nije mogao da pomogne ni sebi. *Smrad, smrdljivi slabašni Smrad.*

Po čitavom dvorištu su s konopljane užadi visili mrtvac, natečenih lica belih od mraza. Kada je Boltonova prethodnica stigla u zamak, Zimovrel je bio pun beskućnika koji su se tu naselili. Više od dvadeset njih kopljima je isterano iz jazbina koje su napravili u urušenim utverdama i kulama zamka. Najdrskiji i najbuntovnjiji su povešani, ostali uposleni. Služite dobro, rekao je lord Bolton, pa će on imati milosti. Kamena i drveta bilo je u izobilju, pošto je Vučja šuma tako

blizu. Najpre su napravili snažnu novu kapiju, da zameni onu spaljenu. Onda je propali krov Velike dvorane raščišćen, pa je brzo dignut novi. Kada su završili posao, lord Bolton je radnike povešao. Održao je reč, imao je milosti jer ih nije prvo žive odrao.

Tada je već stigao i ostatak Boltonove vojske. Digli su jelena i lava kralja Tomena iznad zidina Zimovrela dok je vetar urlikao sa severa, a ispod njih odranog čoveka Užasnika. Teon je stigao s povorkom Barbri Dastin, sa samom gospom, njenim odredima iz Mogila i nevestom. Ledi Dastin je zahtevala da gospa Arja do časa venčanja bude pod njenim starateljstvom, ali je sada to vreme isteklo. *Ona sada pripada Remziju. Izgovorila je reči.* Tim brakom Remzi će postati gospodar Zimovrela. Dokle god se Džejn trudi da ga ne razbesni, on neće imati razloga da joj naudi. *Arja. Zove se Arja.*

Čak i u rukavicama postavljenim krznom, Teona zaboše šake. Često su ga šake najviše bolele, posebno prsti koje više nije imao. Je li zaista postojalo doba kada su žene čeznule za njegovim dodirima? *Proglasio sam sebe za princa od Zimovrela, pomislio je, i sve je ovo iz toga proisteklo.* Mislio je da će ljudi pevati o njemu stotinama godina i pripovedati o njegovoj hrabrosti. Ako sada iko i govori o njemu, zovu ga Teon Izdajnik, a priča se o njegovom verolomstvu. *Ovo nikada nije bio moj dom. Ovde sam bio talac.* Lord Stark nije prema njemu postupao surovo, ali se između njih večito pružala dugačka čelična senka njegovog mača. *Bio je dobar prema meni, ali nikada topao. Znao je da će jednog dana možda morati da me pogubi.*

Teon je oborio pogled dok je išao dvorištem, vijugajući između šatora. *U ovom dvorištu sam naučio da se borim, pomislio je, prisećajući se toplih letnjih dana provedenih u vežbi s Robom i Džonom Snežnim pod budnim okom starog ser Rodrika.* To je bilo davno, dok je bio ceo, dok je mogao da stegne balčak mača kao svaki čovek. U dvorištu je međutim bilo i mračnijih uspomena. Tu je okupio Starkove ljude one noći kada su Bren i Rikon pobjegli iz zamka. Remzi je tada bio Smrad, stajao je kraj njega, šaputao da treba da odere nekoliko sužanja da bi mu rekli kuda su dečaci otišli. *Neće biti dranja dok sam ja princ od Zimovrela,* odgovorio je Teon, ni ne sanjajući koliko će kratko njegova vladavina potrajati. *Niko od njih nije hteo da mi pomogne. Sve sam ih poznavao pola svog života i niko od njih nije hteo da mi pomogne.* Svejedno, dao je sve od sebe da ih zaštiti, ali kada je Remzi jednom skinuo Smradovu masku, pobio je sve muškarce, i Teonove gvozdenrođene. *Zapalio je mog konja.* To je bio poslednji prizor koji je video na dan kada je zamak pao: Smeško gori, plamen mu skače s grive dok se propinje, čifta, stravično njišti, očiju iskolačenih od strave. *Ovde, u ovom dvorištu.*

Vrata velike dvorane dizala su se pred njim; novoizrađena, zamenila su vrata koja su izgorela i delovala su mu grubo i ružno, na brzinu spojene sirove daske. Čuvala su ih dvojica kopljanika koji su pogrbljeni drhtali pod debelim krznenim ogrtačima, s bradama skorenim od leda. Odmerili su Teona s mržnjom dok je

hramao uza stepenice, da bi gurnuo desno krilo i tiho ušao.

Dvorana je bila blagosloveno topla i osvetljena bakljama, prepuna ljudi. Teon je pustio da ga toplota preplavi, pa je pošao ka čelu dvorane. Ljudi su se tiskali po klupama, toliko natrpani da su poslužitelji morali da se guraju između njih. Čak su i vitezovi i lordovi iznad soli imali manje mesta nego obično.

Gore blizu podijuma Abel je prebirao po lauti i pevao *Lepe device letnje. On naziva sebe bardom. Zapravo je više svodnik*. Lord Menderli je doveo muzičare iz Belih sidrišta, ali nije imao pevača, tako da su primili Abela kada se pojavio na kapiji s lautom i šest žena. „Dve sestre, dve kćeri, jedna žena i moja stara majka“, tvrdio je pevač, mada nijedna nije ličila na njega. „Neke plešu, neke pevaju, jedna svira sviralu a jedna bubanj. A dobre su i pralje.“

Bio bard ili svodnik, Abel je imao pristojan glas i umeo je da svira. Tu među ruševinama niko bolje i nije mogao da očekuje.

Po zidovima su visili barjaci: konjske glave Rizvela u zlatnom, smeđem, sivom i crnom; besni džin kuće Arnbera; kamena šaka kuće Flinta s Flintovog prsta; los Hornvuda i morski čovek Menderlija; Servinova crna bojna sekira i Tolhartovi borovi. A ipak jarke boje nisu sasvim mogle da sakriju pocrnele zidove, niti daske preko otvora gde su nekada bili prozori. Čak ni krov nije bio kako treba, sirove nove grede bile su previše svetle, dok su one stare bile gotovo sasvim crne od vekova dima.

Najveći barjaci, jezovuk Zimovrela i odrani čovek Užasnika, širili su se iza mlade i mladoženje. Prizor Starkovog barjaka pogodio je Teona snažnije nego što je očekivao. *Pogrešno je, pogrešno je, kao što su pogrešne njene oči*. Grb kuće Pula je plavi tanjir na belom polju uokvirenom sivim. Taj grb je trebalo da istaknu.

„Teon Izdajnik“, dobacio mu neko dok je prolazio. Drugi ljudi su skretali pogled kada bi ga ugledali. Jedan je pljunuo. *A što da ne?* On je bio izdajnik koji je zauzeo Zimovrel na prevaru, ubio braću s kojom je odrastao, predao svoje ljude da ih oderu kod Kejlinovog šanca i dao posvojenu sestru u postelju lorda Remzija. Ruzu Boltonu je možda koristan, ali ga pravi severnjaci sigurno preziru.

Zbog manjka prstiju na levom stopalu hodao je iskrenuto, nespretno, pomalo smešno. Iza sebe je čuo ženski smeh. Čak i tu, u toj napola smrznutoj grobnici od zamka, okruženoj snegom, ledom i smrću, bilo je žena. *Pralje*. To je učtiv način da se kaže *pratilje logora*, što je učtiv način da se kaže *kurve*.

Odakle su dolazile, Teon nije znao. Samo bi se pojavile, kao crvi na lešu ili gavranovi posle bitke. Svaka vojska ih je privlačila. Neke su bile okorele kurve koje su mogle da za veče obrade dvadeset mušterija pa da ih posle još i nadmaše u piću. Druge su izgledale nevine kao device, ali je to bio samo trik njihovog zanata. Neke su bile logorske neveste, vezane za vojnike koje su pratile rečima prošaptanim pred ovim ili onim bogom, ali osuđene da budu zaboravljene kada se rat okonča. Noću će grejati čoveku krevet, ujutru mu krpiti čizme, predveče mu spremati večeru i opljačkati mu leš posle bitke. Neke su čak pomalo i prale. S

njima su, najčešće, dolazila i mala kopilad, bedna, prljava stvorenja rođena po logorima. A čak su se i ona rugala Teonu Izdajniku. *Neka ih, neka se smeju.* Njegov ponos je nestao tu u Zimovrelu; za tako nešto u tamnicama Užasnika nije bilo mesta. Kada čovek upozna dodir noža za dranje, smeh izgubi svu moć da ga povredi.

Poreklo i krv su mu obezbedili sedište na podijumu, na kraju visokog stola, pored zida. Levo od njega sedela je leđi Dastin, kao i uvek odevena u crnu vunu, strogog kroja i bez ukrasa. Desno od njega nije sedeo niko. *Svi se boje da se beščašće ne prenese na njih.* Da se usudio, nasmejao bi se.

Nevesta je imala počasno mesto, između Remzija i njegovog oca. Sedela je oborenog pogleda dok ih je Ruz Bolton pozivao da nazdrave gospi Arji. „U njoj će deca dve drevne kuće postati jedno“, rekao je, „a dugačko neprijateljstvo između Starka i Boltona napokon će se okončati.“ Glas mu je bio tako tih da se čitava dvorana utišala dok su se ljudi napinjali da ga čuju. „Žao mi je što naš dobri prijatelj Stanis još nije našao za shodno da nas poseti“, nastavio je, na šta se začuo smeh, „jer znam da se Remzi nadao da će dati gospi Arji njegovu glavu kao svadbeni poklon.“ Smeh je postao glasniji. „Priredićemo mu sjajnu dobrodošlicu kada stigne, dobrodošlicu dostojnu istinskih severnjaka. Do tog dana, jedimo, pijmo i veselimo se... jer zima samo što nije, prijatelji moji, i mnogi među nama neće poživeti da vide proleće.“

Gospodar Belih sidrišta obezbedio je hranu i piće, crno i svetlo pivo i crna, bela i rumena vina, doneta s toplog juga na širokim brodovima i odležala u dubokim podrumima. Svatovi su se gostili pitama od bakalara i zimske tikve, brdima kelerabe i velikim koturima sira, komadima dimljene ovčetine i goveđim rebrima gotovo crnim od pečenja i na kraju sa tri velike svadbene pite široke kao kolski točak, hrskave kore i prepune mrkve, luka, repe, paškanata, pečuraka i komada začinjene svinjetine u smeđem umaku. Remzi je sekao komad svojom kratkom sabljom, a Vimen Menderli je lično služio, pružajući prvu vrelu porciju Ruzu Boltonu i njegovoj debeloj ženi Frejovki, sledeću ser Hostinu i ser Enisu, sinovima Valdera Freja. „Najbolja pita koju ste u životu okusili“, najavio je debeli lord. „Zalijte je seničkim zlatnim i uživajte u svakom zalogaju. Ja bogami hoću.“

Veran tom obećanju, Menderli je proždrao šest komada, po dva od sve tri pite, cokćući ustima i pljeskajući se po trbuhu i trpajući hranu u sebe sve dok mu grudi tunike nisu bile smeđe od umaka a brada posuta mrvama kore. Čak ni Debela Valda Frej nije mogla da se meri s njegovom proždrljivošću, mada je sama uspela da smota tri komada. Remzi je takođe svojski navalio, mada je njegova bleđa nevesta samo zurila u tanjir pred sobom. Kada je podigla glavu i pogledala Teona, video je strah iza njenih krupnih smeđih očiju.

U dvoranu nisu smeli da se unesu mačevi, ali je svaki muškarac, pa čak i Teon Grejdžoj, imao bodež. Kako drugačije da seče meso? Svaki put kada bi pogledao devojkicu koja je nekada bila Džejn Pul, osećao je prisustvo tog čelika na svom boku. *Nemam načina da je spasem, pomislio je, ali lako mogu da je ubijem. To*

niko ne bi očekivao. Mogao bih da je zamolim da mi učini čast jednim plesom pa da je prekoljem. To bi bilo milosrđe, zar ne? A ako su stari bogovi čuli moju molitvu, Remzi bi u srdžbi mogao da me ubije na licu mesta. Teon se smrti nije bojavao. Duboko ispod Užasnika naučio je da smrt nije najgora. To ga je naučio Remzi, prst po prst, i to nikada neće zaboraviti.

„Ništa ne jedeš“, primetila je leđi Dastin.

„Ne.“ Hrana mu je teško padala. Remzi mu je slomio toliko zuba da je žvakanje bilo muka. Piće je bilo lakše, mada je pehar morao da uhvati obema šakama da mu ne ispadne.

„Ne voliš pitu od svinjetine, moj gospodaru? Najbolja pita od svinjetine koju smo u životu okusili, uverava nas naš debeli prijatelj.“ Mahnula je ka lordu Menderliju vinskim peharom. „Jesi li ikada video debelog da je toliko srećan? Samo što ne zaigra. Služi nas svojim rukama.“

To je bila istina. Gospodar Belih sidrišta bio je slika i prilika veselog debeljka, smejavao se i kezio, šalio s drugim lordovima i pljeskao ih po leđima, naručivao razne pesme od muzičara. „Pevaču, sviraj *Noć što prođe*, pevaču“, zagrmeo je. „Znam da će se mladi to dopasti. Ili nam pevaj o hrabrom mladom Deniju Flintu, pa da se rasplačemo.“ Kad bi ga pogledao, čovek bi pomislio da se on ženi.

„Pijan je“, reče Teon.

„Utapa strah. To ti je kukavica do kosti.“

Zaista? Teon nije bio baš siguran. I njegovi sinovi bili su debeli, ali se u bici nisu osramotili. „Gvozdenrođeni takođe priređuju gozbe pred bitku. Da se poslednji put nauživaju života, čeka li smrt. Ako Stanis dođe...“

„Doći će. Mora.“ Leđi Dastin se zasmejulji. „A kada dođe, debeli će da se upiša. Sin mu je poginuo na Crvenoj svadbi, a ipak je podelio hleb i so s Frejima, primio ih na konak, jednom obećao ruku svoje unuke. Čak ih i pitom služi. Menderliji su jednom pobegli s juga, neprijatelji su ih isterali sa poseda i iz utvrda. Krv ne laže. Debeli bi voleo sve da nas pobije, u to ne sumnjam, ali nema za to petlju, koliko god da je debeo. U toj znojavoj mešini kuca srce kukavičko i bedno kao... pa... kao tvoje.“ Ta poslednja reč je zapekla, ali Teon se nije usuđivao da uzvрати istom merom. Svaka drskost može ga koštati kože. „Ako moja gospa veruje da lord Menderli želi da nas izda, to treba reći lordu Boltonu.“

„Misliš da Ruz ne zna? Glupo dete. Gledaj ga samo. Gledaj ga kako gleda Menderlija. Nijedno jelo ni ne prinosi usnama dok ne vidi da ga je lord Vimen okusio. Ne pije ni gutljaj vina dok ne vidi da Menderli pije iz, istog pehara. Mislim da bi voleo da debeli pokuša nekakvo izdajstvo. To bi ga zabavilo. Shvataš, Ruz nema osećanja. Te pijavice koje toliko voli odavno su isisale iz njega svaku strast. On ne voli, on ne mrzi, on ne tuguje. Ovo je za njega igra, puka razonoda. Neki ljudi love, neki sokolare, neki bacaju kocke. Ruz se igra s ljudima. Ti i ja, ovi Freji, lord Menderli, njegova punačka nova žena, čak i njegovo kopile, svi smo mi tek njegove igračke.“ Prošao je poslužitelj. Leđi Dastin pruži pehar i reče mu da ga

napuni, pa onda pokaza da napuni i Teonov. „Ako ćemo iskreno“, rekla je, „lord Bolton cilja na nešto više od običnog lordovskog zvanja. Zašto ne na krunu kralja severa? Tivin Lanister je mrtav, Kraljeubica je osakaćen, Bauk je pobegao. Lanisteri su se istrošili, a ti si bio ljubazan pa si ga rešio Starka. Stari Valder Frej neće se žaliti da njegova debela mala Valda postane kraljica. Bela sidrišta će možda biti prepreka, ako lord Vimen preživi predstojeću bitku... ali sam ja sasvim sigurna da neće. Ništa više od Stanisa. Ruz će ih obojicu ukloniti, kao što je uklonio Mladog Vuka. Ko je još tu?“

„Ti“, reče Teon. „Tu si ti. Gospodarica Mogila, Dastinka po braku, Rizvelka po rođenju.“

To joj je prijalo. Otpila je gutljaj vina, tamne oči su joj zaiskrile, pa je rekla: „Udovica od Mogila... i da, ako tako rešim, mogu biti smetnja. Ruz naravno i to shvata, tako da se trudi da mi udovolji.“

Možda bi rekla još, ali je onda ugledala meštre. Njih trojica su zajedno ušli na gospodarska vrata iza podijuma - jedan visok, jedan debeo, jedan veoma mlad, ali su u odorama i s lancima ipak bili slični kao jaje jajetu. Pre rata Medrik je služio lorda Hornvuda, Rodri lorda Servina, a mladi Henli lorda Slejta. Ruz Bolton ih je sve doveo u Zimovrel da se staraju o Luvinovim gavranovima, da bi odatle ponovo mogle da se šalju i primaju poruke.

Kada je meštar Medrik kleknuo i prošaputao nešto Boltonu na uho, usta ledi Dastin iskriviše se s neodobravanjem. „Da sam kraljica, prvo bih pobila sve te sive pacove. Svugde se šunjaju, žive od otpadaka s lordovskih trpeza, sašaptavaju se, šušaju na uši svojih gospodara. Ali ko su zaista sluge a ko gospodari? Svaki veliki lord ima svog meštra, svaki sitni plemić želi da ga ima. Ako nemaš meštra, to znači da si nebitan. Sivi pacovi čitaju i pišu naša pisma, čak i lordovima koji su sami nepismeni, a ko zasigurno može reći da ne krive reči u svoju korist? Čemu oni, pitam te?“

„Oni leče“, reče Teon. Činilo se da se to od njega očekuje.

„Leče, jeste. Nisam rekla da nisu prepredeni. Vidaju nas kad smo bolesni i povređeni, ili uzrujani zbog bolesti roditelja ili deteta. Kada god smo najslabiji i najranjiviji, oni su tu. Ponekad nas i izleče, pa smo im zahvalni. Kada ne uspeju, teše nas u bolu, i mi smo im, zbog toga takođe zahvalni. Iz zahvalnosti im dajemo mesto pod svojim krovom i poveravamo im sve naše sramote i tajne, dajemo im da učestvuju na svim našim većima. A ne prođe dugo i vladar postaje podanik.

Tako je to bilo s lordom Rikardom Starkom. Njegov sivi pacov zvao se meštar Valis. Zar nije zgodno kako meštri imaju samo ime, čak i oni koji su imali i prezime kada su stigli u Citadelu? Tako ne možemo znati ko su zaista i odakle potiču... ali ko je dovoljno uporan, ipak može to da otkrije. Pre nego što je iskovao svoj lanac, meštar Valis se zvao Valis Cvetni. Cvetni, Brdski, Rečni, Snežni... takva imena dajemo vanbračnoj deci, da označimo šta su, ali ih se oni uvek brzo ratosiljaju. Valisu Cvetnom je majka bila devojka iz Visokog sada... a otac arhimeštar iz

Citadele, bar se tako pričalo. Sivi pacovi nisu tako čedni kao što bi hteli da mislimo. Starigradski meštri najgori su od svih. Kada je jednom iskovao lanac, njegov tajni otac i njegovi prijatelji brže-bolje su ga poslali u Zimovrel, da puni uši lordu Rikardu otrovnim rečima slatkim kao med. Brak s Tulijima bio je njegova ideja, u to ne sumnjaj, on je...“

Začutala je kada je Ruz Bolton ustao, s bledim očima koje su sijale na svetlosti baklji. „Prijatelji moji“, započeo je, a dvoranom se raširila tišina, tako duboka da je Teon čuo vetar kako cima daske na prozorima. „Stanis i njegovi vitezovi pošli su iz Čardaka šumskog, pod barjakom njegovog novog boga. Klanovi iz severnih brda jašu uz njega na svojim čupavim kržljivim konjićima. Ako se vreme ne pokvari, mogu biti ovde za dve nedelje. Vranojed Amber stupa kraljevim drumom, dok se Karstarkovi približavaju sa istoka. Nameravaju da se ovde udruže sa Stanisom i otmu nam ovaj zamak.“

Ser Hostin Frej skoči na noge. „Trebalo bi da im izjašemo u susret. Zašto dozvoliti da se spoje?“

Zato što Arnolf Karstark samo čeka znak lorda Boltona pre nego što izda, pomisli Teon, dok su drugi gospodari počeli da izvikuju savete. Lord Bolton diže ruku da se utišaju. „Dvorana nije mesto za takve razgovore, moji gospodari. Povucimo se na većanje dok moj sin ispunjava svoja bračna prava. Vi ostali ostanite i uživajte u hrani i piću.“

Kada se gospodar Užasnika povukao, u pratnji tri meštra, drugi gospodari i kapetani ustadoše da pođu za njim. Hoter Amber, suvi starac koga su zvali Kurvolovac, otišao je mračnog, iskrivljenog lica. Lord Menderli je bio toliko pijan da su trebala četiri snažna čoveka da mu pomognu da izađe. „Treba da čujemo pesmu o Kuvaru pacovu“, mrmljao je dok se teturao kraj Teona, oslonjen na svoje vitezove. „Pevaču, zapevaj onu o Kuvaru pacovu.“

Ledi Dastin je ustala među poslednjima. Pošto je otišla, u dvorani je odjednom postalo zagušljivo. Tek kada je ustao, Teon je shvatio koliko je popio. Oteturio se od stola izbivši vrč služavki iz ruku. Vino mu pljusnu po čakširama i čizmama, kao tamnocrvena plima.

Neko ga zgrabi za rame, pet prstiju čvrst kao gvožđe zari mu se duboko u meso. „Zovu te, Smrade“, reče Kiseli Alin, daha gadnog od trulih zuba. Žuti Dik i Demon Igranka bili su uz njega. „Remzi kaže da ćeš mu ti doneti nevestu u krevet.“

Prođe ga drhtaj straha. *Odigrao sam svoju ulogu,* pomislio je. *Zašto ja?* Znao je međutim koliko ne bi valjalo da se pobuni.

Lord Remzi je već otišao iz dvorane. Njegova nevesta, očajna i naizgled zaboravljena, sedela je nemo i pogruženo pod barjakom kuće Starka, obema rukama stežući srebrni pehar. Sudeći po tome kako ga je pogledala kada je prišao, pehar nije ispraznila samo jednom. Možda se nadala da će je muke zaobići ako popije dovoljno. Teon je znao da neće. „Gospo Arja“, rekao je. „Dođi. Vreme je da izvršiš svoju dužnost.“

Šestorica Kopiletovih momaka pratila su ih dok je Teon vodio devojkicu iz dvorane pa kroz ledeno dvorište u Veliku utvrdu. Do ložnice lorda Remzija vodila su tri kamena stepeništa. Bila je to jedna od odaja koje je vatra delimično poštedela. Dok su se penjali, Dejmon Igranka je zviždao, dok se Derač hvalisao kako mu je lord Remzi obećao komad krvavog čaršava kao znak posebne naklonosti.

Odaja je bila dobro pripremljena za prvu bračnu noć. Sav nameštaj bio je nov, doteran na kolima iz Mogila. Postelja s baldahinom imala je perjani dušek i zastore od krvavocrvenog somota. Kameni pod bio je zastrt vučjim kožama. U ognjištu je gorela vatra, sveća na stolu kraj postelje. Na noćnom stočiću bih su vrč vina, dve čaše i pola kotura belog sira prošaranog žilicama.

Tu je bila i stolica, istesana od crne hrastovine, s crvenim kožnim sedištem. Lord Remzi je sedeo na njoj kada su ušli. Pljuvačka mu je blistala na usnama. „Evo moje mile device. Lepo, momci. Sada možete da odete. Ne i ti, Smrade. Ti ostani.“

Smrad, smrdljivi sablažnjivi Smrad. Osetio je prste koje nema kako se grče: dva na levoj šaci, jedan na desnoj. Na boku mu je počivao bodež, spavao u kožnim kanijama, ali težak, o kako samo težak. *Na desnici mi nedostaje samo mali prst,* podsetio se Teon. *Još mogu da stegnem bodež.* „Moj gospodaru. Kako mogu da ti služim?“

„Ti si mi dao ovu devojkicu. Ko će bolje da odmota poklon? Da pogledamo malu kćer Neda Starka.“

Ona nije krv lorda Edarda, zamalo da kaže Teon. *Remzi zna, mora da zna. Kakva je ovo nova svirepa igra?* Devojkica je stajala kraj krevetskog stuba, drhteći kao srna. „Gospo Arja, molim te da se okreneš, moram da ti razvežem haljinu.“

„Ne.“ Lord Remzi nasu sebi čašu vina. „Razvezivanje predugo traje. Raseci je.“

Teon isuka bodež. *Treba samo da se okrenem i ubodem ga. Nož mi je u ruci.* Tada je već znao igru. *Nova zamka,* rekao je sebi, prisativši se Kire i njenih ključeva. *Hoće da probam da ga ubijem. A kada ne uspem, odraće mi kožu s ruke kojom sam držao nož.* Zgrabio je nevestinu haljinu. „Miruj, moja gospo.“ Haljina je ispod struka bila široka, tako da je tu zavukao sečivo i polako povukao uvis, da je ne poseče. Čelik je zašaputao kroz vunu i svilu tiho i mekano. Devojkica se tresla. Teon je morao da je uhvati za ruku da je umiri. *Džejn, sirota stradala Džejn.* Čvršće je stegao, koliko je to mogao osakaćenom levom šakom. „Miruj.“

Napokon je haljina spala i pala zgužvana oko njenih nogu. „I rublje“, naredio je Remzi. Smrad je poslušao.

Pošto je završio, nevesta je stajala naga, a njena venčanica je ležala kao gomila belih i sivih krpa. Grudi su joj bile male i šiljate, bedra uzana i devojačka, noge mršave kao ptičje. *Dete.* Teon je zaboravio koliko je mlada. *Sansina vršnjakinja.* *Arja bi bila još mlađa.* Uprkos vatri u ognjištu, u ložnici je bilo hladno. Džejnina bleđa koža sva se naježila. U jednom trenutku je digla ruku kao da će pokriti grudi, ali je Teon usnama nemo obrazovao reč *ne*, što je ona videla i smesta stala.

„Smrade, šta misliš o njoj?“, upita lord Remzi.

„Ona je...“ *Šta želi da čuje?* Šta je ono devojka rekla, tamo u bogošumi? *Svi kažu da sam bila lepa.* Sada nije bila lepa. Video je paukovu mrežu tankih ožiljaka po leđima gde ju je neko išibao. „...mislim da je lepotica... velika... velika lepotica.“

Remzi se osmehnu svojim vlažnim osmehom. „Da li ti se diže na nju, Smrade? Da li hoće da ti iskoči iz čakšira? Hoćeš ti prvi da je jebeš?“ Nasmejao se. „Princ od Zimovrela bi trebalo da ima to pravo, kao svi gospodari u stara vremena. Pravo prve noći. Ali ti nisi lord, zar ne? Samo si Smrad. Nisi čak ni muško, ako ćemo pravo.“ Otpio je još gutljaj vina, pa bacio kupu preko sobe tako da se razbila o zid. Crvene reke potekoše po kamenu. „Ledi Arja. Penji se na krevet. Da, na jastuke, budi poslušna žena. Sada raširi noge. Da ti vidim pičku.“

Devojka je nemo izvršavala. Teon je zakoračio unazad ka vratima. Lord Remzi je seo pored neveste, prešao joj rukom po unutrašnjosti butine pa nabio dva prsta u nju. Devojka je bolno jeknula. „Suva si kao dren.“ Remzi oslobodi ruku pa je ošamari. „Rekli su mi da znaš kako da zadovoljiš muškarca. Je li to bila laž?“

„N-nije, moj gospodaru. Učili su me.“

Remzi ustade, a svetlost vatre mu je sijala na licu. „Smrade, dolazi ovamo. Pripremi je za mene.“

Na tren nije shvatao. „Ja... hoćeš da kažeš... moj gospodaru, ja nemam... ne...“

„Ustima“, reče lord Remzi. „I budi brz. Ako ne ovlaži dok se skinem, iščupaću ti taj jezik pa ću ga zakucati na zid.“

Negde u bogošumi, gavran zakrešta. Bodež mu je još bio u ruci.

Vratio ga je u kanije.

Smrad, smrdljivi slabašni Smrad.

Smrad prionu na posao.

POSMATRAČ

„Da vidimo tu glavu“, naredi njegov princ.

Areo Hotah pređe rukom po dugačkoj dršci sekire, njegove žene od jasena i gvožđa, sve vreme posmatrajući. Posmatrao je belog viteza ser Belona Svona i druge koji su došli s njim. Posmatrao je Peščane zmije, svaku za drugim stolom. Posmatrao je lordove i gospe, sluge, starog slepog senešala i mladog meštra Majlsa, sa svilenom bradom i udvoričkim osmebom. Stojeći delom na svetlu a delom u senci, sve ih je video. *Služi. Zaštiti. Izvrši.* To je bila njegova dužnost.

Svi drugi su videli samo kovčeg. Bio je od abonosa, sa srebrnim šarkama i kopčama. Lepa kutija, bez sumnje, ali bi mnogi okupljeni tu u Staroj palati u Sunčevom koplju mogli uskoro biti mrtvi, u zavisnosti od njenog sadržaja.

S drugog kraja dvorane prišao je ser Belonu Svonu meštar Kaleoti u šušketavim papučama. Okruglasti čovečuljak izgledao je sjajno u novoj odori, sa širokim sivosmeđim i žućkastim prugama i uzanim crvenim trakama. Poklonio se, uzeo kovčeg iz ruku belog viteza i odneo ga na podijum, gde je Doran Martel sedeo u stolici s točkovima između svoje kćerke Arijane i Elarije, voljene konkubine svog pokojnog brata. Stotinu mirišljavih sveća namirisalo je vazduh. Dragulji su sijali na prstima gospodara, a gospama na pojasevima i mrežicama za kosu. Areo Hotah je uglačao svoju košulju od bakarnih pločica tako da se sjajila kao ogledalo, bukteći i ona na svetlosti sveća.

U dvorani je zavladao tajac. *Dorni je stao dah.* Meštar Kaleoti je spustio kutiju na pod pored stolice princa Dorana. Meštrovi prsti, obično tako sigurni i spretni, postali su trapavi dok je pomerao kopču i otvarao poklopac da otkrije lobanju unutra. Hotah je čuo nekoga kako se nakašlja. Jedan blizanac Fauler prošaputao je nešto drugome. Elarija Peščana je sklopila oči i šaputala molitvu.

Ser Belon Svon je bio napet kao luk, primetio je kapetan garde. Taj novi beli vitez nije bio ni visok ni naočit kao onaj prethodni, ali je bio plećatiji, snažniji, mišićavih ručerdi. Snežni plašt su mu na grlu držala dva labuda na srebrnom brošu. Jedan je bio od slonovače, drugi od oniksa, a Areu Hotahu se činilo da se bore. Čovek koji ih je nosio takođe je izgledao kao borac. *Ovaj neće poginuti lako kao prethodni. Neće se zaleteti na moju sekiru kao ser Eris. Staće iza štita i primoraće me da krenem na njega.* Ako dođe do toga, Hotah će biti spreman. Njegova dugačka sekira bila je oštra da se čovek njom obrije.

Dozvolio je sebi da letimice pogleda kovčeg. Iskežena lobanja počivala je na postavi od crne čoje. Sve se lobanje keze, ali je ova izgledala veselija od većine. *I veća.* Kapetan garde nikada nije video veću lobanju. Čeona kost bila je debela i teška, vilica ogromna. Kost je sijala na svetlosti sveća, bela kao ser Belonov plašt. „Stavi je na postolje“, naredio je princ. Suze su mu svetlucale u očima.

Postolje je bio stub od crnog mermera, tri stope viši od meštra Kaleotija. Debeli

mali meštar se propeo na prste, ali svejedno nije mogao da dosegne vrh. Areo Hotah je taman hteo da mu pomogne, ali je Obara Peščana bila brža. Čak i kad nije imala sa sobom bič i štit, u njenom držanju bilo je nečeg ljutitog i muškog. Umesto haljine, bila je obučena u muške čakšire i platnenu tuniku do ispod kolena, s pojaseom od bakarnih sunaca. Njena smeđa kosa bila je pozadi vezana u čvor. Otela je lobanju iz meštrovih mekanih ružičastih šaka, pa je stavila na vrh mermernog stuba.

„Planina više ne jaše“, rekao je princ.

„Je li umirao dugo i teško, ser Belone?“, upitala je Tijena Peščana, glasom kojim bi možda neka devica pitala da li joj haljina lepo stoji.

„Danima je vrištao, moja gospo“, odgovorio je beli vitez, mada je bilo očigledno da mu to nimalo ne prija. „Čuli smo ga u čitavoj Crvenoj utvrđi.“

„To ti smeta, ser?“ upita leđi Nim. Na sebi je imala haljinu od tako fine i tanke žute svile da se providela na svetlosti sveća i otkrivala kovano zlato i dragulje na njenom telu. Odeća joj je bila toliko izazovna da je belom vitez u izgleda bilo neprijatno da je gleda, ali je Hotahu bilo drago. Nimerija je najmanje opasna kada je gotovo naga. Inače je na sebi imala skriveno desetinu oružja. „Ser Gregor je bio krvav nasilnik, svi se ljudi slažu. Ako je neko zaslužio da se tako muči, to je bio on.“

„Možda si u pravu, moja gospo“, reče Belon Svon, „ali ser Gregor je bio vitez, a vitez treba da umre s mačem u ruci. Otrovan je poganim i prljav način da se ubije.“

Leđi Tijena se na to osmehnu. Njena haljina bila je beličasta i zelena, s dugačkim čipkanim rukavima, tako smerna i čedna da bi čovek koji je pogleda pomislio kako je ona najkrotkija devica. Areo Hotah je znao kako je zapravo. Njene mekane, blede šake bile su smrtonosne koliko Obarine žuljevite, ako ne i smrtonosnije. Posmatrao ju je pažljivo, pazeći na svaki pokret njenih prstiju.

Princ Doran se namrštio. „To jeste tako, ser Belone, ali je leđi Nim u pravu. Ako je neki čovek zaslužio da umre u mukama, onda je to Gregor Klegani. Zaklao je moju voljenu sestru, razbio glavu njenog deteta o zid. Ja se samo molim da on sada gori u nekom paklu, a da su Elija i njena deca spokojni. Ovo je pravda za kojom je Dorna čeznula. Drago mi je što sam poživio dovoljno dugo da je okusim. Lanisteri su napokon dokazali da u njihovom drevnom geslu ima istine, pa su platili ovaj stari dug u krvi.“ Princ je prepustio Rikasu, svom slepom senešalu, da ustane i održi zdravicu. „Gospodari i gospe, nazdravimo sada Tomenu, prvom svoga imena, kralju Andala, Rojnara i Prvih ljudi i gospodaru Sedam kraljevstava.“

Poslužitelji zađoše među goste dok je senešal govorio, puneći čaše iz vrčeva koje su nosili. Vino je bilo dornsko, jako, tamno kao krv i slatko kao osveta. Kapetan nije pio. Nikada nije pio na gozbi. Nije se poslužio ni princ. On je imao sopstveno vino, koje je spremao meštar Majls, dobro začinjeno sokom maka, da mu ublaži bol u natečenim zglobovima.

Beli vitez jeste pio, suprotno ne bi bilo učtivo. Kao i njegovi pratioci. Kao i

princeza Arijana, ledi Džordejna, gospodar Božje milosti, vitez od Limunšume, gospa od Brda duhova... čak i Elarija Peščana, voljena konkubina princa Oberina, koja je bila s njim u Kraljevoj luci kada je poginuo. Hotah je više pažnje obratio na one koji nisu pili: ser Demon Peščani, lord Tremond Gargalen, Faulerovi blizanci, Dagos Menvudi, Aleri od Paklengaja, Vili od Koštanog drumu. *Ako bude nevolje, izazvaće je neko od njih.* Dorna je besna i podeljena zemlja, a vlast princa Dorana nije baš najčvršća. Mnogi njegovi lordovi smatraju da je slab i obradovali bi se otvorenom ratu s Lanisterima i kraljem-dečakom na Gvozdenom prestolu.

Prve među takvima bile su Peščane zmije, kopilanke prinčevog pokojnog brata Oberina, Crvene kobre. Na gozbi su bile njih tri. Od Dorana Martela nema mudrijeg vladara i nije na njegovom kapetanu garde da dovodi u sumnju njegove odluke, ali se Areo Hotah svejedno pitao zašto je ovaj odlučio da oslobodi gospe Obaru, Nimeriju i Tijenu iz njihovih samotnih ćelija u Kuli koplja.

Tijena je odbila Rikasovu zdravicu uz šapat, a ledi Nim odmahnuvši rukom. Obara je pustila da joj napune čašu do vrha, a onda ju je okrenula i izlila crno vino na pod. Kada je služavka kleknula da obriše prosuto, Obara je izašla iz dvorane. Tren kasnije se princeza Arijana izvinila i pošla za njom. *Obara nikada svoj bes ne bi iskalila na maloj princezi, znao je Hotah. Rođake su i ona je iskreno voli.*

Gozba se nastavila do duboko u noć, pod očima iskežene lobanje na stubu od crnog mermera. Posluženo je sedam jela, u čast sedmoro bogova i sedmorice braće Kraljeve garde. Čorba je bila od jaja i limuna, sledile su dugačke zelene paprike punjene sirom i crnim lukom. Bilo je pita od zmijuljica, petlova mazanih medom i brkata riba s dna Zelene krvi koju su na trpezu morala da iznesu četiri čoveka. Posle toga su na red došli krčkani komadi sedam različitih zmija sa zmajskim papričicama, krvavim narandžama i kapljicom otrova, da zapeče. Hotah je znao da je čorba pakleno ljuta, mada je nije okusio. Usledio je smrznuti voćni sok, da ohladi jezik. Za desert je svakom gostu poslužena lobanja od topljenog šećera. Kada su slomili koru, unutra su našli slatki krem i komade šljive i trešnje.

Princeza Arijana vratila se na vreme za punjene paprike. *Moja mala princeza,* pomislio je Hotah, ali je Arijana sada bila žena. Grimizna svila koju je odenula to je jasno potvrđivala. U poslednje vreme se promenila i u drugome. Njena zavera da kruniše Mirselu raskrinkana je i osujećena, njen beli vitez je stradao od Hotahove ruke, a ona sama je zatočena u Kulu koplja, osuđena na samoću i tišinu. Sve ju je to obuzdalo i otreznilo. Postojalo je međutim još nešto, neka tajna koju joj je otac poverio pre nego što ju je oslobodio. Kakva, to kapetan nije znao.

Princ je kćerku poseo između sebe i belog viteza, na mesto najveće počasti. Arijana se osmehivala dok je ponovo sedala, pa je nešto prošaputala ser Belonu na uho. Vitez je rešio da ne odgovori. Malo je jeo, primetio je Hotah: kašiku supe, zalogaj paprike, batak, nešto ribe. Odbio je pitu od zmijuljica i probao tek kašiku čorbe. Čelo mu se čak i od toga orosilo znojem. Hotah je imao razumevanja. Kada je stigao u Dornu, ljuta hrana mu je vezivala creva u čvor i palila jezik. To je

međutim bilo pre mnogo godina; sada mu je kosa bila seda i mogao je da jede sve što jedu Dornjani.

Pošto su poslužene šećerne lobanje, ser Belonu su se stegla usta, pa je dobro osmotrio princa, da proceni ruga li mu se to ovaj. Doran Martel to nije primetio, ali njegova kćerka jeste. „Ser Belone, to je kuvareva mala šala“, rekla je Arijana. „Dornjanima čak ni smrt nije svetinja. Nemoj se naljutiti na nas, molim te.“ Prstima je okrnula nadlanicu belog viteza. „Nadam se da uživaš u boravku u Dorni.“

„Svi su veoma gostoljubivi, moja gospo.“

Arijana dodirnu broš sa zavađenim labudovima koji mu je držao plašt. „Oduvek sam volela labudove. Van Letnjih ostrva, nijedna ptica nije ni izbliza tako lepa.“

„Vaši paunovi se možda ne bi složili“, reče ser Belon.

„Možda“, reče Arijana, „ali paunovi su tašta, ohola stvorenja, šepure se u svim onim drečavim bojama. Ja sam uvek pre za blaženo belog ili prelepog crnog labuda.“

Ser Belon klimnu glavom i otpi gutljaj vina. *Ovog nije tako lako zavesti kao njegovog zakletog brata*, pomislio je Hotah. *Ser Eris je uprkos godinama bio dečak. Ovaj je čovek, i to oprezan.* Kapetan je jasno video da vitez uopšte nije opušten. *Ovo mesto mu je čudno i nimalo mu se ne dopada.* Hotah je to mogao da shvati. Dorna je i njemu delovala čudno kada je pre mnogo godina došao tu sa svojom princezom. Bradati sveštenici su ga naučili zajedničkom jeziku Vesterosa pre nego što su ga poslali, ali su Dornjani govorili prebrzo da bi ih on razumeo. Dornjanke su bile bludne, dornsko vino kiselo, dornska hrana puna čudnih ljutih začina, a dornsko sunce vrelije od bledog, slabašnog sunca Norvosa. Večito je bleštalo s plavog neba.

Kapetan je znao da je ser Belonovo putovanje bilo kraće, ali da se nije odvijalo kako je ovaj želeo. Tri viteza, osmorica štitonoša, dvadeset oklopnika i brojni konjušari i sluge pošli su sa njim iz Kraljeve luke, no kada su prešli preko planina u Dornu, niz gozbi, lovova i slavlja u svakom zamku na koji su naišli sasvim ih je usporio. A sada pošto su stigli u Sunčevo koplje, ni princeza Mirsela ni ser Aris Oukhart nisu bili tu da ih dočekaju. *Beli vitez zna da nešto nije kako treba*, video je Hotah, *ali nije to sve.* Možda ga je prisustvo Peščanih zmija pomelo. Ako je tako, Obarin povratak u dvoranu mogao je biti so na ranu. Vratila se na svoje mesto bez reči, ne osmehujući se i ne progovarajući.

Ponoć se bližila kada se princ Doran okrenuo belom vitez u i rekao: „Ser Belone, pročitao sam pismo naše vrle kraljice koje si mi doneo. Mogu li pretpostaviti da si upoznat s njegovom sadržinom, ser?“

Hotah vide kako se vitez napeo. „Jesam, moj gospodaru. Veličanstvo me je obavestilo da ću možda morati da otpratim njenu kćer nazad u Kraljevu luku. Kralj Tomen čezne za svojom sestrom i želeo bi da se princeza Mirsela vrati na dvor u kratku posetu.“

Princeza Arijana napravi tužnu grimasu. „Oh, ali nama je Mirsela svima tako

prirasla srcu, ser. Ona i moj brat Tristan postali su nerazdvojni.“

„Princ Tristan je takođe dobrodošao u Kraljevoj luci“, reče Belon Svon. „Siguran sam da bi kralj Tomen želeo da ga upozna. Veličanstvo ima veoma malo družbenika među vršnjacima.“

„Spone iskovane u dečastvu mogu čoveku trajati do kraja života“, reče princ Doran. „Kada se Tristan i Mirsela venčaju, Tomen i on će biti kao braća. Kraljica Sersei je u tome u pravu. Dečaci treba da se upoznaju, da se prijatelje. Dorni će on naravno nedostajati, ali je krajnje vreme da Tristan upozna svet van zidina Sunčevog koplja.“

„Znam da će mu Kraljeva luka poželeti najtopliju dobrodošlicu.“

Zašto se sada znoji?, upitao se kapetan, posmatrajući. *U dvorani je sasvim sveže, a čorbu nije ni pipnuo.*

„Što se drugog pitanja kraljice Sersei tiče“, govorio je princ Doran, „to je istina, sedište Dorne na malom veću upražnjeno je od smrti moga brata i krajnje je vreme da se ponovo zauzme. Laska mi što veličanstvo smatra kako bi joj moj savet koristio, mada se pitam imam li snage za takvo putovanje. Možda kada bismo plovili brodom?“

„Brodom?“ Ser Belon kao da je bio time zatečen. „Da li bi... da li bi to bilo bezbedno, moj prinče? Jesen je zbog oluja opasno doba, bar sam tako čuo i... gusari na Stepenicama, oni...“

„Gusari. Naravno. Možda si u pravu, ser. Bezbednije se vratiti putem kojim si ti došao.“ Princ Doran se prijatno osmehnuo. „Hajde da sutra ponovo razgovaramo. Kada stignemo do Vodene vrtove, možemo da kažemo Mirseli. Znam koliko će biti uzbuđena. Uopšte ne sumnjam da i njoj nedostaje brat.“

„Jedva čekam da je ponovo vidim“, reče ser Belon. „I da obiđem tvoje Vodene vrtove. Čuo sam da su izuzetno lepi.“

„Lepi i spokojni“, reče princ. „Svež povetarac, blistava voda i dečji smeh. Vodeni vrtovi su, ser, moje omiljeno mesto na ovome svetu. Jedan moj predak ih je sagradio da obraduje svoju targarjensku nevestu, da joj pruži utočište od prašine i jare Sunčevog koplja. Zvala se *Deneris*. Bila je sestra kralja Derona Dobrog i njenim brakom je Dorna postala deo Sedam kraljevstava. Čitava je zemlja znala da je devojka volela Deronovog polubrata, kopile Demona Crne Vatre, i da je on voleo nju, ali je kralj bio dovoljno mudar da uvidi kako je dobrobit hiljada preča od želja dvoje, čak i ako su mu to dvoje dragi. Deneris je vrtove ispunila nasmejanom decom. U početku svojom decom, ali su kasnije sinovi i kćeri lordova i vitezova dovedeni da budu družbenici dečacima i devojčicama prinčevske krvi. Jednog posebno vrelog letnjeg dana sažalila se na decu svojih konjušara, kuvara i slugu, pa je i njih pozvala u jezerca i fontane, i taj je običaj preživeo do današnjeg dana.“ Princ uhvati točkove svoje stolice pa se odgurnu od stola. „Sada ćeš me, međutim, izviniti, ser. Ovolika priča me je umorila, a u zoru nas čeka put. Obara, hoćeš li biti ljubazna da me otpratiš do kreveta? Nimerija, Tijena, dođite i vi, da

poželite svom starom stricu laku noć.“

I tako je Obari Peščanoj zapalo da odgura prinčevu stolicu iz gozbene dvorane Sunčevog koplja niz dugački hodnik pa u njegovu ličnu odaju. Pratile su ih Areo Hotah s njenim sestrama, i princeza Arijana i Elarija Peščana. Meštar Kaleoti je u papučama brzao za njima, držeći u naručju Planininu lobanju kao da je dete.

„Ne nameravaš ozbiljno da pošalješ Tristana i Mirselu u Kraljevu luku“, govorila je Obara dok je gurala. Koraci su joj bili dugački i besni, prebrzi, a veliki drveni točkovi stolice glasno su čegrtali po grubo obrađenom kamenu poda. „Učiniš li to, malu više nikada nećemo videti, a tvoj sin će život proživeti kao talac Gvozdenog prestola.“

„Obara, zar ti to mene smatraš za budalu?“ Princ uzdahnu. „Mnogo toga ne znaš. Vesti o kojima je najbolje ne raspravljati ovde, gde svako može da čuje. Ako zavežeš, možda ću te i prosvetliti.“ Namrštio se. „*Sporije*, zarad ljubavi koju prema meni osećaš. Od truckanja kao da mi se nož u koleno zabio.“

Obara je naglo usporila. „Šta ćeš onda da uradiš?“

Odgovorila je njena sestra Tijena. „Ono što uvek čini“, prela je. „Odlagaće, mutiće, okolišaće. O, niko u tome nije bolji od našeg hrabrog strica.“

„Ne grešite dušu o mog oca“, reče princeza Arijana.

„Tišina“, naredio je princ.

Tek kada su se vrata odaje zatvorila iza njih okrenuo je stolicu da se suoči sa ženama. Čak se i od tog napora zadihao, a mirski pokrivač preko nogu uhvatio se između paoka na točkovima, tako da je morao da ga zgrabi da ga ne strgnu. Ispod prekrivača noge su mu bile blede, mekane, gadne. Oba kolena bila su mu crvena i natečena, nožni prsti gotovo ljubičasti, dvaput veći nego što bi trebalo da budu. Areo Hotah ih je video hiljadu puta i još mu je bilo teško da ih vidi.

Princeza Arijana priđe. „Da ti pomognem, oče.“

Princ oslobodi ćebe. „Još mogu da se staram o svom ćebet. Bar o njemu.“ I to je nešto. Noge su mu bile beskorisne već tri godine, ali mu je u ramenima i rukama još ostalo snage.

„Da donesem mom princu čašicu makovog mleka?“, upita meštar Kaleoti.

„Koliko me boli, trebala bi mi kofa. Hvala, ali ne. Hoću da budem priseban. Noćas mi više nećeš trebati.“

„Vrlo dobro, moj prinče.“ Meštar Kaleoti se pokloni stežući i dalje mekanim ružičastim šakama ser Gregorovu glavu.

„To ću ja da uzmem.“ Obara Peščana preuze lobanju od njega pa je diže ispruženom rukom. „Kako je Planina izgledao? Kako da znamo da je to on? Mogli su glavu da umoče u smolu. Zašto su je očistili do kosti?“

„Smola bi upropastila kutiju“, nagađala je ledi Nim dok je meštar Kaleoti odlazio žurnim korakom. „Niko nije *video* Planinu kako umire i niko nije video kako su mu odsekli glavu. Priznajem da mi to smeta, ali šta bi kraljica kučka mogla da postigne takvom obmanom? Ako je Gregor Klegani živ, istina će se pročitati pre

ili kasnije. Čovek je bio visok osam stopa, u čitavom Vesterosu nema drugog nalik njemu. Ako se neko takav ponovo pojavi, Sersei Lanister će pred čitavih Sedam kraljevstava biti raskrinkana kao lažljivica. Bila bi krajnje glupa da se s tim igra. Kakvoj bi dobiti mogla da se nada?“

„Lobanja je dovoljno velika, u to nema sumnje“, rekao je princ. „A mi znamo da je Oberin teško ranio Gregora. Svi izveštaji koji su nam stigli tvrde da je Klegani umirao sporo i u velikim mukama.“

„Baš kao što je otac i nameravao“, reče Tijena. „Sestre, zaista, ja znam otrov koji je otac upotrebio. Ako je njegovo koplje makar bocnulo Planininu kožu, Klegani je mrtav, svejedno koliki je bio. Sumnjajte u svoju sestricu ako hoćete, ali nikada ne sumnjajte u našeg oca.“

Obara se nakostrešila. „Nikada nisam sumnjala i nikada neću sumnjati.“ Podrugljivo je poljubila lobanju. „Priznajem, ovo je početak.“

„Početak?“, reče Elarija Peščana s nevericom. „Sačuvajte bogovi. Ja se nadam da je kraj. Tivin Lanister je mrtav. Isto kao Robert Barateon, Ejmori Lorč, a sada i Gregor Klegani, svi oni koji su učestvovali u ubistvu Elije i njene dece. Čak i Džofri, koji se još nije ni rodio kada je Elija ubijena. Rođenim očima sam ga videla kako je umirao, čupajući samog sebe za grlo dok se borio da udahne. Ko je još ostao da ga ubijemo? Zar Mirsela i Tomen moraju umreti da bi se seni Renis i Egona upokojile? Gde će se sve to završiti?“

„Završiće se u krvi, kao što je i započelo“, reče ledi Nim. „Završiće se kada Livačka stena bude razvaljena, da sunce obasja crve i gnoj unutra. Završiće se potpunim uništenjem Tivina Lanistera i svih njegovih dela.“

„Čovek je stradao od ruke rođenog sina“, uzvрати Elarija besno. „Šta bi ti više želela?“

„Želela bih da je stradao od *moje* ruke.“ Ledi Nim se smestila u stolici, a dugačka crna pletenica padala joj je preko ramena u krilo. Imala je očevo visoko čelo. Ispod su joj oči bile krupne i blistave. Usne boje vina izvile su se u svilen osmeh. „Da. jeste, ne bi umro tako lako.“

„Ser Gregor stvarno izgleda usamljeno“, reče Tijena, svojim umilnim glasom obrednice. „Ubeđena sam da bi se obradovao društvu.“

Elarijini obrazi bili su mokri od suza, tamne oči su joj sijale. *Čak i kada plače, u njoj ima snage*, pomislio je kapetan.

„Oberin je želeo da osveti Eliju. Sada vas tri kažete da želite njega da osvetite. Podsećam vas da ja imam četiri kćeri. Vaše sestre. Mojoj Eliji je četrnaest, gotovo da je žena. Obeli je dvanaest, na pragu je devojaštva. One vas obožavaju, kao što Dorea i Loreza obožavaju njih. Ako vi poginete, hoće li El i Obela morati vas da svete, pa onda Dorea i Lori njih? Je li to tako ide, sve ukруг, dovekа? Ponovo pitam, *gde će se sve to završiti?*“ Elarija Peščana spusti šaku na Planininu glavu. „Videla sam vašeg oca kako gine. Evo njegovog ubice. Mogu li da odnesem lobanju sa sobom u postelju, da me uteši u noći? Hoće li me ona nasmejati, pisati

mi pesme, brinuti za mene kad ostarim i kad se razbolim?“

„Šta bi ti da učinimo, moja gospo?“ upita leđi Nim. „Da položimo koplja i da se osmehnemo, da zaboravimo na sva zla koja su nam naneta?“

„Rata će biti, hteli mi to ili ne“, reče Obara. „Na Gvozdenuom prestolu sedi kralj-dečak. Lord Stanis drži Zid i okuplja severnjake. Dve kraljice se otimaju oko Tomena kao kučke oko sočne kosti. Gvozdenrođeni su zauzeli Štitove i pljačkaju duž Vijugavice, duboko u srce Hvata, što znači da će i Visoki sad imati vezane ruke. Naši neprijatelji su u rasulu. Pravi je čas.“

„Za šta? Da se stvara još lobanja?“ Elarija Peščana se okrenu princu. „One ne žele da shvate. Ja više ne mogu ovo da slušam.“

„Vrati se svojim devojkicama, Elarija“, reče joj princ. „Kunem ti se, njima se ništa ružno neće desiti.“

„Moj prinče.“ Elarija ga poljubi u čelo pa ode. Areu Hotahu je bilo žao što odlazi. *Ona je dobra žena.*

Pošto je otišla, leđi Nim reče: „Znam da je iskreno volela našeg oca, ali je očigledno da ga nikada nije shvatila.“

Princ je čudno pogleda. „Shvatala ga je više nego što ćeš ga ti, Nimerija, ikada shvatiti. A on je s njom bio srećan. Na kraju dobro srce može biti vrednije od gordosti i neustrašivosti. Bilo kako bilo, ima ponečega što Elarija ne zna i što ne treba da zna. Ovaj rat je već počeo.“

Obara se nasmeja. „Da, za to se postarala naša draga Arijana.“

Princeza je pocrvenela i Hotah vide kako je besni grč minuo licem njenog oca. „Ono što je uradila, uradila je radi vas jednako koliko radi sebe same. Ne bih toliko žurio da joj se rugam.“

„To je bila pohvala“, reče Obara Peščana. „Odugovlači, muti, okolišaj, pretvaraj se i odlaži koliko ti volja, striče, ser Belon se i dalje mora naći licem u lice s Mirselom u Vodenim vrtovima, a kada se to desi, verovatno će primetiti da joj fali jedno uvo. A kada mu mala ispriča kako je tvoj kapetan rasporio Arisa Oukharta od grla do učkura tom svojom čeličnom ženom, pa...“

„Ne.“ Princeza Arijana se digla s jastuka na kome je sedela, pa je spustila šaku na Hotahovu ruku. „Nije se tako desilo, sestro. Ser Arisa je ubio Džerold Dejn.“

Peščane zmiije se zgledaše. „Tamna zvezda?“

„Tamna zvezda je to uradio“, reče njegova mala princeza. „Pokušao je da ubije i princezu Mirselu. Što će ona i reći ser Belonu.“

Nim se osmehnu. „Bar je taj deo tačan.“

„Sve je to tačno“, reče princ uz bolnu grimasu. *Da li ga to giht muči, ili laž?* „A sada je ser Džerold pobegao u Visoko isposništvo, van našeg domašaja.“

„Tamna zvezda“, prošaputa Tijena uz tih smeh. „Zašto da ne? Sve je to njegovo maslo. Hoće li, međutim, ser Belon poverovati u to?“

„Hoće, ako mu to bude rekla Mirsela“, bila je uporna Arijana.

Obara frknu s nevericom. „Može ona da laže danas i sutra, ali će pre ili kasnije reći istinu. Ako se ser Belon s tim pričama vrati u Kraljevu Luku, bubnjevi će se oglasiti i krv će poteći. Ne smeš mu dozvoliti da ode.“

„Mogli bismo da ga ubijemo, naravno“, reče Tijena, „ali bismo onda morali da ubijemo i ostatak njegove družine, čak i one slatke mlade štitonoše. To bi bilo... o, tako *nezgodno*.“

Princ Doran sklopi oči pa ih ponovo otvori. Hotah je jasno video kako mu noga drhti pod čebetom. „Da niste kćeri moga brata, poslao bih vas sve tri nazad u ćelije, pa vas ne bih pustio napolje dok vam kosti ne posive. Umesto toga nameravam da vas povedem sa nama u Vodene vrtove. Tamo će vas čekati lekcija, ako imate pameti da je vidite.“

„Lekcija?“, upita Obara. „Do sada sam samo videla golišavu decu.“

„Da“, reče princ. „Tu priču sam ispričao ser Belonu, ali ne do kraja. Dok su se deca prskala u jezercima, Deneris ih je posmatrala između stabala pomorandži, i nešto je shvatila. Nije razlikovala decu plemenitog od dece običnog roda. Gola, sva su bila samo deca. Sva nevina, sva ranjiva, sva su zasluživala dugačak život, ljubav, zaštitu. *'To je tvoje kraljevstvo'*, rekla je svom sinu i nasledniku, *'šta god radio, nemoj da ih zaboraviš.'* Majka mi je ponovila te iste reči kada sam napunio dovoljno godina da odem iz jezera. Lako je da princ sazove koplja, ali cenu na kraju plaćaju deca. Zarad njihovog dobra, mudar princ neće voditi rat bez valjanog razloga, niti rat u kome se ne može nadati pobedi.

Ja nisam slep, a nisam ni gluv. Znam da sve verujete kako sam slab, preplašen, neodlučan. Vaš otac me je bolje poznao. Oberin je oduvek bio kobra. Smrtonosan, opasan, nepredvidljiv. Nije bilo čoveka koji bi se usudio da ga nagazi. Ja sam bio trava. Prijatan, predusretljiv, mekan, povijao sam se na svakom povetarcu. Ko se boji da hoda po travi? Trava je međutim ta koja krije kobru od neprijatelja i štiti je dok ne napadne. Vaš otac i ja saradivali smo mnogo bliže nego što znate... ali njega sada više nema. Pitanje glasi, mogu li verovati njegovim kćerima da me služe umesto njega?“

Hotah ih je redom proučavao. Obara sa zarđalim zakivcima i štavljenom kožom, s besnim, blizu usađenim očima i pacovski smeđom kosom. Nimerija opuštena, otmena, maslinaste puti, s dugačkom crnom pletenicom vezanom crvenozlatnom žicom. Tijena, plavooka i plavokosa, dete-žena mekih šaka i tihog kikota.

Tijena je odgovorila u ime sve tri. „Teško je ne činiti ništa, striče. Daj nam zadatak, bilo kakav zadatak, i uvidećeš da smo verne i pokorne kao što bi svaki princ poželeli mogao.“

„To je lepo čuti“, reče princ, „ali reči su vetar. Vi ste kćeri moga brata i ja vas volim, ali sam naučio da vam ne smem verovati. Želim vašu zakletvu. Hoćete li se zakleti da me služite, da radite šta vam zapovestim?“

„Ako moramo“, reče leđi Nim.

„Onda se zakunite sada, uspomenom na vašeg oca.“

Obarino lice potamne. „Da mi nisi stric...“

„*Jesam* ti stric. Kao i princ. Zakuni se ili odlazi.“

„Kunem se“, reče Tijena. „Uspomenom svog oca.“

„Kunem se“, reče leđi Nim. „Uspomenom na Oberina Martela, Crvenu kobru Dorne, i boljeg čoveka nego što si ti.“

„Da“, reče Obara. „I ja. U očevu uspomenu. Kunem se.“

Nešto napetosti kao da iščile iz princa. Hotah je video da se naslonio u stolici. Pružio je ruku i princeza Arijana priđe da je uhvati. „Reci im, oče.“

Princ Doran isprekidano udahnu. „Dorna na dvoru još ima prijatelja. Prijatelja koji će nam reći ono što nije trebalo da saznamo. Ovaj poziv koji nam Sersei šalje je varka. Tristan ne treba da stigne u Kraljevu luku.“

Na putu tamo, negde u Kraljevoj šumi, ser Belonovu družinu napašće odmetnici i moj sin će poginuti. Mene zovu na dvor samo da bih svojim očima video taj napad i oslobodio kraljicu svake krivice. O, a ti odmetnici? Vikaće: 'Polutan, Polutan', dok jurišaju. Ser Belon će možda na trenutak ugledati Bauka, mada to neće uspeli nikom drugom.“

Areo Hotah je verovao da Peščane zmijske nije moguće iznenaditi. Grešio je.

„Sedmero nas spaslo“, prošaputa Tijena. „*Tristana?* Zašto?“

„Ta žena je sigurno poludela“, reče Obara. „On je tek dečak.“

„To je čudovišno“, izusti gospa Nim. „Ne bih verovala da je to moguće, od jednog viteza kraljeve garde.“

„Oni su se zakleli na poslušnost, baš kao moj kapetan“, reče princ. „I ja sam u početku sumnjao, ali ste sve videle kako se ser Belon trgnuo kada sam predložio putovanje morem. Plovidba bi poremetila sve kraljičine planove.“

Obara je pocrvenela u licu. „Vrati mi koplje, striče. Sersei nam je poslala glavu. Mi treba njoj da pošaljemo pun džak.“

Princ Doran diže ruku. Članci prstiju bili su mu tamni kao višnje i gotovo jednako krupni. „Ser Belon je gost pod mojim krovom. Jeo je mog hleba i soli. Neću mu nauditi. Ne. Putovaćemo u Vodene vrtove, gde će čuti Mirselinu priču i poslati gavrana svojoj kraljici. Devojčica će zatražiti od njega da uhvati čoveka koji ju je povredio. Ako je čovek kakav cenim da jeste, Svon neće moći da je odbije. Obara, ti ćeš ga odvesti u Visoko isposništvo da se suoči s Tamnom zvezdom u njegovoj jazbini, još nije došao čas da Dorna otvoreno prkosi Gvozdenu prestolu i zato moramo vratiti Mirselu njenoj majci, ali ja neću poći s njom. Taj zadatak će pripasti tebi, Nimerija. Lanisterima se to neće dopasti, ništa više nego što im se dopalo kada sam im poslao Oberina, ali se neće usuditi da odbiju. Potreban nam je glas na veću, uho na dvoru. Mada, budi pažljiva. Kraljeva luka je zmijski.“

Ledi Nim se osmehnu. „Ali striče, ja volim zmijske.“

„A šta je sa mnom?“ upita Tijena.

„Tvoja majka je bila obrednica. Oberin mi je jednom pričao da ti je u kolevcu čitala *Sedmokraku zvezdu*. Hoću da i ti budeš u Kraljevoj luci, ali na drugom brdu. Mačevi i Zvezde ponovo postoje i taj novi prvoobrednik nije marioneta kakve su bili njegovi prethodnici. Pokušaj da mu se približiš.“

„Zašto da ne? Belo mi lepo stoji. Izgleda tako... čedno.“

„Dobro“, reče princ, „dobro.“ Oklevao je. „Ako... ako dođe do izvesnih događaja, poslaću glas svakoj od vas. U igri prestola sve se može očas promeniti.“

„Znam da nas nećete izneveriti, sestre.“ Arijana redom priđe svima, uze ih za ruke i blago ih poljubi. „Obara, vatrena. Nimerija, moja sestra. Tijena, dušica. Sve vas volim. Sunce Dorne ide s vama.“

„*Nesagnuti, nepokoreni, neslomljeni*“, rekoše Peščane zmiје uglas.

Princeza Arijana je ostala kada su njene sestre otišle. Ostao je i Areo Hotah, kao što mu je i dužnost.

„Prave su kćeri svoga oca“, reče princ.

Mala princeza se osmehnu. „Tri Oberina, samo s grudima.“

Princ Doran se nasmeja. Prošlo je toliko vremena otkako ga je Hotah poslednji put čuo da se smeje da je zaboravio kako to zvuči.

„Još tvrdim da bi ja trebalo da idem u Kraljevu luku, a ne leđi Nim“, reče Arijana.

„Previše je opasno. Ti si moja naslednica, budućnost Dorne. Mesto ti je uz mene. Uskoro će te čekati jedan drugi zadatak.“

„Taj poslednji deo, u vezi s porukom. Imaš li nekih vesti?“

Princ Doran podeli s njom svoj tajni osmeh. „Iz Lisa. Tamo se okupila velika flota. Mahom volantiski brodovi, prevoze vojsku. Ni glasa o tome ko su i kuda plove. Priča se o slonovima.“

„Ne o zmajevima?“

„O slonovima. Mada, u utrobi velike koge lako je sakriti mladog zmaja. Deneris je najranjivija na moru. Da sam na njenom mestu, prikrićao bih sebe i svoje namere što duže mogu, da iznenadim Kraljevu luku.“

„Misliš li da će Kventin biti s njima?“

„Možda. A možda i neće. Po mestu na kome pristane znaćemo je li Vesteros zaista njihovo odredište. Kventin će je dovesti uz Zelenkrv bude li mogao, ali nema vajde od priča o tome. Poljubi me. Polazimo u Vodene vrtova s prvim svetlom.“

Znači, mogli bismo krenuti oko podneva, pomisli Hotah.

Kasnije, pošto je Arijana otišla, spustio je dugačku sekiru i odneo princa Dorana u krevet. „Do trenutka kada je Planina smrskao lobanju mog brata, nijedan Dornjanin nije poginuo u ovom Ratu pet kraljeva“, tiho je rekao princ dok ga je Hotah pokrivaćao. „Reci mi, kapetane, treba li zbog toga da se stidim ili da se ponosim?“

„Nije na meni da to kažem, moj prinče.“ *Služi. Zaštiti. Izvrši. Jednostavni*

zaveti za jednostavne ljude. To je bilo sve što je znao.

DŽON

Val je čekala kraj kapije u studeni praskozorja, umotana u ogrtač od medveđe kože u koji bi i Sem mogao da stane. Pored nje je bio konjić, osedlan i zauzdan, čupav, siv i jednog belog oka. Malej i Žalobni Ed stajali su s njom, dva čuvara koja nisu ulivala previše poverenja. Dah im se mrznuo na hladnom crnom vazduhu.

„Dali ste joj slepog konja?“, upita Džon s nevericom.

„Slep je samo u jedno oko“, počeo Malej da se brani. „Inače mu niš' ne fali.“ Potapšao je konjića po vratu.

„Konj može da bude slep, jer ja nisam“, reče Val. „Znam kuda moram da idem.“

„Moja gospo, ne moraš ovo da radiš. Opasnost...“

„Opasnost je moja briga, lorde Snežni. Ja nisam južnjačka gospa, već žena iz slobodnog naroda. Poznajem šumu bolje od svih vaših crnih izvidnika. U njoj za mene nema duhova.“

Nadam se da je tako. Džon je na to računao, verovao je da će Val uspeti tamo gde Crni Džek Balver i njegovi pratioci nisu. Nadao se da ona nema čega da se boji od slobodnog naroda... ali su oboje odlično znali da u šumi ne vrebaju samo divljani. „Ponela si dovoljno hrane?“

„Tvrđi hleb, tvrđi sir, ovseni dvopek, usoljeni bakalar, usoljena govedina, usoljena ovčetina i mešina slatkog vina da sperem svu tu so iz usta. Neću crći od gladi.“

„Onda je vreme da podeš.“

„Imaš moju reč, lorde Snežni. Vratću se, s Tormundom ili bez njega.“ Val osmotri nebo s koga je sijalo pola meseca. „Čekaj me prvog dana punog meseca.“

„Hoću.“ *Nemoj me izneveriti*, pomislio je, *ili će mi Stanis odrubiti glavu.* „Imam li tvoju reč da ćeš dobro čuvati našu princezu?“, bio je upitao kralj a Džon mu je to obećao. *Val međutim nije princeza, to sam mu rekao desetinu puta.* Bilo je to slabašno vrđanje, bedna krpa obmotana oko pogažene reči. Njegov otac se s takvim izgovorom nipošto ne bi složio. *Ja sam mač koji čuva kraljevstva ljudi,* podsetio se Džon, *a na kraju to mora biti vrednije od časti jednog čoveka.*

Put kroz Zid bio je mračan i hladan kao trbuh ledenog zmaja i vijugav kao zmija. Žalobni Ed ih je predvodio s bakljom u ruci. Malej je imao ključeve za tri kapije, čije su rešetke od crnog gvožđa bile debele kao čovekova ruka. Kopljanici na svakoj kapiji dodirnuli su čelo bridom dlana kada su videli Džona Snežnog, ali su otvoreno blenuli u Val i njenog konjića.

Kada su izašli severno od Zida, kroz debela vrata od sveže istesanog mladog drveta, divljanska princeza je na trenutak zastala da se zagleda u snežno polje na kome je kralj Stanis izvojevao svoju pobedu. Iza je čekala Ukleta šuma, tamna i mračna. Od svetlosti polumeseca Valina kosa boje meda postala je blede srebro a obrazi beli kao sneg. Duboko je udahнула. „Vazduh ima lep ukus.“

„Meni je jezik previše utrnuo da osetim. Osećam samo hladnoću.“

„Hladnoću?“ Val se vedro nasmeja. „Ne. Kada je hladno, boli da dišeš. Kada Tuđini dolaze...“

Pomisao je uznemiravala. Šestorica izvidnika koje je Džon poslao još se nisu vratili. *Prerano je. Možda će ipak stići.* Drugi glas u njemu je međutim bio uporan: *Mrtvi su, svi do jednog. Poslao si ih u smrt, a sada isto radiš s Val.* „Prenesi Tormundu moje reči.“

„On možda tvoje reči neće poslušati, ali će ih bar saslušati.“ Val ga ovlaš poljubi u obraz. „Hvala ti, lorde Snežni. Za poluslepog konja, za usoljeni bakalar, za slobodni vazduh. Za nadu.“

Dah im se izmešao, bela magla u vazduhu. Džon Snežni se povuče i reče: „Jedina zahvalnost koju želim je...“

„...Tormund Džinoubica. Da.“ Val diže kapuljaču medvedeg ogrtača. Smeđe krzno bilo je prošarano sivim. „Pre nego što pođem, jedno pitanje. Jesi li ti ubio Jarla, moj gospodar?“

„Zid je ubio Jarla.“

„Tako sam čula. Ali sam morala da budem sigurna.“

„Imaš moju reč. Nisam ga ja ubio.“ *Mada možda bih, da smo se sreli.*

„Ovo je znači zbogom“, rekla je, gotovo vragolasto.

Džon Snežni nije bio za to raspoložen. *Prehladno je i premračno za igre, a čas je prekasan.* „Samo privremeno. Ti ćeš se vratiti. Zbog dečaka, ako ni zbog čega drugog.“

„Zbog Krasterovog sina?“ Val slegnu ramenima. „On nije moja krv.“

„Čuo sam te kako mu pevaš.“

„Pevala sam za sebe. Jesam li ja kriva ako on sluša?“ Osmejak joj izvi usnu. „To ga zasmehava. O, dobro. Jeste, on je slatko malo čudovište.“

„Čudovište?“

„To mu je mlečno ime. Morala sam nekako da ga nazovem. Čuvaj ga i pazi da mu bude toplo. Zbog njegove majke, a i zbog mene. I sklanjaj ga od crvene žene. Ona zna ko je on. Mnogo toga vidi u vatri.“

Arja, pomislio je on, nadajući se da je tako. „Pepeo i gar.“

„Kraljeve i zmajeve.“

Ponovo zmajeve. Na tren je i Džon gotovo mogao da ih vidi, sklupčane u noći, s tamnim krilima ocrtanim naspram mora plamena. „Da zna, oduzela bi nam dečaka. Dalinog sina, ne tvoje čudovište. Dovoljno bi bilo samo da šapne kralju na uho, i tu bi bio kraj priče. *I moj kraj. Stanis bi to doživeo kao veleizdaju.* „Zašto bi to dopustila, da zna?“

„Zato što joj odgovara. Vatra je prevrtljiva i nestalna. Niko ne zna u kom će se pravcu plamen pružiti.“ Val stavi nogu u uzengiju, prebaci drugu nogu preko konja pa iz sedla pogleda Džona. „Sećaš li se šta ti je moja sestra rekla?“

„Da.“ *Mač bez balčaka, ne možeš ga bezbedno držati.* Svejedno, Melisandra je bila u pravu. Čak i mač bez balčaka bolji je od praznih šaka kada je čovek okružen neprijateljima.

„Dobro.“ Val okrenu konjića ka severu. „Znači, prva noć punog meseca.“ Džon ju je gledao kako odlazi pitajući se hoće li ikada više videti njeno lice. *Ja nisam južnjačka gospa, čuo ju je kako govori, već žena iz slobodnog naroda.*

„Nije me briga šta ona kaže“, promrmlja Žalobni Ed kada je Val nestala među borovima. „Vazduh *jeste* toliko hladan da disanje boli. Mogao bih da prestanem da dišem, ali bi to bolelo više. Protrljao je šake. „Ovo će se loše završiti.“

„Ti to kažeš za sve.“

„Jeste, moj gospodaru. Obično sam u pravu.“

Malej se nakašlja. „Moj gospodaru? Divljanska princeza, to što si je pustio da ode, ljudi će možda kasti...“

„...da sam i sam divljanin, izdajnik koji namerava da preda kraljevstvo pljačkašima, ljudožderima i džinovima.“ Džon nije morao da gleda u vatru da bi znao šta se o njemu priča. Najgore je što nisu grešili, bar ne sasvim. „Reći su vetar, a vetar na Zidu uvek duva. Idemo.“

Još je bilo mračno kada se Džon vratio u svoje odaje iza arsenala. Video je da Duha još nema. *Još lovi.* Veliki beli jezovuk u poslednje je vreme sve ređe bio tu, sve je dalje odlazio u potrazi za plenom. Ljudi Straže i divljani dole iz Krtičnjaka istrebili su svu divljač iz bregova i polja oko Crnog zamka, a nje ni ranije nije bilo mnogo. *Zima dolazi,* pomislio je Džon. *I to brzo, prebrzo.* Pitao se hoće li iko od njih doživeti proleće.

Žalobni Ed je otišao do kuhinje pa se ubrzo vratio s vrčem smeđeg piva i pokrivenim tanjirom. Ispod je Džon otkrio pačja jaja pržena u masti od pečenja, komad slanine, dve kobasice, krvavicu i pola vekne vrućeg hleba. Pojeo je hleb i pola jaja. Pojeo bi i slaninu, ali ju je gavran ugrabio pre nego što je uspeo. „Lopov“, reče Džon dok je ptica letela na dovratku da tamo proždere plen.

„Lopov“, složio se gavran.

Džon je probao kobasicu. Ispirao je ukus iz usta pivom kada se Ed vratio da mu kaže kako je došao Bouen Marš. „S njim su i Otel i obrednik Selador.“

To je bilo brzo. Pitao se ko širi priče i da li takvih ljudi ima više. „Uvedi ih.“

„Razumem, moj gospodaru. Mada, pazi na kobasice dok su ta dvojica tu. Nešto mi se čine gladni.“

Gladni nije bila reč za koju bi se Džon odlučio. Obrednik Selador je izgledao zbunjeno i ošamućeno, kao da mu očajnički treba neki čarobni lek za mamurluk, dok je prvi graditelj Otel Jarvik delovao kao da je progutao nešto što ne može do kraja da svari. Bouen Marš je bio besan. Džon mu je to video u očima, u stegnutim usnama, u zajapurenim okruglim obrazima. *To rumenilo nije od hladnoće.* „Sedite“, rekao je. „Hoćete li nešto da pojedete ili popijete?“

„Doručkovali smo u zajedničkoj sobi“, odgovori Marš.

„Meni bi prijalo još nešto.“ Jarvik se smestio u stolicu. „Lepo što nudiš.“

„Možda malo vina?“ upita obrednik Selador.

„*Kukuruz*“, graknu gavran s dovratka. „*Kukuruz, kukuruza.*“

„Vina za obrednika i tanjir za našeg prvog graditelja“, reče Džon Žalobnom Edu. „Za ptičurinu ništa.“ Okrenuo se nazad ka gostima. „Došli ste zbog Val.“

„I ne samo zbog nje“, reče Bouen Marš. „Ljudi su zabrinuti, moj gospodaru.“

A ko je tebe postavio da govoriš u njihovo ime? „Isto kao i ja. Otele, kako napreduju radovi u Noćnoj tvrđavi? Stiglo mi je pismo od ser Aksela Florenta, koji sebe naziva kraljevom desnom rukom. Kaže mi da kraljica Selisa nije zadovoljna svojim odajama u Istočnoj morobdiji i da želi da se smesta preseli u novo sedište svoga muža. Hoće li to biti moguće?“

Jarvik slegnu ramenima. „Obnovili smo veći deo utvrde i stavili novi krov na kuhinju. Trebaće joj hrane, nameštaja i ogreva, ne zaboravi, ali može da posluži. Neće biti udobnosti koliko u Morobdiji, naravno. A biće i daleko od brodova, ako veličanstvo poželi da nas ostavi, ali... da, mogla bi tu da živi, mada će proći godine pre nego što sve bude ponovo izgledalo kao pravi zamak. Bilo bi brže kada bih imao još graditelja.“

„Mogao bih da ti ponudim džina.“

Na to se Otel trgnuo. „Ono čudovište u dvorištu?“

„Štavljeni mi kaže da se zove Van Veg Van Dar Van. Da jezik polomiš, znam. Štavljeni ga zove Van Van, i ovaj se izgleda odaziva.“ Van Van nije bio nimalo nalik na džinove iz priča Stare Nen, ona ogromna divlja stvorenja koja su sipala krv u ovsenu kašu i proždimala čitave bikove, zajedno s kožom i rogovima. Taj džin uopšte nije jeo meso, mada bi potpuno pomahnitao kada bi mu dali korpu korenja, hrskao je i mleo crni luk i repu, pa čak i sirovu tvrdu kelerabu svojim krupnim četvrtastim zubima. „On hoće da radi, mada mu nije uvek lako objasniti šta želimo. Pomalo govori stari jezik, ali zajednički baš nikako. Međutim, neumoran je i neverovatno snažan. Može da uradi za desetoricu ljudi.“

„Moj... moj gospodaru, ljudi nikada ne bi... džinovi jedu ljudsko meso, mislim... ne moj gospodaru, hvala ti, ali nemam ljude koji će nadzirati takvo stvorenje, on je...“

Džon se nije začudio. „Kako hoćeš. Zadržaćemo džina ovde.“ Iskreno, ne bi mu prijalo da se razdvoji od Van Vana. *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni*, govorila je Igrit, ali je Džon razgovarao s džinom kada god je mogao, uz pomoć Štavljenog ili nekog od slobodnih ljudi koje su doveli iz gaja, i mnogo je učio o njegovom narodu i njihovoj prošlosti. Jedino mu je bilo krivo što Sem nije tu, da zapiše te priče.

Svejedno, jasno je video opasnost koju predstavlja Van Van. Kada bi se osetio ugroženo, džin je divlje mlatarao ručerdama, a one su bile snažne da pokidaju čoveka nadvoje. Podsećao je Džona na Hodora. *Hodora, samo dvaput većeg s dvaput više snage i upola manje pameti. To je pomisao* koja bi otreznila čak i

obrednika Seladora. Ali ako Tormund sa sobom ima džinove, Van Veg Van Dar Van će možda pomoći u pregovorima s njima.

Mormontov gavran je svadljivo graknuo kada su se otvorila vrata ispod njega, najavivši povratak Žalobnog Eda s vrčem vina i tanjirom jaja i kobasica. Bouen Marš je s očiglednim nestrpljenjem čekao dok je Ed sipao, pa je nastavio tek kada je ovaj izašao. „Tolet je dobar čovek, i omiljen, a Gvozdeni Emet se pokazao kao valjan kaštelan“, rekao je onda. „A ipak se priča kako nameravaš da ih pošalješ odavde.“

„U Dugačkoj mogli trebaju nam dobri ljudi.“

„Kurvina rupa, počeli su ljudi da je zovu“, reče Marš, „ali neka bude tako. Je li istina da nameravaš da umesto Emeta za kaštelana postaviš tog divljaka Štavljenog? To je položaj koji obično sleduje vitezovima, ili bar izvidnicima.“

„Štavljeni jeste divljak“, složio se Džon blago. „To mogu da potvrdim. Oprobao sam ga u dvorištu za vežbu. Opasan je s kamenom sekirom kao većina vitezova s čelikom kovanim u zamku. Priznajem, nije strpljiv koliko bih ja to želeo, i neki momci ga se strašno plaše... ali to možda i nije tako loše. Jednog dana će se naći u pravoj bici, i koristiće im da znaju šta je pravi strah.“

„On je *divljanin*.“

„Bio je, dok nije izgovorio reči. Sada je naš brat. Brat od koga momci mogu da saznaju još ponešto sem mačevanja. Neće im škoditi da nauče koju reč starog jezika i ponešto o običajima slobodnog naroda.“

„*Slobodnog*“, promumla gavran. „*Kukuruza. Kralj*.“

„Ljudi mu ne veruju.“

Koji ljudi?, mogao je Džon da upita. *Koliko njih?* To bi ga međutim odvelo putem kojim nije želeo da ide. „Žao mi je što to čujem. Ima li još nešto?“

Progovorio je obrednik Selador. „Ovaj momak Saten. Priča se da nameravaš da ga postaviš za svog kućupravitelja a i štitonošu, na Toletovo mesto. Moj gospodar, momak je bludnik... on je... ako smem da kažem... nafrakana *kurva* iz starigradskih kupleraja.“

A ti si pijanac. „Šta je on bio u Starigradu nas se ne tiče. Brzo uči i veoma je bistar. Drugi regruti su ga u početku prezirali, ali ih je pridobio i sada je sa svima prijatelj. Neustrašiv je u borbi, a ume čak pomalo da čita i piše. Sigurno će biti u stanju da mi donosi hranu i sedla konja, zar ne?“

„Najverovatnije“, reče Bouen Marš, kamenog lica, „ali se ljudima to ne sviđa. Po tradiciji su štitonoše lorda zapovednika momci plemenitog roda, koji se pripremaju za zapovedništvo. Zar moj gospodar veruje da će ljudi Noćne straže ikada slediti u bitku jednu mušku kurvu.“

Džonu prekipe. „Sledili su i gore. Matori Medved je za svog naslednika ostavio nekoliko beleški upozorenja o pojedinim ljudima. U Kuli senki imamo kuvara koji je voleo da siluje obrednice. Sam je sebe žigosao po jednom sedmokrakom zvezdom za svaku koju je uzeo. Levica mu je u zvezdama od šake do lakta, a i

listovi su mu prekriveni njima. U Istočnoj morobdiji imamo čoveka koji je zapalio očevu kuću pa zaključao vrata. Čitava porodica mu je izgorela, sve devetoro. Šta god da je Saten radio u Starigradu, sada je naš brat i *biće* moj štitonoša.“

Obrednik Selador otpi malo vina. Otel Jarvik ubode kobasicu bodežom. Bouen Marš je sedeo, crven u licu. Gavran zamlatara krilima i reče: „*Kukuruza, kukuruza, ubij.*“ Lord kućeupravitelj se naposletku nakašljao. „Siguran sam da moj gospodar najbolje zna šta radi. Mogu li da pitam čemu oni leševi u ledenim ćelijama? Ljude od njih hvata nemir. I još da ih *čuva* straža? Tako dva dobra čoveka samo gube vreme, osim ako se ne bojiš da će...“

„...ustati? Ja se molim da do toga dođe.“

Obrednik Selador preblede. „Sedmoro nas spaslo.“ Vino mu curnu niz bradu, kao crvena rečica. „Lorde zapovedniče, utvare su čudovišna, neprirodna stvorenja. Nakaznost u očima božjim. Ne... sigurno ne nameravaš da s njima *razgovaraš*?“

„*Umeju* li ona da razgovaraju?“, upita Džon Snežni. „Mislim da ne umeju, ali ne mogu reći da znam. Možda sada jesu čudovišta, ali su pre smrti bili ljudi. Koliko je još ljudskog ostalo? Ono koje sam ubio nameravalo je da ubije lorda zapovednika Mormonta. Očigledno je pamtilo ko je on i gde da ga nađe.“ Meštar Emon bi shvatio njegov cilj, Džon u to nije sumnjao; Sem Tarli bi bio prestravljen, ali bi i on razumeo. „Moj gospodar otac mi je govorio kako čovek mora da poznaje svoje neprijatelje. Malo znamo o tim utvarama, a još manje o Tuđinima. Moramo da učimo.“

Taj odgovor im se nije dopao. Obrednik Selador je prešao prstima po kristalu koji mu je visio oko vrata, pa je rekao: „Mislim da to nije ni najmanje mudro, lorde Snežni. Moliću se Starici da digne svoju blistavu svetiljku i povede te putem mudrosti.“

Džonu Snežnom je ponestalo strpljenja. „Svima bi nam dobro došlo još malo mudrosti, u to sam siguran.“ *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni.* „A sada, hoćemo li da razgovaramo o Val?“

„Znači, istina je?“, reče Marš. „Stvarno si je oslobodio.“

„S one strane Zida.“

Obrednik Selador huknu. „Kraljev najdragoceniji plen. Veličanstvo će biti van sebe od srdžbe kada je ne bude zateklo ovde.“

„Val će se vratiti.“ *Pre Stanisa, ako se bogovi smiluju.*

„Kako to možeš znati?“, upita Bouen Marš.

„Rekla je da hoće.“

„A šta ako je lagala? Šta ako joj se nešto desi?“

„Pa, onda ćete imati priliku da izaberete lorda zapovednika koji će vam se više sviđati. Dotle, međutim, moraćete i dalje da me trpите.“ Džon otpi gutljaj piva. „Poslao sam je da nađe Tormunda Džinoubicu i da mu prenese moju ponudu.“

„Smemo li znati kakva je to ponuda?“

„Ista ponuda koju sam izneo u Krtičnjaku. Hrana, krov nad glavom i mir, ako će da nam se pridruži u borbi protiv zajedničkog neprijatelja i pomogne da odbranimo Zid.“

Bouen Marš nije delovao iznenađeno. „Nameravaš da ga pustiš da prođe.“ Po njegovom glasu se osećalo da je to sve vreme znao. „Da otvoriš vrata njemu i njegovim sledbenicima. Stotinama, hiljadama njih.“

„Ako mu ih je toliko ostalo.“

Obrednik Selador načini znak zvezde. Otel Jarvik huknu. Bouen Marš rece. „Neki bi to možda nazvali veleizdajom. To su divljani. Zlikovci, pljačkaši, silovatelji, više zveri nego ljudi.“

„Tormund nije ništa od toga“, reče Džon, „baš kao što nije bio ni Mens Rajder. Međutim, čak i da je svaka reč koju si izgovorio tačna, to su i dalje ljudi, Bouene. Živi ljudi, ljudi poput mene i tebe. Zima dolazi, moja gospodo, a kada dođe, mi živi ljudi moraćemo zajedno da se suprotstavimo mrtvima.“

„*Sneg*“, graknu gavran lorda Mormonta. „*Snežni, sneg.*“

Džon se nije osvrnuo na njega. „Ispitali smo divljane koje smo doveli iz šumarka. Nekolicina nam je ispričala jednu zanimljivu priču, o šumskoj veštici po imenu Majka Krtica.“

„Majka *Krtica*?“, reče Bouen Marš. „Neobično ime.“

„Navodno je napravila sebi dom u jazbini ispod šupljeg stabla. Koliko god da je to istina, videla je flotu brodova koji će stići da prevezu slobodni narod na sigurno, preko Uzanog mora. Hiljade izbeglih iz bitke bili su dovoljno očajni da joj poveruju. Majka Krtica povelala ih je sve u Tvrdidom, da se tamo mole i čekaju spas s druge strane mora.“

Otel Jarvik se namrštio. „Ja nisam izvidnik, ali... Tvrdidom je pogano mesto, kažu ljudi. Prokleta. Čak je i tvoj stric to govorio, lorde Snežni. Zašto bi išli *tamo*?“

Džon je pred sobom na stolu imao mapu. Okrenuo ju je da vide. „Tvrdidom se nalazi u zaštićenom zalivu i ima prirodnu luku dovoljno duboku i za najveće lađe. U blizini ima drveta i kamena u izobilju. Voda vrvi od ribe, a nedaleko ima i naseobina foka i morskih krava.“

„Uopšte ne sumnjam da je sve to istina“, reče Jarvik, „ali to nije mesto na kome bih prenoćio. Znaš priče.“

Znao ih je. Tvrdidom je bio na pola puta da postane varoš, jedina istinska varoš severno od Zida, sve do jedne noći pre šest stotina godina, kada ga je pakao progutao. Stanovnike su mu oterali u ropstvo ili su ih iskasapili da ih pojedu, u zavisnosti od toga kojoj su priči ljudi verovali, domove i dvorove progutao je požar koji je tako silno goreo da su daleko na jugu stražari na Zidu pomislili da se sunce rađa na severu. Posle je pepeo padao na ukletu šumu i Drhtavo more gotovo pola godine. Trgovci su javili kako su na mestu gde je Tvrdidom stajao našli pustoš kao iz košmara, predeo od ugljenisanog drveća i izgorelih kostiju, vode zajažene

natečenim leševima, krike od kojih se krv ledi u žilama kako odjekuju iz brojnih pećina u litici koja se dizala iznad naselja.

Šest vekova je došlo i prošlo od te noći, ali su ljudi još izbegavali Tvrdidom. Divljina je ponovo zavladała mestom, rekli su Džonu, ali su izvidnici tvrdili da zarasle ruševine pohađaju stvorenja što jedu ljudsko meso, zlodusi i vatreni duhovi željni krvi. „Ni ja ne bih to mesto izabrao za utočište“, rekao je Džon, „ali su čuli Majku Krticu kako propoveda da će slobodni narod naći spas tamo gde je nekada našao propast.“

Obrednik Selador napući usne. „Spas se može naći samo kroz Sedmoro. Veštica ih je sve osudila na propast.“

„I možda spasla Zid“, reče Bouen Marš. „To su neprijatelji o kojima govorimo. Neka se mole među ruševinama, pa ako im bogovi pošalju lađe da ih odnesu u bolji svet, odlično. U ovom svetu nemam hrane da ih nahranim.“

Džon nape prste na desnici. „Galije Kotera Hridnog s vremena na vreme plove pored Tvrdidoma. Kaže mi da tamo nema nikakvog zaklona sem pećina. *Vrišteće pećine*, tako ih zovu njegovi ljudi. Majka Krtica i oni koji pođu za njom tamo će pomreti, od hladnoće i gladi. Stotine njih. Hiljade.“

„Hiljade neprijatelja. Hiljade *divljana*.“

Hiljade ljudi, pomisli Džon. *Muškaraca, žena i dece*. U njemu buknu bes, ali kada je progovorio glas mu je bio tih i hladan. „Zar si toliko slep, ili prosto ne želiš da vidiš? Šta misliš šta će se desiti kada svi ti neprijatelji pomru?“

Iznad vrata gavran promrmlja: „*Mrtvi, mrtvi, mrtvi*.“

„Ja ću ti reći šta će se desiti“, reče Džon. „Mrtvi će ponovo ustati, stotine i hiljade njih. Ustaće kao utvare, crnih šaka i bledoplavih očiju, i *napašće nas*.“ Odgurnuo se i ustao, a prsti desnice otvarali su mu se i stezali. „Imate moju dozvolu da odete.“

Obrednik Selador ustade preznojen i siv u licu, Otel Jarvik ukočeno, Bouen Marš stegnutih usana i bled. „Hvala ti na vremenu, lorde Snežni.“ Otišli su bez ijedne reči više.

TIRION

Krmača je bila pitomija od nekih konja koje je jahao.

Strpljiva i sigurnog koraka, prihvatila je Tiriona jedva pisnuvši kada ju je uzjahao i bila je nepokretna dok je on uzimao štit i koplje. Međutim, kada je uhvatio uzde i nogama pritisnuo njena bedra, smesta je krenula. Zvala se Lepojka, skraćeno od Lepojka Prasica, i naučena je na sedlo i uzdu još dok je bila prase.

Obojeni oklop je čegrtao dok je Lepojka kasala palubom. Tiriona je ispod pazuha peckalo od znoja, graške su mu klizile preko ožiljka ispod prevelikog šlema, ali se na jedan sulud trenutak gotovo osetio kao Džejmi dok izjahuje na turnirsko polje s kopljem u ruci, a zlatan mu oklop blista na suncu.

San se rastočio kada se začuo smeh. On nije bio slavni vitez na turniru, već samo kepec na svinji koji steže štap i blesavi se zarad zabave uzrujanih pripitih mornara u nadi da će ih odobrovoljiti. Negde dole u paklu njegov otac je penio od besa, a Džofri se kikota. Tirion je osećao njihove hladne mrtve oči kako posmatraju tu lakrdijašku predstavu, budno kao posada *Selesori korana*.

Sada se pojavio i njegov dušmanin. Para je jahala svog velikog sivog psa, prugasto koplje joj se pijano njihalo dok je životinja jurila preko palube. Štit i oklop bili su obojeni u crveno, mada je boja bila potklobučena i izbledela; njegov oklop bio je plav. *Nije moj. Grošev. Nikada neće biti zaista moj, nadam se.*

Tirion obode Lepojku da pojuri, dok su ih mornari bodrih urlajući i podvriskujući. Nije bio siguran da li ga hrabre ili mu se rugaju, mada je naslućivao. *Zašto sam dozvolio da me nagovori na ovo?*

Odgovor je međutim dobro znao. Brod je već dvanaest dana plutao u Zalivu jada, bez daška vetra. Posada je bila loše raspoložena i činilo se da će postati raspoložena još gore kada presuši dnevno sledovanje ruma. Ljudi ne mogu po čitav dan samo da krpe jedra, zatvaraju rupe smolom i pecaju. Džora Mormont je čuo kako šapuću da ih je kepečeva sreća izneverila. Mada je brodski kuvar još s vremena na vreme trljao Tirionovu glavu u nadi da će to probuditi vetar, ostali bi ga otrovno pogledali kada god bi im se put ukrstio. Parina sudbina bila je još gora, pošto je kuvar izneo ideju da je stezanje grudi ženskog kepeca možda pravo rešenje da im se sreća ponovo osmehne. Takođe je počeo da zove Lepojku *Slanina*, a ta je šala zvučala mnogo smešnije s Tirionovih usana.

„Moramo da ih nasmejemo“, rekla je Para molećivo. „Moramo da ih nateramo da nas zavole. Ako im održimo predstavu, lakše će zaboraviti. *Molim te*, moj gospodar.“ I nekako, nekim čudom, ko zna kako, on je pristao. *Sigurno zbog ruma*. Kapetanovo vino prvo je presušilo. Rumom je čovek međutim mogao da se opije mnogo brže nego vinom, otkrio je Tirion Lanister.

I tako se zatekao u Grošovom obojenom drvenom oklopu, u sedlu Grošove svinje, dok ga je Grošova sestra podučavala svim tajnama lakrdijaške borbe kojom

su se izdržavali u životu. Bilo je u tome neke slatke ironije, s obzirom na to da je Tirion jednom umalo izgubio glavu zato što je odbio da uzjaše psa zarad zlobne zabave svoga sestrića.

Parino koplje spustilo se taman na vreme da tupi vrh okrzne Tirionu rame; njegovo koplje je zaigralo dok ga je spuštao pa je glasno udarilo u ugao njenog štita. Ona se održala u sedlu. On nije. Tako je i trebalo da bude.

Lako kao pasti sa svinje... mada je pad s ove svinje bio teži nego što je izgledalo. Tiron se u padu sklupčao, prisativši se naučenog, ali je svejedno glasno tresnuo o palubu i zagrizao jezik tako jako da je osetio krv. Osetio se kao da mu je ponovo dvanaest godina i da pravi zvezdu preko stola u velikoj dvorani Livačke stene. Tada je umesto namrgođenih mornara tu bio njegov stric Džerion da ga pohvali. Njihov smeh delovao je šturo i napeto u poređenju s velikim provalama smeha kojima su Grošove i Parine ludorije dočekane na Džofrijevoj svadbi, a neki su besno siktali na njega. „Beznosi, jašeš isto kao što izgledaš, ružno“, vikao je jedan čovek sa zadnje kule. „Sigurno nemaš jaja, puštaš curu da te pobedi.“ *Kladio se da ću pobediti ja*, zaključio je Tirion. Nije se osvrnuo na uvredu. U životu je čuo i gore.

U drvenom oklopu teško je ustajao. Nekoliko puta je pao na leđa, kao kornjača. Bar je to nateralo na smeh nekoliko mornara. *Šteta što nisam slomio nogu, onda bi se upišali od smeha. A da su bili u onom nužniku kada sam ocu prosvirao creva, možda bi se smejali toliko da se useru zajedno sa njim. Nema veze, šta god, samo da se skotovi oraspolože.*

Džora Mormont se napokon sažalio na Tirionove muke pa mu je pomogao da ustane. „Izgledaš kao luda.“

To je i namera. „Teško je izgledati kao junak kada jašeš svinju.“

„Verovatno zato izbegavam svinje.“

Tirion je otkopčao i strgnuo kacigu s glave, pa je pljunuo krvav ispljuvak preko ograde. „Kao da sam pola jezika odgrizao.“

„Sledećeg puta jače zagrizi.“ Ser Džora slegnu ramenima. „Ako ćemo iskreno, video sam i gore borce.“

Je li to hvala? „Pao sam s jebene svinje i ugrizao se za jezik. Šta pobogu može biti gore od toga?“

„Da ti trn od koplja uleti u oko pa da pogineš.“

Para je skočila sa svog psa, velike sive rugobe po imenu Krčko. „Nije stvar u dobroj borbi, Hugore.“ Uvek je dobro pazila da ga zove Hugor kada je neko mogao da ih čuje. „Stvar je u tome da se nasmeju i bacaju novčiće.“

Slaba plata za krv i modrice, pomislio je Tirion, ali je i to zadržao za sebe. „Ni u tome nismo uspeli. Niko nije bacio novčiće.“ *Ni pare, ni groša.*

„Bacače, kad se uvežbamo.“ Para skinu kacigu. Mišje smeđa kosa pade joj preko ušiju. I oči su joj bile smeđe ispod izbočenog čela, a obrazi glatki i rumeni.

Iz kožne torbe izvadila je nešto žira za Lepojku. Krmača ih je jela iz njene ruke, veselo cičeći. „Kada budemo nastupili pred kraljicom Deneris, srebro će samo da sipa, videćeš.“

Neki mornari su vikali na njih i udarali nogama o palubu zahtevajući novu borbu. Brodski kuvar je kao i obično bio najglasniji. Tirion je počeo da ga mrzi, iako je on bio jedini dostojan suparnik u sivasu na čitavoj kogi. „Vidiš, dopali smo im se“, rekla je Para, uz osmejak pun nade. „Hoćemo li ponovo, Hugore?“

Taman je hteo da odbije kada ga je uzvik jednog brodskog oficira poštedeo toga. Bila je sredina jutra i kapetan je zahtevao da se čamci ponovo izbace. Ogromno prugasto jedro koge mlitavo je visilo s jarbola kao i danima pre, ali se kapetan nadao da će negde severnije naći vetar. To je značilo veslanje. Čamci su međutim bili mali, a koga velika; vuča je bila težak i mučan posao, od koga su na šakama izbijali žuljevi a leđa pucala, i kojim nisu postizali ništa. Posada je mrzela to da radi. Tirion nije mogao da ih krivi. „Udovica je trebalo da nas smesti na galiju“, mrmljao je kiselo. „Bio bih zahvalan da mi neko pomogne da se izvučem iz ovih dasaka. Mislim da mi se trn zavukao među noge.“

Mormont je to obavio, mada nimalo nežno. Para je povelala psa i svinju ispod palube. „Možda bi trebalo da svojoj gospi kažeš da zatvori i zaključa vrata kada je unutra“, rekao je ser Džora dok je raskopčavao kaiševe koji su spajali drveni prsni sa lednim oklopom. „Čujem previše priča o rebarcima, šunkama i slanini.“

„Ta svinja je njoj pola izvora zarade za život.“

„Giska posada bi pojela i psa.“ Mormont razdvoji dva dela oklopa. „Samo joj reci.“

„Kako želiš.“ Tunika mu se, natopljena znojem, lepila za grudi. Tirion ju je odvojio, priželjkujući da dune bar malo vetra. Drveni oklop je bio težak i vreo koliko i neudoban. Pola debljine kao da su sačinjavah bezbrojni slojevi stare boje. Prisetio se da je na Džofrijevoj svadbi jedan jahač imao jezovuka Roba Starka, drugi grb i boje Stanisa Barateona. „Trebaće nam obe životinje ako ćemo da nastupimo pred kraljicom Deneris“, rekao je. Ako mornari reše da zakolju Lepojku, ni on ni Para neće moći da ih spreče... ali bi ih ser Džorin dugački mač bar naterao da zastanu.

„Tako se nadaš da ćeš zadržati glavu na ramenima, Bauče?“

„Ser Bauče, moliću. I da. Kada jednom veličanstvo spozna moju pravu vrednost, obožavaće me. Ipak sam ja umilan mališa i znam mnogo toga korisnog o svojoj porodici. Međutim, do tada najbolje da je zabavljam.“

„Ludiraj se koliko hoćeš, time nećeš izbrisati svoje zločine. Deneris Targarjen nije luckasto dete koje ćeš pomesti šalama i akrobacijama. Postupiće prema tebi pravedno.“

O, nadam se da neće. Tirion je proučavao Mormonta raznobojnim očima, „A šta tebe čeka kod te pravedne kraljice? Topao zagrljaj, devojački kikut, glavosečina sekira?“ Iskezio se zato što vitezu očigledno to nije prijalo. „Zar si zaista očekivao

da verujem kako si u onom kupleraju bio po kraljičinom zadatku? Da si je štitio s drugog kraja sveta? Ili si možda bežao, možda te je tvoja zmajska kraljica oterala od sebe? Ali zašto bi... o, čekaj, pa ti si je *uhodio*." Tirion coku jezikom. „Nadaš se da ćeš kupiti njenu ponovnu naklonost tako što ćeš joj dati mene. Rekao bih da to nije nimalo pametan plan. Čovek bi ga čak mogao nazvati pijanim i očajničkim poduhvatom. Da sam možda Džejmi... Džejmi je ubio njenog oca, ja sam samo ubio svog. Misliš da će me Deneris pogubiti a tebe pomilovati, ali je i potpuno suprotno jednako moguće. Možda bi *ti* trebalo da skočiš na onu svinju, ser Džora. Da obučeš šareno gvozdeno odelo, kao Florijan...“

Od udarca krupnog viteza glava mu se iskrenula i zaneo se tako jako da je pao udarivši glavom o palubu. Krv mu ispuni usta dok se s mukom pridizao na koleno. Ispljunuo je slomljen zub. *Svakog dana sam sve lepši, ali mi se čini da sam mu našao slabu tačku.* „Zar je kepec rekao nešto čime te je uvredio, ser?“, upita nedužno, nadlanicom brišući krvave mehure s rasečene usne.

„Muka mi je od tvoje jezičine, kepecu“, reče Mormont. „Imaš još zuba. Ako nećeš i bez njih da ostaneš, beži od mene do kraja ovog putovanja.“

„To bi moglo biti teško. Spavamo u istoj kabini.“

„Nađi da spavaš negde drugde. Dole u potpalublju, na palubi, svejedno. Samo mi se sklanjaj s očiju.“

Tirion je polako ustao. „Kako želiš“, odgovorio je ustima punim krvi, ali je krupni vitez već bio otišao besnim koracima.

Ispod, u brodskoj kuhinji, Tirion je mršteći se ispirao usta rumom i vodom kada ga je Para našla. „Čula sam šta se desilo. Oh, povređen si?“

Slegnuo je ramenima. „Malo krvi i slomljen zub.“ *Verujem da sam ja njega povredio više.* „A on je vitez. Žao mi je što kažem, ne bih računao na ser Džoru ako nam zatreba zaštita.“

„Šta si uradio? O, usna ti krvari.“ Izvadila je maramicu iz rukava pa je obrisala. „Šta si rekao?“

„Nekoliko istina koje ser Divojarac nije želeo da čuje.“

„Ne smeš da mu se rugaš. Zar ti baš *ništa* ne znaš? Ne možeš tako da razgovaraš s velikim ljudima. Oni mogu da ti *naude*. Ser Džora je mogao da te baci u more. Mornari bi se smejali da te gledaju kako se daviš. U blizini velikih ljudi moraš da budeš oprezan. Da budeš veseo i vragolast, da ih zasmajavaš, da ih oraspoložavaš, tako je moj otac uvek govorio. Zar tebi otac nikada nije govorio kako da se ponašaš prema velikim ljudima?“

„Mom ocu su svi ljudi bili sitni“, reče Tirion, „a on se i nije baš mogao nazvati veselim čovekom.“ Otpio je još gutljaj razvodnjenog ruma, promućkao ga po ustima, pa ga ispljunuo. „Svejedno, shvatam šta hoćeš da kažeš. Mnogo toga moram da naučim o životu kepeca. Možda ćeš ti biti dovoljno dobra da me naučiš, između viteških borbi i jahanja svinje.“

„Hoću, moj gospodar. Rado. Ali... Kakve su to bile istine? Zašto te je ser

Džora tako jako udario?“

„Pa, zbog ljubavi. Iz istog razlog iz koga sam ja skuvao onog pevača.“ Pomislio je na Šai i na njen pogled dok joj je stezao lanac oko vrata, dok ga je uvrtao pesnicom. Lanac od zlatnih šaka. *Jer zlatne ruke su uvek hladne, ali su ženske ruke tople.* „Jesi li ti devica?“

Pocrvenela je. „Da. Naravno. Ko bi...“

„Ostani to. Ljubav je ludilo, a požuda je otrov. Sačuvaj devičanstvo. Tako ćeš biti srećnija a i biće manje izgleda da se nađeš u nekom ofucanom kupleraju na Rojni s kurvom koja pomalo podseća na tvoju izgublenu ljubav.“ *Ili da je juriš preko pola sveta, u nadi da ćeš otkriti kuda kurve idu.* „Ser Džora sanja o spasavanju svoje zmajske kraljice i čarima njene zahvalnosti, ali ja znam ponešto o zahvalnosti kraljeva i pre bih imao palatu u Valiriji.“ Iznenada je ućutao. „Jesi li osetila? Brod se pomerio.“

„Jesam.“ Pari se ozari lice. „Ponovo se krećemo. Vetar...“ Potrčala je na vrata. „Hoću da vidim. Hajde, ko će pre.“ Otrčala je.

Mlada je, morao je Tirion da podseti sebe dok se Para pentrala iz brodske kuhinje strmim drvenim stepeništem brzo koliko su joj to kratke noge dozvoljavale. *Gotovo dete.* Svejedno, bilo mu je zabavno što vidi toliko njeno uzbuđenje. Pošao je za njom na palubu.

Jedro je ponovo oživelo, nadimalo se i praznilo, pa se ponovo nadimalo, crvene pruge na platnu vijugale su kao zmije. Mornari su jurcali po palubi i vukli užad dok su oficiri grmeli naređenja na jeziku Starog Volantisa. Veslači u brodskim čamcima olabavili su konopce za vuču pa su se okrenuli ka kogi, snažno zapinjući. Vetar je duvao sa zapada, u naletima, grabeći užad i ogrtače kao vragolasto dete. *Selesori koran* je zaplovio.

Možda ćemo ipak stići u Mirin, pomislio je Tirion.

Kada se međutim uspenrao lestvicama na krmeni kaštel i pogledao, osmeh mu je zamro. *Ovde je plavo nebo i plavo more, ali tamo na zapad... Nikada nisam video nebo te boje.* Debela pruga oblaka pružala se preko obzorja. „Zlokoban znak“, rekao je Pari i pokazao.

„Šta to znači?“ upitala je.

„To znači da se za nama šunja neko veliko čudo.“

Začudio se kada su im se Mokoro i dva vatrena prsta pridružili na kuli. Bilo je tek podne, a crveni sveštenik i njegovi ljudi obično se nisu pojavljivah sve do sutona. Sveštenik mu je dostojanstveno klimnuo glavom. „Eto, sada ga vidiš, Hugore Brdski. Božji gnev. Gospodar svetlosti ne trpi da mu se rugaju.“

Tiriona je obuzela zla slutnja. „Udovica je rekla da ovaj brod nikada neće stići na odredište. Shvatio sam da misli kako ćemo, kada se jednom nađemo van domašaja trijarha, kapetan okrenuti ka Mirinu. Ili da ćeš možda ti preuzeti vlast na brodu pomoću Vatrene šake pa nas odvesti Deneris. Međutim, tvoj prvosveštenik

uopšte nije to video, je li tako?“

„Tako je.“ Mokorov duboki glas zvučao je kao pogrebno zvono. „Video je ovo.“ Crveni sveštenik diže štap i nagnu glavu ka zapadu.

Para ništa nije razumela. „Ne shvatam. Šta to znači?“

„To znači da je najbolje da odemo pod palubu. Ser Džora me je prognao iz kabine. Mogu li da se sakrijem u tvojoj kada dođe čas?“

„Da“, rekla je. „To bi bilo... oh...“

Gotovo tri časa su bežali pred vetrom, dok se oluja primicala. Zapadno nebo postalo je zeleno, pa sivo, na kraju crno. Zid od tamnih oblaka dizao se iza njih, nebo je kipelo kao kazan s mlekom predugo ostavljen na vatri. Tirion i Para su gledali s pramačnog kaštela, držeći se za ruke kraj figure na pramcu, dobro pazeći da ne smetaju kapetanu i posadi.

Prethodna oluja bila je uzbuđljiva, zanosna, iznenadna bura posle koje su se osećali pročišćeno i osveženo. Ova je od početka delovala sasvim drugačije. I kapetan je to osetio. Promenio je pravac ka severu i severozapadu da pokuša da joj se skloni s puta.

Bio je to uzaludan trud. Oluja je bila prevelika. More oko njih se uzburkavalo. Vetar je počinjao da zavija. *Smrdljivi kućeupravitelj* se propinjao i propadao, a talasi su se razbijali o korito. Pozadi su zaslepljujuće ljubičaste munje ubadale s neba, igrale po površini mora i širile mreže svetlosti. Sledila je grmljavina. „Došlo je vreme da se sakrijemo.“ Tirion je uhvatio Paru za ruku pa je poveo ispod palube.

Lepojka i Krčko su bili van sebe od straha. Pas je lajao, lajao, lajao. Oborio je Tiriona kada su ušli. Krmača je srala na sve strane. Tirion je to pokušao da očisti što je bolje mogao dok se Para trudila da umiri životinje. Onda su vezali i sklonili sve što je moglo da padne. „Bojim se“, priznala je Para. Kabina je počela da se naginje i poskakuje, kretala se tamo i ovamo kako su talasi tukli po brodskom koritu.

Ima i gorih smrti od davljenja. Tvoj brat je to saznao, kao i moj gospodar otac. I Šai, ta lažljiva kurva. Jer zlatne ruke su uvek hladne, ali su ženske ruke tople. „Mogli bismo da igramo jednu igru“, predloži Tirion. „Da ne mislimo na oluju.“

„Ne sivas“, rekla je ona smesta.

„Ne sivas“, složio se Tirion dok se paluba dizala ispod njega. Figure bi se razletele po kabini, krmači i psu. „Kada si bila mala, jesi li se nekada igrala doći u moj zamak?“

„Ne. Hoćeš da me naučiš?“

Hoće li? Tirion je oklevao. *Glupi kepecu. Naravno da se nikada nije igrala doći u moj zamak. Nikada nije imala zamak.* Doći u moj zamak je bila igra za plemićku decu, koja treba da ih nauči učtivosti, heraldici i ponešto o prijateljima i neprijateljima njihovog gospodara oca. „To neće...“, zaustio je. Paluba se ponovo

silovito nagnula, tako da su naleteli jedno na drugo. Para je preplašeno ciknula. „Ta igra nije dobra“, rekao joj je Tirion stežući zube. „Izvini. Ne znam koju igru.“

„Ja znam.“ Para ga poljubi.

Bio je to nevešt poljubac, prebrz, nespretan. Zatekao ga je potpuno nespretnog. Ruke su mu poletele uvis, uhvatile je za ramena da je odgurnu. Ipak je zastao, pa ju je privukao bliže, stegao. Usne su joj bile suve, tvrde, stegnute od cicijine kese. *Bar neka milost*, pomislio je Tirion. To nikako nije želeo. Para mu je bila draga, sažaljevaio ju je, čak joj se na neki način i divio, ali je nije želeo. Nije međutim hteo da je povredi; bogovi i njegova mila sestra dali su joj već dovoljno bola. Zato je pustio da poljubac potraje, držeći je nežno za ramena. Usne su mu ostale čvrsto zatvorene. *Selesori koran* se oko njih ljuljao i tresao.

Napokon se odvojila palac ili dva. Tirion je video sopstveni odraz kako sija u njenim očima. *Lepe oči*, pomislio je, ali je video i još ponešto. *Mnogo straha, malo nade... ali ni trun požude. Ona me ne želi, ništa više nego što ja želim nju.*

Kada je oborila glavu, uzeo ju je za bradu i ponovo je podigao. „Tu igru ne možemo igrati, moja gospo.“ Gore je tutnjala grmljavina, sada sasvim blizu.

„Nisam htela... nikada ranije nisam poljubila momka, ali... samo sam mislila, šta ako se udavimo, a ja... ja...“

„Bilo je lepo“, slagao je Tirion, „ali sam oženjen. Bila je sa mnom na svadbi, možda je se sećaš. Ledi Sansa.“

„Zar je ona bila tvoja žena? Bila je... bila je veoma lepa...“

I lažna. Sansa, Šai, sve moje žene... Jedino me je Tiša u životu volela. Kuda kurve idu? „Divna devojka“, reče Tirion, „a spojeni smo pred očima bogova i ljudi. Možda je ona za mene izgubljena, ali dok to ne budem zasigurno znao, moram joj biti veran.“

„Razmem.“ Para okrenu lice od njega.

Savršena žena za mene, pomisli Tirion jetko. *Još dovoljno mlada da poveruje u tako očigledne laži.*

Korito je škripalo, paluba se pokretala, Lepojka je nesrećno cvilela. Para joj pride četvoronoške, zagrli je oko vrata pa poče šapatom da je smiruje. Gledao ih je i bilo mu je teško da razluči ko tu koga zapravo teši. Prizor je bio tako nakazan da je mogao biti urnebesan, ali Tirion nije mogao čak ni da se osmehne. *Devojka zaslužuje nešto bolje od svinje*, pomislio je. *Iskren poljubac, malo dobrote, svako to zaslužuje, koliko god bio veliki ili mali.* Pogledom je potražio čašu, ali kada ju je našao, video je da se sav rum prolio. *Utapanje je samo po sebi loše*, pomislio je mrzovoljno, *ali utapanje kada je čovek trezan i tužan, to je već svirepo.*

Na kraju se nisu utopili... premda je bilo trenutaka kada su izgledi na jedno lepo utapanje bili prilično privlačni. Oluja je besnela do kraja tog dana i duboko u noć. Kišni vetar urlao je oko njih, talasi su se dizali kao pesnice potopljenih džinova da udaraju po palubi. Iznad, saznali su kasnije, jedan oficir i dva mornara odleteli su u

more, brodski kuvar je oslepeo kada mu je kazan vrele masti pljusnuo u lice, a kapetan je pao s krmenog kaštela na palubu i slomio obe noge. Krčko je dole zavijao, lajao i pokušavao da ujede Paru, Lepojka je ponovo počela da sere, tako da se tesna, mokra kabina pretvorila u svinjac. Tirion je nekako kroz sve to uspeo da se ne ispovraća, uglavnom zahvaljujući nedostatku vina. Para nije bila te sreće, ali ju je on svejedno grlio dok je brodsko korito stravično škripalo i stenjalo oko njih, kao bure što samo nije puklo.

Negde blizu ponoći vetar je napokon zamro a more se dovoljno smirilo da Tirion izađe na palubu. Ono što je tu video nije ga umirilo. Koga je plutala po moru od zmajstakla pod svodom od zvezda, ali je svuda naokolo oluja i dalje besnela. Istočno, zapadno, severno, južno, kuda god da je pogledao, oblaci su se dizali poput crnih planina, a njihovi talasasti obronci i divovske litice bili su natopljeni sjajem plavih i ljubičastih munja. Kiša nije padala, ali je paluba svejedno bila klizava i mokra.

Tirion je čuo nekoga kako vrišti odozdo, slabašnim visokim glasom ludim od straha. Čuo je i Mokora. Crveni sveštenik je stajao na pramačnom kaštelu, okrenut ka oluji, sa štapom dignutim iznad glave dok je gromoglasno izgovarao molitvu. Na sredini broda desetak mornara i dva vatrena prsta mučili su se sa upetljanom snasti i mokrim platnom, međutim nikada nije saznao jesu li to pokušavali da ponovo dignu jedro ili da ga spuste. Šta god da su radili, njemu se činilo kao veoma loša ideja. Tako je i bilo.

Vetar se vratio kao prošaputana pretnja, hladan i vlažan, okrznuo mu je obraz, digao mokro jedro, raširio i cimnuo Mokorovu grimiznu odoru. Neki nagon naterao je Tiriona da zgrabi najbližu ogradu, taman na vreme. U tri trena povetarac se pretvorio u besni vihor. Mokoro nešto viknu i zeleni plamen skoči iz zmajevih čeljusti s njegovog štapa pa nestade u noći. Onda dođe kiša, crna i zaslepljujuća, i oba kaštela nestadoše iza vodenog zastora. Nešto ogromno zaleprša iznad i Tirion diže pogled na vreme da vidi jedro kako se širi, dok ljudi i dalje vise sa snasti. Onda začu prasak. *O sve ti jebem*, imao je vremena da pomisli, *to je sigurno jarbol*.

Našao je uže i počeo da ga povlači, pokušavajući da pride otvoru i sakrije se ispod palube dok traje oluja, ali mu je nalet vetra izbio noge a drugi ga je bacio na ogradu, pa se tu uhvatio. Kiša mu je šibala lice i zaslepljivala ga. Usta su mu ponovo bila puna krvi. Brod je ječao i režao ispod njega kao debeo čovek koji pati od zatvora.

Onda je jarbol pukao.

Tirion to nije video, ali je čuo. Ponovo isti prasak, onda vrisak namučenog drveta i vazduh je odjednom bio pun iverja i trnja. Jedna mu je cepka za dlaku promašila oko, druga ga je pogodila u vrat, treća mu je probola list, kroz čizmu i čakšire. Vrisnuo je. Svejedno se držao za uže, držao se s očajničkom snagom za koju nije znao da je ima. *Udovica je rekla da ovaj brod nikada neće stići na*

odredište, prisetio se. Onda se smejao i smejao, besno i mahnito, dok je grmljavina tutnjala, grede stenjale, a talasi nadirali svuda oko njega.

Kada je oluja jenjala i preživeli putnici i posada ispuzali na palubu kao blede gliste kad se izmigolje na površinu zemlje posle kiše, *Selesori koran* je bio olupina koja pluta duboko utonula, veoma nagnuta ulevo, s koritom probušenim na desetinama mesta, s poplavljenom štivom i slomljenim jarbolom ne višim od kepeca. Čak ni kip s pramca nije pošteđen; jedna ruka mu se slomila, ona u kojoj je držao svitak. Nestala su devetorica ljudi, među kojima jedan oficir, dva vatrena prsta i sam Mokoro.

Je li Benero to video u vatrama?, pitao se Tirion kada je shvatio da ogromnog crvenog sveštenika više nema. *Je li Mokoro?*

„Proročanstvo je kao tek delimično dresirana mazga“, požalio se Džori Mormontu. „Izgleda kao da može biti korisno, ali čim mu poveruješ, ritne te u glavu. Ona prokleta udovica je znala da brod nikada neće stići na odredište, upozorila nas je na to, rekla je da je Benero to video u svojim vatrama, samo sam ja shvatio da to znači... pa, kakve sada ima veze?“ Usta mu se iskriviše. „Ono što je zapravo značilo bilo je da će neka mnogo velika oluja pretvoriti naš jarbol u iverje tako da možemo besciljno da plutamo po Zalivu jada sve dok nam ne ponestane hrane, pa počnemo da jedemo jedni druge. Šta misliš, koga će prvog da istranžiraju... svinju, psa ili mene?“

„Onog ko pravi najviše buke, rekao bih.“

Kapetan je umro sutradan, brodski kuvar tri noći kasnije. Ostatak posade jedva je uspevao da održi olupinu na površini. Oficir koji je preuzeo komandu računao je da se nalaze negde blizu južne obale Ostrva kedra. Kada je spustio brodske čamce da ih povuku ka najbližem kopnu, jedan je potonuo, a ljudi u drugom su presekli užu i odveslali na sever, napustivši kogu i sve svoje drugove.

„Robovi“, rekao je Džora Mormont prezrivo.

Krupni vitez je oluju prespavao, bar je tako pričao. Tirion je u to prilično sumnjao, ali je ćutao. Jednog dana možda će poželeti da nekoga ujede a za to su potrebni zubi. Činilo se da je Mormont bio spreman da se ne obazire na njihovu razmiricu, tako da je Tirion rešio da se pretvara kako se nikada nije ni desila.

Plutali su devetnaest dana, a hrane i vode je ponestajalo. Sunce ih je nemilosrdno peklo. Para se povukla u kabinu sa psom i svinjom, a Tirion joj je donosio jelo, hramljući na ranjenom listu i noću njuškajući ranu. Kada nije imao šta drugo da radi, bockao je prste na nogama i rukama. Ser Džora je svaki dan oštrio mač, bruseći vrh sve dok ne zasija. Tri preostala vatrena prsta palila su noćnu vatru kada je sunce zalazilo, ali nisu skidali ukrašene oklope dok su vodili posadu u molitvi, a koplja su im uvek bila pri ruci. A nijedan jedini mornar nije pokušao da protrlja glavu kepeca, ni muškog ni ženskog.

„Da im ponovo prikažemo borbu?“ upitala je Para jedne noći.

„Bolje ne“, odgovorio je Tirion. „To bi ih samo podsetilo da imamo lepu debelu

svinju.“ Mada je Lepojka svakog dana bila sve mršavija, a Krčko je bio kost i krzno.

Te noći je sanjao da je ponovo u Kraljevoj luci, sa samostrelom u ruci. „Kuda god idu kurve“, rekao je lord Tivin, ali kada se Tirionov prst stegao i tetiva odapela, strelica je pogodila Paru u trbuh.

Probudila ga je vika.

Paluba se pomerala pod njim i na delić trenu bio je tako pometen da je pomislio da je ponovo na *Stidljivoj devici*. Smrad svinjskih govana ga je prizvao svesti. Tuge su iza njega, na drugoj strani sveta, kao i radosti tih dana. Prisetio se kako je dobro izgledala Lemora posle jutarnjeg plivanja, dok joj kapi vode blistaju na nagoj koži, ali je ovde jedina devica bila njegova sirota Para, zakržljali kepec.

Nešto se međutim dešavalo. Tirion je ustao s ležaljke, zevnuo pa potražio čizme. A koliko god to bilo ludo potražio je i samostrel, ali njega naravno nije bilo. *Šteta*, razmišljao je, *možda bi bio koristan kad veliki ljudi dođu da me pojedu*. Obuo je čizme i popeo se na palubu da vidi čemu vika. Para je tamo već bila, razrogačenih očiju. „Jedro“, viknula je, „tamo, tamo, vidiš!? Jedro, i videli su nas, jesu. *Jedro*.“

Tada je on poljubio nju... jednom u svaki obraz, jednom u čelo i poslednji put u usta. Kod poslednjeg je poljupca postala zajapurena i nasmejala se, iznenada ponovo stidljiva, ali bilo je svejedno. Drugi brod se približavao. Velika galija, video je. Vesla su ostavljala trag od bele pene. „Kakav je to brod?“ upitao je ser Džoru Mormonta. „Možeš li da mu pročitaš ime?“

„Ne moram da mu pročitam ime. Nalazimo se niz vetar. Osećam mu miris.“ Mormont isuka mač. „To je lovac na robove.“

IZDAJNIK

Prve pahulje počele su da padaju dok je sunce tonulo na zapadu. Kada se noć spustila, sneg je padao tako gusto da se mesec nije video od belog zastora.

„Bogovi severa rasrdili su se na lorda Stanisa i ovo je njihova kazna“, objavio je Ruz Bolton ujutro kada su se ljudi okupili u velikoj dvorani Zimovrela da doručkuju. „On je ovde stranac i stari bogovi mu neće dozvoliti da živi.“

Njegovi ljudi su zaurrali s odobravanjem, pesnicama udarajući po dugačkim stolovima. Zimovrel možda jeste opustošen, ali njegovi granitni zidovi i dalje su štitali od vetra. Bili su dobro opskrbljeni hranom i pićem; imali su vatre da ih zagreju kada nisu na dužnosti, mesto za sušenje odeće, tople zakutke da legnu i spavaju. Lord Bolton je spremio dovoljno drveta da vatre gore pola godine, tako da je u velikoj dvorani uvek bilo prijatno. Stanis nije imao ništa od toga.

Teon Grejdžoj se nije pridružio klicanju. Kao ni ljudi iz kuće Freja, morao je da primeti. *I oni su ovde stranci*, pomislio je, posmatrajući ser Enisa Freja i njegovog polubrata ser Hostina. Rođeni i odrasli u rečnim zemljama, Freji nikada nisu videli ovakav sneg. *Sever je već odneo trojicu njihovih srodnika*, pomislio je Teon prisećajući se ljudi za kojima je Remzi uzaludno tragao, nestalih između Belih sidrišta i Mogila.

Lord Vimen Menderli je sedeo na podijumu između dva svoja viteza iz Belih sidrišta i trpao kašu u debelu njušku. Činilo se da u njoj ne uživa ni izbliza kao u piti s mesom s venčanja. Nedaleko je jednoruki Harvud Staut tiho razgovarao sa sasušenim i bledim Kurvolovcem Amberom.

Teon je stao s drugima u red za kašu koju su sipali u drvene zdele iz niza bakarnih kazana. Video je da gospodari i vitezovi imaju mleka, meda pa čak i malo maslaca da začine svoje porcije, ali njemu to niko neće ponuditi. Njegova vladavina kao princa od Zimovrela kratko je trajala.

Odigrao je svoju ulogu u toj lakrdijaškoj predstavi, dao lažnu Arju da se uda, i sada više nije bio ni za šta koristan Ruzu Boltonu.

„Prve zime koju pantim, sneg mi je napadao iznad glave“, rekao je jedan Hornvudov čovek u redu ispred njega.

„Da, al' si tad bio visok tek tri stope“, odgovorio je jahač iz Potočića.

Prošle noći, pošto nije mogao da zaspi, Teon je počeo da razmišlja o bekstvu, o tome da se neprimećen iskrade dok je pažnja Remzija i njegovog gospodara oca usmerena negde drugde. Sve kapije su međutim bile zatvorene, zaključane i pod jakom stražom; nikome nije bilo dozvoljeno da ode iz zamka niti da u njega uđe bez dozvole lorda Boltona. Čak i ako bi našao neki tajni izlaz, Teon ne bi u njega imao poverenja. Nije zaboravio Kiru i njene ključeve. A i da izađe, kuda će? Otac mu je mrtav, a stričevima ne treba. Hrid je za njega izgubljena. Najbliže što je imao domu bilo je tu, među kostima Zimovrela.

Ruševina čoveka, ruševina zamka. Ovo je moje mesto.

Još je čekao na kašu kada je Remzi uleteo u dvoranu sa svojim Kopilanima, glasno tražeći muziku. Abel protrlja pospane oči, uze lautu pa započe *Dornjaninovu ženu*, dok je jedna pralja tukla po bubnju. Pevač je međutim promenio reči. Umesto o kušanju Dornjaninove žene, pevao je o kušanju severnjakove kćerke.

Zbog toga bi mogao da ostane bez jezika, pomisli Teon dok su mu punili zdelu. *On je običan pevač. Lord Remzi bi mogao da mu odere obe šake i niko ni reč ne bi rekao.* Lord Bolton se međutim na stihove osmehnuo, a Remzi se glasno nasmejao. Onda su i drugi znali da je bezbedno smeјati se. *Žutom Diku je pesma bila tako smešna da mu je vino pošlo na nos.*

Gospa Arja nije bila prisutna da uživa u veselju. Nisu je videli van odaja još od prve bračne noći. Kiseli Alin je tvrdio da Remzi nevestu drži голу i okovanu za krevet, ali je Teon znao da su to samo prazne priče. Lanaca nije bilo, bar ne vidljivih ljudskom oku. Samo dva stražara pred ložnicom, da devojka ne odluta. *A gola je samo kad se kupa.*

To je međutim radila gotovo svake noći. Lord Remzi je želeo da mu žena bude čista. „Nema služavke, sirotica“, rekao je Teonu. „Što znaci da preostaješ ti, Smrade. Da te obučem u haljinu?“ Nasmejao se. „Možda, ako me budeš zamolio. Zasad će biti dovoljno da joj spremaš kupku. Neću da smrdi kao ti.“ I tako kada god bi se Remziju prohtelo da legne sa ženom, Teonova dužnost je bila da nađe neku služavku ledi Valde ili ledi Dastin i donese vrelu vodu iz kuhinje. Mada Arja nikada nije razgovarala sa njima, jasno su videle njene modrice. *Sama je kriva. Nije mu udovoljila.* „Samo budi Arja“, rekao je devojci jednom dok joj je pomagao da uđe u vodu. „Lord Remzi ne želi da te povredi. On povređuje samo kada mi... kada zaboravimo. Mene nikada nije sekao bez razloga.“

„Teone...“, prošaputala je ona kroz suze.

„Smrade.“ Zgrabio ju je za ruku i prodrmusao. „Ovde sam Smrad. Moraš to da zapamtiš, Arja.“ Devojka nije bila iz roda Starka, već samo kućepravateljeva balavica. *Džejn, zove se Džejn. Ne sme od mene da traži spas.* Teon Grejdžoj bi joj možda pomogao, nekada davno. Teon je međutim bio gvozdentrođeni i hrabriji čovek od Smrada. *Od smrada, strašljivog smrdljivog smrada.*

Remzi je imao novu igračku da ga zabavlja, igračku sa sisama i pičkom.. ali će uskoro Džejnine suze prestati da budu zanimljive i Remzi će ponovo poželeti svog Smrada. *Draće me pedalj po pedalj. Kad više ne budem imao prstiju odseći će mi šake. Posle nožnih prstiju stopala. Ali tek kada ga zamolim, kad bol postane neizdržljiv pa ga budem preklinjao da ga nekako olakša.* Za Smrada neće biti toplih kupki. Ponovo će se valjati u govrima, biće mu zabranjeno da se pere. Odeća koju ima na sebi pretvoriće se u rite, gadne i smrdljive, i teraće ga da ih nosi sve dok ne satrule. Najbolje čemu je mogao da se nada bilo je da će ga vratiti u štenaru, u društvo Remzijevih cura. *Kira, prisetio se. Novu kuju zove Kira.*

Odneo je zdelu u dno dvorane pa je našao mesto za praznom klupom, daleko od najbliže baklje. Na klupama ispod soli i danju i noću je bilo ljudi koji piju, kockaju se, pričaju ili obučeni spavaju u nekom tihom uglu. Njihovi narednici bi ih ritnuli da se probude kada ponovo na njih dođe red da stave ogrtače i obilaze zidine. Niko od njih međutim nije želeo društvo Teona Izdajnika, a ni njemu nije prijalo društvo drugih.

Kaša je bila siva i vodnjikava, pa ju je odgurnuo posle treće kašike i pustio da se stegne u zdelu. Za susednim stolom ljudi su se raspravljali o mećavi i glasno se pitali koliko će sneg još padati. „Čitav dan i čitavu noć, možda i duže“, tvrdio je jedan krupni crnobradi strelac sa sekirom Servina našivenom na grudi. Nekolicina starijih ljudi progovorili su o drugim mećavama i tvrdili da ovo nije ništa u poređenju s onim što su doživeli u zimama svoje mladosti. Ljudi iz rečnih zemalja bili su užasnuti. *Tim južnjacima sneg i mraz nimalo nisu dragi.* Ljudi koji su ulazili u dvoranu tiskali su se kraj vatre ili trljali šake iznad raspaljenih mangala dok su im plaštovi kapali okačeni kraj vrata.

Vazduh je bio gust i zadimljen a na njegovoj kaši se nahvatala skrama kada ženski glas iza njega reče: „Teone Grejdžoj.“

Zovem se Smrad, zamalo da je rekao. „Šta hoćeš?“

Sela je pored njega, opkoračila klupu i sklonila pramen čupave crvenkastosmeđe kose iz očiju. „Zašto jedeš sam, moj gospodaru? Hajde, ustani, zaigraj s ostalima.“

Vratio se kaši. „Ja ne igram.“ Princ od Zimovrela je bio okretan igrač, ali bi Smrad, bez nožnih prstiju, bio nakazan. „Ostavi me na miru. Nemam novca.“

Žena se iskrivljeno osmehnu. „Zar me to smatraš za kurvu?“ Bila je jedna od pevačevih pralja, visoka i mršava, previše suva i spečena da bi se nazvala lepom... premda je bilo dana kada bi je Teon svejedno povalio, čisto da vidi kakav je osećaj da ga obgrle te dugačke noge. „Kakva je ovde vajda od novca? Šta njime da kupim, sneg?“ Nasmejala se. „Mogao bi da mi platiš osmehom. Nikada te nisam videla da se osmehuješ, čak ni na sestrijoj svadbi.“

„Gospa Arja nije moja sestra.“ *A ja se nikada ne smejem,* mogao je da doda. *Remzi je mrzeo moje osmehe, tako da mi je čekićem sredio zube. Jedva mogu i da jedem.* „Nikada nije bila moja sestra.“

„Lepuška devica, svejedno.“

Nikada nisam bila lepotica kao Sansa, ali su svi govorili da sam lepa. Džejnine reči kao da su mu odjekivale u glavi, uz ritam bubnjeva druge dve Abelove devojke. Treća je dovela Malog Valdera Freja na sto da ga nauči kako se igra. Svi ljudi su se smejali. „Ostavi me na miru“, rekao je Teon.

„Zar nisam po ukusu mom gospodaru? Mogla bih da ti pošaljem Mirti ako želiš. Ili Holi, možda ti se ona više dopadne. Svi muškarci vole Holi. Ni one nisu moje sestre, ali su drage.“ Žena se nagnu bliže. Dah joj je mirisao na vino. „Ako nemaš osmeha za mene, ispričaj mi kako si zauzeo Zimovrel. Abel će to pretočiti u pesmu,

pa ćeš živeti večno.“

„Kao verolomnik. Kao Teon Izdajnik.“

„Zašto ne Teon Pametni? Bio je to smeo poduhvat, bar kako sam ja čula. Koliko si ljudi imao? Stotinu? Pedeset?“

Manje. „Bilo je to ludilo.“

„Slavno ludilo. Stanis kažu ima pet hiljada, ali Abel tvrdi da ni deset puta toliko ne može da provali ove zidove. Pa kako si *ti* ušao, moj gospodaru? Imao si neki tajni prolaz?“

Imao sam užad, pomisli Teon. Imao sam kuke. Imao sam tamu na svojoj strani, i iznenađenje. Zamak je bio slabo branjen i zatekao sam ih nespremne. Ništa od toga međutim nije rekao. Ako Abel speva pesmu o njemu, Remzi će mu verovatno probiti bubne opne, da je nikada ne čuje.

„Možeš mi verovati, moj gospodaru. Abel mi veruje.“ Pralja je spustila šaku na njegovu. Njegove šake bile su u rukavicama od kože i vune. Njene su bile gole, dugoprste, grube, kratko izgrizenih noktiju. „Nisi me pitao kako se zovem. Roveni.“

Teon se otrže. Znao je da je to zamka. *Poslao ju je Remzi. Ona je njegova nova šala, kao onda Kira s ključevima. Vesela šala, i to je sve. Hoće da bežim, pa da me posle kazni.*

Poželeo je da je udari, da joj izbriše taj podrugljivi osmeh s lica. Poželeo je da je poljubi, da je pojebe tu nasred stola, tako da ona krikne njegovo ime. Ipak je znao da se ne usuđuje ni da je dodirne, ni u besu ni u strasti. *Smrad, Smrad, zovem se Smrad. Ne smem da zaboravim kako mi je ime.* Naglo je ustao pa je nemo izašao, hramljući na osakaćenim stopalima.

Napolju je sneg još padao. Mokar, težak, tih, već je počeo da pokriva tragove ljudi koji su ulazili u dvoranu i iz nje izlazili. Smetovi su bili visoki gotovo kao njegove čizme. *U Vučjoj šumi će biti dublji... a tamo na Kraljevom drumu, gde vetar šiba, neće biti baš nikakvog utočišta.* U dvorištu je besnela bitka; Rizveli su grudvama zasipali momke iz Mogila. Video je kako neke štitonoše gore na bedemima prave sneška. Naoružavali su ih kopljima i štitovima, stavljali im plitke kacige na glave pa ih postrojavali duž unutrašnjeg zida, kao niz snežnih stražara. „Gospodar Zima nam je poslao nove regrute“, rekao je jedan stražar pred Velikom dvoranom.. ali je onda ugledao Teonovo lice pa je shvatio s kim razgovara. Okrenuo je glavu i pljunuo.

Iza šatora su bili vezani veliki jurišni konji vitezova iz Belih sidrišta i Blizanaca. Kada je poharao Zimovrel Remzi je spalio štalu, tako da je njegov otac podigao novu, dvostruko veću od stare, da primi ratne konje svih svojih vazala i vitezova. Ostali konji bili su vezani okolo. Konjušari s kapuljačama kretali su se između njih i pokrivali ih ćebadima da ih ugreju.

Teon je zašao dublje u razorene delove zamka. Dok je prolazio kroz srušeno kamenje od kog je nekada bila sagrađena kula meštra Luvina, gavrani su ga

posmatrali odozgo iz pukotina u zidu, sašaptavajući se. S vremena na vreme neki bi prodorno graknuo. Stao je na vratima ložnice koja je nekada pripadala njemu, do članaka u snegu koji je napadao kroz razbijeni prozor. Obišao je ruševine Mikenove kovačnice i obredišta leđi Kejtlin. Ispod Spaljane kule prošao je kraj Rikarda Rizvela, koji se hvatao s jednom drugom Abelovom praljom, onom punačkom, rumenih obraza i prćastog nosa. Devojka je bila bosonoga u snegu, umotana u krznenu ogrtač. Pomislio je da je možda ispod naga. Kada ga je ugledala, rekla je nešto na šta se Rizvel glasno nasmejao.

Teon se sporo udalji od njih. Iza konjušnica nalazile su se retko korištene stepenice; noge su ga same tamo odvele. Stepenici su bili strmi i klizavi. Popeo se pažljivo, pa se našao sam na bedemima unutrašnjeg zida, daleko od štitonoša i njihovih snežnih stražara. Niko mu nije rekao da sme slobodno da se kreće po zamku, ali mu to niko nije ni zabranio. Unutar zidova je mogao da ide kuda poželi.

Unutrašnji zidovi Zimovrela bili su stariji i viši od spoljašnjih, njihovi drevni zupci dizali su se stotinu stopa iznad zemlje, sa četvrtastim kulama na svakom uglu. Spoljašnji zid, sazidan mnogo godina kasnije, bio je dvadeset stopa niži, ali deblji i u boljem stanju, sa osmougaonim kulama umesto četvrtastih. Između dva zida nalazio se šanac, dubok, širok... i zaleđen. Smetovi su počeli da se pružaju po ledenoj površini. Sneg je narastao i na zidinama, ispunjavajući razmake između zubaca i praveći blede, mekane kape na vrhovima kula.

Iza zidova, koliko je video, svet je postajao beo. Šuma, polja, Kraljev drum - sneg je sve pokrivaio bledim mekanim ogrtačem, prekrivaio ostatke zimskog grada, skrivao pocrnele zidove koje su Remzijevi ljudi ostavili za sobom kada su zapalili kuće. *Rane koje je Snežni naneo sada pokriva sneg*, ali ne, to nije tačno. Remzi je sada Bolton, ne Snežni, nikako Snežni.

Nešto dalje, izrovani Kraljev drum je nestao, izgubljen među poljima i zatalasanim bregovima. Sve se pretvorilo u jedno ogromno belo prostranstvo. A sneg je i dalje padao, nemo se spuštao iz neba bez daška vetra. *Stanis Barateon je negde napolju i smrzava se*. Hoće li lord Stanis pokušati da zauzme Zimovrel na juriš? *Ako to proba, osuđen je na propast*. Zamak je prejak. Bez obzira na to što je šanac zaleđen, Zimovrel je i dalje tvrd orah. Teon je zamak zauzeo krišom, lukavstvom, poslao je svoje najbolje ljude da se popnu uza zidove i preplivaju šanac pod okriljem tame. Branioci nisu ni znali da su napadnuti sve dok nije bilo prekasno. Stanis neće moći tako.

Možda će probati da zamak odseče od spoljnog sveta i braniocima izgladni. Skladišta i podrumi Zimovrela bili su prazni. S Boltonom i njegovim prijateljima Frejima došla je preko Vrata dugačka komora, leđi Dastin je donela hranu i krmivo iz Mogila, a lord Menderli je iz Belih sidrišta stigao dobro opskrbljen... ali je i vojska bila velika. Zalihe ne mogu dugo da traju kad ima toliko gladnih usta. *Svejedno, lord Stanis i njegovi ljudi biće jednako gladni. A i smrznuti i umorni, neće biti u stanju da se bore... s druge strane, zbog mećave će očajnički želeći da*

uđu u zamak.

Sneg je padao i na bogošumu i topio se čim dodirne zemlju. Ispod drveća ogrnutog u belo, zemlja se pretvorila u blato. Pramenovi magle lebdeli su vazduhom u avetinjskim trakama. *Zašto sam došao ovamo? To nisu moji bogovi. Ovo nije moje mesto.* Drvo-srce je stajalo pred njim, bleđi džin s urezanim licem i listovima poput krvavih šaka.

Tanka skrama leda nahvatala se na površini jezerceta pod čuvardrvom. Teon se spusti na kolena kraj njega. „Molim vas“, prošaputa kroz slomljene zube, „nisam nameravao...“ Reči mu zastadoše u grlu. „Spasite me“, napokon uspe da izusti. „Dajte mi...“ *Šta? Snage? Hrabrosti? Milosti?* Sneg je padao oko njega, beo i nem. Jedini zvuk je bilo tiho, daleko jecanje. *Džejn*, pomislio je. *To je ona, jeca u bračnoj postelji. Šta bi drugo moglo biti? Bogovi ne plaču. Ili možda ipak plaču?*

Zvuk je bio neizdrživ. Teon uhvati granu pa se povuče na noge, strese sneg sa stopala i odšepa nazad ka svetlima. *U Zimovrelu ima duhova*, pomislio je, *a ja sam jedan od njih.*

Kada se Teon Grejdžoj vratio u dvorište, video je da su štitonoše podigle desetak snežnih lordova da zapovedaju snežnim stražarima na zidinama. Jedan je očigledno trebalo da predstavlja lorda Menderlija; bio je to najdeblji sneško koga je Teon u životu video. Jednoruki lord mogao je biti samo Harvud Staut, snežna gospa leđi Barbri Dastin. A onaj najbliži vratima, s bradom od ledenjača, morao je biti stari Kurvolovac Amber.

Kuvari su unutra sipali čorbu od govedine i ječma, gustu i punu mrkve i luka, u posude od izdubljenog jučerašnjeg hleba. Otpatke su bacali na pod, gde su ih grabile Remzijeve cure i drugi psi.

Curama je bilo drago što ga vide. Poznavale su ga po mirisu. Crvena Džejn je doskakutala da mu lizne ruku, a Helisent se zavukla ispod stola pa se sklupčala oko njegovih nogu, glođući kost. Bili su to dobri psi. Lako je bilo zaboraviti da je svaki dobio ime po devojci koju je Remzi ulovio i ubio.

Bez obzira na umor, Teon je ipak mogao da pojede malo čorbe i da je zalije pivom. Tada je već u dvorani zavladao halabuka. Dvojica izviđača Ruza Boltona probila su se nazad kroz Lovčevu kapiju i javila kako se napredovanje lorda Stanisa gotovo sasvim zaustavilo u snegu. Brđani na sitnim konjićima sigurnog koraka bolje su se snalazili, govorili su izviđači, ali se nisu usuđivali da idu brže, da ne odmaknu previše od glavnine. Lord Remzi je naredio Abelu da im odsvira marševsku pesmu u čast Stanisa koji gura kroz snegove, tako da se bard ponovo mašio laute, dok je jedna njegova pralja izmamila mač od Kiselog Alina pa je glumila Stanisa kako zamahuje na pahuljice.

Teon je zurio u ostatke treće krige kada je u dvoranu uletela leđi Barbri Dastin i poslala dvojicu svojih zakletih mačeva da ga dovedu. Pošto je stao ispod podijuma, odmerila ga je od glave do pete pa je nabrala nos. „To je ista odeća koju si nosio na svadbi.“

„Jeste, moja gospo. To je odeća koju su mi dali.“ To je dobro naučio u Užasniku. Da prihvati ono što mu daju i da nikada ne traži više.

Ledi Dastin je kao i uvek bila u crnom, mada su joj rukavi bili postavljeni veveričjim krznom. Haljina je imala visok krut okovratnik koji joj je uokvirivao lice. „Ti poznaješ ovaj zamak.“

„Nekad sam ga poznavao.“

„Negde ispod nas su kripe gde stari kraljevi Starkovi sede u mraku. Moji ljudi nisu uspeli da nađu put u njih. Pretražili su sva spremišta i podrume, čak i tamnice, ali...“

„U kripe se ne može ući iz tamnica, moja gospo.“

„Možeš li da mi pokažeš put u njih?“

„Tamo nema ničeg sem...“

„...sem mrtvih Starkova? Da. A svi moji omiljeni Starkovi su mrtvi. Znaš li put ili ne?“

„Znam.“ Kripe mu se nisu dopadale, nikada mu se nisu dopadale, ali ih je poznavao.

„Pokaži mi. Naredniče, fenjer.“

„Moja gospa bi trebalo da ponese topao ogrtač“, upozori je Teon. „Moraćemo napolje.“

Kada su izašli iz dvorane sneg je padao gušće nego pre. Ledi Dastin je bila umotana u samurovinu. Pogrbljeni i s kukuljicama, pravi stražari se napolju nisu razlikovali od snežnih. Samo je njihov dah koji se maglio dokazivao da su još živi. Vatre su gorele na zidinama, uzaludan pokušaj da se rastera tmina. Njihova mala družina probijala se kroz netaknuto belo prostranstvo duboko gotovo do kolena. Šatori u dvorištu bili su gotovo zatrpani i povijali su se pod nakupljenim snegom.

Ulaz u kripe nalazio se u najstarijem delu zamka, blizu podnožja Prve utvrde, koja se nije koristila već stotinama godina. Remzi ju je zapalio kada je poharao Zimovrel, a dobar deo onoga što nije izgorelo srušilo se. Ostala je samo ljuštura puna snega, s jednim provaljenim zidom. Ostaci kule bili su razbacani na sve strane: ogromni komadi razbijenog kamena, spaljene grede, slomljena ukrasna čudovišta. Sneg je pokrivao gotovo sve, ali je deo jedne gargojle još virio kroz smet i nakaznim licem se slepo kezio u nebo.

Ovde su našli Brena kada je pao. Teon je tog dana bio u lovu, jahao je s lordom Edardom i kraljem Robertom, i nije ni slutio kakve ih strašne vesti čekaju u zamku. Prisetio se Robovog lica kada su mu rekli. Niko nije očekivao da će slomljeni dečak preživeti. *Ni bogovi nisu mogli da ubiju Brena koliko ni ja.* Čudna misao, a još čudnije je bilo prisetiti se da je Bren možda još živ.

„Evo.“ Teon pokaza na mesto gde se smet uspeo uza zid utvrde. „Tu ispod. Pazite na slomljeno kamenje.“

Ljudima ledi Dastin trebalo je dobrih pola sata da lopatama otkopaju sneg i kamenje s ulaza. Pošto su u tome uspeli, otkrili su da su vrata zamrznuta. Narednik

je morao da ode po sekiru da bi ih otvorio uz kreštanje šarki. Pred njima se ukazalo kameno stepenište koje vijuga dole u tamu.

„Veoma je duboko, moja gospo“, upozorio je Teon.

Ledi Dastin nije odustajala. „Berone, svetlo.“

Put je bio uzan i strm, stepenice izlizane na sredini od vekova koraka. Išli su jedno za drugim - narednik s fenjerom, onda Teon i ledi Dastin, njen drugi čovek pozadi. Uvek je smatrao da su kripte hladne, i tako su delovale u leto, ali sada, dok su se spuštah, vazduh je postajao topliji. Ne *topao*, nikada tu nije topao, ali topliji nego na površini. Tu dole ispod zemlje, izgledalo je, mraz je bio stalan i nepromenljiv.

„Nevesta plače“, rekla je ledi Dastin dok su silazili, korak po pažljiv korak. „Naša mala gospa Arja.“

Sada, oprez. Opres, opres. Stavio je jednu ruku na zid. Od promenljivog svetla baklji činilo se da mu se stepenište pomera pod nogama. „Kako... kako ti kažeš, moja gospo.“

„Ruz nije zadovoljan. Reci to svom kopiletu.“

On nije moje kopile, poželeo je da kaže, ali je jedan drugi glas u njemu rekao: *Jeste, jeste. Smrad pripada Remziju i Remzi pripada Smradu. Ne smeš da zaboraviš kako se zoveš.*

„To što su je obukli u sivo i belo ničemu ne služi ako devojka povazan plače. Freje možda nije briga, ali severnjaci... oni se Užasnika boje, ali vole Starkove.“

„Ne i ti“, reče Teon.

„Ne i ja“, prizna gospa od Mogila, „ali ostali da. Stari Kurvolovac je ovde samo zato što Freji drže Velidžona u zatočeništvu. A ne zamišljaš valjda da su Hornvudovi ljudi zaboravih Kopiletov poslednji brak i kako je ostavio svoju gospu suprugu da umre od gladi i glode sopstvene prste? Šta misliš šta pomišljaju kada čuju da nova nevesta jeca? Draga devojčica neustrašivog Neda.“

Ne, pomisli on. *Ona nije krv lorda Edarda, zove se Džejn, ona je tek kućeupraviteljeva kćerka.* Nije sumnjao da ledi Dastin sluti, ali svejedno...

„Jecaji ledi Arje više nam štete od svih mačeva i kopalja lorda Stanisa. Ako Kopile namerava da ostane gospodar Zimovrela, bolje bi mu bilo da nauči svoju gospu da se smeje.“

„Moja gospo“, prekinu je Teon. „Stigli smo.“

„Stepenice se spuštaju i dublje“, primeti ledi Dastin.

„Ima i nižih nivoa. Starijih. Koliko se sećam, najniži nivo se delimično urušio. Tamo nikada nisam bio.“ Gurnuo je vrata i ušao u dugačak tunel zasvođene tavanice, gde su moćni granitni stubovi stupali u tamu, dva po dva.

Narednik ledi Dastin diže fenjer. Senke se promeniše. *Malo svetlo u velikoj tami.* Teonu u kriptama nikada nije bilo prijatno. Osećao je kamene kraljeve kako zure odozgo u njega kamenim očima, s kamenim prstima stegnutim oko balčaka

zardalih dugačkih mačeva. Nijednom od njih gvozdenerođeni nisu bili dragi. Ispuni ga poznat osećaj strave.

„Toliko ih je“, reče leđi Dastin. „Znaš li kako se zovu?“

„Nekada sam znao... ali to je bilo davno.“ Teon pokazao. „Ovi na ovoj strani bili su kraljevi severa. Toren je bio poslednji.“

„Kralj koji je klekao.“

„Jeste, moja gospo. Posle njega su bili samo lordovi.“

„Sve do Mladog Vuka. Gde je grob Neda Starka?“

„Na kraju. Ovamo, moja gospo.“

Koraci su im odjekivali kroz podzemnu prostoriju dok su hodali između dva niza stubova. Kamene oči mrtvih kao da su ih pratile, i oči njihovih kamenih jezovuka. Lica su budila nejasne uspomene. Nekoliko imena nezvano mu se vratilo, prošaptano avetinjskim glasom meštra Luvina. Kralj Edrik Snežnobradi, koji je vladao severom stotinu godina. Brendon Brodograditelj, koji je otplovio u zalazak sunca. Teon Stark, Gladni Vuk. *Moj imenjaka*. Lord Beron Stark, koji je sklopio savez sa Livačkom stenom da ratuje protiv Dagona Grejdžoja, gospodara Hridi, u dane kada je istinska vlast u Sedam kraljevstava pripadala kopiletu čarobnjaku po imenu Krvavi Gavran.

„Taj kralj nema mač“, primeti leđi Dastin.

Tačno. Teon se nije sećao koji je to kralj, ali dugačkog mača koji je trebalo da drži više nije bilo. Tragovi rđe ostali su na mestu gde je nekada počivao. Taj prizor ga je uznemirio. Oduvek je slušao kako gvožđe iz mača sprečava da duhovi mrtvih pobegnu iz grobnica. Ako mača nema...

U Zimovrelu ima duhova. A ja sam jedan od njih.

Nastavili su. Lice Barbri Dastin kao da je posle svakog koraka postajalo sve grublje. *Njoj se ovo mesto ne sviđa ništa više nego meni*. Teon je čuo sebe kako govori: „Moja gospo, zašto mrziš Starkove?“

Osmotrla ga je. „Iz istog razloga iz koga ih ti voliš.“

Teon se zbunio. „Volim? Nikad nisam... Oteo sam im zamak, moja gospo. Brena... Brena i Rikona sam ubio, nabio sam im glave na kočeve, i...“

„...jahao si na jug sa Robom Starkom, borio se rame uz rame s njim u Šaputavoj šumi i kod Brzorečja, vratio se na Gvozdena ostrva kao njegov izaslanik da pregovaraš sa rođenim ocem. Mogile su takođe poslale vojsku s Mladim Vukom. Dala sam mu najmanje ljudi što sam se usudila, ali sam znala da mu moram dati nešto, da ne izazovem srdžbu Zimovrela. I tako sam u toj vojsci imala i svoje oči i uši. Dobro su me obavestavali. Znam ko si. Znam šta si. Sada mi odgovori na pitanje. Zašto voliš Starkove?“

„Hteo...“ Teon položi ruku u rukavici na stub. „...hteo sam da budem jedan od njih.“

„A to nisi mogao biti. Mi imamo mnogo više zajedničkog nego što znaš, moj gospodar. Svejedno, pođi.“

Samo malo dalje, tri groba stajala su blizu jedan drugome. Tu su se zaustavili. „Lord Rikard“, reče leđi Dastin, proučavajući središnju priliku. Kip se dizao visoko iznad njih - duguljastog lica, bradat, ozbiljan. Imao je iste kamene oči kao ostali, ali su njegove izgledale tužno. „Ni on nema mač.“

Tačno. „Nekoje bio ovde dole i krao je mačeve. I Brendonov je nestao.“

„To mu se nikako ne bi dopalo.“ Skinula je rukavicu i dodirnula njegovo koleno, bleđa koža naspram tamnog kamena. „Brendon je voleo svoj mač. Voleo je da ga oštiri. 'Hoću da bude oštar da pičku ženi mogu da obrijem', voleo je da kaže. A kako je samo voleo da ga koristi. 'Krvav mač je najlepší prizor', rekao mi je jednom.“

„Ti si ga poznavala“, rekao je Teon.

Od svetlosti fenjera njene oči izgledale su kao da gore. „Brendon je odrastao u Mogilama sa starim lordom Dastinom, ocem onoga za koga sam se posle udala, ali je većinu vremena provodio jašući po Potočićima. Voleo je da jaše. Njegova mlađa sestra je tu sklonost stekla od njega. Njih dvoje su ti bili dva kentaura. A moj gospodar otac je uvek rado bio domaćin nasledniku Zimovrela. Moj otac je imao velike ambicije za kuću Rizvela. Poslužio bi moje devičanstvo svakom Starku koji se pojavi, ali to nije bilo potrebno. Brendon se nikada nije stideo da uzme ono što mu se prohte. Sada sam stara i suva, odavno udovica, ali još pamtim svoju devičansku krv na njegovom kurcu one noći kada me je uzeo. Mislím da se i Brendonu taj prizor dopao. Krvav mač je najlepší prizor. Bolelo je, ali je to bio sladak bol.

Onog dana kada sam saznala da će se Brendon oženiti s Kejtlin Tuli, međutim... u *tom* bolu nije bilo ničega slatkog. On nju uopšte nije želeo, to ti jamčím. To mi je i rekao, naše poslednje zajedničke noći... ali je i Rikard Stark imao velikih ambicija. *Južnjačkih* ambicija, od kojih neće biti ništa ako se njegov naslednik oženi kćerkom jednog njegovog vazala. Posle je moj otac gajio neku nadu da će me udati za Brendonovog brata Edarda, ali je Kejtlin Tuli i njega dobila. Meni je ostao mladi lord Dastin, sve dok mi ga Ned Stark nije uzeo.“

„Robertova buna...“

„Lord Dastin i ja nismo bili u braku ni pola godine kada se Robert pobunio a Ned Stark pozvao barjake. Preklinjala sam muža da ne ide. Imao je rođake koje smo mogli da pošaljemo umesto njega. Strica čuvenog po veštini sa sekirom, dedu-strica koji se borio u Ratu kraljeva za devet groša. On je međutim bio muškarac, i mnogo ponosan, i ništa nije dolazilo u obzir sem da lično predvodi vojsku iz Mogila. Na dan kada je otišao dala sam mu konja, crvenog pastuva vatrene grive, ponos očevih krda. Moj gospodar se zakleo da će na njemu dojahati kući pošto se rat okonča.

Ned Stark mi je vratio konja na putu kući za Zimovrel. Rekao mi je da je moj gospodar časno poginuo i da mu telo počiva pod crvenim planinama Dorne. Kostí svoje sestre je međutim doneo nazad na sever, i ona počiva ovde... ali ti jamčím

jedno, kosti lorda Edarda nikada neće počivati kraj njenih. Nahraniću njima svoje pse.“

Teon nije shvatao. „Njegove... njegove kosti...?“

Usne joj se izviše. Bio je to ružan osmeh, osmeh koji ga je podsetio na Remzija. „Kejtlin Tuli je poslala kosti lorda Edarda na sever pre Crvene svadbe, ali je tvoj gvozdeni stric zauzeo Kejlinov šanac i zatvorio put. Od tada posmatram. Ako se te kosti jednog dana pojave iz močvara, neće stići severnije od Mogila.“ Poslednji put je, dugo, osmotrila priliku Edarda Starka. „Ovde smo završili.“

Mećava je još besnela kada su izašli iz kriptе. Ledi Dastin je ćutala dok su se penjali, ali kada su ponovo stali ispod ruševina Prve utvrde zadrhtala je i rekla: „Bilo bi ti pametno da ne ponoviš ništa što sam rekla tamo dole. Je li to jasno?“

Jeste. „Jezik za zube, da ne ostanem bez njega.“

„Ruz te je dobro dresirao.“ Tu ga je ostavila.

KRALJEV PLEN

Kraljeva vojska otišla je iz Čardaka šumskog na svetlu zlatne zore, vijugajući iz drvene palisade kao dugačka, čelična zmija što se pomalja iz gnezda.

Južnjački vitezovi jahali su u punom oklopu, izgrebanom i ulubljenom od pređašnjih bitaka, ali i dalje dovoljno sjajnom da zasvetluca kada ga obasjaju zraci sunca na izlasku. Izbleđeli i prljavi, iskidani i zakrpljeni, njihovi barjaci i ogrtači još su bili praznik boja u zimskoj šumi - ažurni i narandžasti, crveni i zeleni, ljubičasti, plavi i zlatni, svetlucali su među golim smeđim stablima, sivozelenim borovima i stražarikama, nanosima snega izmešanog s blatom.

Svaki vitez imao je svoje štitonoše, sluge i oklopne pešake. Iza njih su stupali oružari, kuvari, konjušari; nizovi kopljanika, strelaca i boraca sa sekirama; sedi veterani stotina bitaka i zeleni momci koji će se boriti prvi put. Pred njima su koračali ljudi iz brdskih plemena; poglavice i megdandžije na čupavim konjićima, njihovi čupavi borci kraj njih, odeveni u krzna, tvrdu kožu i stare verižnjače. Neki su obojili lica u smeđe i zeleno i vezali grane na glavu, da se prikriju među drvećem.

Na kraju glavne povorke sledila je komora: mazge, konji, volovi, milja kola i zaprega punih hrane, krmiva, šatora i drugih potrepština. Na kraju zaštitnica - još oklopljenih vitezova, pa onda raštrkani izviđači, koji su skriveni pazili da im se neprijatelj ne prikrađe otopozadi.

Aša Grejđžoj se vozila u komori, u pokrivenim kolima s dva ogromna točka, okovana za ruke i noge, večito u društvu Medvedice koja je hrkala gore od svakog muškarca. Kralj Stanis nije ostavio nikakvih izgleda da mu plen pobegne. Nameravao je da je odnese u Zimovrel, da je tamo prikaže u lancima pred svim gospodarima severa, da vide sipinu kći okovanu i pokorenu, dokaz njegove moći.

Trube su pozdravile polazak povorke. Vrhovi kopalja sijali su na svetlu izlazećeg sunca, svuda kraj puta trava je blistala od jutarnjeg mraza, između Čardaka šumskog i Zimovrela pružalo se stotinu liga šume. Trista milja kako leti gavran. „Petnaest dana“, govorili su vitezovi jedan drugome.

„Robert bi ih prešao za deset“, čula je Aša lorda Fela kako se hvali. Njegovog dedu je Robert posekao u Letnjim dvorima; to je nekako ubicu u očima žrtvinog unuka uzdiglo do božanskih moći. „Robert bi bio u Zimovrelu još pre dve nedelje, pa bi se rugao Boltonu sa zidina.“

„To bolje da ne spomeneš Stanis“, savetovao ga je Džastin Mejsi, „inače će nas terati da marširamo i noću, a ne samo danju.“

Ovaj kralj živi u senci svoga brata, pomislila je Aša.

Nožni članak još ju je oštro bolelo kada bi pokušala da se na njega osloni. Nešto je slomljeno, bila je Aša sigurna. Otok je splasnulo u Čardaku, ali je bol ostao. Iščašenje bi se do sada sigurno zalečilo. Lanci su zveckali kad god bi se pomerila.

Okovi su joj grebali članke i ponos. To je međutim bila cena predaje.

„Od klečanja niko nije umro“, rekao joj je otac jednom. „Ko klekne može ponovo da ustane, s mačem u ruci. Ko neće da klekne ostane mrtav, pravih nogu.“ Belon Grejdžoj je dokazao istinu svojih reči kada mu je prvi ustanak propao; sipa je klekla pred jelenom i jezovukom, samo da bi ponovo ustala kada Roberta Barateona i Edarda Starka više nije bilo.

I tako je u Čardaku šumskom sipina kći uradila isto kada su je bacili pred kralja, vezanu i hromu (mada srećom ne i silovanu), s nogom koja je buktala od bola. „Predajem se, veličanstvo. Radi sa mnom šta ti je volja. Molim te samo da poštediš moje ljude. Karl, Tris i ostali koji su preživeli Vučju šumu bili su sve do čega joj je bilo stalo. Preostalo ih je samo devetoro. *Mi odrpana devetorka*, prozvaao ih je Krom. On je bio najteže ranjen.

Stanis joj je dao njihove živote. Svejedno, nije u njemu osećala istinsku milost. Bio je odlučan, van svake sumnje. Ni hrabrosti mu nije manjkalo. Ljudi su govorili da je pravedan... a ako je to bila stroga i surova pravda, pa, život na Gvozdanim ostrvima navikao je Ašu Grejdžoj na takvu pravdu. Svejedno, taj kralj nikako nije mogao da joj se dopadne. Te duboko usađene plave oči uvek su bile sumnjičave, a ledena srdžba večito je pretila da izbije na njih. Njen život mu nije značio baš ništa. Ona je bila samo talac, plen kojim će severu dokazati da je skršio gvozdenerodene.

Budala je ako tako misli. Zarobljavanje jedne žene neće zadiviti severnjake, bar koliko ih ona poznaje, a kao talac je potpuno bezvredna. Gvozdanim ostrvima sada vlada njen stric, a Vranookog nije briga je li ona živa ili mrtva. Nesrećnu ruinu od muža koju joj je Juron nametnuo možda će i biti briga, ali Erik Gvozdokovac nije imao dovoljno novca da je otkupi. Tako nešto međutim nije bilo moguće objasniti Stanisu Barateonu. Kao da ga je vređala i sama činjenica što je ona žena. Znala je da ljudi iz zelenih zemalja vole da im žene budu mekane i umilne, odevene u svilu, a ne s oklopom na sebi i sekirama u obe ruke, ali kratko poznanstvo s kraljem u Čardaku šumskom ubedilo ju je da mu se ona ne bi ništa više dopala ni u haljini. Čak se i prema ženi Galbarta Glovera, pobožnoj leđi Sibeli, ophodio učtivo i ispravno, ali mu je u njenom prisustvu bilo očigledno neprijatno. Taj južnjački kralj je izgleda jedan od onih muškaraca za koje su žene druga rasa, čudna i neshvatljiva koliko i džinovi, drekavci i deca šume. I od Medvedice je škrgutao zubima.

Postojale su samo tri žene koje Stanis sluša, a njih je ostavio na Zidu. „Mada bih više voleo da je ona sa nama“, priznao je ser Džastin Mejsi, svetlokosi vitez koji je zapovedao komorom. „Poslednji put kada smo pošli u bitku bez gospe Melisandre bilo je na Crnobujici, a tada se sen lorda Renlija okomila na nas i poterala pola naše vojske u zaliv.“

„Poslednji put?“, reče Aša. „Je li ta čarobnica bila u Čardaku šumskom? Nisam je videla.“

„To jedva da je bila bitka“, rekao je ser Džastin osmehujući se. „Tvoji

gvozdenrođeni hrabro su se borili, moja gospo, ali je nas bilo mnogostruko više, a i iznenadili smo vas. Zimovrel će znati da dolazimo. A Ruz Bolton ima isto ljudi kao mi.“

Ili više, pomisli Aša.

Čak i zarobljenici imaju uši, tako da je čula sve priče u Čardaku šumskom, kada su kralj Stanis i njegovi kapetani raspravljali o maršu. Ser Džastin se protivio od samog početka, a i mnogi još vitezovi i lordovi koji su sa Stanisom došli s juga. Vukovi su međutim bili uporni; ne sme se dozvoliti da Ruz Bolton drži Zimovrel, a Nedova devojčica mora se spasti iz kandži kopileta. Tako su rekli Morgan Lidl, Brendon Nori, Čabrina Val, Flintovi, čak i Medvedica. „Stotinu liga od Čardaka šumskog do Zimovrela“, rekao je Artos Flint one noći kada je rasprava buknila u dugačkoj dvorani Galbarta Glovera. „Trista milja kako leti gavran.“

„Dugačak marš“, rekao je vitez po imenu Korlis Peni.

„Ne toliko dugačak“, tvrdio je ser Godri, krupni vitez koga su drugi zvali Džinogub. „Već smo došli dovde. Gospodar svetlosti će nam obasjati put.“

„A kada stignemo pred Zimovrel?“, rekao je Džastin Mejsi. „Dva zida i između šanac, a unutrašnji zid stotinu stopa visok. Bolton nikada neće izaći da nam se suprotstavi na bojnom polju, a mi nemamo materijala za opsadu.“

„Pridružiće nam se Arnolf Karstark, ne zaboravi“, rekao je Harvud Fel. „I većina Ambera. Imaćemo isto severnjaka kao lord Bolton. Šume su severno od zamka guste. Podići ćemo opsadne kule, napraviti ovnove...“

I ginuti u hiljadama, pomislila je Aša.

„Možda je najbolje da prezimimo ovde“, predložio je lord Pizberi.

„Da prezimimo *ovde*?“, zagrmeo je Čabrina. „Šta misliš koliko je zaliha pripremio Galbart Glover?“

Onda se ser Ričard Horp, vitez rošavog lica kome su ogrtač krasili noćni leptire s lobanjama umesto glava, okrenuo ka Stanisu i rekao: „Veličanstvo, tvoj brat...“

Kralj ga je prekinuo. „Svi znamo šta bi moj brat uradio. Robert bi sam odjurio pred kapije Zimovrela, razbio ih buzdovanom i projahao kroz ruševine da levicom ubije Ruza Boltona, a desnicom Kopile.“ Stanis je ustao. „Ja nisam Robert. Svejedno ćemo poći i oslobodićemo Zimovrel... ili ćemo u tom poduhvatu poginuti.“

Koliko god lordovi bili sumjičavi, obični ljudi su izgleda verovali u svog kralja. Stanis je razbio divljane Mensa Rajdera kod Zida i očistio Ašu i njene gvozdenrođene iz Čardaka šumskog; bio je Robertov brat, pobednik u slavnoj pomorskoj bici kod Lepog ostrva, čovek koji je držao Krajoluj tokom čitave Robertove bune. A nosio je i junačko oružje, začarani mač Svetlonosac, čiji sjaj rasteruje noć.

„Naši neprijatelji nisu tako snažni kao što izgledaju“, uveravao je ser Džastin Ašu prvog dana marša. „Ruza Boltona se ljudi boje, ali ga ne vole. A njegovi prijatelji Freji... sever nije zaboravio Crvenu svadbu. Svaki lord u Zimovrelu

izgubio je na njoj nekog srodnika. Stanis treba samo malo da pusti krv Boltonu pa će ga severnjaci napustiti.“

Ti se nadaš da će tako biti, pomisli Aša, ali to prvo mora da se desi. Samo budala napušta stranu koja pobeđuje.

Ser Džastin je tog prvog dana desetak puta svraćao do njenih kola da joj donese hranu, piće i vesti o maršu. Čovek koji se lako osmehivao i večito šalio, krupan i mesnat, rumenih obraza, plavih očiju i vetrom razbarušene kose svetle kao lan, bio je pažljiv ključar, večito zabrinut za dobrobit svoje zarobljenice.

„Želi te“, rekla je Medvedica posle njegove treće posete.

Njeno pravo ime bilo je Alisana od kuće Mormonta, ali ga je koristila često koliko je i skidala oklop. Niska, zdepasta, mišićava, naslednica Medvedeg ostrva imala je krupne butine, krupne grudi i krupne žuljevite šake i čak je i u snu ispod krzna imala na sebi oklop, pa ispod njega tvrdu kožu i staro ovčje runo, okrenuto naopačke, da greje. Zbog svih tih slojeva odeće izgledala je šira nego viša. *I opasna.* Aši Grejdžoj je ponekad bilo teško da se priseti kako su ona i Medvedica gotovo vršnjakinje.

„Želi moje zemlje“, odgovorila je Aša. „Želi Gvozdena ostrva.“ Prepoznala je znake. Vidala ih je i ranije kod drugih udvarača. Mejsi je ostao bez predačkih imanja, daleko na jugu, tako da je morao ili da se dobro oženi ili da se pomiri sa životom pukog viteza iz kraljevog domaćinstva. Stanis je osujetio ser Džastinove nade da će se oženiti divljanskom princezom o kojoj je Aša toliko slušala, tako da je sada meta postala ona. Nema sumnje da je sanjario kako će je posednuti na Stolicu od morskog kamena u Hridi i vladati preko nje, kao njen muž i gospodar. To bi naravno zahtevalo da je liši sadašnjeg muža i gospodara... a da ne spominjemo strica koji ju je u taj brak gurnuo. *Slabi su za to izgledi, procenila je Aša. Vranooki bi ser Džastina pojeo za doručak i ne bi čak ni podrignuo.*

Svejedno. Zemlje njenog oca nikada neće biti njene, za koga god da se uda. Gvozdenođeni ne praštaju, a Aša je dvaput poražena. Jednom ju je na zakraljenju porazio njen stric Juron, a onda u Čardaku šumskom Stanis. Više nego dovoljno da je obeleži kao nedostojnu vlasti. Brak s Džastinom Mejsijem ili nekim drugim gospodičićem Stanisa Barateona više će štetiti nego pomoći. *Ispostavilo se da je sipina kći ipak samo obična žena, rekli bi svi kapetani i kraljevi. Vidi kako širi noge pred mekanim lordom iz zelenih zemalja.*

Ipak, ako ser Džastin pokušava da joj se umili hranom, vinom i rečima, Aša ga neće obeshrabrivati. Bio je bolje društvo od ćutljive Medvedice, a inače je bila sama među pet hiljada neprijatelja. Tris Botli, Devica Karl, Krom, Rogon i ostatak njene desetakovane družine nalazio se u Čardaku šumskom, u tamnicama Galbarta Glovera.

Vojska je prvog dana prešla dvadeset dve milje, po računu vodiča koje im je dala gospa Sibela, tragača i lovaca zakletih Čardaku, iz klanova kao što su Forester i Vuds, Brenč i Bol. Drugog dana su prešli dvadeset četiri, kad im je prethodnica

izašla iz zemalja Glovera u dubinu Vučje šume. „*R'lore, pošalji svetlo da nas provede kroz ovu tminu*“, molili su se vernici te noći, okupljeni oko besnog plamena ispred kraljevog paviljona. Južnjački vitezovi i pešadinci, svi odreda. Aša bi ih nazvala kraljevi ljudi, ali su ih drugi Krajolujani i ljudi iz krunskih zemalja zvali kraljičini... a kraljica koju su sledili bila je ona crvena u Crnom zamku, a ne žena koju je Stanis Barateon ostavio u Istočnoj morobdiji. „*O, gospodaru svetlosti, molimo te, pogledaj nas svojim vatrenim okom i spasi nas i ugrej*“, pevali su plamenu, „*jer noć je mračna i puna užasa.*“

Predvodio ih je krupni vitez po imenu ser Godri Faring. *Godri Džinogub. Veliko ime za malog čoveka.* Faring je pod oklopom bio plećat i mišićav. Takođe je bio ohol i tašt, činilo se Aši, žedan slave, slep za oprez, proždrljiv na hvalu i prezriv prema prostom svetu, vukovima i ženama. U poslednjem se nije mnogo razlikovao od svog kralja.

„Daj mi konja“, zamolila je Aša ser Džastina kada je dojahao do kola s pola šunke. „Poludeću u ovim lancima. Neću pokušati bekstvo. Imaš moju reč.“

„Dao bih ti kada bih mogao, moja gospo. Ti si kraljeva zarobljenica, a ne moja.“

„Tvoj kralj neće prihvatiti reč jedne žene.“

Medvedica zareža. „Zašto bismo verovali reči ijednog gvozdenerođenog posle onoga što je tvoj brat uradio u Zimovrelu.“

„Ja nisam Teon“, usprotivila se Aša... ali su lanci ipak ostali.

Kada je ser Džastin odgalopirao niz povorku, shvatila je da se priseća kada je poslednji put videla svoju majku. Bilo je to na Harlou, u Deset kula. Sveća je treperila u majčinoj odaji, ali je veliki rezbareni krevet bio prazan pod prašnjavim baldahinom. Gospa Alanis je sedela uz prozor, zagledana u more. „Jesi li mi dovela mog malog sina?“, upitala je drhtavim usnama. „Teon nije mogao da dođe“, odgovorila je Aša gledajući u ruinu od žene koja joj je dala život, majku koja je izgubila dva sina. A treći...

Svakom sam poslao parče princa.

Šta god da se desi kad se povede bitka u Zimovrelu, Aša Grejdžoj je verovala da njen brat neće preživeti. *Teon Izdajnik. Čak i Medvedica želi njegovu glavu na kocu.*

„Imaš li ti braće?“, upitala je Aša svoju čuvarku.

„Sestre“, odgovorila je Alisana Mormont, šturo kao i uvek. „Bilo nas je pet. Sve ženske. Liana je na Medveđem ostrvu. Lira i Džori su s našom majkom. Dejsi su ubili.“

„Na Crvenoj svadbi.“

„Da.“ Alisana se na tren zagledala u Ašu. „Imam sina. Tek su mu dve. Mojoj kćeri je devet.“

„Mlada si počela.“

„Premlada. Ali bolje je početi kad si premlada nego čekati da budeš prestara.“

To je žaoka upućena meni, pomisli Aša, ali neka. „Udata si.“

„Nisam. Decu mi je napravio medved.“ Alisana se osmehnula. Zubi su joj bili krivi, ali bilo je nečeg umilnog u tom osmehu. „Žene iz roda Mormonta su zverobrazi. Pretvorimo se u medvede pa nađemo sebi para u šumi. To svako zna.“

Aša uzvratila osmehom. „Žene iz roda Mormonta su sve i ratnice.“ Osmeh njene sagovornice izblede. „Vi ste nas u to pretvorili. Na Medvedem ostrvu svako dete nauči da se boji džinovske sipe koja se diže iz mora.“ *Stari običaji.* Aša se okrenu, a lanci tiho zazvečашe. Trećeg dana šuma je počela da ih pritiska sa svih strana, izrovani putevi pretvorili su se u puteljke koji su se uskoro pokazali kao preuski za veća kola. Ponegde su prolazili pored poznatih belega: kamenog brda koje pomalo liči na vučju glavu kada se posmatra iz određenog ugla, delimično zamrznutog vodopada, prirodnog kamenog slavluka s bradom od sivozelene mahovine. Aša ih je sve poznavala. Prošla je tim putem i ranije, jašući za Zimovrel da ubedi Teona da se odrekne onoga što je osvojio i vrati s njom u bezbednost Čardaka šumskog. *Ni u tome nisam uspela.*

Tog dana su prešli četrnaest milja, pa im je zbog toga još i bilo drago. Pošto se spustio suton, vozar je zaustavio kola pod drvetom. Dok je isprezao konje, ser Džastin je dokasao i otključao okove oko Ašinih nogu. On i Medvedica su je otpratili kroz logor do kraljevog šatora. Možda jeste bila zarobljenica, ali je i dalje bila Grejdžojeva od Hridi i Stanisu je prijalo da je hrani otpacima sa svoje trpeze, gde je večerao s kapetanima i zapovednicima.

Kraljev paviljon bio je velik gotovo kao dugačka dvorana u Čardaku šumskom, ali sem veličine nije mogao da se pohvali ničim drugim. Kruti zidovi od teškog žutog platna bili su sasvim izbleđeli, blatnjavi i mokri, s mrljama od buđi. Sa središnjeg koplja vijorila je kraljevska zastava, zlatna s jelenskom glavom unutar zapaljenog srca. Bio je sa tri strane okružen šatorima južnjačkih plemića koji su došli na sever sa Stanisom. Na četvrtoj strani buktala je noćna vatra, šibajući sve tamnije nebo plamenim bičevima.

Desetak ljudi cepalo je drva za vatru kada je Aša dohramala sa svojim čuvarima. *Kraljičini ljudi.* Njihov bog je crveni R'lor, veoma ljubomoran bog. Njen bog, Utopljeni bog s Gvozdениh ostrva, bio je u njihovim očima zloduh, i ako ona ne prigrli tog Gospodara svetlosti, sledi joj prokletstvo i propast. *Spalili bi me kao što pale te cepanice i granje.* Neki su upravo to savetovali, i to na njene uši, posle bitke u šumi. Stanis je odbio.

Kralj je stajao pred šatorom, zagledan u noćnu vatru. *Šta to vidi u njoj. Pobedu? Propast? Lice svog crvenog i gladnog boga?* Oči su mu bile duboko utonule u duplje, kratko postrižena brada tek senka preko upalih obraza i koščate vilice. A ipak je u tom pogledu bilo i žestine, gvozdene snage koja je Aši govorila kako taj čovek baš nikada neće skrenuti sa svog puta.

Kleknula je pred njim. „Gospodaru.“ *Jesam li dovoljno pokorna za tvoj ukus, veličanstvo? Jesam li dovoljno poražena, poklekla i pogažena?* „Skinu mi ove

okove, molim te. Dozvoli mi da jašem. Neću pokušati da pobegnem.“

Stanis ju je pogledao kao što bi pogledao psa koji bi se usudio da mu zaskoči nogu. „Okove si zaslužila.“

„Jesam. Sada ti nudim svoje ljude, svoje brodove, svoju pamet.“

„Tvoji brodovi su moji, ili spaljeni. Tvoji ljudi... koliko ih je ostalo. Desetorica? Dvanaestorica?“

Devetorica. Šestorica, ako računaš samo one dovoljno snažne za borbu. „Dagmer Brazdibrada drži Torenov trg. Žestok borac i veran sluga kuće Grejdžoja. Mogu da ti predam taj zamak i njegovu posadu.“ *Možda*, mogla je da doda, ali joj ne bi koristilo da pred kraljem iskazuje sumnje.

„Torenov trg ne vredi ni blata pod mojim čizmama. Jedino je Zimovrel bitan.“

„Skinu mi ove okove i pusti me da ti pomognem da ga zauzmes, gospodaru. Kraljev brat bio je čuven po tome što je od poraženih dušmana stvarao prijatelje. Daj da budem tvoj čovek.“

„Bogovi ti nisu dali da budeš čovek. Kako ja to da ti dam?“ Stanis se ponovo okrenuo ka noćnoj vatri i onome što je video kako tamo igra među narandžastim plamenovima.

Ser Džastin Mejsi je uhvatio Ašu za ruku pa je povukao u kraljevski šator. „To je bilo nepromišljeno, moja gospo“, rekao joj je. „Nikada mu ne govori o Robertu.“

Nije trebalo tako da pogrešim. Aša je znala kako je to s mlađom braćom. Sećala se Teona u detinjstvu, stidljivog deteta koje je živelo ispunjeno divljenjem i strahom prema Rodriku i Meronu. *To nikada ne prevaziđu, zaključila je. Mlađi brat može doživeti stotu, ali će uvek biti mlađi brat.* Zazvečala je svojim gvozdenim nakitom pa je zamislila kako bi bilo prijatno zakoračiti iza Stanisa i zadaviti ga lancem koji joj je vezivao ruke.

Tog su dana večerali čorbu od mršavog jelena koga je ulovio izviđač po imenu Bendžikot Brenč. Ali samo u kraljevskom šatoru. Van tih platnenih zidova, svaki čovek je dobio po okrajak hleba i komad crne kobasice ne duži od prsta, zaliven poslednjim ostacima piva Galbarta Glovera.

Stotinu liga od Čardaka Šumskog do Zimovrela. Trista milja kako leti gavran. „Da smo samo vrane“, rekao je Džastin Mejsi četvrtog dana marša, onog dana kada je sneg počeo da pada. U početku tek pokoja pahuljica. Hladna i vlažna, ali ništa što će im otežati put.

Sutradan je sneg ponovo padao, i prekosutra, i nakosutra. Dugačke brade vukova uskoro su bile okovane ledom gde im se mrzao dah, a svaki izbrijani južnjački momak puštao je bradu, da zagreje lice. Nije prošlo dugo a put pred povorkom prekrilo je belo, sakrivajući kamenje, zgrčeno korenje i rupčage, pretvarajući svaki korak u pustolovinu. I vetar je ojačao, terajući sneg pred sobom. Kraljeva vojska je postala povorka sneška koja tetura kroz smetove do kolena.

Trećeg dana snega kraljeva vojska je počela da se raspada. Dok su se južnjački vitezovi i gospodičići mučili, ljudi iz severnih brda bolje su se snalazili. Njihovi

konjići bili su sigurnog koraka i jeli su manje od južnjačkih konja i mnogo manje od velikih jurišnih atova, a ljudi koji su ih jahali bili su u snegu kao kod kuće. Mnogi vukovi su obuli neobičnu obuću. Medveđe šape, tako su ih zvali, čudne duguljaste stvari od savijenog drveta i kožnog remenja. Vezane za čizme nekako su im omogućavale da hodaju po snegu a da u njega ne propadnu do kolena.

Neki su imali medveđe kandže i za konje, i čupave male životinje su ih nosile jednako kao što drugi nose gvozdene potkovice... ali ratni konji ih nipošto nisu hteli. Kada ih je nekolicina kraljevih ljudi svejedno vezala svojim konjima, ovi su se ukopali i nisu hteli ni koraka da kroče, ili su pokušavali da ih skinu. Jedan jurišni konj je slomio članak pokušavajući da u njima hoda.

Severnijaci su na medveđim kandžama uskoro počeli da odmiču ostatku vojske. Pretekli su vitezove u glavnini, a onda i ser Godrija Faringa i njegovu prethodnicu. U međuvremenu su kola u komori počela sve više da zaostaju, iako su ih ljudi iz zaštitnice neprekidno požurivali.

Petog dana mećave komora je prešla zatalasano prostranstvo smetova visokih do pojasa koji su prikrivali zaleđeno jezerce. Kada je skriveni led pukao pod težinom kola, trojicu vozara i četiri konja progutala je ledena voda, zajedno s dva čoveka koji su pokušali da ih spasu. Jedan je bio Harvud Fel. Njegovi vitezovi su ga izvukli pre nego što se udavio, ali ne pre nego što su mu usne pomodrele a koža pobelela kao kreč. Posle nikako nisu uspeli da ga zagreju. Satima se silovito tresao, čak i kada su mu isekli mokru odeću, umotali ga u toplo krzno i posadili ga kraj vatre. Iste te noći je utonuo u grozničav san. Nije se probudio.

To je bila noć kada je Aša prvi put čula kraljičine ljude kako šapatom govore o prinošenju žrtve - o daru svom crvenom bogu, da okonča mećavu. „Bogovi severa su pripustili ovu oluju na nas“, rekao je ser Korlis Peni.

„Lažni bogovi“, bio je uporan ser Godri, Džinogub.

„R’lor je sa nama.“ rekao je ser Klejton Sags.

„Melisandra nije“, rekao je Džastin Mejsi.

Kralj nije rekao ništa. Svejedno je čuo. Aša je u to bila sigurna. Sedeo je za visokim stolom dok se supa od luka koju jedva da je okusio hladila pred njim, zagledan u plamen najbliže sveće tim duboko utonulim očima, ne obazirući se na priče oko sebe. Njegov prvi savetnik, suvi visoki vitez po imenu Ričard Horp, govorio je umesto njega. „Mećava uskoro mora da prestane“, tvrdio je.

Mećava je postajala sve gora. Vetar se pretvorio u bič svirep kao bič lovca na roblje. Aša je mislila da je na Hridi naučila šta je studen, kada bi vetar zaurlikao s mora, ali to nije bilo ništa u poređenju s ovim. *Ovo je hladnoća od koje ljudi gube razum.*

Ni kada se povorkom pronelo naređenje da se ulogore za tu noć, nije bilo lako zagrejati se. Šatori su bili mokri i teški, teško ih je bilo podići, teško posle sklopiti, i često su se rušili ako bi se previše snega nakupilo na njima. Kraljeva vojska milela je kroz srce najveće šume u Sedam kraljevstava, ali bilo je teško doći do

suvog drveta. U svakom logoru gorele su sve manje vatre, a one koje bi uspeli da zapale više su dimile nego grejale. Često su jeli hladnu hranu, pa čak i sirovu.

Čak su se i noćne vatre smanjile i oslabile, na zabrinutost kraljičinih ljudi. „*Gospodaru svetlosti, sačuvaj nas od ovog zla*“, molili su se, predvođeni dubokim glasom ser Godrija Džinoguba. „*Pokaži nam ponovo svoje jarko sunce, umiri ovaj vetar i istopi ovaj sneg, da stignemo do tvojih dušmana i porazimo ih. Noć je mračna i hladna i puna užasa, ali su tvoji moć, slava i svetlost. R'lore, ispuni nas svojom vatrom.*“

Kasnije, kada se ser Korlis Peni glasno upitao da li je nekada čitava vojska ostala smrznuta u zimskoj mećavi, vukovi su se nasmejali. „Ovo nije zima“, izjavio je Čabrina Val. „Gore u brdima mi kažemo da te jesen ljubi, ali te zima žestoko jebe. Ovo je tek jesenji poljubac.

Ne dao mi onda bog da upoznam pravu zimu. Aša je bila pošteđena najgore; ipak je ona bila kraljev plen. Dok su drugi gladovali, nju su hranili. Dok su drugi drhtali, njoj je bilo toplo. Dok su se drugi s mukom probijali kroz sneg na umornim konjima, ona se vozila na krznoj postelji u kolima, s čvrstim platnenim krovom da je zaštiti od snega, udobno okovana.

Konjima i običnim vojnicima bilo je najgore. Dvojica štitonoša iz olujnih zemalja izbola su nasmrtno jednog pešadinca u tuči oko mesta kraj vatre. Sledeće noći su neki strelci u očajničkoj želji da se zagreju nekako uspeli da zapale svoj šator, što je bar zagrejalo sve okolne šatore. Konji su počeli da lipsavaju od iscrpenosti i hladnoće. „Šta je kralj bez konja?“, zagonetali su ljudi. „Sneško s mačem.“ Svakog palog konja odmah bi zaklali radi mesa. Zalihe su im bile na izmaku.

Pizberi, Kob, Foksglov i drugi južnjački plemići savetovali su kralja da se ulogori dok mećava ne prođe. Stanis nije hteo ni da čuje. Niti je slušao kraljičine ljude koji su došli da ga posavetuju da prinese žrtvu njihovom proždrljivom crvenom bogu.

Tu je priču čula od Džastina Mejsija, koji nije bio toliko pobožan kao drugi. „Žrtva će dokazati da naša vera još istinski gori, gospodaru“, rekao je Klejton Sags kralju. A Godri Džinogub je rekao: „Stari bogovi severa poslali su ovu mećavu na nas. Samo je R'lor može okončati. Moramo mu dati nekog nevernika.“

„Pola moje vojske sačinjavaju nevernici“, odgovorio je Stanis. „Neće biti spaljivanja. Više se molite.“

Danas neće biti spaljivanja, a ni sutra... ali ako se snegovi nastave, koliko će još proći pre nego što kraljeva odlučnost popusti? Aša nikada nije verovala u Utopljenog boga kao njen stric Eron, ali se te noći molila Onom koji obitava podno talasa vatreno kao Mokrokosi. Mećava nije popuštala. Marš se nastavio, prešao u teturav hod, u miljenje. Dan bi bio uspešan kada pređu pet milja. Onda tri. Onda dve.

Od devetog dana svaki put kad se ulogore kapetani i zapovednici su ulazili u

kraljev šator mokri i umorni, padali na koleno i prijavljivali gubitke pretrpljene tog dana.

„Jedan čovek mrtav, trojica nestala.“

„Šest konja izgubljeno, jedan moj lični.“

„Dvojica mrtvih, jedan vitez. Četiri konja pala. Jednog smo uspeali da dignemo. Ostali su izgubljeni. Sve ratni konji.“

Hladna prozivka, čula je Aša da to zovu. Komora je najgore stradala: mrtvi konji, nestali ljudi, preturena i slomljena kola. „Konji propadaju u snegu“, rekao je Džastin Mejsi kralju. „Ljudi odlutaju ih prosto sednu da umru.“

„Neka ih“, prasnuo je kralj Stanis. „Mi idemo dalje.“

Severnjaci su se snalazili mnogo bolje, s konjićima i medveđim kandžama. Crni Donel Flint i njegov polubrat Artos zajedno su izgubili samo jednog čoveka. Lidlovi, Vali i Noriji nisu izgubili nijednog. Jedna mazga Morgana Lidla je zalutala, ali je on izgleda smatrao da su je zapravo Flintovi ukrali.

Stotinu liga od Čardaka šumskog do Zimovrela. Trista milja kako leti gavran. Petnaest dana. Petnaesti dan marša došao je i prošao, a oni nisu prešli ni pola puta. Trag od razbijenih kola i smrznutih leševa pružao se iza njih, zasut razvejanim snegom. Sunca, meseca i zvezda nije bilo toliko dugo da je Aša počinjala da se pita je li ih to možda samo sanjala.

Dvadesetog dana puta napokon se oslobodila okova na nogama. Kasno tog popodneva crkao je jedan konj koji je vukao njena kola. Nisu mogli da nađu zamenu; preostali tegleći konji bili su potrebni da vuku kola s hranom i krmivom. Kada je ser Džastin Mejsi dojahao, rekao im je da iseku mrtvog konja radi mesa i rasture kola radi ogreva. Onda je skinuo okove Aši s nogu i protrljao joj utrnule listove. „Nemam konja da ti dam, moja gospo“, rekao je, „a ako bismo pokušali da jašemo zajedno, to bi dokusurilo mog konja. Moraćeš da hodaš.“

Ašin članak je damarao od težine svakog koraka. *Od hladnoće će uskoro utrnuti*, rekla je sebi. *Za sat vremena noge više neću ni osećati*. Nije mnogo grešila; potrajalo je još kraće. Kada je tama zaustavila povorku, teturala je i čeznula za udobnošću svog zatvora na točkovima. *Od okova sam oslabila*. Za večerom je bila tako iscrpljena da je zaspala za stolom.

Dvadeset šestog dana petnaestodnevnog marša potrošili su poslednje zalihe povrća. Trideset drugog dana poslednje žito i seno. Aša se pitala koliko čovek može da preživi na sirovom, napola smrznutom konjskom mesu.

„Brenč se kune da do Zimovrela ima još samo tri dana“, rekao je ser Ričard Horp kralju te noći posle hladne prozivke.

„Ako ostavimo za sobom one najslabije“, rekao je Korlis Peni.

„Najslabije kojima se više ne može pomoći“, bio je uporan Horp. „Oni dovoljno snažni moraju stići do Zimovrela ili takođe umreti.“

„Gospodar Svetlosti će nam dati zamak“, rekao je ser Godri Faring. „Da je

gospa Melisandra sa nama...“

Napokon, posle košmarnog dana kada je povorka napredovala jedva milju i izgubila desetak konja i četiri čoveka, lord Pizberi se okrenuo protiv severnjaka. „Ovaj marš je bio suluda ideja. Svakog dana umire još ljudi, a zašto? Zarad neke curice?“

„Nedove curice“, rekao je Morgan Lidl. On je bio drugi od tri sina, tako da su ga drugi vukovi zvali Srednji Lidl. Morgan je zamalo ubio Ašu u boju kraj Čardaka šumskog. Kasnije joj je došao, u maršu, da moli za oprost... zato što ju je u borbenoj groznici nazvao *pičko*, ne zato što je pokušao da joj prospe mozak sekrom.

„Nedove curice“, ponovio je Čabrina Val. „A već bismo imali i nju i zamak da se vi nalickani južnjački fićfirići niste upišali u gaće zbog malo snega.“

„Malo snega?“ Pizberijeva mekana ženskasta usta besno su se iskrivila. „Vaši pogrešni saveti prisilili su nas na ovaj marš, Vale. Počinjem da sumnjam da si od početka Boltonov čovek. Je li tako stoje stvari? Je li te on poslao da šapućeš otrov kralju na uho?“

Čabrina mu se nasmejao u lice. „Lord Pizda. Da si čovek, zbog ovog bih te ubio, ali je moj mač od previše dobrog čelika da ga kaljam kukavičjom krvlju.“ Otpio je gutljaj piva pa je obrisao usta. „Jeste, ljudi umiru. Još će ih umreti pre nego što vidimo Zimovrel. Pa šta. Ovo je rat. Ljudi u ratu umiru. Tako i treba da bude. Tako je oduvek bilo.“

Ser Korlis Peni uputi poglavici pogled pun neverice. „Da li ti *želiš* da umreš, Vale?“

To severnjaku kao da je bilo zabavno. „Ja želim da živim večno u zemlji gde leto traje hiljadu godina. Želim zamak u oblacima da iz njega gledam svet. Želim da su mi ponovo šest i dvadeset. Kada mi je bilo šest i dvadeset mogao sam da se bijem čitav dan i da jebem čitavu noć. Nije bitno šta čovek želi.“

Zima još malo pa je došla, momče. A zima je smrt. Radije bih da moji ljudi izgину boreći se za Nedovu malu curicu nego sami i gladni u snegu, plačući suze koje im se mrznu na obrazima. O ljudima koji tako umru niko ne peva. Što se mene tiče, ja sam star. Ovo će mi biti poslednja zima. Hoću da se okupam u Boltonovoj krvi pre nego što umrem. Hoću da je osetim kako mi prska po licu kad mi se sekira zarije duboko u Boltonovu lobanju. Hoću da je oližem s usana i umrem s tim ukusom na jeziku.“

„*Tako je!*“, viknu Morgan Lidl. „*Krv i bitka!*“ Onda su svi brđani vikali i udarali šoljama i rogovima po stolu, ispunivši kraljev šator larmom.

Aša Grejdžoj bi i sama rado pošla u bitku. *Jedan boj, da se okonča ovo mučenje. Čelik o čelik, rumeni sneg, slomljeni štitovi i odsečeni udovi, pa bi svemu došao kraj.*

Sutradan su kraljevi ljudi naišli na napušteno napoličarsko selo između dva jezera - ubogo i šturo mesto, tek nekoliko koliba, dugačka dvorana i kula motrilja.

Ričard Horp je naredio da stanu, mada vojska tog dana nije prešla više od pola milje a do mraka je ostalo još nekoliko sati. Meseć se odavno digao kada su se komora i zaštitnica dovukli u logor. Aša je bila s njima.

„U tim jezerima ima ribe“, rekao je Horp kralju. „Proseći ćemo rupe u ledu. Severnjaci znaju kako se to radi.“

Čak i u debelom krznenom ogrtaču i teškom oklopu, Stanis je izgledao kao čovek jednom nogom u grobu. Ono malo mesa na njegovom visokom suvom telu što ga je bilo u Čardaku šumskom istopilo se u maršu. Oblik lobanje video mu se ispod kože, vilicu je stegnuo tako čvrsto da se Aša bojala da će mu zubi popucati. „Pecajte, onda“, rekao je, odsečno izbacujući reči. „Ali polazimo s prvim svetlom.“

A ipak kada je svetlo došlo, logor se probudio u snegu i tišini. Nebo je iz crnog prešlo u belo i nije se činilo nimalo vedrije. Aša Grejdžoj se probudila ukočena i smrznuta pod gomilom krzna za spavanje, osluškujući Medvedičino hrkanje. Nikada nije sreća žena koja tako glasno hrče, ali se na maršu na to navikla, pa joj je sada čak nekako i prijalo. Tišina joj je smetala. Nisu se začule trube da poteraju ljude u sedla, da se postroje, sprema za marš. Ratni rogovi nisu pozivali severnjake. *Nešto nije u redu.*

Aša ispuza ispod krzna za spavanje pa se progura iz šatora, srušivši zid od snega koji ih je zatrpao preko noći. Okovi su joj zvečali dok se pridizala i udisala ledeni jutarnji vazduh. Sneg je i dalje padao, još gušće nego kada je otpuzala u šator. Jezera su nestala, i šuma. Videla je obrise drugih šatora i zaklona i mutni narandžasti sjaj stražarske vatre na kuli motrilji, ali ne i samu kulu. Ostalo je progutala mećava.

Negde ispred, iza zidina Zimovrela, čekao je Ruz Bolton, ali je vojska Stanisa Barateona sedela nepokretna i zavejana, okovana snegom i ledom, umirući od gladi.

DENERIS

Sveća je gotovo dogorela. Ostalo je manje od palca u jezercetu toplog istopljenog voska, da osvetljava kraljičinu postelju. Plamen je počeo da gasne.

Uskoro ga više neće biti, shvatila je Deni, a to će značiti da se okončala još jedna noć.

Zora je uvek prebrzo stizala.

Ona nije spavala, nije mogla da spava, nije htela da spava. Nije se čak usuđivala ni da sklopi oči, iz straha da će biti jutro kada ih ponovo otvori. Kada bi samo imala moć da natera noći da večno traju, ali je najbolje što je mogla bilo da ostane budna i pokuša da uživa u svakom slatkom trenutku pre nego što ih zora pretvori u puke uspomene što blede.

Pored nje je Dario Naharis spavao spokojno kao novorođenče. Hvalio se kako je darovit za spavanje, osmehujući se na onaj svoj samopouzdan način. U pohodima bi najčešće spavao u sedlu, tvrdio je, da bude odmoran ako dođe do bitke. Bilo sunce ili oluja, njemu je svejedno. „Ratnik koji ne može da spava uskoro nema snage za borbu“, rekao je. Ni košmari ga nikada nisu mučili. Kada mu je Deni ispričala kako su Servina od Štita ogledala progonili duhovi svih vitezova koje je ubio, Dario se samo nasmejao. „Ako oni koje sam ubio dođu da me gnjave, sve ću ponovo da ih pobijem.“ *Ima savest najamnika, shvatila je tada. Što će reći, nema je uopšte.*

Dario je ležao na stomaku, lagani laneni pokrivač umrsio mu se oko dugačkih nogu, a lice mu je bilo utonulo u jastuke.

Deni je prešla rukom niz njegova leđa, duž kičme. Koža mu je bila glatka pod njenim prstima. Volela je da prolazi prstima kroz njegovu kosu, da mu trlja bolne listove posle dugačkog dana u sedlu, da uzme njegov kurac i oseti kako joj narasta na dlanu.

Da je bila neka obična žena, rado bi provela ostatak života dodirujući Darija, prelazeći prstima po njegovim ožiljcima i terajući ga da joj kaže kako je zaradio svaki od njih. *Odrekla bih se krune da on to zatraži*, pomislila je Deni... ali on nije zatražio i nikada neće. Dario je možda šaputao reči ljubavi kada su spojeni, ali je ona znala da on to voli zmajsku kraljicu. *Ako se odreknem krune, neće me želeti.* Sem toga, kraljevi koji izgube krunu često gube i glavu, a ona nije videla zašto to ne bi važno i za jednu kraljicu.

Sveća je poslednji put zatreperila pa je zamrla, utopljena u vosku. Tama je progutala perjani dušek i dvoje ljudi na njemu, ispunila svaki kutak odaje. Deni je obgrlila svog kapetana pa se privila uz njegova leđa. Upijala je njegov miris, uživala u toploti njegove kože, u dodiru njihovih tela. *Upamti*, rekla je sebi. *Upamti kakav je.* Poljubila ga je u rame.

Dario se okrenuo ka njoj, otvorenih očiju. „Deneris.“ Lenjo se osmehnuo. To je

bio još jedan njegov dar; smesta bi bio budan, kao mačka. „Je li zora?“

„Još nije. Imamo još vremena.“

„Lažljivice. Vidim ti oči. Zar bih to mogao da je mrklo doba noći?“ Dario je zbacio pokrivače pa se pridigao. „Polumrak. Dan će uskoro.“

„Ne želim da se ova noć okonča.“

„Ne? A zašto, moja kraljice?“

„Znaš.“

„Zbog svadbe?“ Nasmejao se. „Udaj se za mene.“

„Znaš da ne mogu.“

„Ti si kraljica. Možeš šta god poželiš.“ Prešao je rukom preko njene noge. „Koliko nam noći ostaje?“

Dve. Samo dve. „Znaš jednako dobro kao ja. Ova noć i sledeća pa moramo ovo okončati.“

„Udaj se za mene pa ćemo imati sve noći doveka.“

Bih da mogu. Kal Drogo je bio njeno sunce i zvezde, ali je umro tako davno da je Deneris gotovo zaboravila kako je voleti i biti voljen. Dario joj je pomogao da se priseti. *Bila sam mrtva a on me je oživeo. Bila sam usnula a on me je probudio. Moj hrabri kapetan.* Pa ipak, onedavno se previše osmelio. Na dan kada se vratio iz poslednjeg izleta, bacio je glavu nekog junkajskog plemića pred njene noge i poljubio je u dvorani da čitav svet vidi, pa je Baristan Selmi morao da ih razdvoji. Ser Deku je bio toliko besan da se Deni bojala da će pasti krv. „Ne možemo se venčati, ljubavi moja. Znaš zašto.“

Ustao je iz njenog kreveta. „Onda se udaj za Hizdara. Od mene će za svadbeni poklon dobiti lep par rogova. Oni ih prave od sopstvene kose, češljevima, voskom i gvoždima.“ Dario je našao čakšire pa ih obukao. Nije se opterećivao rubljem.

„Kada se udam, biće veleizdaja poželeti me.“ Deni je navukla pokrivač preko grudi.

„Onda ću morati da budem veleizdajnik.“ Prebacio je plavu svilenu tuniku preko glave i prstima ispravio krake brade. Ponovo ju je obojio zbog nje, tako da više nije bila ljubičasta već opet plava, kao kada su se prvi put sreli. „Mirišem na tebe“, rekao je onjušivši prste i nacerio se.

Deni je volela kako njegov zlatni zub iskri kada se tako osmehuje. Volela je nežne mekane malje na njegovim grudima. Volela je snagu njegovih ruku, zvuk njegovog smeha, kako ju je uvek gledao u oči i izgovarao njeno ime dok je ulazio u nju. „Prelep si“, izletelo joj je dok je gledala kako obuva i vezuje jahaće čizme. Nekih dana je puštao nju da mu to uradi, ali izgleda ne i danas. *I sa tim je gotovo.*

„Ne dovoljno lep da se udaš za mene.“ Uzeo je pojas za mač s kuke na koji ga je okačio.

„Kuda ćeš?“

„U tvoj grad“, rekao je, „da popijem bure ili dva i zapodenem kavgu. Odavno

nisam ubio čoveka. Možda bih mogao da potražim tvog verenika.“

Deni baci jastuk na njega. „Hizdara ostavi na miru!“

„Kako moja kraljica zapoveda. Hoćeš li danas primati molioce?“

„Ne. Sutra ću biti udata žena i Hizdar će biti kralj. Neka ih *on* prima. To su njegovi ljudi.“

„Neki su njegovi, neki tvoji. Oni koje si oslobodila.“

„Prekorevaš me?“

„Oni koje zoveš svojom decom. Oni žele svoju majku.“

„Stvarno. Ti to mene *prekorevaš*.“

„Samo malo, srdašce. Hoćeš li primati molioce?“

„Posle venčanja, možda. Posle sklapanja mira.“

„To posle o kome govoriš nikada neće doći. Trebalo bi da ih primiš. Moji novi ljudi ne veruju da si stvarna. Oni koji su prešli iz Vetrom razvejanih. Većinom su rođeni i odrasli u Vesterosu i puni su priča o Targarjenima. Hoće sopstvenim očima da vide jednu Targarjenku. Žaba ima dar za tebe.“

„Žaba?“, reče ona kroz smeh. „A ko je on?“

Slegnuo je ramenima. „Neki mali Dornjanin. Štitonoša velikog viteza koga zovu Crevo. Rekao sam mu da preda poklon meni a ja ću ga proslediti, ali neće ni da čuje.“

„O, pametna je to žaba. *'Daj poklon meni.'*“ Gađala ga je drugim jastukom. „Da li bih ga ja ikada videla?“

Dario je pogladio pozlaćeni brk. „Zar bih ja krao od svoje mile kraljice? Da imam dar vredan tebe, sam bih ga predao u tvoje meke ruke.“

„Kao izraz ljubavi?“

„To ti neću reći, ali sam mu ipak kazao da može lično da ti ga preda. Nećeš valjda da Dario Naharis ispadne lažov?“

Deni nije mogla da ga odbije. „Kako želiš. Dovedi svoju žabu sutra na dvor, I druge. Vesterošane.“ Bilo bi lepo čuti zajednički jezik od još nekoga sem ser Baristana.

„Kako moja kraljica zapoveda.“ Dario se duboko pokloni, iskezi pa ode, praćen razvijorenim plaštom.

Deni je sedela među zgužvanom posteljinom obgrlivši kolena, tako nevesela da nije čula kada se Misandei ušunjala s hlebom, mlekom i smokvama. „Veličanstvo? Nije ti dobro? Ova je čula tvoj vrisak u gluvo doba noći.“

Deni uze smokvu. Bila je crna i debela, još vlažna od rose. *Hoće li me Hizdar nekada naterati da vrisnem?* „To si vetar čula.“ Zagrizla je, ali voće više nije imalo ukusa pošto je Dario otišao. Uzdahnula je, ustala i pozvala Iri da joj donese odoru, pa je izašla na terasu.

Neprijatelji su je okruživali sa svih strana. Bar deset brodova uvek se nalazilo nedaleko od obale. Nekih dana bilo ih je i do stotinu, kada su se vojnici iskrcavali.

Junkajani su čak i drvo donosili morem. Iza šančeva su gradili katapulte, škorpione, visoke trebušete. Za mirnih noći čula je čekiče kako odzvanjaju toplim, suvim vazduhom. *Nema opsadnih kula. Nema ovnova.* Neće pokušati da zauzmu Mirin najuriš. Čekaće iza opsadnih linija i gađaće je kamenjem sve dok glad i bolest ne bace njen narod na kolena.

Hizdar će mi doneti mir. Tako mora biti.

Te noći su njeni kuvari ispekli jare s urmama i mrkvom, ali Deni je okusila samo zalogaj. Obuzeo ju je umor od samog izgleda na ponovno hvatanje u koštac s Mirinom. San je teško dolazio, čak i kada se Dario vratio, tako pijan da je jedva stajao. Ispod pokrivača se bacakala i okretala, sanjajući da je Hizdar ljubi... ali njegove usne su bile modre i izubijane, a kada se zario u nju, muškost mu je bila hladna kao led. Naglo se pridigla raščupane kose, zapetljana u posteljinu. Njen kapetan je spavao kraj nje, a ipak je bila sama. Želela je da ga prodrmusi, probudi, da ga natera da je grli, da je uzme, da joj pomogne da zaboravi, ali je znala da će se on samo osmehnuti, zevnuti i reći: „To je bio samo san, kraljice moja. Spavaj.“

Umesto toga je ogrnula odoru s kapuljačom pa je izašla na terasu. Prišla je ogradi i stajala zagledana u grad, kao stotinu puta ranije. *To nikada neće biti moj grad. Nikada neće biti moj dom.*

Bledo rumeno svetlo zore zateklo ju je na terasi, usnulu na travi pod pokrivačem od rose. „Obećala sam Dariju da ću danas primati molioca“, rekla je Deneris služavkama kada su je probudile. „Pomozite mi da nađem krunu. I donesite nešto da obučem, nešto lagano i tanko.“

Sišla je sat kasnije. „*Svi na kolena pred Deneris Olujrođenom, neizgorelom, kraljicom Mirina, kraljicom Andala, Rojnara i Prvih ljudi, kalisi Velikog travnatog mora, onom koja raskida okove i majkom zmajeva*“, izviknula je Misandei.

Reznak mo Reznak se poklonio i ozario. „Veličanstvo, svakoga dana sve si lepša. Mislim da si počela da sijaš zbog blizine venčanja. O, blistava moja kraljice!“

Deni uzdahnu. „Pozovite prvog molioca.“

Prošlo je tako dugo otkako je poslednji put primala molioca da ju je čekala bujica slučajeva. U začelju dvorane ljudi su se tiskali i izbijale su svađe oko toga ko je na redu. Galaca Galare je neizbežno iskoračila napred, visoko dignute glave, lica skrivenog pod svetlucavim zelenim velom. „Svetlosti, mislim da je najbolje da porazgovaramo nasamo.“

„Kada bih samo imala vremena“, rekla je Deni umilno. „Sutra se udajem.“ Njen poslednji sastanak sa Zelenom milošću nije dobro prošao. „Šta želiš od mene?“

„Razgovarala bih s tobom o drskosti izvesnog najamničkog kapetana.“

Usuđuje se to da kaže pred čitavim dvorom? U Deni planu bes. *Hrabra je, to joj moram priznati, ali ako misli da ću ćutke istrpeti još jednu grdnju, grdno se vara.* „Izdajstvo Mrkog Bena Plama sve nas je prenerazilo“, rekla je, „ali tvoje

upozorenje prekasno stiže. A sada znam da ćeš želeti da se vratiš u svoj hram i moliš za mir.“

Zelena milost se pokloni. „Moliću se i za tebe.“

Još jedan šamar, pomisli Deni a obrazi joj porumeneše.

Usledila je kraljici dobro poznata dosada. Sedela je na jastucima, slušala, nestrpljivo mrdajući stopalom. U podne je Jiki donela poslužavnik sa smokvama i šunkom. Moliocima kao da nije bilo kraja. Za svaku dvojicu koje bi otpustila osmehnuta, jedan je odlazio crvenih očiju i kunući u bradu.

Bio je skoro zalazak sunca kada se Dario Naharis pojavio sa svojim novim Olujnim vranama, Vesterošanima koji su mu prišli iz Vetrom razvejanih. Deni je shvatila da ih posmatra dok je neki molilac pričao i pričao. *To su moji ljudi, ja sam njihova istinska kraljica*. Delovali su kao odrpana družina, ali se od najamnika i nije moglo drugo očekivati. Najmlađi je od nje bio stariji najviše godinu dana; najstarijem je sigurno bilo šezdeset. Nekolicina su na sebi imali znake bogatstva: zlatne grivne, svilene tunike, srebrom ukrašene pojaseve za mač. *Plen iz pljačke*. Odeća im je uglavnom bila jednostavne izrade i očigledno iznošena.

Kada ih je Dario pozvao da priđu, videla je da je među njima i žena, krupna, plavokosa i sva u oklopu. „Lepa Meris“, predstavio ju je njen kapetan, mada reč *lepa* ne bi Deni došla ni nakraj pameti. Bila je visoka šest stopa, bez ušiju, rasečenog nosa, s dubokim ožiljcima u oba obraza i najhladnijim očima koje je kraljica u životu videla. Što se ostalih tiče...

Hju Hangerford je bio vitak i mrzovoljan, dugonog, dugog lica, odeven u skupu ali izbledelu odeću. Veber je bio nizak i mišićav, s paucima tetoviranim preko glave, grudi i ruku. Rumeni Orson Kameni tvrdio je da je vitez, kao i štrkljasti Lusifer Long. Vil iz Šume joj se pohotno cerio čak i dok je klečao. Dik Stro je imao bledoplave oči, kosu belu kao lan i osmeh koji uznemirava. Lice Riđeg Džeka skrivala je oštra narandžasta brada, a govor mu je bio nerazumljiv. „Pregrizao je jezik u svojoj prvoj bici“, objasnio joj je Hangerford.

Dornjani su delovali drugačije. „Ako je veličanstvu po volji“, rekao je Dario, „ova trojica su Crevo, Džerold i Žaba.“

Crevo je bio ogroman i ćelav kao jaje, s ručerdama debelim kao u Snažnog Belvasa. Džerold je bio vitak, visok mladić sa suncem izbeljenim pramenovima u kosi i nasmejanim plavozelenim očima. *Mogu da se kladim da je taj osmeh osvojio mnoga devojačka srca*. Plašt mu je bio od mekane smeđe vune postavljene peščanom svilom, veoma dobre izrade.

Štitonoša Žaba bio je najmlađi od njih trojice, a i najneugledniji. Ozbiljan, zdepast mladić, smeđe kose i oka. Lice mu je bilo četvrtasto, visokog čela, snažne vilice, širokog nosa. Čekinje na obrazima i bradi izgledale su kao kod dečaka koji prvi put pokušava da pusti bradu. Deni nije imala pojma zašto bi ga neko zvao Žaba. *Možda skače dalje od ostalih*.

„Ustanite“, rekla je. „Dario mi kaže da ste iz Dorne. Dornjani će uvek biti

dobrodošli na mom dvoru. Sunčevo koplje je ostalo verno mom ocu kada mu je Uzurpator oteo presto. Sigurno ste prošli kroz mnoge opasnosti da biste do mene došli.“

„Kroz mnoge i premnoge“ reče Džerold, onaj naočiti s pramenovima od sunca u kosi. „Bilo nas je šestorica kada smo pošli iz Dorne, veličanstvo.“

„Žao mi je zbog gubitaka koje ste pretrpeli.“ Kraljica se okrenu ka njegovom krupnom saputniku. „Crevo je čudno ime.“

„Šala, veličanstvo. S brodova. Creva su mi se prevrtala čitavim putem iz Volantisa. Bilo mi je muka i... da ne pričam dalje.“

Deni se nasmeja. „Mislim da slutim, ser. Jesi *ser*, zar ne? Dario mi kaže da si vitez.“

„Ako je veličanstvu po volji, sva trojica smo vitezovi.“

Deni pogleda Darija i vide kako mu srdžba blesnu licem. *Nije znao*. „Vitezovi su mi potrebni“, rekla je.

Ser Baristan je bio sumnjičav. „Ovoliko daleko od Vesterosa lako je tvrditi da je čovek vitez. Jeste li spremni da tu tvrdnju odbranite mačem i kopljem?“

„Bude li potrebno“, reče Džerold, „mada neću tvrditi da se neko od nas može meriti s Baristanom Hrabrim. Veličanstvo, molim te za oprost, ali mi smo došli pred tebe pod lažnim imenima.“

„Znala sam nekoga ko je jednom uradio isto“, reče Deni, „čoveka po imenu Arstan Belobradi. Recite mi onda svoja stvarna imena.“

„Rado... ali ako možemo da zamolimo kraljicu za malo strpljenja, ima li nekog mesta sa manje očiju i ušiju?“

Igre unutar igara. „Ako želite. Skahaze, raščisti dvor.“

Obrijana glava zaurla naređenja. Njegove Bronzane zveri obaviše ostalo, odguravši ostale Vesterošane i molioce iz dvorane. Njeni savetnici su ostali.

„Dakle“, reče Deni, „vaša imena.“

Naočiti mladi Džerold se pokloni. „Ser Džeris Drinkvoter, veličanstvo. Moj mač je tvoj.“

Crevo prekrsti ruke na grudima. „Kao i moj topuz. Ja sam ser Arčibald Ironvud.“

„A ti, ser?“ upita kraljica momka koga su zvali Žaba.

„Ako je veličanstvu po volji, mogu li prvo da joj predam svoj dar?“

„Izvoli“, reče Deneris, radoznalo, ali kada Žaba kroči napred Dario Naharis istupi pred njega i pruži ruku u rukavici. „Daj taj dar meni.“

Bezizražajnog lica, zdepasti mladić se saže, rašnira čizmu i izvadi požuteli pergament iz skrivenog džepa u njoj.

„To je tvoj dar? Nekakva cedulja?“ Dario zgrabi pergament iz Dornjaninove ruke, odmota ga pa se zagleda u pečate i potpise. „Veoma lepo, sve to zlato i trake, ali ja ne čitam te vaše vesteroske žvrljotine.“

„Donesi ga kraljici“, naredi ser Baristan. „Smesta.“

Deni je osećala bes u dvorani. „Ja sam tek mlada devojka, a mlade devojke vole poklone“, rekla je vedro. „Dario, molim te, ne smeš se igrati sa mnom. Daj.“

Pergament je bio napisan zajedničkim jezikom. Kraljica ga je sporo odmotala, proučavajući pečate i potpise. Kada je videla ime ser Vilema Derija, srce joj je malo brže zakuca. Pročitala ga je jednom, pa onda ponovo.

„Možemo li znati šta kaže, veličanstvo?“ upita ser Baristan.

„To je tajni savez“, reč Deni, „sklopljen u Bravosu kada sam bila dete. Ser Vilem Deri ga je potpisao u naše ime, čovek koji je izbavio mene i mog brata sa Zmajkamina pre nego što su Uzurpatorovi ljudi uspeli da nas zgrabe. Princ Oberin Martel je potpisao u ime Dorne, a svedok je bio Morski gospodar Bravosa.“ Pružila je pergament ser Baristanu, da ga sam pročita. „Savez treba zapečatiti brakom, kaže. U zamenu za pomoć Dorne u zbacivanju Uzurpatora, moj brat Viseris treba da uzme Arijanu, kćerku princa Dorana, za svoju kraljicu.“

Stari vitez je polako pročitao sporazum. „Da je Robert znao za ovo, razbio bi Sunčevo koplje kao što je nekada razbio Hrid, pa bi uzeo glave i princa Dorana i Crvene Kobre... a sasvim moguće i glavu te dornske princeze.“

„Nema sumnje da je princ Doran zato odlučio da savez bude tajnan“, primeti Deneris. „Da je moj brat Viseris znao da ga čeka dornska princeza, prešao bi u Sunčevo koplje čim je stasao za ženidbu.“

„I tako prizvao Robertov buzdovan na sebe i na Dornu“, reče Žaba. „Moj otac je bio spreman da čeka dan kada princ Viseris nađe svoju vojsku.“

„Tvoj otac?“

„Princ Doran.“ Kleknuo je. „Veličanstvo, čast mi je da budem Kventin Martel, princ od Dorne i tvoj najverniji podanik.“

Deni se nasmeja.

Dornski princ se zajapuri, a njeni dvorani i savetnici zbunjeno je pogledaše. „Svetlosti?“ upita Skahaz Obrijana glava na giskom jeziku.

„Zašto se smeješ?“

„Zovu ga *žaba*“ odgovori ona, „a sada smo saznali i zašto. U Sedam kraljevstava imamo dečje priče o žabama koje se pretvaraju u prinčeve kada ih poljubi njihova prava ljubav.“ Osmehnuvši se dornskim vitezovima, ponovo je prešla na zajednički jezik. „Reci mi, prinče Dorane, jesi li začaran?“

„Nisam, veličanstvo.“

„Toga sam se i bojala.“ *Ni začaran ni čaroban, avaj. Šteta što je on princ, a ne ovaj plećati s kosom boje peska.* „Svejedno si došao po poljubac. Nameravaš da se oženiš sa mnom. Je li u tome stvar? Dar koji mi donosiš ti si sam. Umesto Viserisa i troje sestre, ti i ja moramo zapečatiti ovaj savez ako želim Dornu.“

„Moj otac se nadao da ću ti biti prihvatljiv.“

Dario Naharis se prezrivo nasmeja. „A ja kažem da si štene. Kraljica pored sebe

mora imati muškarca, ne balavo derišće. Nisi dostojan muž takvoj ženi. Kada obližeš usne, osećaš li još ukus majčinog mleka?“

Ser Džeris Drinkvoter se naroguši na te reči. „Pazi na jezik, plaćeniće. Obraćáš se princu od Dorne.“

„I njegovoj dojlji, izgleda.“ Dario pređe palčevima preko balčaka mačeva pa se opasno osmehnu.

Skahaz iskrivi lice, kao što to samo on ume. „Ovaj momak je možda dobar za Dornu, ali Mirinu je potreban kralj giske krvi.“

„O Dorni znam samo ovo“, reče Reznak mo Reznak. „Dorna su pesak i škorprije i gole crvene planine što se peku pod suncem.“

Odgovorio mu je princ Kventin. „Dorna je pedeset hiljada kopalja i mačeva, zakletih kraljici na vernost.“

„Pedeset hiljada?“ podrugljivo će Dario. „Ja vidim tri.“

„Dosta“, reče Deneris. „Princ Kventin je prešao pola sveta da mi ponudi svoj dar i ne dozvoljavam da se prema njemu ophodite neučtivo.“ Okrenula se Dornjanima. „Šteta što niste došli pre godinu dana. Obećala sam da ću se udati za plemenitog Hizdara zo Loraka.“

Ser Džeris reče: „Još nije prekasno...“

„To ću proceniti ja“, reče Deneris. „Reznaće, postaraj se da princ i njegovi družbenici dobiju odaje dostojne njihovog plemenitog roda i da se svim njihovim željama udovolji.“

„Razumem, svetlosti.“

Kraljica ustade. „Onda smo ovde završili.“

Dario i ser Baristan pođoše za njom stepenicama do njenih odaja. „Ovo sve menja“, reče stari vitez.

„Ovo ne menja ništa“, reče Deni dok joj je Iri skidala krunu. „Kakva korist od tri čoveka?“

„Tri viteza“, reče Selmi.

„Tri lažova“, reče Dario mračno. „Obmanuli su me.“

„A i potkupili te, u to ne sumnjam.“ Nije ni pokušao da porekne. Deni je odmotala pergament pa ga ponovo osmotrila. *Bravos. Ovo je urađeno u Bravosu, dok smo živelu u kući sa crvenim vratima. Zašto se zbog toga osećala tako čudno?*

Shvatila je da se priseća košmara. *Ponekad u snovima ima istine. Je li moguće da Hizdar zo Lorak radi za volšebnike, je li to bilo značenje sna? Je li moguće da san ima poruku? Zar su joj bogovi govorili da odbaci Hizdara i uda se za ovog dornskog princa? Nešto joj zagolica pamćenje. „Ser Baristane, koji je grb kuće Martela?“*

„Sunce probodeno kopljem.“

Sunčev sin. Zadrhtala je. „Senke i šapati.“ Šta je još Kaiti rekla? Bleda kobila i sunčev sin. Tu su bili i lav, i zmaj. Ili sam zmaj ja? „Čuvaj se namirisano

senešala.“ To je pamtila. „Snovi i proročanstva. Zašto uvek moraju biti zagonetke. Mrzim ovo. O, ostavi me, ser. Sutra se udajem.“

Te noći ju je Dario uzeo na svaki način na koji muškarac može uzeti ženu i ona mu se spremno prepustila. Poslednji put, dok je sunce izlazilo, uzela ga je u usta da ponovo naraste, kao što ju je nekada davno naučila Dorea, pa ga je jahala tako žestoko da mu je rana ponovo prokrvarila i na jedan sladak trenutak nije joj bilo jasno je li to on unutar nje ili ona unutar njega.

Međutim, kada se sunce diglo na dan njene svadbe, digao se i Dario Naharis, obukao se, pripasao pojas za mač sa sjajnim zlatnim bludnicama. „Kuda ćeš?“, upita ga Deni. „Zabranjujem ti da danas odeš u izlet.“

„Moja kraljica je surova“, reče njen kapetan. „Ako ne mogu da ubijam tvoje dušmane, kako ću se zabaviti dok se ti udaješ?“

„Pre nego što noć padne više neću imati dušmana.“

„Tek je zora, mila kraljice. Dan je dugačak. Ima vremena za poslednji izlet. Doneću ti glavu Mrkog Bena Plama za svadbeni poklon.“

„Neću glave“, bila je uporna Deni. „Nekada si mi donosio cveće.“

„Neka ti Hizdar donosi cveće. Nije on taj koji će se sagnuti i ubrati maslačak, tačno, ali ima sluge koje će to rado obaviti umesto njega. Imam li tvoju dozvolu da odem?“

„Ne.“ Želela je da ostane i da je zagrlji. *Jednog dana će morati da ode i da se ne vrati*, pomislila je. *Jednog dana će ga neki strelac pogoditi u grudi, ili će ga zaskočiti deseterica s kopljima, mačevima i sekirama, deseterica koja žele da se proslave kao junaci. Petorica će poginuti, ali njena tuga zbog toga neće biti podnošljivija. Jednog dana ću ga izgubiti, kao što sam izgubila svoje sunce i zvezde. Ali molim vas, bogovi, ne danas.* „Vrati se u krevet i poljubi me.“ Niko je nikada nije ljubio kao Dario Naharis. „Ja sam tvoja kraljica i naređujem ti da me jebeš.“

To je trebalo da zvuči izazovno, ali su Dariove oči postale hladne na te reči. „Jebanje kraljica je dužnost kraljeva. Tvoj plemeniti Hizdar može za to da se postara, pošto se venčate. A ako se pokaže suviše uzvišen za tako znojav posao, ima sluge koje će ga i u tome rado odmeniti. Ili ćeš možda pozvati malog Dornjanina u postelju, i njegovog lepuškastog prijatelja, što da ne?“ Izašao je iz ložnice.

Otići će u izlet, shvati Deni, i ako odseče glavu Bena Plama, ući će usred svadbe i baciti je meni pred noge. Sedmoro me spaslo. Zašto nije plemenitijeg roda?

Pošto je on otišao, Misandei je kraljici donela jednostavan obrok od kozjeg sira i maslina, sa suvim grožđem da se zasladi. „Veličanstvu za doručak treba nešto vise od vina. Mnogo si tanka, a danas će ti sigurno trebati snage.“

Na to se Deneris nasmejala, pošto joj je to rekla tako sitna devojčica. Toliko se oslanjala na malu pisarku da je često zaboravljala kako je Misandei tek napunila

jedanaest. Zajedno su jele na terasi. Dok je Deni grickala maslinu, mala Naćanka ju je odmerila očima poput istopljenog zlata pa je rekla: „Nije prekasno da im kažeš kako si rešila da se ne udaš.“

Ipak jeste, pomislila je kraljica tužno. „Hizdarova krv je drevna i plemenita. Naše spajanje će spojiti moje oslobođenike s njegovim narodom. Kada postanemo jedno, jedno će postati i naš grad.“

„Veličanstvo ne voli plemenitog Hizdara. Ova misli da bi radije drugoga da uzmeš za muža.“

Danas ne smem misliti o Dariju. „Kraljica voli koga mora, a ne koga želi.“ Nije više bila gladna. „Ondesi ovu hranu“, rekla je. „Vreme je da se okupam.“

Posle, dok je Jiki brisala Deneris, Iri je prišla s njenim tokarom. Deni je zavidela Dotrakinjama na njihovim šalvarama od sirove svile i raznobojnim prslucima. U njima je mnogo svežije nego u tokaru s teškim obrubom od bisera. „Pomozi mi da ovo obmotam oko sebe. Ne mogu sama da se snađem s tolikim biserima.“

Trebalo bi da se raduje svadbi i noći koja sledi. Prisetila se noći svog prvog venčanja, kada je kal Drogo uzeo njeno devičanstvo pod tuđinskim zvezdama. Prisetila se koliko je bila prestravljena i koliko uzbuđena. Hoće li biti isto s Hizdarom? *Neće. Nisam devojka koja sam bila, a on nije moje sunce i zvezde.*

Misandei je ponovo izašla iz piramide. „Reznak i Skahaz mole da im se ukaže čast da isprate veličanstvo u Hram milosti. Reznak je naredio da sprema tvoju nosiljku.“

Unutar gradskih zidina Mirinjani su retko hodali. Više su voleli nosiljke i stolice na motkama, koje su robovi nosili na ramenima. „Konji prljaju ulice“, rekao joj je neki čovek iz roda Zaka, „a robovi ne.“ Deni je oslobodila robove, ali su ulice svejedno bile zakrčene nosiljkama, a nijedna od njih nije začarana lebdela kroz vazduh.

„Dan je prevruć da se zatvorim u nosiljku“, rekla je Deni. „Neka mi osedlaju srebrnu ždrebicu. Neću otići pred mog gospodara muža na leđima nosača.“

„Veličanstvo“, reče Misandei, „ovoj je veoma žao, ali u tokaru ne možeš da jašeš.“

Mala pisarka je bila u pravu, kao i mnogo puta pre. Tokar nije odora za sedlo. Deni iskrivi lice. „Kako ti kažeš. Ali neću ni u nosiljku. Ugušila bih se iza zavesa. Neka sprema stolicu.“ Ako mora da nosi zečje usi, bar neka je svi zečevi vide.

Kada je Deni sišla, Reznak i Skahaz pali su na kolena. „Veličanstvo sija tako blistavo da će zaslepiti svakog čoveka koji se usudi da je pogleda“, rekao je Reznak. Senešal je na sebi imao tokar od tamnocrvenog somota sa zlatnim resama. „Hizdar zo Lorak je najsrećniji što će te imati... a i ti što ćeš imati njega, ako smem sebi da dozvolim to da kažem. Vaše spajanje spašće naš grad, videćeš.“

„Molimo se da je tako. Hoću da posadim stabla maslina i vidim ih kako daju ploda.“ *Je li bitno što mi Hizdarovi poljupci ne pružaju zadovoljstvo? Mir će mi*

pružiti zadovoljstvo. Jesam li ja kraljica ili samo žena?

„Na ulicama će biti silan svet.“ Obrijana glava je na sebi imao nabranu crnu suknju i grudni oklop ukrašen kao mišićave grudi, a pod miškom je držao bronzanu kacigu u obliku zmijske glave.

„Ne treba valjda da ih se bojim? Tvoje Bronzane zveri će me sačuvati od svake napasti.“

U osnovi Velike piramide uvek je vladao polumrak. Trideset stopa debeli zidovi prigušivali su huk ulica i sprečavali ulazak jare, tako da je unutra bilo sveže i sumračno. Njena pratnja se postrojavala kod kapije. Konji, mazge i magarci čuvali su se u zapadnim štalama, slonovi u istočnim. Deni je zajedno s piramidom dobila i tri te ogromne čudne zveri. Podsećali su je na čosave sive mamute, mada su im kljove bile zatupljene i pozlaćene, a oči tužne.

Našla je Snažnog Belvasa kako jede grožđe, dok Baristan Selmi posmatra konjušara kako mu sedla šarca. Trojica Dornjana pričala su s njim, ali su ućutali kada se kraljica pojavila. Njihov princ kleknu. „Veličanstvo, moram da te zamolim. Mog oca snaga izdaje, ali je njegova posvećenost tvom cilju snažna kao i pre. Ako ti moje ponašanje ili moja ličnost nisu po volji, meni je iskreno žao, ali...“

„Ako ćeš da mi budeš po volji, ser, raduj se zbog mene“, reče Deneris. „Ovo je dan moje svadbe. U Žutom gradu će plesati, u to ne sumnjam.“ Uzdahнула je. „Ustani, moj prinče, i osmehni se. Jednog dana ću se vratiti u Vesteros da zauzmem presto svog oca i obratiću se Dorni za pomoć. Ali danas su Junkajani okružili moj grad čelikom. Možda ću stradati pre nego što vidim svojih Sedam kraljevstava. Možda će stradati Hizdar. Vesteros će možda progutati talasi.“ Deni ga poljubi u obraz. „Hajde. Vreme je da se udam.“

Ser Baristan joj je pomogao da sedne na nosiljku. Kventin se pridružio svojim Dornjanima. Snažni Belvas je zagrmio da otvore kapiju i Deneris Targarjen su izneli na sunce. Selmi je jahao pored nje na šarcu.

„Reci mi“, kazala je Deni dok je povorka skretala ka Hramu milosti, „da su moj otac i moja majka bili slobodni da slede svoje srce, s kim bi se venčali?“

„To je bilo davno. Veličanstvo ne poznaje te ljude.“

„Ti ih poznaješ. Reci mi.“

Stari vitez nakloni glavu. „Tvoja mati kraljica je uvek bila svesna svojih dužnosti.“ Bio je naočit u zlatnom i srebrnom oklopu, dok mu je beli plašt vijorio sa ramena, ali je govorio kao čovek koga muči bol, kao da je svaka reč kamen koji izbacuje iz sebe. „Kao devojka, međutim.. jednom se zaljubila u mladog viteza iz olujnih zemalja koji je nosio njenu maramu na turniru i proglasio je za kraljicu lepote i ljubavi. Kratko je to trajalo.“

„Šta se desilo s tim vitezom?“

„Odložio je koplje onog dana kada se tvoja gospa mati udala za tvog oca. Postao je veoma pobožan i čuli su ga da govori kako samo Devica može da zameni kraljicu Raelu u njegovom srcu. Njegova strast je naravno bila nemoguća. Običan

vitez nije dostojan pratilac princezi kraljevske krvi.“

A Dario Naharis je samo plaćenik, nije dostojan ni da stavi mamuze na čizme običnom vitez. „A moj otac? Je li postojala neka žena koju je voleo više od svoje kraljice?“

Ser Baristan se promeškolji u sedlu. „Ne... ne bih rekao voleo. Možda je *želeo* bolja reč, ali... to su bile samo kuhinjske glasine, šaputanja pralja i konjušara...“

„Hoću da znam. Oca nisam upoznala. Hoću da znam sve o njemu. I dobro... i ono drugo.“

„Razumem.“ Beli vitez je pažljivo birao reči. „Princ Eris... u mladosti ga je zanela izvesna gospa iz Livačke stene, rođaka Tivina Lanistera. Kada su se ona i Tivin venčali, tvoj otac je popio previše vina na svadbenoj gozbi pa su ga čuli kako govori da je velika šteta što je ukinuto gospodarsko pravo prve noći. Pijana šala, ništa više, ali Tivin Lanister nije bio čovek koji će takve reči zaboraviti, niti... slobode koje je tvoj otac sebi dao dok su ih pratili u bračnu postelju.“ Lice mu je porumenelo. „Previše sam rekao, veličanstvo. Nisam...“

„*Uzvišena kraljice, pozdrav!*“ Druga povorka im se pridružila a Hizdar zo Lorak joj se osmehivao iz svoje nosiljke. *Moj kralj.* Deni se pitala gde li je Dario Naharis, šta sada radi. *Da je ovo priča, dojurio bi galopom baš dok stižemo pred hram da izazove Hizdara na dvoboj za moju ruku.*

Jedna pored druge, kraljičina i Hizdarova povorka sporo su prolazile kroz Mirin, sve dok se napokon Hram milosti nije ukazao pred njima, sa zlatnim kupolama blistavim na suncu. *Prelepo je,* pokušala je kraljica da kaže sebi, ali unutar nje se nalazila neka budalasta devojčica koja je prosto morala da se osvrće i pogledom traži Darija. *Da te voli, došao bi i oteo te mačem, kao što je Regar odneo onu svoju severnjakinju,* bila je uporna devojčica u njoj, ali je kraljica znala da je to glupost. Čak i da je njen kapetan dovoljno lud da pokuša, Bronzane zveri bi ga sasekle pre nego što joj pride na stotinu koraka.

Galaca Galare ih je čekala pred vratima hrama, okružena sestrama u belom, ružičastom i crvenom, plavom, zlatnom i purpurnom. *Manje ih je nego pre.* Deni je pogledom potražila Ezaru i nije je videla. *Zar je krvavi proliv čak i nju odneo?* Mada je kraljica pustila da Astaporani pocrkaju od gladi pred zidovima da se boleština ne bi raširila, ona je svejedno napredovala. Mnoge je pokosila: oslobođenike, najamnike, Bronzane zveri, čak i Dotrake, mada zasad nijednog Neokaljanog. Molila se da je najgore prošlo.

Milosti su iznele stolicu od slonovače i zlatnu posudu. Otmeno držeći tokar da ne stane na rese, Deneris Targarjen se spustila na mekani somotski jastuk, a Hizdar zo Lorak je kleknuo, razvezao njene sandale i oprao joj stopala dok je pedeset evnuha pevalo a deset hiljada očiju posmatralo. *Ima nežne ruke,* razmišljala je dok su joj topla mirisna ulja tekla između prstiju. *Ako ima nežno srce, možda ću ga s vremenom zavoleti.*

Pošto joj je oprao stopala, Hizdar ih je osušio mekanim peškirom, ponovo joj

vezao sandale pa joj pomogao da ustane. Držeći se za ruke, ušli su za Zelenom milošću u hram, gde je vazduh bio gust od tamjana a giski bogovi stajali zaogrnuti senkama u nišama.

Četiri sata kasnije, ponovo su izašli kao muž i žena, vezani za ruke i noge lancima od žutog zlata.

DŽON

Kraljica Selisa se obrušila na Crni zamak sa svojom kćerkom i kćerkinom ludom, svojim služavkama i dvorskim damama i pratnjom od pedeset vitezova, zakletih mačeva i oklopnih pešaka. *To su sve kraljičini ljudi*, znao je Džon Snežni. *Možda prate Selisu, ali zapravo služe Melisandru*. Crvena sveštenica ga je upozorila na njihov dolazak čitav dan pre nego što je iz Istočne morobdije stigao gavran s porukom.

Kraljičinu je družinu dočekaao pred štalom, u pratnji Satena, Bouena Marša i šestorice stražara u dugačkim crnim odorama. Ne bi valjalo da se pred kraljicom pojavio bez lične pratnje, ako je makar i pola onoga što su o njoj čuli tačno. Možda bi pomislila da je konjušar, pa mu dala uzde svog konja.

Sneg je napokon otišao na jug i dao im malo predaha. U vazduhu je čak bilo i nagoveštaja toplote dok je Džon Snežni klečao pred tom južnjačkom kraljicom. „Veličanstvo. Crni zamak želi dobrodošlicu tebi i tvojima.“

Kraljica Selisa ga je pogledala s visine. „Zahvaljujem ti. Otprati me do svog lorda zapovednika.“

„Moja braća su mene izabrala za tu čast. Ja sam Džon Snežni.“

„Ti? Rekli su da si mlad, ali...“ Lice kraljice Selise bilo je kiselo i bledo. Imala je krunu od crvenog zlata sa šiljcima u obliku plamena, istu kakvu je nosio Stanis. „...možeš ustati, lorde Snežni. Ovo je moja kći Širin.“

„Princezo.“ Džon obori glavu. Širin je bila neugledno dete, još ružnije zbog sive ljuspe od koje su joj vrat i deo obraza bili grubi, sivi i ispucali. „Moja braća i ja stojimo ti na raspolaganju“, rekao je devojčici.

Širin pocrvene. „Hvala ti, moj gospodar!“

„Mislim da mog srodnika ser Aksela Florenta poznaješ?“, nastavila je kraljica.

„Samo preko gavrana.“ *I iz priča*. Pisma koja je primao iz Istočne morobdije mnogo su govorila o ser Akselu Florentu, a malo toga dobrog. „Ser Aksele.“

„Lorde Snežni.“ Zdepast čovek, Florent je imao kratke noge i široke grudi. Grube malje kojima su mu obrasli obrazi i podbradak štrcale su mu takođe iz ušiju i nozdrva.

„Moji verni vitezovi“, nastavila je kraljica Selisa. „Ser Narbert, ser Beneton, ser Brus, ser Patrek, ser Dorden, ser Malegorn, ser Lambert, ser Perkin.“ Svaki plemić se redom poklonio. Nije se potrudila da predstavi ludu, ali je kravlja zvona na njegovoj rogatoj kapi i kariranu tetovaža na njegovim nadutim obrazima bilo teško prevideti. *Zakrpa*. Koter Hridni je i njega spomenuo u pismima. Hridni je tvrdio da je ovaj slaboumnik.

Onda je kraljica pozvala još jednog neobičnog člana svoje pratnje: visokog i suvog čoveka, čiju je visinu naglašavala neobična trospratna kapa od purpurne čoje. „A ovde imamo časnog Tiha Nestorisa, izaslanika Gvozdene banke iz

Bravosa, koji je došao na pregovore s veličanstvom, kraljem Stanisom.“

Bankar je digao kapu i duboko se poklonio. „Lorde zapovedniče. Zahvaljujem tebi i tvojoj braći na gostoprimstvu.“ Zajednički jezik je govorio savršeno, s jedva primetnim naglaskom. Bravošanin je bio pola stope viši od Džona, a s vrha brade duge malje upredene kao uže spuštale su mu se gotovo do pojasa. Odora mu je bila dostojanstvena, ljubičasta, obrubljena hermelinom. Visok krut okovratnik uokvirivao mu je uzano lice. „Nadam se da ti neću biti prevelika smetnja.“

„Nipošto, moj gospodaru. Iskreno si dobrodošao.“ *Dobrodošliji nego ova kraljica, ako ćemo pravo.* Koter Hridni je unapred poslao gavrana da javi o bankarovom dolasku. Džon Snežni od tada gotovo da nije mislio ni o čemu drugom.

Ponovo se okrenuo kraljici. „Kraljevske odaje u Kraljevoj kuli spremljene su za veličanstvo, koliko god želite da ostanete sa nama. Ovo je naš lord kućeupravitelj, Bouen Marš. Naći će smeštaj za tvoje ljude.“

„Baš ljubazno što ćete nam naći mesta.“ Kraljičine reči bile su učtive, mada je njen ton govorio: *To je tvoja dužnost i bolje bi ti bilo da mi se odaje dopadnu.* „Nećemo dugo biti sa vama. Najviše nekoliko dana. Nameravamo da nastavimo u naše novo sedište u Noćnoj tvrđavi čim se odmorim. Put iz Morobdije bio je naporan.“

„Razumem, veličanstvo“, reče Džon. „Sigurno želite da se ugrejete i nešto pojedete. Topao obrok vas čeka u zajedničkoj prostoriji.“

„Vrlo dobro.“ Kraljica osmotri dvorište. „Međutim, pre svega želimo da se posavetujemo sa gospom Melisandrom.“

„Naravno, veličanstvo. I njene odaje su u Kraljevoj kuli. Ovamo, molim te.“ Kraljica Selisa klimnu, uze kćer za ruku pa mu dozvoli da je povede. Ser Aksel, bravoski bankar i ostatak njene družine su ih pratili, kao pačići umotani u vunu i krzno.

„Veličanstvo“, reče Džon Snežni, „moji graditelji su učinili sve što su mogli da Noćna tvrđava bude spremna za tvoj dolazak... svejedno dobar njen deo i dalje je u ruševinama. To je velik zamak, najveći na Zidu, i uspeh smo da obnovimo tek jedan njegov deo. Možda bi ti bilo prijatnije u Istočnoj morobdiji.“

Kraljica Selisa šmrknu. „Završili smo s Morobdijom. Tamo nam se nije dopalo. Kraljica bi trebalo da bude gospodarica pod sopstvenim krovom. Otkrili smo da je onaj tvoj Koter Hridni neotesan i neprijatan čovek, svadljivac i škrtac.“

Trebalo je da čuješ šta Koter kaže o tebi. „Veoma mi je žao zbog toga, ali se bojim da će se veličanstvu uslovi u Noćnoj tvrđavi dopadati još i manje. Reč je o utvrdi a ne o palati. To je mračno i hladno mesto. Dok je Morobdija...“

„Morobdija nije bezbedna.“ Kraljica je spustila šaku kćerki na rame. „Ovo je kraljeva jedina naslednica. Širin će jednog dana sedeti na Gvozdenom prestolu i vladati nad Sedam kraljevstava. Nju moramo da čuvamo, a napad će, kad dođe, udariti u Morobdiju. Noćna tvrđava je mesto koje je moj muž izabrao za svoje sedište, i tu ćemo i mi da obitavamo. Mi smo - *oh!*“

Ogromna senka izroni iza njih iz ruševina Kule lorda zapovednika. Princeza Širin kriknu, a trojica kraljičinih vitezova zinuše kao jedan. Četvrti opsova. „*Sedmero nas spaslo*“, reče on, potpuno zaboravivši svog novog crvenog boga.

„Ne bojte se“, reče im Džon. „On nije opasan, veličanstvo. To je Van Van.“

„Van Veg Van Dar Van.“ Džinov glas je tutnjao kao stena koja se kotrlja niz planinu. Kleknuo je pred kraljicom i njenom pratnjom. Čak i klečeći, bio je mnogo viši od njih. „Klekne kraljica. Mala kraljica.“ Reči kojima ga je bez sumnje naučio Štavljeni.

Oči princeze Širin bile su razrogačene. „To je *džini* Pravi izistinski džin, kao iz priča. Ali zašto priča tako smešno?“

„Zasad je naučio samo nekoliko reči zajedničkog jezika“, reče Džon. „Džinovi u svojoj zemlji govore stari jezik.“

„Smem li da ga dodirnem?“

„Bolje nemoj“, upozorila je njena majka. „Vidi ga samo. Prljavo stvorenje.“ Kraljica je namršteno pogledala Džona. „Lorde Snežni, šta ova zver traži na našoj strani Zida?“

„Van Van je gost Noćne straže, kao i vi.“

Kraljici se taj odgovor nije dopao. Kao ni njenim vitezovima. Ser Aksel je zgađeno iskrivio lice, ser Brus se nervozno zasmeljio, ser Narbert je rekao: „Ja sam čuo da su svi džinovi mrtvi.“

„Gotovo svi.“ *Igrit je plakala za njima.*

„U mraku mrtvi plešu.“ Zakrpa je pomerio noge u nakaznom plesnom koraku. „Znam to, znam to, o o o.“ Neko mu je u Morobdiji sašio karirani plašt od krzna dabra, ovčjih koža i zečjeg krzna. Na kapi je imao rogove s kojih su visila zvonca i dugačke smeđe pokrivače za uši od veveričjeg krzna. Zvoncao je od svakog koraka.

Van Van ga je oduševljeno posmatrao, ali kada je džin pružio ruku ka njemu, luda je odskočio zveckajući. „O ne, o ne, o ne.“ Na to se Van Van naglo osovio na noge. Kraljica je zgrabila princezu Širin pa ju je povukla unatrag, njeni vitezovi su se mašili mačeva a Zakrpa se prepadnut zanjihao, sapleo i pao na dupe u sneg.

Van Van počeo da se smeje. Džinov smeh ume da nadjača i riku zmaja. Zakrpa pokri uši, princeza Širin zagnjuri lice u majčina krzna a najsmelijem među kraljičinim vitezovima pođe napred, s oružjem u ruci. Džon diže ruku da ga zaustavi. „Ne bih ti savetovao da ga razjariš. Vрати čelik u korice, ser. Štavljeni, vodi Van Vana nazad u Hardinovu kulu.“

„Jede sada Van Van?“, upita džin.

„Jede sada“, složio se Džon. Štavljenem je rekao: „Poslaću mu bure s povrćem i meso za tebe. Založite vatru.“

Štavljeni se iskezi. „Hoću, moj gospodar, ali u Hardinovoj je led ledeni. Možda bi moj gospodar mogao da pošalje i vina da nas zagreje.“

„Za tebe. Ne i za njega.“ Van Van pre dolaska u Crni zamak nikada nije okusio

vina, i ono mu se silno dopalo. *Previše mu se dopalo.* Džon je sada imao mnogo drugih briga, tako da mu nije trebao i pijani džin. Ponovo se okrenuo kraljičinim vitezovima. „Moj gospodar otac je govorio kako čovek nikada ne sme da isuče mač ako ne namerava da ga upotrebi.“

„I nameravao sam da ga upotrebim.“ Vitez je bio izbrijan i opaljen vetrom; pod plaštom od belog krzna imao je srebrotkanu tuniku ukrašenu plavom petokrakom zvezdom. „Koliko sam ja razumeo, Noćna straža štiti kraljevstvo od takvih čudovišta. Niko nije spomenuo da ih čuvate kao ljubimce.“

Još jedna jebena južnjačka budala. „Ti si...?“

„Ser Patrek od Kraljeve planine, ako je po volji mom gospodaru.“

„Ne znam kako poštujete prava gostoprinstva na tvojoj planini, ser. Na severu su ona svetinja. Van Van je ovde gost.“

Ser Patrek se osmehnu. „Reci mi, lorde zapovedniče, ako se pojave Tuđini, hoćeš li i njima ponuditi gostoprinstvo?“ Vitez se okrenu svojoj kraljici. „Veličanstvo, ovo ovde je Kraljeva kula, ako ne grešim. Mogu li imati tu čast?“

„Ako želiš.“ Kraljica ga uze za ruku pa prođe kraj ljudi Noćne straže ni ne pogledavši ih.

Ti plamenovi na kruni nešto su najtoplije kod nje. „Lorde Tiho“, reče Džon. „Jedan trenutak, molim te.“

Bravošanin zastade. „Nisam lord ja. Samo običan sluga Gvozdene banke iz Bravosa.“

„Koter Hridni mi javlja da si u Morobdiju stigao sa tri broda. S galeasom, galijom i kogom.“

„Baš tako, moj gospodaru. Plovidba u ovo doba može biti opasna. Jedan brod sam može da potone, dok tri mogu jedan drugome da pomažu. Gvozdена banka u takvim pitanjima uvek postupa promišljeno.“

„Možda možemo da popričamo nasamo pre nego što odeš?“

„Stojim ti na usluzi, lorde zapovedniče. A u Bravosu mi kažemo da nema boljeg časa od sadašnjeg. Da li on odgovara?“

„Zašto da ne. Hoćemo li se povući u moje odaje, ili želiš da vidiš vrh Zida?“

Bankar pogleda uvis, ka ledu koji se uzdizao ogroman i prostran naspram neba. „Bojim se da će na vrhu biti ledeno.“

„Hoće, a i vetrovito. Čovek nauči da ne hoda blizu ivice. Dešavalo se da vetar odnese ljude. Svejedno. Na svetu ne postoji ništa nalik na Zid. Možda ti se više nikada neće ukazati prilika da se na njega popneš.“

„Bez sumnje ću se na samrtnoj postelji kajati zbog svog opreza, ali posle dugačkog dana u sedlu, topla soba mi zvuči primamljivije.“

„Onda idemo u moju odaju. Satene, donesi nam kuvanog vina.“

U Džonovim odajama iza arsenala vladao je mir, mada nisu bile posebno tople. Vatra je zgasla pre nekog vremena; Saten nije bio tako marljiv u njenom održavanju

kao Žalobni Ed nekada. Mormontov gavran ih je pozdravio krikom: „*Kukuruza!*“ Džon je okačio plašt. „Došao si tražeći Stanisa, je li to tačno?“

„Jeste, moj gospodaru. Kraljica Selisa je predložila da po gavranu pošaljemo glas u Čardak šumski, da obavestimo veličanstvo da ga čekam kad bude imao slobodnog vremena u Noćnoj tvrđavi. Pitanje koje imam da mu iznesem previše je osetljivo da bi se poverilo pismima.“

„Dug.“ *Šta bi drugo moglo biti?* „Njegov dug? Ili dug njegovog brata?“

Bankar spoji vrhove prstiju. „Bilo bi neprimereno da ja raspravljam o postojanju ili nepostojanju dugova lorda Stanisa. Što se kralja Roberta tiče... zaista smo imali zadovoljstvo da pomognemo kralju Robertu kada mu je to bilo potrebno. Dokle god je Robert živeo, sve je bilo dobro. Sada je, međutim, Gvozdeni presto obustavio sve isplate.“

Zar je moguće da su Lanisteri baš tolike budale? „Ne možete valjda smatrati Stanisa odgovornim za dugove njegovog brata.“

„Dugovi pripadaju Gvozdenom prestolu“, izjavio je Tiho, „a ko sedi na toj stolici mora da ih plati. Pošto su se mladi kralj Tomen i njegovi savetnici pokazali kao krajnje zadržani, nameravamo da temu načnemo sa kraljem Stanisom. Bude li on vredniji našeg poverenja, naravno da će nam biti veliko zadovoljstvo da mu pomognemo koliko god je potrebno.“

„*Pomognemo*“, zakrešta gavran. „*Pomognemo, pomognemo, pomognemo.*“

Dobar deo toga Džon je naslutio čim je čuo da Gvozdena banka šalje izaslanika na Zid. „Poslednje vesti kažu da je kralj krenuo na Zimovrel, da se sukobi s lordom Boltonom i njegovim saveznicima. Možeš tamo da ga potražiš, ako želiš, mada to može biti opasno. Možda ćeš se naći usred rata.“

Tiho obori glavu. „Mi koji služimo Gvozdenoj banci suočavamo se sa smrću jednako često kao vi koji služite Gvozdenom prestolu.“

Zar njemu služim? Džon Snežni nije više bio siguran. „Mogu da ti obezbedim konje, provijant, vodiče, sve što je potrebno da stigneš do Čardaka šumskog. Odatle ćeš morati sam da nađeš put do Stanisa.“ *I vrlo lako nađeš njegovu glavu na kocu.* „To će koštati.“

„*Koštati*“, zakrešta Mormontov gavran. „*Koštati, koštati...*“

„Sve nešto košta, zar ne?“ Bravošanin se osmehnu. „Šta je potrebno Straži?“

„Za početak, tvoji brodovi. Sa posadama.“

„Sva tri? Kako ću se vratiti u Bravos?“

„Potrebni su mi za samo jedno putovanje.“

„Neko opasno putovanje, slutim. *Za početak*, rekao si?“

„Potreban nam je i zajam. Dovoljno zlata da nas prehrani do proleća. Da kupim hranu i unajmim brodove koji će je prevesti.“

„Do proleća?“ Tiho uzdahnu. „To nije moguće, moj gospodaru.“

Šta mu je ono Stanis bio rekao? *Cenjkaš se kao baba oko repe, lorde Snežni. Da*

te Ned Stark nije napravio s nekom piljaricom? Možda i jeste.

Potrajalo je gotovo čitav sat pre nego što je nemoguće postalo moguće, a još jedan sat pre nego što su se složili oko uslova. Vrč kuvanog vina koji im je Saten doneo pomogao je da prevaziđu sporne tačke. Kada je Džon Snežni potpisao pergament s ugovorom koji je Bravošanin sastavio, obojica su bili pripiti i prilično nezadovoljni. Džon je smatrao da je to dobar znak.

Sa tri bravoska broda flota u Morobdiji će brojati jedanaest, među njima onog ibenskog kitolovca koga je Koter Hridni prisvojio po Džonovom naređenju, trgovačku galiju iz Pentosa pribavljenu na sličan način i tri olupana liska ratna broda, ostatke nekadašnje flote Saladora Sana koju su jesenje oluje poterale na sever. Sva tri Sanova broda morala su pod hitno da se poprave, ali je do sada to sigurno već obavljeno.

Jedanaest brodova nije dovoljno, ali ako bude duže čekao, slobodni narod u Tvrdidomu će pomreti pre nego što stigne spas. *Isplovi sada ili uopšte nemoj.* Hoće li Majka Krtica i njen narod biti dovoljno očajni da živote povere Noćnoj straži, to je već nešto drugo...

Dan se smračio kada su Tiho Nestoris i on izašli. Počeo je da pada sneg. „Izgleda da je naš predah bio kratak.“ Džon se čvršće umota u plašt.

„Zima samo što nije. Kada sam isplovio iz Bravosa bilo je leda po kanalima.“

„Tri moja čoveka nedavno su prošla kroz Bravos“, reče mu Džon. „Stari meštar, pevač i mladi kućupravitelj. Pratili su jednu divljanku i njeno dete u Starigrad. Pretpostavljam da ih nisi sreo?“

„Bojim se da nisam, moj gospodar. Vesterošani prolaze kroz Bravos svakog dana, ali većina prolazi kroz Krporevevu luku. Brodovi Gvozdene banke vezani su u Purpurnoj luci. Ako želiš, mogu se raspitati za njih kada se vratim kući.“

„Nema potrebe. Do sada bi već trebalo da su na sigurnom u Starigradu.“

„Nadajmo se da je tako. Uzano more je opasno u ovo doba godine, a u poslednje vreme ima neprijatnih vesti o čudnim brodovima na Stepenicama.“

„Salador San?“

„Liski gusar? Neki kažu da se vratio u stara lovišta, tako je. A ratna flota lorda Redvina takođe sporo ide kroz Slomljenu ruku. Vraća se kući, bez svake sumnje. Oni i njihovi brodovi nama su dobro poznati. Ne, ova druga jedra... dalje sa istoka, možda... čuju se čudne priče o zmajevima.“

„Kad bismo samo imali jednog ovde. Zmaj bi sve prilično zagrejao.“

„Moj gospodar se šali. Oprostićeš mi što se ne smejem. Mi Bravošani smo potomci onih koji su izbegli iz Valirije, pred srdžbom njenih gospodara zmajeva. Nama zmajevi nisu zabavni.“

Da, to ima smisla. „Molim te oprosti, lorde Tiho.“

„Nema potrebe, lorde zapovedniče. Sada shvatam da sam ogladneo. Čoveku proradi apetit kada pozajmljuje tolike svote. Hoćeš li me molim te uputiti ka vašoj gozbenoj dvorani?“

„Sam ću te tamo odvesti.“ Džon pokaza. „Ovamo.“

Pošto su stigli, bilo je neučtivo ne prelomiti hleb s bankarom, tako da je Džon poslao Satena da im donese hranu. Vest o pridošlicama izmamila je gotovo sve ljude koji nisu bili na dužnosti ili u snu, te je podrum bio prepun i topao.

Same kraljice nije bilo, niti njene kćeri. Do sada su se verovatno smestile u Kraljevu kulu. Tu su međutim bili ser Brus i ser Malegorn, koji su zabavljali okupljenu braću najnovijim vestima iz Morobdije i dalje, od preko mora. Tri kraljičine gospe sedele su zajedno, okružene svojim služavkama i divljenjem desetine braće Noćne straže.

Bliže vratima, kraljičina desnica je nasrnuo na dva petla, glođući koske i zalivajući svaki gutljaj pivom. Kada je ugledao Džona Snežnog, Aksel Florent je bacio kosku u stranu, obrisao usta nadlanicom pa mu prišao. S krivim nogama, širokim grudima i klempavim ušima, delovao je komično, ali je Džon znao da ne bi valjalo da mu se smeje. On je bio stric kraljice Selise i među prvima koji su posle nje prihvatili Melisandrinog crvenog boga. *Iako sam nije okrvavio ruke, nije ništa bolji od rodoubice.* Melisandra je spalila brata Aksela Florenta, rekao mu je meštar Emon, ali ser Aksel ni prstom nije mrdnuo da ga spase. *Kakav to čovek može mirno da stoji i gleda kako mu rođeni brat živ gori?*

„Nestoris“, reče ser Aksel, „i lord zapovednik. Mogu li da vam se pridružim?“ Seo je na klupu pre nego što su stigli da odgovore. „Lorde Snežni, mogu li da te pitam... ta divljanska princeza o kojoj je pisao kralj Stanis... gde bi ona mogla biti, moj gospodaru?“

Mnogo milja daleko, pomisli Džon. *Ako su bogovi milostivi, do sada je već našla Tormunda Džinoubicu.* „Val je mlađa sestra Dale, koja je bila žena Mensa Rajdera i majka njegovog sina. Kralj Stanis je zarobio Val i dete pošto je Dala umrla na porođaju, ali ona nije princeza, ne kako bi ti shvatio tu reč.“

Ser Aksel slegnu ramenima. „Šta god da je, u Istočnoj Morobdiji su ljudi tvrdili da je cura lepa. Voleo bih da je vidim sopstvenim očima. Neke od tih divljanki, pa, čovek bi morao naopačke da ih okrene da obavi bračnu dužnost. Ako je po volji lordu zapovedniku, dovedi je, da je vidimo.“

„Ona nije konj da se izvodi na pregled, ser.“

„Obećavam da joj neću brojati zube.“ Florent se iskezi. „Ma, ništa se ne boj, ponašaću se prema njoj sa svim poštovanjem koje zaslužuje.“

On zna da je nemam. U selu nema tajni, a u Crnom zamku još i manje.

O Valinom odsustvu niko nije govorio javno, ali su neki ljudi znali, a braća su noću pričala u zajedničkoj dvorani. *Šta li je čuo?*, pitao se Džon. *Koliko veruje?* „Oprosti mi ser, ali Val nam se neće pridružiti.“

„Onda ću ja kod nje. Gde držiš curu?“

Daleko od tebe. „Na sigurnom. Dosta, ser.“

Vitez se zarumeneo. „Moj gospodaru, da nisi zaboravio ko sam ja?“ Dah mu je

smrdeo na pivo i crni luk. „Moram li da razgovaram sa kraljicom? Dovoljno je da veličanstvo kaže jednu reč pa ću tu divljanku isterati голу u dvoranu, da je na miru razgledam.“

To bi bio zgodan trik, čak i za jednu kraljicu. „Kraljica nikada ne bi zloupotrebila naše gostoprimstvo“, reče Džon, u nadi da je to istina. „Sada se bojim da moram otići, pre nego što prekršim dužnosti domaćina. Lorde Tiho, molim te da mi oprostiš.“

„Da, naravno“, reče bankar. „Bilo mi je zadovoljstvo.“

Napolju je sneg gušće padao. Na drugoj strani dvorišta Kraljeva kula pretvorila se u ogromnu senku, a svetla u njenim prozorima sakrio je sneg što pada.

Pošto se vratio u svoju odaju, Džon je zatekao gavrana Matorog Medveda na naslonu stolice od hrastovine i kože, iza stola. Čim je ušao ptica je zakreštala tražeći hranu. Džon je uzeo punu šaku suvog zrnevlja iz džaka kraj vrata pa ga je rasuo po podu, a onda preuzeo stolicu.

Tiho Nestoris je ostavio jedan primerak njihovog sporazuma. Džon ga je triput pročitao. *To je bilo jednostavno, pomislio je. Jednostavnije nego što sam se i usudio da se nadam. Jednostavnije nego što bi trebalo da bude.*

Obuzeo ga je nekakav nemir. Bravoski novac će omogućiti Noćnoj straži da kupi hranu s juga kada joj ponestane zaliha, dovoljno hrane da prežive zimu, koliko god dugačka bila. *Ako zima bude dugačka i teška uvalićemo se u tolike dugove da se nikada iz njih nećemo izbaviti,* podsetio je Džon samog sebe, *ali kada je izbor između duga i smrti, mora da se pozajmljuje.*

Svejedno, to nije moralo da mu se dopada. A kada dođe proleće, kada dođe čas da se sve to zlato vrati, dopadaće mu se još i manje. Tiho Nestoris je na njega ostavio utisak pristojnog i učtivog čoveka, ali kada je reč o naplati dugova, Gvozdeni banku iz Bravosa prate strašni glasovi. Svaki od Devet slobodnih gradova ima banku, a neki i više njih, i one se otimaju oko svakog novčića kao psi oko kosti, ali je Gvozdena banka bogatija i moćnija od svih ostalih zajedno. Kada prinčevi odbiju da plate dugove manjim bankama, upropašteni bankari prodaju ženu i decu u ropstvo i seku vene. Kada prinčevi ne plate Gvozdenoj banci, novi prinčevi pravo niotkuda dolaze da zauzmu njihovo mesto.

Što će siroti debeljuškasti Tomen možda uskoro osetiti na svojoj koži. Nema sumnje da su Lanisteri imali valjane razloge da odbiju vraćanje dugova kralja Roberta, ali je to svejedno bila ludost. Ako Stanis ne bude previše zadržat da odbije njihove uslove, Bravošani će mu dati sve neophodno zlato i srebro, dovoljno novca da kupi desetinu najamničkih četa, da podmiti stotinu lordova, da svoje ljude plati, nahrani, opremi i naoruža. *Ako Stanis ne leži mrtav pod zidinama Zimovrela, možda je upravo osvojio Gvozdeni presto.* Pitao se je li Melisandra to videla u svojim vatrama.

Džon se naslonio, zevnuo, protegnuo. Sutra će sastaviti naređenja za Kotera Hridnog. *Jedanaest brodova za Tvrđidom. Dovedi koliko možeš, prvo žene i decu.*

Vreme je da isplove. *Treba li i ja da pođem, ili da sve prepustim Koteru?* Matori medved je predvodio izvidnice. *Jeste. Pa se nije vratio.*

Džon sklopi oči. Samo na trenutak...

...pa se probudi, potpuno ukočen, uz gavrana Matorog Medveda koji mrmlja: „*Snežni, sneg*“ i Maleja koji ga drmusa. „Moj gospodaru, zovu te. S oprostjenjem, moj gospodaru. Našli su devojkju.“

„Devojkju?“ Džon se pridiže i protrlja bunovne oči. „Val? Val se vratila?“

„Ne Val, moj gospodaru. S ove strane Zida, hoću da kažem.“

Arja. Džon se ispravi. To mora biti ona.

„Devojkja“, zakrešta gavran. „*Devojkja, devojkja.*“

„Taj i Danel su naleteli na nju dve lige južno od Krtičnjaka. Jurili su neke divljane koji su pobjegli Kraljevim drumom. I uhvatili su ih, ali su onda naleteli na devojkju. Plemenitog je roda, moj gospodaru, i traži tebe.“

„Koliko je ljudi s njom?“ Otišao je do lavora, pljusnuo vodu po licu. Bogovi, koliko je samo umoran.

„Nijedan, moj gospodaru. Došla je sama. Konj joj je lipsavao. Sve su mu se rebra videla, bio je hrom i zapenušao. Oslobodili su ga i doveli devojkju na ispitivanje.“

Siva devojkjica na konju koji umire. Izgleda da Melisandrine vatre nisu slagale. Šta je međutim bilo s Mensom Rajderom i njegovim kopljanicama? „Gde je ona sada?“

„U odajama meštra Emona, moj gospodaru.“ Ljudi iz Crnog zamka još su ih tako zvali, mada je do sada stari meštar sigurno na toplom i bezbednom u Starigradu. „Cura je pomodrela od mraza, tresla se kao prut, pa je Taj hteo da je Klidas pogleda.“

„To je dobro.“ Džon se ponovo osetio kao petnaestogodišnjak. *Sestrica.* Ustao je i ogrnuo plašt.

Sneg je još padao kada je pošao preko dvorišta s Malejem. Zlatna zora rađala se na istoku, ali je iza prozora gospe Melisandre u Kraljevoj kuli još treperilo crvenkasto svetlo. *Zar ona nikada ne spava? Kakvu to igru igraš, sveštenice? Imaš li još neki zadatak za Mensu?*

Želeo je da veruje da će to biti Arja. Želeo je da ponovo vidi njeno lice, da joj se osmehne i da joj razbaruši kosu, da joj kaže da je na sigurnom. *Mada, neće biti na sigurnom. Zimovrel je spaljen i poharan i više nigde nije sigurno.*

Nije mogao da je zadrži ovde sa sobom, koliko god da bi to želeo. Zid nije mesto za ženu, a još manje za devojkju plemenitog roda. A neće je ni predati Stanisu ili Melisandri. Kralj bi samo hteo da je uda za nekog svog čoveka, Horpa, Mejsija ili Godrija Džinoguba, a jedino bogovi znaju kako bi crvena sveštenica želela da je iskoristi.

Najbolje rešenje koje je video bilo je da je pošalje u Morobdiju i da zatraži od

Kotera Hridnog da je ukrca na brod za neko mesto preko mora, van domašaja svih ovih zavađenih kraljeva. Moraće da sačeka da se brodovi vrate iz Tvrdidoma, naravno. *Mogla bi da se vrati u Bravos sa Tihom Nestorisom. Možda bi Gvozdена banka mogla da mi pomogne da joj nađem neku plemenitu porodicu kod koje će odrasti.* Bravos je međutim najbliži Slobodni grad... zbog čega je i najbolji i najgori izbor. *Lorat ili Luka Iben bili bi bezbedniji.* Kuda god da je pošalje, Arji će trebati srebra da se izdržava, krov nad glavom, neko da je štiti. Ona je tek dete.

Stare odaje meštra Emona bile su tako tople da ih je iznenadni oblak pare kada je Malej otvorio vrata obojicu zaslepio. Unutra je u ognjištu gorela sveže podložena vatra, cepanice su pucketale i siktale. Džon prekorači gomilu mokre odeće. „*Sneg, snežni, sneg*“, dozivali su gavranovi odozgo. Devojče se sklupčalo kraj vatre i čvrsto spavalo umotano u crni vuneni plašt triput veći od nje.

Dovoljno je ličila na Arju da on zastane, ali samo na tren. Visoka, mršava, sva u nogama i laktovima, sa smeđom kosom upletenom u dugačku pletenicu i vezanom kožnim trakama. Imala je dugačko lice, šiljastu bradu, sitne uši.

Imala je međutim previše godina, previše. *Ova devojka je gotovo moja vršnjakinja.* „Je li jela?“, upita Džon Maleja.

„Samo hleb i supu, moj gospodar.“ Klidas ustade iz stolice. „Bolje je da idemo polako, uvek je govorio meštar Emon. Ako preteramo, možda neće uspeti da svari.“

Malej klimnu glavom. „Danel je imo jednu Hobovu kobasicu pa joj je ponudio, ali nije ’tela ni da pipne.“

Džon to nije mogao da joj zameri. Hobove kobasice pravile su se od masti, soli i stvari o kojima je bolje ne razmišljati. „Možda je najbolje da je samo pustimo da se odmori.“

Tada se devojka pridigla, privijajući plašt na male, blede grudi. Izgledala je zbunjeno. „Gde...?“

„U Crnom zamku, moja gospo.“

„Zid.“ Oči joj se ispuniše suzama. „Stigla sam.“

Klidas priđe bliže. „Siroto dete. Koliko ti je godina?“

„Šesnaest sledećeg imendana. I nisam dete, već žena odrasla i procvetala.“ Zevnula je, pokrivši usta plaštom. Jedno golo koleno provirivalo je kroz nabore. „Nemaš lanac. Jesi li meštar?“

„Nisam“, odgovori Klidas, „ali sam služio jednom meštru.“

Stvarno pomalo liči na Arju, pomisli Džon. *Izgladnelaje i mršava, ali kosa je iste boje, i oči.* „Čuo sam da si me tražila. Ja sam..“

„...Džon Snežni.“ Devojka zabaci pletenicu. „Moju kuću i tvoju vezuju krv i čast. Počuj me, rođače. Moj stric Kregan mi je za petama. Ne smeš mu dozvoliti da me odvede nazad u Kardom.“

Džon je blenuo. *Pa ja je poznajem.* Bilo je nečega u njenim očima, nečega u

tome kako se držala, kako je govorila. Na trenutak mu je prisećanje izmaklo. Onda je došlo. „Alis Karstark.“

To je izmamilo sen osmeha na njene usne. „Nisam bila sigurna hoćeš li se setiti. Bilo mi je šest kada smo se poslednji put videli.“

„Došla si u Zimovrel sa svojim ocem.“ *Ocem kome je Rob odsekao glavu.* „Ne sećam se zbog čega.“

Pocrvenela je. „Da bih upoznala tvog brata. Oh, postojao je neki izgovor, ali je pravi razlog bio to. Bila sam gotovo Robova vršnjakinja i moj otac je smatrao da bismo bili dobar par. Priređena je gozba. Ja sam plesala i s tobom i sa tvojim bratom. *On* je bio veoma učtiv i rekao je da divno plešem. Ti si bio mračan. Moj otac je rekao da se od kopiladi tako nešto i očekuje.“

„Sećam se.“ To je tek delimično bila laž.

„Još si pomalo mračan“, rekla je devojka, „ali ću ti to oprostiti ako me spaseš od strica.“

„Tvoj stric... to bi bio lord Arnolf?“

„Nije on nikakav lord“, reče Alis prezrivo. „Istinski lord je sada moj brat Hari, a po zakonu sam ja njegova naslednica. Pravo kćeri jače je od prava strica. Stric Arnolf je samo kaštelan. On je zapravo moj deda-stric, stric *mog oca*. Kregan je njegov sin. To znači da mi je verovatno neki brat, ali smo ga mi uvek zvali stric. Sada su naumili da mi postane muž.“ Stegla je pesnicu. „Pre rata bila sam verena za Darina Hornvuda. Samo smo čekali da procvetam pa da se venčamo, ali je Kraljeubica ubio Darina u Šaputavoj šumi. Moj otac je pisao da će mi naći nekog južnjačkog lorda da se oženi sa mnom, ali nije to uradio. Tvoj brat Rob mu je odsekao glavu zato što je ubio Lanistere.“ Usta joj se zgrčiše. „Mislila sam da je razlog za odlazak na jug pre svega bilo da se pobiju Lanisteri.“

„Nije... nije to tako jednostavno. Lord Karstark je ubio dvojicu zarobljenika, moja gospo. Nenaoružane momke, štitonoše u tamnici.“

Devojku to kao da nije začudilo. „Moj otac nikada nije rikao kao Velidžon, ali nije bio ništa manje opasan kada se rasrdi. Sada je mrtav, kao i tvoj brat. Ali ti i ja smo ovde, još smo živi. Ima li među nama zle krvi, lorde Snežni?“

„Kada čovek obuče crno, ostavlja sve sporove za sobom. Noćna straža nema zavade ni sa Kardomom ni sa tobom.“

„Dobro. Bojala sam se... preklinjala sam oca da za kaštelana ostavi nekog mog brata, ali nijedan nije želeo da mu izmaknu slava i otkupi koji su čekali na jugu. Sada su Tor i Ed mrtvi. O Hariju smo čuli da je zarobljenik u Devojačkom jezeru, ali je to bilo pre godinu dana. Možda je i on mrtav. Ne znam kome drugom da se obratim nego poslednjem sinu Edarda Starka.“

„Zašto ne kralju? Kardom je stao uz Stanisa.“

„Moj *stric* je stao uz Stanisa, u nadi da će time izazvati Lanistere da smaknu sirotog Harija. Ako moj brat strada, Kardom bi trebalo da pripadne meni, ali stričevi hoće da mi preotmu ono što mi po rođenju pripada. Čim mi Kregan napravi

dete, više im neću trebati. Već je dve žene sahranio.“ Besno je otrla suze iz očiju, kao što bi Arja možda uradila. „Hoćeš li mi pomoći?“

„Brakovi i nasleđa su pitanja za kralja, moja gospo. Pisaću Stanisu u tvoje ime, ali..“

Alis Karstark se nasmeja, ali je to bio smeh iz očajanja. „Piši, ali ne očekuj odgovor. Stanis će biti mrtav pre nego što mu tvoja poruka stigne. Moj stric će se za to postarati.“

„Šta to znači?“

„Arnolf juri za Zimovrel, to je istina, ali samo da zarije nož u leđa tvom kralju. Odavno se slizao s Ružom Boltonom.. zbog zlata, obećanog pomilovanja i glave nesrećnog Harija. Lord Stanis ide na klanicu. Zato mi on ne može pomoći, čak i da hoće.“ Alis kleče ispred njega, stežući crni plašt. „Ti si mi jedina nada, lorde Snežni. U ime tvog oca, preklinjem te. Zaštiti me.“

SLEPA DEVOJČICA

Daleke zvezde i sjaj mesečine na snegu obasjavali su njene noći, ali ju je svake zore kada se budila dočekivala tmina.

Otvarala je oči i slepo zurila u pomrčinu koja ju je okruživala, a san je već bledeo. *Mnogo je lepo.* Oblizivala se dok se prisećala. Blejanje ovaca, užas u pastirovim očima, zvuk koji su psi ispuštali dok ih je ubijala jednog po jednog, režanje njenog čopora. Divljač se proredila otkako je sneg počeo da pada, ali sinoć su se naždrali. Jagnjeće, pseće, ovčje i meso čoveka. Neki njeni mali sivi rođaci bojali su se ljudi, pa čak i mrtvih ljudi, ali ne i ona. Meso je meso a ljudi su lovina. Ona je noćni vuk.

Ali samo kada sanja.

Slepa devojčica se okrenula na bok, pridigla se, skočila na noge, proteglila se. Postelja joj je bila dušek punjen krpama na ispustu od hladnog kamena i uvek se budila ukočena. Otišla je do lavora na malim, bosim, žuljevitim stopalima, tiha kao senka, pa se ispljuskala vodom po licu i obrisala. *Ser Gregor,* mislila je. *Dansen, Dušica Raf. Ser Ilin, ser Merin, kraljica Sersei.* Njena jutarnja molitva. Ili možda ne? *Ne,* pomislila je, *nije moja. Ja nisam niko. To je molitva noćne vučice. Jednog dana će ih naći, loviti, osetiti miris njihovog straha, osetiti ukus njihove krvi. Jednog dana.*

Našla je rublje na gomili, onjušila ga da proveriti je li dovoljno čisto da se obuče, obukla ga u svojoj tami. Njena odeća sluškinje bila je tamo gde ju je okačila - dugačka tunika od nebojene vune, gruba i bockava. Skinula ju je i navukla preko glave jednim uvežbanim pokretom. Na kraju su došle čarape. Jedna crna, jedna bela. Crna je imala šavove na vrhu, bela ne; osećala je koja je koja, dobro je pazila da odgovarajuća čarapa dođe na odgovarajuću nogu. Koliko god bile mršave, noge su joj bile snažne i gipke a svakog dana su postajale sve snažnije. To ju je radovalo. Vodenom plesaču trebaju dobre noge. Slepa Bet nije bila vodeni plesač, ali neće biti Bet doveka.

Znala je put do kuhinje, ali bi je nos odveo tamo čak i da nije. *Ljuta paprika i pržena riba,* zaključila je njušeći niz hodnik, *i svež hleb iz Uminih peći.* Od mirisa su joj zakrčala creva. Noćna vučica se najela, ali time nije punila stomak slepe devojčice. Odavno je naučila da joj meso iz snova ne daje snagu.

Doručkovala je sardine, hrskavo pržene u ulju s papričicama i tako vrele da je opekla prste. Pokupila je moću komadom hleba otkinutim od Umine jutarnje vekne pa sve to zalila čašom razvodnjenog vina, uživajući u ukusima i mirisima, u hrapavosti korice pod prstima, klizavosti ulja, ujedu ljute papričice kada joj se zavukla u još nezaraslu ogrebotinu na nadlanici. *Slušaj, miriši, okusi, oseti,* podsetila je sebe. *Postoji mnogo načina da se spozna svet koji ne možeš da vidiš.*

Neko je ušao u prostoriju iza nje, u tihim mekanim papučama, nečujno kao miš,

Nozdrve joj se raširiše. *Dobri čovek*. Muškarci mirišu drugačije od žena, a u vazduhu se osećala i primesa pomorandže. Sveštenik je voleo da žvaće koru pomorandže da osveži dah, kada god je mogao da je nabavi.

„A ko si ti ovog jutra?“, čula ga je kako pita dok je sedao u čelo stola. *Kuc, kuc*, čula je, a onda i tiho krckanje. *Ljušti prvo jaje*.

„Niko“, odgovorila je.

„Lažeš. Znam te. Ti si slepa prosjakinja.“

„Bet.“ Nekada je poznavala jednu Bet, tamo u Zimovrelu dok je bila Arja Stark. Možda je zato izabrala to ime. Ili možda prosto zato što joj je Slepa Bet dobro zvučalo.

„Siroto dete“, reče dobri čovek. „Želiš li ponovo da progledaš? Samo zatraži, pa ćeš videti.“

Isto pitanje je postavljao svakog jutra. „Možda ću želeti sutra. Danas ne.“ Lice joj je bilo mirna voda, sve je skrivalo, ništa nije otkrivalo.

„Kako hoćeš.“ Čula ga je kako ljušti jaje, a onda tiho srebrnasto *zvec* dok je uzimao kašiku za so. Voleo je dobro da posoli jaja. „Gde je moja sirota slepa devojčica sinoć išla u prošnjju?“

„U *Krčmu zelene jegulje*.“

„A šta to novo znaš što nisi znala kada si poslednji put otišla od nas?“

„Morski gospodar je još bolestan.“

„To nije novo. Morski gospodar je juče bio bolestan, a biće bolestan i sutra.“

„Ili mrtav.“

„Kada bude mrtav, to će biti nešto novo.“

Kada bude mrtav, biće biranje i sevaće noževi. Tako je to u Bravosu. U Vesterosu, mrtvog kralja nasleđuje njegov najstariji sin, ali Bravošani nemaju kraljeve. „Tormo Fregar će biti novi morski gospodar.“

„Tako govore u *Krčmi zelene jegulje*?“

„Da.“

Dobri čovek zagriže jaje. Devojčica ga je čula kako žvaće. Nikada nije govorio punim ustima. Progutao je pa je rekao: „Neki kažu da je mudrost u vinu. To su budale. Ne sumnjaj da se u drugim krčmama vrte druga imena.“ Ponovo je zagrizao jaje, sažvakao, progutao. „Koje tri nove stvari *znaš*, koje nisi znala pre?“

„*Znam* da neki ljudi govore kako će Tormo Fregar sigurno biti novi morski gospodar“, odgovori ona. „Neki pijanci.“

„Bolje. I šta još znaš?“

U rečnim zemljama pada sneg, u Vesterosu, zamalo da je rekla. On bi je međutim onda pitao kako to zna, a njoj se činilo da mu se odgovor ne bi dopao. Zagrizla je usnu, misleći o prošloj noći. „Kurva S’vron je noseća. Nije sigurna ko je otac, ali misli da bi to mogao biti onaj tiroški najamnik koga je ubila.“

„To je dobro znati. Šta još?“

„Kraljica sirena je izabrala novu sirenu da zauzme mesto one koja se utopila. Ona je kćerka Prestejnove sluškinje, trinaest joj je godina i nema ni prebijene pare, ali je lepa.“

„Sve su one lepe, u početku“, rekao je sveštenik, „ali ti ne možeš znati da je lepa osim ako je nisi videla rođenim očima, a to ne možeš. Ko si ti, dete?“

„Niko.“

„Ja vidim slepu prosjakinju Bet. Ona je bedna lažljivica, ta Bet. Idi na dužnosti. *Valar morgulis.*“

„*Valar doheris.*“ Uzela je zdelu i šolju, nož i viljušku pa ustala. Na kraju je uhvatila i štap. Bio je dugačak pet stopa, tanak i gibak, debeo kao njen palac, s kožom omotanom oko drške, stopu od vrha. *Bolji od očiju, kada jednom naučiš da ga koristiš*, reklo joj je devojče.

To je bila laž. Često su je lagali, da je iskušaju. Nijedan štap nije bolji od dva oka. Ipak, dobro ga je imati, tako da ga je uvek držala pri ruci.

Uma je počela nju da zove Štap, ali imena nisu bitna. Ona je ona. *Niko. Nisam niko. Samo slepa devojčica, samo sluškinja Onoga s mnogo lica.*

Svake noći za večerom devojče joj je donosilo šolju mleka i govorilo joj da ispije. Piće je imalo čudan, gorak ukus koji je slepa devojčica uskoro omrzla. Čak ju je i slabašni miris koji ju je upozoravao šta sledi pre nego što joj napitak dodirne jezik terao na povraćanje, ali bi ona ipak iskapila šolju.

„Koliko dugo moram biti slepa?“, pitala bi ona.

„Sve dok ti tama ne bude draga kao svetlo“, reklo bi devojče, „ili dok ne zatražiš od nas svoj vid. Zatraži i progledaćeš.“

A onda ćete me oterati. Bolje slepilo od toga. Neće je naterati da se preda.

Onog dana kada se probudila slepa, devojče ju je uzelo za ruku i povelu je kroz podrumu i tunele u steni na kojoj je sazdana Kuća crnog i belog, uz strmo kameno stepenište u sam hram. „Broj stepenice dok se penješ“, bilo je reklo. „Neka ti prsti pređu preko zida. Tu ima tragova, nevidljivih za oko, očiglednih za dodir.“

To je bio prvi nauk. Sledilo ih je još mnogo.

Otrovi i napici bili su za popodneva. Mogla je da se osloni na pomoć njuha, dodira i ukusa, ali dodir i ukus mogu biti opasni kada se mešaju otrovi, a kod nekih devojčevih opasnijih recepata čak ni njih nije bio bezbedan. Navikla se na opečene vrhove prstiju i plikove na usnama, a jednom se tako otrovala da danima nije mogla da zadrži ništa u stomaku.

Večera je bila za časove jezika. Slepa devojčica je razumela bravoski i umela je da ga koliko-toliko govori, čak je i izgubila dobar deo svog varvarskog naglaska, ali dobri čovek nije bio zadovoljan. Zahtevao je da ona poboljša svoj visokovalirijski i nauči jezike Lisa i Pentosa.

Uveče je igrala igru laganja s devojčetom, ali bez vida je bila sasvim drugačija. Ponekad je mogla da se služi samo zvukom glasa i izborom reči; u drugim

prilikama joj je devojčice dozvoljavalo da položi ruke na njeno lice. U početku je igra bila mnogo, mnogo teža, gotovo nemoguća... ali taman kada je bila na ivici da vrisne od muke, sve je postalo mnogo lakše. Naučila je da *čuje* laži, da ih oseti u igri mišića oko očiju i usta.

Mnoge druge njene dužnosti ostale su iste, ali dok ih je obavljala saplitala se o nameštaj, udarala u zidove, ispuštala poslužavnike, bespomoćno se i beznadežno gubila u hramu. Jednom je zamalo pala naglavačke niz stepenice, ali ju je Sirio Forel u jednom drugom životu naučio ravnoteži, kada je bila devojčica po imenu Arja, i nekako se na vreme ispravila i zadržala.

Nekih noći bi poželela da se uspava plačom, kao kada je bila Ari, Lasica ili Ket, ili čak Arja od kuće Starka... ali niko nije imao suza. Bez očiju čak su i najjednostavniji zadaci bili opasni. Desetine puta se opekla dok je pomagala Umi u kuhinji. Jednom, dok je seckala luk, zasekla je prst do kosti. Dvaput nije mogla čak ni da nađe svoju sobu u podrumu pa je morala da spava na podu u podnožju stepeništa. Zbog brojnih niša i prolaza Hram je umeo da vara, čak i pošto je slepa devojčica naučila da koristi uši; od zvuka njenih koraka koji odjekuje između tavanice i nogu trideset visokih kamenih bogova činilo se da se sami zidovi pomeraju, a i jezerce mirne crne vode takođe je neobično uticalo na zvuk.

„Imaš pet čula“, rekao je dobri čovek. „Nauči da koristiš preostala četiri, pa ćeš se manje seći, grebati i udarati.“

Sada je na koži osećala strujanja vazduha. Mogla je da nađe kuhinju po mirisu, da njuhom razlikuje muškarce od žena. Znala je Umu, sluge i iskušeničke po ritmu koraka, razlikovala je jednog od drugog pre nego što se približe da ih onjuši (ali ne i devojčice i dobrog čoveka, koji jedva da su stvarali zvuka osim ako sami tako hoće). Sveće koje su gorele u hramu takođe su imale miris; čak i one nenamirisane odavale su tanke pramičke dima s fitilja. Mogle su jednako i da viču, kada je jednom naučila da koristi nos.

I mrtvi su imali svoje mirise. Jedna njena dužnost bila je da ih svakog jutro nalazi u hramu, na mestima gde su odlučili da legnu i sklope oči pošto su se napili iz jezerceta.

Ovog jutro našla je dvoje.

Jedan čovek je umro pod nogama Stranca, a usamljena sveća treperila je nad njim. Osećala je njenu toplotu, miris koji je širila zagolicao joj je nos. Znala je da sveća gori tamnim crvenim plamenom; onima koji vide leš bi izgledao preplavljen rumenim sjajem. Pre nego što je pozvala sluge da ga odnesu, kleknula je i osetila njegovo lice, prešla prstom po ivici brade, preko obraza i nosa, dodirnula mu kosu. *Kovrdžava i gusta kosa. Naočito lice, neizborano. Bio je mlad.* Pitala se šta ga je nateralo ovamo da potraži dar smrti. Bravoski mačevaoci na samrti često nalaze put do Kuće crnog i belog, da ubrzaju kraj, ali na tom čoveku nije našla rane.

Drugo telo pripadalo je ženi. Ona je zaspala na sofi za sanjanje, u jednoj skrivenoj niši gde su posebne sveće dočaravale vizije onoga što je voljeno i što je

izgubljeno. Slatka smrt i blaga, voleo je dobri čovek da kaže. Prsti su joj rekli da je starica umrla s osmehom na licu. Nije dugo bila mrtva. Telo joj je još bilo toplo na dodir. *Koža joj je tako meka, kao stara tanka rukavica koja je hiljadu puta savijena i presavijena.*

Kada su sluge stigle da odnesu leš, slepa devojčica je pošla za njima. Pustila je da je njihovi koraci vode, ali kada su počeli da se spuštaju, ona je počela da broji. Napamet je znala zbir svih stepenica. Pod hramom se nalazio lavirint podruma i tunela u kome se često gube čak i ljudi sa dva zdrava oka, ali je slepa devojčica naučila svaki njihov pedalj, a imala je i štap da joj pomogne, ako je pamćenje izda.

Leševi su polagani u podrum. Slepa devojčica je počela da radi u tami, skidala je sa tela čizme, odeću i sve drugo, praznila im kese i brojala novčiće. Razlikovanje novčića po dodiru bilo je jedna od prvih veština kojoj ju je devojčice naučilo pošto su joj oduzeli vid. Bravoski novčići bili su stari drugari; trebalo je samo da okrzne njihovu površinu pa da ih prepozna. Novčići iz drugih zemalja i gradova bili su teži, posebno oni izdaleka. Volantiske časti bile su najčešće, sitne pare ne veće od bakrenjaka s krunom na jednoj i lobanjom na drugoj strani. Liski novac bio je ovalan i prikazivao je nugu ženu. Drugi novčići imali su otisnute lađe, slonove ili jarčeve. Vesteroski su prikazivah kraljevu glavu na licu i zmaja na naličju.

Starica nije imala kesu, nije imala nikakvog blaga sem prstena na jednom tankom prstu. Na naočitom čoveku našla je četiri zlatna zmaja iz Vesterosa. Prelazila je palcem preko najizlizanijeg, pokušavajući da zaključki kog kralja predstavlja, kada je čula kako se iza nje tiho otvaraju vrata.

„Ko ide?“, upitala je.

„Niko.“ Glas je bio dubok, grub, hladan.

I kretao se. Zakoračila je u stranu, mašila se štapa, brzo ga digla da zaštiti lice. Drvo udari o drvo. Silina udarca zamalo joj izbi štap iz ruke. Onda ga zadrža, uzvratu udarcem... i pogodi samo prazninu na mestu gde je on trebalo da bude. „Nije tu“, reče glas. „Da nisi slepa?“

Nije odgovorila. Govor bi samo zamutio zvuke koje će on možda stvoriti. Znala je da će se kretati. *Levo ili desno?* Skočila je levo, zamahnula desno, ništa nije pogodila. Udarac otpozadi zapekao ju je po listovima. „Da nisi gluva?“ Naglo se okrenula, sa štapom u levici, ošinula je i promašila. Sleva je začula smeh. Udarila je udesno.

Ovog puta je pogodila nešto. Štap joj je udario u njegov štap. Od udarca joj je utrnula ruka. „Dobro je“, rekao je glas.

Slepa devojčica nije znala kome glas pripada. Nekom iskušeniku, slutila je. Nije se sećala da je ranije čula njegov glas, ali zašto sluge Mnogolikog boga ne bi mogle da menjaju glasove jednako kao lica? Sem nje, Kuća crnog i belog bila je dom dvojici slugu, trojici iskušenika, kuvarici Umi i dvoje sveštenika koje je ona zvala devojčice i dobri čovek. Drugi su dolazili i odlazili, ponekad tajnim prolazima,

ali su pobrojani jedini tu živeli. Njen mučitelj mogao je biti bilo ko od njih.

Devojčica se baci u stranu, izmahnu štapom, začu zvuk iza sebe, okrenu se u tom pravcu, udari u prazno. Odjednom joj se njen štap našao između nogu, zasmetao joj je kada je pokušala da se okrene, ogrebao joj cevanicu. Saplela se i pala na koleno tako snažno da se ujela za jezik.

Tu je stala. *Mirno kao kamen? Gde je?*

On se iza nje nasmejao. Oštro ju je kucnuo po uhu, pa je ošinuo preko prstiju dok se pridizala. Štap joj uz zveket pade na pod. Ona zasikta od srdžbe.

„Hajde. Digni ga. Danas sam te dosta tukao.“

„Mene niko ne tuče.“ Devojčica je puzala na sve četiri sve dok nije našla štap, pa je skočila na noge, izubijana i prljava. Podrum je bio miran i tih. On je otišao. Ili možda nije? Možda je stajao odmah pored nje, to nije mogla da zna. *Oslušni njegovo disanje*, rekla je sebi, ali nije bilo ničega. Sačekala je još tren, pa je odložila štap i nastavila da radi. *Da imam vid, mogla bih da ga oderem od batina*. Jednog dana će joj ga dobri čovek vratiti, pa će im ona svima pokazati.

Staričin leš se dotle već ohladio, mačevaočevo telo se kočilo. Devojčica je na to bila navikla. Većinu dana provodila je više vremena s mrtvima nego sa živima. Nedostajali su joj prijatelji iz dana kada je bila Ket s kanala; Stari Brusko koga večito bole leđa, njegove kćeri Talea i Brea, lakrdijaši iz Broda, Meri i njene kurve iz Srećne luke, sve druge propalice i lučki ološ. Najviše od svega nedostajala joj je sama Ket, čak i više nego što joj je nedostajao vid. Volela je da bude Ket, više nego što je ikada volela da bude Slana, Veverica, Lasica ili Ari. *Ket sam ubila kada sam ubila onog pevača*. Dobri čovek joj je rekao da bi joj svejedno oduzeli vid, da joj pomognu da nauči korišćenje drugih čula, ali tek za pola godine. Slepri iskušenici bili su česti u Kući crnog i belog, ali retko koji tako mlad kao ona. Devojčici međutim nije bilo žao. Dareon je bio dezertar iz Noćne straže; zaslužio je smrt.

To je i rekla dobrom čoveku. „Jesi li ti bog da odlučuješ ko treba da živi a ko da umre?“, upitao ju je. „Mi dajemo dar onima koje je On s mnogo lica obeležio, posle molitvi i prinošenja žrtava. Tako je oduvek bilo, od samog početka. Pričao sam ti o osnivanju našeg reda, o tome kako je prvi od nas odgovorio na molitve robova koji su želeli smrt. U početku su dar dobijali samo oni koji za njim čeznu... ali jednog dana, prvi od nas čuo je roba koji se ne moli za svoju smrt, već za smrt svog gospodara. Toliko je vatreno to priželjkivao da je ponudio sve što ima samo da mu se ta molitva ostvari. A našem prvom bratu se učinilo da će ta žrtva obradovati Onoga s mnogo lica, tako da je te noći molitvu ispunio. Onda je otišao kod roba i rekao: 'Ponudio si sve što imaš za smrt tog čoveka, ali robovi nemaju ništa sem svog života. To bog želi od tebe. Služićeš ga do kraja svojih dana na zemlji.' I od tog trenutka, bili smo dvojica.“ Stegao je šaku oko njene ruke, nežno ali čvrsto. „Svi ljudi moraju umreti. Mi smo samo oruđa smrti, ne smrt sama. Kada si ubila pevača, uzela si na sebe božje moći. Mi ubijamo ljude, ali ne

dozvoljavamo sebi da im sudimo. Shvataš li?“

Ne, pomislila je. „Da“, rekla je.

„Lažeš. I zato sada moraš hodati u tami sve dok ne uvidiš put. Osim ako ne želiš da nas napustiš. Treba samo da zatražiš i vratićemo ti vid.“

Ne, pomislila je. „Ne“, rekla je.

Te noći, posle večere i kratke igre laganja, slepa devojčica je vezala krpu oko glave da sakrije beskorisne oči, našla prosjačku zdelu i zamolila devojče da joj pomogne u nameštanju Betinog lica. Devojče joj je obrijalo glavu kada su joj oduzeli vid: lakrdijaško šišanje, tako je to nazvala, pošto su mnogi lakrdijaši to radili da im perike bolje stoje. Korisno je međutim bilo i prosjacima, da im buve i vaške ne zagade kosu. Sama perika ipak nije bila dovoljna. „Mogla bih da te prekrijem otvorenim ranama“, reklo je devojče, „ali bi te onda krčmari i gostioničari terali na ulicu.“ Umesto toga joj je dala ožiljke od boginja i lakrdijaški mladež na obrazu, iz koga su rasle tamne čekinje. „Je li ružan?“ upitala je slepa devojčica.

„Nije lep.“

„Odlično.“ Nikada je nije bilo briga je li lepa, čak i kada je bila glupa Arja Stark. Samo je njen otac govorio da je lepa. *On i Džon Snežni, ponekad*. Njena majka je govorila da bi ona *mogla biti* lepa ako bi se samo umila i počešljala i više pazila na odevanje, kao njena sestra. Za njenu sestru i drugarice njene sestre, kao i za sve ostale, bila je samo Arja Konjsko lice. Ali sada su svi oni mrtvi, čak i Arja, svi sem njenog polubrata Džona. Nekih noći bi čula priče o njemu, u tavernama i bordelima Krpareve luke. Crno kopile sa Zida, nazvao ga je jedan čovek. *Kladim se da čak ni Džon ne bi prepoznao Slepu Bet*. To ju je rastužilo.

Bila je odevena u rite, izbledele i izlizane, ali ipak tople i čiste rite. Pod njima je krila tri noža - jedan u čizmi, jedan u rukavu i jedan u koricama na krstima. Bravošani su mahom dobroćudan narod i pre će pomoći slepoj prosjakinji nego što će joj nauditi, ali uvek se nađe i poneki zao, koji bi mogao da je vidi kao laku žrtvu krađe ili silovanja. Sečiva su bila namenjena takvima, mada zasad slepa devojčica nije bila prinuđena da ih koristi. Napukla drvena prosjačka zdela i pojas od konopljanog užeta bili su ostatak njene opreme.

Krenula je kada je Titan rikom označio zalazak sunca, brojeći stepenike koji su se spuštali od vrata hrama, pa je kuckala po mostu kojim je prešla kanal na Ostrvo bogova. Po tome kako joj se odeća lepila za kožu i vlazi u vazduhu bilo joj je jasno da je magla gusta. Otkrila je i da se bravoske magle čudno igraju zvucima. *Noćas će pola grada biti slepo*.

Dok je prolazila kraj hramova, čula je iskušeničke Kulta zvezdane mudrosti na vrhu njihovog vidikovca, kako pevaju večernjim zvezdama. Pramičak mirisnog dima lebdeo je vazduhom, vodeći je vijugavom stazom do mesta gde su crveni sveštenici naložili velike gvozdene mangale pred domom Gospodara svetlosti. Uskoro je čak osetila i toplotu u vazduhu, dok su se poklonici R'lorovi glasno

molili. „*Jer noć je mračna i puna užasa*“, ponavljali su.

Meni nije. Njene noći kupale su se u mesečini i ispunjavale su ih pesme njenog čopora, ukus mesa otrgnutog s kosti, topli poznati mirisi njenih sivih rođaka. Samo je preko dana bila sama i slepa.

Luku je dobro poznavala. Ket se nekada šunjala dokovima i uličicama Krpareve luke prodajući Bruskove mušule, ostrige i puževe. S krpom, obrijanom glavom i lakrdijaškom čekinjom nije izgledala kao tada, ali se ipak za svaki slučaj klonila Broda, Vesele luke i drugih mesta na kojima su Ket najbolje znali.

Svaku krčmu i tavernu poznavala je po mirisu. *Crni čamdžija* je mirisao na morsku so. *Kod Pinta* je smrdelo na uskislo vino, smrdljiv sir i na samog Pinta, koji se nikada nije presvlačio niti prao kosu. *Kod Jedrokrpe* je zadimljeni vazduh uvek bio začinjen aromom pečenoga mesa. *Kuća sedam svetiljki* mirisala je na tamjan, *Satenska palata* na parfeme lepih mladih devojaka koje su sanjale da će postati kurtizane.

Svako mesto je imalo i svoje zvuke. *Kod Moroga* i u *Krčmi zelene jegulje* gotovo svake večeri nastupali su pevači. U *Gostionici prognanika* gosti su sami pevali, pijanim glasovima na desetinama različitih jezika. *Kuća magle* uvek je bila prepuna čamdžija s vitkih čamaca u obliku aspida, koji su se raspravljali o bogovima i kurtizanama i da li je ili nije morski gospodar budala. *Satenska palata* bila je mnogo tiša, mesto prošaputanih milošta, tihog šušketanja svilenih haljina i devojačkog kikota.

Bet je svake noći prosila na drugom mestu. Odavno je naučila da će krčmari i gostioničari pre trpeti njeno prisustvo ako nije često. Prošlu noć je provela ispred *Krčme zelene jegulje*, tako da je noćas posle Krvavog mosta skrenula desno umesto levo i otišla kod Pinta, na drugom kralju

Krpareve luke, tačno na ivici Potopljenog grada. Koliko god bio glasan i smrdljiv, iza Pintove neoprane odeće i hvalisanja krilo se mekano srce. Vrlo često ju je puštao da uđe na toplo, ako nije bila prevelika gužva, a povremeno bi joj čak dao vrč piva i neki okrajak dok ju je zabavljao svojim pričama. Pinto je, ako mu je verovati, u mladosti bio najozloglašeniји gusar na Stepenicama; ništa nije voleo više nego da naširoko raspreda o svojim podvizima.

Te noći je imala sreće. Krčma je bila gotovo prazna, tako da je mogla da se smesti u mirnom kutku nedaleko od vatre. Čim je sela i prekrstila noge, nešto joj je okrnulo butine. „Opet ti?“, rekla je slepa devojčica. Počešala je mačju glavu iza uha, na šta joj mačka skoci u krilo i poče da prede. Bravos je bio pun mačaka, a nigde ih nije bilo više nego kod Pinta. Stari gusar je verovao da donose sreću i tamane gamad u krčmi. „Ti me poznaješ, je li tako?“, prošaputala je. Lakrdijaški mladeži ne mogu da prevare mačke. One pamte Ket s kanala.

Bila je to uspešna noć za slepu devojčicu. Pinto je bio veselo raspoložen, pa joj je dao čašu bevande, komad smrdljivog sira i pola pite od jegulja. „Pinto je veoma dobar čovek“, izjavio je, pa je seo da joj ispriča kako je jednom zauzeo brod sa

začinima, što je čula već desetinu puta ranije.

Kako su sati odmicali, krčma se punila. Pinto je uskoro imao previše posla da obraća pažnju na nju, ali je nekoliko njegovih redovnih gostiju bacilo novčiće u njenu prosjačku zdelu. Druge stolove zauzeli su nepoznati: ibenski kitolovci koji su smrdeli na krv i mast, dva mačevaoca s namirisanim uljem u kosi, debeli čovek iz Lorata koji se žalio da su Pintovi separei previše uzani za njegov trbuh. A kasnije trojica Lišana, mornara s *Dobrog srca*, galijske stradale u oluji koja se sinoć nekako dovukla u Bravos, gde su je jutros zauzeli gardisti morskog gospodara.

Lišani su seli za sto najbliži vatri i tiho razgovarali uz šolje crnog ruma, tako da ih niko ne čuje. Ona međutim nije bila niko i čula je gotovo svaku reč. A neko vreme se činilo da ih i vidi, kroz kose žute oči mačora koji joj je preo u krilu. Jedan je bio star, jedan je bio mlad, a jedan nije imao uho, ali su sva trojica imala bledoplavu kosu i glatku svetlu put Lisa, gde je krv stare Slobodne zemlje još snažna.

Sutradan ujutro, kada ju je dobri čovek upitao za tri nove stvari što ih nije znala ranije, bila je spremna.

„Znam zašto je morski gospodar zaposeo *Dobro srce*. Brod je vozio robove. Stotine robova, žena i dece, vezanih zajedno u potpalublju.“ Bravos su osnovali odbegli robovi i u njemu je trgovina robljem bila zabranjena.

„Znam odakle ti robovi. To su bili divljani iz Vesterosa, iz mesta zvanog Tvrdidom. Starog, pustog i prokletog.“ Stara Nen joj je pričala priče o Tvrdidomu, tamo u Zimovrelu dok je još bila Arja Stark. „Posle velike bitke u kojoj je Kralj s one strane Zida ubijen, divljani su pobjegli, a jedna šumska veštica je rekla da će ako odu u Tvrdidom brodovi doći da ih odvedu na neko toplo mesto. Brodovi međutim nisu stizali, sem dva liska gusara, *Dobrog srca* i *Slona*, koje je oluja oterala na sever. Usidrili su se blizu Tvrdidoma zbog popravki pa su videli divljane, ali je ovih bilo na hiljade i nisu imali mesta za sve, pa su rekli da će primiti samo žene i decu. Divljani nisu imali šta da jedu, tako da su muškarci poslali žene i kćerke, ali čim su brodovi isplovili, Lišani su ih oterali u potpalublje i svezali. Nameravali su sve da ih prodaju u Lisu. Samo su onda naleteli na još jednu buru i brodovi su se razdvojili. *Dobro srce* je toliko oštećeno da kapetan nije imao izbora nego da pristane ovde, ali se *Slon* možda domogao Lisa. Lišani kod Pinta misle da će se vratiti s još brodova. Cena robova raste, kažu, a u Tvrdidomu ima još na hiljade žena i dece.“

„To je dobro znati. To je dva. Ima li i treće?“

„Da. Znam da si me ti udarao.“ Njen štap je sevnuo i ošinuo ga po prstima, tako da je njegov štap uz zveket pao na pod.

Sveštenik se namršti i povukao šaku. „A kako slepa devojčica to može da zna?“

Videla sam te. „Dala sam ti tri. Ne moram da ti dam četiri.“ Možda će mu sutra ispričati o mački koja ju je sinoć pratila iz Pintove krčme, mački koja se krila na tavanu i gledala ih odozgo. *Ili možda neću.* Ako on može da ima tajne, može i ona.

Te večeri je Uma za večeru poslužila krabe u slanom testu. Kada su joj pružili šolju, slepa devojčica se gadljivo namrštila i sve ispila u tri dugačka gutljaja. Onda je huknula i ispustila šolju. Jezik joj je goreo, a kada je progutala čašu vina, plamen joj se raširio grlom i uz nos.

„Vino neće pomoći, a voda će samo raspiriti plamen“, reklo joj je devojče. „Pojedi ovo.“ Gurnula joj je okrajak hleba u ruku. Devojčica ga je strpala u usta, sažvakala, progutala. Pomoglo je. Drugi komad je pomogao još.

A ujutru, kada ju je noćna vučica napustila i kada je otvorila oči, videla je lojanicu kako gori na mestu gde sinoć nije bilo sveće, njen nesiguran plamen kako se njiše napred-nazad kao kurva u Srećnoj luci. Nikada u životu nije videla ništa tako lepo.

DUH U ZIMOVRELU

Mrtvaca su našli u podnožju unutrašnjeg zida. Vrat mu je bio slomljen a samo je leva noga virila iz snega koji ga je preko noći zatrpao.

Da ga Remzijeve curice nisu iskopale, možda bi ostao zatrpan sve do proleća. Pre nego što ih je Ben Bons odvukao, Siva Džejn je pojela toliko mrtvačevog lica da je prošlo pola dana pre nego što su zasigurno znali ko je: oklopni pešak od četiri i četrdeset leta koji je na sever došao s Rodžerom Rizvelom. „Pijanac“, rekao je Rizvel. „Kladim se da je pišao sa zida. Okliznuo se i pao.“ Svi su se složili. Teon Grejdžoj je međutim počeo da se pita zašto bi se neko popeo klizavim i zavejanim stepenicama na zidine usred noći samo da se ispiša.

Dok je posada tog jutra doručkovala stari hleb pržen u masti od slanine (lordovi i vitezovi jeli su slaninu), za stolovima se uglavnom pričalo o mrtvacu.

„Stanis ima prijatelje u zamku“, čuo je Teon jednog narednika kako mrmlja. Bio je to stari čovek Tolhartovih, sa tri drveta zašivena na odrpanom ogrtaču. Straža se upravo smenila. Ljudi su ušli sa mraza, tukli su nogama da otresu sneg sa čizama i čakšira dok je služen podnevni obrok - krvavica, praziluk i vruć crni hleb, pravo iz peći.

„Stanis?“, nasmejao se jedan jahač Ruza Rizvela. „Stanis je sada umro zavejan. Ili je pobegao nazad na Zid sa sleđenim podvijenim repom.

„Možda se ulogorio pet stopa od zidina sa stotinu hiljada ljudi“, rekao je jedan strelac s grbom Servina. „U ovoj mećavi nikog ne možemo da vidimo.“

Beskrajan, neprekidan, nemilosrdan, sneg je padao i danju i noću. Smetovi su se penjali uza zidove i ispunili razmake između zubaca, beli pokrivači pružali su se preko svakog krova, šatori su se povijali pod njegovom težinom. Između dvorana su razapeta užad da se ljudi ne gube dok prelaze dvorišta. Stražari su se tiskali u kućicama da zagreju smrznute šake iznad mangala, prepustivši vrh zidina snežnim čuvarima koje su napravile štitonoše i koji su svake noći narastali i postajali sve čudniji, dok su vetar i vreme radili sa njima šta im se prohte. Raščupane ledene brade rasle su niz koplja koja su stezali u snežnim rukama. Čak je Hostin Frej, koga su čuli kako gundā da se on ne boji malo snega, izgubio uvo od promrzlina.

Najviše su stradali konji u dvorištu. Čebad kojom su ih pokrivali da se zagreju promočila bi se i zaledila ako se redovno ne menja. Od vatri je bilo više štete nego koristi. Ratni konji su se bojali plamena i otimali su se da pobegnu, povređivali sebe i druge konje vezane u blizini. Samo su konji u štalama bili na sigurnom i toplom, ali su štale već bile prepune.

„Bogovi su se okrenuli protiv nas“, čuli su starog lorda Loka da govori u Velikoj dvorani. „Ovo je njihova srdžba. Vetar hladan kao sam pakao i sneg kome nema kraja. Prokleti smo.“

„*Stanis* je proklet“, bio je uporan neki čovek iz Užasnika. „On je tamo napolju u

mećavi.“

„Lordu Stanisu je možda toplije nego što slutimo“, tvrdio je jedan budalasti konjanik. „Njegova čarobnica ume da priziva vatru. Možda će njen crveni bog otopiti ovaj sneg.“

To nije bilo mudro, odmah je bilo jasno Teonu. Čovek je progovorio preglasno, tako da su ga čuli Žuti Dik, Kiseli Alin i Ben Bons. Kada je priča stigla do lorda Remzija, poslao je svoje Kopilane da uhvate čoveka i izvuku ga na sneg. „Pošto ti je Stanis izgleda toliko drag, šaljemo te njemu“, rekao je. Dejmon Igranka ošinio je konjanika nekoliko puta svojim dugačkim namašćenim bičem. Onda, dok su se Derač i Žuti Dik kladili kad će mu se krv zalediti, Remzi je čoveka odvuкао na Grudobransku kapiju.

Velika glavna kapija Zimovrela bila je zatvorena, i toliko zatrpana ledom i snegom da bi morali dletom da razbiju led sa rešetaka pre nego što bi uspeh da ih dignu. Isto je važno za Lovčevu kapiju, mada mu tu led ne bi zadao toliko muke, pošto je kapija nedavno korišćena. Kapija Kraljevog drumca nije, i led je okovao lance pokretnog mosta kao kamen. Zato je ostala samo Grudobranska kapija, mala pomoćna vrata u unutrašnjem zidu. Iz nje je pokretni most vodio preko zaleđenog šanca, ali na njegovom kraju nije bilo druge kapije, tako da je omogućavala pristup samo spoljnim zidinama a ne i svetu izvan njih.

Okrvavljenog konjanika su odneli preko mosta i uza stepenice, dok se on još bunio. Onda su ga Derač i Kiseli Alin uhvatili za ruke i noge i bacili sa zida na zemlju osamdeset stopa dole. Smetovi su se popeli toliko visoko da su ga čitavog progutali... ali su strelci sa zidina kasnije tvrdih da su ga nešto kasnije ugledali kako vuče slomljenu nogu kroz sneg. „Crći će za manje od sata“, obećao je lord Remzi.

„Ili će da ga sisa lordu Stanisu pre zalaska sunca“, uzvratio je besno Kurvolovac Amber.

„Bolje da pazi da mu ga ne slomi“, nasmejao se Rikard Rizvel. „Tamo napolju im se sigurno svima zaledio.“

„Lord Stanis se izgubio u mećavi“, rekla je ledi Dastin. „Ligama je daleko, mrtav ili na samrti. Neka zima uradi svoje. Još nekoliko dana i sneg će sahraniti i njega i njegovu vojsku.“

Kao i nas, pomislio je Teon, čudeći se njenoj gluposti. Gospa Barbri je bila sa severa i trebalo je da zna šta priča. Stari bogovi možda slušaju.

Večera je bila čorba od graška i jučerašnji hleb, pa je i to izazvalo gundanje među običnim ljudima; videli su da iznad soli lordovi i vitezovi jedu šunku.

Nadvijen nad drvenom zdelom Teon je dovršavao čorbu, kad ispusti kašiku osetivši da ga je neko lagano dodirnuo po ramenu. „Nikada me ne dodiruj“, rekao je izvivši se da digne kašiku s poda pre nego što je zgrabi neka Remzijeva curica. „*Nikad* me ne dodiruj.“

Sela je pored njega, preblizu, jedna druga Abelova pralja. Ova je bila mlada, od

petnaest ili možda šesnaest leta, s čupavom plavom kosom koju je i te kako trebalo oprati i dve napućene usne koje je i te kako trebalo poljubiti. „Neke devojke vole da diraju“, rekla je uz osmejak. „Ako je po volji mom gospodaru, ja sam Holi.“

Kurva Holi, pomislio je, ali je stvarno bila lepuškasta. Nekada bi se nasmejao i digao je sebi u krilo, ali su ti dani prošlost. „Šta hoćeš?“

„Da vidim kripte. Gde su one, moj gospodaru? Hoćeš li da mi pokažeš?“ Holi se igrala pramenom kose, uvijala ga je oko malog prsta. „Kažu da su duboke i tamne. Zgodno mesto za dodirivanje. Dok svi mrtvi kraljevi gledaju.“

„Je li te Abel poslao?“

„Može biti. Može biti i da sam sama sebe poslala. Ali ako hoćeš Abela, mogu da ga dovedem. On će mom gospodaru otpevati neku umilnu pesmu.“

Svaka njena reč uveravala je Teona da je posredi nekakva igra. *Ali čija, i sa kojim ciljem?* Šta bi Abel mogao od njega da želi? Čovek je bio tek pevač, svodnik sa lautom i lažnim osmehom. *Hoće da zna kako sam zauzeo zamak, ali ne i da speva pesmu o tome.* Sinuo mu je odgovor. *Hoće da zna kako sam ušao da bi on izašao.* Lord Bolton je zatvorio Zimovrel čvrsto kao da je čitav zamak tamnica. Bez njegove dozvole niko ne može ni da dođe ni da ode. *Hoće da pobegne sa svojim praljama.* Teon nije mogao da ga krivi zbog toga, ali je svejedno rekao: „Neću ništa da imam s Abelom, ni s tobom niti s ijednom tvojom sestrom. Samo me ostavi na miru.“

Napolju se sneg kovitlao, plesao. Teon je napipao put do zida, pa ga onda pratio do Grudobranske kapije. Možda bi pomislio da su stražari dva sneška Malog Valdera da nije video beli pramen njihovog daha. „Hoću da se prošetam po zidovima“, rekao im je, dok se i njegov dah mrznuo u vazduhu.

„Mnogo je hladno tamo gore“, upozorio je jedan.

„Mnogo je hladno ovde dole“, rekao je drugi, „ali radi šta hoćeš, izdajnice.“ Mahnuo je Teonu da prođe.

Po stepenicima je napadao sneg i bili su klizavi, opasni u mraku. Kada je stigao na vrh, nije mu trebalo mnogo da nađe mesto odakle su bacili onog konjanika. Srušio je zid od novog snega koji je napunio prostor između zubaca pa se nagnuo između njih. *Mogao bih da skočim*, pomislio je. *On je preživeo, što ne bih i ja?* Mogao je da skoči i... *I šta? Da slomi nogu i umre pod snegom? Da otpuzi i smrzne se?*

To je bilo suludo. Remzi bi ga lovio sa curama. Crvena Džejn, Džez i Helisent bi ga rastrgle ako su bogovi milostivi. Gore bi bilo da ga vrate nazad živog. „Ne smem da zaboravim svoje *ime*“, prošaputao je.

Sutradan ujutro su starog štitonošu ser Enisa Freja našli golog i mrtvog od hladnoće u starom groblju zamka, a led mu se nahvatao preko lica kao maska. Ser Enisovo objašnjenje bilo je da se ovaj napio i izgubio u oluji, mada niko nije mogao da objasni zašto se skinuo go pre nego što je izašao. *Još jedan pijanac*,

pomislio je Teon. Vino može da utopi mnogo sumnji.

Onda su, pre isteka tog dana, jednog samostrelca zakletog na vernost Flintovima našli u štali smrskane lobanje. Ritnuo ga je konj, presudio je lord Remzi. *Pre ga je neko udario močugom, zaključio je Teon.*

Sve je delovalo tako poznato, kao lakrdijaška predstava koju je i ranije video. Samo su se lakrdijaši promenili. Ruz Bolton je igrao ulogu koju je poslednji put igrao Teon, a mrtvaci su igrali uloge Agara, Ginira Crvenonosog i Gelmara Mračnog. *I Smrad je bio tu, prisetio se, ali je to bio drugačiji Smrad, Smrad krvavih ruku sa čijih usana kaplju laži slatke kao med. Smrad, smrdljivi slatkorečivi smrad.*

Te su smrti izazvale otvorene prepirke među lordovima Ruza Boltona u Velikoj dvorani. Nekima je ponestajalo strpljenja. „Koliko još moramo ovde da sedimo i čekamo tog kralja koji nikada neće doći?“, besno je pitao ser Hostin Frej. „Trebalo bi da mi njega napadnemo i dokrajčimo.“

„Da izađemo iz zamka?“, zakrešta jednoruki Harvud Staut. U njegovom glasu se čulo da bi pre dao da mu odseku preostalu ruku. „Da se slepi zaletimo u mećavu?“

„Da bismo se borili protiv lorda Stanisa prvo moramo da ga nađemo“, primetio je Ruz Rizvel. „Naši izvidnici izlaze na Lovčevu kapiju ali se u poslednje vreme nijedan nije vratio.“

Lord Vimen Menderli se pljesnuo po ogromnom trбуhu. „Bela sidrišta se ne boje da jašu s tobom, lorde Hostine. Povedi nas, i moji vitezovi će te pratiti.“

Ser Hostin se okrenu ka debelom. „Taman izbliza da mi zabiju koplje u leđa, tako je. Gde su mi rođaci, Menderli? To mi reci. Tvoji gosti, koji su ti vratili sina.“

„Njegove kosti, hoćeš da kažeš.“ Menderli je bodežom probo komad šunke. „Dobro ih se sećam. Pograbljeni, slatkorečivi Regar. Smeli ser Džared, tako hitar da potegne mač. Spletkaroš Simond, koji večito zveckea novcem. Doneli su Vendelove kosti kući. Tivin Lanister je meni vratio Vilisa, živog i zdravog, kao što je obećao. Čovek od reči, lord Tivin, sedmoro mu spaslo dušu.“ Lord Vimen ubaci meso u usta, glasno ga sažvaka, coknu usnama pa reče: „Na putu je mnogo opasnosti, ser. Tvojoj braći sam dao gostinske poklone kada smo pošli iz Belih sidrišta. Zakleli smo se da ćemo se ponovo videti na svadbi. Mnogi su svedoci našega rastanka.“

„Mnogi?“, podrugljivo će Enis Frej. „Mnogi tvoji srodnici, hoćeš da kažeš?“

„Na šta to ciljaš, Freju?“ Gospodar Belih sidrišta obrisa usta rukavom. „Ne sviđa mi se tvoj ton, ser. Ne, baš nimalo.“

„Izađi u dvorište, vrećo sala, pa će ti se sviđati još i manje“, reče ser Hostin.

Vimen Menderli se nasmeja, ali pet-šest njegovih vitezova smesta skoči na noge. Rodžer Rizvel i Barbri Dastin morali su da ih umiruju tihim rečima. Ruz Bolton nije rekao ama baš ništa. Teon Grejdžoj je međutim u njegovim bledim očima video nešto što nije video nikada ranije - uznemirenost, čak i nagoveštaj straha.

Te noći se nova štala srušila pod težinom snega. Stradalo je dvadeset šest konja i dva konjušara, smravljeni pod gredama ili zatrpani snegom. Otkopavanje tela

potrajalo je dobar deo jutra. Lord Bolton se nakratko pojavio u spoljašnjem dvorištu da osmotri taj prizor, pa je naredio da preostale konje uvedu, zajedno s onima koji su još bili vezani u spoljnom dvorištu. A čim su ljudi završili s iskopavanjem mrtvaca i kasapljenjem konja, otkriven je novi leš.

Ovog puta razlog smrti nisu mogli da pripišu ni padu u pijanstvu ni konjskom ritanju. Mrtvac je bio jedan od Remzijevih miljenika, zdepasti, gušavi, ružni vojnik po imenu Žuti Dik. Neko mu je odsekao kitu i tako je snažno nabio u usta da mu je slomio tri zuba. Kada su ga kuvari našli pred kuhinjom, do grla zakopanog u sneg, ni čovek ni kita više nisu bili žuti, već modri od studeni. „Spalite telo“, naredio je Ruz Bolton, „i postarajte se da o ovome ne pričate. Neću da se priča širi.“

Priča se svejedno širila. Do podneva je veći deo Zimovrela čuo, mnogi lično od Remzija Boltona, čiji je „momak“ bio Žuti Dik. „Kada nađem čoveka koji je ovo uradio“, obećao je lord Remzi, „odraću ga živog, ispeći ću kožu da hrska, pa ga naterati da je pojede, sve do poslednjeg zalogaja.“ Pročulo se da ime ubice vredi zlatnog zmaja.

Smrad u Velikoj dvorani bio je do večeri gotovo opipljiv. Pošto su desetine konja, pasa i ljudi nabijene pod isti krov, podovi su bili sluzavi od blata i bljuzgavice, konjske balege, psećih govana i ljudskog izmeta, vazduh pun mirisa mokrih pasa, mokre vune i namočenih konjskih pokrovaca. Na prepunim klupama nije bilo udobnosti, ali je bar bilo hrane. Kuvari su pripremili ogromne komade svežeg konjskog mesa, crnog spolja i krvavog iznutra, s pečenim lukom i kelerabom... i jednom su za promenu obični vojnici jeli dobro kao njihovi gospodari i vitezovi.

Konjsko meso bilo je previše žilavo za Teonove polomljene zube. Pokušaji da žvaće izazivali su nepodnošljive bolove. Zato je bodežom pljoštimice izgnječio luk i kelerabu, napravio od njih kašu, pa iseckao konjetinu na sitne komadiće, svaki isisao pa ispljunuo. Tako je bar osetio ukus i izvukao nešto hranljivo iz masti i krvi. Kost je bila previše za njega, pa ju je bacio psima i gledao kako je Siva Džejn grabi i odnosi dok Sara i Vrba za njom škljočaju zubima.

Lord Bolton je naredio Abelu da im svira dok jedu. Bard je pevao: *Gvozdena koplja*, onda *Zimsku devicu*. Kada je Barbri Dastin naručila nešto vedrije, otpevao im je *Kraljica skide sandalu*, *kralj skide krunu* i *Medveda i devicu lepu*. Freji su se pridružili pesmi, a čak je i nekoliko severnjaka udaralo pesnicama po stolu uz refren urlajući: „*Medved! Medved!*“ Buka je međutim preplašila konje, tako da su pevači uskoro popustili a muzika zamrla.

Kopilani su se okupili pod bakljom koja je dimljivo gorela zakačena na zid. Luton i Derač su bacali kocke. Mutavi je u krilu držao neku ženu i stezao joj grudi. Demon Igranka je sedeo i mazao bič mašču. „*Smrade*“, pozvao je. Kucnuo je bičem po listu kao kada čovek zove psa. „Opet si počeo da bazdiš, *Smrade*.“

Teon na to nije imao drugog odgovora sem tihog: „Da.“

„Lord Remzi namerava da ti odseče usne kada se sve ovo okonča“, rekao je

Demon trljajući bič masnom krpom.

Moje usne su bile među nogama njegove gospe. Ta drskost ne može proći nekažnjeno. „Kako ti kažeš.“

Luton prasnu u smeh. „Mislim da on to želi.“

„Odlazi, Smrade“, reče Derač. „Prevrno mi se stomak kolko bazdiš.“ Drugi se nasmejaše.

Brzo je pobegao, pre nego što se predomisle. Njegovi mučitelji ga neće pratiti napolje. Dokle god unutra ima hrane i pića, spremnih žena i tople vatre. Dok je izlazio iz dvorane, Abel je pevao *Devica što u proleće cveta*.

Napolju je padao tako gust sneg da Teon nije video dalje od tri stope. Shvatio je da je sam u beloju pustoši, da se s obe strane dižu snežni zidovi visoki do grudi. Kada je digao glavu, pahuljice su mu okrnule obraze kao hladni mekani poljupci. Čuo je muziku iz dvorane pozadi. Sada neka tiha pesma, a i tužna. Na trenutak se osetio gotovo spokojno.

Malo dalje susrete čoveka koji je išao u suprotnom pravcu, s kapuljačom na glavi i u ogrtaču zalepršanom na vetru. Kada su se našli licem u lice, pogledi su im se nakratko sreli. Čovek spusti ruku na bodež. „Teon Izdajnik. Teon rodoubica.“

„Nisam. Nikako... ja sam gvozdenrođeni.“

„Rođen si samo za laž. Kako je moguće da si još živ?“

„Bogovi nisu sa mnom završili“, odgovorio je Teon pitajući se je li ovo može biti njegov ubica, noćni hodač koji je nabio kitu u usta Žutom Diku i gurnuo konjušara Rodžera Rizvela sa zidina. Začudo, nije se bojao. Skinuo je rukavicu s leve ruke. „Lord Remzi nije završio sa mnom.“

Čovek je pogledao pa se nasmejao. „Onda ću te prepustiti njemu.“

Teon je gacao kroz mećavu sve dok mu i ruke i noge nije oblepio sneg i dok mu šake i stopala nisu utruli od hladnoće, pa se ponovo popeo na unutrašnje zidine. Tu gore, stotinu stopa visoko, duvao je slab vetar koji je dizao sneg. Svi razmaci između zubaca bili su popunjeni. Teon je morao da probije rupu u snežnom zidu... ali je onda shvatio da ne vidi dalje od šanca. Od spoljašnjeg zida tu je bila samo nejasna senka i nekoliko mutnih svetala što lebde u mraku.

Svet je nestao. Kraljeva luka, Brzorečje, Hrid i Gvozdena ostrva, svih Sedam kraljevstava, svako mesto koje je u životu znao, svako mesto o kome je čitao i o kome je sanjao, sve nestalo. Ostao je samo Zimovrel.

Bio je zarobljen u njemu, s duhovima. Sa starim duhovima iz kripti i mladim duhovima koje je sam stvorio, Mikenom i Farlenom, Ginirom Crvenonosim, Agarom, Gelmarom Mračnim, mlinarevom ženom iz Žirove vode i njena dva mala sina i sa svima ostalima. *Moje delo. Moji duhovi. Svi su ovde i besni su.* Pomislio je na kriptu i one nestale mačeve.

Teon se vratio u svoju odaju. Skidao je mokru odeću kada ga je našao Čelična Cevanica Volton. „Polazi za mnom, izdajniče. Lord hoće da razgovara s tobom.“

Nije imao suhu odeću, pa se ponovo uvukao u mokre rite i pošao. Volton ga je poveo nazad u Veliku utvrdu i odaju koja je nekada pripadala Edardu Starku. Lord Bolton nije bio sam. S njim je sedela ledi Dastin, bledog lica i stroga; gvozdена kopča u obliku konjske glave držala je plašt Rodžera Rizvela; Enis Frej je stajao blizu vatre, usukanih obraza rumenih od hladnoće.

„Rekli su mi da se šetaš zamkom“, započe lord Bolton. „Ljudi javljaju da su te videli u štali, u kuhinji, u kasarni, na zidinama. Primećen si blizu ruševina propalih utvrda, pred starim obredištem ledi Kejtlin, kako odlaziš u bogošumu i iz nje izlaziš. Je li tako?“

„Tako je ko što si kazo, moj gospodaru.“ Teon se postarao da zvuči prosto. Znao je da se to sviđa lordu Boltonu. „Ne mogu da spavam, moj gospodaru. Onda šetam.“ Glavu je držao pognutu, pogled prikovan za staru rogozinu razbacanu po podu. Ne bi bilo mudro gledati lorda u oči.

„Bio sam dečak ovde pre rata. Štićenik Edarda Starka.“

„Bio si talac“, reče Bolton.

„Da, moj gospodaru. Talac.“ *Ipak mi je ovo bio dom. Ne istinski dom, ali najbolji koji sam u životu imao.*

„Neko ubija moje ljude.“

„Da, moj gospodaru.“

„To nisi ti, slutim?“ Boltonov glas postao je još tiši. „Ti ne bi na svu moju dobrotu uzvratilo takvim izdajstvom?“

„Ne, moj gospodaru, ja nikako. Ne bih. Ja... ja samo odam, to je sve.“

Progovori ledi Dastin. „Skini rukavice.“

Teon naglo diže pogled. „Molim te, nemoj. Ja... ne...“

„Poslušaj je“, reče ser Enis. „Pokaži nam šake.“

Teon skide rukavice i pruži šake da ih svi vide. *Ne stojim go pred njima. Nije tako strašno.* Na levici je imao tri prsta, na desnici četiri. Remzi je na jednoj odsekao mali prst, na drugoj domali i kažiprst.

„To ti je Kopile uradilo“, reče ledi Dastin.

„Ako je po volji, mojoj gospi, sam sam... sam sam to od njega tražio.“ Remzi bi ga uvek naterao da zatraži. *Remzi me je uvek terao da molim.*

„Zašto bi to uradio?“

„Nije... nije mi trebalo toliko prstiju.“

„Četiri je dovoljno.“ Ser Enis Frej opipa retku smeđu bradu koja mu se spuštala s vilice kao pacovski rep. „Četiri na desnoj ruci. Još može da drži mač. Bodež.“

Gospa Dastin se nasmeja. „Jesu li svi Freji tolike budale? Pogledaj ga samo. Da drži bodež? Jedva ima snage da drži kašiku. Zaista misliš da bi on savladao onog Kopiletovog ogavnog stvora, pa mu još nabio muškost u grlo?“

„Pokojnici su listom bili snažni ljudi“, reče Rodžer Rizvel, „a nijedan nije izboden. Izdajnik nije ubica koga tražimo.“

Blede oči Ruza Boltona bile su usredsređene na Teona, oštre kao Deračev nož. „Sklon sam da se složim. Telesnu snagu na stranu, on ne poseduje unutrašnju snagu da izda mog sina.“

Rodžer Rizvel huknu. „Ako nije on, ko je onda? Stanis ima nekog čoveka u zamku, to je očigledno.“

Smrad nije čovek. Ne Smrad. Ne ja. Pitao se da li im je ledi Dastin ispričala za kriptu, za ukradene mačeve.

„Moramo da motrimo na Menderlija“, promrsi ser Enis Frej. „Lord Vimen nam ne želi dobro.“

Rizvel nije bio ubeđen. „Ali želi odreske, kobasice i pite s mesom. Da bi se noću šunjabo po zamku prvo bi morao da ustane od trpeze, što uradi jedino kada traži nužnik, da u njemu presedi sat vremena.“

„Ne tvrdim da lord Vimen to sam radi. Sa sobom je poveo trista ljudi. Stotinu vitezova. Svaki od njih je mogao...“

„Noćni rad nije viteški rad“, reče ledi Dastin. „A nije samo lord Vimen izgubio bliske na vašoj Crvenoj svadbi, Freju. Misliš li da si Kurvolovcu draži? Da ne držiš Velidžona, iščupao bi ti creva pa te naterao da ih pojedeš, kao što je ledi Hornvud pojela svoje prste. Flinti, Servini, Tolharti, Slejti... svi su imali ljude s Mladim Vukom.“

„Kao i kuća Rizvela“, reče Rodžer Rizvel.

„Čak i Dastini iz Mogila.“ Gospa Dastin razdvoji usne u tankom, zverskom osmehu. „Sever pamti, Freju.“

Usne Enisa Freja uvređeno zadrhtaše. „Stark nas je osramotio. Vama severnjacima je najbolje da to pamтите.“

Ruz Bolton protrlja ispucale usne. „Dostaje bilo ovih prepirki.“ Mahnuo je rukom na Teona. „Slobodan si da odeš. Pazi kuda lutaš da tebe sutra ne nađemo s crvenim osmehom.“

„Razumem, moj gospodaru.“ Teon je navukao rukavice preko osakaćenih šaka pa je othramao.

Vučji čas zatekao ga je još budnog, umotanog u slojeve debele vune i masna krzna, kako još jednom obilazi unutrašnje zidove u nadi da će se dovoljno iscrpeti da zaspi. Sneg mu se držao za noge do kolena, glava i ramena bili su mu beli. Na tom delu zida vetar mu je duvao u lice, otopljeni sneg mu se slivao niz obraze kao ledene suze.

Onda je začuo rog.

Dugačak i dubok jek, kao da je zalebdeo iznad zidina, zadržao se u crnom vazduhu, prodro duboko u kosti svakog čoveka koji ga je čuo. Duž čitavih zidina zamka stražari su se okrenuli ka zvuku, a ruke su im se stegnule oko kopalja. U propalim dvoranama i utvrdama Zimovrela lordovi su ućutkivali druge lordove, konji su njištali, spavači se trzali u mračnim uglovima. Čim je zvuk ratnog roga zamro, počeo je da bije bubanj: *BUM dum BUM dum BUM dum*. Ime je krenulo sa

usana svakog čoveka ka onom drugom, ispisano sitnim belim oblacima daha. *Stanis*, šaputali su, *Stanis je stigao, Stanis je ovde, Stanis, Stanis, Stanis*.

Teon zadrhta. Barateon ili Bolton, njemu je bilo svejedno. Stanis se ujedinio sa Džonom Snežnim na Zidu, a Džon bi njemu odrubio glavu da okom ne trepne. *Otrgnut iz kandži jednog kopileta da me ubije drugo, kakav vic*. Teon bi se glasno nasmejao da je pamtio kako se to radi.

Bubnjanje kao da je dopiralo iz Vučje šume iza Lovčeve kapije. *Odmah su ispred zidova*. Teon je pošao po zidu, još jedan među desetinom drugih koji su isto pošli. Svejedno, čak i kada je stigao do kula kraj same kapije, ništa se nije videlo kroz beli veo.

„Da li to hoće da nam *oduvaju* kapiju?“, našalio se neki Flint kada se ratni rog ponovo oglasio. „Možda misli da je našao Rog Joramunov.“

„Je li Stanis dovoljno glup da juriša na zamak?“, upita jedan stražar.

„Nije on Robert“, reče neki čovek iz Mogila. „Ima da sedne, pazi šta ti kažem. Da pokuša da nas izgladni.“

„Prvo će sam da se smrzne“, reče drugi stražar.

„Mi bi trebalo njega da napadnemo“, izjavi neki Frej.

Samo napred, pomisli Teon. *Izjašite u sneg i pomrite. Ostavite Zimovrel meni i duhovima*. Ruz Bolton bi poželeo takvu borbu, slutio je. *Njemu je potrebno da se ovo okonča*. U zamku ima previše ljudi da izdrži dugačku opsadu, a odanost previše lordova nije sigurna. Debeli Vimen Menderli, Kurvolovac Amber, ljudi kuće Hornvuda i kuće Tolharta, Lokovi, Flintovi i Rizveli, svi su oni *severnjac*i, zakleti na vernost kući Starka bezbroj pokolenja. Ovde su samo zbog devojke, zbog krvi lorda Edarda, ali devojka je tek lakrdijaška igra, jagnje u koži jezovuka. Zašto onda ne poslati severnjake u bitku sa Stanisom pre nego što se predstava okonča? *Pokolj u snegu. Svaki koji padne jedan je manje neprijatelj Užasnika*.

Teon se upitao hoće li njemu dozvoliti da se bori. Onda bi bar mogao da umre muškom smrću, s mačem u ruci. Taj dar mu Remzi nikada neće dati, ali lord Ruz možda hoće. *Ako ga zamolim. Učinio sam sve što je od mene tražio, odigrao sam svoju ulogu, dao sam devojku*.

Smrt je bila najslade izbavljenje kome se mogao nadati.

U bogošumi se sneg još topio kada bi dodirnuo zemlju. Para se dizala s toplih jezeraca, mirisna od mahovine, blata i truleži. Vazduhom je lebdela topla magla, pretvarala je drveće u stražare, visoke vojnike ogrnute mračnim plaštovima. Preko dana je šuma često bila puna severnjaka koji su došli da se mole starim bogovima, ali ju je u taj čas Teon Grejdžoj imao samo za sebe.

A u srcu šume čuvar drvo je čekalo, s mudrim crvenim očima. Teon je zastao na ivici jezerceta i oborio glavu pred urezanim crvenim licem. Čak i tu je čuo bubnjanje, *bum DUM bum DUM bum DUM bum DUM*. Poput daleke grmljavine, zvuk kao da je dolazio iz svih pravaca odjednom.

Noć je bila bez vetra, sneg je padao pravo iz ledenog crnog neba, a ipak je lišće drveta-srca šuškaloo njegovo ime. „Teone“, kao da je šaputalo, „Teone.“

Stari bogovi, pomislio je. *Oni me poznaju. Znaju moje ime. Bio sam Teon od kuće Grejdžoja. Bio sam šticećenik Edarda Starka, prijatelj i brat njegovoj deci.* „Molim vas.“ Pao je na kolena. „Mač, to je sve što tražim. Dajte da umrem kao Teon a ne kao Smrad.“ Suze su mu potekle niz obraze, nemoguće tople. „Bio sam gvozdenrođeni. Sin... sin Hridi, sin ostrva.

Odozgo dolelujaja list, okrznu mu čelo i pade u jezerce. Plutao je po vodi, crven, petoprst, kao krvava šaka. „...Bren“, prošaputa drvo.

Oni znaju. Bogovi znaju. Znaju šta sam uradio. I na jedan čudan tren, činilo se kao da je Brenovo lice urezano u bledeo deblo čuvar drvva, da zuri u njega očima crvenim, mudrim i tužnim. *Brenov duh*, pomisli on, ali to je bilo suludo. Zašto bi Bren njega proganjao? Njemu je taj dečak bio drag, nikada mu ništa našao nije učinio. *Nismo Brena ubili. Nismo ni Rikona. To su bili samo mlinarevi sinovi, iz mlina kraj Žirove vode.* „Morao sam da imam dve glave, inače bi mi se rugali... podsmevali... oni...“

Glas reče: „S kim pričaš?“

Teon se naglo okrenu, prestravljen od pomisli da ga je Remzi našao, ali to su bile pralje - Holi, Rovenaa i jedna čija ime nije znao. „S duhovima“, izlete mu. „Oni mi šapuću. Znaju... znaju kako se zovem.“

„Teon Izdajnik.“ Rovenaa ga zgrabi za uvo pa ga uvrnu. „Morao si da imaš dve glave, nije nego?“

„Inače bi mu se ljudi *podsmevali*“, reče Holi.

One ne shvataju. Teon se otrgnu. „Šta hoćete?“, upita.

„Tebe“, reče treća pralja, starija žena, dubokog glasa, sa sedima u kosi.

„Rekla sam ti. Hoću da te dodirnem, izdajniče.“ Holi se osmehnu. U njenoj šaci se pojavi sečivo.

Mogao bih da vrisnem, pomisli Teon. *Neko bi me čuo. Ovaj zamak je pun naoružanih ljudi.* Bio bi mrtav pre nego što stigne pomoć, naravno, krv bi mu natopila zemlju da nahrani drvo-srce. *A šta bi u tome bilo toliko loše?* „Dodirni me“, reče on. „Ubij me.“ U njegovom glasu bilo je više oćaja nego prkosa. „Hajde. Smaknite me, kao što ste smaknule druge. Žutog Dika i ostale. To ste bile vi.“

Holi se nasmeja. „Kako smo to mogle da budemo mi? Mi smo žene. Sise i pićke. Ovde smo da nas jebu a ne da nas se boje.“

„Kopile te je mućilo?“, upita Rovenaa. „Odsekao ti prste, je li? Odrao ti nožne prstiće? Izbio ti zube? Sirotu momće.“ Potapšala ga je po obrazu. „Toga više neće biti, jamćim ti. Molio si se i bogovi su poslali nas. Hoćeš da umreš kao Teon? Prućićemo ti to. Lepu i brzu smrt, koja ništa neće boleti.“ Osmehnula se. „Ali prvo moraš da pevaš Abelu. Čeka te.“

TIRION

„Ponuda devedeset sedam.“ Aukcionar pucnu bičem. „Dva kepeca, dobro dresirana za vašu zabavu.“

Pijaca roblja postavljena je na mestu gde se široki smeđi Skahazadan ulivao u Zaliv trgovaca robovima. Tirion Lanister je osećao miris soli u vazduhu, izmešan sa smradom nužničkih jarkova iza obora za robove. Vrućina mu nije smetala toliko kao vlaga. Kao da ga je sam vazduh pritiskao, poput toplog mokrog ćebeta preko glave i ramena.

„Prase i pas uključeni u ponudu“, objavio je aukcionar. „Kepeci ih jašu. Oduševite goste na sledećoj gozbi ili ih koristite kao razbibrigu.“

Kupci su sedeli na drvenim klupama i pijuckali voćne napitke. Nekolicinu su robovi hladili lepezama. Mnogi su na sebi imali tokare, tu neobičnu odeću omiljenu kod stare krvi Zaliva, otmenu koliko i nepraktičnu. Drugi su se odenuli jednostavnije - muškarci u tunike i ogrtače s kapuljačama, žene u bojenu svilu. Kurve ili sveštenice, najverovatnije; ovako daleko na istoku bilo je teško razlikovati to dvoje.

Iza klupa je stajao čopor zapadnjaka koji su se šalili i izrugivali postupku. *Najamnici*, znao je Tirion. Primetio je dugačke mačeve, noževe i bodeže, par sekira za bacanje, verižnjače ispod ogrtača. Po kosama i bradama videlo se da većina potiče iz Slobodnih gradova, ali je tu i tamo bio poneki koji je mogao biti Vesterošanin. *Da li kupuju? Ili su došli samo radi zabave?*

„Ko će otvoriti nadmetanje za ovo dvoje?“

„Trista“, reče dostojanstvena gospođa u starinskoj nosiljci.

„Četiri stotine“, viknu čudovišno debeli Junkajanin iz nosiljke u kojoj se izvalio poput levijatana. Sav pokriven žutom svilom sa zlatnim resama, izgledao je velik kao četiri Ilirija. Tirion je žalio robove koji moraju da ga nose. *Mi ćemo bar biti pošteđeni te dužnosti. Kakva je radost biti kepec.*

„I jedan“, reče starica u ljubičastom tokaru. Aukcionar ju je kiselo pogledao, ali nije odbio ponudu.

Mornari robovi sa *Selesori korana*, prodavani na komad, otišli su po cenama od petsto do devetsto srebrnjaka. Iskusni moreplovci su vredna roba. Niko se nije suprotstavio kada su se lovci na robove ukrcali na njihovu obogaljenu kogu. Za njih je to bila samo promena vlasnika. Brodski oficiri su bili slobodni ljudi, ali im je lučka udovica napisala jemstva da će platiti njihov otkup u ovakvim slučajevima. Tri preživela vatrena prsta još nisu prodati, ali su oni bili grla Gospodara svetlosti i mogli su računati da će ih otkupiti neki crveni hram. Plamen tetoviran na licu bio je njihovo jemstvo.

Tirion i Para nisu imali tu sigurnost.

„Četiristo pedeset“, začu se ponuda.

„Četiristo osamdeset.“

„Petsto.“

Neke ponude izvikivane su na visokovalirijskom, neke na mešanskom jeziku Gisa. Nekolicina kupaca pokazivala je prstom, pokretom šake ili mahanjem obojenom lepezom.

„Drago mi je što nas nisu razdvojili“, prošaputa Para.

Trgovac robljem ih pogleda. „Bez priče.“

Tirion stegnu Pari rame. Pramenovi kose, bledoplave i crne, lepili su mu se za čelo, rite tunike za leđa. Nešto od toga bio je znoj, nešto sasušena krv. Nije bio lud pa da se odupre lovcima na robove, kao Džora Mormont, ali to nije značilo da je izbegao kaznu. U njegovom slučaju bič je zaslužio jezikom.

„Osamsto.“

„I pedeset.“

„I jedan.“

Vredimo koliko jedan mornar, razmišljao je Tirion. Mada su možda kupci zapravo hteli Lepojku. *Teško je naći dresirano prase*. Jasno je da nisu licitirali na kilo.

Pošto je postignuta cena od devetsto srebrnjaka, licitacija je usporila. Na devetsto pedeset jedan (od starice), zaustavila se. Aukcionar je međutim namirisao dobit i kepeci su morali da prikažu kupcima deo svoje predstave. Krcko i Lepojka su izvedeni na podijum. Bez sedala i uzda bilo ih je teško uzjahati. Čim su počeli da se kreću, Tirion je pao na dupe, što je izazvalo buru smeha kod kupaca.

„Hiljadu“, ponudio je nakazno debeli čovek.

„I jedan.“ Ponovo starica.

Parina usta bila su ukočena u osmehu. *Dobro dresirani za vašu zabavu*. Njen otac je odgovoran za mnogo šta, u kakvom god se malom paklu odvojenom za kepece sada nalazio.

„Hiljadu dvesta.“ Levijatan u žutom. Rob pored njega pružio mu je piće. *Od limuna, bez svake sumnje*. Tiriona je obuzimao nemir zbog toga kako su te žute oči bile usredsređene na podijum.

„Hiljadu trista.“

„I jedan.“ Starica.

Moj otac je oduvek govorio da Lanister vredi deset puta više od običnog čoveka.

Na hiljadu šest stotina nadmetanje je ponovo jenjalo, tako da je trgovac robljem pozvao kupce da priđu i bolje osmotre kepece. „Ženska je mlada“, hvalio se. „Mogli biste da ih sparujete, da dobro zaradite na nakotu.“

„Ovaj nema pola nosa“, požalila se starica kada ga je dobro pregledala izbliza. Njeno smežurano lice dodatno se nabralo od nezadovoljstva. Koža joj je bila bela kao crvi; umotana u ljubičasti tokar izgledala je kao plesnjiva suva šljiva. „Ni oči

mu nisu iste. Gadno stvorenje.“

„Moja gospa još nije videla ono najbolje na meni.“ Tirion se uhvati između nogu, za slučaj da ga nije odmah shvatila.

Starica zgroženo zasikta a Tirion dobi udarac bičem preko leđa, tako da je pao na kolena. Ukus krvi ispuni mu usta. Iskezio se i pljunuo.

„Dve hiljade“, viknu novi glas, s kraja klupa.

A šta će jednom najamniku kepec? Tirion se pridiže da bolje vidi. Novi ponuđač bio je stariji čovek, sedokos ali ipak visok i jak, s uštavljenom smeđom kožom i kratkom prosedom bradom. Napola skriveni pod izbledelim purpurnim plaštom bili su dugački mač i par bodeža.

„Dve i po hiljade.“ Ovog puta ženski glas; devojka, niska, debelog struka i teških grudi, raskošno opremljena za rat. Reljefi na njenom grudnom oklopu bili su ukrašeni zlatom i prikazivali su harpiju kako ustaje s lancima koji joj vise između kandži. Dva vojnika-roba digla su je na ramena na štitu.

„Tri hiljade.“ Čovek smeđe puti probio se kroz gomilu, a njegovi najamnici su razgrtali kupce da mu naprave put. *Da. Pridi bliže.* Tirion je znao kako da postupa s najamnicima. Ni trena nije mislio da je ovaj željan zabave na gozbama. *Zna ko sam. Namerava da me odnese nazad u Vesteros i proda me sestri.* Kepec protrlja usta da sakrije osmeh. Sersei i Sedam kraljevstava su na drugoj strani sveta. Mnogo šta može da se desi dok tamo ne stignu. *Brona sam okrenuo na svoju stranu. Ako mi se ukaže makar mala prilika, možda ću i ovoga.*

Starica i devojka na štitu odustale su na tri hiljade, ali ne i debeli u žutom. Odmerio je najamnike žutim očima, oblizao žute zube, pa je rekao: „Pet hiljada srebara za sve.“

Najamnik se namrštio, slegnuo ramenima i okrenuo.

Sedam mu paklova. Tirion je bio prilično siguran da ne želi da postane vlasništvo žutog čudovišta. Sam pogled na njega kako visi preko ivica nosiljke, planina žućkastog mesa sa svinjskim žutim očicama i sisama velikim kao Lepojka koje se probijaju kroz svilu tokara bio je dovoljan da se kepec sav naježi. Smrad koji se od njega širio osećao se čak i na podijumu.

„Ako nema drugih ponuda...“

„Sedam hiljada“, viknu Tirion.

Smeh se proširi klupama. „Kepec hoće da kupi sam sebe“, primeti devojka na štitu.

Tirion joj uputi bludan osmeh. „Pametnom robu je potreban pametan gospodar, a vi svi redom izgledate kao budale.“

To je izazvalo još smeha kupaca i mrštenje aukcionara, koji je neodlučno opipavao bič dok je pokušavao da proceni hoće li mu to ići u korist.

„Pet hiljada je uvreda!“, viknu Tirion. „Ja se borim kao vitez, pevam, govorim svašta zabavno. Jebaću vam ženu tako da zaječi. Ili ženu vašeg neprijatelja, ako

vam je tako draže, ima li boljeg načina da ga osramotite? Smrtonosan sam sa samostrelom a ljudi triput veći od mene drhte i cepte kada se suočimo za tablom za sivas. Umeo sam čak da s vremena na vreme i kuvam. Ja nudim *deset* hiljada srebara za sebe! Jamčim isplatu, sve do poslednje pare. Otac mi je govorio da uvek moram da platim svoje dugove.“

Najamnik u ljubičastom plaštu se ponovo okrenuo. Pogledom je susreo Tirionov iznad glava drugih kupaca, pa se osmehnuo. *To je topao osmeh*, pomisli kepec. *Srdačan. Ali hej, te oči su hladne. Možda ipak ne želim da nas on kupi.*

Žuto čudovište se migoljilo u nosiljci a ogromno blede lice poprimilo je ljutit izraz. Promrmljao je nešto kiselo na giskom, što Tirion nije shvatio, ali je prizvuk bio sasvim jasan. „Je li to nova ponuda?“ Kepec nagnu glavu u stranu. „Ja nudim sve zlato Livačke stene.“

Čuo je bič pre nego što ga je osetio, zvižduk u vazduhu, prodoran i oštar.

Tirion huknu od udarca, ali ovog puta uspe da ostane na nogama. Misli mu se u trenu vratiše na početak tog putovanja, kada je najveći izazov bio odluka koje vino piti uz puževe za užinu. *Vidi šta se desi kada juriš zmajeve*. Smeh mu se otrže s usana, isprskavši prvi red kupaca krvlju i pljuvačkom.

„Prodat si“, izjavi aukcionar. Onda ga udari ponovo, prosto zato što je mogao. Tog puta Tirion pade.

Jedan stražar ga cimnu da ustane. Drugi kopljem gurnu Paru s podijuma. Sledeća grla bila su spremna da zauzmu njihovo mesto. Devojka od petnaest ili šesnaest godina, ovog puta ne sa *Selesori korana*. Tirion je nije poznao. *Vršnjakinja Deneris Targarjen, ili tu negde*. Prodavač ju je uskoro naterao da se skine. *Bar je to poniženje nas zaobišlo.*

Tirion se zagleda preko junkajskog logora u zidine Mirina. Kapija izgleda tako blizu... a ako je verovati pričama u ropskim oborima, Mirin je zasad ostao slobodan grad. Unutar tih ruševnih zidina, ropstvo i trgovina robljem još su zabranjeni. Treba samo da stigne do kapija i uđe, pa će ponovo biti slobodan čovek.

To je međutim bilo jedva moguće, ako ne ostavi Paru. *Ona bi želela da sa sobom povede psa i svinju.*

„Neće biti baš strašno, je l' tako?“, prošaputa Para. „Skupo nas je platio. Biće dobar, zar ne?“

Dokle god mu budemo zabavni. „Previše smo vredni da bi nas kinjio“, uveravao ju je, dok mu je krv još curila niz leđa od ona poslednja dva udarca. *Kada mu naše predstave dojade, međutim... a to će se desiti, pre ili kasnije...*

Nadzornik njihovog gospodara čekao je da ih preuzme, sa zapregom koju je vukla mazga i s dva vojnika. Imao je dugačko uzano lice i bradicu vezanu zlatnom žicom, a žilava tamnorđa kosa bila je pokupljena da iznad slepoočnica napravi dve šake s kandžama. „Kakva ste vi dva divna mala stvorenja“, rekao je. „Podsećate me na moju decu... ili biste me podsećali, da moji mališani nisu mrtvi.

Dobro ću vas čuvati. Recite mi kako se zovete.“

„Para.“ Glas joj je bio šapat, tih i preplašen.

Tirion, od kuće Lanistera, zakoniti gospodar Livačke stene, ti sluzavi crve.
„Jolo.“

„Odvažni Jolo. Bistra Para. Vi ste vlasništvo plemenitog i neustrašivog Jezana zo Kagaza, učenjaka i ratnika, najpoštovanijeg među Mudrim gospodarima Junkaja. Smatrajte da ste imali sreće, pošto je Jezan dobroćudan i širokogrud gospodar. Posmatrajte ga kao svog oca.“

Rado, pomisli Tirion, ali ovog puta zadrža jezik za zubima. Uskoro će morati da nastupaju pred svojim novim gospodarom, u to nije sumnjao, a novi udarac bičem ne bi izdržao.

„Vaš otac svoje posebne dragocenosti najviše voli, i vi ćete mu biti mezimci“, govorio je nadzornik. „A ja, o meni mislite kao o dadilji koja vas je čuvala dok ste bili mali. Sva moja deca me zovu Dadilja.“

„Ponuda devedeset devet“, reče aukcionar. „Ratnik.“

Devojku su brzo prodali i sada su je sprovodili novom vlasniku dok je privijala odeću na male grudi ružičastih bradavica. Dva trgovca robljem dovukla su Džoru Mormonta na podijum da zauzme njeno mesto. Vitez je na sebi imao samo pregaču, leđa su mu bila odrana od biča, lice natečeno do neprepoznatljivosti. I ruke i noge bili su mu okovani lancima. *Mali zalogaj onoga što je meni kuvao*, pomisli Tirion, a ipak je shvatio da mu nesreća krupnog viteza ne pruža zadovoljstvo.

Mormont je čak i u lancima izgledao opasno, ogroman razbijač s debelim mišicama i snažnim ramenima. Zbog grubih malja po grudima izgledao je više kao zver nego kao čovek. Na oba oka imao je šljive, kao dve tamne jame u tom nakazno naduvenom licu. U jedan obraz utisnuli su mu žig: masku zloduha.

Kada su lovci na robove preplavili palubu *Selesori korana*, ser Džora ih je dočekao s dugačkim mačem u ruci i posekao je trojicu pre nego što su ga savladali. Njihovi drugovi bi ga rado ubili, ali im je kapetan zabranio; borac i uvek vredi mnogo srebra. I tako je Mormont okovan za veslo, tučen gotovo do smrti, izgledniji i žigosan.

„Ovaj je krupan i jak“, objavio je aukcionar. „Ima u njemu mnogo vatre. Pružiće dobru predstavu u arenama. Ko će da otvori sa tri stotine?“

Niko.

Mormont nije obraćao pažnju na šaroliku gomilu; oči su mu bile prikovane nekuda iza opsadnih linija, na daleki grad s drevnim zidinama od cigala mnogih boja. Tirion je taj pogled čitao kao otvorenu knjigu: *tako blizu a tako daleko*. Nesrećnik se prekasno vratio. Deneris Targarjen se udala, rekli su im čuvari obora, smejući se. Uzela je mirinskog trgovca za svog kralja, jednako bogatog koliko i plemenitog, a kada se potpiše mir, mirinske arene ponovo će se otvoriti. Drugi robovi su tvrdili da čuvari lažu, da Deneris Targarjen nikada ne bi sklopila mir s robovlasnicima. *Misa*, zvali su je. Neko mu je rekao da to znači *Majka*. Uskoro će

srebrna kraljica izleteti iz svog grada, razbiti Junkajane i raskinuti njihove lance, šaputali su jedno drugome.

A onda će nam ispeći limun-pitu i poljubiti da prođe tamo gde nas boli, pomislio je kepec. On nije verovao u izbavljenja od kraljevskih ruku. Ako bude potrebno, sam će se postarati za svoje izbavljenje. Pečurke nabijene u prste čizme biće dovoljne za njega i Paru. Krcko i Lepojka moraće sami da se snađu.

Dadilja je i dalje držao predavanje novim dragocenostima svog gospodara. „Radite sve što vam se kaže i ništa više i živećete kao mali gospodari, maženi i obožavani“, obećao je. „Budite neposlušni... ali vi to nikada nećete biti, je li tako? Neće to moje male dušice.“ Spustio je ruku i uštinuo Paru za obraz.

„Onda, dvesta“, reče aukcionar. „Ovakav krupan udarač, vredi triput toliko. Kakav će samo telohranitelj biti od njega! Nijedan neprijatelj neće se usuditi da vam stane na put!“

„Hajdemo, mali moji prijatelji“, reče Dadilja, „da vam pokažem vaš novi dom. U Junkaju ćete obitavati u zlatnoj piramidi Kagaza i jesti sa srebrnih tanjira, ali ovde živimo jednostavno, u skromnim vojničkim šatorima.“

„Ko će mi dati stotinu?“, zavapi aukcionar.

To je napokon izmamilo ponudu, mada samo za pedeset srebara. Ponudač je bio neki mršav čovek u kožnoj kecelji.

„I jedan“, reče starica u ljubičastom tokaru.

Jedan vojnik diže Paru na zapregu. „Ko je starica?“ upita ga kepec.

„Zarina“, reče čovek. „Njeni jeftini borci. Meso za junake. Tvoj drugar uskoro mrtav.“

Nije mi on bio drug. A ipak Tirion Lanister shvati da se okreće ka Dadilji i govori: „Ne smeš joj dozvoliti da ga kupi.“

Dadilja se zaškilji u njega. „Kakvu to buku stvaráš?“

Tirion uperi prst. „On je deo naše predstave. Medved i devica lepa. Džora je medved, Para je devica, a ja sam hrabri vitez koji je spasava. Plešem i udaram ga u jaja. Mnogo je smešno.“

Nadzornik se upilji ka podijumu. „On?“ Licitacija za Džoru Mormonta stigla je do dvesta srebara.

„I jedan“, reče starica u ljubičastom tokaru.

„Vaš medved. Shvatam.“ Dadilja se provuče kroz gomilu, nagnu nad ogromnim žutim Junkajanom u nosiljci, prošaputa mu nešto na uho. Njegov gospodar klimnu glavom tako da podvoljci zaigraše, pa diže lepezu. „Trista“, viknu sipljivim glasom.

Starica šmrknu pa se okrenu.

„Zašto si to uradio?“ upita Para na zajedničkom jeziku.

Pošteno pitanje, pomisli Tirion. *Stvarno, zašto?* „Tvoja predstava postaje dosadna. Svakom lakrdijašu je potrebna mečka koja igra.“

Prekorno ga je pogledala, pa se povukla u ugao kola i sela obgrlivši Krcka kao da joj je pas poslednji istinski prijatelj na svetu. *Možda i jeste.*

Dadilja se vratio s Džorom Mormontom. Dva vojnika-roba njihovog novog gospodara bacila su ga u kola između kepeca. Vitez se nije opirao. *Sav je žar u njemu zgasnuo kada je čuo da mu se kraljica udala*, shvatio je Tirion. Jedna prošaputana reč učinila je ono što pesnice, korbači i motke nisu uspeli; slomila ga je. *Trebalo je da ga ostavim starici. Biće koristan kao bradavice na oklopu.*

Dadilja se popeo sprema na kola i uzeo uzde, pa su krenuli kroz opsadni logor do šatora svog novog gospodara, plemenitog Jezana zo Kagaza. Četiri vojnika-roba stupala su kraj njih, po dvojica s obe strane kola.

Para nije plakala, ali su joj oči bile crvene i nesrećne, i nije ih odvajala od Krcka. *Misli li to ona da će sve ovo nestati ako ne bude gledala?* Ser Džora Mormont nije gledao ni u koga i ni u šta. Sedeo je pogrbljen u lancima, utonuo u mračne misli.

Tirion je gledao sve i svakoga.

Junkajski logor nije bio jedan logor već stotinu logora podignutih jedan uz drugi u polumesecu oko zidova Mirina, grad od svile i platna sa sopstvenim ulicama i prolazima, krčmama i faćkalicama, dobrim i lošim četvrtima. Između opsadnih linija i zaliva šatori su nikli kao žute pečurke. Neki su bili mali i ubogi, tek komad starog prljavog platna da zaštiti od kiše i sunca, ali su se pored njih dizali kasarnski šatori u kojima spava po stotinu ljudi i svileni paviljoni veliki kao palate, sa čijih kopalja blistaju harpije. Neki logori su bili uredni, sa šatorima postrojenim oko vatre u koncentričnim krugovima, oružjem i oklopima naslaganim u unutrašnjem prstenu, konjima vezanim okolo. Drugde kao da je vladao potpuni metež.

Suva, spečena ravnica oko Mirina bila je ravna i gola, bez drveta mnogo liga naokolo, ali su junkajski brodovi doneli s juga drvenu građu i kožu, dovoljno za izgradnju šest ogromnih trebušeta. Bili su raspoređeni na tri strane grada, samo ne kod obale, okruženi gomilama razbijenog kamena i buradima smole što čekaju baklju. Jedan vojnik koji je hodao pored kola video je kuda Tirion gleda pa mu je ponosno rekao da je svaki trebušet dobio ime: Zmajolom, Veštica, Harpijina kći, Zla sestra, Duh Astapora, Mazdanova pesnica. Viši od šatora i po četrdeset stopa, trebušeti su bili glavno obeležje opsadnog logora. „Sam pogled na njih bacio je zmajsku kraljicu na kolena“, hvalisao se ovaj. „A tu će i da ostane, da sisa Hizdarovu plemenitu kitu, inače odoše njeni zidovi u prah.“

Tirion je video kako bičuju nekog roba, udarac po udarac, sve dok mu od leđa nije ostalo ništa sem krvi i sirovog mesa. Prošao je niz okovanih ljudi koji su zveckali u hodu; nosili su koplja i kratke mačeve, ali su ih lanci vezivali za ruke i noge. Vazduh je mirisao na pečeno meso i primetio je jednog čoveka kako dere psa za kazan.

Video je i mrtve i čuo umiranje. Pod pramenovima dima, mirisom konja i oštrog

slanog zadaha zaliva širio se smrad krvi i govana. *Neka boleština*, shvatio je dok je gledao dvojicu najamnika kako iz šatora iznose leš trećeg. Od toga su mu prsti zaigrali. Bolest će potući vojsku brže od svake bitke, čuo je jednom svog oca kako govori.

Još jedan razlog za bekstvo, i to što pre.

Četvrt milje dalje naišao je na valjan razlog da se predomisli. Gomila se okupila oko tri roba uhvaćena u bekstvu. „Znam da će moje male dragocenosti biti umilne i poslušne“, rekao je Dadilja. „Vidite šta se dešava s onima koji pokušaju da pobjegnu.“

Sužnji su vezani za niz ukrštenih greda, i dva praćkaša su ih koristila za vežbanje svoje veštine. „Tološani“, rekao mu je jedan stražar. „Najbolji praćkaši na svetu. Umesto kamenja bacaju kugle od mekog olova.“

Tirion nikada nije shvatao koja je svrha praćaka kada lukovi imaju toliko dalji doomet... ali nikada nije ni video Tološane na delu. Njihove olovne kugle nanosile su neuporedivo veća oštećenja od glatkog kamenja koje su koristili drugi praćkaši, veća i od svake strele. Jedan je pogodio sužnja u koleno, i ovo se rasprсло u oblaku krvi i kosti, tako da je potkolenica ostala da visi na tamnoj crvenoj tetivi. *Pa, on više neće bežati*, priznade Tirion, dok je čovek počinjao da urla. Njegovi krici su se u jutarnjem vazduhu mešali sa smehom pratilja logora i kletvama onih koji su se kladili da će praćkaš promašiti. Para je skrenula pogled, ali ju je Dadilja uhvatio za bradu i iskrenuo joj glavu nazad. „Gledaj“, naredio je. „I ti, medvede.“

Džora Mormont je digao glavu i zagledao se u Dadilju. Tirion je video kako su mu se ruke napele. *Ima da ga zadavi i to će nas sve stajati glave*. Vitez je međutim samo iskrivio lice, pa se okrenuo da posmatra krvavu predstavu.

Istočno su ogromni cigleni zidovi Mirina treperili kroz jutarnju jaru. To je bilo utočište koje su nesrećnici pokušali da dosegnu. *Koliko će međutim taj grad još biti utočište?*

Sve troje begunaca bili su mrtvi pre nego što je Dadilja ponovo uzeo uzde. Mazga je povukla zapregu dalje.

Logor njihovog gospodara nalazio se jugoistočno od Veštice, gotovo u njenoj senci, i pružao se preko nekoliko ari. Ispostavilo se da je skromni šator Jezana zo Kagaza palata od svile boje limuna. Pozlaćene harpije na kopljima svakog od njegovih devet krovova blistale su na suncu. Manji šatori okruživali su ga sa svih strana. „To su obitavališta kuvara, konkubina i ratnika našeg plemenitog gospodara, kao i nekoliko manje voljenih srodnika“, rekao im je Dadilja, „ali ćete vi, male dušice, imati retku čast da spavate u Jezanovom ličnom paviljonu. On voli da mu dragocenosti budu blizu.“ Namršteno je pogledao Mormonta. „Ti ne, medvede. Ti si velik i ružan, ti ćeš biti okovan napolju.“ Vitez nije odgovorio. „Prvo vas sve moramo izmeriti za ogrlice.“

Ogrlice su bile gvozdene i tanko pozlaćene, da blistaju na svetlu. Jezanovo ime bilo je urezano u metal valirijskim glifima, a dva sićušna zvonceta bila su

pričvršćena ispod ušiju, tako da je svaki nosiočev korak stvarao veseo zveckav zvuk. Džora Mormont je ogrlicu prihvatio s mračnom ćutnjom, ali se Para rasplakala kada je oružar pričvrstio njenu. „Preteška je“, požalila se.

Tirion joj je stegnuo ruku. „Od čistog je zlata“, slagao je. „U Vesterosu visokorođene gospe sanjaju o takvim ogrlicama.“ *Bolje ogrlica nego žig. Ogrlica može da se skine.* Prisetio se Šai, i kako je zlatni lanac svetlucao dok ga je uvijao oko njenog grla.

Posle je Dadilja naredio da ser Džorine lance vežu za kolac blizu vatre pa je otpratio dvoje kepeca u gospodarev paviljon i pokazao im gde će spavati u sagom zastrtoj niši odvojenoj od glavnog dela šatora zidovima od žute svile. Taj prostor će deliti s drugim Jezanovim dragocenostima: dečakom sa iskrivljenim, dlakavim „kozjim nogama“, dvoglavom devojkom iz Mantarisa, bradatom ženom i tanušnim stvorenjem zvanim Slatkiš koje se odevalo u ahate i mirsku čipku. „Pokušavate da odredite jesam li muško ili žensko“, rekao je Slatkiš kada su ga izveli pred kepece. Onda je zadigao suknju i pokazao šta ima ispod. „I jedno sam i drugo, i mene gospodar najviše voli.“

Zbirka nakaza, shvati Tirion. *Negde se neki bog smeje.* „Divno“, rekao je Slatkišu, koji je imao ljubičastu kosu i ljubičaste oči, „ali mi smo se nadali da ćemo za promenu i mi jednom biti među lepotanima.“

Slatkiš se zakikotao, ali Dadilji nije bilo smešno. „Sačuvaj svoje šale za večeras, kada ćeš nastupiti pred našim plemenitim gospodarom. Ako mu se dopadneš, bićeš bogato nagrađen. Ako ne...“ Ošamario je Tiriona.

„Moraćete da pazite na Dadilju“, rekao je Slatkiš pošto je nadzornik otišao. „On je ovde jedino stvarno čudovište.“ Bradata žena je govorila nerazumljivim giskim, dečak jarac nekim grlenim mornarskim narečjem zvanim trgovački govor. Dvoglava devojka bila je slaboumna; jedna glava nije bila veća od pomorandže i uopšte nije govorila, druga je imala zašiljene zube i režala je na svakoga ko bi se približio njenom kavezu. Slatkiš je međutim tečno govorio četiri jezika, među njima visokovalirijski.

„Kakav je gospodar?“, upitala je Para zabrinuto.

„Oči su mu žute i smrdi“, odgovorio je Slatkiš. „Pre deset godina je otišao u Sotoros, i od tada truli iznutra. Ako mu pomognete da zaboravi da umire, makar samo nakratko, biće izuzetno velikodušan. Ništa mu ne odbijajte.“

Imali su samo jedno popodne da se naviknu na život stoke. Jezanovi telesni robovi napunili su kadu vrelom vodom i kepecima je dozvoljeno da se okupaju - prvo Para a onda Tirion. Posle mu je drugi rob namazao melemom koji pecka razderotine na leđima da se ne zagade, pa ih pokrio hladnim oblozima. Oboje su ih ošišali, Tirionu su potkresali bradu. Dali su im mekane papuče i novu odeću, jednostavnu ali čistu.

Pošto se spustilo veče, Dadilja se vratio da im kaže kako je vreme da obuku lakrdijaške oklope. Jezan će biti domaćin vrhovnom junkajskom zapovedniku,

plemenitom Jurkazu zo Junzaku, i očekivaće se njihov nastup. „Da oslobodimo i vašeg medveda?“

„Ne noćas“, reče Tirion. „Prvo ćemo za našeg gospodara izvesti vitešku borbu, a medveda ćemo sačuvati za neku drugu priliku.“

„Dobro. Pošto se vaše ludorije završe, pomoći ćete oko služenja hrane i pića. Pazite da ne polijete goste, inače vam se crno piše.“

Večernju zabavu počeo je žongler. Onda je sledila trojka živahnih akrobata. Posle njih je izašao dečak s jarčevim nogama pa je odigrao nakazan ples dok je jedan Jurkazov rob svirao koštanu svirala Tirion ga je zamalo pitao zna li *Kiše nad Kastamirom*. Dok su čekali svoj red da nastupe, posmatrao je Jezana i njegove goste. Ljudska suva šljiva na počasnom mestu očigledno je bio junkajski vrhovni zapovednik, koji je izgledao opasno koliko i balega na putu. Pratilo ga je desetak drugih junkajskih gospodara. Tu su bila i dva najamnička kapetana, svaki u pratnji desetak ljudi iz svoje čete. Jedan je bio otmeni Pentošanin, sedokos i sav u svili, sem plašta, odrpanog i sašivenog od desetina komada krvavih iskidanih krpa. Drugi kapetan bio je čovek koji je jutros pokušao da ih kupi, onaj smeđoputi s prosedom bradom. „Mrki Ben Plam“, rekao je Slatkiš. „Kapetan Drugih sinova.“

Vesterošanin, i to Plam. Sve bolje i bolje.

„Vi ste sledeći“, obavestio ih je Dadilja. „Budite zabavni, dušice moje male, da ne biste zažalili.“

Tirion nije ovladao ni polovinom starih Grošovih trikova, ali je umeo da jaše krmaču, padne kada se to od njega očekuje, da se otkotrlja i skoči na noge. Pokazalo se da je sve to naišlo na dobar prijem. Mali ljudi koji se jure i mlate drvenim oružjem izazvali su jednako urnebesno smeh u opsadnom logoru na Zalivu trgovaca robovima kao i na Džofrijevoj svadbi u Kraljevoj luci. *Prezir*, pomisli Tirion, *svetski jezik*.

Njihov gospodar Jezan smeja se najglasnije kada god bi jedno od kepeca palo ili dobilo udarac. Čitavo njegovo ogromno telo treslo se kao pihtija; gosti su sačekali da vide šta će Jurkaz zo Junzak učiniti pre nego što su se pridružili. Vrhovni zapovednik delovao je toliko krhko da se Tirion bojao da će ga smeh ubiti. Kada je Parin šlem od udarca odleteo u krilo nekog Junkajanina kiselog lica u prugastom zeleno-zlatnom tokaru, Jurkaz je zakreštao kao kokoš. Pošto je taj plemić zavukao ruku u kacigu i izvadio veliku ljubičastu dinju iz koje je curila kaša, šištao je sve dok mu lice nije postalo iste boje kao voćka. Okrenuo se ka domaćinu i prošaputao nešto na šta se njihov gospodar zasmejao i oblizao usne... mada se Tirionu učinilo da je u tim uzanim žutim očima bilo i trunke besa.

Posle su kepeci skinuli drveni oklop i znojavu odeću pa su se presvukli u čiste žute tunike koje su ih čekale za posluživanje. Tirionu su dali vrč ljubičastog vina, Pari vrč vode. Išli su po šatoru i punili čaše, a stopala u papučama šuškala su po debelim tepisima. To je bio naporniji posao nego što je izgledalo. Nije prošlo dugo a počeli su da ga hvataju jaki grčevi u nogama, jedna posekotina na leđima ponovo

je prokrvarila i crveno je probilo kroz žuto platno tunike. Tirion je zagrizao usnu i nastavio da sipa.

Većina gostiju nije na njih obraćala više pažnje nego na druge robove... ali je jedan Junkajananin pijano predložio Jezanu da naredi kepecima da se pojebu, a drugog je zanimalo kako je Tirion ostao bez nosa. *Gurnuo sam ga tvojoj ženi u pičku pa mi ga je odgrizla*, zamalo da je odgovorio... ali ga je ona bura ubedila da još ne želi smrt, pa je umesto toga rekao: „Odsekli su mi ga za kaznu zbog drskosti, moj gospodar.“

Onda se jedan gospodar u plavom tokaru s obrubom od tigrovih očiju prisetio da se Tirion hvalio svojom veštinom u sivasu dok su ga prodavali. „Da ga iskušamo“, rekao je. Brzo su se stvorili sto i figure. Samo koji trenutak kasnije, rumeni lord je besno preturio sto i razbacao figure po podu, praćen zvukom junkajskog smeha.

„Trebalo je da ga pustiš da pobedi“, prošaputa Para.

Mrki Ben Plam diže pali sto, osmehujući se. „Sledeći put probaj sa mom, kepecu. Kad sam bio mlad, Drugi sinovi su imali ugovor u Volantisu. Tamo sam naučio da igram.“

„Ja sam samo rob. Moj plemeniti gospodar određuje kada ću i protiv koga igrati.“ Tirion se okrenu ka Jezanu. „Gospodaru?“

Žutom plemiću to kao da je bilo zabavno. „Kakav ulog predlažeš, kapetane?“

„Ako pobedim, daj mi roba“, reče Plam.

„Ne“ odgovori Jeza. „Ali ako uspeš da pobediš mog kepeca, možeš da dobiješ cenu koju sam za njega platio, u zlatu.“

„Dogovoreno“, reče najamnik. Pokupili su razbacane figure s poda pa su seli da igraju.

Tirion je pobedio prvu partiju. Plam drugu, za udvostručeni ulog. Dok su postavljali figure za treći okršaj, kepec je posmatrao protivnika. Smeđe puti, s kratko postrizenom sivo-belom bradom, lica ispresecanog hiljadama bora i s nekoliko starih ožiljaka, Plam je delovao nekako prijateljski, posebno kada se osmehne. *Verni sluga*, zaključio Tirion. *Omiljeni stric, uvek spreman na smeh, stare izreke i domaće mudrosti*. Sve je to bila varka. Plamove oči nikada se nisu osmehivale, u njima se iza koprene opreza krila pohlepa. *Gladan ali obazriv, takav je ovaj*.

Najamnik je bio gotovo jednako loš igrač kao junkajski plemić, ali je igrao jednostavno i uporno umesto smelo. Njegova početna postavka svaki put se razlikovala, ali je u suštini bila ista - konzervativna, odbrambena, pasivna. *Ne igra da bi pobedio*, shvati Tirion. *Igra da ne izgubi*. To je upalilo u drugoj partiji, kada se Tirion previše razvukao nedovoljno pripremljenim napadom. Nije upalilo u trećoj partiji, ni u četvrtoj ni u petoj, koja se pokazala kao poslednja.

Pri kraju poslednjeg okršaja, pošto mu je tvrđava razorena, zmaj ubijen, slonovi mu se približavali spreda a teška konjica otpozadi, Plam je osmehnut podigao pogled i rekao: „Jolo ponovo pobeđuje. Smrt u četiri poteza.“

„Tri.“ Tirion kucnu svog zmaja. „Imao sam sreće. Možda bi trebalo dobro da protrljaš moju glavu pre sledeće partije, kapetane. Nešto od te sreće možda će ti se preneti na prste.“ *Svejedno ćeš izgubiti, ali možda ćeš bolje odigrati.* Iskežen je ustao od stola za sivas, uzeo svoj vrč vina i vratio se sipanju, Jezan zo Kagaz je postao znatno bogatiji a Mrki Ben Plam znatno siromašniji. Tirionov divovski gospodar pao je u pijani san za vreme treće partije, pehar mu je ispao iz požutelih prstiju i izlio svoju sadržinu na sag, ali će mu možda biti drago kada se probudi.

Kada je vrhovni zapovednik Jurkaz zo Junzak otišao, potpomognut dvojicom snažnih robova, činilo se da je to znak da i drugi gosti počnu da se razilaze. Pošto se šator ispraznio, Dadilja se ponovo pojavio da kaže posluži kako sami mogu da se posluže ostacima. „Brzo jedite. Sve ovo mora biti ponovo čisto pre nego što legnete.“

Tirionu su se noge kočile a krvava leđa vrištala od bola dok je na kolenima pokušavao da obriše mrlje koje je prosuto vino plemenitog Jezana ostavilo na sagu plemenitog Jezana, kada ga je nadzornik blago kucnuo po obrazu vrhom biča. „Jolo. Bio si dobar. I ti i tvoja žena.“

„Nije mi ona žena.“

„Onda tvoja kurva. Na noge, oboje.“

Tirion se nesigurno pridigao, a jedna noga mu je podrhtavala. Butine su mu bile u čvorovima, grčevi su ga tako uhvatili da je Para morala da mu pruži ruku. „Šta smo uradili?“

„Mnogo toga“, rekao je nadzornik. „Dadilja je rekao da ćete biti nagrađeni ako zadovoljite svog oca, je li tako? Mada plemeniti Jezan nikako ne bi voleo da izgubi svoje male dragocenosti, kao što ste videli Jurkaz zo Junzak ga je ubedio da bi bilo sebično da samo za sebe zadrži tako vesele ludorije. Radujte se! Da proslavimo potpisivanje mira, imaćete čast da se borite u Velikoj areni Daznaka. Hiljade će doći da vas vide! Desetine hiljada! I o, kako ćemo se samo smejati!“

DŽEJMI

Gavranrana je bila stara. Mahovina je gusto rasla među njenim drevnim kamenjem, širila se uza zidove poput vena u staračkim nogama. Dve ogromne kule čuvale su glavnu kapiju zamka, a manje su branile svaki ugao njegovih zidina. Sve su bile četvrtaste. Okrugle i polukružne kule bolje su trpele katapulte, pošto će se bačeno kamenje pre odbiti od zakrivljenog zida, ali je Gavranrana poticala iz doba pre nego što su graditelji to shvatili.

Zamak je vladao prostranom i plodnom dolinom koju su i mape i ljudi nazivah Blekvudov do. Bez obzira na Crnu šumu po kojoj su se zvali i gospodari, oko tog dola sad nije bilo nikakve šume, crne, smeđe ni zelene. Nekada možda, ali su sekire odavno raskrčile drveće. Kuće, mlinovi i utvrde nikli su na mestima gde se nekada dizao hrast. Zemlja je bila gola i blatna i tu i tamo istačkana smetovima što se tope.

Unutar zidina zamka, međutim, delić šume je još ostao. Kuća Blekvuda zadržala je stare bogove i klanjala se kao Prvi ljudi pre dolaska Andala u Vesteros. Za neka drveta u njihovoj bogošumi pričalo se da su stara kao četvrtaste kule Gavranrane, a posebno drvo-srce, divovsko čuvardrvo čije su se gornje grane videle ligama daleko, poput koščatih prstiju koji grebu nebo.

Dok su Džejmi Lanister i njegova pratnja vijugali kroz bregove u dolinu, videli su da je od polja, imanja i voćnjaka koji su nekada okruživali Gavranranu ostalo malo - samo blato i pepeo, a tu i tamo čađave ljuštore kuća i mlinova. Korov, trnje i kopriva nicali su u toj pustoši, ali ništa što bi se moglo nazvati usevom. Kuda god bi se osvrnuo Džejmi je video ruku svoga oca, čak i u kostima koje bi ponekad ugledali pored puta. Većinom su to bile ovčje kosti, ali je bilo i konjskih i kravljih, a tu i tamo i ljudska lobanja ili obezglavljeni kostur kome korov raste kroz grudni koš.

Gavranranu nisu opsele velike vojske, kao što je Brzorečje bilo opsednuto. Opsada je bila nekako prisnija, poslednji korak u plesu koji je trajao mnogo vekova. Džonos Breken je oko zamka imao najviše petsto ljudi. Džejmi nije video opsadne kule, ovnove, katapulte. Breken nije nameravao da provali kapije Gavranrane niti da najuriš zauzme njene visoke, debele zidine. Pošto njegov suparnik nije mogao da se nada nikakvoj pomoći, mirno je čekao da glad učini svoje. Na početku opsade bez sumnje je bilo izleta i čarki i strele su letele u oba pravca; posle pola godine, svi su bili previše umorni za takve gluposti. Prevladali su dosada i kolotečina, neprijatelji discipline.

Krajnje vreme da se to okonča, pomisli Džejmi Lanister. Pošto je Brzorečje sada čvrsto u rukama Lanistera, Gavranrana je predstavljala poslednji ostatak kratkovekog kraljevstva Mladog Vuka. Pošto se ona preda, njegov posao na Trozupcu biće okončan, pa će napokon moći da se vrati u Kraljevu luku. *Da se*

vratim kralju, rekao je sebi, ali je drugi glas u njemu prošaputao: *Da se vratim Sersei*.

Slutio je da će morati da se suoči s njom. Pod uslovom da je prvoobrednik ne pogubi pre njegovog povratka u grad. „*Dodi smesta*“, pisala je, u pismu koje je naredio Peku da spali u Brzorečju. „*Pomozi mi. Spasi me. Sada si mi potreban kao nikada ranije. Volim te. Volim te. Volim te. Dodi smesta.*“ Njena potreba bila je sasvim stvarna, u to Džejmi nije sumnjao. Što se ostalog tiče... *tucala se sa Lanselom i Ozmundom Ketlblekom, možda i s Mesečevim dečakom, što da ne...* Čak i da se vrati, nije bilo nade da je spase. Bila je kriva za svaku optužbu koju su izneli protiv nje, a on nije imao ruku kojom drži mač.

Kada je povorka dokasala s polja, stražari su se zagledali u njih s više radoznalosti nego straha. Niko nije oglasio uzburu, što je Džejmiju savršeno odgovaralo. Lako je našao šator lorda Brekena. Bio je najveći u logoru, na najboljem mestu; nalazio se na vrhu male uzvisine pored potoka, odakle su se jasno videle dve kapije Gavrangrane.

Šator je bio smeđ, kao i barjak koji je lepršao na njegovom središnjem koplju, na kome se crveni pastuv kuće Brekena propinjao na zlatnom štitu. Džejmi naredi da se sjaše pa reče svojim ljudima da su slobodni. „Ne i vas dvojica“, kazao je barjaktarima. „Nemojte da se udaljavate. Ovo me neće dugo zadržati.“ Džejmi skoči s Časti i ode ka Brekenovom šatoru, dok mu je mač zveckao u koricama.

Stražari na ulazu zabrinuto se zгледаше kada im on pride. „Moj gospodaru“, reče jedan. „Da te najavimo?“

„Sam ću se najaviti.“ Džejmi zlatnom šakom diže platno pa uđe.

Stvarno su se tako svojski uneli u sparivanje da ni jedno ni drugo nisu primetili njegov dolazak. Žena je sklopila oči. Stezala je rukama grube smeđe malje na Brekenovim leđima. Ječala je svaki put kada bi se zario u nju. Lordova glava bila je zagnjurenjena u njene grudi, ruke stegnute oko njenih bedara. Džejmi se nakašlja. „Lorde Džonose.“

Ženine oči širom se otvoriše i ona prestrašeno kriknu. Džonos Breken se otkotrlja s nje, maši se korica pa uhvati goli čelik, psujući: „*Sedam mu prokletih paklova*“, zausti, „*ko se usuđuje...*“ *Onda* vide Džejmijev beli plašt i zlatni prsник. Vrh mača mu se spusti. „Lanisteru?“

„Veoma mi je žao što ti prekidam zadovoljstvo, moj gospodaru“, reče Džejmi uz osmejак, „ali sam u priličnoj žurbi. Možemo li da razgovaramo?“

„Da razgovaramo. Da.“ Lord Džonos vrati mač u korice. Nije bio visok kao Džejmi, ali je bio teži, snažnih ramena i ruku na kojima bi mu i kovač pozavideo. Po obrazima i bradi rasle su mu smeđe čekinje. Oči su mu takođe bile smeđe, a bes u njima slabo prikriiven. „Iznenadio si me, moj gospodaru. Nisu mi javili da si završio posao u Brzorečju.“

„A ti, nažalost, nisi ovaj svoj.“ Džejmi se osmehnu ženi u krevetu. Jednu rukuje držala preko leve dojke a drugu između nogu, tako da joj se desna dojka videla.

Bradavice su joj bile tamnije nego kod Sersei i triput veće. Kada je osetila Džejmijev pogled pokrila je desnu bradavicu, ali je tako otkrila brežuljak. „Jesu li sve pratilje logora tako čedne?“, upitao se. „Ako čovek hoće da proda repu, mora da je iznese na tezgju.“

„Ti sa moje repe ne skidaš pogleda otkako si ušao, ser. Žena je našla ćebe i navukla ga tako da se pokrije do struka, pa je digla ruku da skloni kosu iz očiju. „A nije na prodaju.“

Džejmi slegnu ramenima. „Izvini ako sam greškom pomislio da si nešto što nisi. Moj mali brat je znao stotinu kurvi, siguran sam, ali sam ja u životu legao samo s jednom.“

„Ona je ratni plen.“ Breken uze čakšire s poda pa ih istrese. „Pripadala je jednom Blekvudovom zakletom maču, ali sam mu ja prosuo mozak. Spusti ruke, ženo. Moj gospodar Lanister hoće da pošteno odmeri te sise.“

Džejmi se na to nije osvrnuo. „Oblačiš čakšire naopačke, moj gospodaru“, rekao je Breken. Dok je Džonos psovao, žena se izvukla iz kreveta i počela da skuplja razbacanu odeću a prsti su joj leteli između grudi i prepona dok se saginjala, okretala i hvatala. Njen trud da se zakloni bio je čudno izazovan, mnogo više nego da je prosto to obavila gola. „Imaš li ime, ženo?“, upitao ju je.

„Majka me je nazvala Hildi, ser.“ Prebacila je prljavu haljinu preko glave i istresla kosu. Lice joj je bilo gotovo jednako prljavo kao stopala, a među nogama je imala dovoljno malja da čovek pomisli kako je Brekenova sestra, ali je u njoj svejedno bilo nečega privlačnog. Taj prćasti nos, čupava griva kose... ili mali kniks koji je izvela pošto je navukla suknju. „Jesi li video moju drugu cipelu, moj gospodaru?“

Pitanje kao da je razjarilo lorda Brekena. „Jesam li ti ja služavka pa cipele da ti tražim? Idi bosa ako moraš. Samo odlazi.“

„Znači li to da me moj gospodar neće povesti sa sobom kući, da se molim sa njegovom ženicom?“ Hildi se nasmeja i drsko pogleda Džejmija. „Imaš li ti ženu, ser?“

Ne, ja imam sestru. „Koje je boje moj plašt?“

„Bele“, odgovori ona, „ali ti je ruka od čistog zlata. To mi se sviđa kod muškaraca. A šta se tebi sviđa kod žena, moj gospodaru?“

„Nevinost.“

„Ja sam žena, rekoh. Ne kćerka.“

Pomislio je na Mirselu. *I njoj ću morati da kažem.* Dornjanima se to možda neće dopasti. Doran Martel ju je verio za svog sina u ubeđenju da je ona Robertova krv. *Kako je to samo preterano zamršeno,* pomisli Džejmi, žaleći što ne može sve da preseče jednim brzim udarcem mača. „Položio sam zakletvu“, rekao je Hildi umorno.

„Znači, za tebe nema repe“, reče cura drsko.

„Izlazi!“, zaurala lord Džonos na nju.

Poslušala ga je. Ipak, dok je prolazila pored Džejmija, držeći jednu cipelu i gomilu odeće, pružila je ruku i stegnula mu kitu kroz čakšire. „*Hildi*“, podsetila ga je pre nego što je polunaga šmugnula iz šatora.

Hildi, pomisli Džejmi. „A kako je tvoja gospa supruga?“, upitao je lorda Džonosu pošto je devojkica otišla.

„Otkud znam? Pitaj njenog obrednika. Kada je tvoj otac spalio naš zamak, ona je zaključila da nas to bogovi kažnjavaju. Sada se po vazdan samo moli.“ Džonos je napokon okrenuo čakšire kako treba pa ih je vezivao. „Šta te dovodi ovamo, moj gospodar? Crna Riba? Čuli smo kako je pobjegao.“

„Stvarno? Džejmi sede na logorski tronožac. „Možda od njega lično, nekim slučajem?“

„Ser Brinden zna da mu ne bi valjalo da dođe kod mene. Meni je on drag, ne poričem, ali me to neće sprečiti da ga bacim u lance ako se pojavi. Zna da sam klekao. I on je trebalo da uradi isto, ali je uvek bio tvrdoglav. Njegov brat bi to mogao da ti kaže.“

„Titos Blekvud nije klekao“, primeti Džejmi. „Možda je Crna Riba utočište našao u Gavrangrani?“

„Možda bi ga tražio, ali da ga nađe morao bi da prođe kroz moje opsadne linije, a niko mi nije javio da su mu izrasla krila. Samom Titosu će uskoro trebati utočište. Unutra su spali na pacove i korenje. Predaće se pre sledećeg punog meseca.“

„Predaće se pre zalaska sunca. Nameravam da mu ponudim uslove i primim ga u okrilje kraljevskog mira.“

„Shvatam.“ Lord Džonos navuče smeđu vunenu tuniku s crvenim pastuvom Brekena izvezenim na grudima. „Je li moj gospodar za rog piva?“

„Nije, ali nemoj da zbog mene žedaš.“

Breken nasu sebi rog, ispi pola, pa obrisa usta. „Spomenuo si uslove. Kakve uslove?“

„Uobičajene. Lord Blekvud će morati da prizna izdaju i odrekne se Starkova i Tulija. Svečano će se zakleti pred bogovima i pred ljudima da će od sada biti veran vazal Harendvora i Gvozdene prestola, a ja ću ga pomilovati u kraljevo ime. Uzećemo dva-tri ćupa zlata, naravno. Cena buntovništva. Uzeću i taoca, da Gavrangrana ne ustane ponovo.“

„Njegovu kćerku“, predloži Breken. „Blekvud ima šestoricu sinova, ali samo jednu kćerku. Obožava je. Balavica, nije joj više od sedam.“

„Mala je, ali može da posluži.“

Lord Džonos iskapi pivo pa baci rog u stranu. „Šta je sa zemljama i zamkovima koji su nama obećani?“

„Koje su to zemlje?“

„Istočna obala Udovičinog potoka, od Samostrelskog grebena do Izrovane livade, i sva ostrva u potoku. Kukuruzni mlin i Gospodarev mlin, ruševine Blatnih dvora, Zanos, Bojna dolina, Stara kovačnica, sela Kopča, Crnokopča, Stećci i

Glineni vir i pijačna varoš Blatni grob. Osina šuma, Lorgenova šuma, Zeleno brdo i Barbine sise. Blekvudi ih zovu Misine sise, ali su se prvo zvale Barbine sise. Medendrvo i sve tamošnje košnice. Evo, sve sam obeležio ako moj gospodar hoće da pogleda.“ Prekopao je krš na stolu pa je našao mapu na pergamentu.

Džejmi je uze čitavom rukom, ali je morao da se pomogne zlatnom da je razmota i pridrži. „To je prilično zemalja“, primetio je. „Povećaćeš svoje posede za četvrtinu.“

Breken tvrdoglavo stegnu usta. „Sve te zemlje nekada su pripadale Kamenoj živici. Blekvudi su nam ih oteli.“

„Šta je s ovim selom ovde, između Sisa?“ Džejmi kucnu mapu zlatnim člankom.

„Grošdrvo. I ono je nekada bilo naše, ali je već stotinu godina kraljevski posed. Njega izostavi. Tražimo samo zemlje koje su Blekvudi ukrali. Tvoj gospodar otac je obećao da će nam ih vratiti ako pokorimo lorda Titosa.“

„A ipak, dok sam jahao ovamo, video sam zastave Tulija kako vijore sa zidina zamka, kao i jezovuka Starka. To kao da govori da lord Titos nije pokoren.“

„Oterali smo njega i njegove s bojišta i sabili ih u Gavrangranu. Daj mi dovoljno ljudi za juriš na zidine, moj gospodar, pa ću ih sve redom u grob pokoriti.“

„Da ti dam dovoljno ljudi, oni bi se bavili pokoravanjem, a ne ti. A u tom slučaju ću nagraditi samog sebe.“ Džejmi pusti da se mapa ponovo smota. „Ovo ću zadržati.“

„Zadrži. Zemlje su naše. Ljudi kažu da Lanister uvek plaća svoje dugove. Borili smo se za vas.“

„Ne onoliko dugo koliko ste se borili protiv nas.“

„Kralj nas je zbog toga pomilovao. Moj sestrić je stradao od vaših mačeva, i moj vanbračni sin. Tvoja Planina mi je odneo letinu i uništio sve što nije mogao da odnese. Spalio mi je zamak i silovao jednu kćerku. Hoću nadoknadu.“

„Planina je mrtav, kao i moj otac“, reče mu Džejmi, „a neki bi možda rekli da ti je glava na ramenima dovoljna nadoknada. Ti *jesi* stao uz Starka i držao se uz njega sve dok ga lord Valder nije ubio.“

„Ubio mučki i na prevaru, kao i desetak dobrih ljudi moje krvi.“ Lord Džonos okrenu glavu pa pljunu. „Da, bio sam veran Mladom Vuku. Kao što ću biti veran tebi, dokle god prema meni pravedno postupaš. Kleknuo sam zato što nisam video svrhe u umiranju za mrtve niti u prolivanju brekenske krvi za propale ciljeve.“

„Mudar čovek“ *Mada bi neki možda rekli da je lord Blekvud časniji.* „Dobićeš svoje zemlje. Bar neke od njih. Pošto si delimično pokorio Blekvude.“

To kao da je zadovoljilo lorda Džonosa. „Bićemo zadovoljni onim delom koji moj gospodar smatra za pošten. Ako međutim mogu da te posavetujem, prema Blekvudima nema svrhe biti blag. Njima je izdajstvo u krvi. Pre nego što su Andali stigli u Vesteros, ovom rekomb je vladala kuća Brekena. Mi smo bili kraljevi a Blekvudi naši vazali, ali su nas oni izdali i oteli nam krunu. Svaki Blekvud se rađa

kao verolomnik. To ne smeš da zaboraviš dok budeš ugovarao uslove.“

„O, nipošto neću“, obeća Džejmi.

Dok je jahao od Brekenovog opsadnog logora do kapije Gavrangrane, Pek je išao ispred s mirovnom zastavom. Pre nego što su stigli do zamka, dvadeset pari očiju gledalo ih je s kapijske kule. Zaustavio je Čast na ivici šanca, dubokog jarka popločanog kamenom, po čijim je zelenim vodama popala žabokrečina. Džejmi je taman hteo da naredi ser Kenosu da dune u Herokov rog kada je pokretni most počeo da se spušta.

Lord Titos Blekvud ga je dočekao u spoljnom dvorištu, u sedlu jurišnog paripa suvog kao što je bio i on sam. Veoma visok i veoma mršav, gospodar Gavrangrane imao je kukast nos, dugačku kosu i proređenu prosedu bradu. Srebrne intarzije na grudima njegovog uglačanog grimiznog oklopa prikazivale su belo drvo, golo i mrtvo, okruženo jatom gavranova od oniksa koji poleću. Plašt od gavranovih pera vijorio mu je s ramena.

„Lorde Titose“, reče Džejmi.

„Ser.“

„Hvala što si mi dozvolio da uđem.“

„Neću reći da si dobrodošao. Niti ću poreći da sam se nadao da ćeš doći. Ovde si da bi mi uzeo mač.“

„Ovde sam da ovo okončam. Tvoji ljudi su se srčano borili, ali je tvoj rat izgubljen. Jesi li spreman da se predaš?“

„Kralju. Ne Džonosu Brekenu.“

„Razumem.“

Blekvud je tren oklevao. „Je li tvoja želja da odmah sjašem i kleknem pred tobom?“

Stotinu očiju je posmatralo. „Vetar je hladan a dvorište blatnjavo“, reče Džejmi. „Klečanje možeš da obaviš na tepihu u svojoj odaji, pošto ugovorimo uslove.“

„To je viteški od tebe“, rekao je lord Titos. „Idemo, ser. U mojim dvorima možda nedostaje hrane, ali ne i učtivosti.“

Blekvudova odaja nalazila se na spratu prostrane drvene utvrde. Vatra je gorela u ognjištu kada su ušli. Soba je bila velika i prozračna, s debelim gredama od tamne hrastovine koje su držale visoku tavanicu. Zidove su prekrivale vunene tapiserije, a dvoja široka vrata s rešetkama od gredica gledala su na bogošumu. Kroz njihova debela, romboidna okna od žutog stakla Džejmi je naslutio čvornovate udove drveta po kome je zamak dobio ime. Bilo je to čuvardrvo drveno i divovsko, deset puta veće od onoga u Kamenom vrtu u Livačkoj steni. Ovo drvo je međutim bilo golo i mrtvo.

„Brekeni su ga otrovali“, rekao je njegov domaćin. „Hiljadu godina nije nikao ni list. Za još hiljadu će se pretvoriti u kamen, kažu meštri. Čuvardrva ne trunu.“

„A gavranovi?“ upita Džejmi. „Gde su oni?“

„Dolaze u suton i gnezde se čitave noći. Na stotine. Prekriju drvo kao crno lišće,

svaku granu i grančicu. Dolaze već hiljadama godina. Kako i zašto, to nijedan čovek ne zna, a ipak ih drvo privlači svake noći.“ Blekvud sede u stolicu visokog naslona. „U ime časti moram da pitam šta je s mojim sizerenom.“

„Ser Edmur je na putu za Livačku stenu kao moj zarobljenik. Njegova žena će ostati u Blizancima dok se ne rodi njihovo dete. Onda će mu se ona i novorođenče pridružiti. Pod uslovom da ne pokuša bekstvo ili ne priprema bunu, Edmura čeka dug život.“

„Dug i gorak. Život bez časti. Do smrtnog dana ljudi će govoriti da se bojao borbe.“

Nepravedno, pomisli Džejmi. Bojao se za dete. Znao je čiji sam sin, bolje od moje tetke. „Izbor je bio njegov. Njegov stric je želeo da nas iskrvari.“

„Bar se tu slažemo.“ Blekvudov glas ništa nije odavao. „Šta si uradio sa ser Brindenom smem li da pitam?“

„Ponudio sam mu da obuče crno. Umesto toga je pobeo.“ Džejmi se osmehnu. „Da ga nemaš kojim slučajem ovde?“

„Ne.“

„Rekao bi mi da ga imaš?“

Došao je red na Titosa Blekvuda da se osmehne.

Džejmi spoji šake, živim prstima obuhvati zlatne. „Možda je vreme da razgovaramo o uslovima.“

„Sada je čas kada treba da kleknem?“

„Ako želiš. Ili ćemo prosto reći da si to učinio.“

Lord Blekvud ostade da sedi. Ubrzo su se dogovorili o najvažnijem: priznanje, zakletva, pomilovanje, izvesna svota zlata i srebra. „Koje zemlje tražiš?“ upita lord Titos. Kada mu Džejmi pruži mapu, samo ju je jednom pogledao pa se nasmejao. „Naravno. Izdajnik mora biti nagrađen.“

„Da, ali manje nego što zamišlja, za manju službu. Kojih od ovih zemalja pristaješ da se odrekneš?“

Lord Titos se kratko zamisli. „Drvene živice, Samostrelčevog grebena i Kopče.“

„Ruševine, grebena i nekoliko izbi? Hajde, moj gospodar. Moraš malo da istrpiš zbog izdaje. On će hteti najmanje jedan mlin.“ Mlinovi su bili vredan izvor poreza. Lord je dobijao desetinu svega samlevenog žita. „Onda Gospodarev mlin. Kukuruzni je naš.“

„I još jedno selo. Stečke?“

„Moji preci su sahranjeni pod tamošnjim kamenjem.“ Ponovo je pogledao mapu. „Daj mu Medendrvo i njegove košnice. Da se od slatkiša nagoji i da mu satrunu zubi.“

„Dogovoreno. Samo, ima još nešto.“

„Talac.“

„Da, moj gospodar. Koliko znam, ti imaš kćerku.“

„Betani.“ Lord Titos je izgledao kao da ga je nešto zbolelo. „Takođe imam i dva brata i sestru. Dve tetke udovice. Bratance, sestriće, rođake. Mislio sam da ćeš možda pristati...“

„To mora biti dete tvoje krvi.“

„Betani je tek osam. Blago dete, uvek nasmejano. Nikada nije bila dalje od dan jahanja od mojih dvora.“

„Zašto da ne upozna Kraljevu luku? Veličanstvo je gotovo njen vršnjak. Bilo bi mu drago da stekne novu drugaricu.“

„Koju će obesiti ako mu njen otac ne bude po volji?“, upita lord Titos. „Imam četiri sina. Hoćeš li da uzmeš nekog od njih? Benu je dvanaest i čezne za pustolovinama. Mogao bi da ti bude štitonoša, ako želiš.“

„Imam toliko štitonoša da ne znam šta ću s njima. Svaki put kada pišam, bore se za pravo da mi ga pridrže. A ti imaš šest sinova, moj gospodaru, a ne četiri.“

„Nekad sam ih imao. Robert je bio najmlađi i nikada nije bio snažan. Umro je pre devet dana, od proliva. Lukas je ubijen na Crvenoj svadbi. Četvrta žena Valdera Freja bila je Blekvudica, ali srodstvo u Blizancima ne znači ništa više od gostinskih prava. Voleo bih da Lukasa sahranim pod drvetom, ali se Freji još nisu udostojili da mi vrate njegove kosti.“

„Videću šta mogu tu da uradim. Je li ti Lukas bio najstariji sin? „Drugi. Brinden mi je najstariji, moj naslednik. Onda ide Hoster. Knjiški moljac, bojim se.“

„U Kraljevoj luci ima i knjiga. Sećam se kako ih je moj mali brat povremeno čitao. Možda bi tvoj sin voleo da ih pogleda. Prihvaticu Hostera kao taoca.“

Blekvudovo olakšanje bilo je očigledno. „Hvala ti, moj gospodaru.“ Tren je oklevao. „Ako smem da budem tako smeo, bilo bi ti pametno da i od lorda Džonosa uzmeš taoca. Neku njegovu kćer. Koliko god bludničio, još se nije pokazao dovoljno muško da napravi sina.“

„Imao je kopile koje je poginulo u ratu.“

„Stvarno? Hari jeste bio kopile, to je tačno, ali da li ga je napravio Džonos, to je već pitanje. Bio je svetlokos dečak i lepuškast. Džonos nije ni jedno ni drugo.“ Lord Titos ustade. „Hoćeš li mi učiniti čast da večeraš sa mnom?“

„Neki drugi put, moj gospodaru.“ Zamak je gladovao; zašto da troše ono malo hrane na Džejmija i njegovu pratnju. „Ne mogu da se zadržavam. Brzorečje čeka.“

„Brzorečje? Ili Kraljeva luka?“

„Oboje.“

Lord Titos nije navaljivao. „Hoster će biti spreman da pođe za sat vremena.“

I bi tako. Momak se našao s Džejmijem pored štale, sa umotanom posteljinom preko ramena i gomilom svitaka pod miškom. Nije mu moglo biti više od šesnaest, ali je bio viši čak i od oca, gotovo sedam stopa nogu, cevanica i laktova, štrkljast, trapav dečak sa zvrkom u kosi. „Lorde zapovedniče. Ja sam tvoj talac Hoster. Zovu me Hos.“ Iskezio se.

Misli li on da je ovo neka šala? „Ko te to zove, moliću?“

„Moji drugovi. Moja braća.“

„Ja ti nisam ni drug ni brat.“ To je zbrisalo osmeh momku s lica. Džejmi se okrenu ka lordu Titosu. „Moj gospodar, nek ovde ne bude nesporazuma. Lord Berik Donderion, Toros od Mira, Sendor Klegani, Brinden Tuli, ta Gospa kamenog srca... to su sve odmetnici i buntovnici, neprijatelji kralja i svih njegovih vernih podanika. Ako saznam da ih ti i tvoji skrivate, štitite ili im na bilo koji način pomažete, neću oklevati da ti pošaljem sinovljevu glavu. Nadam se da to shvataš. Shvati i ovo: ja nisam Rimen Frej.“

„Nisi.“ Svi tragovi topline nestadoše s lica lorda Blekvuda. „Znam s kim imam posla, Kraljeubico.“

„Dobro.“ Džejmi uzjaha pa okrenu Čast ka kapiji. „Želim ti dobru žetvu i radost kraljevog mira.“

Nije daleko odjahao. Lord Džonos Breken ga je čekao ispred Gavrangrane, tikvan dometa dobrog samostrela. Sedeo je na oklopljenom paripu, i sam u punom oklopu, sa velikom sivom kacigom ukrašenom krestom od konjskog repa. „Video sam kada ste spustili barjak jezovuka“, rekao je pošto je Džejmi stigao do njega. „Gotovo je?“

„Potpuno gotovo. Idi kući da poseješ polja.“

Lord Breken diže vizir. „Verujem da ću imati više polja da sejern nego kada si ušao u zamak.“

„Kopču, Drvenu živicu, Medendrvo i sve tamošnje košnice.“ Jedno je zaboravio. „O, i Samostrelčev greben.“

„Mlin“, reče Breken. „Moram da dobijem i mlin.“

„Gospodarev mlin.“

Lord Džonos frknu. „Dobro, može da prođe. Zasad.“ Upro je prstom u Hostera Blekvuda, koji je jahao pozadi s Pekom. „To ti je dao za taoca? Preveslao te je, ser. Ovaj ti je slabić. Ima vodu mesto krvi. Nema veze koliko je visok, svaka moja curica bi ga slomila kao grančicu.“

„Koliko kćeri imaš, moj gospodar?“ , upita ga Džejmi.

„Pet. Dve od prve žene i tri od treće.“ Prekasno je shvatio da je previše rekao.

„Pošalji jednu na dvor. Imaće čast da prati kraljicu namesnicu. Brekenu se lice smrači kad je shvatio značaj tih reči. „Tako znači uzvraćaš na prijateljstvo Kamene živice?“

„Velika je čast biti kraljičina pratilja.“ podseti Džejmi lorda. „Mogao bi to da joj staviš do znanja. Očekivaćemo devojkicu pre isteka godine. Nije sačekao odgovor lorda Brekena, već je blago dodirnuo Čast zlatnim mamuzama i otkasao. Njegovi ljudi su se postrojili i pošli za njim, razvijenih zastava. Zamak i logor uskoro su nestali iza njih u oblaku prašine od njihovih kopita.

Ni razbojnici ni vukovi nisu ih ometali prilikom dolaska u Gavrangranu, tako da je Džejmi rešio da se vrata drugim putem. Ako se bogovi smiluju, možda će naleteti

na Crnu Ribu, ili namamiti Berika Donderiona u nepromišljen napad.

Pratili su Udovičin potok kada im je ponestalo dnevnog svetla. Džejmi pozva taoca da ga upita gde da nađu najbliži gaz i momak ih tamo povede. Dok je povorka gacala kroz plitku vodu, sunce je zalazilo iza dva travnata brega. „Sise“, reče Hoster Blekvud.

Džejmi se prisetio mape lorda Brekena. „Između tih brda je selo...“

„Grošdrvo“, potvrdi momče.

„Tu ćemo da se ulogorimo.“ Ako u blizini ima seljana, možda će znati nešto o ser Brindenu i odmetnicima. „Lord Džonos je nešto pričao o tome čije su te sise“, rekao je mladom Blekvudu dok su na poslednjem dnevnom svetlu jahali ka sve tamnijim brdima. „Brekeni ih zovu jednim imenom a Blekvudi drugim.“

„Jeste, moj gospodaru. Jedno stotinu godina, pre toga su bile Majčine sise, ili samo Sise. Ima ih dve, i ljudi su smatrali da liče na...“

„Vidim na šta liče.“ Džejmi shvati da razmišlja o ženi iz šatora i kako je pokušala da sakrije krupne, tamne bradavice. „Šta se promenilo pre stotinu godina?“

„Egon Bezvredni je uzeo Barbu Breken za ljubavnicu“, odgovori načitan momak. „Ona je bila veoma prsata cura, kažu, i jednog dana kada je kralj bio u poseti Kamenoj živici otišao je u lov, video Sise i...“

„...nazvao ih po svojoj ljubavnici. Egon Četvrti je umro davno pre Džejmijevog rođenja, ali je on pamtio dovoljno istorije njegove vladavine da nasluti šta se desilo sledeće. „Samo je kasnije odbacio Brekenicu pa se dohvatio s Blekvudicom, je li tako bilo?“

„S ledi Melisom“, potvrdi Hoster. „Misi, tako su je zvali. U našoj bogošumi je njen kip. Ona je bila *mnogo* lepša od Barbe Breken, ali vitka, i Barba je pričala da je Misi ravna kao dečak. Kada je kralj Egon to čuo...“

„...poklonio joj je Barbine sise.“ Džejmi se nasmeja. „Kako je sve to počelo, između Blekvuda i Brekena? Je li negde zapisano?“

„Jeste, moj gospodaru“, odgovori momak, „ali neke letopise su sastavili njihovi meštri a neke naši, vekovima posle događaja koje navodno opisuju. Priča potiče još iz Doba junaka. Blekvudi su u to doba bili kraljevi. Brekeni su bili nezatni lordovi, poznati kao odgajivači konja. Umesto da pošteno plaćaju kralju danak, iskoristili su zlato stečeno prodajom konja da kupe najamnike i zbage kralja s vlasti.“

„Kada se sve to desilo?“

„Petsto godina pre Andala. Hiljadu, ako je verovati *Istinitoj povesti*. Samo niko ne zna kada su Andali prešli Uzano more. *Istinita povest* tvrdi da je od tada prošlo četiri hiljade godina, ali neki meštri kažu da su prošle samo dve. Kad se ode dovoljno u prošlost, datumi se pomešaju a jasnoća istorije postaje magla predanja.“

Ovaj bi se Tirionu dopao. Mogli bi da pričaju od jutra do sutra, da se prepiru

o knjigama. Na trenutak je zaboravio na gorčinu koju oseća prema bratu, ali se onda prisetio šta je Bauk uradio. „Znači, otimate se oko krune koju je jedan od vas oduzeo drugome dok su Kasterliji još stolovali u Livačkoj steni, je li to koren svega? Kruna kraljevstva koje ne postoji hiljadama godina?“ Tiho se nasmejao. „Toliko godina, toliko ratova, toliko kraljeva... čovek bi pomislio da će neko sklopiti mir.“

„Neki i jesu, moj gospodaru. Mnogo njih. Imali smo stotinu mirova s Brekenima, mnoge zapećacene brakom. Krv Blekvuda teče kroz svakog Brekena i krv Brekena u žilama svakog Blekvuda. Mir Starog kralja trajao je pola veka. Ali je onda izbila neka nova zađevica, stare rane su se ponovo otvorile i prokrvarile. Tako to uvek biva, kaže moj otac. Dokle god ljudi pamte nepravde nanete njihovim precima, nema mira koji će potrajati. I tako idemo iz veka u vek, mi mrzimo Brekene a oni nas. Moj otac kaže da tome nikada ne može doći kraj.“

„Može.“

„Kako, moj gospodaru? Stare rane nikada ne zaceljuju, kaže moj otac.“

„I moj otac je imao jednu izreku. Nikada nemoj da raniš neprijatelja kada možeš da ga ubiješ. Mrtvi se ne svete.“

„Svete se njihovi sinovi“, reče Hoster, kao da se izvinjava.

„Ne, ako pobiješ i njih. Pitaj Kasterlije o tome ako meni ne veruješ. Pitaj lorda i ledi Tarbek ili Rejne iz Kastamira. Pitaj princa od Zmajkamena.“ Tamni crveni oblaci koji su ovenčali zapadna brda na tren su ga podsetili na Regarovu decu, umotanu u grimizne plaštove.

„Zato ste pobili sve Starkove?“

„Nismo sve“, odgovori Džejmi. „Kćeri lorda Edarda su žive. Jedna se upravo venčala. Druga...“ *Brijena, gde si? Jesi li je našla?* „...ako su bogovi milostivi, zaboraviće da potiče iz kuće Starka. Udaće se za nekog snažnog kovača ili debelog krčmara, napuniće mu kuću decom i nikada neće morati da strahuje da će se jednog dana pojaviti neki vitez i smrskati toj deci glave o zid.“

„Bogovi su milostivi“, reče njegov talac nesigurno.

Samo ti nastavi da veruješ u to. Džejmi obode Čast.

Pokazalo se da je Grošdrvo mnogo veće selo nego što je očekivao. Rat je i kroz njega prošao; pocrneli voćnjaci i čađave ruševine kuća svedočile su o tome. Međutim, na svaku srušenu kuću dolazile su tri obnovljene. Kroz sve gušći plavi suton Džejmi je ugledao slamu na desetini krovova, i vrata od sirovog, novog drveta. Između bare s patkama i kovačnice naišao je na drvo po kome je mesto dobilo ime, visok i prastar hrast. Čvornovato korenje se zarivalo u zemlju i iz nje izbijalo poput gnezda sporih smeđih zmija, a stotine starih bakrenjaka bile su zakucane za ogromno deblo.

Pek se zagledao u drvo, pa u prazne kuće. „Gde su ljudi?“

„Kriju se“, odgovorio mu je Džejmi.

Vatre su u kućama bile pogašene, ali su se neke još dimile, a nijedna se nije

ohladila. Koza koju je Hari Merel našao kako čeprka po povrtnjaku bila je jedini živi stvor koga su videli... ali je selo imalo snažnu utvrdu, kao retko koje drugo u Rečnim zemljama. Zidovi su bili kameni, debeli i dvanaest stopa visoki, i Džejmiju je bilo jasno gde će naći meštane. *Kriju se iza tih zidina kada naiđu pljačkaši, zato selo još uopšte postoji. A kriju se i sada, od mene.*

Priterao je Čast uz kapiju utvrde. „Vi unutra. Ne nameravamo vam ništa nažao. Mi smo kraljevi ljudi.“

Na zidu iznad kapije pojavise se lica. „Kraljevi ljudi su nam i spalili selo“, viknu jedan čovek odozgo. „Pre toga su nam neki drugi kraljevi ljudi oterali ovce. Bili su za drugog kralja, al' mi svejedno ostadosmo bez ovaca. Kraljevi ljudi su ubili Harshja i ser Ormonda, i silovali Lejsi dok nije umrla.“

„Nisu to bili moji ljudi“, reče Džejmi. „Hoćete li da otvorite kapije?“

„Oćemo, kad odete.“

Ser Kenos dojaha do njega. „Lako bismo mogli da provalimo tu kapiju, ili da je zapalimo.“

„Dok nas oni zasipaju kamenicama i gađaju strelama.“ Džejmi odmahnu glavom. „To bi bio krvav posao, a zašto? Ovi ljudi nam ništa nažao nisu učinili. Smestićemo se po kućama, ali neće biti krađe. Imamo sopstvene zalihe.“

Dok se polumesec penjao nebom, vezali su konje na seoskoj livadi, pa su večerali usoljenu govedinu, suve jabuke i tvrdi sir. Džejmi je jeo oskudno i podelio je mešinu vina s Pekom i taocem Hosom. Pokušao je da prebroji parice zakucane za stari hrast, ali ih je bilo previše pa je stalno gubio broj. *O čemu je tu reč?* Mali Blekvud bi mu rekao da ga pita, ali bi to pokvarilo tajnu.

Postavio je stražare da niko ne ode van sela. Poslao je i izviđače, da im se neprijatelji ne prikradu neopaženo. Bila je gotovo ponoć kada su se dvojica vratila u društvu žene koju su uhvatili. „Dojahala mrtva-'ladna, moj gospodar, i tražila da priča s tobom.“

Džejmi skoči na noge. „Moja gospo. Nisam slutio da ćemo se tako brzo ponovo sresti.“ *Smilujte se bogovi, izgleda deset godina starije nego kad sam je poslednji put video. I šta joj se to desilo s licem?* „Taj zavoj... ranjena si...“

„Ujed.“ Dodirnula je balčak svog mača, mača koji joj je on dao. *Zavetnik.* „Moj gospodar, uzeo si od mene jedan zavet.“

„Curica. Jesi li je našla?“

„Jesam“, reče Brijena, devica od Oporja.

„Gde je?“

„Na dan jahanja odavde. Mogu da te odvedem do nje, ser... ali moraćeš da pođeš sam. Inače će je Pseto ubiti.“

DŽON

„R'lore“, zapevala je Melisandra ruku pruženih u sneg što pada, „ti si svetlost naših očiju, vatra našeg srca, vrelina naše utrobe. Tvoje je sunce što nam greje dane, tvoje su zvezde što nas čuvaju u tami noći.“

„*Nek je hvaljen R'lor, gospodar svetlosti*“, odgovorili su svatovi u neskladnom horu pre nego što im je nalet ledenog vetra odneo reči. Džon Snežni je digao kapuljaču plašta.

Sneg je tog dana slabije padao, tek poneka pahulja koja pleše u vazduhu, ali je vetar sa istoka duvao duž Zida, hladan kao dah ledenog zmaja u pričama Stare Nen. Čak je i Melisandrina vatra podrhtavala; plamen se skupio u jarku, tiho pucketajući dok je crvena sveštenica pevala. Jedino Duh kao da nije osećao mraz.

Alis Karstark se nagnula ka Džonu. „Sneg na svadbi znači hladan brak. Moja gosa majka je uvek to govorila.“

Pogledao je kraljicu Selisu. *Kada su se ona i Stanis venčavali sigurno je bila mećava*. Umotana u ogrtač od hermelina i okružena svojim dvorskim damama, sluškinjama i vitezovima, južnjačka kraljica je delovala poput kakvog krhkog, bledog, zgrčenog stvorenja, tanke usne bile su ukočene u napetom osmehu, ali joj je iz očija izbijala vera. *Mrzi studen ali voli vatru*. To mu je bilo jasno na prvi pogled. *Jedna Melisandrina reč i ona će mirne duše zakoračiti u vatru, zagrliti je kao ljubavnika*.

Nisu svi kraljičini ljudi izgledali podjednako puni žara. Ser Brus je delovao pripito, ser Malegorn je šaku spustio na dupe gospe pored sebe, ser Narbert je zevao a ser Patrek od Kraljeve planine izgledao je besno. Džon Snežni je počinjao da shvata zašto je baš njih Stanis ostavio s kraljicom.

„Noć je mračna i puna užasa“, pevala je Melisandra. „Sami se rađamo i sami mremo, ali dok hodamo ovim crnim dolom snagu crpemo jedno iz drugoga, kao i iz tebe, gospodaru naš.“ Njena grimizna svila i saten vijorili su na naletima vetra. „Dvoje danas dolazi da spoji živote, da se zajedno suoče s tamom ovoga sveta. Ispuni im srca ognjem, moj gospodaru, da hodaju tvojim blistavim putem, ruku podruku, zauvek.“

„*Gospodaru svetlosti, zaštititi nas*“, viknu kraljica Selisa. Drugi glasovi prihvatiše taj odgovor. Melisandrina pastva: blede gospe, smrznute sluškinje, ser Aksel, ser Narbert i ser Lambert, pešadinci u gvozdenim oklopima i Tenjani u bronzi, čak i pokojni Džonov crni brat. „*Gospodaru Svetlosti, blagoslovi svoju decu*.“

Melisandra je bila leđima okrenuta ka Zidu, na jednoj strani dubokog jarka u kome je gorela njena vatra. Par koji će se spojiti gledao ju je s druge njegove strane. Iza njih je stajala kraljica, s kćerkom i tetoviranom ludom. Princeza Širin bila je umotana u toliko krzna da je izgledala kao lopta koja izbacuje oblačiće daha

kroz šal koji joj pokriva veći deo lica. Okruživali su ih ser Aksel Florent i njegovi kraljičini ljudi.

Mada se tek nekolicina ljudi Noćne straže okupila oko vatre, mnogi drugi su gledali s krovova, prozora i velikog stepeništa. Džon je dobro pazio ko je tu a ko nije. Neki ljudi su bili na dužnosti; mnogi su se tek vratili sa straže i čvrsto su spavali. Drugi su međutim rešili da ne dođu i time pokažu svoje neslaganje. Među njima su bili Otel Jarvik i Bouen Marš. Obrednik Čejl se nakratko pojavio iz obredišta, opipavajući sedmostrani kristal na uzici oko vrata, pa se brzo vratio unutra kada su počele molitve.

Melisandra je digla ruke i vatra je iz jarka skočila ka njenim prstima, kao veliki crveni pas sto skače za zalogajem. Kovitlac varnica digao se u susret pahuljama što su padale. „O, Gospodaru svetlosti, hvala ti“, pevala je proždrljivom plamenu. „Hvala ti na hrabrom Stanisu, tvojom milošću našem kralju. Vodi ga i brani ga, R'lore. Zaštiti ga od izdajstava zlih ljudi i podaj mu snage da zatre sluge tame.“

„*Podaj mu snage*“, odgovoriše kraljica Selisa i njeni vitezovi i gospe. „*Podaj mu hrabrosti. Podaj mu mudrosti.*“

Alis Karstark uhvati Džona podruku. „Još koliko, lorde Snežni? Ako mi je suđeno da se nasmrt smrznem, radije bih da umrem kao udata žena.“

„Uskoro, moja gospo“, uveravao ju je Džon. „Uskoro.“

„*Hvala ti na suncu što nas greje*“, zapevala je kraljica. „*Hvala ti na zvezdama što bdiju nad nama u tmini noći. Hvala ti na ognjištima našim i na bakljama što rasteruju surovu tminu. Hvala ti na sjajnim dušama našim, na ognju naših srca i utrobe naše.*“

A Melisandra je rekla: „Neka priđu oni koji bi da se spoje.“ Plamen je bacao njenu senku na Zid pozadi, a rubin joj je blistao na bledom grlu.

Džon se okrenu Alis Karstark. „Moja gospo. Spremna si?“

„Da. O, da.“

„Ne bojiš se?“

Njen osmeh toliko je podsetio Džona na njegovu malu sestru da mu je srce zamalo prepuklo. „Neka se on boji mene. Pahuljice su joj se topile na obrazima, ali joj je kosa bila umotana u komad čipke koji je Saten našao ko zna gde, i sneg je počeo da se nakuplja u njemu, stvarajući joj belu krunu. Obrazi su joj bili zajapureni, a oči su joj iskrile.

„Zimska gospo.“ Džon joj stegnu ruku.

Magnar od Tena je čekao kraj vatre, odeven kao za boj, u krzno, kožu i bronzane pločice, s bronzanim mačem o bedru. Tako proćelav, izgledao je stariji nego što jeste, ali dok se okretao da posmatra dolazak svoje neveste, Džon je video dečaka u njemu. Oči su mu bile razrogačene, mada Džon nije mogao da odredi boji li se to on vatre, sveštenice ili žene. *Alis je više u pravu nego što je svesna.*

„Ko dovodi ovu ženu da se uda?“, upita Melisandra.

„Ja“, reče Džon. „Ovo je Alis od kuće Karstarka, žena odrasla i procvala, plemenite krvi i roda.“ Poslednji put joj je stegnuo ruku pa se povukao da se pridruži ostalima.

„Ko dolazi da uzme ovu ženu?“, upita Melisandra.

„Ja.“ Sigorn se pljesnu po grudima. „Magnar od Tena.“

„Sigorne“, upita Melisandra, „hoćeš li deliti svoju vatru s Alis i zagrejati je kada je noć dugačka i puna užasa?“

„Kunem sebe.“ Magnarovo obećanje bilo je beli oblak u vazduhu. Sneg mu je pokrio ramena. Uši su mu bile crvene. „Vatrom crvenog boga, grejem ja sve njene dane.“

„Alis, kuneš li se da ćeš deliti svoju vatru sa Sigornom i zagrejati ga kada je noć dugačka i puna užasa?“

„Dok mu krv ne proključa.“ Njen devičanski plašt bio je od crne vune Noćne straže. Sunce Karstarka zašiveno na leđima bilo je od istog belog krzna kao postava.

Melisandrine oči sijale su blistavo kao rubin na njenom grlu. „Onda mi priđite i postanite kao jedno.“ Kada im je mahnula, zid plamena uz huk skoči uvis liznuvši pahulje vrelin narandžastim jezicima. Alis Karstark uze svog magnara za ruku.

Jedno uz drugo preskočiše jarak.

„Dvoje uđoše u plamen.“ Nalet vetra diže grimizne suknje crvene žene pa ih ponovo potisnu dole. „Jedno iz njega izlazi.“ Bakarna kosa igrala joj je oko glave. „Što vatra spoji, niko ne razdvoji.“

„Što vatra spoji, niko ne razdvoji“, začu se odjek, od kraljičinih ljudi, Tenjana i čak ponekog crnog brata.

Sem kraljeva i stričeva, pomisli Džon Snežni.

Kregan Karstark se pojavio dan posle svoje bratanice. S njim su došla četiri naoružana konjanika, lovac i čopor pasa koji su pratili trag gospe Alis kao da je srna. Džon Snežni ih je dočekao na Kraljevom drumu, pola lige južno od Krtičnjaka, pre nego što su mogli da skrenu za Crni zamak, zatraže gostinska prava ili pregovore. Jedan Karstarkov čovek je odapeo samostrel na Taja i to platio glavom. Tako su ostala četvorica i sam Kregan.

Srećom, imali su desetinu ledenih ćelija. *Dovoljno mesta za sve.*

Kao i toliko toga drugog, na Zidu ni grbovi više nisu važili. Tenjani nisu imali porodični simbol kao što je običaj među plemstvom Sedam kraljevstava, tako da je Džon kućupraviteljima rekao da se snađu. Smatrao je da su uspeli. Nevestinski plašt koji je Sigorn stavio na ramena gospe Alis prikazivao je bronzani disk na polju od bele vune, okružen plamenom napravljenim od komadića crvene svile. Ko je to želeo, mogao je da vidi sličnost sa suncem Karstarka, ali su razlike bile dovoljne da to bude novi grb kuće Tena.

Magnar samo što nije strgao devičanski plašt s Alisinih ramena, ali kada joj je stavio nevestinski plašt bio je gotovo nežan. Kada se nagnuo da je poljubi u obraz

dah im se izmešao. Plamen ponovo huknu. Kraljičini ljudi zapevaše pesmu zahvalnosti. „Je li gotovo?“ začu Džon Satena kako šapće.

„Napokon gotovo“, promrsi Malej, „a i bilo je krajnje vreme. Oni se uzeše a ja se smrzo. Bio je umotan u najbolju crninu, vunu još dovoljno novu da nije imala vremena da izbledi, ali su mu obrazi od vetra postali crveni kao kosa. „Hob je skuvo vino s cimetom i karanfilićem. To će nas zagrejati.“

„Šta su to karanfilići?“ upita Volina Oven.

Sneg je počeo gušće da pada a vatra u jarku je zamirala. Gomila poče da se razilazi i izlazi iz dvorišta. Kraljičini ljudi, kraljevi ljudi i slobodni narod, svi su jedva čekali da se sklone s hladnoće. „Hoće li moj gospodar na gozbu s nama?“, upita Malej Džona Snežnog.

„Ubrzo.“ Sigom bi se možda uvredio da se on ne pojavi. *A ovaj brak je ipak moje delo.* „Prvo imam neka posla.“

Džon, sa Duhom, priđe kraljici Selisi. Čizme su mu krčkale kroz navejali sneg. Čišćenje snega sa staza od jedne do druge zgrade trajalo je sve duže; ljudi su sve češće išli podzemnim prolazima.

„...izuzetno divan obred“, govorila je kraljica. „Osećala sam gospodarev vatreni pogled na nama. O, ne možete znati koliko sam puta molila Stanisa da se ponovo venčamo, da istinski spojimo tela i duše s blagoslovom Gospodara svetlosti. Znam da bih dala veličanstvu još dece samo da nas oganj veže.“

Da bi mu dala još dece prvo moraš s njim da legneš. Čak su i na Zidu svi znali da Stanis Barateon već godinama izbegava svoju ženu. Mogao je samo da zamisli kako je veličanstvo dočekalo predlog o drugom venčanju usred rata.

Džon se pokloni. „Ako je veličanstvu po volji, gozba čeka.“

Kraljica sumnjičavo osmotri Duha, pa diže glavu ka Džonu. „Naravno. Gospa Melisandra zna put.“

Crvena sveštenica progovori. „Ja moram da se pozabavim svojim vatrama, veličanstvo. Možda će mi R'lor omogućiti da vidim veličanstvo. Možda prizor neke velike pobeđe.“

„Oh.“ Kraljica Selisa je izgledala uzdrmano. „Naravno... molimo se da ti gospodar podari viziju...“

„Satene, otprati veličanstvo na njeno mesto“, reče Džon.

Ser Malegorn zakorači napred. „Ja ću otpratiti veličanstvo na gozbu. Neće nam trebati tvoj... kućupravitelj.“ Po načinu na koji je izgovorio poslednju reč Džonu je bilo jasno da je razmišljao da kaže nešto drugo. *Dečko? Mezimac? Kurva?*

Džon se ponovo pokloni. „Kako želiš. Uskoro ću vam se pridružiti.“

Ser Malegorn pruži ruku i kraljica Selisa je ukočeno uze. Drugu ruku je spustila kćeri na rame. Kraljevski pačići krenuše za njima, praćeni muzikom zvonaca sa ludine kape. „Pod morem se morski ljudi goste čorbom od morskih zvezda, a svi su poslužitelji krabe“, izjavio je Zakrpa usput. „Znam to, znam to, o, o, o.“

Melisandrino lice se smračilo. „To stvorenje je opasno. Mnogo puta sam ga ugledala u vatrama. Ponekad oko njega ima lobanja, a usne su mu crvene od krvi.“

Pravo čudo da nesrećnika još nisi spalila. Bilo bi dovoljno samo da šapne kraljici na uho i Zakrpa bi nahranio vatru. „Vidiš lude u vatri, ali ništa od Stanisa?“

„Kada ga tražim vidim samo sneg.“

Isti beskorisni odgovor. Klidas je poslao gavrana u Čardak šumski da upozori kralja na izdajstvo Arnolfa Karstarka, ali Džon nije znao je li ptica stigla na vreme. I bravoski bankar je otišao u potragu za Stanisom, u pratnji vodiča koje mu je Džon dao, ali kad se uzmu u obzir nevreme i rat, bilo bi pravo čudo da ga nađe. „Da li bi znala da je kralj mrtav?“ upitao je Džon crvenu sveštenicu.

„Nije mrtav. Stanis je Gospodarev izabranik i suđeno mu je da predvodi borbu protiv tame. Videla sam to u vatri, pročitala u drevnom proročanstvu. Kada crvena zvezda krvari a tama se diže, Azor Ahai će se roditi ponovo među dimom i solju da iz kamena probudi zmajeve. Zmajkamen je mesto dima i soli.“

Džon je sve to i ranije čuo. „Stanis Barateon je bio gospodar Zmajkamina, ali nije na njemu rođen. Rođenje u Krajoluju, kao i njegova braća.“ Namršti se. „A šta je s Mensom? Je li i on nestao? Šta ti pokazuju vatre?“

„Isto, bojim se. Samo sneg.“

Sneg. Južno je padao gust sneg, znao je Džon. Kraljev drum je na samo dva dana jahanja bio neprohodan. *I Melisandra to zna.* A na istoku je u Zalivu foka besnela strašna oluja. Po poslednjem izveštaju, flota koju je sakupio da spase slobodni narod iz Tvrdidoma još je bila u Morobdiji, bura ju je zarobila u luci. „Vidiš žeravice kako igraju na toplom vazduhu.“

„Vidim lobanje. I tebe. Vidim tvoje lice svaki put kada se zagledam u vatru. Opasnost na koju sam te upozorila sada je veoma blizu.“

„Bodeži u tami. Znam. Oprostićeš mi zbog sumnji, moja gospo. *Siva devojčica na konju što umire, u bekstvu od venčanja,* to si bila rekla.“

„Nisam pogrešila.“

„Nisi ni bila u pravu. Alis nije Arja.“

„Vizija je bila tačna. Pogrešila sam u tumačenju. Ja sam smrtnica kao i ti, Džone Snežni. Svi smrtnici greše.“

„Čak i lordovi zapovednici.“ Mens Rajder i njegove kopljanice nisu se vratili, i Džon je morao da se pita nije li crvena žena namerno lagala. *Da li ona to igra neku svoju igru?*

„Bilo bi ti dobro da se ne razdvajaš od vuka, moj gospodar.“

„Duh je retko daleko od mene.“ Jezovuk diže glavu na zvuk svog imena. Džon ga počeha iza ušiju. „A sada moram da idem. Duše, sa mnom.“

Usečene u osnovu Zida i zatvorene teškim drvenim vratima, ledene ćelije su bile male i još manje. U nekima je čovek mogao da hoda, u drugima su zatočenici morali da sede; najmanje su bile pretesne čak i za to.

Džon je glavnom zatočeniku dao najveću ćeliju, kofu u koju će da sere, dovoljno krzna da se ne zaledi i mešinu vina. Strazarima je trebalo neko vreme da otvore ćeliju, pošto se u katancu nahvatao led. Zardale šarke vrisnule su poput prokletih duša kada je Vik Deljač dovoljno široko otvorio vrata da se Džon provuče. Pozdravio ga je smrad izmeta, mada slabiji nego što je očekivao. Na takvoj surovoj hladnoći čak su se i govna ledila. Džon Snežni je video svoj nejasni odraz u zidovima od leda.

U jednom uglu ćelije gomila krzna bila je nabacana gotovo do ljudske visine. „Karstarku“, reče Džon Snežni. „Budi se.“

Krzna se pomeriše. Neka su se slepila od mraza i mraz je zasvetlucao kada su se pokrenula. Pojavila se ruka pa za njom i lice - smeđa kosa, čupava, ućebana i prošarana sedima, dva srdita oka, nos, usta, brada. Led je okovao zatočenikov brk, grudve zamrznute sline. „Snežni.“ Dah mu je zamaglio vazduh i zamutio led iza glave. „Nemaš prava da me držiš. Zakoni gostoprimstva...“

„Ti mi nisi gost. Došao si na Zid bez moje dozvole, naoružan, da odvedeš bratanicu protiv njene volje. Gospa Alis je dobila hleb i so. Ona je gost. Ti si zatočenik.“ Džon pusti da te reči ostave utisak, pa kaza: „Tvoja bratanica se udala.“

Kregan Karstark se iskezi i otkri zube. „Ali je obećana meni.“ Mada je prevalio pedesetu, bio je snažan čovek kada je usao u ćeliju. Hladnoća mu je tu snagu otela i ostavila ga ukočenog i slabog. „Moj gospodar otac...“

„Tvoj otac je kaštelan a ne lord. A kaštelan nema prava da sklapa bračne saveze.“

„Moj otac Arnolf je lord od Kardoma.“

„Sin nasleđuje pre strica po svim meni poznatim zakonima.“

Kregan se pridiže na noge i ritnu u stranu krzna. „Harion je mrtav.“

Ili će uskoro biti. „I kći nasleđuje pre strica. Ako joj je brat mrtav, Kardom pripada leđi Alis. A ona se udala za Sigorna, magnara od Tena.“

„Za divljanina. Prljavog, krvoločnog divljanina.“ Kregan stegnu pesnice. Rukavice su na njima bile kožne, obrubljene istim krznom kao plašt koji mu je kruto visio sa širokih ramena. Crni vuneni ogrtač bio mu je ukrašen belim suncem njegove kuće. „Vidim ja šta si ti, Snežni. Pola vuk a pola divljanin, pogani nakot izdajnika i kurve. Hoćeš da daš devicu plemenitog roda u krevet nekog smrdljivog divljaka. Jesi li je sam prvi isprobao?“ Nasmejao se. „Ako nameravaš da me ubiješ, samo napred, pa neka čitav svet zna da si rodoubica. Stark i Karstark su ista krv.“

„Ja se zovem *Snežni*.“

„*Kopile*.“

„Priznajem. Bar to.“

„Neka taj magnar dođe u Kardom. Odseći ćemo mu glavu i nabiti je u nužnik, da mu pišamo u usta.“

„Sigorn vodi dvesta Tenjana“, primeti Džon, „a gospa Alis veruje da će Kardom njoj otvoriti vrata. Dva tvoja čoveka već su joj se zaklela na vernost i potvrdila njene reči o zaveri tvog oca s Remzijem Snežnim. Koliko znam, u Kardomu imaš bliskih rođaka. Jedna tvoja reč je dovoljna da im spase život. Predaj zamak. Gospa Alis će pomilovati žene koje su je izdale i dopustiti muškarcima da obuku crno.“

Kregan odmahnu glavom. Od tog pokreta komadi leda koji su nastali u čvorovima njegove kose tiho zvecnuše. „*Nikada*“, reče on. „Nikada, nikada, nikada.“

Trebalo je da njegovu glavu donesem ledi Alis i njenom magnaru kao svadbeni dar; pomisli Džon, ali se nije usudio. Noćna straža se ne meša u razmirice kraljevstva; neki bi rekli da je već i previše pomogao Stanisuu. *Odrubi glavu ovoju budali, pa će tvrditi da ubijam severnjake kako bih njihovu zemlju dao divljanima. Pusti ga, i on će uraditi sve što mu je u moći da raskine ono što sam postigao sa ledi Alis i magnarom*. Džon se upitao šta bi uradio njegov otac, kako bi postupio njegov stric. Edard Stark je međutim bio mrtav, a Bendžen Stark je nestao u ledenoj divljini s one strane Zida. *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni*.

„Nikada može dugo da potraje“, reče Džon. „Možda ćeš se sutra predomisli, ili za godinu dana. Kralj Stanis će se pre ili kasnije vratiti na Zid. Kada se to desi, narediće tvoje pogubljenje... ako na sebi ne budeš imao crni plašt. Kada čovek obuče crno, zločini mu se brišu.“ *Čak i takav čovek kao što si ti*. „Sada ću morati da te napustim. Moram na svadbu.“

Posle stravične hladnoće ledenih ćelija, prepuni podrum je bio tako vruć da je Džon počeo da se guši čim je sišao niz stepenice. Vazduh je mirisao na dim, pečeno meso i kuvano vino. Aksel Florent je držao zdravicu kada je Džon seo na podijum. „Za kralja Stanisua i njegovu ženu kraljicu Selisu, Svetlost severa!“, grmeo je ser Aksel. „Za R’lora, Gospodara svetlosti, sve nas branio! Jedna zemlja, jedan bog, jedan kralj!“

„*Jedna zemlja, jedan bog, jedan kralj!*“, ponoviše kraljičini ljudi.

Džon je ispio s ostalima. Nije mogao znati hoće li Alis Karstark biti srećna u braku, ali će slaviti bar te noći.

Kućeupravitelji počеше da unose prvo jelo, čorbu od crnog luka s komadima jaretine i mrkve. Nije to baš bilo kraljevsko posluženje, ali jeste bilo hranljivo; ukus je bio pristojan i grejalo je trbuh. Volina Oven je uzeo violinu i nekoliko slobodnih ljudi pridružilo mu se na sviralama i bubnjevima. *Istim onim sviralama i bubnjevima kojima su oglasili početak Mensovog napada na Zid*. Džon je pomislio da sada lepše zvuče. Sa čorbom su došle i vruće vekne grubog crnog hleba. So i maslac su postavljeni na stolovima. Od toga se Džon smračio. Soli su imali dovoljno, rekao mu je Bouen Marš, ali će poslednje zalihe maslaca nestati za mesec dana.

Stari Flint i Nori dobili su počasna mesta odmah ispod podijuma. Obojica su bili prestari da pođu u rat sa Stanisoom; umesto njih su otišli njihovi sinovi i unuci.

Svejedno su brzo stigli u Crni zamak za svadbu. Svaki je na Zid doveo i po dojlju. Norijevoj zeni bilo je četrdeset i imala je najveće grudi koje je Džon Snežni u životu video. Flintovoj je bilo četrnaest i bila je ravna kao dečak, ali je imala mnogo mleka. Dete koje je Val nazvala Čudovište sa njih dve je lepo napredovalo.

Džon je bar na tome bio zahvalan... ali ni trenu nije verovao da će dva takva stara i prevejana ratnika sići iz svojih brda samo zbog toga. Obojica su sa sobom dovela naoružanu pratnju - Stari Flint petoricu, Nori dvanaesticu, odevene u iskrpljena krzna i kožu sa zakivcima, strašne kao lice zime. Neki su imali dugačke brade, neki ožiljke, neki i jedno i drugo, svi su se klanjali starim bogovima severa, istim onim bogovima kojima se klanjao slobodni narod s one strane Zida. Svejedno su sada sedeli tu i nazdravljali braku sklopljenom pred nekim čudnim crvenim bogom iz prekomorskih zemalja.

Bolje to nego da odbiju da nazdrave. Ni Flint ni Nori nisu okrenuli pehare da prospu vino na pod. To možda označava neko mirenje. Ili možda prosto ne žele da dobro južnjačko vino propadne. U tim njihovim kamenim brdima sigurno ga nemaju često.

Između posluženja je ser Aksel Florent izveo kraljicu Selisu na ples. Drugi su sledili njihov primer - prvo kraljičini vitezovi s njenim dvorskim damama. Ser Brus je izveo princezu Širin na njen prvi ples, pa je onda otplesao i sa njenom majkom. Ser Narbert je redom igrao sa svim pratiljama kraljice Selise.

Kraljičinih ljudi je bilo triput više od kraljičinih dama, tako da su i najubogije služavke morale da plešu. Posle nekoliko pesama neka crna braća prisetila su se veština koje su naučili na dvorovima i u zamkovima svoje mladosti, pre nego što su ih gresi poterali na Zid, pa su i oni izašli između klupa. Onaj stari razbojnik Almer od Kraljeve šume pokazao se vešt u plesu koliko i u streličarstvu, bez sumnje zabavljajući partnerke pričama o Bratstvu Kraljeve šume, kada je jahao sa Simonom Tojnom i Trbušinom Benom i pomagao Vendi Beloj Srni da žigoše stražnjice plemenitih zarobljenika. Satenovo držanje bilo je savršeno otmeno, plesao je sa tri služavke zaredom ali se nije drznuo da priđe plemenitim gospama. Džon je smatrao da je to mudro. Nije mu se dopadalo kako su neki kraljičini vitezovi gledali kućupravitelj a, posebno ser Patrek od Kraljeve planine. *Taj želi da nekom pusti krv. Samo traži povoda.*

Kada je Volina Oven zaplesao sa ludom Zakrpom, smeh se zaorio čitavom prostorijom. Gospa Alis se osmehnula. „Često plešete ovde u Crnom zamku?“

„Svaki put kad je svadba, moja gospo.“

„Mogao bi da zaplešeš sa mnom, znaš. Drugačije ne bi bilo učtivo. Nekada smo plesali?“

„A kada to nekada?“ zadirkirao ju je Džon.

„Kad smo bili deca.“ Otrgla je komad hleba pa ga je gađala. „Kao što dobro znaš.“

„Moja gospa bi trebalo da pleše sa svojim mužem.“

„Bojim se da moj magnar nije za ples. Ako nećeš da igramo, bar mi sipaj tog kuvanog vina.“

„Moje je da te služim.“ Mahnuo je da im donesu vrč.

„Dakle“, reče Alis dok je Džon sipao, „sada sam udata žena. Imam muža divljanina s njegovom malom divljanskom vojskom.“

„Oni sebe zovu slobodni narod. Bar većina. Tenjani su doduše posebna priča. Vrlo su drevni.“ To mu je ispričala Igrit. *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni.* „Potiču iz skrivene doline na severnom kraju Ledenkandži, okružene visokim vrhovima, i hiljadama godina su imali više dodira s džinovima nego s drugim ljudima. Zbog toga su drugačiji.“

„Drugačiji“, reče ona, „ali više nalik na nas.“

„Tako je, moja gospo. Tenjani imaju gospodare i zakone.“ *Znaju kako da kleknu.* „Kopaju kalaj i bakar da bi pravili bronzu, kiju sopstveno oružje i oklop umesto da ga krađu. Ponosan i hrabar narod. Mens Rajder je morao triput da savlada starog magnara pre nego što ga je Stir prihvatio za kralja.“

„A sada su ovde, na našoj strani Zida. Isterani iz planinskih uporišta, pravo u moj krevet.“ Lukavo se osmehnula. „Sama sam kriva. Moj gospodar otac mi je govorio da moram da očaram tvog brata Roba, ali bilo mi je tek šest i nisam znala kako.“

Jeste, ali sada ti je gotovo šest i deset i moramo se moliti da znaš kako da očaraš svog novog muža. „Moja gospo, kakvo je u Kardomu stanje sa zalihama hrane?“

„Nije dobro.“ Alis uzdahnu. „Moj otac je poveo toliko muškaraca na jug da su za žetvu ostali samo žene i dečaci. Oni, starci i bogalji. Usevi su propali na poljima ili su ih ubile jesenje kiše. A sada je stigao sneg. Zima će biti teška. Malo starih će je preživeti a stradaće i mnogo dece.“ Bila je to priča koju svaki severnjak dobro zna. „Baba moga oca bila je od Flinta iz planina“, rekao joj je Džon. „Oni sebe zovu Prvi Flintovi. Kažu da su drugi Flintovi krv mlađih sinova, koji su morali da odu iz planina u potrazi za hranom, zemljom i ženama. Tamo gore život je oduvek težak. Kada sneg padne a hrane ponestane, mladi moraju da putuju u zimski grad ili da stupe u službu u nekom zamku. Starci prikupe ono malo preostale snage i kažu da odlaze u lov. Neke nađu na proleće. Većinu više nikada ne vide.“

„U Kardomu je slično.“

To ga nije začudilo. „Kada zalihe počnu da vam ponestaju, moja gospo, prisetite se nas. Pošaljite svoje starce na Zid, da kažu naše reči. Ovde bar neće umreti sami u snegu, dok ih samo uspomene greju. Pošaljite nam i momke, ako imate višak momaka.“

„Biće kako kažeš.“ Dodirnula mu je ruku. „Kardom ne zaboravlja.“ Poslužitelji su sekli losa. Mirisao je bolje nego što je Džon očekivao. Poslao je komad mesa Štavljenom u Hardinovoj kuli, zajedno sa tri velika tanjira pečenog povrća za Van

Vana, pa je i sam pojeo veliko parče. *Troprsti Hob se dobro pokazao*. To ga je brinulo. Hob mu je došao pre dve noći žaleći se da je u Noćnu stražu stupio da bi ubijao divljane a ne da bi za njih kuvao. „Sem toga, nikada nisam spremao svadbenu gozbu, moj gospodaru. Crna braća se nikad ne žene. Zabranjeno je zavetom, časna reč.“

Džon je zalivao pečenje kuvanim vinom kada se Klidas pojavio iza njega. „Ptica“, saopštio mu je i gurnuo mu pergament u ruku. Poruka je bila zapečaćena s kapi tvrdog crnog voska. *Morobdija*, znao je Džon, čak i pre nego što je slomio pečat. Pismo je napisao meštar Harmuni; Koter Hridni nije umeo ni da čita ni da piše. Reči su međutim bile njegove, zapisane kako ih je izgovarao, neposredne i jednostavne.

Danas mirno more. Jedanaest brodova isplovilo za Tvrdidom na jutarnjoj plimi. Tri bravoska, dva liska, četiri naša. Dva liska jedva plove. Možda ćemo više divljana utopiti nego spasti. Tvoje naređenje. Ukrcano dvadeset gavranova i meštar Harmuni. Slaću izveštaje. Zapovedam sa Kandže, Usoljeni mi je zamenik na Kosu, ser Glendon drži Morobdiju.

„Crna krila, crne vesti?“, upita Alis Karstark.

„Ne, moja gospo. Ove vesti smo dugo čekali.“ *Mada me poslednje reči brinu*. Glendon Hjuet je bio prekaljen i snažan čovek, razuman izbor za zapovednika u odsustvu Kotera Hridnog. Međutim, bio je i najbliži prijatelj kojim se ser Aliser Torn mogao pohvaliti, a neko vreme je šurovao i sa Dženosom Slintom. Džon je još pamtio kako ga je Hjuet izvukao iz kreveta i osećao je udarac njegove čizme u rebra. *Ja njega ne bih odabrao*. Smotao je pergament i zadenuo ga za pojas.

Usledila je riba, ali dok su čistili štuku od kostiju, gospa Alis je odvukla magnara da igraju. Po njegovim pokretima jasno se videlo da to nikada ranije nije radio, ali je popio dovoljno kuvanog vina, tako da je izgledalo da to nema veze.

„Severnjačka devica i divljanski ratnik, vezani pred Gospodarom svetlosti.“ Ser Aksel Florent se smestio u prazno sedište leđi Alisane. „Njeno veličanstvo je zadovoljno. Ja sam joj blizak, moj gospodaru, i znam šta misli. I kralj Stanis će biti zadovoljan.“

Pod uslovom da mu Ruz Bolton nije nabio glavu na kolac.

„Avaj, ne slažu se svi.“ Ser Akselova brada bila je čupava četka pod mlitavim podbratkom; grube malje nicale su mu iz ušiju i nozdrva. „Ser Patrek smatra da bi bio bolja prilika za leđi Alis. Izgubio je sve svoje posede kada je došao na sever.“

„Mnogi u ovoj dvorani izgubili su i više od toga“, reče Džon, „a mnogi su izgubili i život služeći kraljevstvo. Ser Patrek bi trebalo da smatra kako ima sreće.“

Aksel Florent se osmehnu. „Kralj bi možda rekao isto da je ovde. A ipak, sigurno se slažeš da njegovi verni vitezovi moraju nešto da dobiju? Pratili su ga

čak ovamo i to su skupo platili. A moramo i da vežemo te divljane za kralja i kraljevstvo. Ovaj brak je dobar prvi korak, ali ja znam da bi kraljicu obradovalo da se i divljanska princeza uda.“

Džon uzdahnu. Preselo mu je da objašnjava kako Val nije prava princeza. Koliko god puta im to ponovio, kao da ga nisu čuli. „Uporan si, ser Aksele, to ti moram priznati.“

„Zar me zbog toga kriviš, moj gospodaru? To nije plen koji se lako osvaja. Mlada devojka, a čujem i lepa za oko. Jaka bedra, jake grudi, stvorena za rađanje.“

„A kome bi to rađala decu? Ser Patreku? Tebi?“

„Ima li nekog boljeg? U žilama nas Florenta teče krv starih kraljeva baštovana. Gospa Melisandra bi mogla da obavi obred, kao što je uradila za gospu Alis i magnara.“

„Samo ti nevesta nedostaje.“

„To se lako da srediti.“ Florentov osmeh bio je tako lažan da je izgledao kao da ga boli. „Gde je ona, lorde Snežni? Jesi li je prebacio u neki drugi svoj zamak? Sivostražu ili Kulu senki? U Kurvinsku mogilu s drugim ženskima?“ Uneo mu se u lice. „Neki kažu da si je sklonio svoje zabave radi. Meni je svejedno, pod uslovom da nije noseća. Sinove ću sam da joj pravim. Ako si je malo razradio, pa... mi smo obojica svetski ljudi, je l' tako?“

Džonu je bilo dosta da ga sluša. „Ser Aksele, ako si zaista kraljičina desnica, meni je nje žao.“

Florentovo lice zajapurilo se od besa. „Dakle, istina je. Nameravaš da je zadržiš za sebe, sada je jasno. Kopile želi sedište svog oca.“

Kopile je odbilo očevo sedište. Da je kopile želelo Val, trebalo je samo da je zatraži. „Sada moram da idem, ser“, rekao je. „Potreban mi je svež vazduh.“ *Ovde smrdi.* Glava mu se okrenula. „To je bio rog.“

Čuli su ga i drugi. Muzika i smeh smesta zamreše. Plesači se ukipiše, osluškujući. Čak je i Duh načuljio uši. „Jeste li čuli to?“, upitala je kraljica Selisa svoje vitezove.

„Ratni rog, veličanstvo“, reče ser Narbert.

Kraljičina šaka polete do grla. „Napali su nas?“

„Ne, veličanstvo“, odgovori Almer od Kraljeve šume. „To su samo stražari na Zidu.“

Jedno glasanje, pomisli Džon. Izvidnici se vraćaju.

Onda se začu ponovo. Zvuk kao da je ispunio podrum.

„Dva zova“, reče Malej.

Crna braća, severnjaci, slobodni narod, Tenjani, kraljičini ljudi, svi oni utihnuše, osluškujući. Prođe pet otkucaja srca. Deset. Dvadeset. Onda se Volina Oven zasmeljulji a Džon Snežni poče ponovo da diše. „Dva zova“, proglasio je. „Divljani.“ *Val.*

Tormund Džinoubica napokon je stigao.

DENERIS

Dvorana je odzvanjala od junkajskog smeha, junkajskih pesama, junkajskih molitava. Plesači su plesali; muzičari sa zvoncima, pištaljkama i mehovima svirali su čudne melodije; pevači su pevali prastare ljubavne pesme na nerazumljivom jeziku Starog Gisa. Vino je obilato teklo - ne ono retko i blede iz Zaliva trgovaca robovima već plemenite i bogate sorte sa Senice i snovino iz Karta, puno neobičnih začina. Junkajani su došli na poziv kralja Hizdara, da potpišu mir i prisustvuju ponovnom otvaranju nadaleko slavni mirinskih arena. Njen plemeniti muž je otvorio Veliku piramidu da ih ugosti.

Ovo mi se gadi, mislila je Deneris Targarjen. Kako li je do ovog došlo, da se smeškam i pijem s ljudima koje bih najradije žive odrala?

Posluženo je desetak različitih vrsta mesa i ribe: kamila, krokodil, raspevana sipa, glazirane patke i bodljikave larve, a i jaretina, šunka i konjetina za ljude čiji je ukus manje egzotičan. Posluženi su i psi. Gisko slavlje ne može se zamisliti bez bar jednog jela od psećeg mesa. Hizdarovi kuvari spremili su pseće meso na četiri različita načina. „Gišani će pojesti sve što pliva, leti ili puzi, sem čoveka i zmaja“, upozorio ju je Dario, „a kladim se da bi i zmaja jeli, samo da im se ukaže prilika.“ Ipak, samo meso ne čini čitav obrok, tako da je bilo i voća, žitarica i povrća. Vazduh su ispunili mirisi šafrana, cimeta, karanfilića, bibera i drugih skupocenih začina.

Deni jedva da je nešto okusila. *Ovo je mir, rekla je sebi. Ovo sam želela, za ovo sam radila, zbog ovoga sam se udala za Hizdara. Pa zašto mi toliko liči na poraz?*

„Potrajaće još samo malo, ljubavi moja“, uveravao ju je Hizdar. „Junkajani će uskoro otići, a s njima i njihovi saveznici i plaćenici. Imaćemo sve što smo želeli. Mir, hranu, trgovinu. Naša luka ponovo se otvorila, brodovi imaju dozvolu da slobodno dolaze i odlaze.“

„Da, dobili smo tu *dozvolu*“, odgovorila je, „ali njihovi ratni brodovi još nisu otišli. Mogu ponovo da nam stegnu omču oko vrata kad god im se prohte. *Otvorili su tržnicu robljem ispred samih svojih zidina!*“

„*Ispred* naših zidina, mila kraljice. To je bio uslov za mir, da Junkajani imaju prava da trguju robljem kao pre, bez ometanja.“

„U njihovom gradu. Ne gde ja to moram da gledam.“ Mudri gospodari podigli su obore i pijacu za roblje odmah južno od Skahazadana, gde se ta široka smeđa reka ulivala u Zaliv. „Rugaju mi se u lice, svima pokazuju koliko sam bespomoćna da ih sprečim.“

„To je samo prazno hvalisanje i gluma“, rekao je njen plemeniti suprug. „Obična predstava, kao što i sama kažeš. Neka im njihovo lakrdijašenje. Pošto odu, mi ćemo na tom mestu napraviti zelenu pijacu.“

„Pošto odu“, ponovi Deni. „Kada će otići? Preko Skahazadana su primećeni jahači. Rakaro kaže da su dotrački izvidnici, a da za njima ide kalasar. Oni će imati sužnje. Muškarce, žene, decu, darove za robovlasnike.“ Dotraci nisu kupovali i prodavali, već su davali poklone i primali ih. „Zato su Junkajani podigli tu tržnicu. Odavde će otići s hiljadama novih robova.“

Hizdar zo Lorak je slegnuo ramenima. „Svejedno će otići. To je ono najvažnije, ljubavi moja. Junkaj će trgovati robljem, Mirin neće, tako smo se složili. Istrpi sve ovo još samo malo, pa će proći.“

I tako je Deneris ćutke sedela na gozbi, umotana u grimizni tokar i utonula u crne misli, progovarajući samo kada je nešto pitaju, razmišljajući o ljudima koje kupuju i prodaju pred njenim zidinama, dok se ovi goste u njenom gradu. Neka njen plemeniti muž drži govore i smeje se slabašnim junkajskim šalama. To je kraljevo pravo i kraljeva dužnost.

Razgovor za stolovima najviše se bavio sutrašnjim borbama. Crnokosa Barsena suočiće se s divljim veprom, njegove kljove protiv njenog bodeža. Boriće se i Kraz, i Pegavi Mačor. A u poslednjem dvoboju dana, Džin Gogor će udariti na Kostolomca Belakva. Jedan od njih će biti mrtav pre nego što sunce zađe. *Nijedna kraljica nema čiste ruke*, reče Deni sebi. Pomislila je na Doreu, na Kara, na Iroi... na malu devojčicu koju nikada nije upoznala i koja se zvala Hazea. *Bolje da nekolicina umre u areni nego hiljade na kapiji. To je cena mira, sama sam resila da je platim. Ako se osvrnem, propala sam.*

Sudeći po njegovom izgledu junkajski vrhovni zapovednik Jurkaz zo Junzak možda je bio živ i u doba Egonovog osvajanja. Pogrbljenog, izboranog i bezubog, za sto su ga donela dva kršna roba. Ostali Junkajani jedva da su ostavljali bolji utisak. Jedan je bio sitan i zakržljao, mada su robovi koji su ga pratili odreda bili nakazno visoki i mršavi. Treći je bio mlad, snažan i okretan, ali toliko pijan da je Deni jedva razumevala poneku njegovu reč. *Kako je moguće da su me takva stvorenja do ovoga dovela?*

Najamnici su bili druga priča. Svaka od četiri slobodne čete u službi Junkajana poslala je svog zapovednika. Vetrom razvejane predstavljao je pentoski plemić poznat kao Odrpani princ, Dugačka koplja Gilo Regan, koji je izgledao više kao voskar nego kao vojnik i koji je govorio šapatom. Krvavobradi, iz Mačkine čete, bio je dovoljno bučan za sebe i još desetinu. Ogroman čovek s velikom čupavom bradom i čudesnim prohtevima za žene i vino, grmeo je, podrigivao i prdeo kao grom, i štipao svaku služavku koja bi prošla blizu. S vremena na vreme povukao bi neku u krilo pa joj stegnuo grudi i zavukao ruku među noge.

Predstavnik su poslali i Drugi sinovi. *Da je Dario ovde, gozba bi se završila u krvi.* Nikakvo obećanje mira nije moglo da ubeđi njenog kapetana da dozvoli Mrkom Benu Plamu da uđe u Mirin pa da iz njega iznese glavu na ramenima. Deni se zaklela da se sedmorici izaslanika i zapovednika ništa neće desiti, mada to Junkajanima nije bilo dovoljno. Zatražili su joj da preda i taoce. Kao protivtežu

trojici junkajskih plemića i četvorici najamničkih kapetana, Mirin je u opsadni logor poslao sedmero svojih. Hizdarovu sestru, dva njegova rođaka, Deninog krvorodnika Joga, admirala Grolea, kapetana Neokaljanih Junaka i Darija Naharisa.

„Ostaviću svoje devojke kod tebe“, rekao je njen kapetan pružajući joj pojas za mač i pozlaćene bludnice. „Čuvaj mi ih, voljena. Nećemo da napravimo krvava čuda među Junkajanima.“

Ni Obrijana glava nije bio prisutan. Prvo što je Hizdar uradio pošto je krunisan bilo je da ga smeni sa čela Bronzanih zveri i da na njegovo mesto postavi svog rođaka, debeljuškastog i bledunjavog Margaza zo Loraka. *Tako je najbolje. Zelena milost kaže da između Loraka i Kandaka ima zle krvi, a Obrijana glava nikada nije skrivao netrpeljivost prema mom gospodaru mužu. A Dario...*

Dario je posle venčanja samo postao još neobuzdaniji. Njen mir nije mu bio po volji, njen brak još manje, a bio je van sebe zato što su ga Dornjani obmanuli. Kada im je princ Kventin rekao da su ostali Vesterošani prešli u Olujne vrane po naređenju Odrpanog princa, samo su Sivi Crv i Neokaljani sprečili Darija da ih sve pobije. Lažni dezerteri zatvoreni su na sigurno, u dubinama piramide... ali je Dariov bes nastavio da se gnoji.

Biće bezbedniji kao talac. Moj kapetan nije stvoren za mir. Deni nije smela da rizikuje da on poseče Mrkog Bena Plama, da se naruga Hizdaru pred čitavim dvorom, da izazove Junkajane ili na neki drugi način poremeti sporazum zbog koga se toliko toga odrekla. Dario je rat i jad. Od sada ga mora držati podalje od svoje postelje, podalje od svog srca i podalje od sebe same. Ili će je izdati, ili će potpuno njom zagospodariti. Nije znala šta je od to dvoje više plaši.

Pošto se proždiranje okončalo i pošto je polupojedena hrana izneta - da se na kraljičin zahtev baci sirotinji koja je čekala dole - visoke i tanke staklene čaše ispunjene su začinjnim likerom iz Karta, tammim kao jantar. Onda je počela zabava.

Družina junkajskih kastrata u vlasništvu Jurkaza zo Junzaka pevala im je pesme na drevnom jeziku Starog carstva, glasovima visokim, milozvučnim i nemoguće čistim. „Jesi li ikada čula takvu pesmu, ljubavi moja?“, upitao ju je Hizdar. „Imaju glasove bogova, zar ne?“

„Da“, rekla je, „mada se pitam da im možda ne bi bilo draže da imaju sve što muškarci treba da imaju.“

Svi zabavljači bili su robovi. To je bio deo mirovnog sporazuma, da robovlasnici zadržavaju pravo da svoje vlasništvo dovode u Mirin, bez straha da će ih neko osloboditi. Zauzvrat, Junkajani su obećali da će poštovati prava i slobode bivših robova koje je Deni oslobodila. Poštena razmena, tvrdio je Hizdar, ali je u kraljičinim ustima ostavila gorak ukus. Otpila je još jedan gutljaj vina da ga spere.

„Ako zaželiš, siguran sam da će Jurkazu biti drago da nam pokloni pevače“,

rekao je njen plemeniti muž. „Dar da se zapečati naš mir, da budu ukras našeg dvora.“

Daće nam te kastrate, pomisli Deni, a onda će otići kući i napraviti nove. Svet je pun dečaka.

Ni akrobate koje su potom nastupile nisu ostavile utisak na nju, čak ni kada su napravili devetospratnu ljudsku piramidu s golom malom devojčicom na vrhu. *Da li to treba da predstavlja moju piramidu?*, pitala se kraljica. *Da li devojčica na vrhu treba da predstavlja mene?*

Posle je njen gospodar muž poveo goste iz Žutog grada na nižu terasu, da osmotre Mirin noću. S vinskim peharima u rukama, Junkajani su šetali vrtom u malim grupama, pod stablima limuna i cvečem što cveta noću, a Deni se našla licem u lice s Mrkim Benom Plamom.

On se duboko poklonio. „Svetlosti. Izgledaš divno. Zapravo, uvek si tako izgledala. Kod Junkajana nema nikoga ni upola tako lepog. Mislio sam da ti donesem jedan svadbeni poklon, ali je na licitaciji cena otišla predaleko za starog Mrkog Bena.“

„Ne želim tvoje darove.“

„Ovaj bi možda želela. Glavu jednog starog dušmanina.“

„Tvoju?“, upita ona umilno. „Ti si me izdao.“

„Sad, to je malo pregruba reč, ne zameri što ću primetiti.“ Mrki Ben pogreba svoje proserde zaliske. „Prešli smo na pobedničku stranu, to je sve. Isto kao što smo uradili i pre. A nisam ja jedini za to zaslužan. Pitanje sam izneo pred svoje ljude.“

„Znači, oni su me izdali, to govoriš? Zašto? Jesam li se loše ponela prema Drugim sinovima? Jesam li vam zakinula na plati?“

„To nikada, odgovori Mrki Ben, „ali nije sve u novcu, preuzvišenosti. To sam naučio još odavno, u svojoj prvoj bici. Desilo se da sam ujutro posle boja kopao među mrtvacima u potrazi za plenom. Naišao sam na jedan leš kome je sekira odsekla ruku do ramena. Muve su popale po njemu, sav je bio u skorenoj krvi, valjda ga zato niko drugi i nije dirao, međutim ispod je imao prsluk sa zakivcima, činilo se od dobre kože. Pomislio sam da bi mi dobro stajao. Zato sam rasterao muve i nekako ga skinuo sa njega. Prokletinja je bila mnogo teža nego sto je trebalo. U postavi je zašio čitavo bogatstvo u novčićima. *Zlato*, svetlosti, slatko žuto zlato. Dovoljno zlata da čovek do kraja života proživi kao lord. Ali kakve je on koristi imao od tog zlata? Ležao je tamo u krvi i blatu, odsečene ruke, sa svim tim zlatom. I to je taj nauk, shvataš? Srebro nam je drago a zlato volimo kao rođenu majku, ali kad smo mrtvi, ono vredi manje od onog što isereš na samrti. Već sam ti jednom rekao, postoje stari najamnici i smeli najamnici, ali ne postoje stari smeli najamnici. Prosto, mojim momcima nije bilo do umiranja, a kada sam im još kazao da ne možeš da pustiš zmajevu na Junkajane, pa...“

Ti si me već video poraženu, pomisli Deni, *a ko sam ja da kažem da nisi bio u pravu?* „Razumem.“ Možda bi tu okončala razgovor, ali je bila radoznala.

„Dovoljno zlata da živiš kao lord, rekao si. Šta si uradio s tolikim bogatstvom?“

Mrki Ben se nasmeja. „Onako mlad i lud, ispričao sam čoveku za koga sam smatrao da mi je drug, a on je ispričao našem naredniku, pa su moja braća po oružju došla i lišila me tog bremena. Narednik je rekao da sam premlad, da bih to sve protraćio na kurve i slično. Mada, pustio mi je da zadržim prsluk. Pljunuo je. „Nikada ne veruj najamniku, moja gospo.“

„To sam već naučila. Jednog dana se moram setiti da ti zahvalim na tome.“

Mrkom Benu se pojavio boriće u uglovima očiju. „Nema potrebe. Znam kakva ti je zahvalnost na umu.“ Ponovo se poklonio pa je otišao.

Deni se okrenula da osmotri svoj grad. Iza zidina su žuti šatori Junkajana u urednim nizovima stajali kraj mora, zaštićeni jarkovima koje su iskopali njihovi robovi. Dve gvozdene legije iz Novog Gisa, obučavane i opremljene na isti način kao Neokaljani, bile su ulogorene severno, preko reke. Još dve giske legije ulogorile su se istočno, zatvorivši put za Hizajski prevoj. Konji i logorske vatre slobodnih četa pružali su se na jug. Po danu su tanki pramenovi dima lebdeli preko neba kao iskrzane sive trake. Noću su se videle daleke vatre. Odmah uz zaliv nalazila se ta gadost, pijaca robova na njenom pragu. Sada nije mogla da je vidi, pošto je sunce zašlo, ali je znala da je tu. Zbog toga je bila još ljuća.

„Ser Baristane?“, rekla je tiho.

Beli vitez se smesta pojavio. „Veličanstvo.“

„Koliko si čuo?“

„Dovoljno. Nije te slagao. Nikada ne veruj najamniku.“

Niti kraljici, pomisli Deni. „Postoji li neki čovek u Drugim sinovima koga bismo mogli ubediti da... ukloni... Mrkog Bena?“

„Kao što je Dario Naharis nekada uklonio druge kapetane Olujnih vrana?“ Stari vitez je delovao kao da mu je neprijatno. „Možda. Ja to ne bih znao, veličanstvo.“

Ne, pomisli ona, *ti si previše pošten i previše častan*. „Ako to ne možemo, Junkajani upošljavaju i tri druge čete.“

„Zlikovce i koljače, ološ sa stotina bojišta“, upozori je ser Baristan, „s jednako prevrtljivim kapetanima kao što je Plam.“

„Ja sam tek mlada devojka i malo znam o takvim pitanjima, ali mi se čini da *mi želimo* da oni budu prevrtljivi. Nekada, setićeš se, ja sam ubedila Druge sinove i Olujne vrane da nam se pridruže.“

„Ako veličanstvo želi da nasamo razgovara sa Gilom Reganom ili Odrpanim princom, dovešću ih u tvoje odaje.“

„Ovo nije pravi čas. Previše očiju, previše ušiju. Njihovo odsustvo će primetiti čak i ako uspeš da ih diskretno odvojiš od Junkajana. Moramo naći neki prikriveniji način da im pridemo... ne noćas, ali uskoro.“

„Biće tvoja volja. Mada se bojim da to nije zadatak za mene. U Kraljevoj luci su takva posla prepuštali gospodaru Maloprstiću ili Pauku. Mi stari vitezovi smo

jednostavni ljudi, dobri samo za borbu.“ Potapšao se po balčaku mača.

„Naši zatvorenici“, predloži Deni. „Vesterošani koji su prebegli iz Vetrom razvejanih s trojicom Dornjana. Još su u tammici, zar ne? Upotrebi njih.“

„Misliš da ih oslobodim? Da li bi to bilo mudro? Poslali su ih ovamo da pridobiju naše poverenje, pa da izdaju veličanstvo kada im se ukaže prva prilika.“

„Onda nisu uspeali. Ne verujem im. Nikada im neću verovati.“ Deni je zapravo zaboravljala kako je to nekom verovati. „Svejedno, još možemo da ih iskoristimo. Među njima je bila jedna žena. Meris. Vрати je kao... kao izraz mog poštovanja. Ako je njihov kapetan pametan čovek, razumeće.“

„Žena je najgora među njima.“

„Još bolje.“ Deni se na tren zamislila. „Treba da otkrijemo i kako Dugačka koplja dišu. I Četa mačke.“

„Krvavobradi.“ Ser Baristan se još smračio. „Ako je veličanstvu po volji, s njim ne bi trebalo da imamo ništa. Veličanstvo je premlado da pamti kraljeve od devet groša, ali je taj Krvavobradi isti krvavi soj. U njemu nema časti, već samo žeđi... žeđi za zlatom, za slavom, za krvlju.“

„Ti, ser, o takvim ljudima znaš više nego ja.“ Ako je Krvavobradi zaista najbeščasniji i najpohlepniji među najamnicima, možda će ga najlakše pridobiti, ali nikako nije želela da u takvim pitanjima postupa protiv ser Baristanovih saveta. „Uradi kako misliš da je najbolje. Samo to uradi što pre. Ako se Hizdarov mir prekrši, hoću da budem spremna. Ne verujem robovlasnicima.“ *Ne verujem svom mužu.* „Okrenuće se protiv nas na prvi znak slabosti.“

„I Junkajani slabe. Priča se da je krvavi proliv izbio među Tološanima i da se proširio preko reke u treću gisku legiju.“

Bleda kobila. Deneris uzdahnu. *Kaiti me je upozorila na dolazak blede kobile. Rekla mi je i za dornskog princa, sunčevog sina. Rekla mi je još mnogo toga, ali sve u zagonetkama.* „Ne mogu se osloniti na boleštinu da me spase od neprijatelja. Oslobodi Lepu Meris. Smesta.“

„Razumem. Mada... veličanstvo, ako mogu biti toliko smeo, postoji i drugi put...“

„Dornski put?“ uzdahnu Deni. Trojica Dornjana prisustvovali su gozbi, kao što i dolikuje princu Kventinovog ugleda, mada se Reznak postarao da ih smesti što je dalje moguće od njenog muža. Hizdar izgleda nije bio ljubomorne naravi, ali nijedan muškarac ne bi rado gledao na prisustvo suparnika u blizini svoje neveste. „Momak se čini prijatan i učtiv, ali...“

„Kuća Martela je drevna i plemenita i bila je veran prijatelj kući Targarjena više od jednog veka, veličanstvo. Imao sam čast da služim s deda-stricem princa Kventina u sedmorici tvoga oca. Od princa Leuina čovek nije mogao poželeti hrabrijeg i vernijeg brata po oružju. Kventin Martel je iste krvi, ako je veličanstvu po volji.“

„Bilo bi mi po volji da se pojavio sa pedeset hiljada mačeva o kojima govori.

Umesto toga je doveo dva viteza i doneo pergament. Hoće li pergament zaštititi moj narod od Junkajana? Da je došao s flotom...“

„Sunčevo koplje nikada nije bilo pomorska sila, veličanstvo.“

„Nije.“ Deni je dovoljno poznavala istoriju Vesterosa. Nimerija je pristala s deset hiljada brodova na peskovitu obalu Dorne, ali kada se udala za dornskog princa sve ih je spalila i zauvek je okrenula leđa moru. „Dorna je predaleko. Da bih zadovoljila tog princa, morala bih da se odrekнем читavog svog naroda. Treba da ih pošalješ kući.“

„Dornjani su čuveni po tvrdoglavosti, veličanstvo. Preci princa Kventina tukli su se protiv tvojih predaka gotovo čitave dve stotine godina. On neće otići bez tebe.“

Onda će ovde umreti, pomisli Deneris, *osim ako se u njemu ne krije nešto što još nisam videla*. „Je li još unutra?“

„Pije sa svojim vitezovima.“

„Dovedi mi ga. Vreme je da upozna moju decu.“

Tračak sumnje minu duguljastim, ozbiljnim licem Baristana Selmija. „Biće tvoja volja.“

Njen kralj se smejao s Jurkazom zo Junzakom i drugim junkajskim plemićima. Deni je bilo jasno da mu neće nedostajati, ali je za svaki slučaj naložila služavkama da ako pita gde je, odgovore kako je otišla zbog zova prirode.

Ser Baristan je čekao kraj stepeništa s dornskim princom. Martelovo četvrtasto lice bilo je rumeno. *Previše vina*, zaključila je kraljica, *mada se svojski trudi da to prikrije*. Sem niza bakarnih sunaca koji su mu krasili pojas, Dornjanin je bio jednostavno odeven. *Zovu ga Žaba*, priseti se Deni. Jasno je videla zašto. Nije bio lep čovek.

Osmehnula se. „Moj prinče. Do dole je put dugačak. Siguran si da želiš ovo?“

„Ako je veličanstvu po volji.“

„Onda pođi.“

Dvojica Neokaljanah pošli su niz stepenice ispred njih noseći baklje; iza su stupale dve Bronzane zveri, jedan s maskom ribe, drugi sokola. Čak i u njenoj ličnoj piramidi, u toj srećnoj noći mira i slavlja, ser Baristan je zahtevao da bude okružena stražarima kuda god krene. Mala družina se dugo spuštala u tišini, triput zastajući da se usput osveži. „Zmaj ima tri glave“, rekla je Deni kada su se našli na poslednjem stepeništu. „Moj brak ne mora biti kraj svih tvojih nada. Znam zašto si ovde.“

„Zbog tebe“, reče Kventin, nespretno pokušavajući da zvuči viteški.

„Ne“, reče Deni. „Zbog vatre i krvi.“

Jedan slon zatrubi na njih iz svoje pregrade. Kad mu odgovori urlik odozdo, ona se sva zajapuri od iznenadne vreline. Princ Kventin uzrujano diže glavu. „Zmajevi znaju kada je ona blizu“, reče mu ser Baristan.

Svako dete zna svoju majku, pomisli Deni. *Kada mora presuše i vetar ponese planine kao lišće...* „Zovu me. Hajde.“ Uzela je princa Kventina za ruku pa ga povelala do jame u kojoj su držali dva njena zmaja. „Ostanite napolju“, rekla je Deni ser Baristanu dok su Neokaljani otvarali ogromna gvozdena vrata. „Princ Kventin će me zaštititi.“ Povukla je dornskog princa unutra sa sobom, da stane iznad jame.

Zmajevi su izvijali vrat i zurili u njih plamtećim očima. Viserion je raskinuo jedan lanac i istopio druge. Držao se krova jame kao nekakav ogroman beli slepi miš, a kandže su mu se žarile duboko u čađave i trošne cigle. Regal, još okovan, glodao je truplo bika. Kostii na podu jame bile su više nego kada je poslednji put bila tu, a zidovi i pod bili su crni i sivi, više od pepela nego od cigala. Neće izdržati još dugo... ali iza njih su samo zemlja i kamen. *Mogu li zmajevi da kopaju kroz stenu, kao vatrene aždaje stare Valirije?* Nadala se da ne mogu.

Dornski princ je prebledeo kao kreč. „Čuo... čuo sam da ih imaš tri.“

„Drogon je u lovu.“ Ne mora da zna ništa više. „Beli je Viserion, zeleni je Regal. Nazvala sam ih po svojoj braći.“ Glas joj je odjekivao među čađavim kamenim zidovima. Zvučao je sitno - glas devojčice, ne glas kraljice i zavojevačice, ne radosni glas neveste.

Regal na to riknu i jamu ispuni vatra, koplje crvenog i žutog. Viserion odgovori, plamenom zlatnim i narandžastim. Kad je mahnuo krilima, oblak sivog pepela ispuni vazduh. Slomljeni lanci zazvečale oko njegovih nogu. Kventin Martel poskoči stopu unazad.

Surovija žena bi mu se možda nasmejala, ali mu Deni stegnu šaku i reče: „I mene plaše. Toga se ne treba stideti. Moja deca su pobesnala i podivljala u tami.“

„Nameravaš... nameravaš da ih jašeš?“

„Jednog od njih. Sve što o zmajevima znam jeste ono što mi je u detinjstvu pričao brat, a ponešto sam pročitala u knjigama, ali ljudi kažu da se čak ni Egon Osvajač nikada nije usudio da uzjaše Vagara ili Meraksisa, niti su njegove sestre jahale Baleriona Crnog užasa. Zmajevi žive duže od ljudi, neki i stotinama godina, tako da su Baleriona jahali i drugi pošto je Egon umro... ali nijedan jahač nikada nije jahao dva zmaja.“

Viserion ponovo zasikta. Dim mu izbi između zuba, a duboko u grlu su videli kako se meša zlatna vatra.

„To su... to su zastrašujuća stvorenja.“

„To su *zmajevi*, Kventine.“ Deni se diže na prste pa ga blago poljubi, u oba obraza. „A takva sam i ja.“

Mladi princ proguta knedlu. „I u meni... i u meni teče krv zmajeva, veličanstvo. Svoju lozu mogu da pratim do prve Deneris, targarjenske princeze koja je bila sestra kralja Derona Dobrog i žena princa od Dorne. On je za nju sagradio Vodene vrtove.“

„Vodene vrtove?“ O Dorni i njenoj prošlosti zapravo je znala veoma malo.

„To je omiljeno mesto moga oca. Biće mi zadovoljstvo da ti ih jednog dana

pokažem. Od ružičastog su mermera, s jezercima i fontanama, i gledaju na more.“

„Zvuči divno.“ Povukla ga je dalje od jame. *Njemu nije mesto ovde. Nije trebalo da dođe.* „Trebalo bi tamo da se vratiš. Bojim se da moj dvor nije bezbedan za tebe. Imaš više neprijatelja nego što znaš. Zbog tebe je Dario ispao budala, a on nije čovek koji će zaboraviti takvu uvredu.“

„Imam svoje vitezove. Svoje zaklete štitove.“

„Dva viteza. Dario ima petsto Olujnih vrana. Dobro bi bilo da se čuvaš i mog gospodara muža. On deluje kao blag i prijatan čovek, znam, ali nemoj da te to zavara. Hizdarova kruna potiče od moje, a zakleti su mu na vernost neki od najstrašnijih boraca na svetu. Ako neko od njih pomisli da će mu se dodvoriti tako što će ukloniti takmaca...“

„Ja sam princ od Dorne, veličanstvo. Neću bežati od robova i najamnika.“

Onda si zaista budala, prinče Žabo. Deni poslednji put, dugo, odmeri svoju podivljalu decu. Čula je zmajeve kako krešte dok je vodila momka nazad ka vratima i videla je igru svetlosti na ciglama, odraze njihovih vatri. *Ako se osvrnem, propala sam.* „Ser Baristan će pozvati dve nosiljke da nas odnesu nazad na gozbu, ali uspon i dalje može biti zamoran.“ Iza njih su se velika gvozdена vrata zatvorila uz žestok zveket. „Pričaj mi o toj drugoj Deneris. O prošlosti kraljevstva mog oca znam manje nego što bi trebalo. Dok sam odrastala nisam imala meštra.“ *Imala sam samo brata.*

„Biće mi zadovoljstvo, veličanstvo“, reče Kventin.

Ponoć je odavno prošla kada su se poslednji gosti razišli a Deni povukla u svoje odaje, da se pridruži svom kralju i gospodaru. Bar je Hizdar bio srećan, mada pomalo pijan. „Održao sam obećanje“, rekao joj je dok su ga Iri i Jiki odevale za postelju. „Želela si mir, i sada ga imaš.“

A ti si želeo krv, i uskoro ti je moram dati, pomisli Deni, ali je umesto toga rekla: „Zahvalna sam ti.“

Uzbuđenje dana raspalilo je strasti njenog muža. Čim su se služavke povukle strgao joj je odoru i oborio je na krevet. Deni ga je zagrlila i pustila da obavi šta ima. Znala je da se, tako pijan, neće dugo u njoj zadržati.

Tako i bi. Posle joj je dodirivao usnama uho i šaputao: „Nek bogovi daju da smo noćas napravili sina.“

U glavi su joj odzvanjale reči Miri Maz Dur. *Kada sunce izađe na zapadu i zađe na istoku. Kada mora presuše i vetar ponese planine kao lišće. Kada ti se utroba zaceli i ponovo začneš zdravo dete. Onda će biti onaj stari, a ne pre.* Značenje je bilo sasvim jasno; izgledi da se kal Drogo vrati iz mrtvih bili su jednaki izgledima da ona rodi živo dete. Međutim, postojale su neke tajne koje nije mogla nikome da poveri, čak ni mužu, tako da je pustila Hizdara zo Loraka da se nada.

Njen plemeniti muž uskoro je čvrsto spavao. Deneris je mogla samo da se vrti i

okreće pored njega. Želela je da ga prodrmusi, da ga probudi, da ga natera da je zagri, da je poljubi, da je ponovo pojebe, ali čak i da to uradi, on će samo ponovo zaspati i opet je ostaviti samu u tami. Pitala se šta li Dario radi. Je li i on nemiran? Da li misli o njoj? Da li je zaista voli? Da li je mrzi što se udala za Hizdara? *Nisam smela da ga primim u postelju.* On je samo najamnik, nije dostojan pratilac jedne kraljice, a ipak...

To sam sve vreme znala, ali sam ipak to uradila.

„Moja kraljice?“, začu se tihi glas u tami.

Deni se trgnu. „Ko je to?“

„Samo Misandei.“ Naćanska pisarka se približila krevetu. „Ova te je čula kako plačeš.“

„Plačem? Nisam plakala. Zašto bih plakala? Imam mir, imam kralja, imam sve što jedna kraljica poželeti može. Ružno si sanjala, to je sve.“

„Kako ti kažeš, veličanstvo.“ Poklonila se i okrenula da pođe.

„Ostani“, reče Deni. „Ne želim da budem sama.“

„Veličanstvo je s tobom“, primeti Misandei.

„Veličanstvo sanja, ali ja ne mogu da zaspim. Sutra ujutru moram da se kupam u krvi. To je cena mira.“ Slabašno se osmehnula i potapšala mesto na krevetu. „Dođi. Sedi. Razgovaraj sa mnom.“

„Ako ti je po volji.“ Misandei sede pored nje. „O čemu ćemo pričati?“

„O domu“, reče Deni. „O Natu. O leptirima i braći. Pričaj mi o onome zbog čega si srećna, o onome čemu se smeješ, o svim svojim najlepšim uspomenama. Podseti me da na ovom svetu još ima dobrote.“

Misandei je dala sve od sebe. Još je pričala kada je Deni napokon zaspala, da sanja čudne, nejasne snove o dimu i vatri.

Jutro je prerano stiglo.

TEON

Dan im se prikrao isto kao Stanis: neprimetno.

Zimovrel je bio budan već satima, ljudi u vuni, čeliku i koži načičkani na zidinama i kulama čekali su napad koji nije dolazio. Kada je nebo počelo da bleđi, zvuk bubnjeva je minuo, mada su se ratni rogovi začuli još tri puta, svaki put malo bliže. A sneg je i dalje padao.

„Mećava će danas stati“, tvrdio je glasno jedan preživeli konjušar. „Ma ovo nije čak ni zima.“ Teon bi se nasmejao da se usuđivao. Sećao se priča koje im je Stara Nen pričala o mećavama što besne četrdeset dana i četrdeset noći, godinu dana, deset godina... mećavama koje zatrpaju zamkove, gradove i čitava kraljevstva pod stotinu stopa snega.

Sedeo je u dnu Velike dvorane, nedaleko od konja, i posmatrao Abela, Rovenu i neuglednu smeđokosu pralju zvanu Veverica kako napadaju kriške bajatog crnog hleba prženog u masti od slanine. Teon je sam doručkovao vrč crnog piva, mutnog od kvasca i gustog skoro da se žvaće. Još nekoliko vrčeva, i možda Abelov plan neće delovati toliko sumanuto.

Ušao je Ruz Bolton, bledook i pospan, u pratnji svoje punačke i trudne žene, Debele Valde. Nekoliko lordova i kapetana stiglo je pre njega, među njima Kurvolovac Amber, Enis Frej i Rodžer Rizvel. Malo dalje za stolom Vimen Menderli je proždirao kobasice i kuvana jaja, dok je stari lord Lok pored njega kašikom trpao kašu u bezuba usta.

Uskoro se pojavio i lord Remzi, pripasujući mač dok je prolazio ka čelu dvorane. *Jutros je nezgodno raspoložen.* Teon je to jasno video. *Zbog bubnjeva je bio budan čitave noći, slutio je, ili ga je neko naljutio.* Jedna pogrešna reč, jedan nepromišljen pogled, smeh u pogrešnom trenutku, bilo šta od toga može da izazove lordovu srdžbu i da košta čoveka komada kože. *Molim te, moj gospodaru, ne gledaj u ovom pravcu.* Jedan pogled će biti dovoljan da Remzi sve sazna. *Videće mi ispisano na licu. Znaće. On uvek zna.*

Teon se okrenu ka Abelu. „Ovo neće uspeti.“ Glas mu je bio tako tih da ga čak ni konji nisu mogli čuti. „Uhvatiće nas pre nego što izađemo iz zamka. Čak i ako uspemo da pobegnemo, lord Remzi će nas uloviti, on, Ben Bons i cure.“

„Lord Stanis je pred zidinama, i to sudeći po zvuku, ne daleko. Treba samo da stignemo do njega.“ Abelovi prsti prebiralili su po žicama laute. Pevačeva brada bila je smeđa, mada mu je dugačka kosa dobrim delom posedela. „Ako Kopile pođe za nama, možda će poživeti dovoljno dugo da zbog toga zažali.“

Misli da je tako, rekao je Teon u sebi. *Veruj da je tako. Ubedi sebe da je istina.* „Remziju će tvoje žene biti lovina“, rekao je pevaču. „Uloviće ih, silovaće ih i nahraniti svoje pse njihovim leševima. Ako potera bude uzbudljiva, možda će sledeće leglo nazvati po njima. Tebe će odrati. Preklinjaćeš ih da te ubiju.“ Stegao

je pevačevu ruku osakaćenom šakom. „Zakleo si se da nećeš dozvoliti da mu ponovo padnem u ruke. Imam tvoju reč.“ Morao je to ponovo da čuje.

„Abelova reč“, reče Veverica. „Čvrsta kao hrast.“ Sam Abel samo je slegnuo ramenima. „Bez obzira na sve, moj prinče.“

Gore na podijumu, Remzi se prepirao s ocem. Bili su predaleko da Teon čuje šta govore, ali je strah na okruglom ružičastom licu Debele Valde mnogo govorio. Jeste čuo Vimena Menderlija kako naručuje još kobasica i smeh Rodžera Rizvela na neku šalu jednorukog Harvuda Stauta.

Teon se upitao hoće li ikada videti vodene dvore Utopljenog boga, ili će njegov duh ostati tu u Zimovrelu. *Mrtav je mrtav. Bolje mrtav nego Smrad.* Ako Abelov plan pođe naopako, Remzi će se potruditi da im smrt bude dugačka i teška. *Ovog puta će me odrati od glave do pete i nikakvo moljakanje neće prekratiti muke.* Nijedan bol koji je Teon u životu iskusio nije se mogao meriti s onim koji je Derač umeo da izazove svojim malim nožem. Abel će brzo naučiti tu lekciju. A zašto? *Džejn, zove se Džejn i oči su joj pogrešne boje.* Lakrdijaš koji glumi ulogu. *Lord Bolton zna, zna i Remzi, ali ostali su slepi, čak i ovaj prokleti bard s njegovim prepredenim osmesima. Ova šala je na tvoj račun, Abele, na tvoj i na račun tvojih krvoločnih kurvi. Izginućete zbog pogrešne devojke.*

Bio je na ivici da im kaže istinu kada ga je Rovena odvela Abelu u ruševinama Spaljene kule, ali je u poslednjem trenutku ipak oćutao. Pevač je izgledao nameran da pobjegne s kćerkom Edarta Starka. Da zna kako je nevesta lorda Remzija tek kućeupraviteljsko dete...

Vrata Velike dvorane otvoriše se s treskom.

Hladan vetar ulete a oblak ledenih kristala plavobelo zaiskri u vazduhu. Kroz njega zakorači ser Hostin Frej, oblepljen snegom do pojasa, s telom u naručju. Duž svih klupa ljudi spustiše čaše i kašike da se okrenu i zijaju u jezivi prizor. U dvorani zavlada tišina.

Još jedno ubistvo.

Sneg je klizio sa ser Hostinovog ogrtača dok je koračao ka visokoj trpezi, a koraci su mu odzvanjali dvoranom. Desetak frejevskih vitezova i pešaka uđe za njim. Jedan je bio dečak koga je Teon poznao - Veliki Valder, onaj sitni, lisičjeg lica i mršav kao prut. Grudi, ruke i plašt bili su mu isprskani krvlju.

Od njenog mirisa konji prestravljeno zanjistaše. Psi se izvukoše ispod stola, njušeći. Ljudi poustajaše. Telo u ser Hostinovom naručju iskrilo je na svetlosti baklji, oklopljeno ružičastim ledom. Krv se napolju sledila.

„Sin mog brata Mereta.“ Hostin Frej spusti telo na pod pred podijum. „Zaklan kao krmak i gurnut pod smet. *Dečak.*“

Mali Valder, pomisli Teon. *Onaj krupni.* Pogledao je Rovenu. *Njih je šest,* prisetio se. *Svaka je mogla ovo da uradi.* Pralja je osetila njegov pogled. „To nije naše delo“, rekla je.

„Tišina“, upozori je Abel.

Lord Remzi siđe s podijuma do mrtvog dečaka. Njegov otac ustade sporije, bledih očiju, nepomičnog lica, ozbiljan. „Ovo je veliko zlodelo.“ Glas Ruza Boltona jednom je za promenu bio snažan. „Gde ste našli telo?“

„Ispod one urušene utvrde, moj gospodaru“, odgovori Veliki Valder. „One sa starim čudovištima.“ Dečakove rukavice skorile su se od bratovljeve krvi. „Rekao sam mu da ne izlazi sam, ali je rekao da mora da nađe čoveka koji mu duguje srebro.“

„Kog čoveka?“, upita Remzi. „Reci kako se zove. Pokaži mi ga, dečko, pa ću ti napraviti plašt od njegove kože.“

„Nije mi rekao, moj gospodaru. Samo da je zaradio pare na kocki. Mali Frej je oklevao. „Neki ljudi iz Belih sidrišta su ga učili kockama. Ne znam koji tačno, ali oni su.“

„Moj gospodaru“, zagrme Hostin Frej. „Znamo čoveka koji je sve ovo uradio. Koji je ubio ovog dečaka i sve ostale. Ne svojom rukom, ne. Previše je debeo i podmukao da ubija sam. Ali svojom rečju.“ Okrenuo se ka Vimenu Menderliju. „Poričeš li?“

Gospodar Belih sidrišta pregrize kobasicu nadvoje. „Priznajem...“ Rukavom je obrisao mast sa usana, „...priznajem da malo znam o ovom sirotom detetu. Štitonoša lorda Remzija, zar ne? Koliko je malom bilo godina?“

„Devet, poslednjeg imendana.“

„Tako mlad“, reče Vimen Manderli. „Mada, ovo može biti blagoslov. Da je poživio, možda bi izrastao u Freja.“

Ser Hostin udari nogom u sto, preturi ploču sa nogara, pravo u naduveni stomak lorda Vimena. Šolje i tanjiri se rasuše, kobasice se razleteše na sve strane a deset Menderlijevih ljudi psujući skoči na noge. Neki zgrabiše noževe, tanjire, vrčeve, sve što može da posluži kao oružje.

Ser Hostin Frej istrgnu dugački mač iz korica i skoči ka Vimenu Menderliju. Gospodar Belih sidrišta pokuša da se izmakne, ali ga je sto prikovao za stolicu. Sečivo proseče kroz tri od četiri njegova podvoljka i jarka crvena krv prsnu. Gospa Valda vrisnu i stegnu ruku svog gospodara muža. „Stoj!“, viknu Ruz Bolton. „*Stoj s tim ludilom.*“ Njegovi ljudi pojuriše napred kada Menderlijevi skočiše preko klupa da navale na Freje. Jedan se baci na ser Hostina s bodežom, ali se krupni vitez okrenu u mestu i odseče mu ruku u ramenu. Lord Vimen se pridiže, pa se opet sruši. Stari Lord Lok je dozivao meštra dok se Menderli bacakao po podu kao morž pod udarcima, u sve većoj lokvi krvi. Psi su se oko njega otimali za kobasice.

Bilo je potrebno četrdeset kopljanika iz Užasnika da razdvoje borce i okončaju krvoproliće. Tada su već šestorica ljudi iz Belih sidrišta i dvojica Freja ležala mrtva na podu. Još desetina ih je bila ranjena, a jedan Kopilan, Luton, glasno je umirao, dozivajući majku dok je pokušavao da gurne sluzava creva nazad kroz

razjapljenu ranu na truhu. Lord Remzi ga je učutkao, tako što je oteo koplje jednom čoveku Čelične Cevanice, pa ga zario Lutonu u grudi. Čak je i tada čitava dvorana još odjekivala od vike, molitava i kletvi, njištanja prestravljenih konja i rezanja Remzijevih kučki. Čelična Cevanica Volton morao je deset puta da udari kopljem o pod pre nego što se dvorana dovoljno utišala da se Ruz Bolton čuje.

„Vidim da ste svi željni krvi“, reče gospodar Užasnika. Meštar Rodri je stajao kraj njega, s gavranom na ruci. Crna pera sijala su kao ugljeno ulje na svetlosti baklji. *Mokar je, shvati Teon. A u lordovoj ruci, pergament. I on je sigurno mokar. Crna krila, crne vesti.* „Umesto da mačevima udarate jedni na druge, bolje ih oprobajte na lordu Stanisu.“ Lord Bolton odmotava pergament. „Njegova vojska nalazi se na manje od tri dana odavde, okovana snegom i na izdisaju od gladi, a meni je prvom dojadilo da čekam da se on umilostivi. Ser Hostine, okupi svoje vitezove i pešake kod glavne kapije. Pošto si tako željan bitke, zadaćeš prvi udarac. Lorde Vimene, okupi svoje ljude iz Belih sidrišta pored istočne kapije. I oni će izaći.“

Mač Hostina Freja bio je crven gotovo do balčaka. Kapljice krvi isprskale su mu obraze poput pegica. Spustio je oružje i rekao: „Biće volja mog gospodara. Ali pošto ti donesem glavu Stanisa Barateona, nameravam da dovršim odsecanje glave lorda Slanine.“

Četiri viteza iz Belih sidrišta napravila su обруč oko lorda Vimena, dok je meštar Medrik poslovaio oko njega, da mu zaustavi krvarenje. „Prvo ćeš morati da prođeš kroz nas, ser“, rekao je najstariji među njima, čovek grubog lica i sede brade, čiji je krvavi ogrtač prikazivao tri srebrne sirene na ljubičastom polju.

„Rado. Jednog po jednog ili sve odjednom, meni je svejedno.“

„*Dosta!*“, zaurla lord Remzi, mahnuvši krvavim kopljem. „Još jedna pretnja i svima ću vam sam prosuti creva. Moj otac je rekao šta je imao! Sačuvajte bes za samozvanca Stanisa.“

Ruz Bolton klimnu glavom s odobravanjem. „Kao što on kaže. Biće dovoljno vremena da se borite međusobno kad završimo sa Stanisom.“ Okrenuo je glavu, a blede hladne oči pretraživale su dvoranu, sve dok nije našao barda Abela pored Teona. „Pevaču“, pozvao je, „dođi i otpevaj nam nešto što umiruje.“

Abel se pokloni. „Ako je lordu po volji.“ S lautom u ruci, došetao je do podijuma, okretno preskočivši leš ili dva, pa je seo prekrštenih nogu za visoki sto. Kada je zasvirao - neku tužnu, tihu pesmu koju Teon Grejdžoj nije prepoznao - ser Hostin, ser Enis i ostali Freji okrenuli su se i izveli konje iz dvorane.

Rovena stegnu Teonu ruku. „Kupatilo. Sad il' nikad.“

Otrgnuo se od njenog dodira. „Usred bela dana? Videće nas.“

„Sneg će nas sakriti. Jesi li gluv? Bolton šalje svoje mačeve napolje. Moramo da stignemo do kralja Stanisa pre njih.“

„Ali... Abel...“

„Abel ume sam da se snađe.“

Ovo je ludilo. Beznadežno, sumanuto, na propast osuđeno. Teon iskapi pivo i neodlučno ustade. „Nađi svoje sestre. Potrebno je prilično vode da se napuni kada moje gospe.“

Veverica se iskrade, tihog koraka, kao i obično. Roveni isprati Teona iz dvorane. Otkako su ga njene sestre našle u bogošumi, jedna od njih većito je pratila svaki njegov korak, nikada ga ne ispuštajući iz vida. Nisu mu verovali. *A zašto i bi? Ranije sam bio Smrad, mogao bih to opet da postanem. Smrad, smrdljivi spletkaroš smrad.*

Sneg je napolju još padao. Snežni stražari koje su napravile štitonoše narasli su u čudovišne divove, deset stopa visoke i nakazno izobličene. Beli zidovi dizali su se s obe strane dok su on i Roveni išli kroz bogošumu; staze između utvrde, kule i dvorane pretvorile su se u lavirint ledenih rovova, koji su morali da se čiste svakog sata da bi ostali prohodni. Bilo je lako izgubiti se u tom zamrznutom lavirintu, ali je Teon Grejdžoj znao svako raskršće i skretanje.

Čak se i bogošuma zabelela. Ledena skrama uhvatila se po jezercetu ispod drveta-srca, a lice urezano u njegovo blede deblo pustilo je brkove od malih ledenjača. U taj čas nisu se mogli nadati da će imati stare bogove samo za sebe. Roveni je odvela Teona od severnjaka koji su se molili pred drvetom, do skrivenog mesta kraj zida kasarne, pored jezerceta toplog blata koje je smrdelo na trula jaja. Led se hvatao čak i po njegovim rubovima, video je Teon. „Zima dolazi...“

Roveni ga grubo pogleda. „Ti nemaš prava da izgovaraš reči lorda Edarda. Ti ne. Nikada. Posle svega što si uradio...“

„I vi ste ubile dete.“

„To nismo bile mi. Rekla sam ti.“

„Reči su vetar.“ *Nisu ništa bolje od mene. Isti smo.* „Ubile ste ostale, zašto ne i njega? Žuti Dik...“

„...Žuti Dik je smrdeo jednako kao ti. Krmak od čoveka.“

„A Mali Valder je bio prasence. Tako što ste ga ubili naterali ste Freje i Menderlije da se dohvate za guše, to je bilo lukavo, vi...“

„*Nismo mi.*“ Roveni ga zgrabi za grlo i gurnu leđima uza zid kasarne, pa mu se unese u lice. „Reci to ponovo, pa ću ti iščupati lažljivi jezik, rodoubico.“

On se osmehnu i otkri razbijene zube. „Nećeš. Treba ti moj jezik da prođeš pored stražara. Potrebne su ti moje laži.“

Roveni mu pljunu u lice. Onda ga pusti, pa obrisu šaku u rukavici o nogu, kao da ju je sam dodir s njim okaljao.

Teon je znao da ne sme da je izaziva. Na svoj način, ona je bila jednako opasna kao Derač ili Dejmon Igranka. Sada mu je međutim bilo hladno i bio je umoran, u glavi mu je tuklo, danima već nije spavao. „U životu sam uradio mnogo toga užasnog... izdao sam svoje, prešao na neprijateljsku stranu, naredio smrt ljudi koji su mi verovali... ali rodoubica nisam.“

„Da, Starkovi sinovi ti nisu bili braća. Znamo.“

To je bila istina, ali Teon nije na to mislio. *Nisu bili moja krv, ali svejedno, nisam im naudio. Žrtve su bili samo neki mlinarevi sinovi.* Teon nije želeo da misli o njihovoj majci. Mlinarevu ženu je poznavao godinama, čak je s njom i legao. *Krupne teške grudi i široke tamne bradavice, slatka usta, veseo smeh. Radosti koje više nikada neću okusiti.*

Nije međutim bilo koristi govoriti Roveni ništa od toga. Nikada ne bi poverovala njegovom poricanju, kao što on neće poverovati njenom. „Ruke su mi krvave, ali to nije krv moje braće“, rekao je umorno. „I već sam kažnjen.“

„Nedovoljno.“ Roveni mu okrenu leđa.

Glupa žena. On je možda ruševina od čoveka, ali je još imao bodež. Bilo bi prosto izvući ga i zariti joj ga između plećki. Bar je za to još sposoban, iako nema prste i zube. To bi čak možda bilo i milosrđe - brža, čistija smrt od one koja nju i njene sestre čeka kada ih uhvati Remzi.

Smrad bi to možda uradio. *Sigurno* bi to uradio, u nadi da će se dodvoriti lordu Remziju. Ove kurve nameravaju da otmu Remzijevu nevestu; Smrad to ne bi smeo da dozvoli. Međutim, stari bogovi su ga prepoznali, pozvali su ga po imenu, Teone. *Gvozdenrođeni, ja sam bio gvozdenrođeni, sin Belona Grejdžoja i zakoniti naslednik Hridi.* Patrljci njegovih prstiju grčih su se i svrbeli, ali je bodež ostao u koricama.

Kada se Veverica vratila, pratile su je ostale četiri: suva sedokosa Mirti, Vrba Veštičje oko, s dugačkom crnom pletenicom, Frenija širokog struka i ogromnih grudi, Holi sa svojim nožem. Odevene kao sluškinje, u slojeve neuglednog sivog sukna, na sebi su imale smeđe vunene ogrtače postavljene belim zečjim krznom. *Nemaju mačeve, vide Teon. Nemaju sekire, nemaju topuze, nemaju nikakvog oružja sem noževa.* Holin plašt držala je srebrna kopča, a Frenija je imala pojas od konopljanog užeta omotan oko struka od bedara do grudi. Zbog toga je izgledala još šire.

Mirti je donela Roveni odeću služavke. „Dvorišta su prepuna budala“, upozorila ih je. „Nameravaju da izjašu.“

„Klecavci“, reče Vrba prezrivo frknuvši. „Njihov gospodstveni gospodar je progovorio, i sad moraju da izvršavaju.“

„Izginuće“, zacvrkuta Holi srećno.

„I oni i mi“, reče Teon. „Čak i ako prodemo pored stražara, kako nameravate da izbavite gospu Arju?“

Holi se osmehnu. „Šest žena ulazi, šest izlazi. Ko gleda sluškinje? Obući ćemo malu Starkovu kao Vevericu.“

Teon osmotri Vevericu. *Stasom su gotovo iste. Možda će i uspeti.* „A kako će Veverica izaći?“

Veverica je sama odgovorila. „Kroz prozor, pa pravo dole u bogošumu. Bilo mi

je dvanaest kada me je brat prvi put poveo u pljačku južno od tog vašeg Zida. Tako sam i ime stekla. Moj brat je govorio da ličim na vevericu koja se vere uz drvo. Od tada sam šest puta prešla Zid, tamo i nazad. Mislim da mogu da se spustim niz neku kamenu kulu.“

„Jesi li srećan, izdajniče?“, upita Roven. „Idemo.“

Ogromna kuhinja Zimovrela zauzimala je posebnu zgradu, udaljenu od glavnih dvorana i utvrda zamka zbog opasnosti od požara. Unutra su se mirisi menjali iz sata u sat - večito promenljive arome pečenog mesa, praziluka i crnog luka, tek ispečenog hleba. Ruz Bolton je na vrata kuhinje postavio stražare. Pošto je morao da hrani tolike ljude, svaki zalogaj bio je dragocen. Čak su i kuvari i sudopere bili pod neprekidnom prismotrom. Stražari su međutim poznavali Smrada. Voleli su da mu se rugaju kada je dolazio po vrelu vodu za kupanje gospe Arje. Nijedan se nije usuđivao da ode dalje od toga. Znalo se da je Smrad igračka lorda Remzija.

„Princ od Bazda došo po vrelu vodu“, najavio je jedan stražar kada se Teon i služavke pojaviše pred njim. Otvorio im je vrata. „Samo brzo, pre nego što ovaj lepi topli vazduh izvetri.“

Teon je unutra zgrabio za ruku jednog sudoperu. „Vruće vode za moju gospu, momče“, naredio je. „Šest punih vedara, i da bude vrela kako treba. Lord Remzi hoće da je gospa rumena i čista.“

„Razumem, moj gospodaru“, reče momak. „Smesta, moj gospodaru.“

„Smesta“ je trajalo duže nego što se Teonu dopalo. Nijedan veliki kazan nije bio čist, tako da je sudopera morao jedan da oriba pre nego što ga je napunio vodom. Onda kao da je bila potrebna večnost da voda proključa, a još jednom toliko da napune šest drvenih vedara. Abelove žene sve su vreme čekale, lica zaklonjenih kukuljicama. Sve *rade naopako*. Prave služavke zadirkuju sudopere, flertuju s kuvarima, kamče zalogaj ovoga, gutljaj onoga. Roven i njene prepredene sestre nisu želele da privlače poglede, ali su zbog mračne ćutnje stražari uskoro počeli čudno da ih pogledavaju. „Gde su Mejsi i Džez i ostale cure?“, upita jedan Teona. „One koje obično dolaze.“

„Gospa Arja se naljutila na njih“, slagao je. „Prošli put se voda ohladila pre kade.“

Vrela voda ispunila je vazduh parom, na kojoj su se pahulje topile pre nego što padnu. Povorka se vratila kroz lavirint ledenih rovova. Voda se hladila sa svakim korakom. Prolazi su bili prepuni vojske: oklopljenih vitezova u vunanim ogrtačima i krznenim plaštovima, pešaka s kopljima preko ramena, strelaca s nenapetim lukovima i snopovima strela, slobodnih konjanika, konjušara koji vode paripe. Freji su na sebi imali znak dve kule, oni iz Belih sidrišta morskog čoveka i trozubac. Probijali su se kroz mećavu u suprotnim pravcima i oprezno odmeravali jedni druge u prolazu, ali niko nije isukao mač. Tu neće. *Napolju u šumi možda će biti drugačije.*

Petorica-šestorica iskusnih ljudi iz Užasnika čuvala su vrata Velike utvrde.

„Opet jebeno kupanje?“, rekao je njihov narednik kada je video vedra vode koja se pušila. Šake je zbog hladnoće zavukao pod pazuha. „Sinoć se kupala. Kol’ko to žena može da se isprlja u sopstvenom krevetu?“

Više nego što možeš da zamisliš, kada taj krevet deli s Remzijem, pomisli Teon prisećajući se prve bračne noći i svega šta su on i Džejn bili prisiljeni da rade. „Naređenje lorda Remzija.“

„Onda ulazite, pre nego što se voda zaledi“, reče narednik. Dva stražara otvoriše dvokrilna vrata.

Unutra je bilo gotovo jednako hladno kao napolju. Holi zatrupka da strese sneg sa čizama i spusti kapuljaču. „Mislila sam da će biti teže. Dah joj je zamaglio vazduh.“

„Na spratu ima još stražara, kod gospodareve ložnice“, upozori je Teon. „Remzijevi ljudi.“ Nije se usudio da ih nazove Kopilani, ne tu, tako blizu. Nikada se ne zna ko može da sluša. „Oborite glave i navucite kapuljače.“

„Poslušaj ga, Holi“, reče Roven. „Neki će ti znati lice. Ne treba nam ta nevolja.“

Teon ih je poveo uz stepenice. *Ovim stepenicama sam se penjao hiljadu puta*. U detinjstvu je trčao gore; kada se spuštao, preskakao ih je po tri. Jednom je skočio pravo na Staru Nen i oborio je na pod. Zbog toga je dobio najgore batine u svom životu u Zimovrelu, mada su bile gotovo nežne u poređenju s batinama koje je dobijao od braće u Hridi. Rob i on su tukli mnogu junačku bitku na tom stepeništu, mlateći se drvenim mačevima. To je bila dobra obuka; naučio je koliko je teško probiti se uz zavojito stepenište protiv odlučnih branilaca. Ser Rodrik je voleo da govori kako jedan dobar čovek može da zadrži stotinu koji u borbi moraju da se penju.

To je međutim bilo odavno. Oni su sada svi mrtvi. Džori, stari ser Rodrik, lord Edard, Harvin i Halen, Kejn i Dezmond i Debeli Tom, Alin sa svojim snovima o viteškom zvanju, Miken koji mu je dao prvi pravi mač u životu. Čak i Stara Nen, najverovatnije.

I Rob. Rob koji je Teonu bio više brat nego bilo koji rođeni sin Belona Grejdžoja. *Ubijen na Crvenoj svadbi, zaklali ga Freji. Trebalo je da budem s njim. Gde sam ono bio? Trebalo je da umrem s njim*.

Teon stade tako naglo da Vrba zamalo udari u njegova leđa. Vrata Remzijeve ložnice bila su pred njim. A čuvala su ih dva Kopilana, Kiseli Alin i Mutavi.

Stari bogovi nam sigurno žele dobro. Mutavi nema jezik a Kiseli Alin pameti, voleo je da govori lord Remzi. Jedan je bio svirep, drugi zao, ali su obojica gotovo čitav život provela u službi Užasnika. Radili su šta im se kaže.

„Nosim vrelu vodu za gospu Arju“, reče im Teon.

„Pokušaj sam sebe da opereš, Smrade“, reče Kiseli Alin. „Smrdiš na konjsku pišaću.“ Mutavi promumla da se slaže. Ili je možda taj zvuk trebalo da bude smeh. Alin ipak otključa vrata ložnice i Teon mahnu ženama da prođu.

U toj sobi dan nije svanuo. Sve je bilo u senkama. Pošlednja cepanica slabašno je pucketala među zamirućim žarom ognjišta, a sveća je treperila na stolu pored zgužvanog, praznog kreveta. *Devojka je nestala*, pomisli Teon. *Bacila se kroz prozor od očaja*. Prozori su međutim bili čvrsto zatvoreni zbog oluje, zakovani slojevima nanetog snega i leda. „Gde je?“, upita Holi. Njene sestre isprazniše vedra u veliku okruglu drvenu kadu. Frenija zatvori vrata odaje pa se nasloni leđima na njih. „*Gde je?*“, ponovi Holi. Napolju je zavijao rog. *Truba. Freji, okupljaju se za bitku*. Teon oseti svrab u prstima koje nema.

Onda je vide. Povukla se u najtamniji ugao spavaće sobe, na podu, sklupčana pod gomilom vučjih krzna. Teon je možda uopšte ne bi ni primetio da nije tako drhtala. Džejn je navukla krzna preko sebe da se sakrije. *Od nas? Ili je očekivala svog gospodara muža?* Od pomisli da Remzi možda stiže dođe mu da vrisne. „Moja gospo.“ Teon nije mogao da se natera da je oslovi sa Arja, a nije se usuđivao da je oslovi sa Džejn. „Nema potrebe da se skrivaš. Ovo su prijatelji.“

Krzno se pomeri. Proviri oko, sjajno od suza. *Tamno, pretamno. Smeđe oko.* „Teone?“

„Gospo Arja.“ Roveni priđe bliže. „Moraš poći sa nama, i to brzo. Došli smo da te vodimo kod tvog brata.“

„Brata?“ Devojčino lice izroni ispod krzna. „Nemam... nemam ja brata.“

Zaboravila je ko je. Zaboravila je kako se zove. „Tako je“, reče Teon, „ali nekada si ih imala. Trojicu. Roba, Brena i Rikona.“

„Oni su mrtvi. Sada nemam braće.“

„Imaš polubrata“, reče Roveni. „On je lord Vrana.“

„Džon Snežni?“

„Odvešćemo te kod njega, ali moraš smesta da pođeš.“

Džejn privuče krzno do brade. „Ne. Ovo je neki trik. To je on, to je moj... moj gospodar, moj dragi gospodar, on vas je poslao, ovo je samo neka kušnja, da se uveri da li ga volim. Volim ga, stvarno ga volim, volim ga više od svega na svetu.“ Suza joj kliznu niz obraz. „Recite mu, slobodno mu recite. Uradiću šta želi... sve šta želi... s njim ili... ili s psom ili... molim vas... ne mora da mi odseče stopala, neću pokušati da bežim, nikada, rađaću mu sinove, kunem se, kunem se...“

Roveni tiho zviznu. „Bogovi prokleli tog čoveka.“

„Ja sam *dobra* devojka“, projeca Džejn. „*Dresirali* su me.“

Vrba iskrivi lice. „Neka prestane da plače. Onaj stražar je mutav, a ne gluv. Čuće nas.“

„*Diži* je, izdajniče.“ Holi je imala nož u ruci. „*Diži* je da je ne bih ja dizala. *Moramo da pođemo*. *Diži* malu pizdu na noge i uteraj joj malo hrabrosti.“

„Šta ako vrisne?“, upita Roveni.

Onda smo svi mrtvi, pomisli Teon. *Rekao sam im da je ovo ludost, ali nisu hteli da me slušaju*. Abel ih je osudio na propast. Svi pevači su pomalo ljudi. U

pesmama junak uvek spase devicu iz zamka čudovišta, ali život nije pesma, ništa više nego što je Džejn Arja Stark. *Oči su joj pogrešne boje. A ovde nema junaka, već samo kurvi.* Svejedno, kleknuo je pored nje, povukao krzno, dodirnuo joj obraz. „Mene znaš. Ja sam Teon, sećaš se. Znam i ja tebe. Znam kako se zoveš.“

„Kako se zovem?“ odmahнула je glavom. „Zovem se... ja se zovem...“

Stavio joj je prst na usne. „O tome možemo kasnije. Sada moraš biti tiha. Pođi s nama. Sa mnom. Odvešćemo te odavde. Daleko od njega.“

Oči joj se raširiše. „Molim te“, prošapta. „O, molim te.“

Teon je uhvati ispod ruke. Patrljci prstiju brideli su dok ju je dizao. Vučja krzna padoše. Ispod je bila gola, a male blede grudi prekrivali su tragovi ujeda. Čuo je jednu ženu kako hukće. „Oblači je. Napolju je ledeno.“ Veverica se skinula u rublje, pa je kopala po rezbarenom kovčegu od kedrovine u potrazi za nečim toplijim. Na kraju se odlučila za jedan postavljeni dublet lorda Remzija i iznošen par čakšira koje su joj landarale oko nogu kao brodsko jedro u oluji.

Uz Roveninu pomoć, Teon je obukao Džejn Pul u Veveričinu odeću. *Ako su bogovi milostivi a stražari slepi, možda će i proći.* „Sada idemo napolje pa niz stepenice“, rekao je Teon devojci. „Ne diži glavu i ne spuštaj kapuljaču. Prati Holi. Nemoj da trčiš, nemoj da plačeš, nemoj da govoriš, ne gledaj nikoga u oči.“

„Drži se blizu mene“, reče Džejn. „Ne ostavljaj me.“

„Biću odmah tu“, obeća Teon dok je Veverica legala u krevet leđi Arje i pokrivala se.

Frenija otvori vrata ložnice.

„Dobro si je izribao, Smrade?“ upita Kiseli Alin kada su izašli. Mutavi je u prolazu uhvatio Vrba za grudi. Imali su sreće što se za nju odlučio. Da je dodirnuo Džejn, ona bi možda vrisnula. Onda bi ga Holi zaklala nožem skrivenim u rukavu. Vrba se prosto izvila i prošla dalje.

Na tren Teon gotovo da oseti vrtoglavicu. *Nisu ni pogledali. Nisu videli. Proveli smo je njima ispred nosa!*

Ipak, na stepenicama se strah vratio. Šta ako naiđu na Derača ili Dejmona Igranku, ili na samog Čeličnu Cevanicu? *Bogovi me spasli, samo ne na Remzija, na bilo koga samo ne na njega.* Kakva korist od toga što su prokrijumčarili devojku iz ložnice? Još su u zamku, a sve kapije su zatvorene i zaključane, zidine prepune stražara. Pred utvrdom će ih stražari sasvim moguće zaustaviti. Holi i njen nož slabo će im vredeti protiv šestorice oklopljenih ljudi s mačevima i kopljima.

Stražari su međutim napolju bili pogrbljeni kraj vrata, leđa okrenutih ka ledenom vetru i snegu što veje. Čak ih je i narednik samo ovlaš osmotrio. Teon oseti trun sažaljenja prema njemu i njegovim ljudima. Remzi će ih sve odrati kada sazna da mu je nevesta nestala, a šta će uraditi Mutavom i Kiselom Alinu, to nije smeo ni da pomisli.

Ni deset koraka od vrata, Rovenina ispusti prazno vedro, a i njene sestre isto. Velika utvrda već je nestala iza njih. Dvorište je bilo bela pustoš, puno prigušenih

zvukova koji su čudno odjekivali u oluji. Ledeni rovovi dizali su se oko njih, visoki do kolena, pa do pojasa, onda preko glave. Nalazili su se u srcu Zimovrela, zamak ih je okruživao sa svih strana, ali od njega se nije videlo baš ništa. Mogli su jednako da budu izgubljeni u Zemlji večne zime, hiljadu liga iza Zida. „Hladno je“, zacvile Džejn Pul dok se teturala pored Teona.

Uskoro će postati još hladnije. Iza zidina zamka, zima je čekala s ledenim zubima. *Ako uopšte dotle stignemo.* „Ovamo“, rekao je kada su došli do mesta gde se ukrštaju tri rova.

„Frenija, Holi, pođite s njima“, reče Roven. „Mi ćemo stići s Abelom. Ne čekajte nas.“ Onda se okrenula i nestala u snegu, u pravcu Velike dvorane. Vrba i Mirti su požurile za njom, a ogrtači su im pucali na vetru.

Sve luđe i luđe, pomisli Teon Grejdžoj. Bekstvo je izgledalo malo verovatno sa svih šest Abelovih žena; sa samo dve, delovalo je nemoguće. Svejedno, predaleko su otišli da vrate devojkicu u ložnicu i da se naprave kako se ništa od ovoga nije desilo. Zato je uzeo Džejn za ruku i povukao je niz stazu ka Grudobranskoj kapiji. *To je samo pomoćna kapija. Čak i ako nas stražari puste da prođemo, nema puta kroz spoljni zid.* Nekih noći su stražari dozvoljavali Teonu da prođe, ali je tada išao sam. Neće tako lako proći u pratnji tri služavke, a ako stražari zavire ispod Džejnine kapuljače i prepoznaju nevestu lorda Remzija...

Prolaz je skretao levo. Tu je pred njima, iza vela od snega što pada, zevala Grudobranska kapija s dvojicom stražara. U krznu, vuni i koži, bili su krupni kao medvedi. Koplja su im bila osam stopa visoka. „Ko ide?“, viknu jedan. Teon nije prepoznao glas. Čoveku je skoro celo lice bilo zamotano šalom. Videle su mu se samo oči. „Smrade, jesi li to ti?“

Da, nameravao je da kaže. Umesto toga čuo je sebe kako odgovara: „Teon Grejdžoj. Doveo... Doveo sam vam ove žene.“

„Vi se sirotani sigurno smrjavate“, reče Holi. „Hajde, da vas zagrejemo.“ Prošla je pored vrha stražarevog koplja i pružila ruku ka njegovom licu, povukla smrznuti šal da ga poljubi u usta. A kada su im se usne dodirnule, njeno sečivo je probilo kožu na grlu, tik ispod uha. Teon vide kako se čoveku oči šire. Na Holinim usnama bilo je krvi kada je zakoračila unazad, a krv je kapala i s njegovih usana kada je pao.

Drugi stražar je još pometen zijao kada Frenija zgrabi dršku njegovog koplja. Na tren su se otimah i povlačili, a onda žena otrgnu oružje iz njegovih ruku i odalami ga tupim krajem po slepoočnici. Kad se zateturao unazad, okrenula je koplje i zarila mu vrh kroz trbuh.

Džejn Pul prodorno, kreštavo vrisnu.

„E jebem ti“, reče Holi. „Sad će klecavci da dojure. *Beži!*“

Teon stavi ruku preko Džejninih usta, drugom je uhvati oko struka pa je povuče kraj mrtvih stražara, kroz kapiju i preko zaledenog šanca. Možda su ih stvarno stari bogovi još čuvali; pokretni most bio je spušten, da omogući braniocima Zimovrela

da brže odlaze na spoljne zidine. Iza njih se začu zvuk uzbune i trke, onda truba sa unutrašnjih zidova.

Na pokretnom mostu Frenija stade pa se okrenu. „Idite. Ja ću ovde zadržati klecavce.“ Još je krupnim šakama stezala krvavo koplje.

Kada je stigao u podnožje stepeništa, Teon se teturao. Prebacio je devojkicu preko ramena i počeo da se penje. Dotle je već Džejn prestala da se otima, a inače je bila tako sitna... Stepenci su međutim bili klizavi od leda pod mekanim suvim snegom i na pola puta je izgubio korak i pao na koleno. Bol je bio toliki da mu je devojkica zamalo ispala i na delić trena bojao se da dalje neće moći. Holi ga je povukla i zajedno uspeše da iznesu Džejn na vrh zidina.

Dok se zadihan naslanjao na zubac, Teon je čuo viku odozdo, gde se Frenija u snegu borila s petoricom ili šestoricom stražara. „Kuda?“, viknuo je Holi. „Kuda sada? *Kako da izađemo?*“

Srdžba na Holinom licu pretvorila se u užas. „O, jebem li ti sve po spisku. Uže.“ Histerično se nasmejala. „*Uže je kod Frenije.*“ Onda je huknula i uhvatila se za trbuh. Strelica samostrela nagnula joj je iz trbuha. Kada ju je uhvatila, krv joj je navrla između prstiju. „Klecavci na unutrašnjem zidu...“, produhtala je pre nego što joj se druga strelica pojavila u grudima. Holi pokuša da uhvati najbliži zubac i pade. Sneg koji je oborila zatrpao ju je uz tup zvuk.

Sleva je odjekivala vika. Džejn Pul je zurila dole u Holi dok je snežni pokrivač preko nje postajao crven. Na unutrašnjem zidu samostrelac ponovo zapinje, znao je Teon. Pošao je desno, ali su i otuda stizali ljudi, trčali ka njima isukanih mačeva. Odnekud daleko sa severa začuo se zvuk ratnog roga. *Stanis*, pomislio je sumanuto. *Stanis nam je jedina nada, ako uspemo do njega da stignemo.* Vetar je urlikao, a on i devojkica su bili uhvaćeni u zamku.

Samostrel odape. Strelica prolete na stopu od njega i razbi koru zaleđenog snega između dva najbliža zupca. Od Abela, Rovene, Veverice i ostalih nije bilo ni traga. Devojkica i on su sami. *Ako nas uhvate žive, odvešće nas Remziju.* Teon uhvati Džejn oko struka i skoči.

DENERIS

Nebo je bilo nemilosrdno plavo, bez ijednog oblaka. *Cigle će se uskoro peći na suncu*, pomisli Deni. *Dole na pesku borci će osećati vrelinu kroz đonove sandala.*

Jiki je skinula Deni svilenu odoru s ramena, a Iri joj je pomogla da uđe u bazen za kupanje. Svetlo sunca što se rađa blistalo je po vodi, narušeno senkom vatrene šljive. „Čak i ako arene moraju da se otvore, mora li veličanstvo lično da ide?“, upitala je Misandei dok je prala kraljici kosu.

„Pola Mirina će doći da me vidi, blago moje srce.“

„Veličanstvo“, reče Misandei, „ova moli za dozvolu da kaže kako će pola Mirina doći da gleda ljude kako krvare i ginu.“

U pravu je ona, znala je kraljica, ali je to svejedno.

Uskoro je Deni bila čista da čistija ne može biti. Ustala je uz tih pljusak. Voda joj je curila niz noge, kapi su joj ostale na grudima. Sunce se penjalo uz nebo a njen narod će uskoro početi da se okuplja. Radije bi čitavog dana plutala u mirisnom bazenu, jela ledene voćke sa srebrnih tanjira i sanjala o kući s crvenim vratima, ali kraljica pripada svom narodu, a ne sebi.

Jiki je donela mekan peškir da je osuši. „Kalisi, koji tokar želiš danas?“, upita Iri.

„Onaj od žute svile.“ Kraljicu zečeva ne smeju videti bez zečjih ušiju. Žuta svila bila je lagana i sveža, a dole u areni biće vrelo. *Crveni pesak će progoreti tabane onih što ginu.* „A preko, dugačke crvene velove.“ Velovi će sprečiti da joj pesak duva u usta. *Na crvenom se kapi krvi neće videti.*

Dok ju je Jiki češljala a Iri joj mazala nokte, veselo su čavrljale o predstojećim borbama. Misandei se ponovo pojavila. „Veličanstvo. Kralj te poziva da mu se pridružiš pošto se obučeš. Došao je i princ Kventin sa svojim Dornjanima. Mole za razgovor, ako ti je po volji.“

Danas će mi malo šta biti po volji. „Nekog drugog dana.“

U podnožju Velike piramide ser Baristan ih je čekao pored raskošno ukrašene otvorene nosiljke, okružene Bronzanim zverima. *Ser Deku*, pomisli Deni. Uprkos godinama, izgledao je visok i naočit u oklopu koji mu je dala. „Bio bih srećniji da te danas čuvaju Neokaljani, veličanstvo“, rekao je stari vitez, dok je Hizdar otišao da pozdravi svog rođaka. „Pola ovih Bronzanih zveri su neiskusni oslobođenici.“ *A druga polovina su Mirinjani sumnjive vernosti*, prećutao je. Selmi nije verovao nijednom Mirinjaninu, čak ni obrijanim glavama.

„I ostaće neiskusni, ako ih mi ne iskušamo.“

„Maska može da krije mnogo toga, veličanstvo. Je li čovek iza maske sove isti onaj koji te je čuvao juče i prekjuče? Kako da znamo?“

„Kako će Mirin jednog dana steći poverenje u Bronzane zveri ako ga ja nemam?“

Ispod tih maski su dobri i hrabri ljudi. Poveravam svoj život njima u ruke.“ Deni mu se osmehnu. „Previše brineš, ser. Ti ćeš biti kraj mene, kakva mi druga zaštita treba?“

„Ja sam jedan čovek i to star, veličanstvo.“

„Snažni Belvas će takođe biti sa mnom.“

„Kako ti kažeš.“ Ser Baristan spusti glas. „Veličanstvo. Oslobodili smo onu Meris, kao što si naredila. Pre nego što je otišla, zatražila je da razgovara s tobom. Umesto toga ja sam je primio. Tvrdi da je Odrpani princ sve vreme nameravao da prevede Vetrom razvejane na tvoju stranu. Da ju je poslao da krišom s tobom pregovara, ali da su je Dornjani raskrinkali i izdali pre nego što je uspela sama da ti priđe.“

Izdajstvo izdajstva, pomisli kraljica umorno. *Ima li tome kraja?* „Koliko joj veruješ, ser?“

„Nimalo, veličanstvo, ali eto šta je rekla.“

„Hoće li oni preći na našu stranu, zatreba li?“

„Ona kaže da hoće. Ali će to da košta.“

„Plati.“ Mirinu je potreban čelik a ne zlato.

„Odrpani princ neće hteti samo novac, veličanstvo. Meris kaže da on želi i Pentos.“

„Pentos?“ Deni usitni očima. „Kako ja da mu dam Pentos? On je na drugoj strani sveta.“

„On je spreman da čeka, nagovestila je ta Meris. Dok ne pođemo za Vesteros.“

A šta ako nikada ne pođemo za Vesteros? „Pentos pripada Pentošanima. A u Pentosu je magister Ilirio. On je ugovorio moj brak s kalom Drogom i dao mi zmajeva jaja. On mi je poslao tebe, Belvasa i Grolea. Njemu mnogo dugujem. *Neću* mu taj dug platiti tako što ću njegov grad predati nekom najamniku. Ne.“

Ser Baristan nagnu glavu. „Veličanstvo je mudro.“

„Jesi li ikada videla dan ovoliko pun srećnih znamenja, ljubavi moja?“ reče Hizdar zo Lorak kada mu se pridružila. Pomogao joj je da se popne na nosiljku, gde su jedan pored drugog stajala dva visoka prestala.

„Možda za tebe. Ne toliko za one koji će pre zalaska sunca morati da umru.“

„Svi ljudi umiru“, reče Hizdar, „ali ne umiru svi u slavi, dok im klicanje čitavog grada odzvanja u ušima.“ Digao je ruku dajući znak vojnicima na vratima. „Otvoraj.“

Trg ispred njene piramide bio je popločan ciglama mnogih boja, a jara je iz njih izbijala u treperavim talasima. Ljudi su se rojili na sve strane. Neki su se vozili u otvorenim ili zatvorenim nosiljkama, neki su jahali magarce, mnogi su išli peške. Devet desetina kretalo se na zapad, širokim ciglenim putem ka Danzakovoj areni. Kada su ugledali nosiljku gde izranja iz piramide, najbliži su zaklicali, i to se proširilo čitavim trgom. *Kako je to čudno*, pomislila je kraljica. *Kliču mi na istom*

trgu na kome sam nekada razapela stotinu šezdeset trojicu Velikih gospodara.

Veliki bubanj predvodio je kraljevsku povorku, da prokrči put kroz ulice. Između svakog udarca, najavljiivač obrijane glave u košulji od uglačanih bakarnih diskova vikao je gomili da se razide. *BAM.* „Dolaze!“ *BAM.* „Sklanjaj se s puta!“ *BAM.* „Kraljica!“ *BAM.* „Kralj!“ *BAM.* Iza bubnja stupale su Bronzane zveri, po četvorica u redu. Neki su nosili batine, drugi motke; svi su imali nabrane suknje, kožne sandale i ogrtače sašivene od kvadrata mnogih boja, da podsećaju na raznobojne cigle Mirina. Maske su im sijale na suncu: veprovi i bikovi, sokolovi i čaplje, lavovi, tigrovi i medvedi, zmije račvastih jezika i ogavni bazilisci.

Snažni Belvas, kome konji nisu bili dragi, hodao je ispred njih u prsluku sa zakivcima, a smeđi trbuh pun ožiljaka poigravao mu je pri svakom koraku. Iri i Jiki su sledile na konjima, sa Agom i Rakarom, a onda Reznak u iskićenoj otvorenoj nosiljci s nadstrešnicom da ga zaštiti od sunca. Ser Baristan Selmi jahao je pored Deni. Oklop mu je blistao na suncu, s ramena mu se spuštao dugačak plašt, izbeljen kao kost. Na levoj ruci nosio je veliki beli štit. Malo dalje pozadi stupao je Kventin Martel, dornski princ, s dvojicom svojih pratilaca.

Povorka je sporo napredovala niz dugačku ciglenu ulicu. *BAM.* „Dolaze!“ *BAM.* „Naša kraljica! Naš kralj!“ *BAM.* „Sklanjaj se s puta!“

Deni je čula svoje sluškinje kako se svađaju pozadi, kako raspravljaju ko će pobediti u poslednjoj borbi tog dana. Jiki je bila sklonija divovskom Gogoru, koji je izgledao više kao bik nego kao čovek, pa je čak imao i bronzanu alku u nosu. Iri je tvrdila da će bič Belakva Kostolomca doći džinu glave. *Moje sluškinje su Dotrakinje*, rekla je sebi. *Smrt jaše sa svakim kalasarom.* Onog dana kada se udala za kala Droga, araci su sevali na njenoj svadbi i ljudi su ginuli dok su drugi pili i sparivali se. Život i smrt kod gospodara konja idu ruku podruku, a smatra se da je malo krvi blagoslov za brak. Njen novi brak uskoro će biti natopljen krvlju. Koliko će samo blagosloven biti.

BAM, BAM, BAM, BAM, BAM, BAM, čuo se bubanj, brže nego ranije, iznenada besan i nestrpljiv. Ser Baristan je isukao mač kada se povorka naglo zaustavila između ružičasto-bele piramide Pala i zeleno-crne piramide Nakana.

Deni se okrenu. „Zašto smo stali?“

Hizdar ustade. „Put je zakrčen.“

Ispred njih je ležala preturena nosiljka. Jedan nosač se srušio na cigle, savladan jarom. „Pomozite mu“, naredi Deni. „Sklanjajte ga s ulice dok ga neko ne pregazi i dajte mu da nešto pojede i popije. Izgleda kao da mesec dana nije jeo.“

Ser Baristan se s nelagodom osvrnu levo i desno. Na terasama su se videla giska lica?, gledala su dole hladnim i bezosećajnim očima. „Veličanstvo, ovo zaustavljanje mi se ne sviđa. Ovo može biti nekakva zamka. Sinovi harpije...“

„...Sinovi harpije su ukroćeni“, izjavi Hizdar zo Lorak. „Zašto bi oni da naude mojoj kraljici kada me je uzela za svog kralja i pratioca? Sada pomozite tom čoveku, kao što je naredila moja mila kraljica.“ Uzeo je Deni za ruku pa se

osmehnuo.

Bronzane zveri su ga poslušale. Deni ih je gledala kako rade. „Ti nosači su bih robovi pre nego što sam došla. Ja sam ih oslobodila. Nosiljka svejedno nije lakša.“

„Tačno“, reče Hizdar, „ali ti ljudi su sada plaćeni da nose teret. Pre nego što si došla, palog čoveka bi nadzornik bičem živog odrao. Umesto toga sada mu pomažu.“

To je bila istina. Gvozdena zver s maskom vepra pružila je malom nosaču mešinu vode. „Valjda moram biti zahvalna na malim pobedama“, rekla je kraljica.

„Jedan korak, pa onda sledeći i uskoro ćemo potrčati. Zajedno ćemo stvoriti novi Mirin.“ Ulica pred njima napokon se raskršćila. „Da nastavimo?“

Šta je mogla sem da klimne glavom? *Jedan korak, pa onda sledeći, ali kuda to idem?*

Na kapiji Danzakove arene dva ogromna bronzana ratnika uhvatila su se u koštac. Jedan je zamahivao mačem, drugi sekirom; vajar ih je prikazao u trenu kada jedan drugog ubijaju, tako da su im oružja i tela obrazovala luk kroz koji se prolazi.

Smrtonosna veština, pomisli Deni.

S terase je mnogo puta videla arene. One male istačkale su lice Mirina kao ožiljci od boginja; one veće su bile otvorene rane, crvene i sveže. Nijedna se međutim nije mogla meriti s ovom. Snažni Belvas i ser Baristan stali su s obe njene strane dok su ona i njen gospodar muž prolazili ispod bronzanih figura, pa izašli na vrhu velike jame od cigle, po čijim su se zidovima sve do dole spuštali nizovi klupa, svaki druge boje.

Hizdar zo Lorak ju je poveo kroz crno, ljubičasto, plavo, zeleno, belo, žuto i narandžasto do crvenog, gde su grimizne cigle bile iste boje kao pesak u samom borilištu. Oko njih su prodavci nudili pseće kobasice, pečeni luk i nerođene štence na štapiću, ali to Deni nije trebalo. Hizdar je njihovu ložu opskrbio vrčevima ledenog vina i slatke vode, smokvama, urmama, dinjama i narovima, orasima i papričicama i velikom posudom skakavaca u medu. Snažni Belvas zagrme: „*Skakavci!*“ pa zgrabi zdelu i poče da trpa čitave šake u usta.

„Oni su veoma ukusni“, posavetova je Hizdar. „Trebalo bi da ih probaš, ljubavi moja. Pre meda se uvaljaju u začine, tako da su istovremeno i slatki i ljuti.“

„Sad je jasno zašto se Belvas znoji“, reče Deni. „Ja ću ipak ostati na smokvama i urmama.“

Na suprotnoj strani arene milosti su sedele u širokim odorama mnogih boja, okupljene oko stroge prilike Galace Galare, koja je jedina na sebi imala zeleno. Veliki gospodari Mirina zauzeli su crvene i narandžaste klupe. Žene su imale velove, muškarci su iščetkali i lakirali kosu u obliku rogova, šaka i šiljaka. Hizdarovi srodnici, iz pradrevne loze Loraka, voleli su izgleda tamnoljubičaste, svetloljubičaste i indigo tokare, dok su oni iz kuće Pala bili prugasti, ružičasto-beli. Junkajski izaslanici bili su svi u žutom i ispunili su ložu pored kraljeve, svaki okružen slugama i robovima. Mirinjani manje uzvišenog porekla zauzeli su gornje

redove, dalje od pokolja što sledi. Crne i ljubičaste klupe, najviše i najdalje od peska, bile su za oslobođenike i ostali prost svet. Najamnici su takođe smešteni gore, videla je Deneris, a kapetani su sedeli između običnih vojnika. Primitila je uštvajeno lice Mrkog Bena i vatrene crvene zaliske i dugačke pletenice Krvavobradog.

Njen gospodar muž ustade i diže ruke. „*Veliki gospodari!* Moja kraljica je došla danas da prikaže ljubav prema vama, njenom narodu. Po njenoj želji i s njenim dopuštenjem, sada vam dajem vašu smrtonosnu veštinu. *Mirinjani!* Neka kraljica Deneris čuje vašu ljubav!“

Deset hiljada grla zagrmu u znak zahvalnosti; onda dvadeset hiljada, onda sva. Nisu izvikivah njeno ime, koje je malo ko od njih mogao da izgovori. „*Majko!*“, vikali su umesto toga. Na starom mrtvom jeziku Gisa, reč je bila *Misa!* Udarali su nogama i pljeskali se po trbuhu i izvikivah: „*Misa, Misa, Misa*“, sve dok se čitava arena nije tresla. Deni je pustila da je zvuk preplavi. *Ja nisam vaša majka*, mogla je da vikne, *ja sam majka vaših robova, svakog dečaka koji je umro na ovom pesku dok ste vi proždimali skakavce u medu*. Iza nje se Reznak nagnuo da joj šapne na uho: „*Veličanstvo, čuj kako te vole!*“

Ne, znala je, *oni vole svoju smrtonosnu veštinu*. Kada je klicanje počelo da zamire, dozvolila je sebi da sedne. Njihova loža bila je u hladu, ali joj je u glavi svejedno tuklo. „*Jiki*“, pozvala je, „*slatke vode, molim te. Grlo mi je sasvim suvo.*“

„*Kraz će imati čast da danas prvi ubije*“, rekao joj je Hizdar. „*Nikada nije bilo boljeg borca.*“

„*Snažni Belvas je bio bolji*“, reče Snažni Belvas.

Kraz je bio Mirinjanin, skromnog porekla - visok čovek krute crnocrvene kose koja mu je rasla niz sredinu glave. Protivnik mu je bio kopljanik boje abonosa sa Letnjih ostrva, čiji su zamasi neko vreme odbijali Kraza, ali kada je ovaj uspeo kratkim mačem da mimoide oštricu koplja, ostalo je samo klanje. Pošto je završeno, Kraz je iščupao srce crnog čoveka, digao ga iznad glave crveno i mokro, pa odgrizao zalogaj.

„*Kraz veruje da od srca hrabrih ljudi postaje snažniji*“, rekao je Hizdar. *Jiki* je odobravalala. Deni je jednom jela srce pastuva da da snage svom nerođenom sinu... ali to nije spaslo Rega kada ga je *megi* ubila u utrobi. *Tri ćeš izdaje spoznati. Ona je bila prva, Džora je bio druga, Mrki Ben Plam treća*. Je li gotova s izdajama?

„*Ah*“, reče Hizdar zadovoljno. „*Sada je red na Pegavog Mačora. Vidi samo kako se kreće, kraljice moja. Pesma na dve noge.*“

Protivnik koga je Hizdar našao za hodajuću pesmu bio je visok kao Gogor i širok kao Belvas, ali spor. Borili su se šest stopa od Denine lože kada mu je Pegavi Mačor presekao žile iza kolena. Pošto je ovaj pao, Mačor mu je stavio stopalo na leđa i ruku oko glave, pa ga preklao od uha do uha. Crveni pesak je upio njegovu krv, vetar njegove poslednje reči. Gomila je oduševljeno urlala.

„*Loše borenje, dobro umiranje*“, rekao je Snažni Belvas. „*Snažni Belvas mrzi*

kada vrište.“ Dokrajčio je skakavce u medu. Podrignuo je i otpio vino.

Bledi Karćani, crni Letnjeostrvljani, Dotraci bakarne puti, plavobradi Tirošani, Jagnjeći ljudi, Džogos Nai, mrzovoljni Bravošani, poluljudi prugaste kože iz džungli Sotorosa - sa svih krajeva sveta dolazili su da umiru u Daznakovoj areni. „Ovaj mnogo obećava, dušo moja“, rekao je Hizdar za mladog Lišanina duge plave kose koja je igrala na vetru... međutim protivnik ga je uhvatio za tu kosu, povukao tako da je momak izgubio ravnotežu, pa ga proburazio. Mrtav je delovao još mlađe nego s oružjem u ruci. „Dečak“, reče Deneris. „Bio je tek dečak.“

„Šest i deset“, bio je uporan Hizdar. „Odrastao čovek, koji je po slobodnoj volji rešio da stavi život na kocku zarad zlata i slave. Danas kod Danzaka neće poginuti nijedno dete, kao što je moja blaga kraljica u svojoj mudrosti odlučila.“

Još jedna mala pobeda. Možda ne mogu svoj narod da nateram da postane dobar, rekla je sebi, ali bar mogu da pokušam da ih nateram da budu malo manje loši. Deneris bi zabranila i borbe između žena, ali se Crnokosa Barsena pobunila da ima prava da stavi svoj život na kocku kao svaki muškarac. Kraljica je takođe želela da zabrani i zabavu, komične borbe u kojima se bogalji, kepeci i starice mlata satarama, bakljama i čekićima (smatralo se da je predstava smešnija što su borci nesposobniji), ali je Hizdar rekao da će je njen narod više voleti ako se smeje sa njima, pa je dodao da bi bez takvih nastupa bogalji, kepeci i starice poumirali od gladi. I tako je Deni popustila.

Bio je običaj da se zločinci osuđuju na arenu; složila se da se sa tim nastavi, ali samo za određene zločine. „Ubice i silovatelji mogu se prisiliti na borbu, kao i oni koji istraju u robovlasništvu, ali ne i lopovi i dužnici.“

Zveri su međutim još bile dozvoljene. Deni je gledala kako se slon očas posla obračunao sa čoporom od šest crvenih vukova. Zatim je bik nahuškan na medveda u surovoj borbi posle koje su obe životinje ostale krvave i na umoru. „Meso se ne baca“, rekao je Hizdar. „Kasapi koriste trupla da kuvaju zdravu čorbu za gladne. Svaki čovek koji dođe pred Kapiju sudbine može da dobije punu zdelu.“

„Dobar zakon“, reče Deni. *Imate ih veoma malo.* „Moramo se postarati da se tako nastavi.“

Posle borbi zveri sledio je prikaz bitke, šestorica pešaka protiv šestorice konjanika, prvi naoružani mačevima i štitovima, drugi dotračkim aracima. Lažni vitezovi bili su odeveni u žičane košulje s kapuljačom, dok lažni Dotraci nisu na sebi imali oklop. U početku se činilo da jahači imaju prednost, pošto su pregazili dvojicu protivnika a trećem odsekli uho, ali su onda preživeli vitezovi počeli da napadaju konje, i jahači su jedan po jedan zbacivani iz sedla i ubijani, na Jikino veliko nezadovoljstvo. „To nije bio pravi kalasar“, rekla je.

„Nadam se da ovi leševi ne idu u vašu lekovitu čorbu“, rekla je Deni dok su iznosili poginule.

„Konji da“, odgovorio je Hizdar. „Ljudi, ne.“

„Od konjskog mesa i crnog luka čovek postane jak“, rekao je Belvas.

Posle bitke je sledila prva zabavna predstava tog dana, viteški okršaj između dvoje kepeca, što je priredio jedan junkajski plemić koga je Hizdar pozvao na igre. Jedan kepec jahao je psa, drugi krmaču. Njihov drveni oklop bio je nedavno obojen, tako da je jedan nosio jelena uzurpatora Roberta Barateona, a drugi zlatnog lava kuće Lanistera. To je očigledno bilo izvedeno zarad nje. Od njihovih ludorija Belvas je uskoro počeo da frkće od smeha, mada je Denin osmeh bio slabašan i usiljen. Kada se kepec u crvenom preturio iz sedla i počeo da juri svoju krmaču po pesku, dok je kepec na psu jurio njega pljeskajući ga po stražnjici drvenim mačem, rekla je: „Ovo je slatko i blesavo, ali...“

„Samo strpljivo, mila moja“, reče Hizdar. „Sad će pustiti lavove.“

Deneris ga upitno pogleda. „Lavove?“

„Tri komada. Kepeci ih ne očekuju.“

Namrštila se. „Kepeci imaju drvene mačeve. Drveni oklop. Kako očekuješ da će se boriti protiv lavova?“

„Slabo“, reče Hizdar, „mada će nas možda i iznenaditi. Verovatnije je da će vrištati i jurcati i pokušavati da se popnu iz arene. Zbog toga i jeste zabavno.“

Deni se to nimalo nije dopadalo. „Zabranjujem.“

„Blaga kraljice. Ne želiš da razočaraš svoj narod.“

„Zakleo si mi se da će borci biti odrasli ljudi koji su slobodnom voljom pristali da stave život na kocku zarad zlata i časti. Ovi kepeci nisu pristali da se drvenim mačevima bore protiv lavova. Prekinućeš ovo. Smesta.“

Kraljeve usne se stegnuše. Deneris se na tren učini da vidi iskru besa u tim spokojnim očima. „Biće tvoja volja.“ Hizdar pozva svog upravitelja arene. „Bez lavova“, rekao je kada je čovek dotrčao s bičem u ruci.

„Zar nijednog, uzvišenosti? Gde je tu zabava?“

„Moja kraljica je progovorila. Kepecima ništa ne sme da se desi.“

„Publici se to neće dopasti.“

„Onda izvedi Barsenu. To će ih umiriti.“

„Uzvišenost najbolje zna.“ Upravitelj arene pucnu bičem i izviknu naređenja. Kepece su odveli, zajedno sa svinjom i psetom, a gledaoci su s neodobravanjem siktali i gađali ih kamenjem i trulim voćem.

Kada je Crnokosa Barsena izašla na pesak, samo u pregači i sandalama, začu se huk. Visoka, crnomanjasta žena od svojih trideset godina, kretala se za zverskom otmenošću pantera. „Barsenu mnogo vole“, rekao je Hizdar dok je buka ispunjavala arenu. „Najhrabrija žena koju sam u životu video.“

Snažni Belvas reče: „Borenje s devojkama nije tako hrabro. Borenje sa Snažnim Belvasom bilo bi hrabro.“

„Danas će se boriti protiv divljeg vepra“, reče Hizdar.

Da, pomisli Deni, zato što nisi mogao da nađeš ženu koja bi joj izašla na megdan, koliku god nagradu da ste ponudili. „I to, izgleda, ne drvenim mačem.“

Vepar je bio ogromna zver, s kljovama dugačkim kao ljudska podlaktica i sitnim očima iz kojih je vrcao bes. Pitala se je li vepar koji je ubio Roberta Barateona izgledao tako opasno. *Užasno stvorenje i užasna smrt*. Na delić trena gotovo da se sažalila na Uzurpatora.

„Barsena je veoma brza“, reče Reznak. „Plesače s veprom, uzvišenosti, i seći će ga kada prođe kraj nje. Biće sav obliven krvlju pre nego što padne, videćeš.“

Počelo je baš kao što je rekao. Vepar se zaleteo, Barsena se izmakla, njeno sečivo je srebrnasto sevnulo na suncu. „Treba joj koplje“, rekao je ser Baristan kada je Barsena preskočila zver pošto je ova drugi put jurnula. „Ovako se ne bori s veprom.“ Zvučao je kao nečiji čangrizavi stari deda, baš kao što je Dario uvek govorio.

Barsenino sečivo je pocrvenelo, ali je vepar uskoro stao. *Pametniji je od bika*, shvati Deni. *Neće ponovo da juriša*. Barsena je isto shvatila. Vičući, primicala se vepu, prebacujući nož iz ruke u ruku. Kada se zver povukla, opsovala je i mahnula ka njušci, pokušavši da je izazove... i uspevši u tome. Ovog puta je njen skok zakasnio za tren, i kljova joj je otvorila levu nogu od kolena do prepona.

Jauk se razleže iz trideset hiljada grla. Stežući pokidanu nogu, Barsena ispusti nož i pokuša da odšepa, ali pre nego što je prešla dve stope, vepar ponovo nasrnu. Deni okrenu lice. „Je li to bilo dovoljno hrabro?“, upita Snažnog Belvasa kada vrisak odjeknu sa peska.

„Borenje sa svinjama jeste hrabro, ali nije hrabro tako glasno vrištati. Boli Snažnog Belvasa u ušima. Muka je Snažnom Belvasu u stomaku, isto.“

Vepar je zagnjurio njušku u Barsenin trbuh pa je počeo da vadi creva. Smrad je bio previše za kraljicu. Vrelina, muve, pokličići iz gomile... *Ne mogu da dišem*. Digla je veo i pustila ga da odleprša. Skinula je i tokar. Biseri su tiho zazveckali dok je odmotavala svilu.

„Kalisi?“, upita Iri. „Šta to radiš?“

„Skidam zečje uši.“ Desetak ljudi s kopljima za lov na vepa dotrčalo je da otera životinju od leša i nazad u obor. Sa njima je bio i upravitelj arene, s dugačkim bodljikavim bičem u ruci. Kada je zamahnuo njime na vepa, kraljica je ustala. „Ser Baristane, hoćeš li da me otpratiš nazad u moj vrt?“

Hizdar je delovao zbunjeno. „Sledi još toga. Zabava, šest starica, pa još tri borbe. Belakvo i Gogor!“

„Belakvo će pobediti“, izjavi Iri. „To je znano.“

„Nije znano“, reče Jiki. „Belakvo će poginuti.“

„Poginuće jedan ili drugi“, reče Deni. „A onaj koji preživi umreće nekog drugog dana. Ovo je bila greška.“

„Snažni Belvas je pojeo previše skakavaca.“ Na Belvasovom širokom smeđem licu video se mučan izraz. „Snažnom Belvasu treba mleka.“

Hizdar se nije obazirao na evnuha. „Uzvišenosti, narod Mirina je došao da proslavi naše spajanje. Čula si ih kako ti kliču. Ne odbacuj njihovu ljubav.“

„Klicali su mojim zečjim ušima a ne meni. Vodi me iz ove klanice, mužu.“ Čula je vepra kako rokće, viku ljudi s kopljima, pucanj upraviteljevog biča.

„Mila gospo, ne. Ostani još malčice. Da vidiš zabavu i jednu, poslednju borbu. Sklopi oči, niko neće primetiti. Gledaće Belakva i Gogora. Ovo nije vreme za...“

Preko lica joj pređe senka.

Metež i vika zamreše. Deset hiljada glasova začuta. Sve oči se okrenuše ka nebu. Topao vetar okrznu Denine obraze, kroz lupu svog srca čula je zvuk krila. Dva kopljanika pobegoše da se sklone. Upravitelj arene se ukipi u mestu. Vepar se, njuškajući, vrati Barseni. Snažni Belvas zastenja, sruši se sa sedišta i pade na kolena.

Iznad njih se zmaj okretao, mračan naspram sunca. Krljušt mu beše crna, oči, rog i leđne ploče krvavocrvene. Oduvek najveći od njeno troje, u divljini je Drogon još porastao. Krila su mu se pružala dvadeset stopa od vrha do vrha, crna kao ahat. Mahnuo je njima jednom dok je ponovo jezdio iznad peska, a zvuk je bio kao grom. Vepar diže glavu, frkćući... i plamen ga proguta, crna vatra prožeta crvenim. Deni trideset stopa daleko oseti nalet jare. Samrtnički krici zveri zvučali su gotovo ljudski. Drogon se spusti na lešinu i zari kandže u meso koje se pušilo. Kada je počeo da se hrani, nije pravio razliku između Barsene i vepra.

„O bogovi“, zakuka Reznak, „pa on nju *jede!*“ Senešal pokri usta. Snažni Belvas je glasno povraćao. Čudan izraz pređe preko duguljastog, bledog lica Hizdara zo Loraka - delom strah, delom požuda, delom očaranost. Liznuo je usne. Deni je videla Pale kako jure uza stepenice, stežući tokare i saplićući se preko resa u žurbi da pobegnu. Drugi su sledili. Neki su trčali, gurajući jedni druge. Većina je ostala na mestima.

Jedan čovek je rešio da bude junak.

Bio je to jedan od kopljanika poslatih da oteraju vepra nazad u obor. Možda je bio pijan, ili lud. Možda je voleo Crnokosu Barsenu izdaleka ili je čuo neki šapat o devojkici Hazei. Možda je samo bio neki običan čovek koji je želeo da pevači o njemu pevaju. Jurnuo je napred, s kopljem za vepra u rukama. Crveni pesak prštao mu je iza peta, pokličići su se razlegli sa sedišta. Drogon je digao glavu, a između zuba mu je kapala krv. Junak mu je skočio na leđa i zario gvozdeni vrh koplja u osnovu zmajevog dugačkog vrata pokrivenog krljuštima.

Deni i Drogon vrisnuše kao jedno.

Junak je upro u koplje, koristeći svoju težinu da dublje utera vrh. Drogon se izvi i zasikta od bola. Rep mu ošinu u stranu. Gledala je kako mu se glava izvija na kraju tog dugačkog vijugavog vrata, videla njegova crna krila kako se šire. Ubica zmajeva je izgubio oslonac pa se sručio na pesak. Pokušavao je da se pridigne kada su se zmajeve čeljusti stegle oko njegove podlaktice. „Ne!“, bilo je sve što je imao vremena da vikne. Drogon mu je istrgao ruku iz ramena i bacio je u stranu kao što bi pas bacio glodara u jami za pacove.

„Ubijte ga“, viknu Hizdar zo Lorak drugim kopljanicima. „*Ubijte zver!*“

Ser Baristan je čvrsto uhvati. „Skreni pogled, veličanstvo.“

„Pusti me!“ Deni se istrgnu iz njegovih ruku. Svet kao da se usporio dok je preskakala ogradu. Kada se dočekala u areni izgubila je sandalu. Dok je trčala osećala je pesak među prstima, vreo i grub. Ser Baristan ju je dozivao. Snažni Belvas je još povraćao. Potrčala je brže.

Kopljanici su takođe trčali. Neki su jurili ka zmaju s kopljima u rukama. Drugi su bežali, bacajući u begu oružje. Junak se koprcalo na pesku, jarka crvena krv lila mu je iz ramena. Njegovo koplje i dalje je bilo u Drogonovom vratu, njihalo se kako je zmaj mlatarao krilima. Iz rane se dizao dim. Kada su se druga koplja približila, zmaj je bljunuo vatru, okupavši dva čoveka crnim plamenom. Rep mu ošinu u stranu, dohvati upravitelja arene koji mu se prikrađao otopzadi i preseče ga nadvoje. Jedan napadač je ubadao ka njegovim očima sve dok ga zmaj nije uhvatio čeljustima i prosuo mu creva. Mirinjani su vrištali, psovali, zavijali. Deni je čula nekoga kako trči za njom. „Drogone!“, vrisnula je. „*Drogone!*“ Glava mu se okrenula. Dim mu navre između zuba. Krv mu se takođe dimila, tamo gde je kapala na zemlju. Ponovo je mahnuo krilima i podigao oluju grimiznog peska. Deni se dotetura u vreli crveni oblak, kašljući. On razjapi čeljusti i napade.

Imala je vremena da kaže samo „Ne“. *Ne, ne mene, zar me ne prepoznaješ?* Crni zubi se sklopiše na palac od njenog lica. *Hoće da mi otkine glavu.* Pesak joj je ušao u oči. Saplela se o upraviteljev leš i pala na leđa.

Drogon zaurla. Zvuk ispuni jamu. Ognjeni vetar je obuze. Zmajev dugački oklopljeni vrat pruži se ka njoj. Kada mu se usta otvoriše, videla je komade slomljene kosti i čađavog mesa između njegovih crnih zuba. Oči su mu bile istopljeni metal. *Gledam u pakao ali se ne usuđujem da skrenem pogled.* Nikada ranije ni u šta nije bila toliko sigurna. *Ako uzmaknem, spaliće me i proždrati.* U Vesterosu su obrednici govorili o sedam paklova i sedam rajeva, ali su Sedam kraljevstava i njihovi bogovi sada daleko. Ako ovde umre, pitala se Deni, hoće li konjski bog Dotraka razdvojiti trave i odneti je u svoj zvezdani kalasar da jaše noćnim zemljama kraj svog sunca i zvezda? Ili će besni bogovi Gisa poslati svoje harpije da joj zgrabe dušu i odvuku je dole na mučenje? Drogon joj zagrme u lice, a dah mu je bio tako vreo da na koži izbiju plikovi. Desno od sebe Deneris ću Baristana Selmija kako viče: „*Mene!* Probaj mene. Ovamo. Ja!“

U vrelim crvenim jamama Drogonovih očiju Deni vide sopstveni odraz. Kako je samo sitna izgledala, kako slabašna, krhka i preplašena. *Ne smem mu dozvoliti da vidi moj strah.* Zgrabila je kroz pesak, odgurujući se o upraviteljev leš, i prsti joj nađoše dršku njegovog biča. Kada ga je dodirnula, osetila se hrabrije. Koža je bila topla, živa. Drogon ponovo riknu, tako glasno da je zamalo ispustila bič. Škljocnu zubima ka njoj.

Deni ga ošinu. „*Ne*“, zaurla ona, zamahnuvši bičem svom snagom koju je još u sebi imala. Zmaj cimnu glavu unazad. „*Ne*“, vrisnu ona ponovo. „*Ne!*“ Bodlje mu izgrebaše njušku. Drogon se diže, njegova krila je zastreše senkom. Deni je šibala

bičem po krljušti njegovog trbuha, levo i desno, sve dok je ruka nije zbolela. Njegov dugački vijugavi vrat izvi se kao strelčev luk. On zasikta i bljunu crnu vatru dole na nju. Deni se sagnu ispod plamena, udarajući bičem i vičući: „*Ne, ne, ne. DOLE!*“ Urlik kojim je odgovorio bio je pun straha i gneva, pun bola. Njegova krila mahnuše jednom, dvaput...

...pa se sklopiše. Zmaj poslednji put siknu pa se pruži na stomak. Crna krv tekla je iz rane gde ga je koplje ubolo, dimila se gde je kapala na vreli pesak. *On je otelotvorena vatra, pomisli ona, a to sam i ja.*

Deneris Targarjen skoči zmaju na leđa, zgrabi koplje pa ga istrgnu. Vrh se napola istopio, gvožđe je sijalo crveno usijano. Bacila ga je u stranu. Drogon se zgrči pod njom, mišići mu se napeše dok je skupljao snagu. Vazduh je bio pun peska. Deni nije mogla da vidi, nije mogla da diše, nije mogla da misli. Crna krila pukoše kao grom i iznenada grimizni pesak poče da nestaje ispod nje.

Obuzeta vrtoglavicom, Deni sklopi oči. Kada ih je ponovo otvorila, ugledala je kroz izmaglicu suza i prašine Mirinjane dole, kako kuljaju uza stepenice pa na ulice.

Bič joj je još bio u ruci. Kucnula je njime Drogonu po vratu i viknula: „*Više!*“ Drugom rukom je stezala njegove krljušti, prstima tražeći oslonac. Drogonova široka crna krila sekla su vazduh. Deni je osećala njegovu jaru među svojim butinama. Osećala je kao da će joj srce iskočiti iz grudi. *Da, pomislila je, da, sada, sada, hajde, hajde, povedi me, povedi me, LETI!*

DŽON

Tormund Džinoubica nije bio visok čovek, ali su mu bogovi podarili široka pleća i velik trbuh. Mens Rajder mu je nadenuo ime Tormund Rogoduvač, zbog snage njegovih pluća, i često je govorio da Tormund smehom može da obori sneg s vrhova planina. U srdžbi je njegova grmljavina podsećala na trubljenje mamuta.

Tog dana je Tormund grmeo često i glasno. Urlao je, vikao, tukao pesnicom po stolu tako snažno da se vrč vode preturio i prosuo. Rog medovine nikada mu nije bio daleko od ruke, tako da je pljuvačka kojom je prskao dok je pretio bila slatka od meda. Nazvao je Džona Snežnog strašljivcem, lažljivcem i izdajnikom, proklinjao njegovo crno srce poganog klecavca, razbojnika i vrane lešinarke, optužio ga da jedino želi da zajebe slobodni narod. Dvapat je rogom gađao Džona u glavu, mada tek pošto bi ga ispraznio. Tormund nije bio čovek koji će traćiti dobru medovinu. Džon je pustio da sve prođe. Sam nikada nije digao glas niti je na pretnju odgovorio pretnjom, ali nije ni dao više ustupaka nego što je bio spreman da da.

Napokon, kada su se popodnevene senke izdužile pred šatorom, Tormund Džinoubica - Bajkotvorac, Rogoduvač i Ledokršilac, Tormund Grompesnica, Muž medvedica, Medni kralj Rumenog dvora, Govornik s bogovima i Otac vojski - pružio je ruku. „Onda dogovoreno, i neka mi bogovi oprostite. Znam da stotinu majki nikada neće.“

Džon je stegnuo pruženu ruku. Reči njegove zakletve odzvanjale su mu kroz glavu. *Ja sam mač u tami. Ja sam stražar na zidovima. Ja sam vatra koja bukti protiv hladnoće, svetlo koje donosi zoru, rog koji budi usnule. Ja sam štit koji brani kraljevstva ljudi.* A za njega je imala novi refren: *Ja sam stražar koji je otvorio kapije i pustio da neprijatelj prođe.* Mnogo toga bi dao da bude siguran kako je ispravno postupio. Međutim, otišao je predaleko da se sada vrati. „Dogovoreno“, rekao je.

Od stiska Tormundove ruke pucale su kosti. To se kod njega nije promenilo. Brada je takođe bila ista, mada je lice iza te živice od belih malja prilično omršavilo, a u te rumene obraze usekle su se duboke brazde. „Mens je trebalo da te ubije kad je mogo“, rekao je, dok se svojski trudio da smrvi Džonovu šaku. „Zlato za kašu, a i momci... surova cena. Gde se dede onaj dobroćudni momak kog sam nekad znao?“

Izglasali su ga za lorda zapovednika. „Kad je nagodba poštena, obe strane su nezadovoljne, kažu ljudi. Tri dana?“

„Ako toliko poživim. Neki moji ima da me pljunu kad čuju za uslove.“ Tormund pusti Džonovu ruku. „I tvoje vrane će da gundaju, koliko ih ja znam. Neka. Ja sam se vas crnih gadova naubijo da ne znam ni broja.“

„Možda bi bilo bolje da to ne spominješ glasno kada dođeš južno od Zida.“

„Ha!“, nasmeja se Tormund. Ni to se nije promenilo; još se često i lako smeja. „Mudre reči. Neću da me vi vrane nasmrtno isključete.“ Pljesnuo je Džona po leđima. „Kada sav moj narod bude na sigurnom iza Zida, ima da podelimo malko mesa i medovine. Dotle...“ Divljanin je skinuo grivnu s levice i bacio je Džonu, pa je uradio isto s njenom blizakinjom s desnice. „Prva rata. Njih sam nasledio od oca, a on od svog oca. Sada su tvoje, lopužo podmukla crna.“

Grivne su bile od starog zlata, čvrste i teške, ukrašene drevnim runama Prvih ljudi. Tormund Džinoubica ih je, koliko Džon zna, oduvek nosio; bile su deo njega koliko i brada. „Bravošani će ih pretopiti u poluge. To bi bila šteta. Možda je bolje da ih zadržiš.“

„Ne. Neću da se priča kako je Tormund Džinoubica naterao slobodni narod da se odrekne blaga, a da je svoje zadržao.“ Nacerio se. „Ali prsten oko sprave ne dam. Mnogo je veći od tih sitnica. Tebi bi bio kruna.“

Džon je morao da se nasmeje. „Nikad se nećeš promeniti.“

„O, hoću.“ Široki osmeh se istopio kao sneg u leto. „Nisam čovek koji sam bio u Rumenim dvorima. Video sam previše smrti, a i goreg. Moji sinovi...“ Bol iskrivi Tormundovo lice. „Dormund je posečen u bici za Zid, a još je bio skoro dečak. Sredio ga neki vitez tog vašeg kralja, neki gad sav u sivom čeliku, s moljcima na štitu. Vido sam udarac, ali je moj mali bio mrtav pre nego što sam do njega stigao. A Torvind... njega je studen odnela. On ti je oduvek bio bolešljiv. Prosto je jedne noći umro. Što je najgore, pre nego što smo i znali da je umro, usto je s onim plavim očima. Njega sam moro sam da oborim. To je bilo teško, Džone.“ Suze mu zasijaše u očima. „Ako ćemo iskreno, i nije bio neki čovek, ali je nekada bio moj mali sin, i ja sam ga voleo.“

Džon mu stavi ruku na rame. „Minogo mi je žao.“

„Zašto? To nije tvoje delo. Tebi ruke jesu krvave, da, isto ko i moje. Ali ne u ovome.“ Tormund odmahnu glavom. „Još imam dva snažna sina.“

„Tvoja kći...?“

„Manda.“ To je ponovo izmamilo Tormundov osmeh. „Uzela je za muža onog Rika Dugokoplja za muža, verovo ti ili ne. Malom je kurac duži od pameti, ako mene pitaš, ali je prema njoj dobar. Reko sam mu bude li je ikad kinjio, ima da mu ga iščupam pa da ga njime umlatim.“ Ponovo je žestoko pljesnuo Džona. „Vreme je da se vratiš. Ako te još zadržim, misliće da smo te pojeli.“

„Onda, u zoru. Za tri dana. Prvo dečaci.“

„Čuo sam te i prvih deset puta, vrano. Čovek bi pomislio da među nama nema poverenja.“ Pljunuo je. „Da, prvo dečaci. Mamuti će okolo. Pazi da ih u Morobdiji čekaju. Ja ću paziti da ne bude tuče i juriša na vašu krvavu kapiju. Ići ćemo lepo i uredno, kao pačići. A ja ću da budem majka patka. Ha!“ Tormund izvede Džona iz šatora.

Napolju je dan bio vedar, bez ijednog oblačka. Sunce se vratilo na nebo posle odsustva od dve nedelje, a na jugu se Zid dizao plavobeo i blistav. Džon je od

starijih ljudi u Crnom zamku čuo izreku: *Zid je hirovitiji od Ludog kralja Erisa*, ili ponekad: *Zid je hirovitiji od žene*. Kada su dani oblačni izgledao je poput bele stene. Kada su noći bez mesečine bio je crn kao ugalj. U mećavi je izgledao isklesan od snega. Ali ovakvih dana, bilo je sasvim jasno da je od leda. Ovakvih dana Zid je iskrio kao obrednikov kristal, sunčeva svetlost iscertala je svaku pukotinu i ogrebotinu, a unutar namreškano g leda plesale su i zamirale prozirne duge. Takvih dana Zid je bio prelep.

Tormundov stariji sin stajao je kraj konja i razgovarao sa Štavljenim. Visoki Toreg, tako su ga zvali među slobodnim narodom. Mada je bio jedva za palac viši od Štavljenog, od oca je bio viši za glavu. Haret, kršni momak iz Krtičnjaka koga su zvali Konj, skupio se kraj vatre, leđima okrenut drugoj dvojici. Džon je na pregovore doveo samo njega i Štavljenog; da je došao s većom pratnjom to bi bio znak slabosti, a dvadesetorica bi bili jednako beskorisni kao i dvojica da je Tormund rešio da mu pusti krv. Duh je bio dovoljna zaštita; jezovuk je umeo da nanjuši neprijatelje, čak i one koji neprijateljstvo kriju iza osmeha.

Duha, međutim, nije bilo. Džon skinu jednu crnu rukavicu, gurnu dva prsta u usta, pa zviznu. „*Duše! Ovamo.*“

Odozgo se začu iznenadni zvuk krila. Mormontov gavran dolete s grane starog hrasta pa se smesti na Džonovo sedlo. „*Kukuruza*“, zakrešta. „*Kukuruza, kukuruza, kukuruza.*“

„I mene znači pratiš?“ Džon diže ruku da otera pticu, ali joj onda pomazi perje. Gavran iskrivi glavu da ga pogleda. „*Snežni*“, promrsi, značajno mrdajući glavom. Duh se pojavi između dva drveta, a Val pored njega.

Izgledaju kao da su stvoreni da budu jedno pored drugog. Val je bila sva u belom; bele vunene čakšire ugurane u visoke čizme od beljene kože, beli plašt od medvedeg krzna zakačen na ramenu rezbarenim licem čuvardrva, bela tunika s koštanim kopčama. I dah joj je bio beo... ali su joj oči bile plave, dugačka pletenica boje tamnog meda, obrazi zarumeneli od mraza. Džon Snežni odavno nije video tako lep prizor.

„Pokušavaš da mi ukradeš vuka?“, upita je on.

„Što da ne? Da svaka žena ima jezovuka, muškarci bi bili mnogo finiji. Čak i vrane.“

„Ha!“, nasmeja se Tormund Džinoubica. „S ovom malom nemoj da se nadmudruješ, lorde Snežni, previše ti je ona bistra za take ko što smo ti i ja. Najbolje da je brzo ukradeš, pre nego što se Toreg probudi pa je otme prvi.“

Šta je ona prostačina Aksel Florent govorio o Val? „*Mlada devojka, a čujem i lepa za oko. Jaka bedra, jake grudi, stvorena za rađanje.*“ Sve je to bilo istina, ali se u divljanki krilo još mnogo toga. To je i dokazala tako što je našla Tormunda kada prekaljeni izvidnici Straže nisu uspeli. *Možda nije princeza, ali bi bila vredna žena svakom lordu.*

Taj je most međutim odavno spaljen, a baklju je prineo Džon lično. „Toreg može

da je ima“, rekao je. „Ja imam zavete.“

„Neće to njoj da smeta. Je l' tako, curo?“

Val potapša dugački koštani nož na boku. „Lord Vrana slobodno može da mi se ušunja u krevet, kad god poželi. Kad ga jednom uštrojim, mnogo će se lakše držati svojih zaveta.“

„Ha!“, frknu Tormund ponovo. „Ču li ti to, Toreže? Bež ti bolje od ove. Imam već jednu kćerku, druga mi ne treba.“ Odmahujući glavom, divljanski poglavica se vratio u svoj šator.

Dok je Džon češkao Duha iza uha, Toreg je doveo Val njenog konja. Još je jahala čupavog sivog konjića koga joj je Malej dao na dan kada je otišla sa Zida, kržljivo i ćoravo stvorenje. Kada ga je okrenula ka Zidu, upitala je: „Kako je malo čudovište?“

„Dvaput je veći nego kad si otišla, i triput glasniji. Kada hoće sisu, čuješ ga sve do Morobdije.“ Džon uzjaha.

Val mu priđe. „Dakle... dovela sam ti Tormunda, kao što sam obećala. Šta sada? Hoćete li me vratiti u staru ćeliju?“

„Tvoja stara ćelija je zauzeta. Kraljica Selisa se uselila u Kraljevu kulu. Sećaš li se Hardinove kule?“

„One koja izgleda kao da će se srušiti?“

„Tako izgleda već stotinu godina. Naredio sam da gornji sprat pripreme za tebe, moja gospo. Imaćeš više prostora nego u Kraljevoj kuli, mada će ti biti manje prijatno. Niko je nikada nije zvao Hardinova palata.“

„Uvek ću radije izabrati slobodu nego prijatnost.“

„Slobodu kretanja po zamku ćeš imati, ali nažalost moraš ostati naša zarobljenica. Obećavam ti da ti neželjeni posetioци neće smetati. Hardinovu kulu čuvaju moji ljudi, a ne kraljićini. A Van Van spava u predvorju.“

„Džin kao zaštitnik? Time čak ni Dala nije mogla da se pohvali.“

Tormundovi divljani gledali su ih kako prolaze, provirivali su iz šatora i zaklona pod golim drvećem. Na svakog čoveka stasalog za boj Džon je video tri žene i isto toliko dece, mršava stvorenja upalih obraza i ukočenog pogleda. Kada je Mens Rajder poveo slobodni narod na Zid, njegovi sledbenici terali su velika krda ovaca, koza i svinja, ali su sada jedine preostale životinje bile mamuti. Da džinovi nisu tako opasni, i mamute bi zaklali i pojeli, u to nije sumnjao. Na mamutu ima mnogo mesa.

Džon je video i znake bolesti. To ga je neizrecivo uznemirilo. Ako je Tormundova družina izgadnela i bolesna, šta je sa hiljadama koje su za Majkom Krticom otišle u Tvrdidom? *Koter Hridni bi uskoro trebalo da stigne do njih. Ako su vetrovi povoljni, njegova flota se možda već i vraća za Morobdiju, s palubama prepunim slobodnog naroda.*

„Kako si prošao s Tormundom?“ upita Val.

„Pitaj me za godinu dana. Najteži deo me još čeka. Deo gde moram svoje da ubedim da pojedu ovu kašu koju sam im skuvao. Bojim se da se ukus nijednom neće dopasti.“

„Pusti mene da pomognem.“

„Već jesi. Dovala si mi Tormunda.“

„Mogu i više.“

Zašto da ne?, pomisli Džon. *Oni su svi ubeđeni da je ona princeza.* Val je tako i izgledala, a jahala je kao da je rođena u sedlu. *Ratnička princeza, zaključio je, ne neko krhko stvorenje koje čami u kuli, češlja kosu i čeka viteza da je spase.* „Moram da obavestim kraljicu o ovom sporazumu“, rekao je. „Ti slobodno možeš da se sretnoš s njom, ako nađeš u sebi snage da saviješ koleno.“ Nipošto ne bi valjalo da uvredi veličanstvo čak i pre nego što otvori usta.

„Smem li da se smejem dok klečim?“

„Ne smeš. Ovo nije igra. Naše narode deli reka krvi, stara, duboka i crvena. Stanis Barateon jedan je od retkih koji su voljni da prime divljane u kraljevstvo. Potrebna mi je podrška njegove kraljice za ono što sam uradio.“

Valin vragolasti osmeh zamre. „Imaš moju reč, Džone Snežni. Za tvoju kraljicu ću biti prava divljanska princeza.“

Ona nije moja kraljica, poželeo je da kaže. *Ako ćemo iskreno, jedva čekam da ode odavde. A ako se bogovi smiluju, povešće i Melisandru sa sobom.*

Ostatak puta prejahali su ćutke, dok je Duh trčkarao za njima. Mormontov gavran pratio ih je sve do kapije, pa je odleteo uvis dok su sjahivali. Konj je otišao napred s lučom da osvetli put kroz ledeni tunel.

Grupica crne braće čekala je kraj kapije kada su se Džon i njegovi pratioci pojavili južno od Zida. Almer od Kraljeve šume bio je među njima, i taj stari strelac je iskoračio da progovori u ime ostalih. „Ako je mom gospodaru po volji, momci se pitaju. Hoće li biti mira, moj gospodaru? Ili krvi i čelika?“

„Biće mira“, odgovori Džon. „Za tri dana Tormund Džinoubica dovešće svoje ljude kroza Zid. Kao prijatelje, ne kao dušmane. Neki će možda i popuniti naše redove, kao braća. Na nama će biti da im poželimo dobrodošlicu. Sada se vratite na dužnosti.“ Džon pruži Satenu uzde. „Moram da vidim kraljicu Selisu.“ Veličanstvo će se uvrediti ako odmah ne ode kod nje. „Posle ću morati da pišem pisma. Donesi pergament, pera i posudu meštarskog crnila u moju odaju. Onda pozovi Marša, Jarvika, obrednika Seladora, Klidasa.“ Selador će biti pripit, a Klidas je slaba zamena za pravog meštra, ali druge nije imao. *Sve dok se Sem ne vrati.* „Pozovi i severnjake. Flinta i Norija. Štavljeni, i ti ćeš biti tu.“

„Hob peče pite s lukom“, reče Saten. „Da im kažem da se svi okupe za večeru?“

Džon razmisli. „Ne. Reci im da će me naći na Zidu u zalazak sunca.“ Okrenuo se ka Val. „Moja gospo. Pođi sa mnom, molim te.“

„Vrana naređuje, zarobljenica mora da sluša.“ Glas joj je bio vragolast. „Ta

tvoja kraljica mora da je strašna ako odrasle ljude izdaju noge kada se s njom sretnu. Da li je trebalo da se odenem u oklop umesto u vunu i krzno? Ovu odeću sam dobila od Dale, radije ne bih da je svu okrvavim.“

„Da reči puštaju krv, možda bi imala razloga za strah. Mislim da ti je odeća bezbedna, moja gospo.“

Pošli su ka Kraljevoj kuli, po sveže raščišćenim stazama između humki prljavog snega. „Čula sam priče da tvoja kraljica ima veliku crnu bradu.“

Džon je znao da ne bi trebalo da se osmehuje, ali ipak jeste. „Samo brk. Veoma tanak. Možeš da prebrojiš dlake.“

„Baš sam se razočarala.“

Bez obzira na sve priče o tome kako želi da bude gospodarica svog sedišta, Selisa Barateon kao da nije žurila da zameni udobnosti Crnog zamka za senke Noćne tvrđave. Držala je stražare, naravno - četiri čoveka na vratima, dvojicu pred stepenicama, dvojicu unutra kraj mangala. Njihov zapovednik bio je ser Patrek od Kraljeve planine, odeven u belu, plavu i srebrnu vitešku odeždu, s plaštom posutim petokrakim zvezdama. Kada mu je predstavljena Val, vitez je kleknuo na jedno koleno da poljubi njenu rukavicu. „Još si lepša nego što se priča, princezo“, izjavio je. „Kraljica mi je mnogo govorila o tvojoj lepoti.“

„Baš čudno, pošto me u životu nije videla.“ Val potapša ser Patreka po glavi. „Ustaj sada, ser klecavče. Ustaj, ustaj.“ Zvučalo je kao da se obraća psu.

Džon je jedva uspevao da se ne nasmeje. Ukočenog lica, rekao je vitez u zahtevaju da izađu pred kraljicu. Ser Patrek je poslao jednog oklopnika uz stepenice da pita hoće li ih veličanstvo primiti. „Vuk svejedno ostaje ovde“, rekao je ser Patrek.

Džon je to i očekivao. Kraljica Selisa bila je uznemirena u prisustvu jezovuka, gotovo isto kao u prisustvu Vana Vega Vana Dara Vana. „Duše, mesto.“

Veličanstvo su našli kako šije kraj vatre, dok luda skakuće na muziku koju samo on čuje, a kravlja zvona na njegovim rogovima ječe. „Vrana, vrana“, uzviknu Zakrpa kad ugleda Džona. „Pod morem su vrane bele kao sneg, znam to, znam to, o, o, o.“ Princeza Širin sklupčala se na prozorskom sedištu, dignute kapuljače da bar delom sakrije sivu ljuspu koja joj je naružila lice.

Od gospe Melisandre nije bilo ni traga. Džonu je bilo drago zbog toga. Pre ili kasnije moraće da se suoči sa crvenom sveštenicom, ali bi mu mnogo draže bilo da se to ne desi u kraljičinom prisustvu. „Veličanstvo.“ Kleknuo je. Kleknula je i Val.

Kraljica Selisa odloži šivenje. „Možete da ustanete.“

„Ako je veličanstvu po volji, dozvoli da ti predstavim gospu Val. Njena sestra Dala bila je...“

„...bila je majka onom gladnom derištu koje nas noću budi. Znam ko je ona, lorde Snežni.“ Kraljica šmrknu. „Imaš sreće što nam se vratila pre mog muža kralja, inače bi se loše proveo. Vrlo loše.“

„Jesi li ti divljanska princeza?“ upita Širin Val.

„Neki me tako zovu“, reče Val. „Moja sestra bila je žena Mensa Rajdera, Kralja iza Zida. Umrta je rađajući mu sina.“

„I ja sam princeza“, izjavi Širin, „ali ja nikada nisam imala sestru. Nekada sam imala jednog brata, ne rođenog, ali je onda on oputovao morem. Bio je samo kopile, ali mi je bio drag.“

„Stvarno, Širin“, reče njena majka. „Sigurna sam da lord zapovednik nije došao da sluša o plodovima Robertovih kurvanja. Zakrpo, budi dobra luda pa odvedi princezu u njenu sobu.“

Zvona na njegovoj kapi zazvoniše. „Daleko, daleko“, pevao je luda. „Hajde sa mnom na dno mora, daleko, daleko, daleko.“ Uzeo je malu princezu za ruku pa ju je skakućući izveo iz sobe.

Džon reče: „Veličanstvo, vođa slobodnog naroda pristao je na moje uslove.“

Kraljica Selisa jedva primetno klimnu glavom. „Želja mog muža je oduvek bila da pruži utočište tim varvarskim narodima. Dokle god poštuju kraljev mir i kraljeve zakone, dobrodošli su u našim zemljama.“ Napućila je usne. „Čula sam da sa sobom imaju još džinova.“

Odgovorila je Val. „Njih gotovo dve stotine, veličanstvo. I više od osamdeset mamuta.“

Kraljica se strese. „Užasna stvorenja.“ Džonu nije bilo jasno govori li to ona o mamutima ili o džinovima. „Mada takve zveri mogu biti korisne mom gospodarstvu u njegovim bitkama.“

„To možda jeste tako, veličanstvo“, reče Džon, „ali mamuti su preveliki da prođu kroz naše kapije.“

„Zar ne mogu kapije da se prošire?“

„Mislim... mislim da to ne bilo mudro.“

Selisa šmrknu. „Ako ti tako kažeš. Ti se sigurno razumeš u takve stvari. Gde nameravaš da naseliš te divljane? Krtičnjak zasigurno nije dovoljno velik da primi... koliko ih ima?“

„Četiri hiljade, veličanstvo. Pomoći će nam da zaposednemo napuštene zamkove, da bolje branimo Zid.“

„Koliko sam ja shvatila, ti zamkovi su ruševine. Bedna mesta, mračna i hladna, jedva nešto više od gomile kamenja. U Istočnoj morobdiji smo čuli i priče o pacovima i paucima.“

Hladnoća je do sada sigurno ubila paukove, pomisli Džon, a pacovi mogu biti koristan izvor mesa kada dođe zima. „Sve je to istina, veličanstvo... ali čak i ruševine pružaju kakvu-takvu zaštitu. A između njih i Tuđina pružaće se Zid.“

„Vidim da si to detaljno razmotrio, lorde Snežni. Sigurna sam da će kralj Stanis biti zadovoljan kada se pobedonosno vrati iz bitke.“

Ako se uopšte vrati.

„Naravno“, nastavila je kraljica, „divljani prvo moraju da priznaju Stanisa za

svog kralja a R'loru za svog boga.“

I evo nas sada, dva jarca na brvnu. „Veličanstvo, oprosti mi. To nisu uslovi oko kojih smo se sporazumeli.“

Kraljičino lice ogrube. „Težak previd.“ Ono malo toplote iz njenog glasa u trenu je potpuno nestalo.

„Slobodni narod ne kleči“, reče joj Val.

„Onda ih neko na to mora naterati“, objavi kraljica,

„Postupi tako, veličanstvo, pa ćemo ponovo ustati kada nam se ukaže prva prilika“, obeća Val. „I to s oružjem u ruci.“

Kraljičine usne se zategnuše, a brada joj sitno zadrhta. „Drska si. Drugo od divljanke valjda i ne može da se očekuje. Moramo ti naći muža koji će te naučiti učtivosti.“ Kraljica skrenu besni pogled ka Džonu. „Ne odobravam ovo, lorde zapovedniče. A neće odobravati ni moj gospodar muž. Ne mogu te sprečiti da otvoriš kapije, što oboje odlično znamo, ali ti jamčim da ćeš zbog toga odgovarati kada se kralj vrati iz rata. Možda da se ipak predomisliš?“

„Veličanstvo.“ Džon ponovo kleknu. Ovog puta mu se Val nije pridružila. „Žao mi je što su te moji postupci razljutili. Uradio sam kako sam mislio da je najbolje. Imam li tvoju dozvolu da odem?“

„Imaš. Smesta.“

Pošto su izašli i udaljili se od kraljičinih ljudi, Val je prestala da krije bes. „Lagao si za bradu. Ova ima više dlaka na bradi nego ja među nogama. A kćerka... njeno lice...“

„Siva ljuspa.“

„Mi to zovemo siva smrt.“

„Kod dece nema uvek smrtan ishod.“

„Severno od Zida ima. Kukuta je siguran lek, ali jastuk ili nož jednako su delotvorni. Da sam ja rodila to siroto dete, davno bih joj prekratila muke.“

To je bila Val koju Džon nikada ranije nije video. „Princeza Širin je kraljičina jedinica.“

„Obe ih žalim. Dete je nečisto.“

„Ako Stanis pobedi u ratu, Širin će biti naslednica Gvozdenog prestola.“

„Onda žalim vaših Sedam kraljevstava.“

„Meštri kažu da siva ljuspa nije...“

„Meštri mogu da veruju šta hoće. Pitaj šumsku vešticu ako te zanima istina. Siva smrt spava, ali se ponovo budi. *Dete je nečisto!*“

„Deluje mi kao umilna devojčica. Ne možeš znati...“

„Mogu. Ništa ti ne znaš, Džone Snežni.“ Val ga zgrabi za ruku. „Hoću da čudovište ode odavde. I on i doji. Ne možeš ga ostaviti u istoj kuli s mrtvom devojčicom.“

Džon joj odgurnu ruku. „*Ona nije mrtva.*“

„Jeste. Njena majka to ne može da vidi. Izgleda da ne možeš ni ti. Svejedno, smrt je tu.“ Udaljila se od njega, zastala, okrenula se. „Dovela sam ti Tormunda Džinoubicu. Dovedi mi moje čudovište.“

„Hoću, budem li mogao.“

„Dovedi ga. Duguješ mi, Džone Snežni.“

Džon ju je gledao kako odlazi. *Ona greši. Sigurno greši. Siva ljušpa nije tako smrtonosna kao što tvrdi, ne kod dece.*

Duh je ponovo otišao. Sunce se nisko spustilo na zapadu. *Šolja kuvanog vina sad bi mi baš dobro došla. Dve šolje bi mi došle još i bolje.* To će međutim morati da sačeka. Morao je da se suoči s neprijateljima. S neprijateljima najgore vrste: braćom.

Zatekao je Štavljenog kako ga čeka pored kaveza. Zajedno su se popeli na vrh. Što su više išli, vetar je bio jači. Pedeset stopa gore, teški kavez počeo je da se njiše od naleta vetra. S vremena na vreme ogrebao bi Zid, stvarajući male kristalne slapove leda koji su u padu iskrili na suncu. Digli su se iznad najviših kula zamka. Na četiristo stopa vetru su narasli zubi, pa je grabio Džonov crni plašt tako da je glasno udarao po gvozdanim rešetkama. Na sedamsto je sekao pravo kroz njega. *Zid je moj, podseti Džon sebe dok su stražari izvlačili kavez, makar još samo dva dana.*

Džon skoči dole na led, zahvali ljudima kod čekrka pa klimnu glavom kopljanicima na straži. Obojica su navukli vunene kapuljače, tako da su im se od lica videle jedino oči, ali je prepoznao Taja po umršenoj pletenici masne crne kose koja mu je padala niz leđa i Ovena po kobasici nabijenoj u kanije na boku. Prepoznao bi ih i po samom držanju. *Dobar gospodar mora da poznaje svoje ljude,* rekao je otac jednom njemu i Robu, tamo u Zimovrelu.

Džon priđe do ivice Zida pa se zagleda dole u stratište na kome je izginula vojska Mensa Rajdera. Pitao se gde li je Mens sada. *Je li te našao, sestrice? Ili si ti samo bila izgovor da ga oslobodim?*

Mnogo je prošlo otkako je poslednji put video Arju. Kako li ona sada izgleda? Da li bi je uopšte prepoznao? *Arja Smetalo. Lice joj je uvek bilo prljavo.* Ima li još onaj mali mač koji je rekao Mikenu da joj iskuje. *Za ubadanje služi špic,* rekao joj je. Mudrost za njenu prvu bračnu noć, ako je samo pola onoga što je čuo o Remziju Snežnom istina. *Dovedi je kući, Mense. Spasao sam tvog sina od Melisandre, a sada ću spasti četiri hiljade tvojih slobodnih ljudi. Duguješ mi tu jednu malu devojčicu.*

Popodnevene senke su se šunjale između drveća severno u Ukletoj šumi. Zapadno nebo buktalo je crveno, ali su na istoku provirivale prve zvezde. Džon Snežni je napeo prste na desnici, prisećajući se svega što je izgubio. *Seme, ti mila debela budalo, gadno si mi smestio kada si od mene stvorio lorda zapovednika. Lord zapovednik nema prijatelja.*

„Lorde Snežni?“ , reče Štavljeni. „Kavez se diže.“

„Čujem ga.“ Džon se udalji od ivice.

Najpre su se popele poglavice klanova Flint i Nori, odeveni u krzno i gvožđe. Nori je izgledao kao neka stara lisica - izboran i sitan, ali lukavog pogleda i okretan. Torgen Flint je bio za pola glave niži i verovatno dvostruko teži - zdepast grub čovek s čvornovitim šakama krupnim kao šunke, koji se teško oslanjao na glogov štap dok je šepao preko leda. Za njim je sledio Bouen Marš, umotan u medveđe krzno. Posle njega Otel Jarvik. Onda obrednik Selador, dobro naličen.

„Pođite sa mnom“, reče im Džon. Išli su na zapad po Zidu, šljunkom posutim stazama ka zalazećem suncu. Kada su stigli na pedeset koraka od šupe za grejanje, rekao je: „Znate zašto sam vas pozvao. Za tri dana u zoru kapija će se otvoriti, da propusti Tormunda i njegov narod kroza Zid. Moramo mnogo toga da obavimo da bismo se pripremili.“

Njegovu objavu dočekala je tišina. Onda Otel Jarvik reče: „Lorde Snežni, ima na hiljade...“

„...mršavih divljana, umornih do kosti, gladnih, daleko od kuće.“ Džon pokaza ka svetlima njihovih logorskih vatri. „Eno ih tamo. Četiri hiljade, tvrdi Tormund.“

„Tri hiljade, cenim ja, po vatrama.“ Bouen Marš je živeo za brojke i mere. „Više od dvaput toliko u Tvrdidomu sa šumskom vešticom, javljaju. A ser Denis piše o velikim logorima u planinama iza Kule senki...“

Džon to nije poricao. „Tormund kaže da Plačljivac namerava da ponovo proba Most lobanja.“

Stari Nar dodirnu ožiljak. Stekao ga je braneći Most lobanja kada je poslednji put Plačljivac pokušao da se probije preko Klanca. „Lord zapovednik sigurno ne namerava da dozvoli i tom... tom zloduhu da prođe?“

„Ne rado.“ Džon nije zaboravio glave koje mu je Plačljivac ostavio, s krvavim rupama na mestu gde su nekada bile oči. *Crni Džek Balver, Dlakavi Hal, Gart Sivopero. Ne mogu da ih osvetim, ali neću zaboraviti njihova imena.* „Ali da, moj gospodar, i njega. Ne možemo da biramo i razvrstavamo slobodni narod, da kažemo kako ovaj može proći, a onaj ne. Mir znači mir za sve.“

Nori se ishraknu i pljunu. „Bolje mir sklapati s vukovima i vranama lešinarkama.“

„U mojim tamnicama je mirno“, progundā Stari Flint. „Daj Plačljivca meni.“

„Koliko izvidnika je Plačljivac ubio?“, upita Otel Jarvik. „Koliko je žena silovao, ubio ili oteo?“

„Tri iz mog roda“, reče Stari Flint. „Devojke koje ne odnese oslepi.“

„Kada čovek obuče crno, zločini mu se opraštaju“, podseti ih Džon. „Ako želimo da se slobodni narod bori uz nas, moramo da ih pomilujemo zbog predašnjih zločina kao što bismo uradili s našom braćom.“

„Plačljivac neće izgovoriti reči“, bio je uporan Jarvik. „Neće obući plašt. Njemu čak ni drugi pljačkaši ne veruju.“

„Ne moraš da veruješ čoveku da bi ga upotrebio.“ *Kako bih inače upotrebio sve vas?* „Nama je Plačljivac potreban, kao i drugi slični njemu. Ko divljinu poznaje bolje od divljana? Ko poznaje naše neprijatelje bolje od čoveka koji se protiv njih borio?“

„Sve što Plačljivac zna jeste silovanje i klanje“, reče Jarvik.

„Kada jednom prođu Zid, divljani će biti triput brojniji od nas“, reče Bouen Marš. „A to je samo Tormundova družina. Dodaj Plačljivčeve ljude i one u Tvrdidomu, pa će imati snage da zatru Noćnu stražu za jednu noć.“

„Sama brojčana snaga nije dovoljna za pobedu u ratu. Niste ih videli. Veći deo njih je više mrtav nego živ.“

„Ja bih radije da budu sasvim mrtvi“, reče Jarvik, „ako je po volji mom gospodaru.“

„Nije mi po volji.“ Džonov glas bio je hladan kao vetar koji im je cimao plaštove. „U tom logoru ima dece, stotine dece, hiljade. I žena.“

„To su kopljanice.“

„Neke jesu. A neke su majke i babe, udovice i device... zar bi ih sve osudio na smrt, moj gospodaru?“

„Braća ne treba da se prepiru“, reče obrednik Selador. „Kleknimo i pomolimo se Starici da nam osvetli put do mudrosti.“

„Lorde Snežni“, reče Nori, „gde nameravaš da smestiš sve te tvoje divljane? Nadam se ne u *moje* zemlje.“

„Da“, reče Stari Flint. „Ako hoćeš da ti žive u Daru, to je tvoja ludost, ali pazi da ne odlutaju, inače ću ti poslati njihove glave. Zima samo što nije, i ne treba mi još gladnih usta.“

„Divljani će ostati na Zidu“, pokušavao je Džon da ih uveri. „Većina će biti smeštena po napuštenim zamkovima.“ Straža je sada imala kakvu-takvu posadu u Ledenkraj, Dugoj mogili, Samurovom dvoru, Sivostraži i Dubokom jezeru, ali je deset zamkova i dalje bilo potpuno prazno. „Ljudi sa ženama i decom, sve sirote devojke i siroti dečaci mlađi od deset, starice, udovice, svaka žena kojoj nije do borbe. Kopljanice ćemo poslati u Dugu mogilu da se pridruže svojim sestrama, samce u druge tvrđave koje smo nedavno otvorili. Oni koji obuku crno ostaće ovde, ili ćemo ih postaviti u Morobdiju ili Kulu senki. Tormund će dobiti Hrastoštit za svoje sedište, da nam bude blizu.“

Bouen Marš uzdahnu. „Ako nas ne pobiju svojim mačevima, pobiće nas ustima. Moliću, kako lord zapovednik zamišlja da nahrani Tormunda i njegove hiljade?“

Džon je to pitanje očekivao. „Kroz Morobdiju. Hranu ćemo dovoziti brodovima, koliko god da bude potrebno. Iz rečnih zemalja i olujnih zemalja i Erinovog dola, iz Dorne i Hvata, preko Uzanog mora iz Slobodnih gradova.“

„A tu hranu ćemo platiti... čime, smem li da pitam?“

Zlatom, iz Gvozdene banke Bravosa, mogao je Džon da odgovori. Umesto toga

je rekao: „Složio sam se da slobodni narod može da zadrži svoja krzna. Ona će im trebati da se zagreju kad dođe zima. Sveg drugog bogatstva moraju da se odreknu. Zlata i srebra, jantara, dragog kamenja, rezbarija, svih dragocenosti. Sve ćemo poslati brodom preko Uzanog mora, da se proda u Slobodnim gradovima.“

„Sve bogatstvo divljana“, reče Nori. „Za to ćeš moći da kupiš džak ječma. Može biti i dva.“

„Lorde zapovedniče, zašto ne tražiti da se divljani odreknu i oružja?“ upita Klidas.

Na to se Štavljeni nasmejao. „Hoćete da se slobodni narod bori pored vas protiv zajedničkog neprijatelja. Kako će bez oružja? Da gađa utvare grudvama? Ili ćete nam dati prutove da ih bijemo?“

Oružje koje većina divljana nosi jedva da je bolje od prutova, pomisli Džon. Drvene močuge, kamene sekire, buzdovani, koplja s vrhovima očvrslim u vatri, noževi od kosti, kamena i zmajstakla, štitovi od pruća, oklop od kosti i kuvane kože. Tenjani su obrađivali bronzu, a pljačkaši poput Plačljivca nosili su ukradeni čelik i gvozdene mačeve skinute s nekog leša... ali su čak i ti često bili prastari, ulubljeni od godina neprekidnog korišćenja i istačkani rđom.

„Tormund Džinoučica nikada neće dobrovoljno razoružati svoj narod“, reče Džon. „On nije Plačljivac, ali nije ni kukavica. Da sam to od njega zatražio, pala bi krv.“

Nori opipa bradu. „Ti ćeš možda i smestiti svoje divljane u te propale utvrde, lorde Snežni, ali ko će ih naterati da u njima ostanu? Šta će ih sprečiti da pođu južno u lepše, toplije zemlje?“

„*Naše zemlje*“, reče Stari Flint.

„Tormund mi se zakleo. Služiće sa nama do proleća. Plačljivac i ostale vođe zakleće se isto ili ih nećemo pustiti da prođu.“

Stari Flint odmahnu glavom. „Izdaće nas.“

„Plačljivčeva reč ništa ne vredi“, reče Otel Jarvik.

„To su bezbožni divljaci“, reče obrednik Selador. „Čak je i na jugu podmuklost divljana čuvena.“

Štavljeni prekrsti ruke. „Ona bitka dole? Ja sam bio na drugoj strani, sećate se? Sada nosim vašu crninu i učim vaše momke da ubijaju. Neki bi me nazvali izdajnikom. Može biti... ali ja nisam ništa veći divljak od vas vrana. I mi imamo bogove. Iste bogove kojima se klanjaju u Zimovrelu.“

„Bogove severa, iz doba pre nego što je podignut ovaj Zid“, reče Džon. „To su bogovi kojima se Tormund zakleo. On će održati reč. Ja ga poznajem, kao što sam poznavao Mensa Rajdera. Neko vreme sam putovao s njim, možda se sećate.“

„Ja nisam zaboravio“, reče lord kućeprevodnik.

Ne, pomisli Džon, *nisam ni sumnjao*.

„Mens Rajder se takođe zakleo“, nastavio je Marš. „Zakleo se da neće nositi

krunu, da neće imati ženu, da neće imati dece. Onda je izdao i uradio sve to i poveo je silnu vojsku na kraljevstvo. Ostaci te vojske čekaju s one strane Zida.“

„Razbijeni ostaci.“

„Slomljeni mač može da se iskuje ponovo. Slomljeni mač može da ubije.“

„Slobodni narod nema ni zakona ni gospodara“, reče Džon, „ali voli svoju decu. Hoćeš li bar to da priznaš?“

„Ne brinu nas njihova deca. Bojimo se otaca, ne sinova.“

„Isto kao i ja. Zato sam zahtevao taoce.“ *Nisam lakoverna budala za kakvu me smatrate... a nisam ni delom divljanin, šta god da verujete.* „Stotinu dečaka između osam i šesnaest godina. Po sin od svakog vođe i poglavice, a ostali izabrani žrebom. Dečaci će služiti kao paževi i štitonoše, što će osloboditi naše ljude za druge dužnosti. Neki će možda odlučiti da jednog dana obuku crno. I čudnije stvari su se dešavale. Ostali će biti taoци koji jamče odanost svojih otaca.“

Severnijaci se zгледаше. „Taoци“, reče zamišljeno Nori. „Tormund je na to pristao?“

U suprotnom bi bespomoćno gledao svoj narod kako crkava. „Nazvao je to krvarinom“, reče Džon, „ali će je platiti.“

„Da, i što ne bi?“ Stari Flint udari štapom po ledu. „Mi smo ih oduvek zvali štićenici, kada je Zimovrel tražio naše momke, ali su bili taoци, i nijednom ništa nije falilo.“

„Nijednom čiji se otac nije zamerio zimskim kraljevima“, reče Nori. „Ti su se vraćali kraći za glavu. Dakle, reci ti meni, momče... ako se pokaže da su tvoji divljanski prijatelji lažni, imaš li petlju da uradiš šta se mora?“

Pitaj Dženosa Slinta. „Tormund Džinoubica dobro zna da ne treba da me iskušava. U vašim očima možda izgledam kao zelen momak, lorde Nori, ali sam svejedno sin Edarda Starka.“

Pa ipak, čak ni to nije umirilo njegovog lorda kućupravitelja. „Kažeš da će ti momci služiti kao štitonoše. Lord zapovednik sigurno ne misli da ćemo ih učiti rukovanju oružjem?“

Džonov bes provali. „Ne, moj gospodaru, nameravam da uče šivenje čipkastog rublja. Naravno da će učiti baratanje oružjem. Takođe će i bućkati maslac, cepati drva, čistiti štale, prazniti nokšire i prenositi poruke... a između toga će vežbati s kopljem, mačem i lukom.“

Maršovo lice poprimi tamniju nijansu crvene. „Lord zapovednik mora da mi oprostí na otvorenosti, ali ne znam lepši način da ovo kažem. To što predlažeš je veleizdaja. Osam hiljada godina su ljudi Noćne straže stajali na Zidu i tukli se s ovim divljanima. Sada hoćeš da ih propustiš, da im daš sklonište u našim zamkovima, da ih nahraniš i obučeš i naučiš ih kako da se bore. Lorde Snežni, moram li ja da te podsetim? *Zakleo si se.*“

„Znam da sam se zakleo.“ Džon izgovori reči. „*Ja sam mač u tami. Ja sam*

stražar na bedemima. Ja sam vatra koja bukti protiv hladnoće, svetlo koje donosi zoru, rog koji budi usnule, štit koji brani kraljevstva ljudi. Jesi li i ti izgovorio iste reči kada si se zaklinjao?“

„Jesam. Kao što lord zapovednik dobro zna.“

„Siguran si da nisam neke zaboravio? One o kralju i njegovim zakonima i tome kako moramo da branimo svaki pedalj njegove zemlje i grčevito držimo svaki propali zamak? Kako ide taj deo?“ Džon je čekao odgovor. Nije ga bilo. „*Ja sam štit koji brani kraljevstva ljudi.* To su reči. Dakle, reci mi, moj gospodaru - šta su ti divljani ako ne ljudi?“

Bouen Marš otvori usta. Iz njih se ne začuše reči. Rumenilo mu pođe uz vrat.

Džon Snežni se okrenu. Poslednja sunčeva svetlost počinjala je da bleedi. Gledao je pukotine po zidu kako iz crvene prelaze u sivu i crnu, iz jezičaka vatre u reke crnog leda. Gospa Melisandra će dole paliti noćnu vatru i zapevati: *Gospodaru svetla, odbrani nas, jer noć je mračna i puna užasa.*

„Zima dolazi“, reče Džon napokon, prekinuvši neprijatnu tišinu, „a sa njom i beli hodači. Pred Zidom moramo da ih zaustavimo. Zid je *sazdan* da bi ih zaustavio... ali Zid mora imati ljude. Ova rasprava je gotova. Moramo mnogo toga da obavimo pre nego što otvorimo kapije. Moramo da nahranimo i obučemo Tormundove ljude, da im nađemo krov nad glavom. Neki su bolesni i treba ih lečiti. Oni će biti tvoja dužnost, Klidase. Spasi ih koliko god možeš.“

Klidas zatrepta mutnim ružičastim očima. „Daću sve od sebe, Džone. Moj gospodaru, hoću da kažem.“

„Sva raspoloživa kola moraju biti spremna za prevoz slobodnog naroda u njihov novi dom. Otele, ti se postaraj za to.“

Jarvik iskrivi lice. „Razumem, lorde zapovedniče.“

„Lorde Bouene, ti ćeš sakupiti danak. Zlato i srebro, jantar, grivne, ogrlice i prstenje. Sve razvrstaj, prebroj, postaraj se da bezbedno stigne do Morobdije.“

„Razumem, lorde Snežni“, reče Bouen Marš.

A Džon pomisli: „*Led*“, rekla je, „*i bodeži u mraku. Zaleđena crvena i tvrda krv i goli čelik.*“ Desnica mu se nape. Vetar je jačao.

SERSEI

Svaka noć činila joj se hladnija od prethodne.

U ćeliji nije bilo ni ognjišta ni mangala. Jedini prozor bio je previsok da kroz njega vidi i preuzan da se kroz njega provuče, ali dovoljno velik da propušta studen. Sersei je iskidala prvu odoru koju su joj dali i zahtevala da joj vrate njenu odeću, ali je tako samo ostala da se tresu gola. Kada su joj doneli drugu odoru, navukla ju je preko glave i zahvalila im, zamalo se zagrcnuvši sopstvenim rečima.

Prozor je propuštao i zvuke. Jedino je po njima kraljica znala šta se dešava u gradu. Obrednice koje su joj donosile hranu ništa nisu htele da joj kažu.

To je bilo nepodnošljivo. Džejmi će doći po nju, ali kako će ona znati da je stigao? Sersei se samo nadala da nije toliko glup pa da pojuri ispred vojske. Trebaće mu svaki mač da bi se obračunao s odrpanom ruljom Sirotana koja je okružila Veliko obredište. Često je pitala za svog blizanca, ali joj tamničarke nisu odgovarale. Pitala je i za ser Lorasu. Po poslednjim vestima Vitez od cveća umirao je na Zmajkamentu od rana zadobijenih prilikom zauzimanja zamka. *Neka umre*, pomisli Sersei, *i neka sa tim mnogo ne odugovlači*. Momkova smrt će značiti upražnjeno mesto u Kraljevoj gardi, a to može biti spas za nju. Obrednice su međutim o Lorasu Tirelu ćutale jednako kao o Džejmiju.

Lord Kiburn je bio njen poslednji i jedini posetilac. Njen svet imao je četiri stanovnika: nju i njene tri tamničarke, pobožne i nepopustljive.

Obrednica Anela bila je krupna i muškobanjasta, žuljevitih šaka i neuglednog, namrštenog lica. Obrednica Moela imala je krtu sedu kosu i sitne, zlobne, većito sumnjičave oči, koje vire iz izbornog otrovnog lica. Obrednica Skolera bila je niska i širokog struka, krupnih grudi, maslinaste kože i kiselkastog mirisa, poput mleka koje samo što se nije pokvarilo. Donosile su joj hranu i vodu, praznile joj nokšir i nosile odeždu na pranje svakih nekoliko dana, ostavljajući je da se gola skupi pod ćebetom sve dok joj je ne vrate. Ponekad joj je Skolera čitala iz *Sedmokrake zvezde* ili *Knjige svetih molitava*, ali inače nijedna nije s njom razgovarala niti je odgovarala na njena pitanja.

Mrzela je i prezirala sve tri, gotovo jednako koliko je mrzela i prezirala ljude koji su je izdali.

Lažni prijatelji, sluge izdajnici, ljudi koji su joj izjavljivali besmrtnu ljubav, čak i njena vlastita krv... svi su je napustili kada je bilo najteže. Ozni Ketlblek, taj slabić, slomio se pod bičem i napunio prvovrapcu uši tajnama koje je trebalo da odnese u grob. Njegova braća, ulični ološ koji je ona uzdigla, nisu ni prstom mrdnula. Oran Vodeni, njen admiral, pobegao je na more s dromonima koje mu je ona sagradila. Orton Meriveder je umakao u Dugi sto, povevši svoju ženu Tenu, koja je bila jedina kraljičina istinska prijateljica u ta užasna vremena. Haris Swift i velemeštar Piseli prepustili su je tamnici i ponudili kraljevstvo baš onim ljudima

koji su šurovali protiv nje. Merina Trenta i Borosa Blunta, kraljevih zakletih zaštitnika, nije bilo nigde. Čak i njen rođak Lansel, koji je nekada tvrdio da je voli, bio je jedan od optužitelja. Njen stric je odbio da joj pomogne da vlada kada je htela da ga proizvede u kraljevu desnicu.

A Džejmi...

Ne, to nije mogla da poveruje i nije htela da poveruje. Džejmi će doći čim sazna za njen udes. „*Dođi smesta*“, pisala mu je. „*Pomози mi. Spasi me. Sada si mi potreban kao nikada pre. Volim te. Volim te. Volim te. Dođi smesta.*“ Kiburn se zakleo da će se postarati da poruka stigne do njenog blizanca, koji je bio negde u rečnim zemljama s vojskom. Kiburn se međutim nije vratio. Možda je i mrtav, to nije mogla znati, možda mu je glava nabijena na kolac iznad kapije Utvrde. Ili možda trune u crnim ćelijama ispod Crvene tvrđave, a pismo nije poslao. Kraljica je stotinu puta tražila da ga vidi, ali njene tamničarke nisu o njemu progovarale. Jedino je sigurno znala da Džejmi nije došao.

Još nije, rekla je sebi. Ali uskoro hoće. A kada dođe, prvovrabac i njegove kučke zapevaće drugu pesmu.

Mrzela je što se oseća bespomoćno.

Pretila je, ali su njene pretnje dočekala bezizražajna lica i gluve uši. Naređivala je, ali njena naređenja nisu izvršavana. Prizivala je Majčinu milost, obraćala se prirodnom saosećanju žene prema ženi, ali su se tri smežurane obrednice sigurno odrekle svoje ženstvenosti kada su položile zavete. Pokušala je da bude ljupka, pokušala je da im se obrati blago, da krotko prihvati svaku novu drskost. Nije ih dirnula. Nudila im je nagrade, obećavala milost, časti, zlato, položaje na dvoru. Njena obećanja dočekale su isto kao njene pretnje.

I molila se. O, kako se samo molila. One su želele molitvu, pa im je molitvu i dala, poslužila je na kolenima kao da je neka obična ulična faćkalica a ne kći Stene. Molila se za slobodu, za spas, za Džejmija. Naglas tražila od bogova da je odbrane u njenoj nevinosti; u sebi se molila da svi njeni optužitelji pomru iznenadnom i bolnom smrću. Molila se sve dok nije odrala i raskrvarila kolena, dok joj jezik nije odebljao i otežao, kao da će se njime zadaviti. Sve molitve koje je u detinjstvu učila vratile su se Sersei u zatočeništvu, a nove je smišljala po potrebi, prizivajući Majku i Devicu, Oca i Ratnika, Staricu i Kovača. Molila se čak i Strancu. *U oluji, svaki bog.* Sedmoro su se pokazali gluvi kao i njihove zemaljske sluge. Sersei im je uputila sve reči koje je u sebi imala, dala im sve sem suza. *To nikada neće dobiti,* rekla je sebi.

Mrzela je osećanje da je slaba.

Da su joj bogovi podarili snagu koju su podaril Džejmiju i onom razmetljivom volu Robertu, sama bi uspela da pobegne. *O, kad bih samo imala mač i veštinu da njime baratam.* Ona je imala ratničko srce, ali su joj bogovi u svojoj slepoj zlobi dali slabašno telo žene. Kraljica je u početku pokušala da se bori, ali su je obrednice savladale. Bilo ih je previše i bile su snažnije nego što su izgledale.

Ružne starice, sve odreda, ali su od silnih molitvi, ribanja i mlaćenja iskušeni postale žilave kao korenje.

I nisu joj dale počinka. I noću i danju, čim bi kraljica sklopila oči da spava, jedna njena tamničarka bi se pojavila i zatražila od nje da ispovedi grehe. Bila je optužena za preljubu, blud, veleizdaju, čak i ubistvo, jer je Ozni Ketblek priznao da je prethodnog prvoobrednika ugušio po njenom naređenju. „Došla sam da čujem kako govoriš o svim svojim ubistvima i bludničanjima“, zarežala bi obrednica Anela kada bi prodrmusala kraljicu da je probudi. Obrednica Moela bi joj rekla da joj to gresi ne daju da spava. „Samo nevini znaju spokoj mirnog sna. Ispovedi grehe, pa ćeš spavati kao novorođenče.“

Buđenje i san i ponovno buđenje, svaka je noć bila iscepkana na deliće grubim rukama njenih mučiteljki, svaka hladnija i svirepija od prethodne.

Čas sove, čas vuka, čas slavuja, izlazak meseca i mesečev zalazak, sumrak i svitanje, prolazili su teturavo poput pijanaca. Koji je čas bio? Koji dan? Gde je to ona? Je li ovo san, ili se probudila? Krhotine sna koje su joj dopuštali pretvarale su se u britve i sekle joj um. Svakog dana postajala je tuplja nego juče, iscrpena i grozničava. Izgubila je svaki osećaj za vreme koje je provela zatočena u toj ćeliji, visoko u jednoj od sedam kula Velikog obredišta Belorovog. *Ovde ću ostariti i umreti*, pomislila je očajna.

Sersei nije mogla da dozvoli da se to desi. Potrebna je svom sinu. Potrebna je kraljevstvu. Morala je da se oslobodi, bez obzira na opasnosti. Svet joj se sveo na ćeliju od šest kvadratnih stopa, na nokšir, neravan ležaj i grubo smeđe vuneno ćebe tanko kao nada, ali je ona i dalje bila naslednica lorda Tivina, kći Stene.

Izmoždena nedostatkom sna, uzdrhtala od studeni koja se svake noći ušunjavala u ćeliju, čas grozničava i čas strašno gladna, Sersei je napokon spoznala da mora priznati.

Te noći, kada je obrednica Anela došla da je istrgne iz sna, zatekla je kraljicu kako čeka na kolenima. „Grešila sam“, rekla je Sersei. Jezik joj je odebljao u ustima, usne su joj bile izgrižene i ispucale. „Strahotno sam grešila. Sada sam to spoznala. Kako sam mogla toliko dugo biti slepa? Starica mi je došla s visoko dignutom svetiljkom, i na njenom svetom svetlu videla sam put kojim moram ići. Želim da ponovo budem čista. Želim samo iskupljenje greha. Molim te, dobra obrednice, preklinjem te, vodi me kod prvoobrednika da mu ispovedim svoje zločine i bludi.“

„Reći ću mu, veličanstvo“, odgovorila je obrednica Anela. „Njegova svetost će biti veoma zadovoljan. Samo ispovešću i iskrenim pokajanjem naše besmrtne duše mogu da se spasu.“

I do kraja te dugačke noći pustili su je da spava. Sati i sati blaženog sna. Sova, vuk i slavuj jednom su za promenu prošli a da ona nije primetila, dok je sanjala dugačak i lep san u kome je Džejmi njen muž i u kome je njihov sin još živ.

Ujutro se kraljica gotovo osetila kao ona stara. Kada su tamničarke došle po nju,

ponovo im je nešto bogobojažljivo govorila, o tome kako je odlučna da ispovedi grehe i kako želi oprost za sve što je učinila.

„Radujemo se što to čujemo“, rekla je obrednica Moela.

„Tako ćeš dići veliko breme sa duše“, rekla je obrednica Skolera. „Posle ćeš se osećati mnogo bolje, veličanstvo.“

Veličanstvo. Ta jednostavna reč ju je uzбудila. Za vreme njenog dugog zatočeništva tamničarke se nisu često trudile da je tako oslove.

„Njegova svetost čeka“, rekla je obrednica Anela.

Sersei je oborila glavu, krotka i pokorna. „Možete li mi dozvoliti da se prvo okupam? Sada nisam dostojna da izađem pred njega.“

„Opraćeš se kasnije ako njegova svetost to dozvoli“, reče obrednica Anela. „Sada bi trebalo da te brine čistota tvoje besmrtno duše, a ne telesna taština.“

Tri obrednice povele su je niz stepenište kule. Obrednica Anela išla je ispred nje, obrednica Moela i obrednica Skolera odmah pozadi, kao da se boje da će pokušati bekstvo. „Prošlo je mnogo vremena otkako sam poslednji put imala posetioca“, prošaptala je Sersei tiho dok su silazile. „Je li kralj dobro? Pitam samo kao majka, koja strepi za svoje dete.“

„Veličanstvo je dobroga zdravlja“, odgovorila je obrednica Skolera, „i dobro je zaštićen, danju i noću. Kraljica je uvek sa njim.“

Ja sam kraljica! Progutala je te reči, osmehnula se i rekla: „To je dobro znati. Tomen je mnogo voli. Nikada nisam poverovala u sve one užasne priče koje su se širile o njoj.“ Zar je Margeri Tirel nekako uspela da se izmigolji od optužbi za blud, preljubu i veleizdaju? „Je li bilo suđenja?“

„Uskoro“, reče obrednica Skolera, „ali njen brat...“

„*Tišina.*“ Obrednica Anela se okrenu da preko ramena prostreli pogledom Skoleru. „Previše brbljaš, glupa starice. Nije na nama da govorimo o tome.“

Skolera obori glavu. „Molim te da mi oprostiš.“

Ostatak puta prevalile su ćutke.

Prvovrabac ih je primio u strogoj sedmostranoj odaji gde su grubo urezana lica Sedmoro zurila iz kamenih zidova s izrazom gotovo jednako kiselim i prekornim kao lica njegove svetosti. Kada je ušla, on je sedeo za grubo tesanim stolom i pisao. Prvoobrednik se nije promenio otkako je poslednji put bila u njegovoj blizini, onog dana kada su je uhvatili i zatočili. Još je bio mršav sedokos čovek suvog, hladnog, gotovo izgladnelog lica, oštih crta, izboran, sumnjičavih očiju. Umesto bogate odore svojih prethodnika, bio je obučen u tuniku od nebojene vune koja mu je padala do članaka. „Veličanstvo“, rekao je umesto pozdrava. „Čujem da želiš da se ispovediš.“

Sersei pade na kolena. „Da, svetosti. Starica mi je došla u snu s visoko dignutom svetiljkom...“

„Naravno. Anela, ti ćeš ostati da beležiš reči veličanstva. Skolera, Moela, imate

dozvolu da odete.“ Spojio je vrhove prstiju. Bio je to isti pokret koji je hiljadu puta videla kod svog oca.

Obrednica Anela je sela iza nje, razmotala pergament, umočila pero u meštarsko crnilo. Sersei oseti probod strave. „Pošto se ispovedim, hoće li mi biti dozvoljeno...“

„Prema tebi ćemo, veličanstvo, postupati u skladu s tvojim gresima.“

Ovaj čovek je neumoljiv, shvatila je ponovo. Na tren se sabrala. „Majko, smiluj mi se. Legala sam s ljudima van bračne postelje. Priznajem.“

„S kim?“ Prvoobrednikove oči bile su usredsređene na njene.

Sersei je čula Anelu kako iza nje zapisuje. Pero je stvaralo slabašan, tih i grebuckav zvuk. „Sa Lanselom Lanisterom, svojim bratom od strica. I s Oznijem Ketlblekom.“ Obojica su priznala da su legla s njom, tako da od poricanja ne bi bilo koristi. „I sa njegovom braćom. Obojicom.“ Nikako nije mogla znati šta bi Ozfrid i Ozmund mogli reći. Bezbednije je priznati previše nego premalo. „To nije izgovor za moj greh, svetosti, ali bila sam usamljena i prestrašena. Bogovi su mi uzeli kralja Roberta, moju ljubav i mog zaštitnika. Bila sam sama, okružena spletkarošima, lažnim prijateljima i izdajnicima koji su se urotili da ubiju moju decu. Nisam znala kome da verujem, tako da sam... tako da sam koristila jedino sredstvo na raspolaganju da vežem Ketlbleke uza se.“

„Pod tim podrazumevaš svoje spolovilo?“

„Svoje telo.“ Pritisnula je šaku na lice i stresla se. Kada ju je ponovo spustila, oči su joj bile pune suza. „Da. Nek mi Devica oprost. To je bilo zarad moje dece, zarad kraljevstva. Nisam u tome nalazila zadovoljstva. Ketlblekovi... oni su prosti i grubi ljudi, i surovo su me iskoristili, ali šta sam drugo mogla? Tomen je morao da bude okružen muškarcima kojima sam mogla da verujem.“

„Veličanstvo je štitila Kraljeva garda.“

„Kraljeva garda je beskorisno stajala dok je njegov brat Džofri umirao, ubijen na sopstvenoj svadbi. Gledala sam kako mi jedan sin umire, ne bih podnela da izgubim i drugoga. Grešila sam, bludničila sam, ali sam to učinila zarad Tomena. Oprosti mi, svetosti, ali bih raširila noge svakom čoveku u Kraljevoj luci ako bi to zaštitilo moju decu.“

„Oprost daju samo bogovi. Šta je sa ser Lanselom, koji ti je brat od strica i štitonoša tvog gospodara muža? Jesi li i s njim legla da bi pridobila njegovu odanost?“

„Lansel.“ Sersei je oklevala. *Pažljivo*, rekla je sebi. *Lansel im je sigurno sve rekao*. „Lansel me je voleo. Bio je još gotovo dete, ali nikada nisam sumnjala u njegovu odanost meni i mom sinu.“

„A ipak si ga razvratila.“

„Bila sam usamljena.“ Prigušila je jecaj. „Izgubila sam muža, izgubila sam sina, izgubila sam svog gospodara oca. Bila sam namesnica, ali je kraljica i dalje žena, a žene su slabašna stvorenja, koja lako podlegnu iskušenjima... svetost sigurno zna

koliko je to istina. Dešavalo se da čak i svete obrednice zgreše. S Lanselom sam našla utehu. Bio je nežan i dobar a meni je trebao neko. To je bilo pogrešno, znam, ali nisam imala nikoga drugoga.... ženi je *potrebno* da je neko voli, potrebno joj je da ima muškarca uz sebe, ženi je... ženi je...“ Neobuzdano je zajecala.

Prvoobrednik je nije tešio. Samo je sedeo, hladnih očiju prikovanih na nju, gledao ju je kako jeca, kamen kao kipovi Sedmoro gore u obredištu. Prošli su dugački trenuci, ali su joj na kraju suze sasvim presahnule. Oči su joj bile crvene i natečene od plača i činilo joj se da će se onesvestiti.

Prvovrabac međutim još nije završio s njom. „To su obični gresi“, rekao je. „Raskalašnost udovica dobro je poznata, a sve žene su bludnice u srcu, sklone da koriste svoje čari i lepotu da nametnu svoju volju muškarcima. Tu nema veleizdaje, dokle god nisi okaljala bračni krevet dok je njegovo veličanstvo kralj Robert još bio živ.“

„Nikada“, prošaputala je, tresući se. „*Nikada*, kunem ti se.“

Na to se nije ni osvrnuo. „Postoje i druge optužbe protiv veličanstva, zločini mnogo teži od običnog bludničenja. Priznaješ da je ser Ozni Ketblek bio tvoj ljubavnik a ser Ozni tvrdi da je na tvoj zahtev ugušio mog prethodnika. Dalje tvrdi da je lažno svedočio protiv kraljice Margeri i njenih rođaka, da je širio priče o bludu, preljubi i veleizdaji, ponovo na tvoj zahtev.“

„Ne“, reče Sersei. „To nije istina. Ja volim Margeri kao što bih volela rođenu kćerku. A drugo... Žalila sam se na prvoobrednika, priznajem to. On je bio firionovo stvorenje, slab i pokvaren, mrlja na licu svete vere Svetost to zna jednako dobro kao ja. Možda je Ozni mislio da će me njegova smrt obradovati. Ako je tako, deo krivice je moj... ali ubistvo? Ne. Za to sam nevina. Odvedi me u obredište, staću pred Očevim sudačkim sedištem i zakleću se da je to istina,“

„Kad za to dođe čas“, reče prvoobrednik. „Takođe si optužena da si učestvovala u uroti radi ubistva svog gospodara muža, našeg pokojnog voljenog kralja Roberta, prvog svog imena.“

Lansel, pomisli Sersei. „Roberta je ubio vepar. Kažu li da sam sada i zverobraz Varga? Jesam li optužena i za Džofrijevo ubistvo, ubistvo mog milog sina, mog prvenca?“

„Ne. Samo svog muža. Poričeš li?“

„Poričem. Da. Pred bogovima i ljudima, poričem.“

Klimnuo je glavom. „Naposletku, i najgore, neki kažu da tvojoj deci otac nije kralj Robert, već da su kopilad rođena iz rodoskvrnuća i preljube.“

„To kaže Stanis“, reče Sersei odmah. „Laž, laž, bezočna laž. Stanis želi Gvozdeni presto, ali mu deca njegovog brata stoje na putu, tako da mora tvrditi kako ona to nisu. To prljavo pismo... u njemu nema ni trunke istine. Poričem.“

Prvoobrednik je položio obe šake ravno na sto pa se odgurnuo i ustao. „Dobro. Lord Stanis je odbacio istinu Sedmoro i sada se klanja crvenom zloduhu, a u ovih Sedam kraljevstava nema mesta za njegovu lažnu veru.“

To je gotovo umirivalo. Sersei klimnu glavom.

„Svejedno“, nastavi svetost, „to su užasne optužbe i kraljevstvo mora znati jesu li istinite ili ne. Ako mi je veličanstvo reklo istinu, suđenje će bez sumnje dokazati tvoju nevinost.“

Ipak, suđenje. „Priznala sam...“

„...priznala si neke grehe, tačno. Druge poričeš. Tvoje suđenje će razdvojiti istine od laži. Zatražiću od Sedmoro da ti oprostite grehe koje si ispovedila i moliću se da si nevinna za druge optužbe.“

Sersei polako ustade s kolena. „Klanjam se tvojoj mudrosti“, rekla je, „ali ako smem da zamolim samo za kap Majčine milosti, ja... premnogo je prošlo otkako sam videla svog sina, molim te...“

Starčeve oči bile su krhotine kremena. „Ne bi bilo primereno da prideš blizu kralju sve dok nisi očišćena od svih svojih pogani. Ipak si načinila prvi korak na putu ka pravedništvu, i u svetlu toga ću ti dozvoliti druge posetioce. Svakog dana po jednog.“

Kraljica ponovo brižnu u plač. Ovog puta suze su bile stvarne. „Previše si dobar. Hvala ti.“

„Majka je milostiva. Njoj treba da zahvaljuješ.“

Moela i Skolera su čekale da je odvedu gore u ćeliju u kuli. Anela ih je izbliza pratila. „Molile smo se za veličanstvo“, rekla je obrednica Moela dok su se penjale. „Da“, ponovila je obrednica Skolera, „a ti se sada sigurno osećaš mnogo lakše, čista i nevinna kao u jutro pred svoje venčanje.“

Ja sam se tucala s Džejmijem u jutro pred svoje venčanje, priseti se kraljica. „Tako je“, rekla je, „osećam se preporođeno, kao da je gnojni čir rasečen i sada napokon mogu da počnem s izlečenjem. Kao da ću poleteti.“ Zamislila je koliko bi slatko bilo zariti lakat u lice obrednice Skolere, tako da ova odleti niz spiralno stepenište. Ako su bogovi milostivi, izborana stara pizda udarila bi u obrednicu Anelu pa bi i nju povukla za sobom.

„Lepo je što se ponovo osmehuješ“, rekla je Skolera.

„Svetost je rekao da su mi dozvoljeni posetioci?“

„Jeste“, odgovori obrednica Anela. „Ako nam veličanstvo kaže koga želi da vidi, mi ćemo ih pozvati.“

Džejmi, treba mi Džejmi. Ali ako je njen brat u gradu, zašto joj nije došao? Možda je mudrije sačekati s Džejmijem sve dok ne stekne bolju sliku o tome šta se dešava van zidova Velikog obredišta Belorovog. „Moj stric“, rekla je. „Ser Kevan Lanister, brat moga oca. Je li on u gradu?“

„Jeste“, reče obrednica Anela. „Lord namesnik se uselio u Crvenu tvrđavu. Smesta ćemo ga pozvati.“

„Hvala vam“, reče Sersei, misleći: *Lord namesnik, znači?* Nije mogla da glumi da je iznenađena.

Pokazalo se da krotko i pokajničko srce donosi i druge koristi sem čišćenja duše od greha. Te noći su kraljicu premestili u veću ćeliju, dva sprata niže, s prozorom sa koga je mogla zaista da vidi i toplim mekanim pokrivačima na postelji. A kada je došlo doba za večeru, umesto starog hleba i kaše poslužili su joj pečenog petla, posudu svežeg zeleniša posutog mrvljenim orahom i brdo gnječene kelerabe koja je plivala u maslacu. Te noći se odvikla u krevet punog stomaka prvi put otkako su je zatvorili i mirno je prespavala čitavu noć.

Sutradan, u zoru, došao je njen stric.

Sersei je još doručkovala kada su se vrata širom otvorila i ser Kevan Lanister zakoračio u ćeliju. „Ostavite nas“, rekao je tamničarkama. Obrednica Anela izvela je Skoleru i Moelu pa je zatvorila vrata za njima. Kraljica ustade.

Ser Kevan je izgledao starije nego kada ga je poslednji put videla. Bio je krupan čovek, širokih ramena i širokog struka, s kratko postrizenom plavom bradom koja je pratila linije njegove snažne vilice i kratkom plavom kosom koja mu se prorodila na temenu. Težak vuneni plašt, bojen u grimiz, na ramenu mu je držao zlatan broš u obliku lavlje glave.

„Hvala što si došao“, reče kraljica.

Njen stric se namršti. „Trebalo bi da sedneš. Moram da ti kažem ponešto...“

Nije želela da sedne. „Još si ljut na mene. Čujem ti to u glasu. Oprosti mi, striče. Pogrešila sam što sam te polila vinom, ali...“

„Misliš da je mene briga za čašu vina? Lansel je moj *sin*, Sersei. Tvoj brat od strica. To je razlog mog besa. Trebalo je da ga čuvaš, da ga vodiš, da mu nađeš prikladnu devojkicu iz dobre porodice. Umesto toga ti si...“

„Znam. Znam.“ *Lansel je mene želeo mnogo više nego ja njega. Mogu da se kladim da me još želi.* „Bila sam sama, slaba. Molim te. Striče. Tako je lepo videti tvoje lice, tvoje drago lice. Znam da sam uradila mnogo ružnog, ali ne bih mogla da podnesem da me ti mrziš.“ Zagrlila ga je, poljubila ga u obraz. „Oprosti mi. Oprosti mi.“

Ser Kevan je nekoliko trenutaka trpeo zagrljaj pre nego što je napokon i on zagrljio nju. Njegov zagrljaj bio je kratak i nespretan. „Dosta“, rekao je, glasom još dalekim i hladnim. „Opraštam ti. Sada sedi. Donosim ti loše vesti, Sersei.“

Te reči su je preplašile. „Da se nije nešto desilo Tomenu? Samo to ne. Mnogo sam se bojala za njega. Niko mi ništa ne govori. Samo mi reci da je Tomen dobro, molim te.“

„Veličanstvo je dobro. Često pita za tebe.“ Ser Kevan položi ruke na njena ramena, da je zadrži na odstojanju.

„Onda Džejmi? Je li Džejmi?“

„Ne. Džejmi je i dalje negde u rečnim zemljama.“

„Negde?“ Nije joj se dopalo kako to zvuči.

„Zauzeo je Gavrangranu i prihvatio predaju lorda Blekvuda, ali je na putu iz Brzorečja ostavio pratnju i otišao s nekom ženom.“

„S nekom ženom?“ Sersei je zurila u njega, ne shvatajući. „Kakvom ženom? Zašto? Kuda je otišao?“

„Niko ne zna. Od njega više nema ni traga ni glasa. Žena je možda kći Večernje zvezde, gospa Brijena.“

Ona. Kraljica se prisetila device od Oporja, ogromnog, ružnog, trapavog stvorenja koje se oblačilo u muški oklop. *Džejmi me nikada ne bi ostavio zbog takve spodobe. Moj gavran mu nije stigao, inače bi već bio ovde.*

„Imamo izveštaje o najamnicima koji se iskrcavaju po čitavom jugu“, govorio je ser Kevan. „Oporje, Stepence, Besni rt... Stvarno bih voleo da znam gde je Stanis našao novca da unajmi slobodnu četvu. Ja nemam snage da se obračunam sa njima, nemam je ovde. Mejs Tirel je ima, ali on odbija da mrdne dok se ne reši ovo pitanje s njegovom kćerkom.“

Glavoseča bi sasvim brzo rešio pitanje s Margeri. Sersei nimalo nije bilo briga za Stanisa i njegove najamnike. *Tuđini odneli i njega i Tirele. Neka kolju jedni druge, kraljevstvu će zbog toga biti bolje.* „Molim te, striče, vodi me odavde.“

„Kako? Na silu, oružjem?“ Ser Kevan ode do prozora i namršten se zagleda napolje. „Morao bih da ovo sveto mesto pretvorim u klanicu. A nemam ni ljudi. Najveći deo naše vojske je u Brzorečju s tvojim bratom. Nisam imao vremena da podignem novu vojsku.“ Okrenuo se da je pogleda. „Razgovarao sam sa njegovom svetosti. Neće te pustiti dok ne iskupiš grehe.“

„Ispovedila sam se.“

„Da ih *iskupiš*, rekoh. Pred gradom. Hod...“

„Ne.“ Znala je šta njen stric namerava da kaže, i nije želela da to čuje. „Nikada. Reci mu to, ako ponovo razgovarate. Ja sam kraljica, ne neka lučka kurva.“

„Ništa ti se nažao neće desiti. Niko te neće ni dodirnuti...“

„*Ne*“, reče ona, oštrije. „Pre bih umrla.“

Ser Kevana to nije dirnulo. „Ako to želiš, možda će ti se uskoro i ostvariti. Njegova svetost je rešena da ti sudi za kraljeubistvo, bogoubistvo, rodoskrnuće i veleizdaju.“

„Bogoubistvo?“ Gotovo da se nasmejala. „Kakvog sam ja to boga ubila?“

„Prvoobrednik govori za Sedmoro ovde na zemlji. Udari na njega i udarila si na same bogove.“ Njen stric diže ruku pre nego što je stigla da se pobuni. „Nema svrhe pričati o takvim stvarima. Pogotovo ne ovde. Suđenje je mesto za to. Osmotrio je njenu ćeliju. Izraz njegovog lica jasno je govorio.“

Neko nas prisluškuje. Čak i ovde, čak i sada, nije se usuđivala da slobodno progovori. Duboko je udahnula. „Ko će mi suditi?“

„Vera“, odgovori njen stric, „osim ako ne zahtevaš suđenje borbom. U tom slučaju će ti megdandžija biti vitez Kraljeve garde. Kakav god ishod da bude, tvojoj vladavini je kraj. Ja ću služiti kao Tomenov namesnik do njegovog punoletstva. Mejs Tirel je postavljen za kraljevu desnicu. Velemeštar Piseli i ser

Haris Swift će nastaviti kao i pre, ali je Pakster Redvin sada lord admiral, a Rendil Tarli je preuzeo dužnosti sudnika.“

Tirelovi vazali, obojica. Čitava vlast u kraljevstvu predaje se njenim neprijateljima, srodnicima i slugama kraljice Margeri. „Margeri je takođe optužena. Ona i one njene rođake. Kako to da su vrapci oslobodili nju a ne mene?“

„Rendil Tarli je to uporno zahtevao. On je prvi stigao u Kraljevu luku kada je izbila ova bura, a sa sobom je doveo vojsku. Tirelovim devojkama će se ipak suditi, ali njegova svetost priznaje da su optužbe protiv njih slabašne. Svi ljudi optuženi da su kraljičini ljubavnici porekli su optužnicu ili povukli priznanje, sem tvog obogaljenog pevača, koji je izgleda skrenuo s uma. Tako je prvoobrednik predao devojke Tarliju na čuvanje, a lord Rendil se svečano zakleo da će ih dovesti na suđenje kad kucne čas.“

„A njeni optužitelji?“ upita kraljica. „Ko njih drži?“

„Ozni Ketblek i Plavi Bard su ovde, ispod obredišta. Blizanci Redvini su proglašeni nevinima, a Harfista Hamiš je umro. Ostali su u tamnicama ispod Crvene utvrde, u rukama tvog čoveka Kiburna.“

Kiburn, pomisli Sersei. To je dobro, bar jedna slamka za koju može da se uhvati. Lord Kiburn ih drži, a lord Kiburn ume da stvara čuda. *I užase. Ume da stvara i užase.*

„To nije sve, i nije najgore. *Sedi* već jednom.“

„Da sednem?“ Sersei odmahnu glavom. Šta može biti gore? Sudiće joj za veleizdaju dok će mala kraljica i njene rođake odlepršati slobodno kao ptice. „Reci. Šta?“

„Mirsela. Stigle su nam loše vesti iz Dorne.“

„*Tirion*“, rekla je smesta. Tirion je poslao njenu malu devojčicu u Dornu, a Sersei je naredila ser Belonu Svonu da je vrati kući. Svi Dornjani su zmije, a Marteli najgori među njima. Crvena Kobra je čak pokušao da brani Bauka, bio je na ivici pobede koja bi omogućila kepecu da izmakne krivici za Džofrijevo ubistvo. „To je on, on je u Dorni sve ovo vreme a sada je oteo moju kćerku.“

Ser Kevan je ponovo namršteno pogleda. „Mirselu je napao dornski vitez po imenu Džerold Dejn. Živa je, ali ranjena. Rasekao joj je lice i... Žao mi je... odsekao joj je uho.“

„Uho.“ Sersei je zgroženo zurila u njega. *Ona je tek dete, moja mila princezica. A i lepotica.* „Odsekao joj je uho. A princ Doran i njegovi dornski vitezovi, gde su oni bili? Nisu mogli da zaštite jednu malu devojčicu? Gde je bio Aris Oukhart?“

„Poginuo je braneći je. Kažu da ga je Dejn posekao.“

Jutarnji mač je bio Dejn, prisetila se kraljica, ali je on odavno mrtav. Ko je taj ser Džerold i zašto bi želeo da naudi mojoj kćerki? Nije tu mogla ništa da shvati, sem ako... „Tirion je izgubio pola nosa u Bici na Crnobujici. Da joj iseče lice, da joj odseče uho... prljavi Baukovi prsti su jasno u to umešani.“

„Princ Doran ne spominje tvog brata. A Belon Svon piše da Mirsela sve pripisuje tom Džeroldu Dejnu. Tamna zvezda, tako ga zovu.“

Gorko se nasmejala. „Kako god da ga zovu, on je marioneta mog brata. Tirion ima prijatelje među Dornjanima. Bauk je ovo sve vreme smerao. Tirion je verio Mirselu za princa Tristana. Sada mi je jasno zašto.“

„Ti vidiš Tiriona u svakoj senci.“

„On je stvorenje senki. Ubio je Džofrija. Ubio je oca. Misliš li da će se na tome zaustaviti? Bojala sam se da je Bauk još u Kraljevoj luci i da kuje planove da naudi Tomenu, ali je sigurno prvo otišao u Dornu da ubije Mirselu.“ Sersei počeo da se šetka po ćeliji. „Moram da budem uz Tomena. Ti vitezovi Kraljeve garde korisni su koliko bradavice na grudnom oklopu.“ Okrenula se i prišla stricu. „Kažeš da je ser Aris ubijen.“

„Ubio ga je taj čovek Tamna zvezda, da.“

„Mrtav je, *mrtav*, siguran si u to?“

„Tako su nam rekli.“

„To znači da je u Kraljevoj gardi upražnjeno mesto. Smesta mora da se popuni. Tomen mora biti zaštićen.“

„Lord Tarli sastavlja spisak dostojnih vitezova da ga tvoj brat razmotri, ali dok se Džejmi ponovo ne pojavi.,.“

„Kralj može čoveku dati beli plašt. Tomen je dobar dečak. Reci mu koga da imenuje i on će ga imenovati.“

„A koga bi ti to želela da imenuje?“

Nije imala spreman odgovor. *Moj megdandžija će morati da ima novo ime i novo lice.* „Kiburn će znati. Veruj mu u ovome. Ti i ja smo imali neslaganja, striče, ali zbog naše zajedničke krvi i ljubavi prema mom ocu, zbog Tomena i njegove sirote osakaćene sestre, uradi kao što ti kažem. Idi u moje ime kod lorda Kiburna, odnesi mu beli plašt i reci mu da je došao čas.“

KRALJIČIN GARDISTA

„Ti si bio kraljičin čovek“, reče Reznak mo Reznak. „Kralj želi da bude okružen svojim ljudima kada prima moliocce na dvoru.“

Ja sam još kraljičin čovek. Danas, sutra, zauvek, dokle god dišem, i dokle ona diše. Baristan Selmi nije hteo da poveruje kako je Deneris Targarjen mrtva.

Možda ga zato guraju u stranu. *Jednog po jednog, Hizdar nas sve sklanja.* Snažni Belvas ležao je na samrti u hramu gde su ga negovale plave milosti... mada je Selmi sumnjao da samo dovršavaju posao koji su započeli oni skakavci u medu. Skahazu Obrijanoj glavi oduzeto je zapovedništvo. Neokaljani su se povukli u svoju kasarnu. Jogo, Dario Naharis, admiral Groleo i Junak iz Neokaljanih ostali su taoci Junkajana. Ago, Rakaro i ostatak kraljičinog kalasara poslat je preko reke u potragu za nestalom kraljicom. Čak je i Misandei zamenjena; kralj je smatrao da je nedostojno da mu najavljiivačica bude dete, pritom još bivša robinja iz Nata. *A sada ja.*

Nekada bi možda to otpuštanje doživeo kao mrlju na svojoj časti. To je međutim bilo u Vesterosu. U mirinskom zmijarniku čast je delovala budalasto, kao karirano odelo lude. A nepoverenje je bilo obostrano. Hizdar zo Lorak možda jeste bio kraljičin pratilac, ali nikada neće biti njegov kralj. „Ako veličanstvo želi da se uklonim sa dvora...“

„Njegova svetlost“, ispravi ga senešal. „Ne, ne, ne, nisi me shvatio. Njegova uzvišenost će primiti izaslanstvo iz Junkaja, da raspravlja o povlačenju njihovih vojski. Možda će tražiti... ah... nadoknadu za one koji su izgubili život od zmajskog gneva. Osetljiva situacija. Kralj smatra da bi bilo bolje da na prestolu vide mirinskog kralja, koga čuvaju mirinski ratnici. To sigurno shvataš, ser.“

Shvatam ja više nego što ti znaš. „Mogu li znati koje je ljude veličanstvo odabralo da ga štite?“

Reznak mo Reznak se osmehnu svojim ljigavim osmehom. „Strašne borce, koji iskreno vole svetlost. Gogora Džina. Kraza. Pegavog Mačora. Kostolomca Belakva. To su listom junaci.“

To su listom borci iz arene. Ser Baristan se nije začudio. Hizdar zo Lorak nije bio siguran na novom prestolu. Prošle su hiljade godina otkako je Mirin poslednji put imao kralja, a čak je i među starom krvi bilo onih koji smatraju da bi bili bolji izbor od njega. Pred gradom su sedeli Junkajani sa najamnicima i saveznicima; unutra su bili Sinovi harpije.

A kraljevih zaštitnika svakog je dana bilo sve manje. Hizdarov gaf sa Sivim Crvom koštao ga je Neokaljanih. Kada je veličanstvo pokušalo da i njima za zapovednika postavi svog rođaka kao i Bronzanim zverima, Sivi Crv je obavestio kralja da su oni slobodni ljudi koji naređenja primaju samo od svoje majke. Što se Bronzanih zveri tiče, pola su bili oslobođenici a pola obrijane glave, odani možda

i dalje Skahazu mo Kandaku. Borci iz arena bili su jedina pouzdana podrška kralju Hizdaru naspram mora neprijatelja.

„Nek odbrane veličanstvo od svih pretnji.“ Ser Baristanov glas nije odavao ni trun njegovih pravih osećanja; njih je naučio da krije još odavno, u Kraljevoj luci.

„*Uzvišenost*“, naglasio je Reznak mo Reznak. „Tvoje druge dužnosti ostaće nepromenjene, ser. Ako ovaj mir propadne, svetlost će i dalje želeći da zapovedaš njegovim snagama protiv neprijatelja našeg grada.“

Ima bar toliko pameti. Kostolomac Belakvo i Gogor Džin mogu da posluže kao Hizdarovi štitovi, ali je pomisao da bi neki od njih dvojice vodio vojsku u bitku bila toliko smešna da se stari vitez gotovo nasmejao. „Stojim veličanstvu na raspolaganju.“

„*Ne veličanstvu*“, požali se senešal. „To je veseteroska titula. Uzvišenosti, svetlosti.“

Njegovoj oholosti bi bolje pristajalo. „Kako ti kažeš.“

Reznak obliza usne. „Onda smo završili.“ Ovog puta je njegov ulizički osmeh govorio da je razgovor gotov. Ser Baristan je otišao, srećan što će za sobom ostaviti smrad senešalovog parfema. *Čovek treba da miriše na znoj, a ne na cveće.*

Velika piramida Mirina bila je osamsto stopa visoka od osnove do vrha. Senešalove odaje nalazile su se na drugom nivou. Kraljičine odaje, kao i njegove, zauzimale su najviši stepenik. *Dugačak uspon za čoveka mojih godina*, mislio je ser Baristan dok je polazio. Nekada je taj uspon savladivao i po pet i šest puta dnevno, baveći se kraljičinih poslovima, o čemu je svedočio bol u krstima i leđima. *Doći će dan kada više neću moći da se nosim s ovim stepenicama*, pomislio je, *i to će doći ranije nego što bih hteo.* Pre nego što dođe, on mora biti siguran da je bar poneki njegov momak spreman da ga odmeni kod kraljice. *Sam ću ih proizvesti u vitezove kada to zasluže, i svakom ću dati konja i zlatne mamuze.*

Kraljevske odaje bile su mirne i tihe. Hizdar se nije doselio u njih, već je odlučio da živi odvojeno, u odajama u srcu Velike piramide, gde su ga debeli cigleni zidovi okruživali sa svih strana. Mezara, Miklaz, Keza i ostali kraljičini mladi peharnici - zapravo taoci, mada su ih i Selmi i kraljica toliko zavoleli da im je bilo teško da ih tako posmatraju - otišli su s kraljem, dok su Iri i Jiki otišle sa ostalim Dotracima. Ostala je samo Misandei, neutješni mali duh koji luta kraljičinih odajama na vrhu piramide.

Ser Baristan je izašao na terasu. Nebo iznad Mirina bilo je boje mrtvačeve kože, mutno, belo i teško, zastrto oblacima od obzorja do obzorja. Sunce se krilo iza zida oblaka. Zaći će neprimećeno, kao što se neprimećeno rodilo tog jutra. Noć će biti vrela, znojjava, zagušljiva, lepljiva i bez daška vetra. Kiša je pretila već tri dana, ali još nije pala ni kap. *Kiša će biti olakšanje. Možda će pomoći da se grad očisti.*

Odatle je video četiri manje piramide, zapadne zidove grada i logore Junkajana na obali Zaliva, gde se gusti stub crnog dima izvijao uvis kao čudovišna zmija. *Junkajani pale svoje mrtve*, shvatio je. *Bleda kobila galopira kroz njihov opsadni*

logor. Uprkos svemu što je kraljica uradila, bolest se proširila, i unutar gradskih zidina i ispred njih. Mirinske tržnice bile su zatvorene, ulice puste. Kralj Hizdar je dozvolio da arene ostanu otvorene, ali su posetioći bili retki. Mirinjani su navodno počeli da izbegavaju čak i Hram milosti.

Robovlasnici će naći načina da i za to okrive Deneris, pomislio je ser Baristan gorko. Gotovo da ih je čuo kako šapuću - veliki gospodari, sinovi harpije, Junkajani, govore jedni drugima da je njegova kraljica mrtva. Pola grada je u to verovalo, mada do sada nisu skupili hrabrosti da to naglas izgovore. Uskoro hoće, slutim.

Ser Baristan je osećao da je veoma umoran i veoma star. Kuda su godine prohujale? U poslednje vreme, kada god bi kleknuo da pije iz mirnog jezerceta, video je lice stranca kako mu uzvraća pogled iz vodenih dubina.

Kada su se te bore pojavile u uglovima njegovih blelih plavih očiju? Pre koliko je boja njegove kose prešla iz sunčeve u snežnu? Pre mnogo godina, starče. Pre desetine godina.

A ipak se činilo da je juče proizveden u viteza, posle turnira u Kraljevoj luci. Još se prisećao dodira mača kralja Egona na ramenu, laganog kao poljubac device. Reči su mu zastale u grlu dok je izgovarao zavet. Te noći na gozbi je jeo rebra divljeg vepra, spremljena na dornski način, sa zmajskim papričicama, tako ljutim da su mu opekle usta. Ni posle četrdeset sedam godina taj ukus mu još nije izvetrio iz pamćenja, a ipak nije mogao da kaže šta je večerao pre deset dana, makar od toga zavisila sudbina svih sedam kraljevstava. Najverovatnije kuvanog psa. Ili neko drugo ogavno jelo, koje nije ništa ukusnije.

Ne po prvi put, Selmi se zamisli nad čudnim vetrovima sudbine koji su ga ovamo doneli. On je bio vesteroski vitez, čovek iz Olujnih zemalja i Dornske krajine; mesto mu je u Sedam kraljevstava a ne ovde na vrelih obalama Zaliva trgovaca robovima. Došao sam da odvedem Deneris kući. A ipak ju je izgubio, baš kao što je izgubio njenog oca i brata. Čak i Roberta. I njega sam izneverio.

Možda je Hizdar mudriji nego što izgleda. Pre deset godina predosetio bih šta Deneris namerava da uradi. Pre deset godina bio bih dovoljno brz da je zaustavim. Umesto toga je prvo pometeno stajao dok je ona skakala u borilište i vikao njeno ime, pa je onda beskorisno trčao za njom po grimiznom pesku. Postao sam star i spor. Nije ni čudo što ga je Naharis posprdno zvao ser Deko. Da li bi Dario brže reagovao da je tog dana bio pored kraljice? Selmi je mislio da zna odgovor na to pitanje, mada mu se nije dopadao.

Sinoć je ponovo to sanjao: Belvas na kolenima povraća žuč i krv, Hizdar bodri zmajoubice, ljudi prestravljeni beže, bore se na stepeništu, penju jedni preko drugih, vrište i viču. A Deneris...

Kosa joj je gorela. U ruci je držala bič i vikala je, pa se zatim našla na zmajevim leđima i letela. Pesak koji je Drogon uzvitlao kada je uzleteo zapekao je

ser Baristanu oči, ali on je kroz koprenu suza posmatrao kako zver izleće iz arene, kako mu velika crna krila udaraju po ramenima bronzanih ratnika na kapiji.

Ostalo je saznao kasnije. S druge strane kapije bila je velika gužva. Poludeli od mirisa zmaja, konji su se dole prestravljeno propinjali i udarali potkovanim kopitima. Tezge s hranom i nosiljke su se preturale, ljudi su padali, drugi su ih gazili. Neki su bacali koplja, neki su okidali samostrele.

Neki su pogodili. Zmaj se žestoko izvijao u vazduhu, iz rana mu se dimilo, a devojka se grčevito držala za njegova leđa. Onda je bljunuo vatru.

Bronzanim zverima je trebao ostatak dana i dobar deo noći da pokupe leševe. Na kraju je zbir iznosio dvesta četrnaest mrtvih, triput toliko opečenih i povređenih. Drogon je tada već nestao iz grada. Poslednji put primećen je visoko iznad Skahazadana, kako leti na sever. Od Deneris Targarjen nije nađeno ni traga. Neki su se kleli da su je videli kako pada. Drugi su tvrdili da ju je zmaj odneo da je proždere. *Greše.*

Ser Baristan o zmajevima nije znao ništa više od onoga što svako dete čuje, ali je znao Targarjene. Deneris je tog zmaja *jahala* kao što je nekada u davnini Egon jahao Baleriona.

„Možda leti kući“, rekao je sam sebi naglas.

„Ne“, prošaputa glas iza njega. „Ne bi ona to uradila, ser. Ne bi otišla kući bez nas.“

Ser Baristan se okrenu. „Misandei. Dete. Koliko već ovde stojiš?“

„Ne dugo. Ovoj je žao ako te je uznemirila.“ Oklevala je. „Skahaz mo Kandak želi da razgovara s tobom.“

„Obrijana glava? Pričala si s njim?“ To je bilo nesmotreno, nesmotreno. Neprijateljstvo između Skahaza i kralja bilo je duboko, a devojčica je bila dovoljno bistra da to zna. Skahaz se glasno suprotstavljao kraljičinom braku, što Hizdar nije zaboravio. „Je li on ovde? U piramidi?“

„Kada poželi. On dolazi i odlazi, ser.“

Da. To me od njega ne čudi. „Ko ti je rekao da on želi da razgovara sa mnom?“

„Jedna bronzana zver. Imao je masku sove.“

Imao je masku sove kada je razgovarao s tobom. Sada bi već mogao da bude šakal, tigar, lenjivac. Ser Baristan je od početka mrzeo maske, a sada pogotovo. Pošteni ljudi ne kriju lica. A Obrijana glava...

Šta li je mislio? Pošto je Hizdar predao Bronzane zveri svom rođaku Margazu zo Loraku, Skahaz je imenovan za zaštitnika reke, zadužen za sve skele, ustave i jarkove za navodnjavanje pedeset liga duž Skahazadana, ali je Obrijana glava odbio taj drevni i časni položaj, kako ga je nazvao Hizdar, i radije se odlučio da se povuče u skromnu piramidu Kandaka. *Bez kraljice da ga zaštiti izlaže se velikoj opasnosti što dolazi ovamo.* Ako ser Baristana vide da razgovara s njim, počće možda da sumnjiče i njega.

Ništa mu se tu nije dopadalo. Mirisalo je na spletke, na šapate i laži, planove koji se kuju u mraku, na sve ono što je verovao da je ostavio za sobom sa Paukom, lordom Maloprstićem i njihovim sojem. Baristan Selmi nije bio učen čovek ali je često prelistavao stranice Bele knjige, u kojoj su zabeležena dela njegovih prethodnika. Većinom su to bili tek ljudi - brži i snažniji od većine, veštiji s mačem i štitom, ali svejedno podložni ponosu, častohleplju, požudi, ljubavi, srdžbi, ljubomori, gramzivosti, želji za vlašću i svim drugim manama od kojih pate obični smrtnici. Najbolji među njima savladali su te mane, vršili svoju dužnost i umirali s mačem u ruci. Najgori...

Najgori su igrali igru prestolu. „Možeš li mi ponovo naći tu sovu?“, upitao je Misandei.

„Ova može da proba, ser.“

„Reci mu da ću razgovarati sa... s našim prijateljem... kad se spusti mrak, kod štale.“ Glavna vrata piramide zaključavala su se u zalazak sunca. U štalama će u taj čas biti mirno. „Budi sigurna da je to ista sova.“ Ne bi valjalo da pogrešna bronzana zver čuje njegovu poruku.

„Ova shvata.“ Misandei se okrenula kao da će poći, pa je na tren zastala i rekla: „Priča se da su Junkajani opasali čitav grad škorpionima, da gađaju gvozdanim strelama u nebo ako se Drogen ponovo pojavi.“

I ser Baristan je to čuo. „Nije lako pogoditi zmaja na nebu. U Vesterosu su mnogi pokušavali da obore Egona i njegove sestre. Niko nije uspeo.“

Misandei klimnu glavom. Bilo je teško zaključiti je li se umirila. „Misliš li da će je naći, ser? Travnate zemlje su ogromne, a zmajevi ne ostavljaju traga na nebu.“

„Ago i Rakaro su krv njene krvi... a ko poznaje Dotračko more bolje od samih Dotraka?“ Stegnuo joj je rame. „Naći će je ako može da se nađe.“ *Ako je još živa.* U travama su vrebali i drugi kalovi, gospodari konja s kalasarima u kojima je bilo na desetine hiljada jahača. Devojčica ipak nije morala to da čuje. „Znam da je ti iskreno voliš. Kunem ti se, zaštiticu je.“

Reči kao da su donekle umirile devojčicu. *Svejedno, reči su vetar,* pomisli ser Baristan. *Kako da zaštitim kraljicu kada nisam sa njom?*

Baristan Selmi je upoznao mnogo kraljeva. Rođenje u nemirno doba vladavine Egona Nenadanog, koga je prost svet obožavao, i ovaj ga je i proizveo u viteza. Egonov sin Džeheris stavio mu je beli plašt kada su mu bile tri i dvadeset, pošto je ubio Melisa Čudovišnog u Ratu kraljeva za devet groša. Sa istim tim plaštom stajao je kraj Gvozdenog prestola dok je ludilo proždralo Džeherisovog sina Erisa. *Stajao sam, gledao i slušao, a ipak ništa nisam uradio.*

Ipak, ne. To nije pošteno. On je ispunjavao svoju dužnost. Nekih noći se ser Baristan pitao da nije predobro vršio svoju dužnost. Zakletvu je položio pred bogovima i pred ljudima, nije mogao da je prekrši i da ostane častan... ali je održavanje tih zaveta postalo teško poslednjih godina vladavine kralja Erisa. Video je prizore koji su boleli kada se priseti, i ne jednom se upitao koliko je krvi na

njegovim rukama. Da nije otišao u Senodol da spase Erisa iz tamnica lorda Darklina, kralj bi možda tamo umro dok je Tivin Lanister harao gradom. Onda bi princ Regar nasledio Gvozdeni presto i možda zacelio rane kraljevstva. Senodol je bio njegov najveći podvig, ali je ta uspomena izazivala gorčinu u ustima.

Noću su ga međutim progonili njegovi neuspesi. *Džeheris, Eris, Robert. Tri mrtva kralja. Regar, koji bi bio bolji kralj od svih njih. Princeza Elija i deca, Egon tek odojče, Renis sa mačetom.* Mrtvi, svi odreda, a on ipak i dalje živ, on koji se zakleo da će ih štititi. A sada Deneris, njegova svetla blistava mala kraljica. *Ona nije mrtva. U to neću poverovati.*

Popodne je ser Baristanu donelo kratak predah od sumnji. Proveo ga je u dvorani za vežbu na trećem nivou piramide, radeći sa svojim momcima, učeći ih veštini mača i štita, konja i koplja... i viteštva, skupa pravila zbog koga je vitez nešto više od pukog borca u areni. Deneris će trebati zaštitnici njenih godina pošto njega više ne bude, a ser Baristan je bio rešen da joj ih ostavi.

Momci koje je učio imali su između osam i dvadeset godina. Počeo je s njih više od šezdeset, ali se pokazalo da je za mnoge obuka preterano naporna. Sada mu je ostalo manje od pola tog broja, ali su neki bili izuzetno daroviti. *Pošto više ne čuvam kralja, sada ću imati još vremena da ih obučavam,* shvatio je dok je hodao od para do para, gledao ih kako navaljuju jedan na drugoga tupim mačevima i kopljima sa zaobljenim vrhovima. *Hrabri momci. Niskog porekla, jeste, ali od nekih će biti dobri vitezovi, a svi vole kraljicu. Da nije nje, svi bi završili u arenama. Kralj Hizdar ima svoje borce iz arena, ali će Deneris imati vitezove.*

„Ne spuštaj štit“, viknuo je. „Da vidim udarce. Sada zajedno. Gore, dole, dole, dole, gore, dole...“

Te noći je Selmi svoju jednostavnu večeru odneo na kraljičinu terasu pa je jeo uz zalazak sunca. Kroz purpurni suton posmatrao je vatre kako se jedna po jedna bude u stepenastim piramidama, dok mnogobojne cigle Mirina postaju prvo sive a zatim crne. Senke su se skupile dole na ulicama i po sokacima, stvarajući jezera i reke. Grad je u suton izgledao spokojno, čak i lepo. *To je zbog boleštine a ne zbog mira,* rekao je stari vitez sebi uz poslednji gutljaj vina.

Nije želeo da bude sumnjiv, i zato je, pošto je večerao, presvukao dvorsku odeću, zamenio beli plašt Kraljičine garde za smeđi putnički ogrtač s kapuljačom, kakav bi nosio svaki običan čovek. Mač i bodež je zadržao. *Ovo svejedno može biti zamka.* Hizdaru je malo verovao, a Reznaku mo Reznaku još i manje. Namirisani senešal je lako mogao biti umešan u ovo, možda mu je namera da ga namami na tajni sastanak da bi odjednom pokupio i njega i Skahaza i optužio ih za zaveru protiv kralja. *Ako Obrijana glava bude govorio o izdaji, neće mi ostaviti izbora nego da ga uhapsim. Hizdar je pratilac moje kraljice, koliko god se to meni ne sviđalo. Obaveze imam prema njemu, a ne prema Skahazu.*

Ili možda ne?

Prva dužnost kraljevog gardiste je da brani kralja od opasnosti ili pretnje. Beli

vitezovi zakleti su i da izvršavaju kraljeva naređenja, da čuvaju njegove tajne, da ga savetuju kada se to od njih zahteva, da mu služe i da brane njegov obraz i čast. Strogo govoreći, isključivo od kralja zavisi hoće li ili neće proširiti zaštitu Kraljeve garde na druge, bili oni i kraljevske krvi. Neki kraljevi su smatrali da je ispravno i dostojno slati Kraljevu gardu da služi i brani njihove žene i decu, braću i sestre, tetke i stričeve i dalje i bliže rođake, a ponekad čak i ljubavnice, konkubine i kopilad. Drugi su međutim više voleli da u te svrhe koriste domaće vitezove i obične vojnike, dok su svoju sedmoricu držali kao ličnu gardu, uvek blizu sebe.

Da mi je kraljica naredila da čuvam Hizdara, ne bih imao izbora sem da poslušam. Deneris Targarjen međutim nikada nije obrazovala pravu Kraljičinu gardu čak ni za sebe, niti je izdala ikakva naređenja u vezi sa svojim kraljevskim suprugom. *Svet je bio jednostavniji kada sam imao lorda zapovednika da odlučuje o takvim pitanjima,* pomisli Selmi. *Sada sam ja lord zapovednik, a teško je odrediti koji je put pravi.*

Kada je napokon sišao niz poslednje stepenice, uvideo je da je potpuno sam među bakljama osvetljenim hodnicima unutar debelih ciglenih zidova piramide. Velika kapija bila je zatvorena, kao što je i očekivao. Četvorica Bronzanih zveri stajala su pred njom, još četvorica unutra. Pred njih je stari vitez sada stao - bili su to krupni ljudi, maskirani kao vepar, medved, voluharica i mantikora.

„Sve je mirno, ser“, reče mu medved.

„Pazite da tako i ostane.“ Nije bilo nečuveno da ser Baristan šeta noću, da proveriti je li piramida sasvim bezbedna.

Dublje u unutrašnjosti piramide, još četvorica Bronzanih zveri postavljena su da čuvaju gvozdena vrata pred jamom u kojoj su bili okovani Viserion i Regal. Svetlost baklji blistala je na njihovim licima - majmun, ovan, vuk, krokodil.

„Jeste li ih nahranili?“ upita ser Baristan.

„Jesmo, ser“, odgovori majmun. „Svakom po ovca.“

A koliko će to biti dovoljno, pitam se? Kako su zmajevi rasli, rastao im je i apetit.

Bilo je vreme da nađe Obrijanu glavu. Ser Baristan je prošao kraj slonova i kraljičine srebrne kobile, do samog kraja štale. Jedan magarac je zanjakao dok je prolazio, ali se retko koji konj pomerio zbog svetla njegovog fenjera. Inače je sve bilo mračno i tiho.

Onda se iz unutrašnjosti praznih jasala odvoji senka i postade još jedna bronzana zver, odevena u nabranu crnu suknju, štitnike za cevanice i grudni oklop s reljefom mišićavog torza. „Mačka?“, reče Baristan Selmi kada ugleda bronzu ispod kapuljače. Kada je Obrijana glava zapovedao Bronzanim zverima, nosio je masku zmije, ohole i strašne.

„Mačke idu svugde“, odgovori poznati glas Skahaza mo Kandaka. „Njih niko nikada ne gleda.“

„Ako Hizdar sazna da si ovde...“

„Ko će mu reći? Margaz? Margaz zna ono što ja želim da zna. Zveri su još moje. Nemoj to da zaboraviš.“ Glas Obrijane glave bio je prigušen maskom, ali je Selmi čuo bes u njemu. „Imam trovača.“

„Ko je?“

„Hizdarov poslastičar. Njegovo ime ti ništa neće značiti. Čovek je bio puki izvršilac. Sinovi harpije su mu oteli kćerku i zakleli se da će je vratiti živu i zdravu pošto kraljica umre. Belvas i zmaj su spasli Deneris. Tu devojčicu niko nije spasio. Vratili su je ocu u gluvo doba noći, u devet komada. Po jedan za svaku godinu njenog života.“

„Zašto?“ Sumnje su ga rastrzale. „Sinovi su prestali da ubijaju. Hizdarov mir...“

„Hizdarov mir je varka. U početku nije bio, ne. Junkajani su se bojali naše kraljice, njenih Neokaljanih, njenih zmajeva. Ova zemlja je i ranije spoznala zmajeve. Jurkaz mo Junzak je čitao istorijske spise, znao je. Isto kao i Hizdar. Zašto ne mir? Deneris ga je želela, to su jasno videli. Previše ga je želela. Trebalo je da krene na Astapor.“ Skahaz pride bliže. „To je bilo pre. Arena je sve promenila. Deneris više nema, Jurkaz je mrtav. Mesto starog lava zauzeo je čopor šakala. Krvavobradi... taj nije sklon miru. A ima i još. Još goreg. Volantis je poslao svoju flotu na nas.“

„Volantis.“ Selmijeva desnica zabride. *Mir smo sklopili s Junkajem. Ne s Volantisom.* „Siguran si?“

„Siguran. Mudri gospodari to znaju. Znaju i njihovi prijatelji. Harpija, Reznak, Hizdar. Ovaj kralj će otvoriti kapije Volantišanima kada stignu. Svi oni koje je Deneris oslobodila biće ponovo porobljeni. Čak i neki koji nikada nisu bili robovi dobiće okove. Ti ćeš možda dane okončati u areni, starče. Kraz će ti pojesti srce.“

U glavi mu je tuklo. „Deneris mora za to da sazna.“

„Prvo je nađi.“ Skahaz mu zgrabi podlakticu. Prsti su mu bili kao od gvožđa. „Ne možemo da je čekamo. Razgovarao sam sa Slobodnom braćom, Majčinih ljudima, Snažnim štitovima. Oni ne veruju Loraku. Moramo da razbijemo Junkajane. Za to nam trebaju Neokaljani. Sivi Crv će tebe da sluša. Razgovaraj s njim.“

„S kojim ciljem?“ *On to govori o izdaji. O uroti.*

„S ciljem života. Oči Obrijane glave bile su crna jezera iza bronzane maske mačke. „Moramo da udarimo pre nego što Volantišani stignu. Da skršimo opsadu, pobijemo robovlasničke gospodare, preotmemo njihove najamnike. Junkajani ne očekuju napad. Imam uhode u njihovim logorima. Javlaju da se bolestina proširila, svakog dana je sve gore. Disciplina je potpuno popustila. Plemići su više pijani nego trezni, prežderavaju se na gozbama, pričaju kako će deliti bogatstvo pošto Mirin padne, prepiru se oko prvenstva. Krvavobradi i Odrpani princ preziru jedan drugoga. Niko ne očekuje boj. U ovom trenutku baš niko. Veruju da nas je Hizdarov mir uljuljkao u san.“

„Deneris je potpisala taj mir“, reče ser Baristan. „Nije na nama da ga kršimo bez njene dozvole.“

„A šta ako je ona mrtva?“, upita ljutito Skahaz. „Šta onda, ser? Ja tvrdim da bi ona želela da zaštitimo njen grad. Njenu decu.“

Njena deca su oslobođenici. *Misa, zovu je, svi oni čije je lance raskinula. „Majko.“* Obrijana glava je bio u pravu. Deneris bi želela da zaštiti svoju decu. „Šta je s Hizdarom? On je i dalje njen pratilac. Njen kralj. Njen muž.“

„Njen trovač.“

Da li je? „Gde ti je dokaz?“

„Kruna na njegovoj glavi dovoljan je dokaz. Presto na kome sedi. Otvori oči, starče. Ovo je sve što mu je bilo potrebno od Deneris, sve što je ikada želeo. Pošto je jednom to dobio, zašto da deli vlast?“

Stvarno, zašto? U jami je bilo tako vrelo. Još je video vazduh kako treperi iza grimiznog peska, osećao miris prolivene krvi ljudi koji su izginuli radi zabave drugih. Još je čuo Hizdara kako savetuje kraljicu da proba medene skakavce. *Oni su veoma ukusni... slatki i ljuti... a ipak sam nijednog nije ni takao... Selmi protrlja slepoočnicu. Ni na šta se nisam zakleo Hizdaru zo Loraku. A i da jesam, on me je odbacio, baš kao Džofri.* „Taj... taj poslastičar, hoću da ga ispitam. Sam.“

„Tako znači?“ Obrijana glava prekrsti ruke na grudima. „Dogovoreno. Ispituj ga koliko hoćeš.“

„Ako me... ako me ono što kaže ubedi... pridružiću ti se u ovome, ovome... zahtevaću tvoju reč da se ništa neće desiti Hizdaru zo Loraku dokle god... sem ako... ne bude dokazano da je on u tome učestvovao.“

„Zašto ti je toliko stalo do Hizdara, starče? Ako on nije Harpija, onda je Harpijin sin prvenac.“

„Ja jedino zasigurno znam da je kraljičin pratilac. Želim tvoju reč, ili se kunem da ću ti se suprotstaviti.“

Skahazov osmeh bio je zverski. „Onda imaš moju reč. Hizdaru se ništa neće desiti dokle god njegova krivica ne bude dokazana. Ali kada budemo imali dokaze, nameravam da ga ubijem golim rukama. Hoću da mu prospem creva, da ih vidi pre nego što ga pustim da crkne.“

Ne, pomisli stari vitez. Ako je Hizdar učestvovao u zaveri protiv moje kraljice, ja ću se sam postarati za njega, ali će mu smrt biti hitra i čista. Bogovi Vesterosa bili su daleko, a ipak je ser Baristan Selmi na trenutak zastao da se nemo pomoli, da zamoli Staricu da mu osvetli put mudrosti. *Zbog dece,* rekao je sebi. *Zbog grada. Zbog moje kraljice.*

„Razgovaraću sa Sivim Crvom“, rekao je.

GVOZDENI PROSAC

Jad se pojavio sam u zoru, a crna jedra su mu se jasno ocrtavala naspram bledog i rumenog jutarnjeg neba.

Pedeset četiri, pomisli Viktorion jetko kada su ga probudili, *a došao je sam*. Nemo je prokleo Olujnog boga zbog zlobe, a bes mu je bio crni kamen u truhu. *Gde su mi brodovi?*

Isplovio je sa Štitova sa njih devedeset i tri, od stotinu koji su nekada sačinjavali Gvozdenu flotu, flotu koja nije pripadala nijednom gospodaru, već samoj Stolici od morskog kamena, s kapetanima i posadama sa svih ostrva. To jesu brodovi manji od velikih ratnih dromona iz zelenih zemalja, ali triput veći od običnih dugačkih brodova, s dubokim koritima i svirepim ovnovima, dostojni da se u bici suoče i s kraljevom ličnom flotom.

Na Stepenicama su utovarili žito, divljač i svežu vodu, posle dugačkog putovanja oko sumorne i gole obale Dorne, s njenim sprudovima i virovima. Tu je *Gvozdena pobeda* zarobila debelu trgovačku lađu, veliku kogu *Plemenita gospa*, na putu za Starigrad preko Galebova, Senodola i Kraljeve luke, s tovarom usoljenog bakalara, kitovog ulja i ukiseljene haringe. Hrana je bila dobrodošao dodatak njihovim zalihama. Još pet brodova zaplenjenih u moreuzu Redvina i uz dornsku obalu - tri koge, galeas i galija - i brojčano stanje im se diglo na devedeset devet.

Devedeset i devet brodova isplovilo je iz Stepenica u tri ponosne flote, s naređenjem da se ponovo spoje na južnoj obali Ostrva kedra. Četrdeset pet ih je sada stiglo na drugi kraj sveta. Dvadeset dva Viktorionova nekako su se dovukla, po tri i četiri, ponekad sami; četrnaest Hromog Ralfa; samo devet od onih koji su jedrili sa Crvenim Ralfom Stonhausom. Crveni Ralf je i sam među nestalima. Svom broju flota je pridodala još devet brodova zaplenjenih za vreme plovidbe, tako da je zbir iznosio pedeset četiri... ali su zarobljeni brodovi bili koge i ribarski, trgovački i robovlasnički, a ne ratni brodovi. U bici će biti slaba zamena za izgubljene brodove Gvozdenne flote.

Poslednji brod koji se pojavio bio je *Devičin očaj*, pre tri dana. Dan pre toga s juga su stigla tri broda zajedno - oteta *Plemenita gospa*, koja se tromo vukla između *Hranitelja gavrana* i *Gvozdenog poljupca*. Prethodna dva dana nije bilo ničega, a pre toga samo *Bezglava Džejn* i *Strah*, pa onda još dva dana praznog mora i neba bez oblaka pošto se Hromi Ralf pojavio sa ostatkom svoje eskadre. *Lord Kvelon*, *Bela udovica*, *Žalopojka*, *Jad*, *Levijatan*, *Gvozdena gospa*, *Koščev vetar* i *Ratni čekić*, a iza njih još šest brodova, od kojih su dva, stradala u oluji, vukli drugi.

„Oluje“, promumlao je Hromi Ralf kada su se dovukli do Viktoriona. „Tri velike oluje, a između njih loš vetar. Crveni vetar iz Valirije koji smrdi na pepeo i sumpor

i crni vetar koji nas je terao ka toj zagađenoj obali. Ovo putovanje je prokletost od samog početka. Vranooki te se boji, moj gospodaru, zašto bi te inače poslao ovako daleko? On ne želi da se vratimo.“

Viktarijon je mislio isto kada je na dan plovidbe od Starog Volantisa naišao na prvu oluju. *Bogovi mrze rodoubice*, mračno je razmišljao, *inače bi Juron Vranooki već deset puta stradao od moje ruke*. Dok je more udaralo oko njega a paluba se dizala i spuštala pod njegovim nogama, video je stravičan sudar *Dagonovegozbe* i *Crvene plime* koji je oba broda pretvorio u iverje. *Delo moga brata*, pomislio je. To su bila prva dva broda koja je izgubio iz svoje trećine flote. Nisu bili poslednji.

I tako je dvaput ošamario Hromog i rekao: „Prvi je za brodove koje si izgubio, drugi za priče o prokletstvima. Progovori još jednom o tome pa ću ti jezik za jarbol zakucati. Ako Vranooki ume da pravi mutavce, umem to i ja.“ Zbog proseva bola u levoj šaci reči su zvučale grublje nego što je trebalo, ali je ozbiljno mislio. „Stići će još brodova. Oluje su sada prošle. Imaću svoju flotu.“

Majmun gore na jarbolu posprdno je zakreštao, gotovo kao da oseća njegov nemoćni bes. *Prljava, bučna zver*. Mogao je da pošalje nekog čoveka gore da ga skinu, ali se činilo da majmuni vole tu igru, a pokazalo se i da su spretniji od njegove posade. Krici su mu odzvanjali u ušima, zbog njih je bol u ruci bio gori.

„Pedeset četiri“, progundao je. Bilo bi previše nadati se punoj snazi Gvozdene flote posle tolikog putovanja... ali sedamdeset brodova, čak i osamdeset, Utopljeni bog je mogao bar toliko da mu da. *Da je samo Mokrokosi sa nama, ili neki drugi sveštenik*. Viktarijon je prineo žrtve pre plovidbe, pa ponovo na Stepenicama kada je podelio flotu na troje, ali je možda izgovorio pogrešne molitve. *Ili to, ili Utopljeni bog ovde nema moći*. Sve više se bojao da su otplovili predaleko, u tuđa mora gde su čak i bogovi strani... ali takve je sumnje poveravao samo svojoj tamnoputoj ženi, koja nije imala jezika da ih ponovi.

Kada se pojavio *Jad*, Viktarijon je pozvao Jednougog Vulfa. „Hoću da porazgovaram s Mrmotom. Pošalji glas Hromom Ralfu, Beskrvnom Tomu i Crnom pastiru. Sve lovačke družine da se pozovu nazad, obalski logori da se rasture pre zore. Natovari što više voća možeš i poteraj svinje na brodove. Možemo da ih koljemo kako nam zatrebaju. *Ajkula* će ostati ovde da prenese kuda smo otišli ako se još neko pojavi.“ Njoj će trebati više vremena za popravke; oluje su je pretvorile u jedva nešto više od korita. Tako će spasti na pedeset tri, ali tu se ništa ne može. „Flota će isploviti sutra, na večernjoj plimi.“

„Razumem“, reče Vulf, „ali još jedan dan može značiti još jedan brod, lorde kapetane.“

„Jeste. A deset dana može značiti deset brodova, ili nijedan. Protraćili smo previše dana čekajući da ugledamo jedra. Naša pobeda će biti utoliko slađa ako je izvojujemo s manjom flotom.“ *A moram da stignem do zmajske kraljice pre Volantišana*.

U Volantisu je video velike galijske brodice kako ukrcavaju provijant. Čitav grad kao da je

bio pijan. Primetili su mornare, vojnike i torbare kako igraju na ulicama s plemićima i debelim trgovcima a u svakoj krčmi i taverni nazdravljalo se novim trijarsirna. Pričalo se samo o zlatu, draguljima i roblju koji će pokuljati u Volantis pošto zmajska kraljica bude mrtva. Jedan dan takvih izveštaja bio je i više nego što je Viktorion Grejdžoj mogao da podnese; platio je zlatnu cenu za hranu i vodu, bez obzira što ga je to osramotilo, pa je poveo brodove nazad na more.

Oluje su sigurno razbacale i usporile Volantišane, isto kao i njegove brodove. Bude li imao sreće, mnogi njihovi ratni brodovi su potonuli ili se nasukali. Ne i svi. Nijedan bog nije tako dobar, a preživjele zelene galije do sada su već možda oplovile Valiriju. *Grabiće na sever ka Mirinu i Junkaju, veliki ratni dromoni krcati robovima-vojnici. Ako ih je Olujni bog poštedeo, sada su već možda u Zalivu jada. Trista brodova, možda čak i petsto.* Njihovi saveznici su već kod Mirina: Junkajani i Astaporani, ljudi iz Novog Gisa, Karta, Tolosa i Olujni bog zna odakle sve ne, čak i sami mirinski ratni brodovi, oni koji su pobjegli iz grada pre nego što je pao. Protiv svega toga, Viktorion je imao četiri i pedeset. Tri i pedeset, kad *Ajkula* ostane.

Vranooki je oplovio pola sveta harajući i otimajući od Karta do Grada visokih stabala, pristajao je u poganim lukama iza mesta gde samo luđaci idu. Juron se čak usudio da plovi Zadimljenim morem i preživio je da o tome priča. *I to sve samo s jednim brodom. Ako on može da se ruga bogovima, mogu i ja.*

„Razumem, kapetane“, reče Jednouhi Vulf. On nije bio ni pola čoveka kao Nut Brica, ali je Vranooki ukrao Nuta. Proglasivši ga za lorda Hrastoštita, njegov brat je uzeo sebi Viktorionovog najboljeg čoveka. „I dalje plovimo za Mirin?“

„Kuda inače? U Mirinu me čeka zmajska kraljica.“ *Najlepša žena na svetu, ako je verovati mom bratu. Kosa joj je srebrnozlatna, oči su joj ametisti.*

Je li bilo previše nadati se da je Juron jednom za pramenu govorio istinu? *Možda.* Sasvim je moguće da će cura biti neka rošava drolja sa sisama što vise do kolena, a njeni „zmajevi“ tek tetovirani gušteri iz močvara Sotoriosa. *Ali ako je sve ono što Juron tvrdi, onda...* Čuli su priče o lepoti Deneris Targarjen sa usana gusara na Stepenicama i debelih trgovaca u Starom Volantisu. Možda je istina. A Juron je Viktorionu nije poklonio; Vranooki je nameravao da je uzme za sebe. *Šalje me kao slugu da mu je dovedem. Kako će samo urlikati kada je zadržim.* Neka ljudi gundaju. Predaleko su otplovili i previše izgubili da bi se Viktorion okrenuo na zapad bez plena.

Gvozdeni kapetan steže zdravu pesnicu. „Idi i postaraj se da se moja naređenja izvrše. I nađi meštra gde god da se sakrio pa ga pošalji u moju kabinu.“

„Razumem.“ Vulf othrama.

Viktorion Grejdžoj se okrenuo ka pramcu i pogledom obuhvatio flotu. Dugački brodovi ispunili su more, skupljenih jedara i uvučenih vesala, stajali su vezani ili nasukani na bledu peščanu obalu. *Ostrvo kedra.* Gde li su ti kedrovi? Činilo se da su potonuli pre četiristo godina. Viktorion je izašao na obalu desetak puta, u lov na

sveže meso, ali još nije video nijedan kedar.

Ženskasti meštar koga ga je u Vesterosu Juron prisilio da uzme tvrdio je da se to mesto nekada zvalo Ostrvo stotinu bitaka, ali su se ljudi koji su se borili u tim bitkama svi pretvorili u prah pre mnogo vekova. *Ostrvo majmuna, tako bi trebalo da ga nazovu.* Bilo je i svinja; najvećih, najernjih veprova koje su gvozdenerođeni u životu videli i mnogo cičećih prasića u čestaru, smelih stvorenja koja se nisu bojala ljudi. *Mada, upravo to uče.* Zalihe Gvozdene flote punile su se dimljenom šunkom, usoljenom svinjetinom i slaninom.

Ali zato majmuni... majmuni su bili napast. Viktorion je zabranio svojim ljudima da ta demonska stvorenja dovode na brod, ali su mu ipak nekako zagadili pola flote, pa čak i njegovu *Gvozdenu pobedu.* Neke je video i sada, kako se prebacuju između katarki i između brodova. *Da mi je samo samostrel.*

Viktorionu se nije sviđalo more, ni to beskonačno nebo bez oblačka, niti surovo sunce koje im je tuklo po glavi i grejalo palube sve dok daske nisu počele da peku bosa stopala. Nisu mu se dopadale te oluje, koje kao da su dolazile niotkuda. Mora oko Hridi često su bila olujna, ali je tamo čovek bar mogao da namiriše dolazak nevremena. Ove južnjačke oluje bile su prevrtljive kao žene. Čak je i voda bila pogrešne boje - treperava i tirkizna blizu obale, a dalje tamnoplava, gotovo crna. Viktorionu su nedostajale zelenoplave vode i talasi belih kresta njegovog doma.

Nije mu se dopadalo ni ovo Ostrvo kedra. Lovine je možda bilo u izobilju, ali su šume bile previše zelene i mirne, pune iskrivljenog drveća i čudnog cveća jarkih boja koje niko od njegovih ljudi nije ranije video, a među razvaljenim dvorcima i slomljenim kipovima potopljenog Velosa, pola lige severno od mesta gde se flota usidrila, vrebali su užasi. Kada je poslednji put Viktorion prenoćio na obali, snovi su mu bili uznemiravajući i mračni, a pošto se probudio usta su mu bila puna krvi. Meštar je rekao da je u snu zagrizao jezik, ali je on to shvatio kao znak Utopljenog boga, upozorenje da će se udaviti u sopstvenoj krvi bude li se tu predugo zadržao.

Na dan kada je Propast stigla u Valiriju, pričalo se, na ostrvo se obrušio tri stotine stopa visok vodeni zid i utopio je stotine hiljada ljudi, tako da niko nije ostao o tome da priča, sem nekih ribara koji su isplovili na pučinu i šačice veloskih kopljanika postavljenih u jaku kamenu kulu na najvišem ostrvskom bregu, koji su posmatrali kako se brda i doline ispod njih pretvaraju u pobesnelo more. Lepi Velos sa svojim dvorcima od kedra i ružičastog mermera nestao je u trenu. Na severnom kraju ostrva, drevni cigleni zidovi i stepenaste piramide robovlasničke luke Gozaja doživeli su istu sudbinu.

Toliko utopljenih ljudi, Utopljeni bog će ovde biti snažan, mislio je Viktorion kada je odabrao ostrvo za mesto na kome će se tri dela njegove flote ponovo spojiti. On međutim nije bio sveštenik. Šta ako je zapravo naopako? Možda je Utopljeni bog i uništio ostrvo u svojoj srdžbi. Njegov brat Eron bi to znao, ali je Mokrokosi ostao na Gvozdenim ostrvima, da propoveda protiv Vranookog i njegove vlasti. *Na Stolici od morskog kamena ne sme sedeti bezbožan čovek.*

Svejedno su kapetani i kraljevi izvikali Jurona na zakraljenju, izabrali njega pre Viktoriona i drugih pobožnih ljudi.

Jutarnje svetlo presijavalo se na namreškanom moru, previše blistavo da se pogleda. Viktorionu je počelo da tuče u glavi, mada da li od sunca, od ruke ili od sumnji koje su ga mučile, nije mogao da odredi. Vratio se dole u kabinu, gde je vazduh bio svež i mračan. Nije morao ništa da kaže, tamnoputa žena je znala šta želi. Kada se spustio u stolicu, uzela je mekanu vlažnu krpu iz lavora i stavila mu je preko čela. „Dobro“, rekao je. „Dobro. A sada ruku.“

Tamnoputa žena nije odgovorila. Juron joj je iščupao jezik pre nego što mu ju je dao. Viktorion nije sumnjao da ju je Vranooki i povalio. Tako postupa njegov brat. *Juronovi darovi su otrovni*, podsetio se kapetan onog dana kada je tamnoputa žena došla na brod. *Neću njegove otpatke*. Rešio je da je prekolje i baci u more kao krvnu žrtvu Utopljenom bogu. Nekako, međutim, nikako nije stizao to da uradi.

Od tada su daleko stigli. Viktorion je sa tamnoputom ženom mogao da razgovara. Ona nikada nije pokušavala da uzvрати pričom. „*Jad je poslednji*“, rekao joj je dok mu je skidala rukavicu. „Ostali su se izgubili, zakasnili ili potonuli.“ Iskrivio je lice kada je žena zavukla vrh noža pod prljavo platno omotano oko rane na šaci kojom je držao štit. „Neki će reći da nije trebalo da delim flotu. Budale. Devet i devedeset brodova smo imali... to je nezgrapna zver da se sprovodi preko mora na drugi kraj sveta. Čak i da sam ih zadržao zajedno, brži brodovi bili bi taoci sporijih. A gde naći zalihe za tolika usta? Nijedna luka ne želi toliko ratnih brodova u svojim vodama. Oluje bi nas u svakom slučaju raštrkale. Kao lišće razbacano po Letnjem moru.“

Umesto toga je razdelio veliku flotu u eskadre, pa je svaku poslao u Zaliv trgovaca robovima drugim putem. Najbrže brodove dao je Crvenom Ralfu Stonhausu, da plove gusarskim putem uz severnu obalu Sotoriosa. Mrtve gradove što trule na toj kužnoj, vreloj obali najbolje je zaobilaziti, to zna svaki moreplovac, ali su u naseljima od blata i krvi na Baziliskovim ostrvima, prepunim odbeglih robova, lovaca na robove, traperi, kurvi, lovaca, prugastih ljudi i još gorih, ljudi koji se ne boje da plate gvozdenu cenu uvek mogli da nabave zalihe.

Veći, teži, sporiji brodovi zaplovili su ka Lisu, da prodaju sužnje pohvatane na Štitovima, žene i decu iz Varoši lorda Hjueta i s drugih ostrva, zajedno sa onim muškarcima koji su rešili da se predaju umesto da izginu. Prema takvim slabićima Viktorion je osećao samo prezir. Svejedno, prodaja mu je ostavila gadan ukus u ustima. Uzeti čoveka za uznika ili ženu za slanu ženu, to je ispravno i dobro, ali ljudi nisu koze ni živina pa da se prodaju i kupuju za zlato. Bilo mu je drago što je prodaju prepustio Hromom Ralfu, koji će s tim novcem napuniti svoje velike lađe namirnicama za dugački i spori srednji deo putovanja na istok.

Njegovi brodovi mileli su obalom Spornih zemalja, da uzmu hranu, vino i svežu vodu u Volantisu, pre nego što skrenu na jug oko Valirije. To je bio najuobičajeniji put na istok i na njemu je bilo i najviše saobraćaja, brodova koji se mogu oteti i

ostrvca gde se mogu skloniti za vreme oluja, obaviti popravke i dopuniti zalihe ako zatreba.

„Četiri i pedeset brodova je premalo“, rekao je tamnoputoj ženi, „ali više ne mogu da čekam. Jedini način“ - huknuo je kada mu je oljuštila zavoj, otkinuvši i deo kraste; meso ispod je počinjalo da zeleni i crni na mestu gde ga je mač zasekao - „jedini način da ovo izvedemo jeste da potpuno iznenadimo robovlasnike, kao što sam jednom uradio u Lanisgradu. Da uletimo s mora i razbijemo ih, onda otmemo devojkicu i odjurimo kući pre nego što Volantišani udare na nas.“ Viktorion nije bio kukavica, ali nije bio ni budala; nije mogao da sa pedeset i četiri pobedi trista brodova. „Ona će mi biti žena, a ti ćeš joj biti sluškinja.“ Sluškinja bez jezika ne može da oda tajne.

Možda bi rekao i više, ali je tada došao meštar, zakucavši na vrata kabine strašljivo kao miš. „Uđi“, viknu Viktorion, „pa zaključaj vrata. Znaš zašto si ovde.“

„Lorde kapetane.“ Meštar je i izgledao kao miš, u sivoj odori i s retkim smeđim brčićem. *Misli li da zbog njega izgleda muževnije?* Kervin se zvao. Bio je veoma mlad, uvrh glave dve i dvadeset. „Mogu li da ti vidim ruku?“ upitao je.

Glupo pitanje. Meštari su umeli da budu korisni, ali je Viktorion prema Kervinu osećao samo prezir. S glatkim rumenim obrazima, mekanim šakama i smeđim uvojcima, izgledao je ženskastije od mnogih žena. Kada je prvi put kročio na *Gvozdenu pobedu*, imao je i vragolast osmejčić, ali se jedne noći kod Stepenica osmehnuo pogrešnom čoveku pa mu je Barton Hambl izbio četiri zuba. Nedugo zatim je Kervin dopuzao do kapetana da se požali kako su ga četiri člana posade odvukla pod palubu i upotrebila kao ženu. „Evo kako to da okončaš“, rekao mu je Viktorion tresnuvši bodež na sto između njih. Kervin je uzeo oružje - previše uplašen da odbije, procenio je kapetan - ali ga nikada nije upotrebio.

„Ruka mi je ovde“, reče Viktorion. „Gledaj koliko hoćeš.“

Meštar Kervin kleknu na jedno koleno, da bolje osmotri ranu. Čak ju je i onjušio, kao pas. „Moraću ponovo da pustim gnoj. Boja... lorde kapetane, posekotina ne zarasta. Možda ću morati da ti odsečem šaku.“

O tome su i ranije pričali. „Ako mi odsečeš šaku, ubiću te. Ali ću te prvo vezati preko ograde i pustiti posadu da ti s dupetom radi šta im je volja. Na posao.“

„Boleće.“

„Uvek boli.“ *Život je bol, budalo. Nema radosti sem u Vodenim dvorima Utopljenog boga.* „Hajde.“

Momak - bilo je teško misliti o nekom tako mekanom i rumenom kao o čoveku - spustio je oštricu noža na kapetanov dlan pa je zasekao. Gnoj koji je izbio bio je gust i žut kao uskislo mleko. Tamnoputa žena je nabrala nos od smrada, meštar se zagrcnuo, a čak je i Viktorion osetio kako mu se stomak prevrće. „Reži dublje. Vadi sve. Da vidim krv.“

Meštar Kervin pritisnu bodež duboko. Ovog puta jeste zbolelo, ali je sa gnojem navrla i krv, krv tako tamna da je na svetlosti fenjera izgledala crna.

Dobro je kad navre krv. Viktorion huknu odobravajući. Sedeo je ne trepnuvši okom dok je meštar tapkao, cedio i čistio gnoj komadima mekanog platna prokuvanog u sirćetu. Kada je završio, čista voda u laboru postala je mutna čorba. Sam taj prizor bio bi dovoljan da čoveku pozli. „Uzmi tu prljavštinu i odlazi.“ Viktorion klimnu glavom ka tamnoputoj ženi. „Ona će me previti.“

Čak i pošto je momak utekao, smrad je ostao. U poslednje vreme nije mogao da mu pobegne. Meštar je rekao da bi ranu bilo najbolje obrađivati na palubi, na svežem vazduhu i suncu, ali je Viktorion to zabranio. To nije bilo nešto što bi posada trebalo da vidi. Nalazili su se na drugom kraju sveta, predaleko da vide kako je njihov gvozdeni kapetan počeo da rđa.

Leva šaka ga je i dalje bolela - bio je to tup bol, ali uporan. Kada je stegao pesnicu bol je postao oštiji, kao da ga probada nož. *Ne nož, već dugački mač. Dugački mač u ruci duha.* Seri, tako se zvao. Vitez i naslednik Jugoštita. *Ubio sam ga, ali me on ubada i iz groba. Iz vrelog srca pakla u koji sam ga poslao, zabada mi čelik u šaku pa uvrće.*

Viktorion se sećao tog boja kao da je bio juče. Štit mu je bio razbijen, beskorisno mu je visio s ruke, i tako kada je Serijev dugački mač sevnuo odozgo pružio je ruku i uhvatio ga. Mladić je bio snažniji nego što je izgledao; sečivo je probilo člankoviti čelik kapetanove oklopne rukavice i postavljenu rukavicu ispod, pa se zario u meso dlana. *Ogrebotina od malog mačeta,* rekao je Viktorion sebi posle. Isprao je posekotinu, sipao kuvano sirće na nju, vezao je i zaboravio, verujući da će bol minuti i da će šaka vremenom zarasti.

Umesto toga, rana se zagnojila, tako da je Viktorion počeo da se pita je li Serijevo sečivo bilo otrovano. Zašto inače posekotina ne bi zarasla? Ta pomisao ispunjavala ga je srdžbom. Pravi muškarci ne ubijaju otrovom. U Kejlinovom šancu močvarski đavoli su gađali njegove ljude otrovnim strelama, ali se to i može očekivati od tako bednih stvorova. Seri je bio vitez, plemić. Otrov je za kukavice, žene i Dornjane.

„Ako ne Seri, ko?, upitao je tamnoputu ženu. „Da mi ovo možda ne radi taj miš od meštra? Meštri znaju čini i druge veštine. Možda me nekako truje, u nadi da ću mu dozvoliti da mi odseče šaku.“ Što je više o tome razmišljao, to mu je delovalo verovatnije. „Vranooki mi ga je dao, bednika.“ Juron je Kervina uzeo sa Zelenštita, gde je bio u službi lorda Čestera, starao se o njegovim gavranovima i učio njegovu decu, ili možda obrnuto. A kako je samo zec cičao kada ga je jedan Juronov mutavac doveo na *Gvozdenu pobedu*, vukući ga za zgodno namešten lanac oko vrata. „Ako je ovo njegova osveta, ogrešio se o mene. Juron je zahtevao da ga uzmem, da ne pravi nevolje s pticama.“ Njegov brat mu je dao i tri kaveza s gavranovima, da Kervin javlja o njihovom putovanju, ali mu je Viktorion zabranio da ih pušta. *Neka se Vranooki kuva i brine.*

Tamnoputa žena mu je previjala šaku čistim platnom, šest puta ga je obmotala oko dlana, kada je Longvoter Hridni zalupao na vrata kabine da mu kaže kako je

kapetan *Jada* došao na brod sa zarobljenikom. „Kaže da nam je doveo čarobnjaka, kapetane. Kaže da ga je izvadio iz mora.“

„Čarobnjaka?“ Je li moguće da mu je Utopljeni bog poslao dar, ovde na drugoj strani sveta? Njegov brat Eron bi to znao, ali je Eron video veličanstvo vodenih dvora Utopljenog boga ispod mora pre nego što se vratio u život. Viktorion se boga iskreno bojao, kao što svi ljudi treba da ga se boje, ali je verovao u čelik. Napeo je ranjenu šaku, iskrivio lice, pa je navukao rukavicu i ustao. „Pokaži mi tog čarobnjaka.“

Zapovednik *Jada* čekao ga je na palubi. Sitan čovek, maljav koliko i ružan, po rođenju je bio Spar. Ljudi su ga zvali Mrmot. „Lorde kapetane“, rekao je kada se Viktorion pojavio, „ovo je Mokoro. Dar od Utopljenog boga.“

Čarobnjak je bio čudovište od čoveka, visok kao sam Viktorion i dvaput širi, s truhom kao stena i zamršenom belom kosom koja mu je rasla oko lica kao lavlja griva. Koža mu je bila crna. Ne smeđa kao kod Letnjeostrvljana s labuđih brodova, niti crvenkastosmeđa kao kod dotračkih gospodara konja, niti boje uglja i zemlje kao koža tamnopute žene, već *crna*. Crnija od uglja, crnija od ahata, crnija od gavranovog krila. *Izgoreo je*, pomisli Viktorion, *kao čovek koji je okretan iznad vatre dok mu meso ne pocrni i počne da se zadimljeno odvaja od kostiju*. Vatre koje su ga ispekle još su mu igrale po obrazima i čelu, gde su oči virile iz maske od zaustavljenog plamena. *Robovske tetovaže*, znao je kapetan. *Beleg zla*.

„Našli smo ga kako se drži za slomljenu katarku“, reče Mrmot. „Proveo je deset dana u vodi otkako mu je brod potonuo.“

„Da je proveo deset dana u moru bio bi mrtav ili lud što je pio slanu vodu.“ Slana voda je svetinja; Eron Mokrokosi i drugi sveštenici mogli su njome da blagosiljaju ljude i da s vremena na vreme progutaju gutljaj ili dva da ojačaju svoju veru, ali nijedan smrtnik nije mogao da se nada da će danima piti iz dubokog mora i preživeti. „Tvrdiš da si čarobnjak?“, upita Viktorion zarobljenika.

„Ne, kapetane“, odgovori crni čovek na zajedničkom jeziku. Glas mu je bio tako dubok da se činilo da dolazi sa dna mora. „Ja sam tek skromni sluga R’lora, gospodara svetlosti.“

R’lor. Znači, crveni sveštenik. Viktorion je viđao takve ljude u stranim gradovima, kako se bave svojim svetim vatrama. Oni su na sebi imali raskošne crvene odore od svile, somota i jagnječeg runa. Ovaj je bio odeven u izbledele, slane rite koje su mu se lepile za debele noge i visile mu oko grudi u trakama... ali kada je kapetan bolje osmotrio rite, stvarno se učinilo da su nekada bile crvene. „Ružičasti sveštenik“, izjavi Viktorion.

„Demoniski sveštenik“, reče Jednouhi Vulf, pa pljunu.

„Možda mu se odora zapalila, pa je skočio u more da je ugasi“, nagađao je Longvoter Hridni, što naiđe na opšti smeh. Čak je i majmunima bilo zabavno. Čavrljali su gore, a jedan je bacio na palubu punu šaku sopstvenih govana.

Viktorion Grejdžoj je bio nepoverljiv prema smehu. Od njegovog zvuka ga je

većito obuzimalo neprijatno osećanje da je meta neke šale koju ne razume. Juron Vranooki mu se u detinjstvu stalno rugao. Isto kao i Eron, pre nego što je postao Mokrokosi. Njihove poruge često su bile prerusene u hvale i ponekad Viktorion nije čak ni shvatao da mu se rugaju. Sve dok ne bi čuo smeh. Onda bi naišao bes, ključao bi mu u grlu sve dok mu se ne bi učinilo da će ga ugušiti. Tako se sada osećao prema majmunima. Njihove ludorije nikad nisu na kapetanovo lice izmamile ni osmeh, mada bi se njegova posada cerekala, podvrisivala i zviždala.

„Pošalji ga dole Utopljenom bogu pre nego što nam donese prokletstvo“, savetovao je Barton Hambl.

„Brod potonuo, a samo se on uhvatio za otpatke“, reče Jednouhi Vulf. „Gde je posada? Je li prizvao zloduhe da ih prožderu? Šta se desilo s brodom?“

„Oluja.“ Mokoro prekrsti ruke na grudima. Nije delovao uplašeno, bez obzira na to što su svuda okolo ljudi tražili njegovu smrt. Čarobnjak se nije dopao čak ni majmunima. Skakali su gore s užeta na užu i vrištali.

Viktarion nije bio siguran. *Izašao je iz mora. Zašto bi ga Utopljeni bog izbacio sem ako nije nameravao da ga nademo?* Njegov brat Juron imao je svoje čarobnjake miljenike. Možda je Utopljeni bog nameravao da i Viktorion ima jednog. „Zašto kažeš da je ovaj čovek čarobnjak?“, upitao je Mrmot. „Ja vidim samo odrpanog crvenog sveštenika.“

„I ja sam mislio isto, kapetane... ali on svašta zna. Znao je da smo zaplovili u Zaliv pre nego što je iko mogao da mu kaže, i znao je da ćeš ti biti ovde, kod ovog ostrva.“ Čovečuljak je oklevao. „Lorde kapetane, rekao mi je... rekao mi je da ćeš sigurno umreti ako ga ne izvedemo pred tebe.“

„Da ću ja umreti?“ Viktorion prezrivo frknu. *Prekolji ga i baci ga u more*, taman je hteo da kaže, ali mu onda bol u ranjenoj ruci sevnu gotovo do lakta, tako snažan da mu se reči pretvoriše u žuč u grlu. Zateturao se i uhvatio za ogradu da ne padne.

„Čarobnjak je prokleo kapetana“, reče neko.

Drugi ljudi prihvatili poklič. „*Zakolji ga! Ubij ga pre nego što prizove svoje zloduhe na nas!*“ Longvoter je prvi potegao bodež. „*Ne!*“ zagrme Viktorion. „Nazad! Svi. Hridni, sklanjaj oružje. Mrmote, nazad na svoj brod. Hamble, vodi čarobnjaka u moju kabinu. Ostali, svako na svoju dužnost.“ Na delić trena nije bio siguran hoće li poslušati. Stajali su i gundali, s rukom na oružju, svaki pogledom tražeći podršku od drugih. Majmunska govna sve su ih zasipala *pljas, pljas, pljas*. Niko se nije pomerio sve dok Viktorion nije zgrabio čarobnjaka za ruku i povukao ga niz stepenice.

Kada je otvorio vrata kapetanova kabine, tamnoputa žena se okrenula ka njemu, nema i osmehnuta, ali kada je videla crvenog sveštenika, ogolila je zube i zasiktala u iznenadnom besu, kao zmija. Viktorion joj dade nadlanicu zdrave ruke tako da je obori na pod. „Tišina, ženo. Vina obojici.“ Okrenuo se crnom čoveku. „Je li Mrmot govorio istinu? Video si moju smrt?“

„I ne samo nju.“

„Gde? Kada? Hoću li poginuti u bici?“ Zdrava ruka mu se otvarala i zatvarala. „Budeš li me lagao, razbiću ti glavu kao tikvu, da se majmuni nahrane mozgom.“

„Tvoja smrt je sada sa nama, moj gospodar. Daj mi ruku.“

„Ruku. Šta ti znaš o mojoj ruci?“

„Video sam te u noćnoj vatri, Viktorione Grejdžoje. Došao si koračajući kroz plamen strog i žestok, s velike sekire ti je kapala krv, slep za pipke koji te stežu oko ruke, vrata i noge, i crnu užad koja te tera da plešeš.“

„*Da plešem?*“ Viktorion se nakostrešio. „Tvoje noćne vatre lažu. Ja nisam stvoren za ples i nisam ničija lutka.“ Strgao je rukavicu i gurnuo bolnu šaku svešteniku pod nos. „Evo. To si hteo?“ Krv i gnoj su već probili kroz novi zavoj. „Imao je ružu na štitu, čovek koji mi je ovo dao. Ogrebao sam se na trn.“

„Čak i najmanja ogrebotina može biti smrtonosna, lorde kapetane, ali ako ćeš mi dozvoliti, to ću da ti izlečim. Trebaće mi sečivo. Najbolje srebrno, ali i gvozdeno će poslužiti. I mangale. Moram da založim vatru. Boleće. Boleće stravično, kao što te u životu ništa nije bolelo. Ali kada završimo, ruka će ti se vratiti.“

Svi su oni isti, ti mađijaši. I onaj zec me je upozorio na bol. „Svešteniče, ja sam gvozdenerođeni. Ja se bolu smejem u lice. Dobićeš šta tražiš... ali ako ne uspeš, i ako mi ruka ne zaceli, lično ću te zaklati i baciti u more.“

Mokoro se pokloni a tamne oči su mu sijale. „Neka bude tako.“

Gvozdenog kapetana tog dana nisu ponovo videli, ali kako su sati prolazili, posada njegove *Gvozdene pobede* čula je zvuk mahnitog smeha kako dopire iz kapetanove kabine, smeh dubok, mračan i sumanut, a kada su Longvoter Hridni i Jednouhi Vulf pokušali da otvore vrata, otkrili su da je kabina zaključana. Kasnije se čulo pevanje, čudna visoka zapomažuća pesma na jeziku za koji je meštar rekao da je visokovalirijski. Tada su majmuni pobjegli s broda, krešteći dok su skakali u vodu.

U suton, dok je more postajalo crno kao mastilo a natečeno sunce bojilo nebo tamnim i krvavim crvenilom, Viktorion se vratio na palubu. Bio je go do pojasa, a leva ruka bila mu je krvava do lakta. Kada se njegova posada okupila, sašaptavajući se i zgladajući se, digao je ugljenisanu i pocrnelu šaku. Pramenovi tamnog dima dizali su mu se iz prstiju kada je pokazao na meštra. „Ovoga. Zakoljite ga i bacite ga u more, i pratiće nas dobar vetar sve do Mirina.“ Mokoro je to video u vatrama. Video je i da je cura već udata, ali šta s tim? Neće biti prva žena od koje je Viktorion Grejdžoj stvorio udovicu.

TIRION

Vidar je ušao u šator šapućući ljubaznosti, ali je bilo dovoljno samo da onjuši gadni vazduh i jednom pogleda Jezana zo Kagaza pa da s tim prestane. „Bleda kobila“, rekao je Slatkišu.

Kakvo iznenađenje, pomisli Tirion. *Kome bi to palo na pamet? Sem svakom ko ima nos i meni s pola.* Jezan je goreo od groznice, nemirno se bacakao u lokvi sopstvenog izmeta. Govna su mu se pretvorila u smeđu, krvavu sluz... a Jolu i Pari je pripala dužnost da mu čiste žuto dupe. Čak ni uz tuđu pomoć, njihov gospodar nije mogao sam da se pridigne; bila je potrebna sva njegova snaga na izmaku da se okrene na bok.

„Moja veština ovde neće pomoći“, objavio je vidar. „Život plemenitog Jezana u rukama je bogova. Rashladite ga ako možete. Neki kažu da to pomaže. Donesite mu vode.“ Oni koje školi bela kobila večito su bili žedni, pili su čitave kofe između proliva. „Čiste sveže vode, što više može da popije.“

„Ne rečne vode“, reče Slatkiš.

„Nikako.“ I s tim rečima, vidar je pobjegao.

Moramo da pobegnemo i mi, pomisli Tirion. On je bio rob sa zlatnom ogrlicom, sa zvoncima koja veselo zvone kada god korakne. *Jedna od Jezanovih posebnih dragocenosti. Čast koja se ne razlikuje od smrtne presude.* Jezan zo Kagaz nije voleo da se udaljava od svojih dušica, tako da je Jolu, Pari i Slatkišu pripala dužnost da se o njemu staraju kada se razboleo.

Siroti stari Jezan. Gospodar sala i nije bio tako loš vlasnik. Slatkiš je tu bio u pravu. Služeći svake noći na gozbama, Tirion je ubrzo shvatio da se Jezan isticao među junkajskim plemićima koji su se zalagali za poštovanje mira s Mirinom. Većina drugih samo je želela da sačeka pravi trenutak i dolazak volantiske vojske. Nekolicina je htela da smesta juriša na grad, da im Volantišani ne preotmu slavu i veći deo plena. Jezan nije hteo u tome da učestvuje. Niti je pristajao da mirinske taoce vrati trebusetom, kao što je predlagao plaćenik Krvavobradi.

Međutim, mnogo i premnogo toga može da se promeni za dva dana. Pre dva dana je Dadilja bio čio i zdrav. Pre dva dana Jezan nije čuo avetinjski topot kopita blede kobile. Pre dva dana su flote Starog Volantisa bile dva dana plovidbe dalje. A sada...

„Hoće li Jezan umreti?“, upitala je Para, onim svojim glasom koji kao da je govorio: Molim te reci da neće.

„Svi ćemo umreti jednog dana.“

„Mislim od proliva.“

Slatkiš ih je oboje očajno gledao. „Jezan *ne sme* da umre. Hermafrodit je pogladio čelo njihovog divovskog gospodara, sklonio sa njega mokru kosu. Junkajanin je zaječao i novi nalet smeđe vode briznuo mu je niz noge. Posteljina je

bila prljava i smrdljiva, ali nisu nikako mogli da ga pomere.

„Neki gospodari oslobode robove kada umru“, rece Para.

Slatkiš se zakikota. Bio je to jeziv zvuk. „Samo miljenike. Oslobode ih od jada ovog sveta, da se pridruže voljenom gospodaru u grobu i da ga služe na onom svetu.“

Slatkiš sigurno zna šta priča. Njega će prvog zaklati.

Dečak s kozjim nogama je progovorio. „Srebrna kraljica...“

„...srebrna kraljica je mrtva“, prekide ga Slatkiš. „Nju zaboravi! Zmaj ju je odneo preko reke. Utopila se u Dotračkom moru.

„U *travi* ne možeš da se utopiš“, rekao je dečak-jarac.

„Da smo slobodni“, reče Para, „mogli bismo da nađemo kraljicu. Ili bar da odemo da je tražimo.“

Ti na psu a ja na krmači, u potrazi za kraljicom zmajeva po Dotračkom moru. Tirion počea ožiljak da ne prasne u smeh. „Taj zmaj je već pokazao sklonost ka pečenoj svinjetini. A pečeni kepec je dvaput ukusniji.“

„To je bila samo želja“, reče Para čežljivo. „Mogli bismo da otplovimo. Brodovi ponovo plove, pošto se rat okončao.“

Je li? Tirion je bio sklon da u to sumnja. Potpisani su neki pergamenti, ali ratovi se ne vode na pergamentima.

„Mogli bismo da otplovimo u Kart“, nastavila je Para. „Tamo su ulice popločane žadom, govorio je moj brat. Gradske zidine su jedno od svetskih čuda. Kada budemo nastupali u Kartu, zasipaće nas zlatom i srebrom, videćeš.“

„Neki od tih brodova u zalivu su karćanski“, podsetio ju je Tirion. „Lomas Hodač je video zidove Karta. Njegove knjige su meni dovoljne. Otišao sam i predaleko na istok.“

Slatkiš pređe vlažnom maramicom preko Jezanovog grozničavog lica. „Jezan mora živeti. Ili ćemo svi umreti s njim. Bleda kobila ne odnosi svakog jahača. Gospodar će se oporaviti.“

To je bila gola laž. Biće pravo čudo ako Jezan preživi još dan. Tirionu se činilo da je gospodar sala već umirao od neke užasne bolesti koju je doneo iz Sotoriosa. Ovo će mu samo ubrzati kraj. *Zapravo će mu prekratiti muke.* Kepec ipak nije želeo da se njegove muke tako prekrate. „Vidar je rekao da mu treba sveže vode. Idem ja.“

„Lepo od tebe.“ Slatkiš je zvučao otupelo. Nije to bio samo strah od klanja; jedini je on među Jezanovim dragocenostima izgleda zaista voleo ogromnog gospodara.

„Para, hajde sa mnom.“ Tirion je otvorio šator pa ju je izveo na jaru mirinskog jutra. Vazduh je bio vlažan i težak, a ipak dobrodošla promena u odnosu na gustu smešu znoja, proliva i bolesti koja je ispunila unutrašnjost prostranog Jezanovog paviljona.

„Voda će pomoći gospodaru“, rekla je Para. „Vidar je rekao, znači mora da je tako. Lepa čista voda.“

„Lepa čista voda nije pomogla Dadilji.“ *Siroti stari Dadilja*. Jezanovi vojnici bacili su ga sinoć u predvečerje na kola s leševima, još jednu žrtvu blede kobile. Kada ljudi umiru svakog sata, niko posebno pažljivo ne zagleda još jednog mrtvaca, posebno tako omraženog kao što je bio Dadilja. Drugi Jezanovi robovi odbijali su da priđu nadzorniku još otkako su grčevi počeli, tako da je na Tiriona palo da ga greje i da mu donosi piće. *Bevandu i zaslađenu limunovu vodu i lepu supu od psećeg repa, s komadima pečurke. Ispij sada sve, Dadiljice, moraš nečim da zameniš vodu koja ti lije iz dupeta*. Poslednje Dadiljine reči bile su: „Ne.“ Poslednje reči koje je čuo bile su: „Lanister uvek plaća svoje dugove.“

Tirion je to sakrio od Pare, ali je morala da shvati kako stvari stoje s njihovim vlasnikom. „Biću zaprepašćen ako Jezan poživi do zore.“

Ona ga uhvati za ruku. „Šta će biti s nama?“

„On ima naslednike. Sinovce. Njih četvorica su došla s Jezanom iz Junkaja da zapovedaju robovima-vojnima. Jedan je bio mrtav, ubili su ga targarjenski najamnici prilikom izleta iz grada. Ostala trojica će najverovatnije podeliti robove žutog čudovišta među sobom. Hoće li neki od sinovaca naslediti Jezanovu sklonost prema bogaljima i nakazama bilo je mnogo manje sigurno. „Možda će nas naslediti neki od njih. Ili ćemo možda ponovo završiti na aukciji.“

„Ne.“ Oči joj se razrogačiše. „Ne to. Samo to ne.“

„Ni ja se tome ne radujem.“

Nekoliko koraka dalje šestorica Jezanovih robova-vojnika čučali su u prašini, bacali kocke i dodavali se mešinom vina. Jedan je bio narednik zvani Ožiljak, prgav siledžija glave glatke kao oblutak i ramena kao u vola. *I pametan je kao vo*, prisetio se Tirion.

Odgegao se ka njima. „Ožiljak“, zarežao je, „plemenitom Jezanu treba sveža, čista voda. Uzmi dvojicu i donesi koliko možeš vedara. Brzo.“

Vojnici su prekinuli igru. Ožiljak je ustao, a čelo mu se nabralo. „Šta si reko, kepecu? Šta smatraš, ko si ti?“

„Znaš ti ko sam ja. Jolo. Dragocenost tvog gospodara. Sada uradi šta ti kažem.“

Vojnici se nasmejaše. „Hajde, Ožiljak“, rugao se jedan, „i budi brz. Jezanov majmun ti naređuje.“

„Ti *ne* govoriš vojnima šta da rade“, reče Ožiljak.

„Vojnicima?“ Tirion je odglumio zbuđenost. „Ja vidim samo robove. Imaš ogrlicu oko vrata isto kao ja.“

Žestok Ožiljkov udarac nadlanicom oborio ga je na zemlju i rascepio mu usnu. „Jezanova ogrlica. Ne tvoja.“

Tirion je nadlanicom obrisao krv sa usne. Kada je pokušao da ustane, jedna noga ga je izdala, pa se ponovo srušio na kolena. Para je morala da mu pomogne da se

osovi na noge. „Slatkiš kaže da gospodar mora da dobije vodu“, rekao je trudeći se da zvuči kukavno.

„Slatkiš može da se jebe. Za to je i stvoren. Nama ni ta nakaza ne naređuje.“

Ne, pomisli Tirion. Čak su i među robovima postojali plemići i kmetovi, što je vrlo brzo naučio. Hermafrodit je odavno bio miljenik njihovog gospodara, mažen i pažen, i drugi robovi plemenitog Jezana zbog toga su ga mrzeli.

Vojnici su bili navikli da naređenja primaju od svojih gospodara i njihovog nadzornika. Dadilja je međutim sada mrtav, a Jezan previše bolestan da proglasi naslednika. Što se tiče trojice sinovaca, ti hrabri slobodni ljudi prisetili su se da drugde imaju hitna posla na prvi zvuk kopita blede kobile.

„V-vode“, rekao je Tirion, zazirući od novog udarca. „Ne rečne vode, rekao je vidar. Čiste, sveže bunarske vode.“

Ožiljak huknu. „Vi je donesite. I to brzo.“

„Mi?“ Tirion razmeni beznadežan pogled s Parom. „Voda je teška. Mi nismo tako snažni kao ti. Možemo li... možemo li da povedemo kola i mazge?“

„Povedite svoje noge.“

„Moraćemo deset puta da idemo i da se vratimo.“

„Idite sto puta. Zabole mene.“

„Samo nas dvoje... nećemo moći da donesemo svu vodu koja je gospodaru potrebna.“

„Povedite svog medveda“, predložio je Ožiljak. „Taj jedino i valja za nošenje vode.“

Tirion se povuče. „Kako ti kažeš, gospodaru.“

Ožiljak se iskezi. *Gospodaru. O, to mu se dopalo.* „Morgo, donesi ključeve. Ti napuni vedra i odmah se vraćaj, kepecu. Znaš šta bude s robovima koji pokušaju bekstvo.“

„Ponesi vedra“, reče Tirion Pari. Krenuo je s tim Morgom da izvede ser Džoru Mormonta iz kaveza.

Vitez se nije dobro prilagodio životu sužnja. Kada su ga pozvali da igra medveda i odnese devicu lepu, bio je mrzovoljan i nespreman da saraduje, beživotno je odrađivao pokrete kada bi se uopšte udostojio da učestvuje u njihovim predstavama. Mada nije pokušao bekstvo, niti pružao nasilan otpor, često se oglašivao o naređenja ili odgovarao promršnim kletvama. Dadilji ništa od toga nije bilo zabavno, i nezadovoljstvo je pokazivao držeći Mormonta u gvozdenom kavezu ili naređujući da ga batinaju svake večeri dok je sunce tonulo u Zaliv. Vitez je batine trpeo ćutke; jedini zvuci bili su procedene psovke robova koji su ga tukli i tupi udarci njihovih močuga po izubijanom ser Džorinom telu.

On je prazna ljuštura, pomisli Tirion kada je prvi put video kako ga tuku. *Trebalo je da oćutim i pustim Zarinu da ga kupi. Možda bi to bila milosrdnija sudbina od ove.*

Mormont je izašao iz tesnog kaveza pogrbljen i žmirkajući, sa šljivama na oba oka i leđima prekrivenim skorenim krvlju. Lice mu je bilo tako izubijano i natečeno da je jedva ličilo na ljudsko. Na sebi je imao samo pregaču, nekakvu prljavu žutu krpu. „Ideš da im pomogneš da donesu vodu“, rekao mu je Morgo.

Ser Džorin jedini odgovor bio je mračan pogled. *Neki ljudi će valjda pre umreti slobodni nego živeti kao robovi.* Tirion srećom sam nije patio od te boljke, ali ako Mormont ubije Morga, drugi robovi možda neće uočiti razliku. „Hajde“, rekao je pre nego što vitez uradi nešto hrabro i glupo. Odgegao se, s nadom da će ga Mormont pratiti.

Bogovi su se za promenu smilovali. Mormont je pošao za njim.

Dva vedra za Paru, dva za Tiriona i četiri za ser Džoru, po dva u svakoj ruci. Najbliži bunar nalazio se jugozapadno od Veštice, tako da su pošli na tu stranu, dok su im zvonca na ogrlicama veselo zveckala pri svakom koraku. Niko nije na njih obraćao nimalo pažnje. Bili su samo robovi koji nose vodu gospodaru. Ogrlica je pružala izvesne prednosti, posebno pozlaćena ogrlica s urezanim imenom Jezana zo Kagaza. Zvonjava tih zvončića govorila je o njihovoj vrednosti svakome ko ume da čuje. Rob je važan samo koliko njegov gospodar; Jezan je najbogatiji čovek u Žutom gradu a u rat je poveo šest stotina robova-vojnika, svejedno što je izgledao kao čudovišni žuti puž golać i smrdeo na mokraču. Ogrlice su im davale pravo da unutar logora idu kuda god požele.

Sve dok Jezan ne umre.

Zveckavi gospodari su na najbližem polju obučavali svoje robove-vojnike. Zveket lanaca kojima su bili povezani stvarao je grubu metalnu muziku dok su ukorak marširali preko peska i postrojavali se s dugačkim kopljima. Drugde su odredi robova dizali rampe od kamena i peska ispod mangonela i škorpiona da ih nakrive uvis ka nebu, radi bolje odbrane logora ako se crni zmaj kojim slučajem vrati. Kepec se osmehnuo kada ih je video kako se znoje i psuju dok guraju teške naprave na kosine. Na sve strane je bilo i samostrela. Kao da je svaki drugi čovek držao po jedan, s tobolcem punim strelica okačenim o pojas.

Da se neko setio da ga pita, Tirion bi im rekao da se ne trude. Sem ako neka od tih dugačkih strela iz škorpiona ne pogodi samo oko, kraljičino čudovište nikako neće oboriti takvim igračkama. *Zmajevi ne mogu tek tako da se ubiju. Zagolicajte ga tako, pa ćete ga samo naljutiti.*

Oči su najranjivija tačka zmaja. Oči i mozak iza njih. Ne stomak, kao što tvrde neke stare priče. Tu su krljušti jednako tvrde kao na leđima i bokovima. A nije ni ždrelo. Probatu to bilo bi suludo. Ti ljudi željni da postanu zmajoubice jednako bi mogli da pokušaju da ugase požar udarcem koplja. „Smrt dolazi iz zmajskih čeljusti“, pisao je obrednik Bart u svojoj *Neprirodnoj istoriji*, „ali smrt tako ne ulazi.“

Nešto dalje, dve legije iz Novog Gisa sudarile su se štitom o štit, dok su narednici s plitkim gvozdenim kacigama ukrašenim krestama od konjskog repa

urlali naređenja na svom nerazumljivom narečju. Neupućenom posmatraču Gišani su izgledali opasnije od junkajskih robova-vojnika, ali Tirion nije bio baš siguran. Legionari su možda naoružani i uvežbani na isti način kao Neokaljani... ali evnusi ne znaju za drugi život, dok su Gišani slobodni građani koji služe rok od tri godine.

Red kod bunara pružao se četvrt milje.

Na dan hoda od Mirina bilo je tek nekoliko bunara, tako da se uvek dugo čekalo. Većina junkajske vojske vodu za piće uzimala je iz Skahazadana, a Tirion je znao da je to veoma loša ideja i pre vidarevog upozorenja. Oni pametniji trudili su se da vodu uzmu uzvodno od nužnika, ali su svejedno bili nizvodno od grada.

Činjenica da uopšte ima bunara na dan marša od grada samo je dokazivala da je Deneris Targarjen još potpuno neiskusna kada je veština opsade u pitanju. *Trebalo je da otruje sve zdence. Onda bi svi Junkajani pili iz reke. Koliko bi onda potrajala njihova opsada.* Tirion uopšte nije sumnjao da bi njegov gospodar otac tako postupio.

Svaki put kada bi koraknuli napred, zvonca na njihovim ogrlicama vedro bi se oglasila. *Tako veseo zvuk, dođe mi da nekome iskopam oči kašikom.* Do sada su Grif, Patak i Polumeštar Haldon sigurno već u Vesterosu s mladim princom. *Trebalo je da budem sa njima... ali ne, ja sam hteo kurvu. Rodoubistvo nije bilo dovoljno, trebali su mi vino i pička da zapečatim sopstvenu propast, i evo me sada na kraju sveta, nosim ropsku ogrlicu sa zlatnim zvončićima da najavim svoj dolazak. Ako zaplešem tačno kako treba, možda ću odsvirati Kiše nad Kastamirom.*

Od bunara nije bilo boljeg mesta da se čuju najnovije vesti i glasine. „Znam šta sam video“, govorio je stari rob sa zardalom gvozdenom ogilicom dok su Tirion i Para polako napredovali u redu, „a video sam tog zmaja kako kida ruke i noge, kako kida ljude nadvoje, kako ih pali i pretvara u prah i kosti. Ljudi su počeli da beže, hteli su da odu iz arene, ali sam ja došao da vidim predstavu, i svih mi bogova Gisa, jesam je video. Bio sam gore u ljubičastom, tako da sam mislio da meni zmaj neće ništa.“

„Kraljica se popela zčaju na leđa i odletela“, tvrdila je jedna visoka smeđa žena.

„Pokušala je“, rekao je starac, „ali nije uspela da se zadrži. Samostreli su ranili zčaju a kraljicu su pogodili pravo među lepe rumene sise, kako čujem. Tada je pala. Umrkla je u slivniku, pregažena kolskim točkovima. Znam jednu devojkicu koja zna čoveka koji ju je video kako umire.“

U takvom društvu, ćutnja je najmudrija, ali Tirion nije mogao da se obuzda. „Leš nije nađen“, rekao je.

Starac se namrštko. „Šta ti o tome znaš?“

„Bili su tamo“, rekla je smeđa žena. „To su oni, kepeci koji su se borili da zabave kraljicu.“

Starac zaškilji kao da njega i Paru vidi prvi put. „Vi ste oni koji ste jahali

svinje.“

Stvarno smo slavni. Tirion se otmeno pokloni i uzdrža se od ispravke da je jedno prase zapravo pas. „Krmača koju jašem zapravo je moja sestra. Imamo isti nos, zar nije očigledno? Na nju je čarobnjak bacio čini, ali ako je sočno poljubiš, pretvoriće se u prelepu ženu. Jedina je šteta, kada je jednom upoznaš, poželećeš da je poljubiš još jednom da ponovo postane svinja.“

Svuda oko njih prolomi se smeh. Pridružio mu se čak i starac. „Znači video si je“, reče riđokosi momak iza njih. „Video si kraljicu. Je li lepa kao što kažu?“

Video sam krhku devojkicu srebrne kose umotanu u tokar, mogao je da im kaže. *Lice joj je skrivao veo, a nisam se približio da bolje pogledam. Jahao sam svinju.* Deneris Targarjen je sedela u vlasničkoj loži pored svog giskog kralja, ali Tirionove oči privukao je vitez u belom i zlatnom oklopu iza nje. Mada mu je lice bilo prikriveno, kepec bi Baristana Selmija prepoznao bilo gde. *Hoće li međutim Selmi prepoznati mene? I šta će uraditi ako me prepozna?*

Zamalo da se tada na licu mesta otkrije, ali ga je nešto zadržalo - oprez, kukavičluk, nagon, nije tačno umeo da kaže šta. Od Baristana Hrabrog mogao je da očekuje samo neprijateljski doček. Selmi nikada nije odobravao Džejmijevo prisustvo u svojoj uzvišenoj Kraljevoj gardi. Pre bune, stari vitez je smatrao da je ovaj premlad i neiskusn; posle je umeo da kaže kako bi Kraljeubica beli plašt trebalo da zameni crnim. A njegovi zločini još su i gori. Džejmi je ubio jednog luđaka. Tirion je prosvirao trbuh rođenom ocu, čoveku koga je ser Baristan poznavao i kome je služio godinama. Možda bi ipak oprobao sreću, ali ga je onda Para udarila po štiti i trenutak je prošao, da se više nikada ne vrati.

„Kraljica nas je gledala kako se borimo“, govorila je Para drugim robovima u redu, „ali smo je tada jedini put videli.“

„Sigurno ste videli i zmaja“, rekao je starac.

Kamo sreće da jesmo. Bogovi mu nisu toliko dali. Dok je Deneris Targarjen poletala, Dadilja im je stavljao okove oko nogu da ne bi pokušali bekstvo na putu nazad do svog vlasnika. Da je samo nadzornik otišao pošto ih je odveo na klanicu, ili pobegao s ostalim robovlasnicima kada se zmaj spustio s neba, dvoje kepeca bi mogli mirno da odu u slobodu. *Ili bolje rečeno da odjurimo, dok nam zvonca zvoncaju.*

„Je li bilo zmaja?“, reče Tirion i slegnu ramenima. „Znam samo da nikakve mrtve kraljice nisu nađene.“

Starac nije bio ubeđen. „Ali, našli su na stotine leševa. Odvukli su ih u arenu i spalili, mada je pola već bilo reš. Možda je nisu prepoznali, spaljenu, krvavu i izgaženu. Možda su rešili da tvrde drugačije, da vi robovi budete mirni.“

„Mi robovi?“, upita smeđa žena. „I ti imaš ogrlicu.“

„Gazdorovu ogrlicu“, hvalisavo će starac. „Poznajem ga otkako se rodio. Ja sam mu još malo pa kao brat. Robovi kao vi, ološ iz Astapora i Junkaja, vi kukate o slobodi, ali ja zmajskoj kraljici ne bih dao svoju ogrlicu ni kada bi ponudila da mi

ga posisa. Čovek ima pravog gospodara tako je bolje.“

Tirion mu nije protivurečio. Najpodmuklije je u vezi s ropstvom to što se čovek lako na njega navikne. Činilo mu se da se život većine robova uopšte ne razlikuje mnogo od života slugu u Livačkoj steni. Jeste, neki robovlasnici i njihovi nadzornici surovi su i svirepi, ali isto važi i za neke vesteroske plemiće i njihove kućeupravitelje i poreznike. Većina Junkajana se prema svojim grlima ponašala pristojno, dokle god ona obavljaju posao i ne prave nevolje... a taj starac sa zardalom ogrlicom, žestoko odan lordu Pihtijastoj njušci, svom vlasniku, uopšte nije bio usamljen slučaj.

„Gazdor Velikodušni?“, upita Tirion umilno. „Naš gospodar Jezan često spominje njegovu duhovitost.“ Jezan je zapravo rekao, otprilike: *Leva strana mog dupeta duhovitija je od Gazdora i njegove braće zajedno*. Smatrao je da je bolje prećutati tačne reči.

Podne je došlo i prošlo pre nego što su Para i on stigli do bunara, gde je kržljavi jednonogi rob izvlačio vodu. Sumnjičavo je zaškiljio u njih. „Dadilja uvek dolazi po Jezanovu vodu, sa četiri čoveka i zapregom.“ Bacio je kofu u bunar. Čuo se tih pljusak. Jednonogi je pustio da se kofa napuni, pa je počeo da je vuče uvis. Ruke su mu se ljuštile, pečene od sunca, naizgled mršave, ali sve od mišića.

„Mazga je crkla“, rekao je Tirion. „Isto kao i siroti Dadilja. A sada je i sam Jezan uzjahao bledu kobilu, a prosrala su se i šestorica njegovih vojnika. Možeš li da mi napuniš dva vedra?“

„Ako želiš.“ To je bio kraj ćaskanja. *Da li to čuješ kopita?* Jednonogi čovek znatno je ubrzao zbog laži o vojnicima.

Pošli su nazad. Oboje kepeca nosilo je po dva vrhom puna vedra čiste vode, a ser Džora po dva vedra u svakoj ruci. Dan je postajao sve vreliji, vazduh je bio težak kao mokra vuna, vedra kao da su posle svakog koraka postajala teža. *Dug put za kratke noge*. Voda je pljuskala iz vedara, prskala im oko nogu, dok su zvonca svirala marševsku pesmu. *Oče, da sam znao da će doći do ovoga, možda bih tepoštedeo*. Pola milje istočno taman stub dima dizao se gde je neki šator zapaljen. *Spaljuju sinoćne mrtve*. „Ovamo“, reče Tirion pokazavši glavom desno.

Para ga zbunjeno pogleda. „Nismo otuda došli.“

„Ne želimo da udišemo taj dim. Pun je zloćudnih isparenja.“ To nije bila laž. *Ne sasvim*.

Para se uskoro zadihala, mučeći se sa težinom vedara. „Moram da predahnem.“

„Kako hoćeš.“ Tirion je spustio vedra na zemlju, zahvalan zbog zastanka. Hvatali su ga grčevi u nogama, tako da je našao sebi zgodan kamen pa je seo da istrlja butine.

„Mogu ja da ti to uradim“, ponudila je Para.

„Znam gde su čvorovi.“ Koliko god da mu je devojkica postala draga, i dalje mu je bilo neprijatno kada ga je dodirivala. Okrenuo se ka ser Džori. „Još koje batinanje pa ćeš postati ružniji od mene, Mormonte. Reci mi, ima li u tebi još

žara?“

Krupni vitez podiže natečeno lice i pogleda ga kao što bi pogledao bubu. „Dovoljno da ti zavrnem šiju, Bauče.“

„Odlično.“ Tirion uze vedra. „Onda idemo ovamo.“

Para nabra čelo. „Ne. Levo je.“ Pokazala je. „Eno Veštice tamo.“

„A to je Zla sestra.“ Tirion pokaza glavom u drugom pravcu. „Veruj mi“, rekao je. „Ovo je prečica.“ Pošao je, a zvonca su mu zvončala. Znao je da će ga Para pratiti.

Nekada joj je čak i zavideo na njenim lepim malim snovima. Podsećala ga je na Sansu Stark, dete nevestu koju je uzeo za ženu i izgubio. Uprkos užasima koje je Para preživela, i dalje je bila lakoverna. *Trebalo bi da se opameti. Starija je od Sanse. A i kepec je. Ponaša se kao da je to zaboravila, kao da je plemenitog roda i lepog lica, a ne robinja u zbirci nakaza.* Tirion ju je noću često čuo kako se moli. *Džaba joj to. Ako ima bogova da čuju, to su čudovišni bogovi koji nas muče iz zabave. Ko bi drugi saznao ovakav svet, toliko pun poniženja, krvi i bola? Ko bi nas drugi napravio, ovakvima kakvi smo?* Ponekad je poželeo da je ošamari, da je prodrmusa, da zaurla na nju, da je na bilo koji način probudi iz snova. *Niko nas neće spasti, želeo je da zaurla na nju. Najgore tek dolazi.* A ipak nekako nije mogao da izgovori te reči. Umesto da je pošteno ošine preko te ružne njuške da bi progledala, shvatio bi da joj steže rame ili da je grli. *Svaki dodir je laž. Toliko sam joj lažnog novca dao da misli da je bogata.*

Poštediti ju je čak i istine o Daznakovoj areni.

Lavovi. Nameravali su da puste lavove na nas. To bi bila izuzetna ironija. Možda bi imao vremena za kratak, gorak kikot pre nego što ga rastrgnu.

Niko mu nikada nije rekao kakav su im kraj smerali, ne izričito, ali nije bilo teško to shvatiti, dole pod ciglama Daznakove arene, u skrivenom svetu ispod sedišta, mračnom kraljevstvu boraca iz arene i slugu koji su se o njima starali i u životu i u smrti - kuvara koji su ih hranili, kovača koji su ih opremali, brica koji su im puštali krv, brijali ih i vezivali im rane, kurvi koje su ih opsluživale pre i posle borbi, rukovalaca leševima koji su lancima s gvozdenim kukama odvlačili poražene s peska.

Dadiljino lice je pružilo Tirionu prvi nagoveštaj. Posle svog nastupa Para i on su se vratili u bakljama osvetljeni prostor gde su se borci okupljali pre i posle borbi. Neki su sedeli i oštrili oružje; drugi su prinosili žrtve čudnim bogovima, ili umirivali živce makovim mlekom pre odlaska u smrt. Oni koji su se tukli i pobedili kockali su se u uglu, smejući se kao što to mogu samo ljudi koji su se suočili sa smrću i preživeli.

Dadilja je plaćao srebrom čoveku iza arene izgubljenju opkladu kada je ugledao Paru kako vodi Krcka. Pometnja u njegovim očima trajala je tek delić trena, ali je trajala dovoljno da Tirion shvati šta znači. *Dadilja nije očekivao da ćemo se vratiti.* Pogledao je druga lica. *Niko od njih nije očekivao da ćemo se vratiti.*

Trebalo je tamo da umremo. Poslednji deo slagalice uklopio se kada je našao jednog dresera kako se glasno žali upravitelju arene: „Lavovi su gladni. Poslednji put su jeli pre dva dana. Rečeno mi je da ih ne hranim, i nisam. Kraljica bi trebalo da plati za meso.“

„To reši s njom kad sledeći put bude primala molioce“, uzvratio mu je upravitelj arene.

Para čak ni sada nije slutila. Kada je govorila o areni, glavna briga joj je bila što se više ljudi nije smejalo. *Upišali bi se od smeha da su pustili lavove*, zamalo da joj je rekao Tirion. Umesto toga ju je stegao za rame.

Para iznenada zastade. „Idemo u pogrešnom pravcu.“

„Ne idemo.“ Tirion spusti svoja vedra na zemlju. Ručke su mu usekle duboke brazde u prste. „Ono su šatori koji nas zanimaju, tamo.“

„Drugi sinovi?“ Čudan osmeh precepi ser Džorino lice. „Ako misliš da ćeš tamo naći pomoć, ne poznaješ Mrkog Bena Plama.“

„O, poznajem ga i te kako. Plam i ja smo odigrali pet partija sivasa. Mrki Ben je lukav, uporan i nije glup... ali je oprezan. Voli da pušta protivnika da rizikuje dok on čuti i pazi da ima što više mogućnosti, pa deluje u zavisnosti od toga kako se bitka razvija.“

„Bitka? Kakva bitka?“ Para ustuknu od njega. „Moramo da se vratimo. Gospodaru treba čista voda. Ako nas predugo nema išibače nas. A tamo su i Lepojka i Krcko.“

„Slatkiš će se postarati za njih“, slaga Tirion. Verovatnije će se Ožiljak i njegovi drugari uskoro gostiti šunkom, slaninom i psećom čorbom, ali Para to nije morala da čuje. „Dadilja je mrtav a Jezan na samrti. Mogao bi pasti mrak pre nego što se neko seti da nas nema. Neće nam se ukazati bolja prilika od ove.“

„Ne. Znaš šta rade robovima koje uhvate u bekstvu. Znaš. Molim te. Nikada nam neće dozvoliti da odemo iz logora.“

„Nismo otišli iz logora.“ Tirion uze svoja vedra. Krenuo je žustro se gegajući, ne osvrćući se. Mormont pođe kraj njega. Tren kasnije čuo je Paru kako žuri za njima, niz peščanu padinu do kruga odrpanih šatora.

Prvi stražar se pojavio dok su se približavali konjima, suv kopljanik po čijoj je tamnocrvenoj bradi bilo jasno da je Tirošanin. „Šta to ovde imamo? I šta nosite u tim vedrima?“

„Vodu“, odgovorio je Tirion, „ako ti je po volji.“

„Pivo bi mi bilo više po volji.“ Vrh koplja ga bocnu u leđa - drugi stražar, koji im je prišao otpozadi. Tirion je čuo Kraljevu luku u njegovom glasu. *Ološ iz Buvlje rupe.* „Izgubio si se, kepecu?“, upitao je stražar.

„Došli smo da stupimo u vašu četvu.“

Vedro iskliznu Pari iz šake pa se prevrnu. Pola vode se prolilo pre nego što ga je ispravila.

„U ovoj četi imamo dovoljno luda. Šta će nam još tri?“ Tirošanin diže Tirionovu ogrlicu vrhom koplja i zazvoni zvončetom. „Ja vidim odbeglog roba. Troje odbeglih robova. Čija ogrlica?“

„Žutog Kita.“ To je izgovorio treći čovek, koga su privukli njihovi glasovi - mršavi neobrijani zlikovac sa zubima crvenim od kiselišća. *Narednik*, znao je Tirion, po tome kako su se druga dvojica ophodila prema njemu. Imao je kuku umesto desne šake. *Ovo je Bronov gori rođak, ili sam ja Belor Voljeni.* „Ovo su kepeci koje je Ben hteo da kupi“, rekao je narednik kopljanicima, škiljeći, „ali ovaj krupni... najbolje da povedemo i njega. Sve troje.“

Tirošanin mahnu kopljem. Tirion pođe. Drugi najamnik - žutokljunac, bezmalo još dečak, s paperjem na obrazima i kosom boje prljave slame - podiže Paru pod mišku. „Oho-ho, moj kepec ima sisice“, rekao je i nasmejao se. Zavukao je ruku Pari pod tuniku, tek da proveriti.

„Samo je donesi“, prasnu narednik.

Mladac prebaci Paru preko ramena. Tirion je isprednjačio koliko su mu to kratke noge dozvoljavale. Znao je kuda idu: u veliki šator s druge strane vatre, čije je obojeno platno ispucalo i izbledele od godina sunca i kiše. Nekoliko najamnika okrenulo se da ih gleda kako prolaze, jedna pratilja logora se nasmejala, ali ih niko nije zaustavio.

U šatoru su našli logorske stolice i grub sto, stalak za koplja i halebarde, pod zastrt izlizanim sagovima u deset neskladnih boja i trojicu starešina. Jedan je bio vitak i otmen, u ružičastom dubletu, sa šiljastom bradom i tankim mačem. Drugi je bio punačak i proćelav, s mrljama od mastila na prstima i perom u ruci.

Treći je bio čovek koga je tražio. Tirion se pokloni. „Kapetane.“

„Uhvatili smo ih kad su hteli da se ušunjaju u logor.“ Mladac baci Paru na tepih.

„Begunci“, potvrdi Tirošanin. „S vedrima.“

„Vedrima?“, reče Mrki Ben Plam. Pošto se niko nije ponudio da objasni, rekao je: „Momci, nazad na dužnost. O ovome nikome ni reči.“ Kada su otišli, osmehnuo se Tirionu. „Došao si na novu partiju sivasu, Jolo?“

„Ako želiš. Volim da te pobeđujem. Čujem da si dvostruki izdajnik, Plame. Čovek po mom ukusu.“

Mrki Ben se osmehivao samo usnama, nikada očima. Proučavao je Tiriona kao što bi čovek mogao da proučava zmiju što govori. „Zašto si došao?“

„Da ostvarim tvoje snove. Pokušao si da nas kupiš na aukciji. Onda si pokušao da nas dobiješ na sivasu. Čak i dok sam imao nos nisam bio tako lep da budim toliku strast... sem kod onih koji nekako znaju moju pravu vrednost. Pa, evo me, slobodno možeš da me uzmeš. Sada budi drugar, pozovi kovača i skini nam ove ogrlice. Muka mi je da zveckam i dok piškim.“

„Neću nevolje s tvojim plemenitim vlasnikom.“

„Jezan ima važnije brige od tri nestala roba. Jaše bledu kobilu. A i zašto bi nas ovde tražili? Ti imaš dovoljno mačeva da obeshrabriš svakoga ko bi došao da

njuška. Mali rizik za veliku dobit.“

Fićfirić u ružičastom dubletu s prorezima zasikta. „Doneo si nam bolest. U sam naš šator.“ Okrenuo se Benu Plamu. „Da mu odsečem glavu, kapetane? Ostatak možemo da bacimo u nužničku jamu.“ Isukao je tanak mač s balčakom optočenim draguljima.

„Samo pažljivo s mojom glavom“, reče Tirion. „Nikako ne želiš da te skvasi moja krv. Krv prenosi bolest. A moraćeš i da iskuvaš odeću ili da je spališ.“

„Pre ću da je spalim dok si još u njoj, Jolo.“

„Ne zovem se tako. Ali ti to znaš. Znao si još otkako si me prvi put ugledao.“

„Može biti.“

„I ja tebe dobro znam, moj gospodaru“, reče Tirion. „Manje si ljubičast a više smeđ nego Plamovi kod kuće, ali ako ti ime nije lažno, ti si zapadnjak, po krvi ako ne i po rođenju. Kuća Plama je zakleta na vernost Livačkoj steni, a igrom slučaja ja znam ponešto o istoriji. Tvoj ogranak je bez sumnje iznikao iz koštice ispljunute preko Uzanog mora. Mlađi sin Viserisa Plama, mogu da se kladim. Kraljičini zmajevi su te voleli, zar ne?“

To kao da je najamniku bilo zabavno. „Ko ti je to rekao?“

„Niko. Većina priča koje čuješ o zmajevima samo su zamajavanje za budale. Zmajevi koji pričaju, zmajevi koji gomilaju zlato i dragulje, zmajevi s četiri noge i trbusima kao u slona, zmajevi koji zagonetaju sa sfigama... gluposti. Ipak, u starim knjigama ima i istine. Ne samo da znam kako su ti kraljičini zmajevi bili skloni, već znam i zašto.“

„Moja majka je rekla da je moj otac imao kap zmajske krvi.“

„Dve kapi. Ili to, ili kitu od šest stopa. Znaš tu priču? Ja je znam. Sad, ti si pametan Plam i znaš da ova moja glava vredi lordovskog zvanja... tamo u Vesterosu, na drugom kraju sveta. Kada je tamo odneseš, ostaće samo kosti i crvi. Moja mila sestra neće priznati da je glava moja i prevariće te za obećanu nagradu. Znaš kako je to s kraljicama. Prevrtljive kurve, sve odreda, a Sersei je najgora.“

Mrki Ben počesa bradu. „Mogao bih da te odnesem živog. Ili da ubacim glavu u ćup pa da je ukiselim.“

„Ili stani uz mene. To je najmudriji potez.“ Iskezio se. „Ja sam rođen kao drugi sin. Ova četa je moja sudbina.“

„Drugi sinovi nemaju mesta za lakrdijaše“, reče prezrivo mačevalac u ružičastom. „Nama trebaju borci.“

„Doveo sam vam jednog.“ Tirion palcem pokaza Mormonta.

„To stvorenje?“ Mačevalac se nasmeja. „Ružan zlikovac, ali samo ožiljci nisu dovoljni da neko postane Drugi sin.“

Tirion prevrnu raznobojnim očima. „Lorde Plame, ko su ova dva tvoja prijatelja? Ovaj ružičasti ide na živce.“

Mačevalac izvi usnu, dok se onaj s perom nasmeja na njegovu drskost. Njihova imena je međutim izgovorio Džora Mormont. „Mastiljara je četni blagajnik. Paun

sebe naziva Promućurni Rasporio, mada bi Pička Rasporio bilo prikladnije. Gadan skot.“

Mormontovo lice je možda bilo neprepoznatljivo tako izubijano, ali mu se glas nije promenio. Rasporio ga preneraženo pogleda, dok su se oko Plamovih očiju pojavile boriće smeha. „Ma jesi li to zaista ti? Nisi doduše onako gord kao kada si zbrisao. Moramo li još da te zovemo *ser*?“

Ser Džorine naduvene usne iskriviše se u nakazan osmeh. „Daj mi mač, pa možeš da me zoveš kako ti je volja, Bene.“

Rasporio počeo da se povlači. „Ti... ona te je oterala...“

„Vratio sam se. Slobodno reci da sam budala.“

Zaljubljena budala. Tirion se nakašlja. „Kasnije možete da ćaskate o starim vremenima... pošto završim s objašnjenjem zašto je moja glava korisnija na mojim ramenima. Ustanovićeš, lorde Plame, da umem da budem veoma velikodušan prema svojim prijateljima. Ako sumnjaš, pitaj Brona. Pitaj Šagu, sina Dolfovog. Pitaj Timeta, sina Timetovog.“

„A ko su pa oni?“, upita čovek koga su zvali Mastiljara.

„Dobri ljudi koji su mi zavetovali svoje mačeve i zbog toga silno napredovali u životu.“ Slegnuo je ramenima. „U redu, slagao sam za ono dobri. To su krvoločni zlikovci, isto kao vi.“

„Može biti“, reče Mrki Ben. „Ili može biti da si tek izmislio neka imena. *Šaga*, reče? Zar to nije žensko ime?“

„Sise su mu dovoljno velike. Kad se sledeći put vidimo zaviriću mu u gaće da proverim. Je li ono tamo tabla za sivas? Donesi je pa da igramo. Ali prvo, rekao bih, čašu vina. Grlo mi je suvo kao drenovina, a slutim da nas čeka dug razgovor.“

DŽON

Te noći je sanjao divljane kako zavijaju iz šume, napreduju uz jeku ratnih rogova i grmljavinu bubnjeva. *Bum DUM bum DUM bum DUM*, prilazio je zvuk, hiljadu srca s jednim bilom. Neki su imali koplja, neki lukove, neki sekire. Drugi su se vozili u dvokolicama napravljenim od kosti, koje su vukli čopori pasa velikih kao konjići. Džinovi su tromo gazili među njima, četrdeset stopa visoki, s maljevima velikim kao hrast.

„Drž’te se“, viknu Džon Snežni. „Odbijte ih.“ Stajao je na vrhu Zida, sam. „Vatra“, viknuo je, „zaspite ih vatrom“, ali nije bilo nikoga da ga čuje.

Svi su otišli. Svi su me napustili.

Vatrene strele doletele su sikćući, ostavljajući za sobom plameni trag. Braća strašila su popadala, upaljenih ogrtača. „Snežni“, zaklikta orao dok su se dušmani verali uz led kao pauci. Džon je bio oklopljen crnim ledom, ali mu je oružje u šaci gorelo crveno. Kada su mrtvaci stigli do vrha Zida poslao ih je dole da ponovo umru. Posekao je sedobradog starca i golobradog momka, džina, suvog čoveka zašiljenih zuba, devojkicu guste riđe kose. Prekasno je prepoznao Igrit. Nestala je jednako brzo kao što se pojavila.

Svet se rastočio u crvenoj izmaglici. Džon je ubadao i sekao. Pokosio je Donala Nojija i probo Gluvog Dika Folarda. Korin Polušaka je pao na kolena, uzalud pokušavajući da zaustavi bujicu krvi iz grla. „Ja *jesam* gospodar Zimovrela!“ zaurao je Džon. Sada je pred njim bio Rob, kose mokre od snega što se topi. Dugačka kandža mu je odsekla glavu. Onda čvornovata šaka grubo uhvati Džona za rame. Naglo se okrenuo...

...i pobudio se u društvu gavrana koji mu je ključao obraz. „*Snežni*“, zakrešta ptica. Džon je udari. Gavran nezadovoljno zakrešta pa odlete na krevetski stub da ga zlobno strelja pogledom kroz polutamu pred svanuće.

Došao je taj dan. Bio je vučji čas. Uskoro će se sunce dići i četiri hiljade divljana proći će kroza Zid. *Ludilo*. Džon Snežni prođe opečenom rukom kroz kosu i ponovo se upita šta to radi. Pošto jednom otvori kapiju, više neće biti nazad. *Sa Tormundom je trebalo da pregovara Matori Medved. Džaremi Riker, Korin Polušaka, Denis Malister ili neki drugi prekaljeni čovek. Trebalo je da to uradi moj stric*. Sada je međutim bilo prekasno za kajanje. Svaka odluka donosi i opasnosti, svaki izbor posledice. Odigraće ovu igru do njenog završetka, kakav god da je.

Ustao je i obukao se u tami, dok je Mormontov gavran mrmljao s drugog kraja sobe. „*Kukuruz*“, rekla je ptica i: „*Kralj*“, i „*Snežni, Džon Snežni, Džon Snežni*.“ To je bilo čudno. Koliko se Džon sećao, ptica nikada ranije nije izgovorila njegovo puno ime.

Doručkovaao je u podrumu, sa oficirima. Prženi hleb, pržena jaja, krvavice i

ječmena kaša, zaliveni retkim žutim pivom. Dok su jeli ponovo su razgovarali o pripremama. „Sve je spremno“, uveravao ga je Bouen Marš. „Budu li divljani poštovali svoj deo nagodbe, sve će proći kao što si naredio.“

A ako ne, može da se pretvori u krvoproliće i pokolj. „Upamtite“, rekao je Džon, „Tormundov narod je gladan, smrznut i preplašen. Neki nas mrze mnogo više nego što neki od vas mrze njih. Ovde igramo po tankom ledu, i oni i mi. Jedna pukotina i svi ćemo propasti. Ako danas padne krv, bolje da neko od naših ne zada prvi udarac, jer se kunem i starim i novim bogovima da ću mu skinuti glavu.“

Odgovorili su mu sa „razumem“, i klimanjem i promršnim „kako ti kažeš“, i „biće tvoja volja“, i „da, moj gospodaru“. Jedan po jedan su ustali, pripasali mačeve, ogrnuli tople crne plaštove i izašli na hladnoću.

Poslednji je od trpeze ustao Žalobni Ed Tolet, koji je prethodne noći stigao iz Duge mogile sa šest kola. Braća su tu tvrđavu sada zvala Kurvina mogila. Eda je pozvao da pokupi sve kopljanice koje će stati u kola i odvede ih kod njihovih sestara.

Džon ga je posmatrao kako komadom hleba kupi rovito žumance. Čudno mu je prijalo što ponovo vidi Edovo kiselo lice. „Kako napreduje obnova?“ upitao je svog starog kućeupravitelja.

„Još deset godina i gotovo“, odgovorio je Tolet svojim uobičajenim potištenim glasom. „Kada smo ušli, otkrili smo da su pacovi sve preplavili. Kopljanice su pobile gamad. Sada su sve preplavile kopljanice. Ima dana kad poželim da se pacovi vrate.“

„Kako ti se sviđa da služiš pod Gvozdenim Emetom?“, upita Džon.

„Pod njim najviše služi Crna Maris, moj gospodaru. Ja, ja se bavim mazgama. Kopriva tvrdi da smo u rodu. Istina je da imamo iste dugačke njuške, ali ja nisam ni izbliza tako tvrdoglav. A nisam im nikada upoznao majke, časti mi.“ Dokrajčio je jaje i uzdahnuo. „Mnogo volim fino rovito jaje. Ako je po volji mom gospodaru, ne daj da nam divljani pojedu sve kokoške.“

Napolju u dvorištu, istočno nebo je upravo počinjalo da bleđi. Nigde nije bilo ni oblaka. „Izgleda da imamo lep dan za ovo“, reče Džon. „Vedar dan, topao i sunčan.“

„Zid će plakati, a zima samo što nije. To ti je neprirnodno, moj gospodaru. Loše znamenje, ako mene pitaš.“

Džon se osmehnu. „A šta ako padne sneg?“

„Još gore znamenje.“

„Kakvo bi ti vreme voleo?“

„Ono kakvo je unutra“, rekao je Žalobni Ed. „Ako je mom gospodaru po volji, idem ja nazad kod mazgi. Nedostajem im kad me nema. Što se za kopljanice baš ne može reći.“

Tu su se rastali. Tolet je otišao istočnim putem, gde su ga čekala kola, a Džon Snežni ka štali. Saten ga je čekao pored konja koga je osedlao, žestokog jurišnog

straže ne treba plašiti.“

Radije bih da to nikad ne nauče. Džon skide rukavicu s opečene ruke, gurnu dva prsta u usta i zviznu. Duh dojuri s kapije. Tormundov konjić se tako silno trznu da divljanin zamalo ne odlete iz sedla. „Nema razloga za strah?“ reče Džon. „Duše, mesto.“

„Ti si kopile crnog srca, lorde Vrano.“ Tormund Rogoduvač prinese svoj ratni rog usnama. Njegov zvuk odjeknu duž leda kao dugačka grmljavina i slobodni narod pođe ka kapiji.

Džon je od svitanja do sumraka posmatrao divljane kako prolaze.

Prvo su došli taoci - stotinu dečaka između osam i šesnaest godina. „Tvoja krvarina, lorde Vrano“, izjavio je Tormund. „Nadam se da te lelek njihovih sirotih majki neće noću buditi.“ Neke momčiće su do kapije doveli majka ili otac, druge starija braća. Više ih je došlo samo.

Četrnaestogodišnjaci i petnaestogodišnjaci bili su gotovo odrasli ljudi, i nisu hteli da ih vide kako se drže za ženske skute.

Dva kućupravitelja brojala su dečake kako su prolazili, zapisujući svako ime na dugačkim svicima od ovčje kože. Treći je skupljao njihove dragocenosti za danak i zapisivao i to. Momci su išli u mesto u kome niko od njih nikada nije bio, da služe redu koji je bio neprijatelj njihovom rodu hiljadama godina, ali Džon svejedno nije video suze, nije čuo zapomaganje majki. *To je narod zime*, podsetio se. *Tamo odakle oni dolaze, suze se lede na obrazima.* Nijedan talac nije ustuknuo niti pokušao da se odšunja kada je došao čas da uđe u taj mračni tunel.

Gotovo svi dečaci bili su mršavi, neki i izgledali, tankih cevanica, ruku kao grančice. Džon je to i očekivao. Inače su bili svakojakog stasa, razne boje kose. Video je visoke i niske, smeđokose i crnokose dečake, dečake svetloplave kose i peščanoplave kose i ridokose, koje je poljubila vatra, kao Igrit. Video je dečake s ožiljcima, šepave, dečake rošava lica. Mnogi stariji dečaci imali su paperje na obrazima i retke brčiće, ali je bio i jedan dasa s bradom gustom kao u Tormunda. Neki su bili obučeni u lepo meko krzno, neki u iskuvanu kožu i poneki deo oklopa, većina u vunu i fokinu kožu, nekolicina u rite. Jedan je bio go. Mnogi su imali oružje: naoštrena koplja, maljeve s kamenom glavom, noževe od kosti, kamena ili zmajstakla, močuge sa šiljcima, lovačke mreže, tu i tamo čak i pokoji zarđali stari mač. Mladi Rogonozi nehajno su bosu hodali kroz smetove. Drugi dečaci su imali medveđe šape na čizmama i hodali su povrhu istih tih smetova ne propadajući kroz korice. Šest dečaka stiglo je na konjima, dvojica na mazgama. Dva brata pojavila su se s kozom. Najkrupniji talac bio je visok šest i po stopa, ali je imao lice odojčeta; najmanji je bio sitni dečak koji je tvrdio da mu je devet, ali nije izgledao stariji od šest.

Posebno su bili važni sinovi uglednih ljudi. Tormund ih je pokazivao dok su prolazili. „Ovaj mali je sin Sorena Štitolomca“, rekao je za jednog visokog dečka. „Onaj ridokosi, to ti je sin Gerika Kraljeve krvi. Potiče iz loze Rejmuna

Ridobradog, ako mu je verovati. Iz loze mlađeg brata Ridobradog, ako ćemo iskreno.“ Dva dečaka su dovoljno ličila da budu blizanci, ali je Tormund tvrdio da su polubraća, rođeni s godinu dana razmaka. „Jednog je napravio Harl Lovac, drugog Harl Lepotan, obojica istoj ženi. Očevi se mrze. Da sam na tvom mestu, jednog bih poslao u Morobdiju a drugog u Kulu senki.“

Ostale taoce je nabrojao kao sinove Hauda Lutalice, Broga, Devina Lovca na foke, Kilega Drvenog uha, Morne Bele maske, Velikog Morža...

„Veliki Morž? Stvarno?“

„Tamo na Ledenoj obali imaju čudna imena.“

Trojica talaca bili su sinovi Alina Vranoubice, zloglasnog pljačkaša koga je ubio Korin Polušaka. Ili je bar tako Tormund tvrdio. „Ne liče jedan na drugoga“, primetio je Džon.

„Polubraća, rodile ih različite majke. Alfinova sprava ti je bila majušna, manja čak i od tvoje, al’ se nikad nije stideo da je svugde gura. Taj ti ima sina u svakom selu.“

Za jednog kržljivog momčića pacovskog lica Tormund je rekao: „Ovo ti je dete Varamira Šestokože. Sećaš se Varamira, lorde Snežni?“

Sećao se. „Zverobraz.“

„Jeste, to je bio. A i opak mali zlikovac pride. Sada je mrtav, najverovatnije. Još od bitke ga niko nije video.“

Dva dečaka bila su prurušene devojčice. Kada ih je Džon video, poslao je Rorija i Velikog Lidla da mu ih dovedu. Jedna je mirno pošla, druga se ritala i ujedala dok su je vukli. *Ovo bi moglo ružno da se završi.* „Imaju li ove dve slavne očeve?“

„Ha! Ta dva mršavka? Teško. Izvučeni su žrebom.“

„To su devojčice.“

„Stvarno?“ Tormund se upilji iz sedla. „Ja i lord Vrana smo se opkladili kome je od vas dvojice veći. Skidaj gaće da vidimo.“

Jedna devojčica je pocrvenela, druga je prkosno streljala pogledom. „Ostavi ti nas na miru, Tormunde Džinovski smrade. Pusti nas.“

„*Ha!* Pobedio si, vrano. Nemaju ti one kitu. Ali ova mala ima muda. Biće od nje kopljanica.“ Pozvao je svoje ljude. „Idi im nađi da obuku nešto žensko, pre nego što se lord Snežni upiša.“

„Trebaće mi dva dečaka da zauzmu njihovo mesto?“

„Kako sad to?“ Tormund se počesa po bradi. „Talac je talac, reko bi ja. Taj tvoj oštri mač može da otfikari devojačku glavu isto ko i momačku. Otac jednako voli i kćeri. Dobro, većina očeva.“

Ne brinu mene njihovi očevi. „Je li ti Mens ikada pevao o Hrabrom Deniju Flintu?“

„Koliko se sećam nije. Ko je bio on?“

„Devojka koja se prerusila u momka da obuče crno. Njena pesma je tužna i lepa. Ono što se sa njom desilo nije.“ Po onome kako neki tu pesmu pevaju, njen duh još luta Noćnom utvrdom. „Devojke ću poslati u Dugu mogilu.“ Tamo su jedini muškarci bili Gvozdeni Emet i Žalobni Ed, a njima je obojici verovao. To nije mogao da kaže za svu svoju braću.

Divljanin je shvatio. „Gadne su ptice te tvoje vrane.“ Pljunuo je. „Onda još dva momka. Dobićeš ih.“

Kada su devedeset i devetorica talaca prošli kraj njih i kroz Zid, Tormund Džinoubica je predstavio poslednjeg. „Moj sin Drin. Dobro pazite na njega, vrano, inače ću da ti skuvam crnu džigericu pa da je pojedem.“

Džon je pomno osmotrio dečaka. *Brenov vršnjak, ili bi bio da ga Teon nije ubio*. Drin međutim nije bio ni izbliza umilan kao Bren. Bio je mesnat dečak, kratkih nogu, debelih mišica i širokog rumenog lica - isti mali otac, s čupavom tamnosmeđom kosom. „On će služiti kao moj lični paž“, obećao je Džon Tormundu.

„Čuješ li, Drine? Pazi da se mnogo ne uzoholiš.“ Džonu je rekao: „S vremena na vreme ga valja dobro izdevetati. Ali pazi na zube. Ujeda.“ Ponovo se mašio roga, digao ga i ponovo dunuo.

Ovog puta su istupili ratnici. I to ne njih tek stotinu. *Pet stotina*, procenio je Džon Snežni dok su izlazili između drveća, *možda čak i hiljadu*. Svaki deseti je bio konjanik, ali su svi bili naoružani. Preko leđa su nosili okrugle štitove od pruća s kožama razapetim preko, s naslikanim zmijama i paucima, odsečenim glavama, krvavim čekićima, razbijenim lobanjama i zlodusima. Poneki je bio odeven u ukraden čelik, ulubljene komade oklopa opljačkane s leševa palih izvidnika. Drugi su se oklopili kostima, kao Čegrtava Košulja. Svi su imali na sebi krzno i kožu.

Sa njima je bilo i kopljanica, čije su dugačke kose vijorile. Džon nije mogao da ih vidi a da se ne priseti Igrit: sjaja vatre u njenoj kosi, izraza njenog lica kada ga je razodenula u pećini, zvuka njenog glasa. „Ništa ti ne znaš, Džone Snežni“, rekla mu je stotinu puta.

To je tada bila istina koliko i sada. „Mogao si prvo da pošalješ žene“, rekao je Tormundu. „Majke i device.“

Divljanin ga lukavo pogleda. „Jeste, mogao sam. A vi vrane ste mogli da zatvorite kapiju. Nekoliko ratnika na onoj strani, pa, tako će kapija ostati otvorena, je li?“ Iskezio se. „Kupio sam tvog jebenog konja, Džone Snežni. Ne znači da mu neću prebrajati zube. Sada nemoj da misliš kako ti ja i moji ne verujemo. Verujemo ti koliko ti veruješ nama.“ Prezrivo je frknuo. „Hteo si ratnike, je li? Pa, evo ih. Svaki vredi ko šestorica tvojih crnih vrana.“

Džon je morao da se osmehne. „Pod uslovom da to oružje čuvaju za našeg zajedničkog neprijatelja, ja sam zadovoljan.“

„Dao sam ti reč da će biti tako, nisam li? Reč Tormunda Džinoubice jaka je kao gvožđe, da.“ Okrenuo se i pljunuo.

Među rekom ratnika bili su očevi mnogih Džonovih talaca. Neki su u prolazu

zurili hladnim mrtvim očima, dodirujući balčak mača. Drugi su mu se osmehivali kao davno zaboravljeni rođaci, mada je nekoliko takvih osmeha uznemirilo Džona više od svakog pretećeg pogleda. Nijedan nije kleknuo, ali su mu se mnogi zakleli na vernost. „Ono što se Tormund zakleo, kunem se i ja“, izjavio je crnokosi Brog, čovek štur na rečima. Soren Štitolomac oborio je glavu za palac pa je zarežao: „Sorenova sekira je tvoja, Džone Snežni, ako ti ikada zatreba.“ Ridobradi Gerik Kraljeva krv doveo je tri kćeri, „Biće dobre žene i daće muževima snažne sinove kraljevske krvi“, hvalisao se. „Kao i njihov otac, potomci su Rejmuna Ridobradog, koji je bio kralj s one strane Zida.“

Džon je znao da krv ništa ne znači slobodnom narodu. Tome ga je naučila Igrit. Gerikove kćeri imale su istu jarkoriđu kosu, mada je njena bila kovrdžava a njihova ravna i prava. *Poljubljene vatrom*. „Tri princeze, jedna lepša od druge“, rekao je njihovom ocu. „Postaraću se da ih predstavim kraljici.“ Slutio je da će Selisa Barateon njih tri prihvatiti bolje nego Val; bile su mlađe i prilično uzdržanije. *Lepo ih je videti, mada izgleda da im je otac budala*.

Haud Lotalica se zakleo na maču, najiskrzanijem komadu čelika koji je Džon u životu video. Devin Lovac na foke mu je dao kapu od fokine kože, Lovac Harl ogrlicu od međvedih kandži. Veštica-ratnica Morna skinula je masku od čuvardrva tek toliko da mu poljubi ruku u rukavici, pa se zaklela da će biti njegov čovek ili žena, šta mu je draže. I tako je to trajalo i trajalo.

Dok su prolazili, svaki ratnik je skidao svoje dragocenosti i bacao ih u jedna kola koja su kućupravitelji stavili pored kapije. Jantarni privesti, zlatne ogrlice, draguljima ukrašeni bodeži, srebrni broševi ukrašeni dragim kamenjem, narukvice, prstenje, šolje ukrašene crnim emajlom i zlatni pehari, ratni rogovi i rogovi za piće, češalj od zelenog žada, ogrlica od slatkovodnih bisera... sve su davali i sve je Bouen Marš popisivao. Jedan čovek je predao košulju od srebrnih pločica, izrađenu sigurno za nekog velikog lorda. Drugi je izvadio slomljen mač sa tri safira u balčaku.

A bilo je i čudnijih predmeta: mamut igračka napravljen od krzna pravog mamuta, falus od slonovače, kaciga od glave jednoroga, s pravim rogom. Koliko hrane za takve stvari može da se kupi u Slobodnim gradovima, Džon nije mogao ni da nagada.

Posle jahača došli su ljudi s Ledene obale. Džon je gledao desetinu njihovih velikih dvokolica od kostiju kako prolaze jedna po jedna, čegrući kao Čegrtava Košulja. Polovina se još kotrljala kao pre; drugi su točkove zamenili skijama. Glatko su klizali po smetovima, gde su dvokolice s točkovima propadale.

Psi koji su vukli dvokolice bili su strašne zveri, krupni kao jezovuci. Žene su bile odevene u kože foka. Neke su dojile decu. Druga deca vukla su se iza majki i gledala u Džona očima mračnim i hladnim kao kamenje koje su držali. Neki muškarci su na kapama imali jelenje rogove, neki kljove morža. Uskoro je shvatio da se te dve grupe ne mirišu. Na začelju je išlo nekoliko mršavih losova, koje su

terali veliki psi.

„Njih se čuvaj, Džone Snežni“, upozorio ga je Tormund. „Naopak svet. Muškarci su loši, žene još i gore.“ Skinuo je mešinu sa sedla i ponudio je Džonu. „Na. Od ovog će možda delovati manje strašno. A i zagrejaće te noću. Ne, hajde, zadrži je. Otpij slobodno.“

Unutra je bila tako snažna medovina da su Džonu zasuzile oči, a vatreni pipci mu se raširili niz grudi. Otpio je dugačak gutljaj. „Dobar si ti čovek, Tormunde Džinoubico. Za jednog divljanina.“

„Bolji od većine, može biti. Ne dobar kao neki.“

Divljani su dolazili i dolazili, dok je sunce sporo prelazilo vedro plavo nebo. Nešto pred podne, pokret je stao kada se jedna volovska zaprega zaglavila u krivini u tunelu. Džon Snežni je otišao da sam pogleda. Kola nisu mogla ni da maknu. Ljudi pozadi pretili su da će ih razvaliti i zaklati vola na mestu, dok su se vozar i njegovi srodnici kleli da će ih pobiti samo li pokušaju. Uz pomoć Tormunda i njegovog sina Torega, Džon je uspeo da spreči divljane da se dohvate za guše, ali prošao je gotovo čitav sat pre nego što se put ponovo otvorio.

„Trebalo ti veća kapija“, požalio se Tormund Džonu, kiselo pogledavši u nebo, gde se pojavilo nekoliko oblačaka. „Ovako je presporo, da ga jebeš. Kao da ispijaš Mlečnu vodu kroz slamku. *Ha*. Da mi je samo Rog Joramunov, Lepo bih dunuo pa bismo prošli kroz ruševine.“

„Melisandra je spalila Rog Joramunov.“

„Stvarno?“ Tormund se pljesnu po butini pa podvrisku. „Spalila je taj lepi veliki rog, da. Ja kažem da je to velik greh. Hiljadu godina je star bio. Našli smo ga u grobu džina, i niko od nas nije video tako velik rog. Sigurno se zato Mens setio da ti kaže da je Joramunov. Hteo je da vi vrane mislite kako je u njegovoj moći da vam sruši Zid na glavu. Pravi rog nikad nismo našli, koliko god da smo kopali. Da jesmo, svaki klecavac u vaših Sedam kraljevstava dobio bi po komad leda da hladi vino čitavo leto.“

Džon se namršten okrenu u sedlu. *A Joramun dunu u Rog zime da probudi džinove iz zemlje.* Taj ogromni rog s okovima od starog zlata, ispisan drevnim runama... da li ga je Mens Rajder lagao, ili ga Tormund laže sada? *Ako je Mensov rog bio varka, gde je pravi rog?*

Sunce je popodne nestalo i danje postao sivi vetrovit. „Snežno nebo“, najavio je Tormund mračno.

Drugi su videli isto znamenje u tim ravnim belim oblacima. Činilo se da su zbog toga postali užurbaniji. Počinjali su da gube strpljenje. Jedan čovek je uboden kada je pokušao da se ubaci u red ispred drugih koji su već satima čekali. Toreg je oteo nož napadaču, odvuкао oba čoveka iz gužve, pa ih poslao nazad u divljanski logor, da počnu iz početka.

„Tormunde“, reče Džon dok su gledali četiri starice kako ka kapiji vuku kola puna dece, „pričaj mi o našem neprijatelju. Želim da znam sve o Tuđinima.“

Divljanin protrlja usta. „Ne ovde“, promumla, „ne na ovoj strani tog tvog Zida. Starac se s nelagodom zagleda u drveće ogrnuto belim. „Znaš, oni nikada nisu daleko. Neće doći po danu, kad ovo staro sunce sija, ali to ti ne znači da su otišli. Senke nikada ne odlaze. Možda ih ne vidiš, ali su ti uvek za petama.“

„Jesu li vas napadali na putu na jug?“

„Nikada nisu došli u većem broju, ako na to misliš, ali su svejedno bili sa nama, i stalno nas ključali. Izgubili smo više izviđača nego što bih hteo da pamtim, svako ko bi zaostao ili zalutao platio je glavom. Noću smo okruživali logore vatrom. Oni vatru nešto ne vole, to je jasno. Ipak, kad je počeo sneg... sneg i susnežica i ledena kiša, mnogo je teško naći suvo drvo ili suvarke za potpalu a *studen*... nekih noći naše vatre kao da bi se prosto skupile i zamrle. Posle takvih noći ujutro smo uvek nalazili neke mrtve. Ako oni nas ne nađu prvi. One noći kada je Torvind... moj mali, on je...“ Tormund odvrati lice.

„Znam“, reče Džon Snežni.

Tormund se okrenu nazad ka njemu. „Ništa ti ne znaš. Ubio si mrtvacu, jeste, čuo sam. Mens ih je ubio stotinu. Čovek može da se bori protiv mrtvih, ali kada dođu njihovi gospodari, kada se bele magle dignu... kako da se boriš protiv *magle*, vrano? Senke sa zubima... vazduh tako hladan da disanje boli, kao nož u grudima... ne znaš, ne možeš znati... može li tvoj mač da seče *studen*?“

Videćemo, pomisli Džon, prisećajući se onoga što mu je Sem rekao, onoga što je našao u starim knjigama. Dugačka kandža je iskovana u vatrarna stare Valirije, iskovana u zmajskom plamenu i prožeta činima. *Zmajčelik*, nazvao ga je Sem. *Snažniji od običnog čelika, lakši, tvrđi, oštiji*... Ipak, reči u knjizi su jedno. Istinski ispit je u bici.

„U pravu si“, reče Džon. „Ne znam. A ako bogovi budu milostivi, neću ni saznati.“

„Bogovi su retko milostivi, Džone Snežni.“ Tormund klimnu glavom ka nebu. „Stižu oblaci. Već je mračnije, hladnije. Tvoj Zid više ne plače. Gledaj.“ Okrenuo se i pozvao svog sina Torega. „Jaši nazad u logor i reci da krenu. Bolesni i slabi, lenštine i kukavice, sve ih diži na noge. Zapali im šatore ako moraš. Kapija mora da se zatvori kad padne noć. Ko ne prođe pre toga nek se moli da padne Tuđinima u šake a ne meni. Čuješ?“

„Čujem.“ Toreg obode konja pa odjuri niz povorku.

Divljani su i dalje stizali. Dan se smračio, baš kao što je Tormund rekao. Oblaci su zastrli nebo s kraja na kraj, toplota je iščezla. Na kapiji je bilo još gužve, gde su se ljudi, koze i volovi gurali s puta. *To nije puko nestrpljenje*, shvatio je Džon. *Boje se. Ratnici, kopljanice, pljačkaši, boje se ove šume, senki koje idu kroz drveće. Hoće da budu iza Zida pre nego što se spusti noć.*

Snežna pahulja zaigra na vazduhu. Onda i druga. *Zapleši sa mnom, Džone Snežni*, pomisli on. *Nekada si plesao sa mnom.*

Divljani su i dalje stizali. Neki su sada išli brže, žurili su preko bojišta. Drugi -

stari, mladi, slabi - jedva da su mogli da se kreću. Tog jutra polje je pokrivač debeli pokrivač starog snega, čija je bela korica sijala na suncu. Sada je polje bilo smeđe, crno i izrovano. Prolazak slobodnog naroda pretvorio je tlo u kal: drveni tockovi i konjska kopita, skije od kosti, roga i gvožđa, svinjski papci, teške čizme, gola crna stopala Rogonoga, svi su ostavili traga. Mekano tlo dodatno je usporilo povorku. „Treba ti veća kapija“, ponovo se požali Tormund.

Predveče je sneg postojano padao, ali se reka divljana pretvorila u potočić. Pramenovi dima dizali su se iz drveća gde im je nekada bio logor. „Toreg“, objasnio je Tormund. „Pali mrtve. Uvek ima nekih koji zaspe pa se ne probude. Nađeš ih u šatorima, one koji imaju šatore, sklupčane i sledene. Toreg zna šta mu je činiti.“ Potočić je gotovo presušio kada je Toreg stigao iz šume. S njim je jahalo desetak ratnika naoružanih kopljima i mačevima. „Moja zaštitnica“, reče Tormund uz osmeh koji je otkrivao razmaknute zube. „Vi vrane imate izvidnike. Imamo ih i mi. Njih sam ostavio u logoru za slučaj da nas napadnu pre nego što svi prođemo.“

„Tvoji najbolji ljudi.“

„Ili najgori. Svaki od njih je ubio bar jednu vranu.“

Među jahačima je bio i jedan pešak, kraj koga je kasala neka velika zver. *Vepar*, vide Džon. *Čudovišni vepar*. Dvapat veće od Duha, stvorenje je bilo obraslo oštrim crnim čekinjama, s kljovama dugačkim kao ljudska ruka. Džon u životu nije video tako velikog i tako ružnog vepara. Ni čovek pored njega nije bio lepotan; krupan i pogrbljen, spojenih crnih obrva, imao je pljosnat nos, težak neizbrijan podbradak, sitne crne blisko usađene oči.

„Borok.“ Tormund okrenu glavu i pljunu.

„Zverobraz.“ To nije bilo pitanje. Nekako je znao.

Duh okrenu glavu. Sneg što pada prikrio je miris vepara, ali ga je sada beli vuk nanjušio. Istrčao je ispred Džona, nemo iskezivši zube.

„*Ne!*“, prasnu Džon. „Duše, sedi. Mesto. *Mesto!*“

„Veprovi i vukovi“, reče Tormund. „Tu tvoju zver noćas najbolje da zaključaš. Postaraću se da Borok uradi isto sa svojom svinjom.“ Pogledao je sve tamnije nebo. „Oni su poslednji, a i krajnje je vreme bilo. Osećam da će sneg padati čitave noći. Vreme je da vidim šta je to na drugoj strani tolikog leda.“

„Samo napred“, reče mu Džon. „Nameravam da poslednji prođem kroz led. Pridruziću ti se na gozbi.“

„Na gozbi? *Ha!* E to već volim da čujem.“ Divljanin okrenu konjića ka Zidu pa ga pljesnu po sapima. Toreg i jahači pojahaše za njim, pa sjahaše na kapiji da povedu konje kroz tunel. Bouen Marš se zadržao dovoljno dugo da nadgleda svoje kućupravitelje dok odvlače poslednja kola u tunel. Ostali su samo Džon Snežni i njegova telesna straža.

Zverobraz je zastao deset koraka dalje. Njegovo čudovište je kopalo papkom zemlju i rilo. Veprova grbava crna leđa pokrivač je tanak snežni prah. Zagroktao je i oborio glavu i Džonu se na delić trena učinilo da će jurišati. Njegovi ljudi

oboriše koplja.

„Brate“, reče Borok.

„Bolje nastavi. Uskoro ćemo zatvoriti kapiju.“

„Samo je vi zatvorite“, reče Borok. „Dobro je i čvrsto zatvorite. Oni dolaze, vrano.“ Osmehnuo se najružnijim osmehom koji je Džon u životu video pa je pošao ka kapiji. Vepar ga je pratio. Sneg im je pokrio tragove.

„To je dakle gotovo“, rekao je Rori pošto su ovi otišli.

Ne, pomisli Džon, tek je počelo.

Bouen Marš ga je čekao južno od Zida, s tablicom punom brojki. „Danas je kroz kapiju prošlo tri hiljade stotinu devetnaest divljana“, rekao mu je lord kućeupravitelj. „Šezdeset talaca smo poslali u Morobdiju ili Kulu senki, pošto smo ih nahranili. Ed Tolet je poveo šest kola sa ženama nazad u Dugu mogilu. Ostali ostaju sa nama.“

„Ne zadugo“, obeća mu Džon. „Tormund namerava da svoj narod za dan ili dva povede u Hrastoštit. Uskoro će i ostali, čim odlučimo gde da ih smestimo.“

„Kako ti kažeš, lorde Snežni.“ Reči su zvučale ukočeno. Glas je govorio da Bouen Marš zna gde bi ih *on* smestio.

Zamak u koji se Džon vratio veoma se razlikovao od onoga iz koga je tog jutra pošao. Otkako ga je on znao, Crni zamak je bio mesto tišine i senki, gde se malobrojna družina ljudi u crnom kreće poput duhova između ruševina tvrđave koja je nekada bila dom desetini hiljada njihove braće. Sve se to promenilo. Svetla su sada sijala iz prozora u kojima Džon Snežni nikada ranije nije video svetlo. Čudni glasovi odjekivali su dvorištima, a slobodni narod je išao ledenim stazama koje su godinama poznavale samo crne čizme vrana. Pred starom kasarnom naišao je na desetak ljudi kako se grudvaju. *Igraju se, pomisli Džon zapanjeno, odrasli ljudi se igraju kao deca, grudvaju se kao nekada Bren i Arja, i Rob i ja pre njih.*

Arsenal Donala Nojija još je međutim bio mračan i tih, a Džonove odaje iznad hladne kovačnice još mračnije. Svejedno, čim je skinuo plašt Danel je provirio kroz vrata da najavi kako je Klidas doneo poruku.

„Pusti ga unutra.“ Džon upali žižak na žaru iz mangala, pa tri sveće na žišku.

Klidas uđe, ružičast i treptav, stežući pergament u jednoj mekanoj šaci. „S oproštenjem, lorde zapovedniče. Znam da si umoran, ali sam mislio da ovo želiš smesta da vidiš.“

„Dobro si postupio.“ Džon je čitao:

U Tvrdidomu, sa šest lađa. Besno more. Kos potonuo sa celom posadom, dva liska broda nasukana na Skejnu, Kandža pušta vodu. Ovde vrlo loše. Divljani jedu svoje mrtve. Mrtva stvorenja u šumi. Bravoski kapetani na svoje lađe primaju samo žene, decu. Veštica nas nazvala lovcima na robove. Pokušaj da se zauzme Olujna vrana odbijen, šestoro posade mrtvo, mnogo divljana. Ostalo

osam gavrana. Mrtva stvorenja u vodi. Šalji pomoć kopnom, more previše burno. S Kandže, rukom meštra Harmunija.

Koter Hridni je ispod ostavio svoj besni beleg.

„Je li nešto loše, moj gospodaru?“, upita Klidas.

„Prilično loše.“ *Mrtva stvorenja u šumi. Mrtva stvorenja u vodi. Ostalo samo šest brodova, od jedanaest koji su isplovili. Džon Snežni namršten smota pergament. Noć pada, pomisli, i sada moj rat počinje.*

ODBAČENI VITEZ

„Svi na kolena pred uzvišenim Hizdarom zo Lorakom, četrnaestim tog plemenitog imena, kraljem Mirina, izdankom Gisa, oktarhom Starog carstva, gospodarom Skahazadana, pratiocem Zmajeva i krvlju Harpije“ grmeo je najavljiivač. Glas mu je odjekivao preko mermernog poda i odzvanjao među stubovima.

Ser Baristan Selmi je zavukao šaku ispod nabora plašta i olabavio mač u koricama. U prisustvu kralja niko sem njegovih zaštitnika nije smeo da nosi oružje. Činilo se da on i dalje pripada među njih, bez obzira na to što su ga otpustili. Bar niko nije pokušao da mu oduzme mač.

Deneris Targarjen je volela da prima moliocce sa klupice od uglačanog abonosa, glatke i jednostavne, pokrivenne jastucima koje je ser Baristan našao da joj bude udobnije. Kralj Hizdar je klupu zamenio s dva velika prestola od pozlaćenog drveta, s visokim naslonima izrezbarenim u obliku zmaja. Kralj je sedeo na desnom prestolu, sa zlatnom krunom na glavi i draguljima optočenim žezlom u bleđoj ruci. Drugi presto i dalje je bio prazan.

Onaj važni presto, pomisli ser Baristan. Nikakva zmajaska stolica ne može da zameni zmaja, koliko god da je raskošno ukrašena.

Desno od dva prestola stajao je Džin Gogor, ljudeskara surovog, ožiljcima išaranog lica. Levo je bio Pegavi Mačor, s leopardovom kožom prebačenom preko jednog ramena. Iza njih Kostolomac Belakvo i hladnooki Kraz. *Sve prekaljene borci, pomisli Selmi, ali jedno je suočiti se s neprijateljem u areni, kada su ga najavile fanfare i bubnjevi, a drugo je otkriti skrivenog ubicu pre nego što stigne da zada udarac.*

Dan je bio mlad i svež, a on je ipak osećao umor do kostiju, kao da se čitave noći borio. Što je više stario, činilo se da mu treba sve manje sna. Dok je bio štitonoša, mogao je da spava deset sati pa da još zeva dok se tetura na dvorište za vežbu. Sa šest i trideset je shvatio da mu je pet sati sna noću više nego dovoljno. Sinoć jedva da je oka sklopio. Spavao je u maloj ćeliji pored kraljičinih odaja, koja je nekada bila namenjena robovima: nameštaj se sastojao od kreveta, nokšira i ormara za odeću, pa čak i stolice, poželi li da sedne. Na noćnom stočiću držao je voštanu sveću i mali kip Ratnika. Mada nije bio pobožan čovek, zbog kipića se osećao manje usamljen u tom čudnom tuđinskom gradu, i njemu se obratio u crnim časovima noći. *Zaštiti me od ovih sumnji koje me nagrízaju, molio se, i daj mi snage da uradim ono što je ispravno.* Ni molitva ni zora nisu mu doneli jasnoću ubeđenja.

Dvorana je bila prepuna, ali je Baristan Selmi najviše primetio lica kojih nije bilo: Misandei, Belvas, Sivi Crv, Ago, Jogo i Rakaro, Iri i Jiki, Dario Naharis. Na mestu Obrijane glave stajao je debeo čovek s oklopom ukrašenim mišićavim

torzom i lavljom maskom, kome su debele noge virile ispod suknje od kožnih kaiševa: Margaz zo Lorak, kraljev srodnik, novi zapovednik Bronzanih zveri. Selmi je prema njemu već osećao popriličan prezir. Znao je taj soj u Kraljevoj luci - ulizice prema nadređenima, grubijani prema podređenima, koliko slepi toliko hvalisavi i mnogo, premnogo umišljeni.

I Skahaz je možda u dvorani, shvatio je Selmi, a ono njegovo ružno lice skriva maska. Dvadeset Gvozdenih zveri stajalo je između stubova, a svetlost baklji presijavala se na uglačanoj bronzi njihovih maski. Obrijana glava je mogao da bude bilo ko od njih.

Dvorana je brujala od stotinu tihih glasova, koji su odjekivali između stubova i mermernog poda. Bio je to zloslutan zvuk, besan. Podsetio je Selmija na gnezdo stršljena čas pre nego što stršljeni izlete. Na licima u gomili video je bes, bol, sumnju, strah.

Jedva da je kraljev novi najavljiivač završio kada su nevolje počele. Jedna žena je zakukala zbog brata koji je stradao u Danzakovoj areni, druga zbog oštećene nosiljke. Neki debeli čovek strgao je zavoje da pokaže dvoru opečenu ruku, kožu koja se crvena još gnojila. A kada je čovek u plavo-zlatnom tokaru počeo da govori o Heroju Hargazu, neki oslobođenik ga je otpozadi gurnuo na pod. Šestorica Bronzanih zveri morala su da ih razdvoje i odvuku iz dvorane. *Lisica, soko, foka, skakavac, lav, žaba.* Selmi se pitao znače li maske nešto ljudima koji ih nose. Da li isti ljudi nose iste maske svakog dana, ili svakog jutra biraju nova lica?

„Tišina!“, preklinjao je Reznak mo Reznak. „Molim vas! Odgovoriću vam ako samo...“

„Je li to istina?“, viknu jedna oslobođenica. „Je li naša majka mrtva?“

„Ne, ne, ne“, kreštao je Reznak. „Kraljica Deneris će se vratiti u Mirin kada to odluči, u svem svom sjaju i veličanstvu. Do tog trenutka, njegova uzvišenost kralj Hizdar će...“

„Nije on meni kralj“, viknu neki oslobođenik.

Ljudi počеше da se guraju. „*Kraljica nije mrtva*“, izjavio je senešal. „Njeni krvorodnici su otišli preko Skahazadana da nađu veličanstvo i vrata je njenom voljenom gospodaru i vernim podanicima. Svaki ima desetoricu biranih jahača, a svaki ima tri hitra konja, da bi putovao brzo i daleko. Naći će kraljicu Deneris.“

Visok Gišanin u odori od brokata progovorio je sledeći, glasom zvonkim koliko i hladnim. Kralj Hizdar se promeškoltio na svom zmajskom prestolu, kamenog lica dok se svojski trudio da deluje zabrinuto ali ne i uznemireno. Ponovo je odgovorio njegov senešal.

Ser Baristan je pustio da mu Reznakov slatkorečivi govor izade na drugo uho. Godine provedene u Kraljevoj gardi odlično su ga naučile da sluša a da ne čuje, što je bilo posebno korisno kada govornik nameri da dokaže kako su reči uistinu vetar. Negde u dnu dvorane primetio je dornskog kraljevića i njegovu dvojicu pratilaca. *Nije trebalo da dođe. Martel ne shvata opasnost koja mu preti. Deneris*

mu je bila jedini prijatelj na dvoru, a sada je nema. Pitao se koliko oni shvataju od izgovorenog. Čak ni on nije uvek uspevao da sasvim razume giski jezik kojim su govorili robovlasnici, posebno kada su brzali.

Bar je princ Kventin pažljivo slušao. *Pravi sin svog oca.* Nizak i zdepast, neuglednog lica, delovao je kao pristojan momak, trezven, osećajan, odgovoran... ali ne i čovek zbog koga će ustreptati devojačko srce. A Deneris Targarjen, gde god da se nalazi, još je bila mlada devojka, kao što je sama tvrdila kada je želela da glumi nevinašce. Kao i svim dobrim kraljicama, narod joj je bio na prvom mestu - inače se nikada ne bi udala za Hizdara zo Loraka - ali je devojka u njoj svejedno čeznula za poezijom, strašću i smehom. *Ona želi vatru, a Dorna joj je poslala blato.*

Od blata može da se napravi oblog koji leči groznicu. U blato može da se poseje seme iz koga će izrasti usev kojim ćeš nahraniti decu. Blato može da te prehrani dok vatra može samo da te proguta, ali će budale, deca i mlade devojke uvek prvo izabrati vatru.

Iza princa je ser Džeris Drinkvoter nešto šaputao Ironvudu. Ser Džeris je bio sve što princ nije: visok, vitak i naočit, s otmenim pokretima mačevaoca, duhovit kao pravi dvorarin. Selmi nije sumnjao da je mnoga dornska devica prolazila prstima kroz tu od sunca posvetlelu kosu i poljubila taj izazivački osmeh na njegovim usnama. *Da je ovaj princ, sve bi možda bilo drugačije,* morao je da pomisli... ipak, u Drinkvoteru je bilo nečega malčice suviše prijatnog za njegov ukus. *Lažan novčić,* pomislio je stari vitez. I ranije je poznavao takve ljude.

Ono što je šaputao sigurno je bilo zabavno, pošto se njegov krupni ćelavi prijatelj iznenada nasmejao, dovoljno glasno da se i sam kralj okrene ka Dornjanima. Kada je ugledao princa, Hizdar zo Lorak se namrštio.

Ser Baristanu se to mrštenje nije dopalo. A kada je kralj pozvao bliže svog rođaka Margaza, pa mu nešto prošaputao na uho, dopalo mu se još i manje.

Nisam se zakleo na vernost Dorni, rekao je ser Baristan sebi. Ipak, Leuin Martel je bio njegov zakleti brat u ono doba kada su spone među kraljevim gardistima još bile snažne. *Princu Leuinu nisam mogao da pomognem na Trozupcu, ali mogu da pomognem njegovom sinovcu sada.* Martel je igrao u zmijarniku, a nije čak ni video zmije. Njegovo dalje prisustvo, pošto se Deneris dala drugome pred očima bogova i ljudi, izazvalo bi svakog muža, a Kventin više nije imao kraljicu da ga štiti od Hizdarovog gneva. *Mada...*

Pomisao ga je pogodila kao šamar. Kventin je odrastao na dornskim dvorovima. Zavere i otrovi nisu mu strani. A nije mu ni princ Leuin jedini stric. *On je rod Crvene Kobre.* Deneris je uzela drugog za supružnika, ali ako Hizdar umre, biće slobodna da se ponovo uda. *Je li moguće da je Obrijana glava grešio? Ko može reći da su skakavci bili namenjeni Deneris? To je bila kraljeva lična loža. Šta ako je zapravo on trebalo da bude žrtva?* Hizdarova smrt razorila bi krhki mir. Sinovi harpije nastavili bi da ubijaju, Junkajani bi nastavili opsadu. Deneris možda

ne bi imala boljeg izbora sem Kventina i njegovog bračnog ugovora.

Ser Baristan se još rvao sa tom sumnjom kada je čuo bat teških čizama kako se penju kamenim stepeništem na kraju dvorane. Stigli su Junkajani. Trojica mudrih gospodara predvodila su povorku iz Žutog grada, a svaki je imao i oružanu pratnju. Jedan robovlasnik bio je obučen u tamnocrveni svileni tokar sa zlatnim resama, drugi u prugasti sivoplavo-narandžasti, treći u kićeni grudni oklop s erotskim prizorima izrezbarenim u ahatu, žađu i sedefu. Najamnički kapetan Krvavobradi pratio ih je s kožnim džakom prebačenim preko jednog ogromnog ramena, krvoločnog i veselog lica.

Nema Odrpanog princa, primeti Selmi. Nema Mrkog Bena Plama. Ser Baristan je hladno odmerio Krvavobradog. *Daj mi samo neki povod da zaigramo, pa ćemo videti ko će se na kraju smeјati.*

Reznak mo Reznak se promigoljio napred. „Mudri gospodari, činite nam čast. Njegova svetost kralj Hizdar želi dobrodošlicu svojim prijateljima iz Junkaja. Koliko shvatamo...“

„Shvati ovo.“ Krvavobradi izvadi iz džaka odsečenu glavu pa je baci na senešala.

Reznak preplašeno kriknu i skoči u stranu. Glava odskoči iza njega, ostavljajući krvave mrlje na ljubičastom mermernom podu dok se kotrljala, i na kraju stala u podnožju zmajskog prestola kralja Hizdara. U čitavoj dvorani Bronzane zveri oboriše koplja. Džin Gogor tromo zakorači napred i stade ispred kraljevog prestola, a Pegavi Mačor i Kraz stadoše s obe njegove strane da naprave živi zid.

Krvavobradi se nasmeja. „Mrtav je. Ne ujeda.“

Oprezno, krajnje oprezno, senešal priđe glavi pa je pažljivo diže za kosu. „Admiral Groleo.“

Ser Baristan pogleda ka prestolu. Služio je tolikim kraljevima, mogao je da zamisli kako bi svaki od njih odgovorio na ovakav izazov. Eris bi užasnut ustuknuo, verovatno bi se posekao na bodlje Gvođenog prestola, pa bi zaurlao na svoje mačevaoce da iseku Junkajane na komade. Robert bi zaurlao da mu donesu buzdovan, pa da vrati Krvavobradom milo za drago. Čak i Džeheris, koga su mnogi smatrali za slabog, naredio bi hapšenje Krvavobradog i junkajskih robovlasnika.

Hizdar je nepokretno sedeo, začaran čovek. Reznak je stavio glavu na satenski jastuk pred kraljevim nogama, pa je šmugnuo, usta zgađeno iskrivljenih. Ser Baristan je osećao senešalov snažni cvetni parfem s razdaljine od nekoliko koraka.

Mrtvac je prekorno zurio. Brada mu je bila smeđa od skorene krvi, ali mu je crveno još kapalo iz vrata. Sudeći po izgledu, bilo je potrebno nekoliko udaraca da mu odvoji glavu od tela. U dnu dvorane, molioci su počinjali da se razilaze. Jedna bronzana zver je strgnuo masku i počeo da bljuje doručak.

Baristanu Selmiju odsečene glave nisu bile ništa novo. Ova, međutim... on je pola sveta preplovio sa starim moreplovcem, od Pentosa za Kart pa ponovo nazad u Astapor. *Groleo je bio dobar čovek. Nije zaslužio ovakav kraj. Želeo je jedino*

da se vrati kući. Vitez je napeo mišiće i čekao.

„Ovo“, reče kralj Hizdar naposletku, „ovo nije... nismo zadovoljni, ovo... šta ovo znači... ovo...“

Robovlasnik u tamnocrvenom tokaru izvadi pergament. „Imam čast da prenesem ovu poruku veća gospodara.“ Odmotao je svitak. „Ovde je zapisano: *Sedmoro je ušlo u Mirin da potpiše mirovni ugovor i prisustvuje slavljeničkim igrama u Daznakovoj areni. Kao jemstvo njihove bezbednosti, predato nam je sedmoro talaca. Žuti grad oplakuje svog plemenitog sina Jurkaza zo Junzaka, koji je svirepo stradao kao gost Mirina. Krv se mora platiti krvlju.*“

Groleo je u Pentosu imao ženu. Decu, unuke. *Zašto baš njega, od svih talaca?* Jogo, Junak i Dario Naharis zapovedali su ratnicima, ali je Groleo bio admiral bez flote. *Jesu li vukli slamke ili su smatrali da je nama Groleo najbezvredniji, da su najmanji izgledi da njegova smrt izazove odmazdu?*, upitao se vitez... Takva pitanja bilo je lakše postaviti nego na njih odgovarati. *Nemam ja veštinu da razmrsim takve čvorove.*

„Veličanstvo“, viknu ser Baristan. „Ako ti je po volji da se prisetiš, plemeniti Jurkaz je stradao nesrećnim slučajem. Spotakao se na stepeništu dok je pokušavao da pobegne od zmaja, pa su ga izgazili sopstveni robovi. Ili mu je srce prepuklo od strave. Bio je star.“

„Ko je taj što progovara bez kraljeve dozvole?“, upita junkajski plemić u prugastom tokaru, sitan čovek uvučene brade i prevelikih zuba. Podsećao je Selmija na zeca. „Moraju li junkajski plemići da slušaju brbljanje stražara?“ Zatresao je biserima koji su mu obrublivali tokar.

Hizdar zo Lorak kao da nije mogao da odvoji pogled od glave. Tek kada mu je Reznak nešto šapnuo na uho konačno je došao k sebi. „Jurkaz zo Junzak vam je bio vrhovni zapovednik“, rekao je. „Ko od vas sada govori u ime Junkajja?“

„Svi mi“, odgovori zec. „Veće gospodara.“

Kralj Hizdar nađe u sebi nešto čvrstine. „Onda ste svi vi odgovorni za ovaj prekršaj našeg mira.“

Odgovorio mu je Junkajanin u oklopu. „Naš mir nije prekršen. Krv se plaća krvlju, život životom. Da prikažemo dobre namere, vraćamo vam troje talaca.“ Gvozdeni stroj se iza njega razdvoji. Troje Mirinjana prođe napred, stežući tokare - dve žene i muškarac.

„Sestro“, reče Hizdar zo Lorak ukočeno. „Rođaci.“ Mahnuo je ka krvavoj glavi. „Sklonite nam ovo s očiju.“

„Admiral je bio čovek mora“, podsetio ga je ser Baristan. „Možda uzvišenost želi da zatraži od Junkajana povraćaj njegovog tela, da ga sahranimo na pučini?“

Plemić zečjih zuba odmahnu rukom. „Ako je svetlosti po volji, to će se desiti. Kao znak našeg poštovanja.“

Reznak mo Reznak se glasno nakašlja. „Nije mi namera da vas uvredim, ali mi

se svejedno čini da je njena uzvišenost kraljica Deneris dala... ah... sedmoro talaca. Preostala trojica...“

„Oni su i dalje naši gosti“, izjavi junkajski plemić u oklopu, „sve dok se zmajevi ne unište.“

U dvorani zavlada muk. Onda se začu žagor, prošaptane kletve, prošaptane molitve, stršljeni koji se bude u košnici. „Zmajevi...“ reče kralj Hizdar.

„...zmajevi su čudovišta, kao što su svi videli u Daznakovoj areni. Istinski mir nije moguć dok su oni živi.“

Reznak odgovori: „Njena uzvišenost kraljica Deneris je majka zmajeva. Samo ona može...“

Krvavobradi ga prezrivo prekide. „Nje nema. Ispečena i pojedena. Korov joj raste kroz razbijenu lobanju.“

Te reči dočeka huk. Neki počеше da viču i kunu. Drugi da udaraju nogama i zvižde u znak odobravanja. Bronzane zveri su morale da udaraju kopljima po podu pre nego što je u dvorani ponovo zavladała tišina.

Ser Baristan ni trena nije odvajao pogled od Krvavobradog. *Došao je da pohara grad, a zbog Hizdarovog mira je ostao bez plena. Uradiće sve što može da izazove krvoproliće.*

Hizdar zo Lorak polako ustade sa zmajskog prestola. „Moram da se posavetujem s većem. Dvor je raspušten.“

„Svi na kolena pred uzvišenim Hizdarom zo Lorakom, četrnaestim tog plemenitog imena, kraljem Mirina, izdankom Gisa, oktarhorn Starog carstva, gospodarom Skahazadana, pratiocem Zmajeva i krvlju Harpije“, viknu najavljiivač. Bronzane zveri izadoše iza stubova i postrojiše se, pa počеше polako u korak da napreduju, potiskujući molioce iz dvorane.

Dornjani nisu morali da odu daleko kao većina. Kao što dolikuje njegovom ugledu i poreklu, Kventin Martel je dobio odaje unutar Velike piramide, dva nivoa niže - lepo ukrašeni niz soba sa sopstvenim nužnikom i terasom. Možda su se zato njegovi pratioci malo duže zadržali, čekajući da prođe gužva pre nego što pođu ka stepenicama.

Ser Baristan ih je zamišljeno posmatrao. *Šta bi Deneris želela?*, upitao se. Mislio je da zna. Stari vitez pređe dvoranu, dok mu je dugački beli plašt vijorio iza leđa. Sustigao je Dornjane na vrhu stepenica. „Na dvoru tvog oca nikada nije ovako živahno“, čuo je Drinkvotera kako se šali.

„Prinče Kventine“, viknu Selmi. „Smem li te zamoliti da porazgovaramo?“

Kventin Martel se okrenu. „Ser Baristane. Naravno. Moje odaje su na nižem spratu.“

Ne. „Nije moje da te savetujem, prinče Kventine... ali da sam na tvom mestu, ne bih se vratio u te odaje. Ti i tvoji prijatelji trebalo bi da siđete stepenicama i odete.“

Princ Kventin se zagledao. „Da izađemo iz piramide?“

„Da odete iz grada. Da se vratite u Dornu.“

Dornjani se zgledaše. „Oružje i oklopi su nam u sobama“, reče Džeris Drinkvoter. „Da ne spominjemo većinu preostalog novca.“

„Mačevi mogu da se zamene“, reče ser Baristan. „Ja vam mogu obezbediti dovoljno novca za put nazad u Dornu. Prinče Kventine, kralj te je danas primetio. Namrštio se.“

Džeris Drinkvoter se nasmeja. „Zar treba da se plašimo Hizdara zo Loraka? Malopre si ga video. Drhtao je pred Junkajanima. Poslali su mu *glavu*, a on ni prstom nije mrdnuo.“

Kventin Martel klimnu glavom kao da se slaže. „Vladar uvek treba da razmisli pre nego što deluje. Ovaj kralj... ne znam šta o njemu da mislim. Kraljica me je takođe upozorila na njega, tako je, ali...“

„Upozorila te je?“ Selmi se namršti. „Zašto si još ovde?“

Princ Kventin pocrvene. „Bračni ugovor...“

„Bračni ugovor su sklopila dva pokojnika i u njemu se nijednom rečju ne spominjete ni kraljica ni ti. U njemu je ruka tvoje sestre obećana kraljičinom bratu, još jednom pokojniku. Bezvredan je. Dok se nisi ovde pojavio, veličanstvo nije bilo svesno njegovog postojanja. Tvoj otac dobro čuva tajne, prinče Kventine. Predobro, bojim se. Da je kraljica znala za taj savez u Kartu, možda nikada ne bi skrenula u Zaliv trgovaca robljem, ali ste vi stigli prekasno. Ne želim da vam sipam so na rane, ali veličanstvo ima novog muža i starog ljubavnika, i čini se da obojicu bira pre tebe.“

Srdžba blesnu u prinčevim tamnim očima. „Taj giski gospodičić nije dostojan pratilac za kraljicu Sedam kraljevstava.“

„Nije na tebi da sudiš o tome.“ Ser Baristan zastade, pitajući se je li već rekao previše. *Ne. Reci mu i ostalo.* „Onog dana u Danzakovoj areni deo hrane u kraljevskoj loži bio je otrovan. Bila je puka slučajnost što ju je Snažni Belvas svu pojeo. Plave milosti kažu da ga je spasao samo njegov stas i nesvakidašnja snaga, ali se svejedno jedva izvukao. Još može da umre.“

Neverica je bila očigledna na licu princa Kventina. „Otrov... namenjen Deneris?“

„Njoj ili Hizdaru. Možda oboma. Loža je ipak bila njegova. Veličanstvo je sve uredilo. Ako je otrov njegovo delo... pa, trebace mu žrtveno jagnje. Ko će bolje poslužiti nego takmac iz daleke zemlje koji na dvoru nema saveznika? Ko bolje od udvarača koga je kraljica odbila?“

Kventin Martel preblede. „Ja? Ja nikad ne bih... ne misliš valjda da sam ja imao nešto s...“

To je istina, ili je on majstor lakrdijaš. „Neko drugi možda hoće“, reče ser Baristan. „Tvoj stric je bio Crvena Kobra. A imaš jake razloge da želiš smrt kralja Hizdara.“

„Imaju ih i drugi“, ubaci Džeris Drinkvoter. „Naharis, pre svih. Kraljičin...“

„Kraljičin ljubavnik“, dovrši ser Baristan, pre nego što je dornski vitez mogao da izgovori nešto čime bi okaljao kraljičinu čast. „Tako se to zove dole u Dorni, zar ne?“ Nije sačekao odgovor. „Princ Leuin je bio moj zakleti brat. U te dane je među Kraljevskom gardom bilo malo tajni. Znam da je on držao ljubavnicu. Smatrao je da u tome nema ničeg sramotnog.“

„Ne“, reče Kventin crven u licu, „ali...“

„Dario bi ubio Hizdara a da ne trepne, samo kada bi se usudio“, nastavi ser Baristan. „Ali ne otrovom. Nikada. A Dario u svakom slučaju i nije bio ovde. Hizdar bi voleo njega da optuži za skakavce, svejedno... ali će Olujne vrane možda još zatrebati kralju, a izgubiće ih ako bude delovao kao saučesnik u smrti njihovog kapetana. Ne, moj prinče. Ako veličanstvu zatreba trovač, opredeliće se za tebe.“ Rekao je sve što se usuđivao. Za koji dan, ako im se bogovi osmehnu, Hizdar zo Lorak više neće vladati Mirinom... ali nijednom bogu neće služiti ako princ Kventin bude uhvaćen u krvoproliću koje se sprema. „Ako moraš da ostaneš u Mirinu, najbolje je da se kloniš dvora i nadaš da će te Hizdar zaboraviti“, završio je ser Baristan, „ali bi plovidba za Volantis bila mudrija, moj prinče. Šta god da odlučiš, ja ti želim dobro.“

Pre nego što je prešao tri koraka, Kventin Martel ga dozva. „Zvali su te Baristan Hrabri.“

„Neki me tako zovu.“ Selmi je to ime stekao kada je bio desetogodišnjak, novopečeni štitonoša, a ipak toliko tašt, gord i budalast da je uvrteo sebi u glavu kako se može boriti s iskusnim i dokazanim vitezovima. Zato je pozajmio ratnog konja i nešto oklopa iz oružnice lorda Donderiona pa se prijavio na turnir u Crnobranu kao tajanstveni vitez. *Čak se i najavljiivač smejaio. Ruke su mi bile tako tanke da sam jedva uspevao da ne zaorem polje kada sam oborio koplje.* Lord Donderion bi i te kako bio u pravu da ga je svukao s konja i isprašio mu tur, ali se Princ od Vilinih konjica sažalio na smušenog dečaka u sklepanom oklopu pa mu je ukazao poštovanje i prihvatio izazov. Dovoljan je bio samo jedan prolaz. Posle mu je princ Dankan pomogao da ustane i skine kacigu. „Dečak“, obznanio je gomili. „Hrabar dečak.“ *Pre pedeset tri godine. Koliko još ima živih ljudi koji su tog dana bili u Crnobranu?*

„Kako misliš da će mene zvati ako se vratim u Dornu bez Deneris?“ upita princ Kventin. „Kventin Oprezni? Kventin Kukavica? Kventin Zec?“ *Princ koji je zakasnio*, pomisli stari vitez, ali ako je vitez kraljeve garde jedno naučio u životu, naučio je da pazi šta priča. „Kventin Mudri“, predložio je. I nadao se da je to istina.

RAZOČARANI UDVARAČ

Gotovo da je stigao čas duhova kada se ser Džeris Drinkvoter vratio u piramidu da javi kako su našli Mahunu, Uču i Starog Bila Kosku u jednoj od gorih mirinskih jazbina gde piju žuto vino i gledaju robove kako se ubijaju golim rukama i zašiljenim zubima.

„Mahuna je potegao nož i predložio opkladu da vidimo imaju li dezerteri trbuh pun žute sluzi“, saopštio je ser Džeris, „pa sam mu bacio zmaja i pitao hoće li žuto zlato moći da posluži. Zagrizao je novčić i upitao šta želim da kupim. Kada sam mu rekao, sklonio je nož i pitao jesam li pijan ili lud.“

„Neka misli šta hoće, pod uslovom da prenese poruku“, reče Kventin.

„Toliko će uraditi. Kladam se da će Krpa i na sastanak doći, makar samo da bi naredio Lepoj Meris da ti iščupa džigericu i isprži je na luku. Trebalo bi da poslušamo Selmija. Kada Baristan Hrabri kaže da je vreme za beg, mudar čovek počne da šnira čizme. Trebalo bi da nađemo lađu za Volantis dok je luka još otvorena.“

Od samog spominjanja plovidbe ser Arčibaldu pozeleneše obrazi. „Ne još brodova. Radije ću cupkati do Volantisa na jednoj nozi.“

Volantis, pomisli Kventin. Onda Lis, onda kuća. Istim putem kojim sam došao, praznih šaka. Tri hrabra čoveka poginula uzalud.

Bilo bi lepo ponovo videti Zelenkrv, otići u Sunčevo koplje i Vodene vrtove i disati čisti sveži planinski vazduh Gvozdenluga umesto vrelih, vlažnih, prljavih isparenja Zaliva. Otac ga neće ukoriti ni rečju, Kventin je to znao, ali će mu se razočaranje videti u očima. Sestra će biti prezriva, Peščane zmije će mu se rugati osmesima oštrim kao mačevi, a lord Ironvud, njegov drugi otac, koji je poslao svog rođenog sina da mu pomogne na putu..

„Neću vas ovde zadržavati“, rekao je Kventin drugovima. „Moj otac je meni poverio zadatak, a ne vama. Idite kući ako hoćete. Kopnom ili morem, svejedno. Ja ostajem.“

Ljudeskara slegnu ramenima. „Onda ostajemo i Drink i ja.“

Sledeće noći se Denzo D'an pojavio na vratima princa Kventina da pregovara o uslovima. „Naći će se s tobom sutra, na pijaci začina. Traži vrata obeležena ljubičastim lotosom. Zakucaj dvaput i kaži sloboda.“

„Dogovoreno“, reče Kventin. „Arč i Džeris će biti sa mnom. On može takođe da povede dva čoveka. Ne više.“

„Ako je po volji mom princu.“ Reči su bile sasvim učtive, ali je iz Denzovog glasa izbijala zloba, a oči ratnika-pesnika sijale su od poruge. „Dođi u suton. I pazi da te ne prate.“

Dornjani su izašli iz Velike piramide sat pre zalaska sunca, za slučaj da negde pogrešno skrenu ili da ne uspeju odmah da nađu ljubičasti lotos. Kventin i Džeris

su pripasali mačeve. Ljudeskara je prebacio ratni čekić preko širokih ramena.

„Još nije prekasno da se okanemo ove ludosti“, rekao je Džeris dok su išli jednom smrdljivom uličicom ka staroj pijaci začina. Vazduh je smrdeo na mokraču, a pred sobom su čuli čegrtanje točkove mrtvačkih kola. „Stari Bil Koska je govorio kako Lepa Meris ume da produži čoveku smrt na mesec dana. Mi smo ih *slagali*, Kvente. Iskoristili ih da dođemo ovamo, pa onda prešli Olujnim vranama.“

„Kao što nam je bilo naređeno.“

„Odrpanac nije nameravao da to uradimo zaista“, ubacio je ljudeskara. „Njegovi drugi momci, ser Orson i Dik Stro, Hangerford, Vil iz Šume, eno ih svi dole u tamnici zahvaljujući nama. Naši postupci mu se nikako neće dopasti.“

„Neće“, reče princ Kventin, „ali on voli zlato.“

Džeris se nasmeja. „Onda šteta što ga uopšte nemamo. Veruješ li ti u ovaj mir, Kvente? Ja ne. Pola grada zove zmajoubicu junakom, a druga polovina psuje i besni kada mu se spomene ime.“

„Harzu“, reče ljudeskara.

Kventin se namršti. „Zove se Hargaz.“

„Hizdar, Hamzam, Hagnag, kakve veze ima? Ja ih sve zovem Harzu. Nije on bio zmajoubica. Postigao je samo da ga zmaj reš ispeče.“

„Bio je hrabar.“ *Da li bih ja imao hrabrosti da se suočim s tim čudovištem naoružan samo kopljem?*

„Hrabro je poginuo, hoćeš da kažeš.“

„Poginuo je vrišteći“, reče Arč.

Džeris spusti ruku Kventinu na rame. „Čak i da se kraljica vrati, i dalje će biti udata.“

„Neće ako malo kucnem kralja Harzua ovim čekićem“, predloži ljudeskara.

„Hizdara“, reče Kventin. „Zove se Hizdar.“

„Jednom li ga kucnem više nikog neće biti briga kako se zvao“, rece Arč.

Oni ne shvataju. Njegovi prijatelji su potpuno izgubili iz vida šta je njihov istinski cilj ovde. *Put vodi preko nje, a ne do nje. Deneris je sredstvo do cilja, a ne sam cilj.* „Zmaj ima tri glave“, rekla mi je. 'Moj brak ne mora biti kraj svih tvojih nada', rekla je. 'Znam zašto si ovde. Zbog vatre i krvi.' Ja u sebi imam targarjenske krvi, to znate. Svoje poreklo mogu da pratim od...“

„Jebe se meni više za tvoje poreklo“, reče Džeris. „Zmajeve neće biti briga za tvoju krv, osim možda kakav joj je ukus. Zmaja ne možeš ukrotiti istorijskim knjigama. Oni su čudovišta, a ne učenjaci. Kvente, da li ti zaista želiš ovo da uradiš?“

„Moram ovo da uradim. Za Dornu. Za svog oca. Za Klitasa, Vila i meštra Kedrija.“

„Oni su mrtvi“, reče Džeris. „Nije ih briga.“

„Svi su mrtvi“, složi se Kventin. „A zašto? Da bih ja došao ovamo, da bih se

venčao sa zmajskom kraljicom. Klitas je to nazvao veličanstvenom pustolovinom. Putevi zloduha i olujna mora, a na kraju najlepša žena na svetu. Priča da je pripovedamo unucima. Ali Klitas nikada neće imati dece, osim ako nije ostavio kopile onoj devojčuri iz krčme koja mu se dopala. Vil se nikada neće oženiti. Njihova smrt morala bi da ima nekog smisla.“

Džeris pokaza leš naslonjen na cigleni zid, okružen rojem sjajnih zelenih muva. „Je li njegova smrt imala neki smisao?“

Kventin s gađenjem pogleda telo. „On je umro od proliva. Ne primiči mu se.“ Bleda kobila je ušla unutar gradskih zidina. Nije ni čudo da su ulice bile tako puste. „Neokaljani će poslati mrtvačka kola po njega.“

„Sigurno. Ali nisam te to pitao. Ljudski život ima smisla, ne čovekova smrt. I ja sam voleo Vila i Klitasa, ali nam ih ovo neće vratiti. Ovo je, Kvente, greška. Najamnicima ne možeš da veruješ.“

„Oni su ljudi kao i svi drugi. Žele zlato, slavu, moć. Samo u to verujem.“ *U to i u svoju sudbinu. Ja sam princ od Dorne i krv zmajeva teče mojim venama.*

Kada su našli ljubičasti lotos naslikan na oljuštenim drvenim vratima niske ciglene izbe koja je čučala usred reda istih izbi, u senci velike žuto-zelene piramide Razdara, sunce je već potonulo iza gradskog zida. Kventin zakuca dvaput, kao što su mu naložili. Grub glas odgovori kroz vrata, režeći nešto nerazumljivo na mešanskom jeziku Zaliva, ružnom spoju starogiskog i visokovalirijskog. Princ odgovori istim jezikom. „Sloboda.“

Vrata se otvoriše. Džeris uđe prvi, iz predostrožnosti, Kventin odmah iza njega, a ljudeskara na začelju. Unutra je vazduh bio mutan od plavičastog dima, čiji prijatni miris nije mogao sasvim da sakrije smrad mokraće, kiselog vina i trulog mesa. Prostor je bio mnogo veći nego što je izgledao spolja, pružao se levo i desno u susedne izbe. Ono što je s ulice izgledalo kao desetina zgrada, unutra se pretvorilo u jednu veliku dvoranu.

U to doba je kuća bila poluprazna. Nekoliko gostiju uputilo je Dornjanima pogled pun dosade, neprijateljstva ili znatiželje. Ostali su se okupili oko jame na daljem kraju, gde su dva gola čoveka bola jedan drugog noževima dok su ih posmatrači bodrili.

Kventin nije video ni traga od ljudi sa kojima su došli da se nađu. Onda se vrata koja ranije nije primetio naglo otvoriše i pojavi se starica, smežurano stvorenje u tamnocrvenom tokaru obrubljenom sićušnim zlatnim lobanjama. Koža joj je bila bela kao kobilje mleko, kosa tako retka da se providelo teme. „Dorna“, rekla je, „ja biti Zarina. Ljubičasti lotus. Idi ovde dole, nađeš ih.“ Pridržala je vrata i pokazala im da prođu.

Iza se nalazilo drveno stepenište, strmo i zavojito. Ovog puta je ljudeskara pošao prvi a Džeris im čuvao leđa, s princom u sredini. *Podrum ispod podruma.* Put dole bio je dugačak, i toliko taman da je Kventin morao da pipa put prstima da se ne saplete. Negde pri kraju ser Arčibald isuka bodež.

Izašli su u ciglama ozidanu prostoriju, triput veću od jazbine u prizemlju. Ogromna drvena burad redala su se uz zidove dokle god je princ video. Crveni fenjer visio je na kuki odmah pored vrata, a masna crna sveća treperila je na preturenom burencetu koje je služilo kao sto. To je bilo jedino svetlo.

Kago Ubica Leša šetkao je pored vinskih buradi, a crni arak visio mu je o boku. Lepa Meris stajala je sa samostrelom u naručju i očima hladnim mrtvim kao dva siva kamena. Denzo Dan zabravio je vrata pošto su Dornjani ušli, pa je stao ispred njih, s rukama prekrštenim na grudima.

Ima ih jedan više, pomisli Kventin.

Sam Odrpani princ sedeo je za stolom i držao čašu vina. Na žutoj svetlosti sveće njegova srebrnasta kosa činila se gotovo zlatna, mada su kese pod očima bile naglašene i velike kao bisage. Na sebi je imao smeđi vuneni putnički ogrtač, a ispod je sijala srebrnasta verižnjača. Da li to nagoveštava izdajstvo ili je prosta predostrožnost? *Stari najamnik je oprezan najamnik.* Kventin priđe njegovom stolu. „Moj gospodar. Izgledaš drugačije bez plašta.“

„Mog odrpanog ukrasa?“ Pentošanin slegnu ramenima. „Bedna stvar... a ipak te krpe ispunjavaju moje neprijatelje strahom, a u bici pogled na moje rite kako vijore na vetru hrabri moje ljude više od svakog barjaka. Kad hoću da se krećem neprimećeno, samo ga skinem pa postanem jednostavan i neupadljiv.“ Mahnuo je ka klupi preko puta. „Sedite. Koliko shvatam, ti si princ. Šteta što to nisam znao. Hoćete da pijete? Zarina nudi i hranu. Hleb joj je bajat a čorba neizreciva. Mast i so, sa zrcem ili dva mesa. Pseće je kaže, ali ja mislim da je verovatnije pacovsko. Mada, neće vas ubiti. Otkrio sam da čovek mora da se pazi samo kada je hrana primamljiva. Trovači bez izuzetka biraju najlepša jela.“

„Doveo si tri čoveka“, primeti ser Džeris, s oštricom u glasu. „Dogovorili smo se da budu po dvojica.“

„Meris je žensko. Meris, dušo, otkopčaj košulju, pokaži mu.“

„To neće biti potrebno“, reče Kventin. Ako su priče koje je čuo istinite, ispod te košulje Lepa Meris ima samo ožiljke koje su joj ostavili ljudi koji su joj odsekli grudi. „Meris je žena, slažem se. Ipak si iskrivio ono što smo se dogovorili.“

„Odrpan i kriv, pravi sam zlikovac. Tri prema dva i nije neka prednost, moram da priznam, ali se ipak nešto računa. Na ovom svetu, Čovek mora da nauči da grabi sve darove koje mu bogovi pošalju. To je nauk koji sam skupo platio. Nudim vam ga kao znak svojih dobrih namera.“ Ponovo je pokazao na stolicu. „Sedi i reci zbog čega si došao. Obećavam da te neću ubiti dok te ne saslušam. To je najmanje što mogu da uradim, kao princ prema princu. Kventin, je li tako?“

„Kventin od kuće Martela.“

„Žaba ti bolje stoji. Nemam običaj da pijem sa lažovima i dezenterima, ali si mi ti probudio znatiželju.“

Kventin sede. *Jedna pogrešna reč, i ovo se očas posla može pretvoriti u krvoproliće.* „Molim da nam oprostiš zbog zablude u koju smo te doveli. Jedini

brodovi koji su plovili za Zaliv bili su oni unajmljeni da vas odvedu u rat.“

Odrpani princ slegnu ramenima. „Svaki izdajnik ima svoju priču. Ti nisi prvi koji mi se zakleo, uzeo moj novac i pobjegao. Svi su oni imali *razloge*. 'Moj mali sin je bolestan', ili 'Žena mi nabija rogove', ili 'Drugi ljudi u četi me teraju da im ga sisam'. Taj poslednji je bio divan momak, ali mu nisam oprostio dezerterstvo. Jedan tip mi je rekao da je naša hrana tako grozna da je morao da pobjegne pre nego što se razboli, pa sam mu odsekao stopalo, ispekao ga i naterao ga da ga pojede. Onda sam ga proglasio za logorskog kuvara. Ishrana u četi se primetno poboljšala, a kada mu je ugovor istekao potpisao je novi. Vi ste međutim nešto drugo. Nekoliko mojih najboljih ljudi bačeno je u kraljičine tamnice zahvaljujući tom tvom lažljivom jeziku, a sumnjam da uopšte umeš da kuvaš.“

„Ja sam princ od Dorne“, reče Kventin. „Imao sam dužnost prema svom ocu i svom narodu. Postojao je tajni bračni ugovor.“

„Čuo sam. A kada je srebrna kraljica videla tvoj papirić, pala ti je u naručje, da?“

„Ne“, reče Lepa Meris.

„Ne? O, sećam se. Nevesta ti je odletela na zmaju. Pa, kada se vrati, ne zaboravi da nas pozoveš u svatove. Ljudi iz čete bi voleli da ti nazdrave, a ja volim vesteroske svadbe. Posebno onaj deo pred odlazak u postelju, samo... o, čekaj...“ Okrenuo se Denzu D'anu. „Denzo, zar mi ne reče ti da se zmajaska kraljica udala za nekog Gišanina.“

„Za mirinskog plemića. Bogatog.“

Odrpani princ se okrenu nazad ka Kventinu. „Je li moguće da je to istina? Sigurno nije. Šta bi s tvojim bračnim ugovorom?“

„Nasmejala mu se“, reče Lepa Meris.

Deneris se nije nasmejala. Ostatak Mirina ga možda doživljava kao nešto zabavno i neobično, poput onog izgnanog Letnjeostrvljanina koga je kralj Robert držao u Kraljevoj luci, ali je kraljica uvek blago s njim razgovarala. „Zakasnili smo“, reče Kventin.

„Šteta što niste ranije dezertirali.“ Odrpani Princ otpi vino. „Dakle... nema venčanja za princa Žabu. Zato si mi doskakutao nazad? Jesu li moja tri hrabra dornska momčića rešila da ispune svoj ugovor?“

„Ne.“

„Baš nezgodno.“

„Jurkaz zo Junzak je mrtav.“

„Prastara vest. Gledao sam ga kako umire. Nesrećnik je video zmaja i sapleo se u bekstvu. Onda ga je nagazilo hiljadu njegovih najboljih prijatelja. Žuti grad se bez sumnje guši u suzama. Pozvao si me ovamo da nazdravimo uspomeni na njega?“

„Ne. Jesu li Junkajani izabrali novog zapovednika?“

„Veće gospodara ne uspeva da se dogovori. Jezan zo Kagaz je imao najsnažniju

podršku, ali je sada i on umro. Mudri gospodari se smenjuju na mestu vrhovnog zapovednika. Danas je naš vođa onaj koga su vaši prijatelji iz redova obične vojske prozvali Pijani zavojevač. Sutra će biti lord Podvoljak.“

„Zec“, reče Meris. „Podvoljak je bio juče.“

„U pravu si, dušice moja. Naši junkajski prijatelji su nam vrlo ljubazno doneli grafikon. Moram se truditi da ga marljivije proučavam.“

„Jurkaz zo Junzak je bio čovek koji vas je unajmio.“

„On je potpisao naš ugovor u ime svog grada. Tačno.“

„Mirin i Junkaj su sklopili mir. Opsada treba da se prekine, vojske da se raspuste. Neće biti bitke, neće biti krvoprolića, neće biti grada da se pohara i opljačka.“

„Život je pun razočarenja.“

„Šta misliš, koliko će dugo još Junkajani nastaviti da plaćaju četiri slobodne čete?“

Odrpani princ otpi gutljaj vina pa reče: „Nezgodno pitanje. Ali takav je život nas ljudi iz slobodnih četa. Jedan rat se okonča, drugi počne. Srećom, neko se uvek negde bori protiv nekoga. Možda baš ovde. Dok mi sedimo i pijemo, Krvavobradi huška naše junkajske prijatelje da kralju Hizdaru odnesu još jednu glavu. Oslobođenici i robovlasnici merkaju grla jedni drugima i oštre noževe, Sinovi harpije kuju planove u svojim piramidama, bleđa kobila jednako jaše i roba i gospodara, naši prijatelji iz Žutog grada pogledavaju preko mora, a negde u moru trave zmaj gricka nežno meso Deneris Targarjen. Ko noćas vlada Mirinom? Ko će njime vladati sutra?“ Pentošanin slegnu ramenima. „Samo sam u jedno siguran. Nekome će trebati naši mačevi.“

„Meni trebaju ti mačevi. Dorna će vas unajmiti.“

Odrpani princ pogleda Lepu Meris. „Ova žaba bogami ima petlju. Moram li da ga podsetim? Dragi moj prinče, poslednjim ugovorom koji smo potpisali ti si obrisao svoje rumeno dupence.“

„Platiću dvostruko više nego što vas plaćaju Junkajani.“

„I to ćeš platiti u zlatu, po potpisivanju ugovora, je li tako?“

„Platiću ti deo kada stignemo u Volantis, ostatak pošto se vratim u Sunčevo koplje. Kada smo pošli na put poneli smo zlato sa sobom, ali bi ga bilo teško kriti pošto smo stupili u tvoju četu, pa smo ga ostavili u banci. Mogu da ti pokažem hartije.“

„Ah. Hartije. Ali platićeš nam *dvostruko*.“

„Dvostruko hartija“, reče Lepa Meris.

„Ostatak ćete dobiti u Dorni“, bio je uporan Kventin. „Moj otac je častan čovek. Ako ja udarim svoj pečat na sporazum, on će ispuniti uslove. Imate moju reč.“

Odrpani princ dovrši vino, okrenu čašu naopačke pa je spusti između njih. „Dakle. Da vidim jesam li shvatio. Dokazani lažov i krivokletnik želi da sklopi

ugovor sa nama i plati nam obećanjima. A za koje usluge? Pitam se. Treba li moji Vetrom razvevani da razbiju Junkajane i poharaju Žuti grad? Da pobede dotrački kalasar na bojnem polju? Da te otprate kući ocu? Ili ćeš biti zadovoljan ako ti isporučimo kraljicu Deneris u krevet, vlažnu i spremnu? Reci mi iskreno, prinče Žabo. Šta želiš od mene i mojih?“

„Morate mi pomoći da ukradem zmaja.“

Kago Ubica Leša se zasmeljulji. Lepa Meris iskrivi usnu u poluosmehu. Denzo D’an zviznu.

Odrpani Princ se naslonio i rekao: „Dvostruko nije dovoljno za zmajeve, kraljevčiču. Čak bi i žaba trebalo to da zna. Zmajeви su skupi. A ljudi koji plaćaju obećanjima trebalo bi da imaju pameti bar da obećaju više.“

„Ako želiš da utrostručim..“

„Ono što ja želim“, reče Odrpani princ, „jeste Pentos.“

PONOVO ROĐENI GRIFON

Prvo je poslao strelce.

Crni Balak je zapovedao s hiljadu lukova. Džon Konington je u mladosti baš kao i većina vitezova prezirao strelce, ali se u izgnanstvu opametio. Na svoj način, strela je jednako smrtonosna kao mač, tako da je zahtevao da Bezdolni Hari Striklend za dugo putovanje podeli Balakovu jedinicu u deset četa od po sto ljudi, a svaku četvu smesti na drugi brod.

Šest tih brodova držalo se zajedno dovoljno da preveze putnike na obale Besnog rta (preostala četiri su zaostajala, ali će se na kraju pojaviti, uveravali su ih Volantišani, mada je Grif smatrao da je jednako verovatno da su se izgubili ili pristali negde drugde), što je četi dalo šest stotina lukova. Za ovo se i dvesta pokazalo dovoljno. „Pokušaće da pošalju gavranove“, rekao je Crnom Balaku. „Gledaj meštrovu kulu. Ovde.“ Pokazao je mapu koju je nacrtao u blatu njihovog logora. „Obori svaku pticu koja poleti iz zamka.

„To mi uradimo“, odgovorio je Letnjeostrvljanin.

Trećina Balakovih ljudi koristila je samostrele, druga trećina dvostruko zakrivljene istočnjačke lukove od roga i tetiva. Bolji od njih bili su veliki lukovi od jasena koje su nosili strelci vesteroske krvi, a najbolji od svih veliki lukovi od zlatosrca, najveće dragocenosti Balaka i njegovih pedeset Letnjeostrvljana. Samo je luk od zmajkosti mogao da izbacii strelu dalje nego luk od zlatosrca. Bez obzira na luk koji su nosili, svi Balakovi ljudi bili su oštrooki, prekaljeni veterani koji su svoju vrednost dokazali u stotinu bitaka, prepada i čarki. Dokazali su je ponovo kod Grifonovog gnezda.

Zamak se dizao s obala Besnog rta, na visokoj litici od crvenog kamena, sa tri strane okruženoj uzburkanim vodama Brodolomnog zaliva. Jedini prilaz branila je kapijska utvrda, a iza nje se pružao dugački goli greben koji su Koningtoni zvali Grifonovo ždrelo. Proboj kroz ždrelo bio bi krvava rabota, pošto bi napadači bili izloženi kopljima, kamenju i strelama branilaca u dve okrugle kule koje su štitile glavnu kapiju zamka, a pošto bi stigli do te kapije, ljudi iznutra mogli su da ih zaliju kipućim uljem. Grif je očekivao da će izgubiti stotinu ljudi, možda i više.

Izgubili su četvoricu.

Neko je dozvolio da se šuma proširi na polje iza kapijske utvrde, pa je Frenklin Cvetni iskoristio čestar da se prikrije i dovede svoje ljude na dvadeset koraka od kapije pre nego što su izbili iz drveća s ovnom koga su napravili još u logoru. Udarac drveta o drvo izmamio je na bedeme dva čoveka; strelci Crnog Balaka obojicu su ih oborili pre nego što su stigli da protrljaju bunovne oči. Ispostavilo se da je kapija zatvorena, ali da reza nije navučena; popustila je od drugog udarca i ser Frenklinovi ljudi prešli su pola ždrela pre nego što je ratni rog označio uzbunu u samom zamku.

Prvi gavran poleteo je dok su im se kuke na užadima izvijale iznad spoljnog zida, drugi koji čas kasnije. Nijedna ptica nije preletela stotinu koraka pre nego što ju je strela oborila. Stražar je iznutra izlio kazan ulja na prve ljude koji su stigli do kapije, ali pošto nije imao vremena da ga zagreje, sam kazan je izazvao više povreda nego njegova sadržina. Uskoro su mačevi odzvanjali na pet-šest mesta po zidinama. Ljudi Zlatne čete pentrali su se između zubaca i jurili po zidovima vičući: „*Grifon! Grifon!*“, drevni bojni poklič kuće Koningtona, zbog čega su branioci verovatno bili još zbunjeniji.

Okončalo se za nekoliko minuta. Grif je projahao ždreloom na belom atu pored Bezdomnog Harija Striklenda. Kako su se bližili zamku, video je trećeg gavrana kako uzleće iz meštrove kule, samo da bi ga pogodio Crni Balak lično. „Nema više poruka“, rekao je ser Frenklinu Cvetnom u dvorištu. Sledeće što je doletelo iz meštrove kule bio je sam meštar. Kako je mlatarao rukama, neko bi pomislio da je još jedna ptica.

To je bio kraj svakog otpora. Preostali stražari su bacili oružje. I prosto tako, Grifonovo gnezdo bilo je ponovo njegovo, a Džon Konington je opet bio lord.

„Ser Frenkline“, rekao je, „prođi kroz utvrdu i kuhinju i digni sve koje nađeš. Malo, uradi isto u meštrovnoj kuli i oružnici. Ser Brendele, štala, obredište i kasarna. Izvedi ih ovamo na dvorište, i pokušaj da ne ubiješ nikoga ko to baš ne želi. Namera nam je da pridobijemo olujne zemlje a to nećemo postići pokoljem. Obavezno zaviri ispod Majčinog oltara, tamo su skrivene stepenice koje vode dole do tajnog skrovišta. A još jedne su ispod severozapadne kule i vode pravo dole do mora. Niko ne sme da pobegne.“

„Neće, moj gospodaru“, obeća Frenklin Cvetni.

Konington ih je gledao kako užurbano odlaze, pa je pozvao Polumeštra. „Haldone, preuzmi kulu za gavrane. Noćas ću slati poruke.

„Nadajmo se da nam je ostavio nekog gavrana.“

Brzina njihove pobede ostavila je utisak čak i na Bezdomnog Harija. „Nisam ni sanjao da će biti ovako lako“, rekao je general-kapetan dok su ulazili u veliku dvoranu da pogledaju izrezbareno i pozlačeno Grifonovo sedište s koga je vladalo pedeset pokolenja Koningtona.

„Biće teže. Uхватili smo ih nespremne. To ne može trajati večno, čak i da Crni Balak obori svakog gavrana u kraljevstvu.“

Striklend je osmatrao izbledele tapiserije na zidovima, visoke prozore s bezbrojnim romboidnim oknima od crvenog i belog stakla, nizove kopalja, mačeva i buzdovana. „Neka dođu. Ovo mesto može da se odupre napadu dvadesetostruko brojnijeg neprijatelja, pod uslovom da je dobro snabdeveno. A ti kažeš da se može odlaziti i dolaziti morem?

„Dole. Skrivena uvala ispod litice, pojavljuje se samo kada je oseka.“ Konington međutim nije nameravao da ih pusti da dođu. Grifonovo gnezdo bilo je snažno ali malo i dokle god budu u njemu, i oni će izgledati mali. Nedaleko je

postojao jedan drugi zamak, neuporedivo veći i neosvojiv. *Zauzmi njega, pa će se čitavo kraljevstvo uzdrmati.* „Sada moram da odem, general-kapetane. Moj gospodar otac je sahranjen ispod obredišta, a prošlo je previše godina otkako sam se poslednji put pomolio za njega.“

„Naravno, moj gospodaru.“

Ipak, pošto su se rastali, Džon Konington nije otišao u obredište. Umesto toga su ga stepenice odvele na krov istočne kule, najviše u Grifonovom gnezdu. Prisećao se koliko se puta tu popeo - stotinu puta u društvu svog gospodara oca, koji je voleo da stoji i gleda preko šuma, litica i mora i zna da sve što vidi pripada kući Koningtona, i jednom (samo jednom!) sa Regarom Targarjenom. Princ Regar se vraćao iz Dorne, i on i njegova pratilja zadržali su se tu dve nedelje. *Tada je bio tako mlad, a ja još mlađi. Dečaci, obojica.* Na gozbi za dobrodošlicu princ je uzeo svoju harfu srebrnih žica pa im je svirao. *Pesmu o ljubavi i propasti,* prisetio se Džon Konington, *a svaka je žena u dvorani plakala pre nego što je odložio harfu.* Muškarci, naravno, nisu. Posebno ne njegov otac, čija je jedina ljubav bila zemlja. Lord Armond Konington proveo je čitavo veče pokušavajući da pridobije princa na svoju stranu u sporu sa lordom Morigenom.

Vrata za krov kule bila su tako čvrsto zaglavljena da je bilo jasno kako ih godinama niko nije koristio. Morao je da ih udari ramenom da bi ih otvorio. Ipak, kada je Džon Konington zakoračio napolje, pogled je bio opojan, baš kao što je pamtio: litica s vetrom isklesanim stenama i ostrim vrhovima, more koje dole reži i glode podnožje zamka poput neumorne zveri, beskrajne milje neba i oblaka, šuma jesenjih boja. „Zemlje tvog oca su prelepe“, rekao je princ Regar stojeći na mestu na kome je Džon stajao sada. A dečak koji je on nekada bio odgovorio je: „Jednog dana će sve biti moje.“ *Kao da će time zadiviti princa koji je naslednik čitavog kraljevstva, od Senice do Zida.*

Grifonovo gnezdo *jeste* naposljetku postalo njegovo, makar na samo nekoliko kratkih godina. Odatle je Džon Konington vladao prostranim krajevima što su se pružali mnogo luga na zapad, sever i jug, baš kao i njegov otac i otac njegovog oca. Međutim, njegov otac i otac njegovog oca nikada nisu izgubili svoje zemlje. On *jeste.* *Previše sam se uzdigao, presnažno sam voleo, previše sam se usudio. Pokušao sam da uhvatim zvezdu, previsoko se pružio i pao.*

Posle Bitke kod Zvona, kada mu je Eris Targarjen oduzeo sva zvanja i oterao ga u izgnanstvo u ludačkom napadu nezahvalnosti i sumnjičavosti, njegove zemlje i titula ostali su kući Koningtona, prešle su na njegovog rođaka ser Ronalda, čoveka koga je Džon proglasio za kaštelana kada je otišao u Kraljevu luku da služi princu Regaru. Robert Barateon je posle rata dovršio uništenje grifona. Rođaku Ronaldu je dozvolio da zadrži zamak i glavu na ramenima, ali mu je oduzeo lordovsko zvanje, pa je od tada bio tek vitez od Grifonovog gnezda, a devet desetina njegovih zemalja razdeljeno je susednim lordovima, koji su u buni stali uz Roberta.

Ronald Konington je umro pre dosta godina. Pričalo se da je sadašnji vitez od

Grifonovog gnezda, njegov sin Ronet, negde u ratu u rečnim zemljama. Tako je najbolje. Prema iskustvu Džona Koningtona, ljudi će se boriti za ono što smatraju da im pripada, makar to stekli i krađom. Nije mu se dopadala pomisao da povratak proslavi ubistvom srodnika. Otac Crvenog Roneta jeste brže-bolje iskoristio pad svog rodaka, ali je Ronet tada bio tek dete. Džon Konington nije čak ni pokojnog ser Ronalda mrzeo koliko bi trebalo. Znao je da je sam kriv za sve.

Sve je izgubio u Kamenom obredištu, u svojoj oholosti.

Robert Barateon se krio negde u gradiću, ranjen i sam. Džon Konington je to znao, a takođe je znao i da će Robertova glava na kocu okončati bunu, istog trena. Bio je mlad i veoma gord. Kako i ne bi? Kralj Eris ga je proglasio za desnicu i dao mu vojsku i on je nameravao da dokaže kako je vredan tog poverenja, kako je vredan Regarove naklonosti. Lično će poseći buntovnog lorda i izboriti sebi mesto u svim letopisima Sedam kraljevstava.

I tako se sjurio u Kameno obredište, opkolio grad i počeo pretres. Njegovi vitezovi išli su od kuće do kuće, provalili sva vrata, zavirili u svaki podrum. Poslao je ljude čak i da puze kroz kanalizaciju, a ipak, nekako, nije uspevao da nađe Roberta. Varošani su ga *krili*. Premeštali su ga iz jednog skrovišta u drugo, uvek korak ispred kraljevih ljudi. Čitav grad bio je izdajničko gnezdo. Na kraju su uzurpatora krili u bordel. Kakav je to kralj koji se krije iza ženskih sukanja? A ipak, pošto je potraga toliko trajala, Edard Stark i Hoster Tuli stigli su pred grad s pobunjeničkom vojskom. Usledila su zvona i bitka i Robert je izašao iz svog kupleraja s oružjem u ruci i zamalo ubio Džona na stepenicama starog obredišta po kome je grad dobio ime.

Mnogo godina docnije Džon Konington je sebi govorio da krivica nije njegova, da je uradio sve što je u ljudskoj moći. Njegovi vojnici pretražili su svaku rupu i jazbinu, nudio je pomilovanja i nagrade, uzimao je taoce i kačio ih u kavezima za vrane i kleo se da neće dobiti ni hrane ni pića dok mu ne predaju Roberta. Sve uzalud. „Ni Tivin Lanister ne bi više učinio, tvrdio je jedne noći Crnom Srcu, u prvoj godini izgnanstva.“

„E tu grešiš“, odgovorio je Majls Tojn. „Lord Tivin se ne bi trudio oko pretresa. On bi spalio tu varoš i sve živo u njoj. Muškarce i dečake, odojčad, plemenite vitezove i pobožne obrednike, svinje i kurve, pacove i buntovnike, spalio bi ih sve. Kada bi požari zgasli i ostao samo pepeo i čađ, poslao bi ljude da nađu kosti Roberta Barateona. Kasnije, kada bi se Stark i Tuli pojavili sa svojom vojskom, obojici bi ponudio pomilovanje, oni bi prihvatili i otišli kući podvijenog repa.“

Bio je u pravu, pomisli Džon Konington, oslonjen na zidine svojih predaka. *Želeo sam da se proslavim tako što ću ubiti Roberta u dvoboju, nisam želeo da me prati glas krvoloka. I tako mi je Robert pobegao i posekao Regara na Trozupcu.* „Izneverio sam oca“, rekao je, „ali neću izneveriti sina.“

Kada je Konington sišao, video je da su njegovi ljudi u dvorištu okupili posadu zamka i preživеле stanovnike. Mada je ser Ronet zaista bio negde severno s

Džejmijem Lanisterom, u Grifonovom gnezdu je ipak bilo grifona. Među zarobljenicima su se nalazili Ronetov mlađi brat Rejmund, Ronetova sestra Alina i njegov vanbračni sin, žustar riđokos momak koga su zvali Ronald Olujni. Svi će biti korisni taoci ako i kada Crveni Ronet reši da pokuša da povрати zamak koji je njegov otac oteo. Konington je naredio da ih zatvore u zapadnu kulu, pod stražom. Na to se devojka rasplakala, a kopile je pokušalo da ugrize najbližeg kopljanika. „Prekidajte, oboje“, prasnuo je na njih. „Ništa vam se neće desiti, sem ako se Crveni Ronet ne ponese kao velika budala.“

Samo nekoliko sužanja služilo je u zamku kada je Džon Konington bio lord: sedokosi ćoravi narednik; dve-tri pralje; konjušar koji je bio dečak u doba Robertove bune; kuvar koji se čudovišno nagojio; oružar zamka. Grif je na putovanju pustio bradu, prvi put za mnogo godina, i začudio se kada je izrasla uglavnom riđa, mada je tu i tamo pepeo provirivao kroz vatru. Odeven u dugačku crveno-belu tuniku izvezenu s dva grifona njegove kuće, okrenuta jedan ka drugome, izgledao je kao stariji, stroži brat mladog lorda koji je bio drug i saborac princa Regara... ali su ga žitelji Grifonovog gnezda i dalje posmatrali kao stranca.

„Neki od vas me znaju“, rekao im je. „Ostali će me upoznati. Ja sam vaš zakoniti gospodar. Vratio sam se iz izgnanstva. Moji neprijatelji su vam rekli da sam mrtav. To su laži, kao što vidite. Služite mi verno kao što ste služili mog rođaka, i nikome od vas ne mora ništa našao da se desi.“

Izveo ih je napred jedno po jedno, upitao svakoga za ime, pa im naredio da kleknu i zakunu mu se na vernost. Sve je to proteklo brzo. Vojnici iz posade - samo su četvorica preživela napad, stari narednik i tri momka - položili su mačeve pred njegova stopala. Niko nije odbio. Niko nije stradao.

Te noći su se u velikoj dvorani pobjednici gostili pečenim mesom i svežom ribom i sve zalivali jakim crnim vinima iz podruma zamka. Džon Konington je sedeo na Grifonovom sedištu u čelu trpeze, za kojom su mu društvo pravili Bezdomni Hari Striklend, Crni Balak, Frenklin Cvetni i tri mlada grifona koje su uhvatili. Deca su bila njegova krv i osećao je da treba da ih upozna, ali kada je mali kopilan rekao: „Moj otac ima da te ubije“, rešio je da ih je upoznao dovoljno, naredio da ih vrate u ćelije, pa je otišao s gozbe.

Polumeštar Haldon nije bio na gozbi. Lord Džon ga je našao u meštrovij kuli, nadvijenog nad gomilom pergamenta, s mapama raširenim svuda oko sebe. „Nadaš se da ćeš otkriti gde je ostatak čete?“, upita ga Konington.

„Kad bih samo mogao, moj gospodaru.“

Iz Volon Terisa isplovilo je deset hiljada ljudi, sa svim svojim oružjem, konjima, slonovima. Zasad se ni polovina njih nije pojavila u Vesterosu, ni na dogovorenom mestu iskrcavanja, pustoj obali na ivici Kišegore... zemljama koje je Džon Konington dobro poznao, pošto su bile njegove.

Pre samo nekoliko godina ne bi se usudio da pokuša iskrcavanje na Besnom rtu; olujni gospodari bili su previše odani kući Barateona i kralju Robertu. Međutim,

pošto su i Robert i njegov brat Renli poginuli, sve se promenilo. Stanis je bio previše strog i hladan čovek da budi previše odanosti, čak i da nije na drugom kraju sveta, a olujne zemlje nemaju mnogo razloga da vole kuću Lanistera. Džon Konington nije bio bez prijatelja u tim krajevima. *Neki stariji lordovi će me još pamtiti, a njihovi sinovi su sigurno čuli priče. A svaki od njih će znati Regara, i njegovog malog sina kome su razbili glavu o hladni kameni zid.*

Srećom, njegov brod je bio jedan od prvih koji su stigli na odredište. Onda je preostalo samo da podignu logor, oskupe ljude čim se iskrcaju i krenu hitro, pre nego što sitni okolni plemići naslute kakva im se opasnost sprema. I tu je Zlatna četa pokazala svoju vrednost. Od meteža koji bi neizbežno zavladao da je tako nešto pokušao s vojskom od domaćih vitezova i vazalnih regruta nije bilo ni traga. To su bili naslednici Ljutog Čelika, disciplina im je bila u krvi.

„Do sutra u ovo doba trebalo bi da držimo tri zamka“, rekao je. Odred koji je zauzeo Grifonovo gnezdo predstavljao je četvrtinu njihove raspoložive snage; ser Tristan Rečni je istovremeno pošao na sedište kuće Morigena u Gavranovom gnezdu, a Lasvel Pik za Kišni dom, uporište Vilda, svaki sa jednako snažnim odredom. Ostatak ljudstva ostao je u logoru da čuva mesto iskrcavanja i princa, pod zapovedništvom četnog blagajnika, Volantišanina Gorisa Edorjena. Nadao se da će im se brojno stanje povećavati; svakog dana pristizalo je još brodova. „I dalje imamo premalo konja.“

„A slonova nemamo uopšte“, podsetio ga je Polumeštar. Nijedna velika koga na kojima su putovali slonovi nije se još pojavila. Poslednji put su ih videli u Lisu, pre nego što je oluja rasturila flotu. „Konje možemo naći u Vesterosu. Slonovi...“

„...slonovi nisu bitni.“ Velike zveri bile bi korisne u bici, bez svake sumnje, ali proći će još neko vreme pre nego što budu dovoljno snažni da se s neprijateljima suoče na bojnom polju. „Jesu li ti ti pergamenti kazali nešto korisno?“

„O, mnogo toga, moj gospodaru.“ Haldon mu se slabašno osmehnu. „Lanisteri izgleda lako stiču neprijatelje, ali im mnogo teže polazi za rukom da zadrže prijatelje. Njihov savez sa Tirelima popušta, sudeći po onome što sam ovde pročitao. Kraljica Sersei i kraljica Margeri otimaju se oko malog princa kao kuje oko pileće kosti, a obe su optužene za veleizdaju i blud. Mejs Tirel je prekinuo opsadu Krajoluja i pošao nazad u Kraljevu luku da spasava kćer, ostavivši za sobom tek simboličan odred, da Stanisovi ljudi ne izađu iz zamka.“

Konington se pridiže. „Pričaj mi još.“

„Na severu se Lanisteri oslanjaju na Boltone, a u rečnim zemljama na Freje, dve kuće odvajkada na glasu po prevrtljivosti i svireposti. Lord Stanis Barateon i dalje predvodi svoju bunu, a i gvozdenrođeni s ostrvlja sada imaju kralja. Dol kao da niko ne spominje, što mi govori da se Erini nisu mešali ni u šta od svega ovoga.“

„A Dorna?“ Dol je daleko; Dorna je blizu.

„Mlađi sin princa Dorana veren je s Mirselom Barateon, što govori da su Dornjani možda stali uz kulu Lanistera, ali oni imaju vojsku na Koštanom drumu, a

drugu u Prinčevom prevoju, koje samo čekaju...“

„Čekaju.“ Namrštio se. „Šta čekaju?“ Bez Deneris i njenih zmajeva, Dorna je presudna za njihove nade. „Piši u Sunčevo koplje. Doran Martel mora znati da mu je sestrić živ i da je došao po presto svog oca.“

„Kako ti kažeš, moj gospodaru.“ Polumeštar osmotri još jedan pergament. „Teško da smo mogli izabrati bolji trenutak za iskrcavanje. Na sve strane imamo moguće prijatelje i saveznike.“

„Ali ne i zmajeve“, reče Džon Konington, „i zato da bismo pridobili te saveznike, moramo nešto da im ponudimo.“

„Zlato i zemlje su uobičajeni podsticaji.“

„Kad bismo ih samo imali. Obećane zemlje i zlato možda su nekima dovoljni, ali Striklend i njegovi ljudi će očekivati da njima pripadnu najbiraniji zamkovi i polja, koji su oduzeti njihovim precima kada su pobjegli u izgnanstvo. Ne.“

„Moj gospodar ima da ponudi nešto dragoceno“, primeti Polumeštar Haldon. „Ruku princa Egona. Bračni savez, da pridobijemo neku veliku kuću pod naše barjake.“

Nevesta za našeg sjajnog princa. Džon Konington se i predobro prisećao venčanja princa Regara. *Elija njega nikada nije bila vredna. Od početka je bila slabašna i bolešljiva, a od rađanja dece postala je još i slabija.* Pošto se rodila princeza Renis, njena je majka bila prikovana za krevet pola godine, a rođenje princa Egona umalo joj je došlo glave. Neće rađati više dece, meštiri su kasnije rekli princu Regaru.

„Možda će nam Deneris Targarjen ipak priteći u pomoć“, reče Konington Polumeštru. „Egon mora biti slobodan da se venča s njom.“

„Moj gospodar najbolje zna“, reče Haldon. „U tom slučaju, moramo razmisliti da mogućim saveznicima ponudimo manji plen.“

„Šta predlažeš?“

„Tebe. Neženjen si. Veliki lord, još sposoban da začne decu, bez naslednika sem ovih rođaka koje smo upravo razbaštinili, izdanak drevne kuće s lepim jakim zamkom i prostranim, bogatim zemljama koje će zahvalni kralj bez svake sumnje vratiti i možda i proširiti pošto pobedi. Na dobrom si glasu kao ratnik, a kao desnica kralja Egona govorićeš njegovim glasom i biti istinski vladar. Mislim da bi mnogi ambiciozni lord jedva čekao da da kćer takvom čoveku. Možda čak i princ od Dorne.“

Odgovor Džona Koningtona bio je dugačak i leden pogled. Ponekad ga je Polumeštar razjarivao gotovo kao nekada onaj kepec. „Rekao bih da ne.“ *Smrt mi se penje rukom. To niko ne sme saznati, žena pogotovo.* Ustao je. „Pripremi pismo za princa Dorana.“

„Kako moj lord zapoveda.“

Džon Konington je te noći spavao u lordovskim odajama, u krevetu koji je nekada pripadao njegovom ocu, pod prašnjavim baldahinom od crveno-belog

somota. Probudio se u zoru uz zvuk kiše i strašljivo kucanje sluge koga je zanimalo šta novi gospodar želi za doručak. „Kuvana jaja, prženi hleb i pasulj. I vrč vina. Najgoreg vina u podrumu.

„Naj... *najgoreg*, moj gospodaru?“

„Čuo si me.“

Kada su doneli hranu i vino, zamandalio je vrata, ispraznio vrč u posudu, pa potopio šaku. Natapanje u sirćetu i kupanje u sirćetu bili su tretmani koje je gospa Lemora prepisala kepecu kada se bojala da je možda dobio sivu ljuspu, ali bi se on odao kada bi svakog jutra tražio vrč sirćeta. Vino će morati da posluži, mada nije video zašto bi bacao neku dobru sortu. Sada su mu nokti na sva četiri prsta bili crni, mada na palcu još ne. Na srednjem prstu sivilo se pružilo do drugog zgloba. *Trebalo bi da ih odsečem*, pomislio je, *ali kako da objasnim zašto nemam prste?* Nije se usuđivao da dopusti da se za sivu ljuspu sazna. Koliko god to bilo čudno, ljudi koji bi veselo pojurili u bitku i stavljali glavu u torbu da spasu druga, napustili bi tog istog druga očas posla kada bi se saznalo da on ima sivu ljuspu. *Trebalo je da pustim prokletog kepeca da se udavi..*

Kasnije tog dana, ponovo odeven i s rukavicama, Konington je obišao zamak i poslao glas Bezdomnom Hariju Striklendu i njegovim kapetanima da dođu na ratno veće. Okupila su se devetorica: Konington i Striklend, Polumeštar Haldon, Crni Balak, ser Frenklin Cvetni, Malo Džain, ser Brendel Birn, Dik Kol i Limond Piz. Polumeštar je imao lepe vesti. „Stigao je glas iz logora Marka Mandrejka. Volantišani su ga iskricali, ispostavilo se, na Estermontu, sa gotovo petsto ljudi. Zauzeo je Zelenkamen.

Estermont je bilo ostrvo nedaleko od Besnog rta i nikada nije bilo na spisku njihovih ciljeva. „Prokleti Volantišani toliko žele da nas se ratosiljaju da nas istovaruju na prvo kopno koje ugledaju“, reče Frenklin Cvetni. „Kladim se da imamo momke rasute i po pola Stepenica.“

„Zajedno s mojim slonovima“, reče Hari Striklend žalostivo. Bezdomnom Hariju su mnogo nedostajali slonovi.

„Mandrejk sa sobom nema strelaca“, reče Limond Piz. „Znamo li je li Zelenkamen poslao gavranove pre nego što je pao?“

„Pretpostavljam da jeste“, reče Džon Konington, „ali s kakvom porukom? U najboljem slučaju neku zbrkanu vest o napadačima s mora.“ Čak i pre nego što su isplovili iz Volon Terisa, naredio je kapetanima da ne razvijaju zastave prilikom tih prvih napada - ni troglavog zmaja princa Egona, ni njegove grifone, ni zlatne barjake s lobanjama svoje čete. Neka Lanisteri sumnjaju na Stanisa Barateona, gusare sa Stepenica, šumske razbojнике ili koga god im je volja da optuže. Ako izveštaji koji stignu u Kraljevu luku budu zbrkani i protivrečni, tim bolje. Što sporije Gvozdeni presto počne da deluje, oni će imati više vremena da prikupe snagu i steknu saveznike. „Na Estermontu mora da ima brodova. To je ostrvo. Haldone, pošalji glas Mandrejku da ostavi posadu u zamku a ostale ljude prebaci

na Besni rt, zajedno sa svim plemenitim zarobljenicima.“

„Razumem, moj gospodaru. Kuća Estermonta izgleda ima krvne veze s oba kralja. To su dobri taoci.“

„Dobre otkupnine“, reče Bezdomni Hari srećno.

„Vreme je i da pozovemo princa Egona“ objavi lord Džon. „Biće bezbedniji iza zidina Grifonovog gnezda nego tamo u logoru.“

„Ja ću poslati jahača“, reče Frenklin Cvetni, „ali momku se neće dopasti da sedi na sigurnom, to odmah mogu da ti kažem. Želi da bude tamo gde su opasnost i slava.“

Svi smo to želeli u tim godinama, pomisli lord Džon, prisećajući se.

„Je li došao čas da razvijemo zastave?“, upita Piz.

„Još ne. Neka Kraljeva luka misli kako je ovo tek neki prognani lord koji se vratio kući s malo najamnika, da preotme ono što misli da mu pripada. Stara i poznata priča. Čak ću i pisati kralju Tomenu da mu to kažem i zatražim pomilovanje i povraćaj svojih poseda i zvanja. To će ih neko vreme zaokupiti. Dok oni oklevaju, mi ćemo krišom poslati glas našim mogućim prijateljima u Olujnim zemljama i Hvatu. I Dorni.“ To je bio presudni korak. Manji lordovi će im se možda pridružiti iz straha od štete ili zbog nade u korist, ali samo je princ od Dorne imao moć da otvoreno prkosi kući Lanistera i njihovim saveznicima. „Iznad svega ostalog, moramo da imamo Dorana Martela,“

„Za to su mali izgledi“ reče Striklend. „Dornjanin se boji i sopstvene senke. Ne bi se baš reklo da je odvažan.“

Ništa više od tebe. „Princ Doran je oprezan čovek, to je istina. Nikada nam neće prići ako ne bude ubedjen da ćemo pobediti. Zato, da bismo ga ubedili, moramo da prikažemo snagu.“

„Ako su Pik i Rečni uspeali, držaćemo veći deo Besnog rta“, tvrdio je Striklend. „Četiri zamka za isto toliko dana, to je sjajan početak, a imamo tek pola ukupne snage. Moramo da sačekamo ostatak mojih ljudi. Nedostaju nam konji i slonovi. Ja kažem da čekamo. Da prikupimo snagu, da pridobijemo neznatne lordove, da Lisono Mar pošalje uhode, pa da saznamo što više o neprijateljima.“

Konington hladno odmeri debeljuškastog kapetana. *Ovaj čovek nije Crno Srce, nije Ljuti Čelik, nije Melis. Čekao bi dok se svih sedam paklova zaledi pre nego da rizikuje da mu opet izađu žuljevi.* „Nismo prešli pola sveta da bismo čekali. Najviše nade u uspeh imaćemo ako udarimo hitro i žestoko, pre nego što Kraljeva luka sazna ko smo. Nameravam da zauzmem Krajoluj. Neosvojivi zamak i poslednje uporište Stanisa Barateona na jugu. Pošto ga osvojimo, imaćemo bezbedno uporište gde se možemo povući ako zatreba, a time što smo ga zauzeli potvrdićemo svoju snagu.

Kapetani Zlatne čete se zgledaše. „Ako Krajoluj još drže ljudi verni Stanisu, uzećemo ga njemu a ne Lanisterima“, pobuni se Brendel Birn.

„Zašto se ne ujediniti s njim protiv Lanistera?“

„Stanis je Robertov brat, od istog soja koji je srušio kuću Targarjena“ podseti ga Džon Konington. „Štaviše, sada je hiljadu liga daleko, sa slabašnim ostacima svojih vojski. Između nas je čitavo kraljevstvo. Potrajalo bi pola godine samo da do njega dođemo, i on nema gotovo ništa da nam ponudi.“

„Ako je Krajoluj tako neosvojiv, kako nameravaš da ga zauzmeš“, upita Malo. „Lukavstvom.“

Bezdomni Hari Striklend se nije slagao. „Treba da sačekamo.“

„I hoćemo.“ Džon Konington ustade. „Deset dana. Ne duže. Toliko će nam trebati da se pripremimo. Ujutro jedanaestog dana jašemo za Krajoluj.“

Princ im se pridružio četiri dana kasnije, dojahavši na čelu povorke od stotinu konjanika i tri slona koja su tromo stupala na začelju. Gospa Lemora je bila sa njim, ponovo odevena u belu odoru obrednice. Pred njima je išao ser Roli Dakfild, kome je snežnobeli plašt vijorio sa ramena.

Dobar i pouzdan čovek, mislio je Konington dok je gledao Patka kako skače iz sedla, *ali nije vredan Kraljeve garde*. Dao je sve od sebe da ubedi princa kako ne treba da stavi Dakfildu beli plašt, ističući da je tu čast možda bolje čuvati za slavnije ratnike čija će vernost doprineti ugledu njihove borbe i mlađe sinove velikih lordova čija će im podrška trebati u bitkama koje dolaze, ali momak nije odustao. „Patak će za mene i umreti ako zatreba“, bio je rekao, „a to je sve što zahtevam od svojih kraljevih gardista. Kraljeubica je bio slavan ratnik i sin velikog lorda.“

Bar sam ga ubedio da ostalih šest mesta ostavi prazno, inače bi Patak za sobom vodio šestoro pačića, jedno prosečnije od drugog. „Doprati veličanstvo u moju odaju“, naredio je, „odmah.“

Princ Egon Targarjen međutim nije bio ni izbliza poslušan kao Mladi Grif nekada. Prošao je gotovo čitav sat pre nego što se napokon pojavio, s Patkom kraj sebe. „Lorde Konington“, rekao je. „Sviđa mi se tvoj zamak.“

„*Zemlje tvog oca su prelepe*“, rekao je. *Srebrnasta kosa mu je vijorila na vetru a oči su mu bile tamnoljubičaste, tamnije od očiju ovog momka*. „Meni isto, veličanstvo. Sedi, molim te. Ser Roli, zasad nam više nećeš trebati.“

„Ne, hoću da Patak ostane.“ Princ sede. „Razgovarali smo sa Striklendom i Cvetnim. Rekli su nam za taj napad na Krajoluj koji smeráš.“

Džon Konington nije dozvolio da se njegova srdžba vidi. „A je li Bezdomni Hari pokušao da te od njega odvraća?“

„Zapravo jeste“, odgovori princ, „ali nije uspeo. Hari je matora tetka, zar ne? U ovome si u pravu, moj gospodaru. Želim da se u taj napad pođe... s jednom izmenom. Ja nameravam da ga predvodim.“

ŽRTVA

Na seoskoj livadi kraljičini ljudi su pravili lomaču.

Je li moguće da je livada nekada bila zelena? Sneg je svugde bio dubok do kolena, sem tamo gde su ga ljudi raskrčili da sekirom i budakom kopaju rupe u smrznutoj zemlji. Vetar je naletao sa zapada, terajući još snega preko zaleđene površine jezera.

„Ne moraš ovo da gledaš“, reče Ali Mormont.

„Ne moram, ali hoću.“ Aša Grejdžoj je kći džinovske sipe, ne neka razmažena devica koja ne podnosi da gleda ružno.

Bio je taman, hladan, gladan dan, kao prethodni i dan pre njega. Većinu su proveli na ledu, drhtureći pored dve rupe koje su isekli u manjem zaleđenom jezeru, s udicama u rukama nespretnim od debelih rukavica. Ne tako davno mogli su da računaju da će uhvatiti po jednu ili dve ribe, a ljudi iz Vučje šume, veštiji u pecanju na ledu, hvatali su ih po četiri ili pet. Danas se Aša samo smrznula do kostiju. Prošla su tri dana otkako su njih dve poslednji put nešto upecale.

Medvedica je ponovo pokušala. „*Ja ne moram to da gledam.*“

Ne žele kraljičini ljudi da spale tebe. „Onda idi. Imaš moju reč, neću bežati. Kuda bih pobegla? U Zimovrel?“ Aša se nasmeja. „Kažu mi da je samo na tri dana jahanja.“

Šestorica kraljičinih ljudi dizala su dva ogromna stuba od borovine u rupe koje su druga šestorica iskopala. Aša nije morala da pita čemu. Zнала je, *Kočevi*. Uskoro će doći noć i crveni bog mora biti nahranjen. *Ponuda u krvi i vatri, tako su to zvali kraljičini ljudi, da ih Gospodar svetlosti pogleda svojim ognjenim okom i istopi taj triput prokleti sneg.*

„Čak i u ovom mestu straha i tame, Gospodar svetlosti nas štiti“, rekao je ser Godri Faring ljudima koji su se okupili da gledaju pobadanje kočeva.

„Kakve vaš južnjački bog ima veze sa *snegom?*“, upitao je Artos Flint. Crna brada bila mu je okovana ledom. „Ovo se srdžba starih bogova na nas obrušila. Njih treba da umirimo.“

„Jeste“, rekao je Čabrina Val. „Crveni Ralu ovde ništa ne znači. Samo ćete razbesneti stare bogove. Oni gledaju sa svog ostrva.“

Napoličarsko selo stajalo je između dva jezera. Veće je bilo istačkano šumovitim ostrvcima koja su se probijala kroz led kao zamrznute pesnice nekog utopljenog diva. Na jednom takvom ostrvu dizalo se čuvardrvo čvornovato i drevno, debela i grana belih kao okolni snegovi. Aša je pre osam dana otišla s Ali Mormont da izbliza pogleda njegove kose oči i krvava usta. *To je samo sok*, rekla je sebi, *crveni sok koji teče unutar tih čuvardrva*. Oči su joj međutim govorile drugo; one su videle sledenu krv.

„Ove snegove ste nam doneli vi severnjaci“, tvrdio je Korlis Peni. „Vi i vaše demonsko drveće. R’lor će nas spasti.“

„R’lor će nas osuditi na propast“, rekao je Artos Flint.

Nek se nose svi vaši bogovi, pomislila je Aša Grejdžoj.

Ser Godri Džinogub je osmotrio kočeve, pa jedan gurnuo da proveri je li čvrsto poboden. „Dobro. Dobro. Poslužiće. Ser Klejtone, dovedi žrtve.“

Ser Klejton Sags bio je Godrijeva snažna desnica. *Ili bi trebalo da bude njegova sparušena desnica?* Aši se ser Klejton nije dopadao. Dok je Faring izgledao strasno odan svom crvenom bogu, Sags je prosto bio svirep. Videla ga je kod noćnih vatri, kako posmatra, razdvojenih usana i užagrelih očiju. *Ne voli on boga, već vatru*, zaključila je. Kada je upitala ser Džastina je li Sags oduvek bio takav, on je iskrivio lice. „Na Zmajkamentu se kockao s mučiteljima i pomagao im u ispitivanju zatočenika, posebno ako je reč o mladim ženama.“

Ašu to nije začudilo. Sags bi posebno uživao u njenom spaljivanju, u to nije sumnjala. *Ako mećava ne popusti*.

Devetnaest dana su proveli na tri dana od Zimovrela. *Stotinu liga od Čardaka šumskog do Zimovrela. Trista milja kako leti gavran*. Niko od njih međutim nije imao krila, a mećava nije popuštala. Aša se svakog jutra budila u nadi da će videti sunce, samo da bi je dočekaio još jedan dan snega. Mećava je sve kolibe zatrpala humkama, a smetovi će uskoro biti duboki dovoljno da progutaju i dugačku dvoranu.

Nije bilo hrane, sem njihovih palih konja, ribe iz jezera (svakog dana sve manje) i poneke sitnice koju bi njihovi sakupljači uspeali da nađu u toj hladnoj, mrtvoj šumi. Pošto su kraljevi vitezovi i lordovi za sebe uzimali lavovski deo konjskog mesa, sve je manje ostajalo za obične ljude. Nije ni čudo što su neki počeli da jedu svoje mrtve.

Aša je bila užasnuta kao i ostali kada joj je Medvedica rekla da su četiri Pizberijeva čoveka uhvaćena kako jedu jednog slugu pokojnog lorda Fela. Odsecali su meso s butine i stražnjice dok se ruka okretala na ražnju. Bila je užasnuta, ali ne i iznenađena. Mogla je da se opkladi kako njih četvorica nisu bili prvi koji su okusili ljudsko meso tokom tog jezivog marša - već samo prvi koje su uhvatili.

Pizberijeva četvorica će za svoju gozbu platiti glavom, po kraljevom naređenju... a time što će izgoreti okončaće mećavu, tvrdili su kraljičini ljudi. Aša Grejdžoj nije verovala njihovom crvenom bogu, ali se molila da su bar u tome u pravu. Ako nisu, biće i drugih lomača, a ser Klejtonu Sagsu će se možda ostvariti želje.

Četiri ljudoždera bila su gola kada ih je ser Klejton isterao s rukama vezanim kožnim uzicama iza leđa. Najmlađi je plakao dok se teturao kroz sneg. Druga dvojica su hodala kao već mrtvi ljudi, očiju prikovanih za tlo. Ašu je začudilo što je videla koliko obično izgledaju. *Nisu čudovišta*, shvatila je, *već samo ljudi*.

Najstariji od četvorice bio je njihov narednik. Samo je on ostao prkosan, sipajući otrov na kraljičine ljude koji su ga gurali kopljima. „Jebem li vas ja sve po redu i jebem li vam vašeg crvenog boga“, rekao je. „Čujete li me, Farinže? *Džinogube*? Smejao sam se kada ti je jebeni rođak umirao, Godri. Trebalo je i njega da pojedemo, mnogo je lepo mirisao kad su ga pekli. Kladam se da je momak bio fin i mekan. Sočan.“ Udarac kopljem bacio ga je na kolena, ali ga nije učutkao. Kada je ustao ispljunuo je krv i slomljene zube pa je odmah nastavio. „Kurac je najbolji deo, sav reš sa ražnja. Lepa kobasičica.“ Nastavio je da besni i dok su ga okivali lancima. „Korlise Peni, dođi ovamo. Kakvo ti je to ime Peni? Je li ti majka toliko naplaćivala? A ti Sagse, majku li ti jebem, ti...“

Ser Klejton nije izgovorio ni reč. Jednim hitrim udarcem otvorio je naredniku grlo, tako da je bujica krvi preplavila grudi.

Uplakani momak zaplakao je još glasnije, jecaji su mu potresali čitavo telo. Bio je tako mršav da je Aša videla svako rebro. „Ne“, preklinjao je, „molim vas, bio je mrtav, on je bio mrtav a mi gladni, *molim vas...*“

„Narednik je bio najpametniji“, rekla je Aša Ali Mormont. „Izazvao je Sagsa da ga ubije.“ Pitala se hoće li isti trik upaliti dvaput, ako dođe red na nju.

Četiri žrtve vezali su leđa uz leđa, po dvojicu za svaki kolac. I onda su tu visili, tri živa čoveka i jedan mrtvac, dok su vernici Gospodara svetlosti ređali cepanice i granje pod njihovim nogama, pa sve zalili uljem za svetiljke. Morali su da budu brzi. Sneg je gusto padao i drvo će se uskoro nakvasiti.

„Gde je kralj?“, upitao je ser Korlis Peni.

Pre četiri dana jedan kraljev štitonoša podlegao je hladnoći i gladi, dečak po imenu Brajen Faring, ser Godrijejev srodnik. Stanis Barateon je stajao mračnog lica kraj pogrebne lomače dok je momkovo telo gutao plamen. Posle se kralj povukao u svoju kulu motrilju. Od tada nije izlazio... mada su ga s vremena na vreme viđali na krovu kule, ocrtanog naspram svetioničke vatre koja je tu gorela i dan i noć. *Razgovara s crvenim bogom*, govorili su neki. *Priziva gospu Melisandru*, tvrdili su drugi. Bilo kako bilo, Aši Grejdžoj se činilo da je kralj izgubljen i da doziva upomoć.

„Kanti, idi nađi kralja i reci mu da je sve spremno“, rekao je ser Godri najbližem vojniku.

„Kralj je ovde.“ Glas je bio Ričarda Horpa.

Preko punog oklopa i verižnjače ser Ričard je nosio postavljeni dublet, ukrašen sa tri moljca s mrtvačkim glavama na polju od pepela i kosti. Kralj Stanis je išao pored njega. Iza, s mukom održavajući korak, šepao je Arnolf Karstark, oslonjen na glogov štap. Lord Arnolf ih je našao pre osam dana. Severnjak je doveo sina, tri unuka, četiristo kopalja, četrdesetak strelaca, desetak konjanika s kopljima, meštra, kavez s gavranima... ali tek dovoljno hrane da njegovi prežive.

Karstark nije zapravo bio lord, koliko je Aša shvatila, već samo kaštelan Kardoma dokle god je istinski lord sužanj Lanistera. Suv, kriv i grbav, s levim

ramenom pola stope višim od desnog, imao je tanku šiju, škiljave sive oči i žute zube. Na čeli mu je ostalo samo nekoliko belih vlasi; račvasta brada bila mu je neuredna i retka. Aši se učinilo da ima nečega kiselog u njegovim osmesima. Ipak, ako su priče tačne, Karstark će dobiti Zimovrel ako ga zauzmu. Negde u dalekoj prošlosti kuća Karstarka iznikla je iz kuće Starka, a lord Arnolf je bio prvi vazal Edarda Starka koji je stao uz Stanisa.

Koliko je Aša znala, bogovi Karstarka bili su stari bogovi severa, isti kojima su se klanjali Vali, Noriji, Flinti i ostali brdski klanovi. Pitala se je li lord Arnolf došao da gleda spaljivanje na kraljev zahtev, da lično vidi moć crvenog boga.

Kada ugledaše Stanisa, dva čoveka vezana za kočeve počеше da preklinju za milost. Kralj je slušao ćutke, stegnute vilice. Onda je rekao Godriju Faringu: „Možete početi.“

Džinogub diže ruke. „*Gospodaru svetlosti, počuj nas.*“

„*Gospodaru svetlosti, zaštititi nas*“ zapevali su kraljičini ljudi, „*jer noć je mračna i puna užasa.*“

Ser Godri diže glavu ka sve tamnijem nebu. „*Hvala ti na suncu što nas greje i molimo ti se da nam ga vratiš, o gospode, da bi nam obasjalo put ka tvojim neprijateljima.*“ Snežne pahulje topile su mu se na licu. „*Hvala ti na zvezdama što noću bdiju nad nama, i molimo ti se da strgneš ovu koprenu što ih krije, da se ponovo radujemo njihovom sjaju.*“

„*Gospodaru svetlosti, zaštititi nas*“, molili su se kraljičini ljudi „*i rasteraj ovu surovu tminu.*“

Ser Korlis Peni zakorači napred, stežući baklju obema rukama. Mahnuo je njom iznad glave ukруг, da raspali plamen. Jedan vezani čovek zajeca.

„*R'lore*“, govorio je ser Godri, „*predajemo ti četiri zla čoveka. Radosnog i vernog srca, dajemo ih tvojoj vatri što čisti, da se tama u njihovim dušama sažeže. Nek njihovo pogano meso pocrni i sagori, da im se duh oslobodi i čist vine u svetlost. Primi njihovu krv, o gospodaru, i istopi ledene lance koji su okovali tvoje sluge. Počuj njihov bol i podari snage našim mačevima da pustimo krv tvojih neprijatelja. Primi ovu žrtvu, i pokaži nam put ka Zimovrelu, da potučemo nevernike.*“

„*Gospodaru svetlosti, primi ovu žrtvu*“, ponovi stotinu glasova. Ser Korlis bakljom upali prvu lomaču, potom je gurnu među drva u podnožju druge. Diže se nekoliko pramenova dima. Sužnji počеше da kašlju. Prvi plamenovi se pojaviše, stidljivi kao device. Poskakivali su i plesali od cepanice do cepanice. Za nekoliko trenutaka obe lomače su buktale.

„*Bio je mrtav!*“, vrisnu uplakani momak kada mu plamen liznu noge. „Našli smo ga mrtvog... molim vas... bili smo gladni...“ Vatra mu stiže do jaja. Kada malje oko uda počеше da mu gore, njegove molbe se pretvoriše u jedan dugačak nemušć krik.

Aša Grejdžoj je osećala žuč u grlu. Na Gvozdenim ostrvima videla je sveštenike

svog naroda kako kolju uznike i daju njihova tela moru, u počast Utopljenom bogu. Koliko god to bilo surovo, ovo je bilo gore.

Zažmuri, rekla je sebi. *Ne slušaj. Okreni se. Ne moraš ovo da vidiš.* Kraljičini ljudi pevali su neki hvalospev crvenom R'loru, ali ona od krika nije razabirala reči. Vrelina plamena tukla joj je u lice, ali je svejedno zadrhtala. Dim i smrad pečenog mesa ispunili su vazduh, jedno telo još se bacakalo u crveno usijanim lancima koji su ga vezivali za kolac.

Posle nekog vremena krici su stali.

Kralj Stanis je nemo otišao, nazad u samoću svoje kule motrilje. *Nazad svojoj svetioničkoj vatri*, znala je Aša, *da u plamenu traži odgovore.* Arnolf Karstark pođe za njim, ali ga je ser Ričard Horp uhvatio za ruku i poveo ka dugačkoj dvorani. Posmatračići su počeli da se razilaze, svako do svoje vatre i onoga što je uspeo da skupi za bednu večeru.

Prišao joj je Klejton Sags. „Je li gvozdена pizda uživala u predstavi?“ Dah mu je smrdeo na pivo i crni luk. *Ima svinjske očice*, pomisli Aša. Slagalo se: njegov štit i ogrtač prikazivali su krilatu svinju. Sags prinese lice tako blizu njenom da je mogla da mu prebroji crne sujedice na nosu pa reče: „Gomila će biti još veća kada se ti budeš grčila na lomači.“

Bio je u pravu. Vukovi je nisu voleli; bila je gvozdenrođena i mora odgovarati za zločine svog naroda, za Kejlinov šanac, Čardak šumski i Torenov trg, za vekove haranja po Kamenjoj obali, za sve što je Teon uradio u Zimovrelu.

„Puštaj me, ser.“ Svaki put kada bi joj se Klejton Sags obratio, poželela je da su joj tu sekire. Aša je u plesu prstiju mogla da se meri s najboljima na ostrvima i imala ih je svih deset da o tome posvedoče. *Kada bih samo mogla da zaigram sa ovim.* Neki muškarci imaju lica koja prosto vape za bradom. Ser Klejtonovo lice prosto je vapilo za sekirom među očima. Pošto međutim nije imala sekire, Aša je samo mogla da pokuša da se otrgne. Na to ju je ser Klejton jače stegao, zarivajući joj prste u mišicu kao gvozdene kandže.

„Moja gospa ti je rekla da je pustiš“, reče Ali Mormont. „Bilo bi ti bolje da poslušаш, ser. Ledi Aša nije za lomaču.“

„Biće“, reče Sags ubeđeno. „Predugo smo trpeli među nama tu obožavateljku zloduha.“ Svejedno je pustio Ašinu ruku. Medvedicu niko ne izaziva bez potrebe.

To je bio trenutak u kome je Džastin Mejsi rešio da se pojavi. „Kralj ima druge namere za svoju najvažniju zarobljenicu“, rekao je uz onaj svoj opuštени osmeh. Obrazi su mu bili rumeni od mraza.

„Kralj? Ili ti?“ Sags prezrivo frknu. „Spletkari koliko ti volja, Mejsi, ona će svejedno skončati u vatri, ona i njena kraljevska krv. U kraljevskoj krvi ima moći, govorila je crvena žena. Moći da zadovolji našeg gospodara.“

„Neka se R'lor zadovolji četvoricom koju smo mu upravo poslali.“

„Četvorica ništaka. Prosjačka ponuda. Takav ološ nikada neće zaustaviti sneg. Ona možda hoće.“

Progovori Medvedica. „A ako spališ nju a sneg nastavi da pada, šta onda? Koga ćeš da spališ sledećeg? Mene?“

Aša više nije uspela da obuzdava jezik. „Zašto ne ser Klejtona? Možda će se R'loru dopasti neko njegov. Veran čovek koji će mu pevati hvalospeve dok mu plamen golica kitu.“

Ser Džastin se nasmeja. Sagsu nije bilo toliko smešno. „Uživaj u cerekanju, Mejsi. Nastavi li sneg da pada, videćemo ko će se smeјati.“ Pogledao je mrtvace na lomači, osmehnuo se pa otišao da se pridruži ser Godriju i ostalim kraljičnim ljudima.

„Moj spasilac“, reče Aša Džastinu Mejsiju. Toliko je bar zaslužio, bez obzira na porive. „Hvala ti što si mi pritekao u pomoć, ser.“

„Tako nećeš steći prijatelje među kraljičnim ljudima“, reče Medvedica. „Zar si prestao da veruješ u R'lora?“

„Prestao sam da verujem u još mnogo toga“, reče Mejsi, a dah mu je maglio vazduh, „ali još verujem u večeru. Hoćete li mi se pridružiti, moje gospe?“

Ali Mormont odmahnu glavom. „Nisam više gladna.“

„Nisam ni ja. Ali svejedno valja progutati malo konjetine, da uskoro ne zažalite što ste propustile priliku dok ste je imale. Kada smo pošli iz Čardaka šumskog imali smo osamsto konja. Prilikom poslednjeg brojanja ostala su šezdeset četiri.“

To je nije začudilo. Gotovi svi njihovi veliki jurišni konji su pali, među njima i Mejsijev. Većina teglećih takođe je stradala. Čak su i severnjački konjići slabili zbog nedostatka hrane. A ipak, šta će im konji? Stanis više nikuda neće ići. Sunce, mesec i zvezde toliko su odavno nestali da je Aša počinjala da se pita jesu li bili samo san. „Ješću.“

Ali odmahnu glavom. „Ja ne.“

„Dozvoli mi da onda povedem gospu Ašu“, reče joj ser Džastin. „Imaš moju reč, neću joj dozvoliti da pobegne.“

Medvedica preko volje pristade, gluva za šalјiv prizvuk u njegovom glasu. Tu su se rastali, Ali je pošla u svoj šator, Aša i Džastin Mejsi u dugačku dvoranu. Nije bilo daleko ali su smetovi bili duboki, vetar snažan a Ašina stopala ledene kocke. Članak joj je sebao od svakog koraka.

Onako tesna i bedna, dugačka dvorana bila je najveće zdanje u selu, tako da su je lordovi i kapetani uzeli za sebe, dok se Stanis smestio u kamenu kulu motrilju na obali jezera. Ulaz su čuvala dvojica stražara, oslonjeni na dugačka koplja. Jedan je Mejsiju digao vrata od voštanog platna i ser Džastin je uveo Ašu u dragocenu toplotu.

Klupe i dugački stolovi pružali su se duž oba zida, s dovoljno mesta za pedeset ljudi... mada se dvostruko više njih natiskalo unutra. U sredini zemljanog poda iskopana je rupa za vatru, a iznad nje je u krovu probijen niz otvora za dim. Vukovi su počeli da sede na jednoj strani rupe, južnjački plemići na drugoj.

Južnjaci su izgledali jadno, pomisli Aša - suvi i upalih obraza, neki bleđi i

bolesni, drugi crvenog, vetrom išibanog lica. Nasuprot njima severnjaci su izgledali dobro i zdravo, krupni rumeni ljudi s bradama gustim kao žbunje, odeveni u krzno i metal. I njima je možda hladno i možda gladuju, ali im je marš mnogo lakše pao, zbog konjića i medvedih kandži.

Aša skide rukavice, mršteći se dok je ispravljala prste. Bol joj je sebao u nogama kako su smrznuta stopala počela da se raskravljaju. Napoličari su ostavili lepu zalihu treseta kada su pobjegli, tako da je vazduh bio mutan od dima. Otresla je sneg s plašta i okačila ga na kuku kraj vrata.

Ser Džastin im je našao mesto na klupi i doneo im oboma večeru - pivo i komade konjskog mesa, crnog spolja i crvenog iznutra. Aša je otpila gutljaj piva pa se bacila na konjsko meso. Porcija je bila manja od prethodne, ali joj je stomak svejedno zakrčao od mirisa. „Hvala ti, ser“ rekla je, dok su joj krv i mast curili niz bradu.

„Džastine. Molim te.“ Mejsi je svoje meso isekao na komade pa je jedan nabo nožem.

Dalje niz sto, Vil Foksglov je govorio ljudima oko sebe da će Stanis za tri dana nastaviti marš na Zimovrel. To je čuo od jednog konjušara koji se bavio kraljevim konjima. „Veličanstvo je videlo pobjedu u vatrama“, rekao je Foksglov, „pobjedu o kojoj će se pevati hiljadu godina i u lordovom zamku i u kmetovoj kolibi.“

Džastin Mejsi diže pogled s konjskog mesa. „Hladna prozivka je sinoć stigla do osamdeset.“ Izvukao je komad žile između zuba pa ga bacio najbližem psu. „Ako krenemo, umiraćemo na stotine.“

„Umiraćemo na stotine ako ostanemo ovde“, rekao je ser Hamfri Klifton. „Gurajmo dalje ili pomrimo, eto šta ja kažem.“

„Gurajmo dalje i pomrimo, odgovaram ja. A ako stignemo do Zimovrela, šta onda? Kako ćemo ga zauzeti? Pola naših ljudi toliko su slabi da jedva hodaju. Poslaćeš ih da jurišaju na zidine? Da grade opsadne sprave?“

„Treba da ostanemo ovde dok se vreme ne promeni“, rekao je ser Ormund Vajld, živi leš od čoveka, iako bi po imenu trebalo da bude žestoke čudi. Aša je čula glasine da se vojnici klade ko će sledeći od velikih vitezova i lordova da umre. Ser Ormund je bio očigledan favorit. *Koliko je novca uloženo na mene, pitam se?*, pomislila je Aša. *Možda još ima vremena da i ja stavim neku paru.* „Ovde bar imamo nekakvo sklonište“, bio je uporan Vajld, „a u jezeru ima ribe.“

„Premalo ribe i previše ribara“, reče mračno lord Pizberi. Imao je razloga za takvo raspoloženje; to je njegove ljude ser Godri upravo spalio, a poneki su u dvorani govorili kako je sam Pizberi sigurno znao šta rade i možda čak i učestvovao u njihovim gozbama.

„U pravu je on“, progundao je Ned Vuds, jedan izvidnik iz Čardaka šumskog. Zvali su ga Beznosi Ned, pošto je pre dve zime od promrzlina izgubio vrh nosa. Nije bilo živog čoveka koji bolje poznaje Vučju šumu od Vudsa. Čak su i najponosniji kraljevi lordovi naučili da slušaju kada on govori. „Poznajem ova

jezera. Prekrili ste ih kao crvi leš, vas na stotine. Isekli ste toliko rupa u ledu da je pravo čudo kako vas više nije propalo. Tamo kod ostrva ima mesta nalik na sir koji su napali pacovi.“ Odmahnuo je glavom. „Jezera su gotova. Izlovili ste ih.“

„To je samo razlog više da krenemo“, bio je uporan Hamfri Klifton. „Ako nam je sudbina smrt, umrimo barem s mačem u ruci.“

Ista rasprava se vodila i sinoć i preksinoć. *Nastavimo i umrimo, ostanimo i umrimo, povucimo se i umrimo.*

„Ti slobodno umiri ako ti je do toga, Hamfri“, reče Džastin Mejsi. „Ja lično bih radije poživeo do sledećeg proleća.“

„Neki bi rekli da su to kukavičke reči.“

„Bolje biti kukavica nego ljudožder.“

Pizberijevo lice se iskrivi od iznenadne srdžbe.

„Džastine, smrt je deo rata.“ Ser Ričard Horp je stajao kod vrata, tamna kosa bila mu je mokra od otopljenog snega. „Oni koji pođu s nama imaće udeo u čitavom plenu koji ćemo uzeti Boltonu i njegovom kopiletu i još veći udeo u besmrtnoj slavi. Oni preslabi da krenu moraće sami da se snađu. Ipak, imate moju reč, poslaćemo hranu kada zauzmemo Zimovrel.“

„Nećete zauzeti Zimovrel!“

„Da, hoćemo“, začulo se kreštanje s visokog stola, gde je sedeo Arnolf Karstark sa svojim sinom Artorom i tri unuka. Lord Arnolf se pridigao, kao lešinar koji ostavlja plen. Jednom pegavom šakom pridržavao se za sinovljevo rame. „Zauzećemo ga za Neda i njegovu kćerku. Da, i za Mladog Vuka, koga tako mučki ubiše. Ja i moji ćemo predvoditi, ako zatreba. To sam i rekao njegovom dobrom veličanstvu kralju. *Krenimo*, kažem ja i pre nego što prođe mesec, svi ćemo se kupati u krvi Freja i Boltona.“

Ljudi zatoptaše nogama, počеше da lupaju pesnicama po stolu. Gotovo svi su bili severnjaci, primetila je Aša. Na drugoj strani rova za vatru, južnjački gospodari ćutke su sedeli.

Džastin Mejsi je sačekao da halabuka mine. Onda je rekao: „Tvoja hrabrost je hvale vredna, lorde Karstarku, ali hrabrost neće provaliti zidine Zimovrela. Kako nameravaš da zauzmeš zamak, moliću? Grudvama?“

Odgovorio mu je jedan unuk lorda Arnolfa. „Poseći ćemo drveće i napraviti ovnove kojima ćemo provaliti kapije.“

„I izginuti.“

Oglasio se drugi unuk. „Napravićemo lestvice, da se popnemo preko zidova.“

„I izginuti.“

Progovorio je Artor Karstark, mlađi sin lorda Arnolfa. „Sagradićemo opsadne kule.“

„I izginuti, izginuti, izginuti.“ Ser Džastin prevrnu očima. „Smilujte se bogovi, jeste li svi vi Karstarkovi poludeli?“

„*Bogovi!*“ reče Ričard Horp. „Zaboravljaš se, Džastine. Ovde imamo samo jednog boga. U ovom društvu ne spominji zloduhe. Sada nas može spasti samo Gospodar svetlosti. Zar se ne slažeš?“ Spustio je šaku na balčak mača, kao da time naglašava reči, ali pogled ni trenu nije odvojio od očiju Džastina Mejsija.

Pod tim pogledom ser Džastin se skupio. „Gospodar svetlosti, da. Moja vera je duboka jednako kao tvoja, Ričarde, to dobro znaš.“

„Meni je tvoja hrabrost sumnjiva, Džastine, a ne tvoja vera. Širiš priče o porazu na svakom koraku, još otkako smo izjahali iz Čardaka šumskog. Pitam se na čijoj li si ti strani.“

Rumenilo se pope Mejsiju uz vrat. „Neću sedeti ovde i trpeti da me vređaju.“ Strgao je svoj mokri ogrtač sa kuke tako snažno da je Aša čula kako se cepa, pa se probio pored Horpa i izašao. Nalet ledenog vetra udari u dvoranu, diže pepeo iz rova za vatru i raspiri vatru da snažnije zasija.

Kako se samo očas posla povukao, pomisli Aša. Moj zaštitnik je napravljen od pihitija. Svejedno, ser Džastin je bio jedan od retkih koji bi se pobunili ako bi kraljičini ljudi pokušali da je spale. Zato je ustala, uzela svoj ogrtač pa krenula za njim u mećavu.

Izgubila se pre nego što je prešla deset koraka. Aša je videla svetioničku vatru na vrhu kule motrilje, slabašan narandžasti sjaj što lebdi u vazduhu. Sem toga, selo je nestalo. Bila je sama u belom svetu snega i tišine dok se probijala kroz smetove do butina. „*Džastine?*“, viknula je. Odgovora nije bilo. Negde levo od sebe čula je konja kako njišti. *Nesrećno stvorenje zvuči preplašeno. Možda zna da je sutra za večeru.* Aša se čvrsto umota u plašt.

Slučajno je izbila nazad na seosku livadu. Kočevi od borovine još su stajali, pocrneli ali ne i sasvim sagoreli. Videla je da su se lanci oko mrtvacu sada ohladili, ali su još držali leševe u svom gvozdenom zagrljaju. Na jednom je stajao gavran, čupajući ispečeno meso koje se držalo za pocrnelu lobanju. Vetar je naneo sneg koji je zasuo pepeo u podnožju lomače i popeo se uz mrtvačevu nogu sve do članka. *Stari bogovi hoće da ga sahrane, pomislila je Aša. Ovo nije njihovo delo.*

„Dobro pogledaj, kurvo“, reče duboki glas Klejtona Sagsa iza nje. „Izgledaćeš jednako lepo kada te ispečemo. Reci mi, umeju li sipe da vrište?“

Bogovi mojih otaca, ako me čujete u svojim vodenim dvorima podno talasa, podajte mi samo jednu malu sekiru za bacanje. Utopljeni bog nije odgovorio. Retko je to činio. To je nevolja s bogovima. „Jesi li video ser Džastina?“

„Onu kilavu budalu? Šta hoćeš od njega, pizdo? Ako bi da te neko pojebe, ja sam više muško od Mejsija.“

Opet pizdo? Bilo je čudno kako ljudi poput Sagsa tu reč koriste da ponize ženu kada je to jedini deo žene koji cene. A Sags je bio gori od Srednjeg Lidla. *On to ne izgovara u besu.* „Tvoj kralj štroji ljude zbog silovanja“, podsetila ga je.

Ser Klejton se zasmeljli. „Kralj je još malo pa slep od buljenja u vatru. Ali ništa se ti ne boj, pizdo, neću te ja silovati. Posle bih morao da te ubijem, a radije

mi se gleda kako goriš.“

Eno opet onaj konj. „Čuješ li to?

„Šta?“

„Konj. Ne, konji. Više od jednog.“ Okrenula je glavu, osluškujući. Sneg je čudno krivio zvuk. Bilo je teško odrediti iz kog pravca dolazi.

„Je li to neka igra za sipe? Ne čujem...“ Sags iskrivi lice. „Jebem li ti. Jahači.“ Počeo je da petlja oko korica, nespretnim šakama u rukavicama od krzna i kože, pa je napokon uspeo da istrgne dugački mač.

Tada su jahači već dojurili.

Izronili su iz oluje kao odred utvara, krupni ljudi na sitnim konjima, naizgled još krupniji zbog debelih krzna u koja su se obukli. Na bokovima su imali mačeve, koji su pevali tihu čeličnu pesmu dok su čegrtali u koricama. Aša je videla bojnu sekiru zakačenu za sedlo jednog čoveka, ratni čekić na leđima drugog. Nosili su i štitove, ali od snega i leda nije mogla da vidi simbole na njima. Bez obzira na sve slojeve vune, krzna i kože, Aša se osetila naga dok je tu stajala. *Rog*, pomislila je, *treba mi rog* da uzbunim logor.

„Trči, pizdo glupa“, viknu ser Klejton. „Trči da upozoriš kralja. Lord Bolton nas je napao.“ Sags jeste bio krvolok, ali mu hrabrosti nije manjkalo. S mačem u ruci zakoračio je kroz sneg i stao između jahača i kraljeve kule, čija je vatra svetlucala iza njega kao narandžasto oko nekog čudnog boga. „Ko to ide? Stoj! *Stoj!*“

Predvodnik jahača zauzda pred njim. Pozadi je bilo drugih, možda dvadesetak. Aša nije imala vremena da ih prebroji. Možda ih stotine pristižu kroz mećavu. Možda pristiže čitava vojska Ruza Boltona, skrivena tamom i uskovitlanim snegom. Ovi, međutim...

Previše ih je da budu izvidnica a premalo da budu prethodnica. A dvojica su bila sasvim u crnom. *Noćna straža*, shvati ona iznenada. „Ko ste vi?“, viknu.

„Prijatelji“, odgovori nekako poznat glas. „Tražili smo vas pod Zimovrelom, ali smo zatekli samo Vranojeda Ambera kako udara u bubnjeve i duva u rog. Potrajalo je dok smo vas našli.“ Jahač skoči sa sedla, skide kapuljaču i pokloni se. Brada mu je bila tako gusta, tako okovana ledom da ga Aša na tren nije poznala. Onda joj je svanulo. „*Trise?*“, reče.

„Moja gospo.“ Tristifer Botli kleknu. „Ovde je i Devica. Rogon, Mrkozbor, Prst, Svraka... nas šestorica, svi koji smo bili u stanju da jašemo. Krom je umro od rana.“

„Šta je ovo?“, upita ser Klejton Sags. „Vi ste njeni? Kako ste se izbacili iz tamnica u Čardaku?“

Tris ustade i otrese sneg s kolena. „Sibeli Glover je ponuđen pozamašan otkup za našu slobodu i ona je rešila da ga u ime kralja prihvati.“

„Kakav otkup? Ko bi dao pare za morski ološ?“

„Ja, ser.“ Čovek priđe na konjiću. Bio je veoma visok, veoma mršav, tako

dugonog da je bilo pravo čudo što mu se stopala ne vuku po zemlji. „Trebala mi je snažna pratnja da bezbedno stignem do kralja, a gospi Sibeli je trebalo manje gladnih usta.“ Šal je skrivao lice visokog čoveka, ali je na glavi imao najčudniju kapu koju je Aša videla otkako je poslednji put bila u Tirošu, kulu bez oboda, od nekakvog mekog platna, kao tri cilindra stavljena jedan na drugi. „Koliko sam shvatio, ovde ću moći da nađem kralja Stanisa. Izuzetno je hitno da s njim smesta razgovaramo.“

„A ko si ti u sedam smrdljivih paklova?“

Visoki čovek otmeno skoči s konja, skinu neobični šešir, pa se pokloni. „Čast mi je da budem Tiho Nestoris, skromni sluga Gvozdene banke iz Bravosa.“

Od svih čudnih stvorova koji su mogli da dojašu iz noći, poslednji koga bi Aša Grejdžoj očekivala bio je bravoski bankar. Bilo je previše suludo. Morala je da se nasmeje. „Kralj Stanis je za svoje sedište uzeo kulu motrilju. Sigurna sam da će te ser Klejton rado odvesti kod njega.“

„To bi bilo veoma ljubazno. Vreme je presudno.“ Bankar ju je osmotrio promućurnim tamnim očima. „Ti si gospa Aša od kuće Grejdžoja, osim ako ne grešim.“

„Ja sam Aša od kuće Grejdžoja. Mišljenja su podeljena oko toga jesam li gospa,“

Bravošanin se osmehnu. „Doneli smo ti dar.“ Pozvao je ljude iza sebe. „Očekivali smo da ćemo naći kralja u Zimovrelu. Avaj, ova ista mećava progutala je zamak. Ispod zidina smo našli Morsa Ambera s odredom zelenih dečaka, kako čekaju kraljev dolazak. Dao nam je ovo.“

Devojka i starac, pomisli Aša kada su dvoje grubo gurnuli u sneg pred nju. Devojka se divlje tresla, čak i u krznima. Da nije bila tako prestravljena, možda bi bila lepa, mada joj je vrh nosa bio crn od promrzline. Starac... on nikom ne bi bio lep. U životu je viđala strašila koja bolje izgledaju. Lice mu je bilo lobanja prevučena kožom, kosa bela kao kreč i prljava. I *smrdeo* je. Ašu je ispunilo gađenje čim ga je videla.

Digao je pogled. „Sestro. Vidiš. Ovog puta sam te prepoznao.“

Aši srce preskoči. „*Teone!*“

Usne mu se iskriviše u nešto što je možda bio osmeh. Pola zuba nije imao, druga polovina bila je slomljena. „Teon“, ponovio je. „Zovem se Teon. Čovek mora da zna kako mu je *ime*.“

VIKTARION

More je bilo crno a mesec srebrn kada se Gvozdena flota okomila na plen.

Ugledali su ga u tesnacu između Ostrva kedra i oštirih brda astaporske unutrasnjosti, baš kao što je crni sveštenik Mokoro rekao da će biti „Gišani“, viknuo je Longvoter Hridni iz korpe na jarbolu. Viktorion Grejdžoj je sa pramca gledao kako jedro narasta. Uskoro je video kako se vesla dižu i spuštaju i dugački beli trag pozadi kako sija na mesečini, poput ožiljka na moru.

Nije pravi ratni brod, shvatio je Viktorion. *Trgovačka galija, i to velika*. Biće lep plen. Dao je kapetanima znak za poteru. Kada ga sustignu ukrcaće se na njega i zarobiće ga.

Tada je vec kapetan galije shvatio opasnost. Promenio je kurs na zapad ka Ostrvu kedra, možda u nadi da će se sakriti u nekoj skrivenoj uvali ili da će se progonioci nasukati na oštre stene uz severoistočnu obalu ostrva. Galija mu je međutim bila prepuna robe, a gvozdenrođeni su imali dobar vetar. *Jad* i *Gvozdena pobeda* presekli su put plenu, dok su hitri *Soko* i okretni *Igrač prstiju* zašli iza njega. Čak ni tada giski kapetan nije spustio zastavu. Kada je *Žalopojka* zaplovila naporedo s plenom lomeći galiji vesla na levoj strani, oba broda bila su tako blizu ukletim ruševinama Gozaija da su čuli majmune kako krešte dok je prva svetlost zore obasjavala urušene gradske piramide.

Ime njihovog plena bilo je *Giska zora*, rekao je kapetan kada su ga u lancima izveli pred Viktoriona. Isplovio je iz Novog Gisa i vraćao se tamo preko Junkaja, pošto je trgovao u Mirinu. Čovek nije govorio nijedan pristojan jezik, samo grleni giski, pun režanja i siktanja, najružniji jezik koji je Viktorion Grejdžoj u životu čuo. Mokoro je prevodio kapetanove reči na zajednički jezik Vesterosa.

Rat za Mirin je pobedonosno okončan, tvrdio je kapetan; zmajska kraljica je mrtva a gradom sada vlada Gišanin po imenu Hizdak.

Viktorion je naredio da mu iščupaju jezik zbog laži. Deneris Targarjen *nije* mrtva, uveravao ga je Mokoro; njegov crveni bog R'lor pokazao mu je kraljičino lice u svetoj vatri. Kapetan laži nije trpeo, tako da je naredio da giskog kapetana vežu za ruke i noge i bace u more, kao žrtvu Utopljenom bogu. „Tvoj crveni bog će dobiti šta je njegovo“, obećao je Mokoru, „ali morima vlada Utopljeni bog.“

„Nema bogova sem R'lor i Onog drugog, čije se ime ne sme reći. Sveštenik-čarobnjak bio je odeven u strogu crninu, s jedva primetnom zlatnom niti na okovratniku, rukavima i skutima. Na *Pobedi* nije bilo crvenog platna, ali nije bilo dostojno da Mokoro ide u slanim krpama koje je imao na sebi kada ga je Mrmot izvadio iz mora, tako da je Viktorion naredio Tomu Tajdvudu da mu sašije novu odoru od materijala koji nađe, pa je čak dao i neke svoje tunike za tu svrhu. Bile su crne i zlatne, jer grb kuće Grejdžoja prikazuje zlatnu sipu na crnom polju, a barjaci i jedra njihovih brodova prikazivali su isto. Grimizne odore crvenih sveštenika

bile su tuđe gvozdenurođenima, ali se Viktorion nadao da će ljudi lakše prihvatiti Mokora odevenog u boje Grejdžoja.

Nadao se uzalud. Odeven u crno od glave do pete, s maskom od crvenog i narandžastog plamena tetoviranom preko lica, sveštenik je izgledao još više preteći nego ranije. Posada ga je izbegavala kada je hodao palubom, ljudi su pljuvali ako bi njegova senka slučajno pala na njih. Čak je i Mrmot, koji je izvadio crvenog sveštenika iz mora, savetovao Viktoriona da ga preda Utopljenom bogu.

Mokoro je međutim poznao te tuđe obale koje gvozdenurođeni nisu, a znao je i tajne zmajskog roda. *Vranooki ima čarobnjake, zašto ne bih i ja?* Njegov crni čarobnjak bio je moćniji nego sva Juronova tri, čak i kada bi ih bacio u kazan i pretopio u jednog. Mokrokosi možda ne bi odobravao, ali Eron i njegova pobožnost su sada daleko.

I tako je Viktorion stegnuo opečenu šaku u silnu pesnicu i rekao. „*Giska zora nije dostojno ime za brod Gvozdene flote. Zbog tebe, čarobnjače, daću mu ime Srdžba Crvenog boga.*“

Njegov čarobnjak obori glavu. „Kako kapetan kaže.“ I broj brodova Gvozdene flote ponovo je bio četiri i pedeset.

Sutradan ih je dohvatila iznenadna kiša. Mokoro je i to predvideo. Pošto su kiše otišle dalje, otkrili su da su tri broda nestala. Viktorion nije mogao znati jesu li potonuli, nasukali se ili ih je vetar odneo s kursa. „Znaju kuda idemo“, rekao je posadi. „Ako još plove, ponovo ćemo se naći.“ Gvozdeni kapetan nije imao vremena da čeka zaostale, kada su mu nevestu okružili neprijatelji. *Najlepšoj ženi na svetu hitno treba moja sekira.*

Sem toga, Mokoro ga je uveravao da tri broda nisu izgubljena. Svake noći je sveštenik-čarobnjak palio vatru na pramcu *Gvozdene pobede* i hodao oko plamena, zapevajući molitve. Njegova crna koža sijala je na svetlu vatre kao uglačani oniks i ponekad se Viktorion mogao zakleti da plamenovi tetovirani na njegovom licu takođe igraju, da se izvijaju, krive i pretapaju, da im se boje menjaju sa svakim pokretom sveštenikove glave.

„Crni sveštenik priziva zloduhe na nas“, čuli su jednog veslača kako govori. Kada je to javljeno Viktorionu, naredio je da ovoga bičuju dok mu leđa nisu postala krvava od ramena do butina. Zato, kada je Mokoro rekao: „Tvoji izgubljeni jaganjci vратиće se u stado kod ostrva zvanog Jaros“, kapetan je rekao: „Moli se da bude tako, svešteniče. Inače ćeš možda ti sledeći okusiti bič.“

More je bilo plavo i zeleno a sunce je tuklo s praznog neba kada je Gvozdena flota uzela drugi plen, u vodama severno i zapadno od Astapora.

Ovog puta je to bila mirinska koga *Golubica*, na putu za Junkaj preko Novog Gisa, s tovarom ćilima, slatkog zelenog vina i mirske čipke. Njen kapetan je imao mirsko oko, zbog koga daleko izgleda blizu - dva staklena sočiva u nizu mesinganih cevi, lukavo iskovanih da se svaki deo uvlači u prethodni, tako da na kraju oko ne bude veće od bodeža. Tu je dragocenost Viktorion uzeo za sebe. Kogu je

preimenovao u *Jastreb*. Posadu će zadržati radi otkupa, objavio je kapetan. Oni nisu ni robovi, ni robovlasnici, ali su slobodni Miraniiskusni mornari. Takvi ljudi vrede para. Pošto je plovila iz Mira, *Golubica* im nije donela nove vesti o Mirinu i Deneris, već samo stare izveštaje o dotračkim gospodarima konja na Rojni, Zlatnoj četi u pokretu i sličnome što je Viktorion već znao.

„Šta vidiš?“, upitao je kapetan svog crnog sveštenika te noći, dok je Mokoro stajao pred noćnom vatrom. „Šta nas čeka sutra? Još kiše?“ Njemu je mirisalo na kišu.

„Sivo nebo i jak vetar“, rekao je Mokoro. „Bez kiše. Iza dolaze tigrovi. Napred čeka tvoj zmaj.“

Tvoj zmaj. Viktorionu se dopalo kako to zvuči. „Reci mi nešto što ne znam, svešteniče.“

„Kapetan zapoveda, ja izvršavam“, rekao je Mokoro. Posada je počela da ga zove Crni plamen, imenom koje mu je nadenuo Mucavac Stefar, koji nije umeo da izgovori „Mokoro“. Kako god ga zvali, sveštenik je imao moći. „Ovde se obala pruža sa istoka na zapad“, rekao je Viktorionu. „Kada skrene na sever, naići ćeš na još dva zeca. Dva brza zeca, s mnogo nogu.“

I tako zaista i bi. Ovog puta su plen bile dve galijske, dugačke, vitke i hitre. Prvi ih je ugledao Hromi Ralf, ali su uskoro odmakle *Jadu* i *Ugasloj nadi*, pa je Viktorion poslao *Krilo*, *Sokola* i *Sipin poljubac* da ih dostignu. Nije imao bržih brodova od ta tri. Potera je trajala gotovo čitav dan, ali su se na kraju ukrcali i zauzeli obe galijske, posle kratkih ali surovih borbi. Plovile su prazne, saznao je Viktorion, za Novi Gis, da utovare namirnice i oružje za giske legije ulogorene pred Mirinom... i da dovezu nove legionare u rat, da zamene one koji su pomrli. „Ljude poginule u bici?“, pitao je Viktorion. Posade galijske su rekle ne, poumirali su od krvavog proliva. Od blede kobile, kako su zvali tu bolest. A kao i kapetan *Giske zore*, kapetani galijske ponovili su laž da je Deneris Targarjen mrtva.

„Poljubite je za mene u onom paklu u kome je našete“, rekao je Viktorion. Naredio je da mu donesu sekiru pa im je odrubio glave na licu mesta. Posle je pobio i posade, poštedevši samo robove okovane za vesla. Lično im je raskinuo okove i rekao da su sada slobodni ljudi i da imaju čast da veslaju za Gvozdenu flotu, čast o kojoj svaki dečak na Gvozdenim ostrvima sanja dok odrasta. „Kraljica zmajeva oslobađa robove, a oslobađam ih i ja“, izjavio je.

Galijske su preimenovali u *Duh* i *Sen*. „Jer nameravam da se vrate i progone te Junkajane“, rekao je tamnoputoj ženi te noći pošto se zadovoljio s njom. Sada su bili blizu i svakog dana su se sve više približavali. „Ošinućemo ih kao grom“, rekao je dok je stezao ženinu dojku. Pitao se je li se ovako njegov brat Eron osećao kada mu je Utopljeni bog govorio. Gotovo da je čuo božji glas kako navire iz dubina mora. *Dobro ćeš me služiti, moj kapetane*, kao da su govorili talasi. *Zbog toga sam te i stvorio*.

Moraće međutim da nahrani i crvenog boga, Mokorovog vatrenog boga. Šaku

koju je sveštenik izlečio bilo je odvratno videti, od lakta do vrhova prstiju ličila je na čvarak. Viktorion je ponekad stezao šaku a koža bi ispucala i zadimila se, ali je ruka bila snažnija nego ikada pre. „Dva boga sada su sa mnom“, rekao je tamnoputoj ženi. „Nema neprijatelja koji će se odupreti dvojici bogova.“ Onda ju je prevrnuo na leđa pa ju je opet uzeo.

Kada su se litice Jarosa pojavile s leve strane, našao je tri izgubljena broda kako ga čekaju, baš kao što je Mokoro obećao. Viktorion je sveštenika nagradio zlatnom ogrlicom.

Sada je pred njim bio izbor: da se izloži opasnostima tesnaca, ili da povede gvozdenu flotu oko ostrva? Uspomena na Lepo ostrvo još je mučila kapetana. Stanis Barateon se obrušio na Gvozdenu flotu istovremeno sa severa i juga dok su bili zarobljeni u prolazu između ostrva i kopna, nanevši Viktorionu njegov najteži poraz. Međutim, ako oplovi Jaros, izgubiće dragocene dane. Pošto je Junkaj tako blizu, u moreuzu će biti mnogo pomorskog saobraćaja, ali nije očekivao da će naići na junkajske ratne brodove sve dok se ne približi Mirinu.

Šta bi Vranooki uradio? O tome je dugo i mračno razmišljao, pa je dao znak kapetanima. „Plovimo kroz moreuz.“

Zarobili su još tri broda pre nego što je Jaros nestao s vidika. Debeli galeas pao je šaka Mrmotu i *Jadu* a trgovačka galija Manfredu Merlinu sa *Kraguja*. Štive su im bile prepune robe, vina, svile i začina, retkog drveta i još ređih mirisa, ali su samo brodovi bili pravi plen. Kasnije tog istog dana *Sedam lobanja* i *Uznik* uhvatili su ribarsku brodicu. Bila je mala, spora i oronula, jedva vredna truda da se zarobi. Viktoriona je naljutilo kada je čuo da su trebala dva njegova broda da ukrote ribarski. A ipak je s njihovih usana čuo za povratak crnog zmaja. „Srebrna kraljica je otišla“, rekao mu je ribarski kapetan. „Odletela je na svom zčaju, iza Dotračkog mora.“

„Gde je to Dotračko more?“, upitao je. „Preploviću ga Gvozdenom flotom i naći kraljicu gde god da je.“

Ribar se glasno nasmejao. „To bi valjalo videti. Dotračko more je od trave, budalo.“

To trebalo da kaže. Viktorion ga je uhvatio za gušu opečenom rukom i čitavog ga digao u vazduh. Onda ga je udario o jarbol pa je stezao sve dok Junkajaninovo lice nije postalo crno kao prsti koji su mu se zarivali u grlo. Čovek se neko vreme ritao i grčio, uzaludno pokušavajući da oslabi kapetanov stisak. „Niko neće nazvati Viktoriona Grejdžoja budalom i poživeti da se time hvali.“ Kada je otvorio šaku, čovekovo mlitavo telo srozalo se na palubu. Longvoter Hridni i Tom Tajdvud bacili su ga preko ograde, još jednu žrtvu Utopljenom bogu.

„Tvoj Utopljeni bog je zloduh“, rekao je crni sveštenik Mokoro posle. „On je tek uznik Onog drugog, tamnog boga čije se ime ne sme izgovoriti.“

„Čuvaj se, svešteniče“, upozorio ga je Viktorion. „Na ovom brodu ima pobožnih ljudi koji bi ti jezik iščupali da čuju takvo bogohuljenje. Tvoj crveni bog će dobiti

ono što mu sleduje, kunem ti se. Moja reč je gvožđe. Pitaj svakog mog čoveka.“

Crni sveštenik je oborio glavu. „Nema potrebe. Gospodar svetlosti mi je pokazao koliko si vredan, lorde kapetane. Svake noći u vatrama nazirem slavu koja te čeka.“

Te su reči silno obradovale Viktoriona Grejdžoja, pa ih je preneo tamnoputoj ženi te noći. „Moj brat Belon bio je veliki čovek“, rekao je, „ali ću ja uraditi ono što on nije mogao. Gvozdena ostrva ponovo će biti slobodna i Stari običaji će se vratiti. To čak ni Dagonu nije uspelo.“ Prošlo je gotovo stotinu godina otkako je Dagon Grejdžoj sedeo na Stolici od morske stene, ali su gvozdenrođeni još pripovedali o njegovim pohodima i bitkama. U Dagonovo doba na Gvozdenom prestolu sedeo je slab kralj, čije su suzne oči bile prikovane na Uzano more, gde su kopilad i izgnanici spremali bunu. Zato je iz Hridi lord Dagon isplovio, da More zalazećeg sunca postane njegovo. „Počupao je bradu lavu u njegovoj jazbini i vezao jezovuku rep u čvor, ali čak ni Dagon nije mogao da pobedi zmajeve. Ali ja ću uzeti kraljicu zmajeva da spava u mojoj postelji i rodi mi mnogo silnih sinova.“

Te noći je Gvozdena flota brojala šezdeset brodova.

Severno od Jarosa čudna jedra postala su češća. Nalazili su se veoma blizu Junkaju i obala između Žutog grada i Mirina vrveće od trgovaca i brodova za snabdevanje, pa je zato Viktorion poveo Gvozdenu flotu u dublje vode, van vidika s kopna. Čak će i tu nailaziti na druge lađe. „Neka niko ne pobegne da upozori naše dušmane“, naredio je gvozdeni kapetan. Niko nije pobegao.

More je bilo zeleno a nebo sivo onog jutra kada su *Jad*, *Ratnica* i Viktorionova *Gvozdena pobeda* zarobili robovlasničku galiju iz Junkaja u vodama severno od Žutog grada. U utrobi su našli dvadeset namirisanih dečaka i osamdeset devojaka upućenih u kuće zadovoljstva u Lisu. Posada nije ni sanjala da će tako blizu domaćih voda naići na opasnost, pa su gvozdenrođeni zauzeli galiju bez muke. Nazvali su je *Rada devica*.

Viktorion je trgovce robljem pobio, pa poslao svoje ljude u potpalublje da oslobode veslače. „Sada veslate za mene. Veslajte snažno i isplatiće vam se.“ Devojke je razdelio među svojim kapetanima. „Lišani bi vas pretvorili u kurve“, rekao im je, „ali smo vas mi spasli. Sada ćete služiti samo jednom čoveku umesto mnogima. One koje zadovolje kapetane oni će možda uzeti za slane žene, što je častan položaj. Namirisane dečake je vezao lancima i bacio u more. Oni su bili neprirodna stvorenja, brod je bolje mirisao očišćen od njihovog prisustva.

Sebi je Viktorion uzeo sedam biranih devojaka. Jedna je imala crvenozlatnu kosu i pegave sise. Jedna se svugde brijala. Jedna je bila smeđokosa i smeđooka, stidljiva kao miš. Jedna je imala najveće grudi koje je u životu video. Peta je bila sićušna, ravne crne kose i zlatne kože. Oči su joj bile boje jantara. Šesta je bila bela kao mleko, sa zlatnim alkama u bradavicama i usminama, a sedma crna kao sipino mastilo. Robovlasnici iz Junkaja su ih naučili putu sedam uzdača, ali nije to Viktorion od njih želeo. Njegova tamnoputa žena bila je dovoljna da mu zadovolji

prohteve dok ne stigne u Mirin i uzme svoju kraljicu. Nikome ne treba sveća kada ga čeka sunce.

Galiju je preimenovao u *Robovlasnikov vrisak*. Sa njom su brodovi Gvozdene flote brojali jedan i šezdeset. „Postajemo jači sa svakim brodom koji zarobimo“, rekao je Viktorion svojim gvozdenrođenima, „ali će od sada biti teže. Sutra ili prekosutra naići ćemo na ratne brodove. Ulazimo u matične vode Mirina, gde nas čekaju flote naših dušmana. Naići ćemo na brodove iz sva tri robovlasnička grada, brodove iz Tolosa, Elirije i Novog Gisa, na brodove čak iz Karta.“ Dobro je pazio da ne spomene zelene galije Starog Volantisa, koje sigurno upravo plove kroz Zaliv jada. „Ti robovlasnici su slabašna stvorenja. Videli ste kako beže pred nama, čuli ste kako cvile dok ih koljemo. Svaki od vas vredi kao dvadeset njih, jer samo smo mi sazdana od gvožđa. Upamtite to kada sledeći put ugledamo robovlasnička jedra. Nemajte milosti i ne očekujte je. Šta će nama milost? Mi smo gvozdenrođeni i čuvaju nas dva boga. Otećemo im brodove, smrvićemo im nade i ispuniti njihov zaliv krvlju.“

Na te njegove reči razlegao se silan poklič. Kapetan je odgovorio klimnuvši glavom, mračnog lica, pa je pozvao na palubu sedam devojaka koje je uzeo za sebe, najlepše od onih nađenih na *Radoj devici*. Poljubio je svaku u obraz i rekao joj kakva je čast čeka, mada one nisu razumele njegove reči. Onda ih je ukrcao na onu otetu ribarsku brodicu, odgurnuo je i zapalio.

„Ovim darom nevinosti i lepote ukazujemo čast obojici bogova“, viknuo je dok su ratni brodovi Gvozdene flote plovili pored brodice koja je gorela. „Neka se ove devojke ponovo rode u svetlu, neoskrnavljene smrtničkom požudom, ili neka se spuste u vodene dvore Utopljenog boga da se goste, plešu i smeju dok more ne presuši.“

Negde pri kraju, pre nego što je zadimljenu brodicu progutalo more, Viktorionu Grejdžozju se učinilo da su se krici sedam lepotica pretvorili u radosnu pesmu. Tada je naišao snažan vetar, vetar koji im je ispunio jedra i poterao ih severno, istočno pa ponovo severno, ka Mirinu i njegovim piramidama od cigala u mnogo boja. *Letim ka tebi na krilima pesme, Deneris*, mislio je gvozdeni kapetan.

Te noći, prvi put, izneo je zmajev rog koji je Vranooki našao među zadimljenim vodama velike Valirije. Bio je to vijugav predmet, dugačak šest stopa, i sijao je crno, okovan crvenim zlatom i tamnim valirijskim čelikom. *Juronov pakleni rog*. Viktorion je prešao rukom preko njega. Rog je bio topao i gladak kao butine tamnolute žene i toliko blistav da je video iskrivljenu sliku svoga lica u njegovim dubinama. „Valirijski glifi“, nazvao ih je Mokoro.

To je i Viktorion znao. „Šta kažu?“

„Mnogo toga.“ Crni sveštenik pokaza jedan zlatni okov. „Ovde je ime roga. *Ja sam Zmajohvat*, kaže. Jesi li nekada čuo njegov zvuk?“

„Jednom.“ Jedan mešanac njegovog brata dunuo je u pakleni rog na zakraljenju na Starom Viku. Bio je čudovište od čoveka, ogroman i obrijane glave, s okovima

od zlata, ahata i žada oko mišićavih ručerdi i velikim sokolom istetoviranim preko grudi. „Taj zvuk... nekako je pekao. Kao da su mi kosti gorele i pekle mi meso iznutra. Ta pismena su sijala prvo od crvenog pa od belog usijanja i bilo ih je bolno gledati. Činilo se da se zvuk nikada neće okončati. Nalik na nekakav dugačak vrisak. Na hiljadu vrisaka stopljenih u jedan.“

„A čovek koji je dunuo u rog, šta s njim?“

„Umro je. Posle je imao plikove na usnama. I ptica mu je krvarila.“ Kapetan se udari po grudima. „Soko, evo ovde. Iz svakog pera je curila krv. Čuo sam da je sasvim sagoreo iznutra, ali je to možda bila prazna priča.

„Istinita priča.“ Mokoro okrenu pakleni rog, osmatrajući čudna slova koja su se pružala preko drugog zlatnog okova. „Ovde kaže: *Nijedan smrtnik neće u mene dunuti i poživeti.*“

Viktaron jetko pomisli na bratovljevo izdajstvo. *Juronovi darovi uvek su otrovani.* „Vranooki se zakleo da će ovaj rog potčiniti zmajeve mojoj volji. Ali kako će mi poslužiti ako je cena smrt?“

„Tvoj brat nije sam dunuo u rog. Ne moraš ni ti.“ Mokoro pokaza čelični okov. „Ovde. *Krv za vatru, vatra za krv.* Svejedno je ko duva u rog. Zmajevi će doći gospodaru roga. Ti moraš rog *uzeti za sebe.* Krvlju.“

RUŽNA MALA DEVOJČICA

Te se noći jedanaestero slugu Mnogolikog boga okupilo pod hramom, više nego što ih je ikada videla zajedno na jednom mestu. Samo su gospodičić i debeli došli na glavna vrata; ostali su stigli tajnim prolazima, kroz tunele i skrivene ulaze. Na sebi su imali crne i bele odore, ali dok su sedali, svaki je skinuo kapuljaču da otkrije lice koje je tog dana odlučio da nosi. Njihove visoke stolice bile su istesane iz abonosa i čuvardrva, kao vrata hrama iznad. Stolice od abonosa imale su na naslonima urezana lica od čuvardrva, stolice od čuvardrva lica od abonosa.

Jedan drugi iskušenik stajao je na drugom kraju sobe s vrčem tamnog crnog vina. Ona je imala vodu. Kada bi neki sluga poželeo da pije, podigao bi pogled ili savio prst, pa bi jedno ili oboje njih prišli i napunili mu čašu. Uglavnom su međutim samo stajali i čekali poglede kojih nije bilo. *Ja sam isklesana od kamena*, podsetila se. *Ja sam kip, kao Morski lordovi koji stoje na Kanalu junaka*. Voda je bila teška, ali su njene ruke bile snažne.

Sveštenici su govorili na jeziku Bravosa, mada su jednom na nekoliko minuta trojica žustro raspravljala na visokovalirijskom. Devojčica je uglavnom razumela reči, ali su oni govorili tiho i nije uvek čula. „Znam tog čoveka“, čula je kako kaže sveštenik s licem žrtve kuge. „Znam tog čoveka“, ponovio je debeli dok mu je sipala. Međutim, naočiti čovek je rekao: „Tom ću čoveku dati dar, ne znam ga.“ Kasnije je škiljavi rekao isto, za nekog drugog.

Posle tri sata vina i reči, sveštenici su otišli... svi sem dobrog čoveka, devojčeta i onog na čijem su se licu videli tragovi kuge. Obrazi su mu bili izjedeni živim ranama, kosa mu je opala. Krv mu je kapala iz jedne nozdrve, a zgrušala se u uglovima oba oka. „Naš brat bi da razgovara s tobom, dete“, rekao je dobri čovek. „Sedi, ako želiš.“ Sela je na stolicu od čuvardrva sa licem od abonosa. Krvave ranice nju nisu plašile. Predugo je vremena provela u Kući crnog i belog da bi se bojala lažnog lica.

„Ko si ti?“, upitao je kužno lice pošto su ostali sami.

„Niko.“

„Nije tako. Ti si Arja od kuće Starka, koja grize usnicu i ne ume da slaže.“

„Nekad sam bila. Sada nisam.“

„Zašto si ovde, lažljivice?“

„Da služim. Da naučim. Da promenim lice.“

„Prvo promeni srce. Dar Mnogolikog boga nije dečja igračka. Ubijala bi za svoje ciljeve, iz svog zadovoljstva. Poričeš li to?“

Zagrizla je usnu. „Ne...“

Ošamario ju je.

Obraz ju je zapekao od udarca, ali je znala da je to zaslužila. Hvala. Bude li dovoljno šamara, možda će prestati da grize usnu. *Arja* je to radila, ne noćna

vučica. „Da, poričem.“

„Lažeš. Vidim ti istinu u očima. Imaš oči vučice i voliš krv.“

Ser Gregor, morala je da pomisli. *Dansen, Dušica Raf, ser Ilin, ser Merin, kraljica Sersei*. Da progovori, morala bi da laže, a on bi znao. Oćutala je.

„Ti si mačka, kažu mi. Šunjaš se uličicama i njušiš ribu, prodaješ mušule i ostrige. Sitan život, primeren sitnom stvorenju kao što si ti. Zatraži, i može ti se vratiti. Guraj kolica, hvali školjke, budi zadovoljna. Srce ti je premeko da budeš jedna od nas.“

Hoće da me otera. „Ja nemam srce. Imam samo rupu. Ubila sam mnogo ljudi. Mogla bih da ubijem tebe da hoću.“

„Da li bi ti to bilo slatko?“

Nije znala tačan odgovor. „Možda.“

„Onda ti mesto nije ovde. U ovoj kući smrt nikome nije privlačna. Mi nismo ratnici, niti vojnici, niti razmetljivi mačevaoci naduti od gordosti. Mi ne ubijamo da bismo služili nekom gospodaru, da bismo napunili kese, da bismo potpirivali svoju taštinu. Mi dar nikada ne dajemo da bismo zadovoljili sebe. Mi smo tek puke sluge Mnogolikog boga.“

„*Valar doheris*.“ *Svi ljudi moraju da služe*.

„Znaš reči, ali si previše gorda da služiš. Sluga mora biti krotak i pokoran.“

„Ja slušam. Mogu biti krotkija nego iko.“

Na to se nasmejao. „Bićeš sama boginja krotkosti, siguran sam. Ali možeš li da platiš cenu?“

„Kakvu cenu?“

„Cena si ti. Cena je sve što imaš i sve što se ikada nadaš da ćeš imati. Uzeli smo ti vid pa smo ti ga vratili. Onda ćemo ti uzeti sluh pa ćeš hodati u tišini. Daćeš nam svoje noge pa ćeš puzati. Nećeš biti ničija kćerka, ničija žena, ničija majka. Ime će ti biti laž, a samo lice koje nosiš neće biti tvoje.“

Zamalo da ponovo zagriže usnu, ali se ovog puta savladala na vreme. *Moje lice je tamno jezero, sve skriva, ništa ne otkriva*. Pomislila je na sva imena koja je imala: Ari, Lasica, Veverica, Ket sa kanala. Pomislila je na onu glupavu devojčicu iz Zimovrela zvanu Arja Konjsko lice. Imena su nebitna. „Mogu da platim cenu. Daj mi lice.“

„Lica moraju da se zasluže.“

„Reci mi kako.“

„Daj dar jednom čoveku. Možeš li to?“

„Kom čoveku?“

„Ne znaš ga.“

„Ne znam mnogo ljudi.“

„On je jedan od njih. Stranac. Nije neko koga voliš, nije neko koga mrziš, nije neko koga si u životu upoznala. Hoćeš li ga ubiti?“

„Hoću.“

„Onda ćeš sutra ponovo biti Mačka sa kanala. Nosi to lice, posmatraj, slušaj. Pa ćemo videti jesi li zaista vredna da služiš Onoga sa mnogo lica.“

I tako se sledećeg dana vratila Brusku i njegovim kćerima u kući na kanalu. Bruskovine oči su se raširile kada ju je ugledao, a Brei je stao dah. „*Valar morgulis*“, rekla je Ket umesto pozdrava. „*Valar doheris*“, odgovorio je Brusko.

Posle toga je bilo kao da nikada nije odlazila.

Prvi put je videla čoveka koga je morala da ubije kasnije tog jutra dok je gurala kolica po kaldrmi ispred Purpurne luke. Bio je star čovek, odavno je prevalio pedesetu. *Predugo je živeo*, pokušala je da kaže sebi. *Zašto bi on doživeo toliko godina kada ih je moj otac imao toliko malo*? Ket sa kanala međutim nije imala oca, tako da je tu misao zadržala za sebe.

„*Čančice, ostrige i puževi*“, vikala je Ket dok je prolazila, „*ostrige, račići i debele zelene mušule*.“ Čak mu se i osmehnula. Ponekad je samo osmeh bio dovoljan da stanu i nešto kupe. Starac nije uzvratio osmehom. Namrštio joj se i prošao, zagazivši u baru. Isprskao joj je noge.

Nije učtiv, pomislila je posmatrajući ga kako odlazi. *Lice mu je hladno i zlobno*. Starčev nos bio je uzan i oštar, usne tanke, oči sitne i blisko usađene. Kosa mu je posedela, ali mu je šiljasta bradica još bila crna. Ket je pomislila da je sigurno farba i pitala se zašto nije ofarbao i kosu. Jedno rame bilo mu je više od drugoga, pa je delovao iskrivljeno.

„On je zao čovek“, izjavila je te večeri pošto se vratila u Kuću crnog i belog. „Usne su mu surove, oči su mu zlobne i ima bradu zlikovca.“

Dobri čovek se tiho nasmejavao. „On je čovek kao i svi drugi i u njemu ima i svetla i tame. Nije na tebi da mu sudiš.“

Na to je zastala. „Jesu li mu bogovi sudili?“

„Može biti da neki bogovi jesu. Čemu bogovi ako ne sude ljudima? Mnogoliki bog međutim ne meri ljudske duše. On daje dar najboljim ljudima isto kao najgorim. Inače bi dobri živeli večno.“

Starčeve ruke bile su nešto najgore na njemu, zaključila je Ket sutradan dok ga je gledala iza kolica. Prsti su mu bili dugački i košcati, večito u pokretu, češali su bradu, čupkali uho, dobovali po stolu, grčili se, grčili, grčili. *Ima šake kao dva bela pauka*. Što je više gledala njegove ruke, to ga je više mrzela.

„Previše mrda rukama“, rekla im je u hramu. „Sigurno je pun straha. Dar će mu dati mira.“

„Dar svim ljudima daje mira.“

„Kada ga ubijem on će me pogledati u lice i zahvaliti mi.“

„Onda će to biti tvoj neuspeh. Najbolje će biti da te uopšte ne primeti.“

Starac je bio nekakav trgovac, zaključila je Ket pošto ga je nekoliko dana posmatrala. Njegov posao imao je neke veze s morem, mada ga nikada nije videla

da stupa na brod. Dane je provodio u gostionici blizu Purpurne luke, sa šoljom supe od luka koja mu se hladi na stolu dok on prebire po hartijama, pečati vosak i, oštrim tonom razgovara sa čitavom povorkom kapetana, brodovlasnika i drugih trgovaca, od kojih nijedan nije izgledao kao da ga posebno voli.

Svejedno su mu donosili novac: debele kožne kese pune zlata, srebra i bravoskih kvadratnih gvozdenih novčića. Starac bi ga pažljivo prebrojao, razvrstao novčiće i uredno ih naslagao. Novčiće nikada nije gledao. Umesto toga bi ih zagrizao, uvek levom stranom usta, gde je još imao sve zube. S vremena na vreme bi zavrteo jedan na stolu pa bi osluškivao zvuk kada bi se novčić zvečeći zaustavio.

A kada bi sve novčiće prebrajao i oprobao, starac bi našarao nešto na pergamentu, udario svoj pečat i dao ga kapetanu. Ili bi odmahnuo glavom i gurnuo novac nazad preko stola. Kada bi to uradio, drugi čovek bi pocrveneo u licu i pobesneo ili bi prebledeo i izgledao prestrašeno.

Ket nije shvatala. „Plaćaju mu zlatom i srebrom, ali im on daje samo neke papire. Da nisu glupavi?“

„Nekolicina može biti jesu. Većina su prosto oprezni. Neki žele da mu se dodvore. On međutim nije čovek kome se lako dodvoriti.“

„Ali šta to on njima *prodaje*?“

„Piše osiguranje svakom od njih. Ako im brodovi nestanu u oluji ili ih otmu gusari, on im obećava da će im platiti cenu plovila i svega u njemu.“

„Je li to nekakva opklada?“

„Jedna vrsta. Opklada koju se svaki kapetan nada da će izgubiti.“

„Da, ali ako je dobiju...“

„...ako je dobiju gube svoje brodove, često i sam život. Mora su opasna, a u jesen pogotovo. Nema sumnje da je mnogi kapetan koji je tonuo u buri našao neku malu utehu u osiguranju u Bravosu, svestan da njegova udovica i deca neće gladovati.“ Tužan osmeh mu dodirnu usne. „Jedno je međutim napisati takvo osiguranje, a nešto drugo ispuniti ga.“

Ket je shvatila. *Neki od njih ga sigurno mrzi. Neki od njih je došao u Kuću crnog i belog i molio se bogu da ga uzme.* Pitala se ko je to bio, ali dobri čovek nije hteo da joj kaže. „Nije tvoje da guraš nos u takva pitanja“, rekao je. „Ko si ti?“

„Niko.“

„Niko ne pita ništa.“ Uzeo je njene šake. „Ako ne možeš ovo da uradiš, treba samo da kažeš. U tome nema sramote. Neki su stvoreni da služe Mnogolikog boga a neki nisu. Reci reč i oslobodiću te ovog zadatka.“

„Uradiću to. Rekla sam da hoću. I hoću.“

Ali kako? To je bilo teže.

On je imao čuvare. Dvojicu, jednog visokog suvog čoveka i jednog niskog i debelog. Svugde su ga pratili, od kada bi ujutru izašao iz kuće pa dok se noću ne vrati. Pazili su da starcu niko ne priđe bez njegove dozvole. Jednom je neki pijanac

zamalo naleteo na njega dok je kretao kući iz gostionice, ali je onaj visoki stao između njih i gurnuo pijanca tako da je pao na zemlju. U gostionici je onaj niski uvek prvi probao supu od luka. Starac bi sačekao da se supa ohladi pre nego što je okusi, dovoljno dugo da vidi kako se njegovom čuvaru ništa nije desilo.

„On se boji“, shvatila je, „ili zna da neko želi da ga ubije.“

„Ne zna“, rekao je dobri čovek, „ali sluti.“

„Stražari ga prate čak i kad ide da pusti vodu“, rekla je, „ali on ne ide kada oni idu. Visoki je brži. Sačekaću da on ode da pusti vodu, ući ću u gostionicu i ubosti starca u oko.“

„A drugi stražar?“

„On je spor i glupav. *Ubiću* i njega.“

„Jesi li ti neki kasapin s bojnog polja, što seče svakog čoveka koji ti se nađe na putu?“

„Nisam.“

„Nadam se da je tako. Ti si sluga Mnogolikog boga, a mi koji služimo Njega s mnogo lica dajemo dar samo onima koji su obeleženi i izabrani.“

Shvatila je. *Ubij ga. Ubij samo njega.*

Trebala su joj još tri dana posmatranja pre nego što je otkrila način, i još jedan dan vežbe s tankim nožem. Crveni Rogo ju je naučio kako se koristi, ali nikome nije presekla kesu još otkako su joj oduzeli vid. Želela je da proveri da li još zna kako se to radi. *Vešto i hitro, tako se to radi, bez petljanja i oklevanja*, rekla je sebi dok je vadila malo sečivo iz rukava, iznova i iznova. Kada se uverila da još zna tu veštinu, oštrila je čelik brusom sve dok ivica nije svetlucala srebrnastoplavo na svetlosti sveća. Drugi deo je bio teži, ali je devojčice bilo tu da joj pomogne. „Sutra ću dati dar tom čoveku“ objavila je dok je domčkovala.

„Onaj s mnogo lica će biti zadovoljan.“ Dobri čovek je ustao. „Ket sa kanala poznaju mnogi. Ako je vide kako čini to delo, možda će stvoriti nevolje Brusku i njegovim kćerima. Vreme je da dobiješ drugo lice.“

Devojčica se nije osmehnula, ali je u sebi bila zadovoljna. Jednom je izgubila Ket i ožalila ju je. Nije želela da je izgubi ponovo. „Kako ću izgledati?“

„Ružno. Žene će skretati pogled kada te vide. Deca će zuriti i upirati prstom. Snažni ljudi će te sažaljevati i neki će možda pustiti suzu. Niko ko te vidi neće te lako zaboraviti. Dođi,

Dobri čovek je uzeo fenjer s kuke pa ju je poveo pored mirnog crnog jezerceta i niza tamnih i nemih bogova, do stepenica na kraju zamka. Devojčice ih je pratilo dok su se spuštali. Niko nije progovarao. Tiho šuškanje papuča na stepenicima bilo je jedini zvuk. Osamnaest koraka dovelo ih je do podruma, gde se pet zasvođenih prolaza širilo poput prstiju na šaci. Tu dole stepenici su postali užji i strmiji, ali je devojčica trčala njima hiljadu puta i nisu joj bili strašni. Još dvadeset dva stepenika i našli su se u nižem nivou podruma. Tu su tuneli bili tesni i nepravilni, crni prolazi za crve koji vijugaju kroz srce velike stene. Jedan prolaz bio je

zatvoren teškim gvozdenim vratima. Sveštenik je okačio fenjer o kuku, zavukao ruku u odoru i izvukao bogato ukrašen ključ.

Naježila se. *Svetilište*. Išli su još niže, dole u treći nivo, u tajne odaje gde je pristup dozvoljen samo sveštenicima.

Ključ je triput škljocnuo, veoma tiho, kada ga je dobri čovek okrenuo u bravi. Vrata su se otvorila na nauljenim gvozdenim šarkama, bez ikakvog zvuka. Iza je bilo još stepenika, isklesanih iz stene. Sveštenik je uzeo fenjer i poveo ih. Devojčica je pratila svetlo, brojeći stepenike dok je silazila. *Četiri pet šest sedam*. Otkrila je da žali što nema štap sa sobom. *Deset jedanaest dvanaest*. Znala je koliko ima stepenika između hrama i podruma, između podruma i donjeg podruma, prebrajala je čak stepenike tesnog zavojitog stepeništa što se dizalo u tavan i prečaga na lestvicama pomoću kojih se izlazilo na krov i vetroviti vidikovac napolju.

Ovo stepenište joj je međutim bilo nepoznato, i zbog toga opasno. *Jedan i dvadeset, dva i dvadeset, tri i dvadeset*. Posle svakog koraka vazduh kao da je postajao malo hladniji. Kada je stigla do trideset znala je da su čak ispod kanala. Tri i trideset, četiri i trideset. Koliko će duboko ići?

Stigla je do pedeset četiri kada su se stepenici napokon okončali pred novim gvozdenim vratima. Ova nisu bila zaključana. Dobri čovek ih je gurnuo i prošao. Pošla je za njim, a devojčice ih je pratilo. Koraci su im odjekivali kroz tamu. Dobri čovek je podigao fenjer. Svetlo je preplavilo zidove okolo.

Hiljadu lica je zurilo u nju.

Visila su sa zidova, ispred i iza nje, visoko i nisko, svugde gde bi pogledala, svugde gde bi se okrenula. Videla je stara lica i mlada lica, bleđa lica i tamna lica, glatka i izborana, pegava i rošava, lepa lica i neugledna lica, muškarce i žene, dečake i devojčice, čak i odojčad, osmehnuta lica, namrštena lica, lica puna pohlepe, srdžbe i požude, ćosava lica i maljava lica. *Maske*, rekla je sebi, *to su samo maske*, ali čak i dok je to mislila, znala je da nije tako. Bile su to kože.

„Plaše li te, dete?“, upitao je dobri čovek. „Nije prekasno da nas ostaviš. Da li zaista ovo želiš?“

Arja zagriže usnu. Nije znala šta želi. *Ako odem, kuda ću?* Oprala je i skinula stotinu leševa, mrtvi je nisu plašili. *Donose ih ovde dole da im oderu lice, pa šta?* Ona je noćna vučica, nikakvi komadi kože ne mogu nju da uplaše. *Kožne kapuljače, eto šta su, ne mogu mi ništa*. „Hajde“, izletelo joj je.

Poveo ju je kroz odaju, pored niza tunela koji su vodili u bočne prolaze. Njegov fenjer ih je sve redom osvetljavao. Zidovi jednog tunela bili su prekriveni ljudskim kostima, a tavanicu su držali stubovi od lobanja. Drugi je izlazio na zavojito stepenište koje se spuštalo još dublje. *Koliko ima podruma?*, upitala se. *Da li se spuštaju bez kraja?*

„Sedi“, naredio je sveštenik. Sela je. „Sada sklopi oči, dete.“ Sklopila je oči. „Ovo će boleti“, upozorio je, „ali cena moći je bol. Ne mrdaj.“

Mirno kao kamen, pomislila je. Sedela je nepomično. Rez je bio hitar, sečivo oštro. Metal bi trebalo da joj bude hladan na koži, ali se umesto toga činio topao. Osećala je krv kako joj obliva lice, namreškani crveni zastor koji joj pada preko čela, obraza i brade pa je shvatila zašto joj je sveštenik rekao da sklopi oči. Kada je doprla do usana, imala je ukus soli i bakra. Liznula ju je i stresla se.

„Donesi mi lice“, rekao je dobri čovek. Devojče nije odgovorilo, ali je čula njene papuče kako šapuću po kamenom podu. Devojčici je rekao: „Ispij ovo“, pa joj je utisnuo čašu u ruku. Ispila je naiskap. Bilo je veoma kiselo, kao da je zagrizla u limun. Pre hiljadu godina poznavala je devojčicu koja je volela kolače od limuna. *Ne, to nisam bila ja, to je bila samo Arja.*

„Lakrdijaši menjaju lica bojama“, govorio je dobri čovek, „a čarobnjaci koriste opsene, pletu svetlo, senku i želju da stvore iluzije koje će prevariti oko. Naučićeš i te veštine, ali ovo što sada radimo seže dublje. Mudri ljudi će prozreti lakrdijaške boje, opsene se rastaču pred oštrim okom, ali lice koje ćeš sada staviti biće čvrsto i stvarno poput lica s kojim si se rodila. Ne otvaraj oči.“ Osetila je njegove prste kako joj sklanjaju kosu unazad. „Miruj. Osećaj će biti čudan. Možda će ti se zavrteti u glavi, ali ne smeš da se pomeraš.“

Onda je usledilo povlačenje i tiho šuškanje kada je navlačio novo lice preko starog. Koža joj je zagrebala preko čela, suva i ukočena, ali kada se natopila njenom krvlju, omekšala je i postala gipka. Obrazi su joj postali topli, rumeni. Osećala je srce kako joj treperi u grudima i jedan dugačak tren nije mogla da dođe do daha. Šake su joj se stegle oko grla, tvrde kao kamen, gušile su je. Njene ruke poleteše da otrgnu šake napadača, ali nije bilo nikoga. Ispuni je užasna strava i ona začu neki zvuk, odvratni zvuk krckanja za kojim usledi zaslepljujući bol. Lice zaigra pred njom, debelo, bradato, surovo, usta iskrivljenih od gneva. Začu sveštenika kako govori: „Diši, dete. Disanjem izbaci strah. Odbaci senke. On je mrtav. Ona je mrtva. Njen bol je minuo. *Diši.*“

Devojčica drhtavo udahnu i shvati da je tako. Niko je nije davio, niko je nije udarao. Svejedno, ruka joj se tresla dok ju je prinosila licu. Ljuspe suve krvi izmrviše se pod vrhovima njenih prstiju, crne na svetlosti fenjera. Opipala je obraze, dodirнула oči, prešla prstima po bradi. „Lice mi je još isto.“

„Stvarno? Jesi li sigurna?“

Je li bila sigurna? Nije osetila nikakvu pramenu, ali to možda nije bilo nešto što se može opipati. Prešla je šakom preko lica, od gore do dole, kao što je jednom videla Džakena H'gara da radi, tamo u Harendvoru. Kada je on to uradio, čitavo lice mu se namreškalo i promenilo. Kada je ona to uradila, ništa se nije desilo. „Osećaj je isti.“

„Tebi jeste“, reče sveštenik. „Ne izgleda isto.“

„Za druge oči tvoji nos i vilica su slomljeni“, reče devojče. „Jedna strana lica ti je ulubljena, gde ti je jagodična kost smrskana, a nemaš ni pola zuba.“

Ispitala je jezikom unutrašnjost usta, ali nije našla rupe i slomljene zube.

Čarobnjaštvo, pomislila je. *Imam novo lice. Ružno, razbijeno lice.*

„Neko vreme ćeš možda sanjati ružno“, upozori je dobri čovek. „Otac ju je toliko često i zverski tukao da nikada nije spoznala odsustvo bola i straha sve dok nije došla kod nas.“

„Jeste li ga ubili?“

„Tražila je dar za sebe, ne za oca.“

Trebalo je da ga ubijete.

Sigurno joj je pročitao misli. „Smrt je na kraju došla po njega, kao što dolazi po sve ljude. Kao što sutra mora doći po jednog čoveka.“ Digao je svetiljku. „Ovde smo završili.“

Zasad. Dok su se vraćali stepenicama, prazni otvori za oči koža na zidovima kao da su je pratili. Na trenutak gotovo da je videla usne kako se pokreću i šapuću jedne drugima mračne slatke tajne, glasom pretihim da se čuje.

Te noći san nije lako došao. Upletana u pokrivač, okretala se čas na jednu čas na drugu stranu, ali kuda god bi se okrenula videla je lica. *Nemaju oči, ali mogu da me vide.* Videla je i lice svog oca na zidu. Pored njega je visila njena gospa majka, a ispod u nizu njena tri brata. *Ne. To je bila neka druga devojčica. Ja sam niko, a moja jedina braća nose crne i bele odore.* Ipak je tu bio crni pevač, tamo konjušar koga je ubila Iglom, tamo bubuljičavi štitonoša iz krčme na raskršću, a tamo gardista koga je preklala da pobegne iz Harendvora. Golicač je takođe visio na zidu, a iz crnih rupa gde su mu bile oči navirala je zloba. Pogled na njega prizvao je osećaj bodeža u ruci kada mu ga je zarila u leđa, ponovo i ponovo i ponovo.

Kada je napokon dan stigao u Bravos, bio je siv, tmuran i oblačan. Devojčica se nadala magli, ali su se bogovi oglušili na njenu molitvu, kao što to bogovi često čine. Vazduh je bio vedar i svež, a vetar je nezgodno štipao. *Dobar dan za smrt*, pomislila je. Molitva joj je nezvana došla na usne.

Ser Gregor, Dansen, Dušica Raj, serllin, ser Merin, kraljica Sersei. Nemo je oblikovala reči. U Kući crnog i belog, nikada se ne zna ko može da sluša.

Podrumi su bili puni stare odeće, skinute s onih koji su došli u Kuću crnog i belog da ispiju spokoj iz hramskog jezerceta. Tu se moglo naći sve, od prosjačkih rita do skupocene svile i satena. *Ružna devojčica treba da obuče ružnu odeću*, zaključila je, pa je izabrala prljavi smeđi ogrtač iskrzanih skuta, buđavu zelenu tuniku što miriše na ribu i teške čizme. Onda je sakrila tanki nož.

Nije bilo žurbe, zato je resila da u Purpurnu luku ode zaobilaznim putem. Prešla je most, na Ostrvo bogova. Ket sa Kanala je prodavala čančice i ostrige tu oko hramova, kada god bi Bruskovoj kćerki Talei potekla mesečeva krv, pa bi morala da legne. Gotovo da je očekivala da će videti Taleu kako danas tu prodaje, možda pred Stecištem, gde svi zaboravljeni sitni bogovi imaju svoje tužne male hramove, ali je to bilo glupavo. Dan je bio previše hladan, a Talea nije volela da se budi tako rano. Kip pred hramom Uplakane gospe od Lisa lio je srebrne suze dok je ružna devojčica prolazila kraj njega. U Vrtu Dželenei stajalo je stotinu stopa visoko

pozlaćeno drvo s lišćem od kovanog srebra. Svetlost baklji prelamala se kroz raznobojne prozore drvenih dvora Gospodara sklada, koji su prikazivali desetine vrsta leptira u svim njihovim jarkim bojama.

Jednom, prisetila se devojčica, Mornareva žena joj je pravila društvo dok je išla u obilazak, pa joj je ispričala priče o čudnijim bogovima grada. „To je kuća Velikog pastira. Troglavi Trios ima onu kulu sa tri tornja. Prva proždire umiruće, a ponovo rođeni izlaze iz treće. Ne znam čemu služi srednja. Ono je Kamenje Nemog boga, a tamo je ulaz u lavirint Tvorca šare. Samo oni koji nauče da se u njemu snađu mogu naći put za mudrost, kažu sveštenici Šare. Iza njega, kraj kanala, to je hram Akvana Crvenog bika. Svakog trinaestog dana njegovi sveštenici kolju potpuno belo tele i daju zdele krvi prosjacima.“

Danas izgleda nije bio trinaesti dan; stepenište Crvenog bika bilo je pusto. Braća bogovi Semoš i Seloso sanjali su u hramovima blizancima na suprotnim stranama Crnog kanala, povezani kamenim mostom ukrašenim reljefima. Devojčica je tu prošla, pa je otišla na dokove, kroz Krparevu luku i pored napola potonulih kula i kupola Potopljenog grada.

Družina liskih mornara isteturala je iz Srećne luke kada je ona prošla, ali devojčica nije videla nijednu kurvu. Brod je bio zatvoren i pust, njegovi lakrdijaši bez sumnje još u postelji. Malo dalje, međutim, na doku pored ibenskog kitolovca, ugledala je Ketinog starog druga Taganara kako baca lopticu Kasu, kralju foka, dok njegov najnoviji secikesa radi na gomili posmatrača. Kada je zastala da na tren gleda i sluša, Taganaro ju je pogledao i nije je prepoznao, ali je Kaso zakevtao i pljesnuo perajima. *On me zna*, pomislila je devojčica, *ili je možda namirisao ribu*. Požurila je dalje.

Kada je stigla u Purpurnu luku, starac je sedeo u gostionici za svojim uobičajenom stolom, brojeći novac iz kese dok se cenjkao s nekim kapetanom broda. Visoki suvi čuvar nadvio se nad njim. Niski debeli sedeo je blizu vrata, odakle je imao odličan pogled na sve koji uđu. To je bilo svejedno. Nije nameravala da uđe. Umesto toga se smestila na drveni stub dvadeset koraka dalje dok je jak vetar avetinjskim prstima cimao njen ogrtač.

Čak i po tako sivom i hladnom danu, u luci je vladala vreva. Videla je mornare u potrazi za kurvama i kurve u potrazi za mornarima. Dvojica bravoskih kavgadžija prošla su u izgužvanoj raskošnoj odeći, naslonjeni jedan na drugoga dok su pijano teturali kraj dokova, a mačevi im čegrtali o boku. Prošao je jedan crveni sveštenik hitrim korakom, grimizna odora letela mu je na vetru.

Bilo je gotovo podne pre nego što je videla čoveka koga je želela, uspešnog brodovlasnika koji je ranije triput poslovaao sa starcem. Krupan, ćelav i snažan, na sebi je imao težak ogrtač od mekanog smeđeg somota obrubljenog krznom i smeđi kožni pojas ukrašen srebrnim mesecima i zvezdama. Jedna noga mu je od neke nezgode bila ukočena. Hodao je sporo, oslonjen na štap.

Poslužiće jednako dobro kao i drugi, a bolje od mnogih, zaključila je ružna

devojčica. Skočila je sa stuba i pošla za njim. Posle desetak koraka našla se tik iza njegovih leđa, sa spremnim tankim nožem. Kesa mu je bila na desnoj strani, o pojasu, ali joj je smetao njegov plašt. Njeno sečivo sevnu, vešto i hitro, jedan dubok rez kroz somot i on nije osetio baš ništa. Crveni Rogo bi se osmehnuo da je video. Zavukla je ruku u prorez, prosekla kesu nožem, napunila šaku zlatom...

Krupni čovek se okrenu. „Šta...“

Od njegovog pokreta ruka joj se zapetljala u naborima ogrtača dok ju je izvlačila. Novčići joj se prosuše oko nogu. „Lopov!“ Krupni čovek diže štap da je udari. Ona mu izbi hromu nogu, izmače se i pobeže dok je on padao, obišavši neku majku s detetom. Još novčića joj ispade između prstiju i zazveča po zemlji. Povici „lopov, lopov“ odzvanjali su iza nje.

Debeli krčmar u prolazu nespretno pokuša da je uhvati za ruku, ali ona se obrnu oko njega, prolete pored jedne nasmejane kurve i odjuri glavačke u najbližu poprečnu uličicu.

Ket sa kanala je poznavala te uličice, a ružna devojčica ih se prisetila. Jurnula je levo, preskočila nizak zid, pa se provukla kroz nezaključana vrata u nekakvu prašnjavu ostavu. Tada su već svi zvuci potere jenjali, ali je najbolje biti siguran. Zavukla se pod nekakve sanduke i čekala, rukama obgrlivši kolena. Čekala je gotovo čitav sat, a onda zaključila da je bezbedno da pođe, popela se pravo uza zgradu pa preko krovova stigla gotovo do Kanala junaka. Do sada je brodovlasnik sigurno pokupio novčiće i štap pa je othramao u gostionicu. Možda pije zdelu tople supe i žali se starcu na ružnu devojčicu koja je pokušala da mu ukrade kesu.

Dobri čovek ju je čekao u Kući crnog i belog, sedeći na ivici jezerceta. Ružna devojčica je sela pored njega i stavila novčić na ivicu jezerceta između njih. Bio je zlatan, sa zmajem na jednoj strani i kraljem na drugoj.

„Zlatni zmaj iz Vesterosa“, rekao je dobri čovek. „A otkud on tebi? Mi nismo lopovi.“

„Nisam krala. Uzela sam jedan njegov, ali sam mu ostavila jedan naš.“

Dobri čovek je shvatio. „Tim novčićem i drugima u kesi on je platio izvesnom čoveku. Nedugo zatim tog čoveka je izdalo srce. Je li tako to bilo? Vrlo tužno.“ Sveštenik uze novčić i baci ga u jezerce. „Mnogo toga moraš da naučiš, ali je moguće da nisi beznadežna.“

Te noći su joj vratili lice Arje Stark.

Doneli su joj i odoru, mekanu debelu odoru iskušenika, crnu s jedne strane, belu s druge. „Nosi je kada si ovde“, rekao je sveštenik, „ali znaj da će ti zasad malo trebati. Sutra ideš u Izembaro da počneš prvo šegrtovanje. Uzmi odeću koju hoćeš dole iz podruma. Gradska straža traži neku ružnu devojčicu, za koju se zna da navraća u Purpurnu luku, tako da je najbolje da imaš i novo lice.“ Uzeo je njenu bradu, okrenuo joj glavu levo i desno, klimnuo glavom. „Ovog puta, rekao bih, neko lepo. Lepo kao tvoje. Ko si ti, dete?“

„Niko“, odgovorila je.

SERSEI

Poslednjeg dana svog zatočeništva kraljica nije mogla da zaspi. Čim bi sklopila oči, glava bi joj se ispunila zlim slutnjama i slikama sutrašnjeg dana. *Imaću stražare*, rekla je sebi. *Oni će zadržati rulju. Niko neće smeti da me dodirne.* Prvoobrednik joj je bar toliko obećao.

Svejedno se bojala. Na dan kada je Mirsela otplovila u Dornu, dan nemira, zlatni plaštovi su postavljeni duž čitavog puta povorke, ali je rulja probila njihov stroj, iskidala starog debelog prvoobrednika na komade i silovala Lolis Stoukvort desetine puta. A ako je to bledo, mekano i glupo stvorenje moglo da izazove te zveri skroz obučeno, koliko požude može da stvori jedna kraljica.

Sersei se šetkala po ćeliji, nemirna kao zarobljeni lavovi koji su živeli u utrobi Livačke stene kada je bila devojčica, zaostavština iz doba njenog dede. Ona i Džejmi su čikali jedno drugo da se popnu u kavez i jednom je smogla dovoljno hrabrosti da gurne ruku između šipki i dodirne jednu veliku žućkastu zver. Bila je hrabrija od brata. Lav je okrenuo glavu da je osmotri ogromnim zlatnim očima. Onda joj je liznuo prste. Jezik mu je bio hrapav kao rende, ali svejedno nije mogla da povuče ruku, sve dok je Džejmi nije uhvatio za ramena i odvuкао od kaveza.

„Sada je red na tebe“, rekla mu je posle. „Počupaj ga za grivu, hajde, ako smeš.“ *Nikada nije to uradio. Trebalo je da ja dobijem mač, a ne on.*

Šetkala je bosonoga i uzdrhtala, ogrnuta tankim ćebetom. Jedva je čekala da dođe taj dan. Do večeri će sve biti gotovo. *Mala šetnja i biću kod kuće, biću s Tomenom, u sopstvenima odajama u Megorovoj utvrđi.* Stric joj je rekao da je to jedini način da se spase. Da li je ipak tako? Stricu nije mogla da veruje, ništa više nego što je verovala prvoobredniku. *Još bih mogla da odbijem. Još bih mogla da tvrdim da sam nevina i da sve stavim na kocku na suđenju.*

Ipak se nije usuđivala da joj sudi vera, na šta se Margeri Tirel spremala. Maloj ruži to može da se isplati, ali Sersei među obrednicama i vrapcima oko tog novog prvoobrednika nije imala mnogo prijatelja. Jedina nada joj je bila suđenje borbom, a za to je morala da ima megdandžiju.

Da Džejmi nije izgubio šaku...

Taj put međutim nikuda nije vodio. Džejmi desnicu više nije imao, a nije ni bio tu, nestao je s tom ženom Brijenom negde u rečnim zemljama. Kraljica je morala da nađe drugog branioca inače će današnje stradanje biti njena najmanja muka. Neprijatelji su je optužili za veleizdaju. Morala je da stigne do Tomena, bez obzira na cenu. *On me voli. On neće odbiti rođenu majku. Džof je bio tvrdoglav i nepredvidljiv, ali Tomen je dobar mali dečak, dobar mali kralj. Uradiće šta mu kažem.* Ako ostane tu, osuđena je na propast, a u Crvenu tvrđavu može da se vrati jedino hodom. Prvoobrednik je bio nepokolebljiv a ser Kevan nije hteo baš ničim da mu se suprotstavi.

„Danas mi se neće desiti ništa nažao“, rekla je Sersei kada je prvo svetlo okrnulo njen prozor. „Stradaće samo moj ponos.“ Reči su joj prazno odzvanjale u ušima. *Možda će Džejmi ipak stići. Zamislila ga je kako jaše kroz jutarnju maglu, a zlatni oklop mu blista na suncu što se rađa. Džejmi, ako si me ikada voleo...*

Kada su tamničarke došle po nju, obrednica Anela, obrednica Moela i obrednica Skolera povele su povorku. Sa njima su bile četiri iskušeničice i dve tihe sestre. Pogled na tihe sestre u njihovim sivim odorama ispunio je kraljicu iznenadnom stravom. *Zašto su one ovde? Hoće li to da me ubiju?* Tihe sestre starale su se o mrtvima. „Prvoobrednik je obećao da mi se ništa nažao neće desiti.“

„I neće.“ Obrednica Anela pozva iskušeničice. One su donele sapun od ceđi, lavor tople vode, makaze i dugačku britvu. Stresla se od pogleda na čelik. *Nameravaju da me obriju. Još malo poniženja, groždice za moju kašu.* Neće im pružiti zadovoljstvo da je čuju kako preklinje. *Ja sam Sersei od kuće Lanistera, lavica od Stene, zakonita kraljica ovih Sedam kraljevstava, kći Tivina Lanistera. Kosa će izrasti.* „Hajde“, rekla je.

Starija tiha sestra uzela je makaze. Sigurno je bila iskusna u tom poslu; njen red često je prao leševe poginulih plemića pre nego što ih vrate rodbini, a potkresivanje brade i skraćivanje kose deo je toga. Žena je prvo ogolila kraljičinu glavu. Sersei je sedela mirno kao kameni kip dok su makaze škljocale. Slapovi zlatne kose padali su na pod. Zatvorena u ćeliji nije mogla o njoj da se stara kako treba, ali je čak i neoprana i umršena sijala kada bi je sunce dodirnulo. *Moja kruna*, pomislila je kraljica. *Drugu krunu su mi oduzeli, a sada mi otimaju i ovu.* Kada su joj se uvojci nagomilali oko nogu, jedna iskušeničica joj je nasapunala glavu a tiha sestra je britvom dovršila posao.

Sersei se nadala da je tu kraj, ali nije bio. „Skinij haljinu, veličanstvo“, naredila je obrednica Anela.

„Ovde?“, upita kraljica. „Zašto?“

„Moraš biti postrizena.“

Postrizena, pomislila je, *kao ovca.* Strgla je haljinu preko glave i bacila je na pod. „Radi šta hoćeš.“

Onda je ponovo usledio sapun, topla voda i britva. Malje ispod njenih pazuha su bile sledeće, zatim njene noge i na kraju fino zlatno paperje između nogu. Kada je tiha sestra sa britvom zašla između njenih kolena, Sersei je shvatila da se priseća svih onih prilika kada je Džejmi klečao tu gde ona sada kleči, ljubio je po unutrašnjosti butina, tako da se ovlaži. Njegovi poljupci uvek su bili topli. Britva je bila ledena.

Pošto je s tim bilo gotovo, ostala je naga i ranjiva koliko god to žena može biti. *Nemam ni vlasi iza koje ću se sakriti.* S usana joj se ote kratak smeh, neveseo i gorak.

„Da li je veličanstvu ovo zabavno?“, upita obrednica Skolera.

„Ne, obrednice“, odgovori Sersei. *Ali jednog dana ću narediti da ti iščupaju jezik usijanim kleštima, a to će biti urnebesno.*

Jedna iskušénica joj je donela odoru, meku belu obredničku odoru da je pokrije dok silazi niz stepenice kule i kroz obredište, da vernici na koje naiđu ne moraju da gledaju obnaženu put. *Sedmoro nas spaslo, kakvi su ovo licemeri.* „Hoćete li mi dozvoliti par sandala?“, upitala je. „Ulice su prljave.“

„Nisu prljave koliko tvoji gresi“, reče obrednica Moela. „Njegova svetost je naredila da se pojaviš kakvom su te bogovi stvorili. Jesi li imala sandale na nogama kada si izašla iz utrobe svoje gospe majke?“

„Nisam, obrednice“, morala je kraljica da kaže.

„Onda znaš odgovor.“

Zvono poče da zvoni. Kraljičino dugo tamnovanje bližilo se kraju. Sersei čvršće umota odoru, zahvalna na njenoj toploti, pa reče: „Idemo.“ Na drugom kraju grada čekao ju je sin. Što pre pođu, pre će ga videti.

Grubi kamen na stepenicama grebao joj je tabane dok je Sersei Lanister silazila. U Belorovo obredište došla je kao kraljica, u nosiljci. Izlazila je ćelava i bosonoga. *Svejedno, izlazim. Jedino je to bitno.*

Zvona iz kule su pevala, pozivajući čitav grad da svedoči njenoj sramoti Veliko obredište Belorovo bilo je prepuno vernih koji su došli na jutarnju službu i zvuk njihovih molitava odjekivao je pod kupolom, ali kada se kraljičina povorka pojavila zavladao je iznenadni muk i hiljadu očiju se okrenulo da je prati dok je prolazila između klupa, kraj mesta gde je telo njenog gospodara oca ležalo izloženo pošto je ubijen Sersei prohuja kraj njih, ne osvrćući se ni levo ni desno. Bosa stopala pljeskala su po hladnom mermernom podu. Osećala je njihove poglede. Iza oltara, kao da je i Sedmoro gledalo.

U Dvorani svetiljki desetak Ratnikovih sinova čekalo je njen dolazak. Dugini plaštovi visili su im s leđa, a kristali na njihovim kacigama blistali su na svetlosti svetiljki. Oklop im je bio srebrn, uglačan kao ogledalo, ali su ispod, znala je, svi nosili košulje od kostreti. Veliki štitovi svi su imali isti znak: kristalni mač koji sija u tami, drevni simbol onih koje je prost svet zvao Mačevi.

Njihov kapetan kleknu pred njom. „Možda me se veličanstvo seća. Ja sam ser Teodan Odani, a njegova svetost mi je naredio da zapovedam tvojom pratnjom. Moja braća će te bezbedno provesti kroz grad.“

Sersein pogled pređe preko lica ljudi pozadi. I eto i njega: Lansel, njen brat od strica, ser Kevanov sin, koji je nekada tvrdio da je voli, pre nego što je rešio da bogove voli više. *Moja krv i moj izdajnik.* Neće mu oprostiti. „Možeš da ustaneš, ser Teodane. Spremna sam.“

Vitez ustade, okrenu se, diže ruku. Dva njegova čoveka pridoše ogromnim vratima pa ih otvoriše i Sersei prođe kroz njih na čist vazduh, žmureći od sunca kao krtica isterana iz jazbine.

Duvao je jak vetar, u naletima, tako da su joj skuti odore lepršali oko nogu.

Jutarnji vazduh bio je prepun starih poznatih smradova Kraljeve luke. Udahnula je mirise kiselog vina, hleba što se peče, trule ribe i izmeta, dima, znoja i konjske mokraće. Nijedan cvet nikada nije tako slatko mirisao. Pogurena u odori, Sersei zastade na vrhu mermernog stepeništa dok su se Ratnikovi sinovi postrojavali oko nje.

Izenada joj sinu da je i ranije stajala na istom tom mestu, na dan kada su odrubili glavu Edardu Starku. *To nije trebalo da se desi. Džof je trebalo da mu poštedi život i pošalje ga na Zid.* Starkov najstariji sin bi ga nasledio kao gospodar Zimovrela, ali bi Sansa ostala na dvoru kao talac. Varis i Maloprstić su utanačili uslove, a Ned Stark je progutao svoju dragocenu čast i priznao veleizdaju da spase kćerinu praznu glavicu. *Sansi bih ugovorila dobar brak. Lanisterski brak. Ne s Džofom, naravno, ali bi Lansel mogao da posluži, ili neki njegov mlađi brat.* Petir Beliš je ponudio da se sam oženi devojkom, prisetila se, ali je to naravno bilo nemoguće; njegovo poreklo je bilo prenisko. *Samo da je Džof poslušao šta smo mu rekli, Zimovrel ne bi pošao u rat, a otac bi se obračunao s Robertovom braćom.*

Umesto toga Džof je naredio da Starku odrube glavu a lord Slint i ser Ilin Pejn su požurili da to izvrše. *To se desilo tačno ovde,* prisetila se kraljica, zagledana u tačku. Dženos Slint je digao glavu Neda Starka za kosu, njegova krv je lila ovim stepeništem, i posle toga više nije bilo nazad.

Te su se uspomene činile tako daleke. Džofri je mrtav, i svi Starkovi sinovi. Čak je i njen otac stradao. A evo nje ponovo na stepeništu Velikog obredišta, samo ovog puta rulja zuri u nju a ne u Edarda Starka.

Široki mermerni trg ispod bio je prepun kao na dan Starkove smrti. Kuda god da pogleda, kraljica je videla oči. Činilo se da je rulja u jednakoj meri sastavljena od muškaraca i od žena. Neki su držali decu na ramenima. Prosjaci i lopovi, krčmari i zanatlije, štavioci, konjušari i lakrdijaši, bednije kurve, sav ološ se iskupio da vidi kraljičino poniženje. A između njih su svugde bili Sirotani, prljava, neobrijana stvorenja naoružana kopljima, sekirama i odevena u komade ulubljenog oklopa, zarđale verižnjače i ispucalu kožu, pod ogrtačima od grubog izbeljenog sukna ukrašenog sedmokrakom zvezdom Vere. Prvovrapčeva odrpana vojska.

Deo nje još je priželjkivao da se Džejmi pojavi i spase je od ovog poniženja, ali od njenog blizanca nije bilo ni traga ni glasa. Nije tu bio ni njen stric. To je nije začudilo. Ser Kevan je prilikom poslednje posete jasno stavio do znanja svoje stavove; njena sramota nikako ne sme okaljati čast Livačke stene. Danas sa njom neće hodati nijedan lav. Ta muka je samo njena i ničija drugo.

Obrednica Anela stajala je desno od nje, obrednica Moela levo, obrednica Skolera pozadi. Bude li kraljica pokušala da se odupre ili pobegne, tri veštice će je odvući nazad, i ovog puta će se postarati da iz ćelije više nikada ne izađe.

Sersei diže glavu. Iza trga, iza mora gladnih očiju, otvorenih usta i prljavih lica, na drugoj strani grada, Egonovo visoko brdo dizalo se u daljini, a kule i bedemi

Crvene tvrđave rumeneli su se na svetlu zore. *Nije daleko*. Kada jednom stigne do kapije, njena najgora iskušenja će se okončati. Ponovo će imati svog sina. Imaće svog megdandžiju. Stric joj je to obećao. *Tomen me čeka. Moj mali kralj. Mogu ovo da izvedem. Mogu.*

Obrednica Anela zakorači napred. „Pred vas izlazi grešnica“ najavila je. „To je Sersei od kuće Lanistera, kraljica majka, majka njegovog veličanstva kralja Tomena, udovica njegovog veličanstva kralja Roberta. Strašno je grešila i bludničila.“

Obrednica Moela stade desno od kraljice. „Ova grešnica je priznala svoje grehe i zamolila za pročišćenje i oprost. Njegova svetost prvoobrednik naredio joj je da dokaže svoje pokajništvo tako što će odbaciti svu gordost i ukrase i pokazati se pred dobrim narodom ovog grada kakvom su je bogovi stvorili.“

Obrednica Skolera je završila. „I tako sada grešnica izlazi pred vas skrušenog srca, lišena tajni i maski, naga pred očima bogova i ljudi, da pođe na hod iskupljenja.“

Sersei je bilo godinu dana kada joj je umro deda. Prvo što je njen otac uradio kada je preuzeo vlast bilo je da iz Livačke stene protera očevu pohlepnu, niskorođenu ljubavnicu. Svile i somoti kojima ju je lord Titos zasipao i dragulji koje je prisvojila oduzeti su joj, pa je poslata da gola hoda ulicama Lanisgrada, da čitav zapad vidi šta je zaista.

Mada je bila premalena da sama prisustvuje toj predstavi, dok je odrastala Sersei je čula priče iz usta pralja i čuvara koji jesu. Pričali su kako je žena jecala i preklinjala, kako je očajnički stezala odeću kada joj je naređeno da se razodene, o njenom jalovom naporu da pokrije grudi i spolovilo šakama dok je bosa i naga hramala ulicama, ka izgnanstvu. „Pre je bila tašta i gorda“, prisećala se kako je jedan stražar govorio, „tako ohola da čovek pomisli kako je zaboravila da potiče sa dna. Pošto smo je skinuli, bila je samo još jedna kurva.“

Ako su ser Kevan i prvovrabac mislili da će sa njom biti isto, grdno su se prevarili. U njoj je tekla krv lorda Tivina. *Ja sam lavica. Neću se kriti od njih.*

Kraljica skinu odoru.

Razodenula se jednim ravnomernim, sporim pokretom, kao da je u sopstvenoj odaji i da se skida za kupatilo dok je ne gleda niko sem služavki. Kada joj je hladni vetar dodirnuo kožu, silovito se stresla. Bila joj je potrebna sva snaga volje da ne pokuša da se prikrije rukama, kao što je pokušala kurva njenog dede. Prsti su joj se stegli u pesnice, nokti su joj se žarili u dlanove. Gledali su je, sve te gladne oči. Ali šta su videle? *Ja sam lepotica*, podsetila se. Koliko joj je puta Džejmi to rekao? Čak joj je i Robert bar to priznavao, kada je pijan dolazio u njenu postelju da joj oda počast kitom.

Mada, isto su gledali i Neda Starka.

Moral je da se pokrene. Gola, postrižena, bosa, Sersei je sporo sišla niz široko mermerno stepenište. Ruke i noge su joj se naježile. Bradu je držala visoko, kao što

priliči kraljici, dok su se njeni pratioci raširili ispred nje. Sirotani su potiskivali ljude u stranu da otvore put kroz gomilu, dok su se Mačevi rasporedili s obe njene strane. Obrednica Anela, obrednica Skolera, obrednica Moela su je sledile. Iza njih su išle mlade iskušeniice u belom.

„*Kurvo!*“, viknu neko. Ženski glas. Žene su uvek najsvirepije prema drugim ženama.

Sersei se nije osvrnula. *Biće ih još, i gorih. Ta stvorenja nemaju veće radosti u životu nego da se rugaju boljima od sebe.* Nije mogla da ih učutka, tako da se mora pretvarati da ih ne čuje. Neće ih ni videti. Pogled će upreti u Egonovo visoko brdo na drugom kraju grada, na kule Crvene tvrđave što trepere na svetlu. Tamo će naći spas, ako je njen stric održao svoj deo pogodbe.

On je ovo želeo. On i prvovrabac. I mala ruža, u to ne sumnjam. Grešila sam i moram se iskupiti, moram prineti svoju sramotu pred očima svakog prosjaka u gradu. Misle da će to slomiti moju gordost, da će me to dokrajčiti, ali se varaju.

Obrednica Anela i obrednica Moela držale su korak s njom, dok je obrednica Skolera trčkarala pozadi, zvoneći zvonom. „*Sram je bilo*“, vikala je matora veštica, „*sram bilo grešnicu, sram, sram.*“ Negde desno, drugi glas je pevao nešto u kontrapunktu njenom, neki pekarski šegrt je vikao: „*Pite s mesom, tri pare, vruće pite s mesom, navali narode.*“ Mermer je pod stopalima bio hladan i klizav i Sersei je morala pažljivo da stupa da se ne bi okliznula. Put ih je vodio pored kipa Belora Blagoslovenog, koji je stajao visok i spokojan na svom postolju, lice mu je bilo slika i prilika dobroćudnosti. Sudeći po izgledu, niko ne bi naslutio kakva je budala bio. Dinastija Targarjena dala je i dobre i loše kraljeve, ali nijednog voljenog kao Belora, tog pobožnog i blagog obrednika-kralja koji je jednako voleo bogove i kmetove, ali je svejedno bacio u tamnicu rođene sestre. Pravo čudo da se kip nije pretvorio u prah od pogleda na njene gole grudi. Tirion je nekada govorio da se kralj Belor bojao sopstvene kite. Jednom, prisetila se, proterao je sve kurve iz Kraljeve luke. Molio se za njih dok su ih terali na gradske kapije, govorili su letopisi, ali nije hteo da ih pogleda.

„*Droljo!*“, vrisnu glas. Opet žena. Nešto polete kroz gomilu. Neko trulo povrće. Smeđe i gnjecavo, preletelo je preko njene glave i pljusnulo pred nogama jednog Sirotana. *Ne bojim se. Ja sam lavica.* Nastavila je da hoda. „*Vruće pite*“, vikao je pekarski šegrt. „*Navali narode, vruće pite.*“ Obrednica Skolera je tukla u zvono, pevajući: „*Sram, sram je bilo, sram bilo grešnicu, sram, sram*“ Sirotani su išli ispred njih, gurajući ljude u stranu štitovima, otvarajući uzanu stazu. Sersei je pratila kuda su oni vodili, ukočeno dignute glave, pogleda uprtog u daljinu. Svaki korak približavao ju je Crvenoj tvrđavi. Svaki korak približavao ju je sinu i spasenju.

Činilo se da je potrajalo stotinu godina dok su prešli trg, ali je napokon pod njenim nogama kaldrma zamenila mermer, dućani, štale i kuće skupili su se sa svih strana i počeli su da se spuštaju niz Visenijino brdo.

Tu su usporili. Ulica je bila strma i uzana, gomila tesno zbijena. Sirotani su potiskivali one koji su zaprečivali put, pokušavali da ih gurnu u stranu, ali oni nisu imali kuda, oni pozadi gurali su napred. Sersei se trudila da drži glavu visoko, ali je zagazila u nešto klizavo i vlažno na šta se okliznula. Možda bi pala, ali ju je obrednica Anela uhvatila za ruku i zadržala je na nogama. „Veličanstvo bi trebalo da pazi gde stupa.“

Sersei se otrgla. „Da, obrednice“, rekla je krotkim glasom, mada je ceptela od besa. Kraljica je nastavila da hoda, njenu nagu naježenu kožu zaodevao je samo ponos. Pogledom je potražila Crvenu utvrdu, ali je ona sada bila skrivena, zaklanjale su je visoke drvene zgrade s obe njene strane. 'Sram sram', zapevala je obrednica Skolera, a zvono je jecalo. Sersei je pokušala da hoda brže, ali je uskoro naišla na leđa ratnika pred sobom, pa je ponovo morala da uspori korak. Čovek odmah napred s tezge ražnjiće nekakvog mesa, i povorka se zaustavila dok su ga Sirotani sklanjali s puta. Meso je sumnjivo podsećalo na pacovsko, ali je miris ispunio vazduh i pola ljudi oko njih je glodalo sa štapića u rukama pre nego što se ulica raskršila da ona nastavi. „Hoces malo, veličanstvo“, viknuo je jedan. Bio je krupan, snažan prostak svinjskih očica, ogromnog trbuha i zapuštene crne brade koja ju je podsetila na Roberta. Kada je zgađena skrenula pogled, gađao ju je ražnjićem. Ražnjić ju je pogodio u nogu pa se otkotrljao niz ulicu, a nedopečeno meso ostavilo je malo masti i krvi na njenoj butini.

Tu se vika činila glasnija nego na trgu, možda zato što je svetina bila bliža. „Kurvo“ i „grešnice“ bili su najčešći povici, ali se čulo u „S bratom si se jebala“, „pizdo“ i „izdajnice“, a s vremena na vreme neko bi izviknuo Stanisovo ili Margerino ime. Kaldrma je pod nogama bila prljava, a bilo je tako malo prostora da kraljica nije mogla čak ni da izbegne bare. *Niko nikada nije umro od mokrih nogu*, rekla je sebi. Želela je da veruje kako su lokve od kišnice, mada su verovatnije bile konjska mokraća.

Još otpada zasulo ih je s prozora i balkona: natrulo voće, krčazi piva, jaja koja pucaju uz sumporni smrad kada se razbiju o zemlju. Onda je neko i preko Sirotana i preko Ratnikovih sinova bacio crknutu mačku.

Lešina je tako snažno udarila o kaldrmu da se rasprsla, isprskavši joj listove crevima i crvima.

Sersei je nastavila da hoda. *Slepa sam i gluva, a oni su gamad*, rekla je sebi. „Sram, sram“, zapevale su obrednice. „Kestenje, vruće pečeno kestenje“, vikao je prodavač. „Kraljica pizda“, svečano je izjavio pijanac s balkona iznad, digavši čašu da joj posprdno nazdravi. „Slava kraljevskim sisama!“ *Reči su vetar*, mislila je Sersei. *Reči mi ne mogu nauditi*.

Na pola puta niz Visenijino brdo kraljica je prvi put pala, kada se okliznula na nešto što je moglo biti balega. Kada ju je obrednica Anela podigla, koleno joj je bilo odrano i krvavo. Gomilom se razlegao smeh, neki čovek je viknuo kako će da je poljubi da prođe. Sersei pogleda iza sebe. Još je videla veliku kupolu i sedam

kristalnih kula Velikog obredišta Belorovog na vrhu brda. *Jesam li zaista prevalila tek toliko kratak put?* Još gore, stotinu puta gore, izgubila je iz vida Crvenu tvrđavu. „Gde... gde...?“

„Veličanstvo.“ Kapetan njene pratnje zakoračio je bliže. Sersei je zaboravila njegovo ime. „Moraš da nastaviš. Gomila postaje neobuzdana.“

Da, pomislila je. *Neobuzdana.* „Ne bojim se...“

„Trebalo bi.“ Cimnuo joj je ruku, povukao je za sobom. Oteturala se niz brdo - niže, sve niže - mršteći se pri svakom koraku, puštajući mu da je pridržava. *Džejmi bi trebalo da bude uz mene.* On bi isukao svoj zlatni mač i prosekao put kroz rulju, isteravši oči svakom čoveku koji bi se usudio da je pogleda.

Kaldrma je bila ispucala i neravna, klizava i gruba pod njenim mekanim stopalima. Peta joj se spusti na nešto oštro, kamen ili komad slomljene grnčarije. Sersei bolno kriknu. „Tražila sam sandale“, prasnu na obrednicu Anelu. „Trebalo je da mi date sandale, bar ste to mogle.“ Vitez je ponovo cimnu za ruku, kao da je neka prosta služavka. *Zar je zaboravio ko sam?* Ona je kraljica Vesterosa, nema prava da je hvata svojim grubijanskim rukama.

Blizu podnožja brda padina je postala blaža i ulica je počela da se širi. Sersei je ponovo ugledala Crvenu tvrđavu gde grimizno sija na jutarnjem suncu s vrha Egonovog visokog brda. *Moram da nastavim da hodam.* Otrgla se od ser Teodana. „Ne moraš da me vučeš, ser.“ Nastavila je da hramlje, ostavljajući za sobom krvave otiske stopa.

Hodala je kroz blato i balegu, ranjava, naježena, šepava. Svuda oko nje vladala je halabuka. „Moja žena ima bolje sise“, viknuo je neki čovek. Neki kočijaš je psovao što su mu Sirotani naredili da skloni zapregu. „*Sram, sram, sram bilo grešnicu*“, zapevale su obrednice. „Vidite ovu“, viknula je s prozora jedna kurva muškarcima dole zadigavši suknje, „ova nije imala ni upola kurčeva kao njena.“ Zvona su zvonila, zvonila, zvonila. „To ne može biti kraljica“, rekao je neki dečak, „mlitava je kao moja mama.“

To je moja pokora, rekla je Sersei sebi. *Strašno sam grešila, ovo je moje iskupljenje. Uskoro će se okončati, biće prošlost i moći ću da zaboravim.*

Kraljica je počela da viđa poznata lica. Čelavi čovek čupavih zalizaka mrštio se s prozora, namrgođen kao njen otac, i na tren je toliko ličio na lorda Tivina da se spotakla. Mlada devojka sedela je pod vodoskokom, isprskana kapljicama, i zurila u nju optužujućim očima Melare Hederspun. Videla je Neda Starka, a pored njega malu Sansu kestenjaste kose i čupavog sivog psa koji je sigurno bio njen vuk. Svako dete koje se probijalo kroz gomilu postajalo je njen brat Tirion, koji joj se ruga kao što joj se rugao kada je Džofri umro. A tu je bio i Džof, njen sin, njen prvenac, njen prelepi blistavi dečak sa zlatnim uvojcima i umilnim osmehom, imao je tako divne usne, imao je...

Tada je pala drugi put.

Tresla se kao prut kada su je digli na noge. „Molim vas“, rekla je. „Majko,

smiluj se. Priznala sam.“

„Jesi“, rekla je obrednica Moela. „Ovo ti je pokora.“

„Nema još mnogo“, rekla je obrednica Anela. „Vidiš?“ Pokazala je.

„Uz ono brdo i to je sve.“

Uz ono brdo. To je sve. Tačno. Nalazili su se u podnožju Egonovog visokog brda, a zamak se dizao iznad njih.

„Kurvo!“ vrisnu neko.

„S bratom si se jebala“, dodade drugi glas. „Čudovište!

„Hoćeš ovo da posisaš, veličanstvo?“ Čovek u kasapskoj kecelji je isceren isukao kurac. Bilo je svejedno. Još malo i kod kuće je.

Sersei poče da se penje.

Tu su vika i uvrede postali još grublji. Put je nije proveo kroz Buvlju rupu, tako da su tamošnji stanovnici nahrupili na niže padine Egonovog visokog brda da vide predstavu. Lica koja su se kezila na nju između štitova i kopalja Sirotana delovala su iskrivljeno, čudovišno, nakazno. Na sve strane su pod nogama jurcala golišava deca i svinje, obogaljeni prošnjaci i secikese mileli su kroz gomilu kao žohari. Videla je ljude turpijom zašiljenih zuba, veštice s čirevima velikim kao glave, kurvu sa ogromnom prugastom zmijom obmotanom oko grudi i ramena, čoveka čiji su obrazi i čelo bili u živim ranama iz kojih je curio sivi gnoj. Cerili su se i oblizivali usne i podvriskivali dok je ona hramala kraj njih, a grudi joj se nadimale od napornog uspona. Neki su izvikivali prostačke predloge, drugi uvrede. *Reči su vetar, mislila je, reči me ne mogu povrediti. Ja sam lepotica, najlepša žena u čitavih Sedam kraljevstava, Džejmi tako kaže, Džejmi me nikada ne bi slagao. Čak i Robert, Robert me nikada nije voleo, ali je video da sam lepotica, želeo me je.*

Nije se osećala kao lepotica. Osećala je da je stara, upotrebljena, prljava, ružna. Na stomaku je imala strije od dece koju je rodila, grudi joj nisu bile čvrste kao u mladosti. Visile su, pošto nije imala haljinu da ih pridržava. *Nije trebalo da na ovo pristanem. Bila sam njihova kraljica, ali sada su videli, videli su, videli su. Nisam smela da im dozvolim da vide.* U odori i s krunom, bila je kraljica. Gola, krvava, hroma, bila je samo žena, ne mnogo različita od njihovih žena, više nalik na njihove majke nego na njihove lepe male kćeri device. *Šta sam to uradila?*

Nešto joj je bilo u očima, peklo je, mutilo joj vid. Nije mogla da plače, neće plakati, crvi je nikada ne smeju videti kako jeca. Sersei protrlja oči korenom šake. Silovito se stresla od naleta hladnog vetra.

Izenada je tu bila veštica, stajala je u gomili s oklembešenim sisama i bubuljičavom zelenkastom kožom, cerila se s ostalima, zloba joj je isijavala iz krmeljivih žutih očiju. „*Kraljica ćeš biti*“, siktala je, „*sve dok ne dođe druga, mlađa i lepša, da te zbac i otme ti sve što ti je najdraže.*“

Tada nije mogla da zadrži suze. Pekle su na kraljičinim obrazima kao kiselina.

Sersei prodorno jeknu, pokri bradavice jednom rukom, spusti drugu da sakrije pukotinu i poče da trči, da se probija kroz stroj Sirotana, da se čučečki pentra uzbrdo. Na pola puta se saplela i pala, ustala, pa ponovo pala deset koraka dalje. Sledeće što je znala bilo je da puži, da grabi na sve četiri kao pas dok joj je dobri narod Kraljeve luke pravio mesta, smejući se, rugajući se i tapšući joj.

Onda se odjednom gomila razdvojila i kao da je nestala i pred njom je bila kapija i stroj kopljanika s pozlaćenim kacigama i grimiznim plaštovima. Sersei začu prodoran, poznat glas svog strica kako reži naređenja i ugleda prosev belog s obe strane dok su joj prilazili ser Boros Blunt i ser Merin Trent u belom oklopu i snežnim plaštovima. „Moj sin“, zavapi ona. „Gde je moj sin? Gde je Tomen?“

„Nije ovde. Nijedan sin ne treba da vidi sramoćenje majke.“ Ser Kevanov glas bio je grub. „Pokrijte je.“

Onda se Džoselin sagnuo iznad nje, umotao je u mekani čisti pokrivač od zelene vune, da joj sakrije golotinju. Senka pade preko njih oboje, zaklanjajući sunce. Kraljica oseti hladan čelik kako joj se približava, dve velike oklopljene ruke kako je dižu sa zemlje, kako je dižu u vazduh lako kao što je ona dizala Džofrija dok je bio odojče. *Džin*, pomisli Sersei omamljeno dok ju je nosio krupnim koracima ka kapijskoj utvrdi. Čula je da se džinovi još mogu naći u bezbožnoj divljini s one strane Zida. *To je samo bajka. Da li ja to sanjam?*

Ne. Njen spasilac bio je stvaran. Osam stopa visok ili možda viši, s nogama debelim kao stabla, imao je grudi kao zaprežni konj i pleća kojih se ne bi postideo ni vo. Oklop mu je bio od punog čelika, lakiran belo i sjajno kao devičanske nade, obučen preko pozlaćene verižnjace. Velika kaciga skrivala mu je lice. Sa kreste mu se širilo sedam svilenih pera u duginim bojama vere. Dve zlatne sedmokrake zvezde držale su mu razvijoreni plašt na ramenima.

Beli plašt.

Ser Kevan je ispunio svoj deo pogodbe. Tomen, njen dragoceni mali dečak, postavio je njenog megdandžiju u Kraljevu gardu.

Sersei nije videla otkud se Kiburn stvorio, ali je iznenada bio tu kraj njih, trčkarao je da ne zaostane za megdandžijinim dugačkim korakom. „Veličanstvo“, rekao je, „veoma je lepo što si se vratila. Mogu li imati čast da ti predstavim najnovijeg pripadnika Kraljeve garde? Ovo je ser Robert Strong.“

„Ser Robert“, prošaputa Sersei dok su prolazili kroz kapiju.

„Ako je veličanstvu po volji, ser Robert je položio sveti zavet ćutnje“, reče Kiburn. „Zakleo se da neće progovoriti sve dok neprijatelji veličanstva ne budu mrtvi a zlo proterano iz kraljevstva.“

Da, pomisli Sersei Lanister. *O da.*

TIRION

Hrpa pergamenta bila je opasno visoka. Tirion ju je pogledao pa je uzdahnuo. „Ja sam mislio da ste vi bratstvo. Zar je ovo dokaz bratske ljubavi? Gde je poverenje? Prijateljstvo, iskrena naklonost, duboka vezanost za kakvu znaju samo ljudi koji su se zajedno borili i krvarili?“

„Sve u svoje vreme“, reče Mrki Ben Plam.

„Pošto potpišeš“, reče Mastiljara oštreci pero.

Promućurni Rasporio dodirnu balčak mača. „Ako bi želeo da odmah počneš da krvariš, rado ću ti izaći u susret.“

„Vrlo ljubazno što to nudiš“, reče Tirion. „Mislim da neću.“

Mastiljara stavi pergamente pred Tiriona pa mu pruži pero. „Evo tvog mastila. I to iz Starog Volantisa. Trajaće kao pravo meštarsko. Treba samo da potpišeš i da mi predaš hartije. Ja ću završiti ostalo.“

Tirion mu se iskrivljeno iskezi. „Mogu li prvo da ih pročitam?“

„Ako želiš. Sve su manje-više iste. Osim onih na kraju, ali će i one doći na red.“

O, *uopšte ne sumnjam*. Većina ljudi nije morala da plati da bi stupila u četvrtu, ali on se nije ubrajao u većinu. Umočio je pero u mastionicu, nagnuo se nad prvi pergament, zastao, digao pogled. „Hoćete li da se potpišem kao *Jolo* ili kao *Hugor Brdski*?“

Mrkom Benu se pojavio boriće u uglovima očiju. „Hoćeš li da te vratimo Jezanovim naslednicima ili da ti odrubimo glavu?“

Kepec se nasmeja i potpisa pergament sa *Tirion od kuće Lanistera*. Pošto ga je predao levo Mastiljari, prelistao je gomilu ispod. „Ima ih... koliko, pedeset? Šezdeset? Mislio sam da Drugih sinova ima petsto.“

„Trenutno petsto trinaest“, reče Mastiljara. „Kada se potpišeš u našu knjigu, biće nas petsto četrnaest.“

„Znači tek svaki deseti dobija hartiju? To baš ne deluje pošteno. Mislio sam da vi u slobodnim četama sve delite na ravne časti.“ Potpisao je novi list.

Mrki Ben se tiho nasmeja. „O, delimo. Ali ne na ravne časti. Drugi sinovi su slični porodici...“

„...a u svakoj porodici ima slaboumnih rođaka.“ Tirion potpisa novu belešku. Pergament je šušketao dok ga je gurao ka blagajniku. „Dole u utrobi Livačke stene ima ćelija u kojima je moj otac držao one najgore među nama.“ Umočio je pero u mastionicu. *Tirion od kuće Lanistera*, nažvrljao je, obećavajući da će donosiocu beleške isplatiti stotinu zlatnih zmajeva. *Posle svakog poteza pera malo sam siromašniji... ili bih bio da već nisam prosjak*. Jednog dana će se možda kajati zbog ovih potpisa. *Ali ne danas*. Dunuo je u mokro mastilo, gurnuo pergament blagajniku i potpisao sledeći. I opet. I opet. I opet. „Ovo me duboko vređa, rad sam

da znate“, rekao im je između potpisa. „U Vesterosu se smatra da je reč Lanistera vredna kao zlato.“

Mastiljara slegnu ramenima. „Ovo nije Vesteros. Na ovoj strani Uzanog mora mi obećanja stavljamo na papir. Kako je dobijao svaki list, posipao je fini pesak po potpisu da upije višak mastila, otresao ga i odlagao u stranu. „Dugovi zapisani na vetru teže da budu... zaboravljeni, da kažemo?“

„Ne i naši.“ Tirion potpisa novi list. Pa još jedan. Sada je uhvatio ritam.

„Lanister uvek plaća svoje dugove.“

Plam se zasmeljli. „Da, ali najamnikova reč je bezvredna.“

Pa, tvoja jeste, pomisli Tirion, *i bogovima hvala na tome*. „Istina, ali ja neću biti najamnik dok se ne potpišem u vašu knjigu.“

„Sad će to“, reče Mrki Ben. „Posle hartija.“

„Igram što brže mogu.“ Poželeo je da se nasmeje, ali bi to narušilo igru. Plam je u ovome uživao, a Tirion nije nameravao da mu pokvari zabavu. *Neka misli da me je presamitio i izjebao, a ja ću nastaviti da kupujem čelične mačeve papirnatim zmajevima*. Ako se ikada vrati u Vesteros da uzme ono što mu po rođenju pripada, imaće sve zlato Livačke stene da ispuni obećanja. Ako ne, pa, biće mrtav a njegova nova braća moći će da obrišu dupe tim pergamentima. Možda će se neki pojaviti u Livačkoj steni s hartijom u rukama, u nadi da će ubediti njegovu milu sestru da ih isplati. *A kad bih samo mogao da budem muva na zidu i to posmatram*.

Tekst na pergamentima se negde na pola gomile promenio. Hartije od stotinu zmajeva bile su za narednike. Ispod su iznosi naglo počeli da rastu. Sada je Tirion obećavao da će platiti donosiocu hiljadu zlatnih zmajeva. Odmahnuo je glavom, nasmejao se, potpisao. I ponovo. I ponovo. „Dakle“, rekao je dok je to radio, „šta će biti moje dužnosti u četi?“

„Previše si ružan da budeš Bokokov dečkić“, reče Kasporio, „ali bi mogao da poslužiš kao meta za strelce.“

„Bolje nego što slutiš“, reče Tirion, odbivši da zagriže mamac. „Sitan čovek s velikim štitom ume da ih prosto izludi. To mi je nekad davno rekao jedan mudar čovek.“

„Radićeš sa Mastiljarom“, reče Mrki Ben Plam.

„Radićeš za Mastiljaru“, reče Mastiljara. „Vodićeš knjige, brojaćeš novac, pisaćeš ugovore i pisma.“

„Rado“, reče Tirion. „Ja volim knjige.“

„Šta bi drugo radio?“, podrugljivo će Kasporio. „Pogledaj se. U borbi nikakve koristi od tebe.“

„Jednom sam bio zadužen za sve odvode u Livačkoj steni“, reče Tirion blago. „Neki su godinama bili zapašeni, ali čim sam ih ja dobio svi su veselo potekli.“ Ponovo je umočio pero u mastilo. Još desetak hartija i biće gotov. „Možda bi trebalo da nadzirem vaše pratilje logora. Ne smemo dozvoliti da se ljudstvu začepi

cevdice, je li tako?“

Šala se Mrkom Benu nije dopala. „Kloni se kurvi“, upozorio je. „Većina širi bolesti i mnogo priča. Nisi prvi odbegli rob koji je stupio u četvu, ali to ne znači da moramo da se hvalimo tvojim prisustvom. Neću da se šetkaš tamo gde mogu da te vide. Drži se unutra što više možeš i kenjaj u kofu. Kod nužnika ima previše očiju. I nikada da nisi otišao van našeg logora bez moje dozvole. Možemo da te oklopimo kao štitonošu, da se pretvaramo da si Džorin dečkić, ali neki će to odmah prozreti. Pošto jednom Mirin bude zauzet i pošto odemo u Vesteros, možeš da se šetkaš u zlatu i grimizu koliko ti duša ište. Dotle, međutim...“

„...živeću ispod kamena i neću ni da pisnem. Imaš moju reč.“ *Tirion od kuće Lanistera*, potpisao se ponovo, razmetljivo. To je bio poslednji pergament. Ostale su tri hartije, drugačije od prethodnih. Dve su bile ispisane na finom pergamentu od teleće kože i glasile su na određenu ličnost. Promućurnom Kasporiju, deset hiljada zmajeva. Isto Mastiljari, čije je pravo ime izgleda bilo Tiberio Istarion. „*Tiberio?*“, reče Tirion. „To zvuči gotovo lanisterski. Da nisi neki davno izgubljeni rođak?“

„Možda. I ja uvek plaćam svoje dugove. To se od blagajnika i očekuje. Potpiši.“
Potpisao je.

Hartija Mrkog Bena bila je poslednja. Ona je bila ispisana na svitku od jagnjeće kože. *Stotinu hiljada zlatnih zmajeva, dve hiljade jutara plodne zemlje, zamak i zvanje lorda. O da, ovaj Plam nije jeftin.* Tirion počesa ožiljak i upita se treba li da odglumi zgroženost. Kada nekoga izjebes, očekuješ i da će zakukati. Mogao je da kune i psuje i besni kako je to pljačka, da privremeno odbije potpis, pa da na kraju nerado popusti, sve vreme se buneći. Ipak, bilo mu je muka od glume, tako da je samo iskrivio lice, potpisao i pružio pergament Mrkom Benu. „Ne lažu ljudi kad pričaju koliki ti je“, rekao je. „Smatraj da si me pošteno izjebao, lorde Plame.“

Mrki Ben dunu u potpis. „Bilo mi je zadovoljstvo, Bauče. A sada, da postaneš jedan od nas. Mastiljaro, knjigu.“

Knjiga je bila uvezana u kožu, sa gvozdanim hrbatom i dovoljno velika da se sa nje jede. Unutar teških drvenih korica bila su imena i datumi koji su se pružali unazad više od veka. „Drugi sinovi jedna su od najstarijih slobodnih četa. Kad su pristupili, gde su se borili, koliko su služili, kako su ginuli - sve je u knjizi. Tu ćeš naći slavna imena, neka i iz tvojih Sedam kraljevstava. Egor Rečni je kod nas služio godinu dana pre nego što je otišao da osnuje Zlatnu četvu. Ljuti Čelik, tako ga vi zovete. Svetli princ Egon Targarjen, i on je bio Drugi sin. I Rodrik Stark, Vuk Lotalica, i on. Ne, ne tim mastilom. Na, uzmi ovo.“ Otvorio je novu mastionicu pa ju je spustio.

Tirion nakrivi glavu. „Crveno mastilo?“

„To je četna tradicija“ objasni Mastiljara. „Nekada je svaki novi čovek potpisivao svojom krvlju, ali se ispostavilo da je krv mnogo slabo mastilo.

„Lanisteri vole tradiciju. Daj nož.“

Mastiljara diže obrvu, slegnu ramenima, izvadi bodež iz konca i pruži sa balčakom napred. *Još boli, Polumeštre, hvala ti mnogo*, pomisli Tinon kada se ubo u palac. Iscedio je debelu kap krvi u mastionicu, zamenio bodež za čisto pero i našarao: *Tirion od kuće Lanistera, gospodar Livačke stene*, krupnim smelim rukopisom, odmah ispod mnogo skromnijeg potpisa Džore Mormonta.

I sada je gotovo. Kepec se zaljuljao na logorskom tronošcu. Je i to sve što od mene zahtevate? Ne moram da položim zakletvu? Da ubijem novorođenče? Posisam kapetanu?

„Sisaj šta hoćeš.“ Mastiljara okrenu knjigu pa posu stranicu finim peskom. „Za većinu naš potpis je dovoljan, ali nikako ne bih voleo da razočaram novog brata po oružju. Dobrodošao u Druge sinove, lorde Tinone.“

Lorde Tirione. Kepecu se dopalo kako to zvuči. Drugi sinovi možda ne uživaju blistavi ugled Zlatne čete, ali su u proteklim vekovima izvojevali neke slavne pobeđe. „Jesu li i neki drugi lordovi služili u četi?“

„Lordovi bez zemlje“, reče Mrki Ben. „Kao što si ti, Bauče.“

Tirion skoči s tronošca. „Moj prethodni brat uopšte mi nije bio po volji. Od svoje nove braće očekujem više. Gde da nabavim oklop i oružje?“

„Hoćeš i svinju da jašeš?“, upita Kasporio.

„Nisam znao da je tvoja žena u četi“, odgovori Tirion. „Lepo što je nudiš, ali radije bih konja.“

Mačevalac pocrvene, ali se Mastiljara glasno nasmeja, a čak i Mrki Ben dozvoli sebi osmeh. „Mastiljaro, odvedi ga do kola. Nek odabere šta hoće od četnog čelika. I devojku. Stavi joj kacigu, malo oklopa, možda će neko i pomisliti da je muško.“

„Lorde Tirione, za mnom.“ Mastiljara diže ulaz u šator da se Tirion izguga. „Lopuža će te odvesti do kola. Povedi svoju ženu pa ćemo se naći pored kuvarevog šatora.“

„Nije mi ona žena. Možda ti treba da je uzmeš. U poslednje vreme samo spava i mrko me gleda.“

„Moraš jače da je biješ i češće jebeš“, posavetova ga blagajnik. „Povedi je, ostavi je, radi šta hoćeš. Lopuži je svejedno. Nađi me kada se opremiš, pa ću početi da te upućujem u računске knjige.“

„Kako ti kažeš.“

Tirion je našao Paru u uglu njihovog šatora, sklupčanu na tankoj slamarici, pod gomilom prljavih čaršava. Kada ju je dodirnuo vrhom čizme okrenula se, zatreptala i zevnula. „Hugore? Šta je?“

„Znači opet razgovaramo?“ Bilo je to bolje od njene uobičajene mračne ćutnje. *Samo zato što smo ostavili svinju i psa. Spasao sam vas oboje iz ropstva, malo zahvalnosti ne bi bilo naodmet*. „Ako još budeš spavala, propustićeš rat.“

„Tužna sam.“ Ponovo je zevnula. „I umorna. Mnogo umorna.“

Umorna ili bolesna? Tirion kleknu pored slamarice. „Bleda si.“ Opipao joj je čelo. *Unutra je vruće, ili stvarno osećam groznicu?* Nije se usuđivao da to pitanje postavi naglas. Čak i grubi ljudi poput Drugih sinova užasavali su se jahanja na bledej kobili. Ako pomisle da je Para bolesna, isteraće je ne oklevajući ni trenu. *Možda će nas i vratiti Jezanovim naslednicima, bez obzira na hartije.* „Potpisao sam se u njihovu knjigu. Po starim običajima, krvlju. Sada sam Drugi sin!“

Para se pridiže trljajući pospane oči. „Šta je sa mnom? Mogu li i ja da potpišem?“

„Mislim da ne. Neke slobodne čete primaju žene, ali... pa, oni se ne zovu Druge kćerke, je li.“

„Mi“, rekla je. „Ako si ti jedan od njih, treba da kažeš *mi*, a ne *oni*. Je li neko video Lepojku? Mastiljara kaže da će se raspitati za nju. Ili Krcka. Je li bilo nekih vesti o Krcku?“

Samo ako veruješ Kasporiju. Plamov ne tako promućurni zamenik tvrdijo je da su se trojica junkajskih lovaca na robove šunjali kroz logore i raspitali o dvoje odbeglih kepeca. Jedan je, po Kasporijevim rečima nosio dugačko koplje na koje je bila nabijena pseća glava. Takve vesti međutim neće izmamiti Paru iz kreveta. „Još ni reči“, slagao je. „Hajde. Moramo da ti nađemo oklop.“

Oprezno ga je pogledala. „Oklop? Zašto?“

„*Moj stari kaštelan je umeo da mi kaže: 'Momče, nikada nemoj u bitku go'*. Taj savet večito imam na umu. Sem toga, sada pošto sam plaćenik, trebalo bi imam mač zbog koga će mi plaćati.“ Još ničim nije pokaza da će ustati. Tirion je uhvati za ruku, podiže je na noge pa joj baci naramak odeće u lice. „Oblači se. Obuci taj ogrtač s kapuljačom i ne diži glavu. Treba da budemo dva obična momka, za slučaj da lovci na robove posmatraju.“

Lopuža je čekao i žvakao kiselišće kraj kuvarovog šatora kada su se pojavila dva kepeca s plaštovima i kapuljačama. „Čujem da ćete se vas *dvoje* boriti za nas“, reče narednik. „U Mirinu ima da se upišaju od straha. *Jesi li nekad ubio čoveka?*“

„Jesam“, odgovori Tirion. „Mlatio sam ih kao muve.“

„Čime?“

„Sekirom, bodežom, biranom opaskom. Mada sam najsmrtonosniji sa samostrelom.“

Lopuža se vrhom kuke počesa po čekinjastoj bradi. „Gadna ti je sprava samostrel. Koliko si ih s njime ubio?“

„Devetoricu.“ Njegov otac se računao za bar toliko. Gospodar Livačke stene, zaštitnik zapada, štit Lanisgrada, kraljeva desna ruka, muž, brat, otac, otac, otac.

„Devetoricu.“ Lopuža frknu i ispljunu crvenu sluz. Možda je ciljao pred Tirionove noge, ali ga je pogodio u koleno. Time je očigledno izrazio svoje mišljenje o njegovoj „devetorici“. Narednikovi prsti bili su crveni od soka kiselišća koje je žvakao. Gurnuo je dva prsta u usta i zviznuo. „*Keme!* Dolazi

ovamo, jebem li ti sunce žarko.“ Kem dotrča. „Vodi lorda i ledi Bauka do kola, nek ih Čekić opremi četnim čelikom.“

„Čekić je možda obeznanjen od pića“, upozori Kem.

„Ispišaj mu se na glavu. To će ga probuditi.“ Lopuža se ponovo okrenu Tirionu i Pari. „Nikad ranije nismo imali jebene kepece, ali nam dečaka nikad nije falilo. Sinovi neke kurve, male budale pobegle od kuće da traže pustolovine, dečkići za jebanje, štitonoše, šta 'oćeš. Nešto njihovih stvari je možda dovoljno sitno za bauke. Najverovatnije su to imali na sebi kad su poginuli, ali znam da to tako zajebanim njuškama kao što ste vi neće da smeta. Devetoricu, je li?“ Odmahnuo je glavom i otišao.

Drugi sinovi su četni čelik držali u šest velikih kola poređanih blizu središta logora. Kem ih je vodio, mašući kopljem kao da je štap. „Kako momak iz Kraljeve luke završi u slobodnoj četi?“, upitao ga je Tirion.

Momak ga oprezno osmotri. „Ko ti je reko da sam iz Kraljeve luke?“

„Niko.“ *Svaka reč ti smrdi na Buvlju rupu.* „Odala te bistrina. Kažu da od Kraljolučana nema niko pametniji.“

To kao da ga je trglo. „Ko to kaže?“

„Svi.“ *Ja.*

„Otkad to?“

Otkad sam to izmislio. „Oduvek“, slagao je. „Moj otac je to voleo da govori. Jesi li znao lorda Tivina, Keme?“

„Desnicu. Jednom sam ga vido kako jaše uzbrdo. Ljudi su mu imali crvene plaštove i male lavove na kacigama. Svidale su mi se te kacige.“ Usta mu se stegnuše. „Ali desnicu nikad nisam volo. Poharo je grad. A onda nas razbio na Crnobujici.“

„Bio si tamo?“

„Sa Stanisom. Lord Tivin je došao s Renlijevim duhom i udario nas u bok. Ja sam bacio koplje i pobego, ali je kod lađa onaj jebeni vitez reko: 'Gde ti je koplje, momče? Nema ovde mesta za kukavice', pa su zbrisali i ostavili me, i još hiljadu nas. Kasnije sam čuo da tvoj otac sve što su se tukli za Stanisa šalje na Zid, pa sam prešao Uzano more i stupio u Druge sinove.“

„Nedostaje ti Kraljeva luka.“

„Ponešto. Nedostaje mi jedan momak, on... on mi je bio drug. I moj brat Kenet, ali je on pogino na mostu od lađa.“

„Tog dana je poginulo previše dobrih ljudi.“ Tiriona je ožiljak žestoko svrbeo. Počešao ga je noktom.

„Nedostaje mi i hrana“, reče Kem čežnjivo.

„Majčina kuhinja?“

„Pacovi ne bi jeli ono što ona skuva. Ali bila je jedna sirotinjska kujna. Niko nije znao da spremi klin-čorbu ko oni. Tol'ko gusta da kad zabodeš kašiku, ona

ostane da stoji, i puno komada svakoječega. Jesi nekad probo klin-čorbu, Polutane?“

„Jednom ili dvaput. Ja je zovem pevačeva čorba.“

„Zašto?“

„Ukus je toliko lep da mi dođe da zapevam.“

Kemu se to dopalo. „Pevačeva čorba. Tražiću je sledeći put kada se vratim u Buvlju rupu. Šta tebi nedostaje, Polutane?“

Džejmi, pomisli Tirion. Šai. Tiša. Moja žena, nedostaje mi moja žena, žena koju jedva da sam upoznao. „Vino, kurve i bogatstvo“, odgovorio je. „Posebno bogatstvo. Bogatstvo ume da obezbedi vino i kurve.“ *Takođe će obezbediti mačeve i Kmove da njima ubadaju.*

„Je li istina da su u Livačkoj steni nokširi od čistog zlata?“ upitao ga je Kem.

„Ne treba da veruješ sve što čuješ. Posebno kada je reč o kući Lanistera.“

„Svi kažu da su Lanisteri prepredene zmije.“

„Zmije?“ Tirion se nasmeja. „To što čuješ je moj gospodar otac, koji gamiže po grobu. Mi smo *lavovi* ili bar volimo to da kažemo. Ipak, svejedno je, Keme. Zgaziš li zmiji ili lavu na rep, jednako ćeš na kraju biti mrtav.“

Tada su već stigli do oružnice, kakva god da je bila. Pokazalo se da je kovač, taj čuveni Čekić, grdosija nakaznog izgleda, čija je levica delovala dvaput deblje od desnice. „Više je pijan nego trezan“, reče Kem. „Mrki Ben to zasad pušta, al' će jednog dana da nam nađe pravog oružara.“ Čekićev šegrt bio je žilav riđokos mladić po imenu Ekser. *Naravno. Kako bi se drugačije zvao?*, razmišljao je Tirion. Čekić je pijan spavao kada su stigli do kovačnice, baš kao što je Kem prorekao, ali Ekseru nije smetalo da dvoje kepeca pretraže kola. „Uglavnom krš gvožđe“, upozorio ih je, „ali slobodno uzmite šta vam se dopadne.“

Pod krovom od savijenog drveta i krute kože, kola su bila puna starog oružja i oklopa. Tirion ga je samo jednom pogledao pa je uzdahnuo, prisećajući se blistavih nizova mačeva, kopalja i halebardi u lanisterskom arsenalu podno Livačke stene. „Ovo će možda potrajati“, izjavio je.

„Ima tu dobrog čelika ako uspeš da ga nađeš“, zarezha dubok glas. „Ništa nije lepo, ali će zaustaviti mač.“

Krupni vitez zakorači ka prednjem delu kola, od glave do pete u četnom čeliku. Levi štitnik za cevanicu nije bio isti kao desni, goržet mu je bio istačkan rđom a vambrasi bogato ukrašeni, s intarzijama od crnog emajla u obliku cveća. Na desnoj šaci imao je zglobnu čeličnu rukavicu, na levoj rukavicu bez prstiju od zardale žice. Bradavice grudnog oklopa izvajanog kao mišićave grudi bile su probušene gvozdenim alkama. Iz velike kacige nicali su ovnujski rogovi, a jedan je bio slomljen.

Kada ju je skinuo, otkrio je izubijano lice Džore Mormonta.

Izgleda kao pravi pravcati najamnik, ne kao skrhamo stvorenje koje smo

izbavili iz Jezanovog kaveza, pomisli Tirion. Modrice su mu sada gotovo izbledele, a otoci na licu se uglavnom povukli, tako da je Mormont zamalo ponovo ličio na čoveka... mada tek jedva na samog sebe. Maska zloduha kojom su mu robovlasnici žigosali desni obraz da ga obeleže kao opasnog i neposlušnog roba ostaće mu zauvek. Ser Džora nikada ne bi mogao da se opiše kao lep muškarac. Žig mu je lice preobrazio u nešto stravično.

Tirion se iskezi. „Dokle god sam lepši od tebe, biću srećan.“ Okrenuo se Pari. „Ti pređi u ona kola. Ja ću početi od ovih.“

„Biće brže ako radimo zajedno.“ Uzela je zardalu plitku kacigu, nasmejala se pa je stavila na glavu. „Je l' izgledam opasno?“

Izgledaš kao devojka iz lakrdijaške trupe s loncem na glavi. „To je plitka kaciga. Trebaće ti velika.“ Našao je jednu pa joj dao.

„Prevelika je.“ Parin glas je odjekivao unutar čelika. „Ništa ne vidim.“ Skinula je kacigu pa je bacila u stranu. „Šta fali plitkoj?“

„Lice je otvoreno.“ Tirion je uštinu za nos. „Volim da gledam tvoj nos. Ne bih hteo da ostaneš bez njega.“

Oči joj se raširiše. „Sviđa ti se moj nos.“

O, *sedmoro me spaslo*. Tirion se okrenu i poče da kopa po gomilama starog čelika u dnu kola.

„Da li ti se sviđa još nešto na meni?“, upita Para.

Možda je nameravala da to zvuči vragolasto. Umesto toga je zvučalo tužno. „Sviđa mi se sve na tebi“, odgovorio je Tirion, u nadi da će okončati dalju priču na tu temu, „a još više i sve na meni.“

„Šta će nam oklop? Mi smo samo lakrdijaši. Mi se samo *pretvaramo* da se borimo.“

„Ti se odlično pretvaraš“, reče Tirion ispitujući tešku verižnjaču toliko punu rupa da je izgledala kao da su je izjeli moljci. *Kakvi to moljci jedu metal?* „Pretvaranje da si mrtav jedan je način da se preživi bitka. Dobar oklop je drugi.“ *Mada se bojim da takvog ovde ima izuzetno malo.* Na Zelenom kraku se borio u zbrda-zdola skupljenim otpacima oklopa iz kola lorda Leforda, s kacigom sa šiljcima tako da je izgledao kao da mu je neko na glavu nabio kofu za pomije. Ovaj četni čelik bio je gori. Ne samo star i loš, već i ulubljen, naprsao i krt. *Je li to suva krv, ili samo rđa?* Onjušio je, ali i dalje nije bio siguran.

„Evo samostrela.“ Para mu ga pokaza.

Tirion ga osmotri. „Ne mogu da koristim taj na nožno zatezanje. Noge mi nisu dovoljno duge. Čekrk bi mi više odgovarao.“ Mada, ako ćemo iskreno, uopšte nije želeo samostrel. Predugo se napinju. Čak i kada bi vrebao pored nužničkog jarka, čekajući nekog neprijatelja da čučne, ne bi imao preteranih izgleda da odapne i drugu strelicu.

Umesto toga je uzeo topuz, zamahnuo pa ga spustio. *Pretežak je.* Nije uzeo ni

ratni čekić (predugačak), ni buzdovan (takođe pretežak), ni pet-šest dugačkih mačeva, ali je onda našao bodež koji mu se dopao, nezgodan komad čelika s trouglastim sečivom. „Ovo će možda poslužiti“, rekao je. Sečivo je bilo pomalo zardalo, ali će zbog toga biti još opasnije. Našao je odgovarajuće korice od drveta i kože, pa je gurnuo bodež u njih.

„Mali mač za malog čoveka“, našalila se Para.

„To je bodež i napravljen je za velikog čoveka.“ Tirion joj je pokazao stari dugački mač. „To je mač. Probaj ga.“

Para ga uze, mahnu, namršti se. „Pretežak je.“

„Čelik je teži od drveta. Ali ako time presečeš čoveku vrat, glava mu se neće pretvoriti u tikvu.“ Uzeo joj je mač pa ga pažljivije osmotrio. „Jeftin čelik. A i izgripan. Vidiš, ovde? Povlačim reč. Treba ti bolje sečivo da bi sekla glave.“

„Ja *ne želim* da sečem glave.“

„I ne treba. Seci samo ispod kolena. List, tetive, zglobovi... čak i džinovi padnu kad im secneš noge. A kad padnu, nisu veći od tebe.“

Para je izgledala kao da će se rasplakati. „Sinoć sam sanjala da mi je brat opet živ. Borili smo se pred nekim velikim lordom, jahali smo Krcka i Lepojku a ljudi su nam bacali ruže. Bili smo tako srećni...“

Tirion je ošamari.

Bio je to slabašan udarac, tek ovlašni dodir šakom, gotovo bez ikakve siline. Nije joj čak ostavio ni traga na obrazu. Oči su joj se svejedno ispunile suzama.

„Ako hoćeš da sanjaš, vrati se na spavanje“, rekao joj je. „Kada se probudiš, još ćemo biti odbegli robovi usred opsade. Krcko je mrtav. Svinja verovatno isto. Sada nađi oklop i obuci ga i ne obaziri se gde steže. Lakrdijaška predstava je gotova. Bori se ili se sakrij ili se useri, kako ti drago, ali šta god da uradiš, uradićeš to u čeliku.“

Para dodirnu obraz koji je ošamario. „Nije trebalo da pobegnemo. Mi nismo plaćenici. Ljudi bi nas plaćali zato da ih zabavljamo. Kod Jezana nije bilo tako loše. Nije. Dadilja je ponekad bio surov, ali Jezan nije nikada. Bili smo njegovi miljenici, njegovi... njegovi...“

„*Robovi*. Reč koju tražiš su *robovi*.“

„Robovi“, reče ona i porumene. „Bili smo njegovi *omiljeni* robovi. Baš kao Slatkiš. Njegove dragocenosti.“

Njegovi kućni ljubimci, pomisli Tirion. *A toliko nas je voleo da nas je poslao u arenu da nas rastrgnu lavovi.*

Nije međutim u svemu grešila. Jezanovi robovi jeli su bolje od mnogih kmetova u Sedam kraljevstava, i bilo je manje izgleda da će umreti od gladi preko zime. Robovi su roba. Mogu se kupiti i prodati, šibati i žigosati, koristiti za telesna zadovoljstva, sparivati radi stvaranja novih robova. Po tome se nisu mnogo razlikovali od pasa ili konja. A ipak, većina lordova se prilično lepo ponašala

prema svojim psima i konjima. Ponosni ljudi bi možda vikali da će pre umreti slobodni nego živeti kao robovi, ali ponos je jeftin. Kada čelik udari o kremen, takvi ljudi su retki kao zmajevi zubi; inače svet ne bi bio toliko pun robova. *Nikada nije postojao rob koji nije izabrao da bude rob, pomislio je kepec. Izbor je možda između okova i smrti, ali uvek postoji.*

Tirion Lanister sebe nije izuzimao. Na početku je jezikom zaradio šare po leđima, ali je uskoro naučio kako da udovoljava Dadilji i plemenitom Jezanu. Džora Mormont se odupirao duže i žešće, ali bi na kraju završio isto.

A Para, pa...

Para je tražila novog gospodara od dana kada je njen brat Groš ostao bez glave. *Želi nekoga ko će se o njoj starati, nekoga ko će joj govoriti šta da radi.*

Ipak, bilo bi previše surovo to joj i kazati. Umesto toga je Tirion rekao: „Jezanovi posebni robovi nisu izbegli bleđoj kobili. Mrtvi su, svi odreda. Slatkiš je prvi stradao.“ Njihov divovski gospodar umro je na dan bekstva, rekao im je Mrki Ben Plam. Ni on ni Kasporio niti bilo koji drugi najamnik nije znao sudbinu stvorenja iz Jezanove zbirke nakaza... ali ako su Pari potrebne laži da bi prestala da očajava, on će je lagati. „Ako ponovo želiš da budeš robinja, naći ću ti dobrog gospodara pošto se ovaj rat okonča, pa ću te prodati za dovoljno zlata da se vratim kući“, obećao joj je Tirion. „Naći ću ti nekog dobrog Junkajanina koji će ti dati novu lepu zlatnu ogrlicu, sa zvoncima koja zvoncaju kuda god da pođeš. Prvo međutim moraš da preživiš ono što se sprema. Niko ne kupuje mrtve lakrdijaše.“

„Niti mrtve kepece“, reče Džora Mormont. „Kada se bitka okonča, najverovatnije ćemo hraniti crve. Junkajani su izgubili ovaj rat, mada će trebati vremena da to shvate. Mirin ima vojsku Neokaljane pešadije, najbolje na svetu. Mirin ima i zmajeve. Tri zmaja, kada se kraljica vrati. A ona će se vratiti. Mora. Naša strana sastoji se od četrdesetak junkajskih plemića, a svaki je od njih na čelu svojih nedovoljno obučениh majmuna. Robovi na štulama, robovi u lancima... možda imaju odrede slepaca i oduzete dece, ne bi me to od njih začudilo.“

„O, znam da je tako“, reče Tirion. „Drugi sinovi se nalaze na strani osuđenoj na poraz. Moraju da je promene i to brzo.“ Iskezio se. „To prepusti meni.“

ČOVEK KOJI JE SVRGNUO KRALJA

Bleda senka i tamna, dvojica zaverenika našli su se u tišini arsenala na drugom nivou Velike piramide, među nizovima kopalja, tobojcima strelica i zidovima prekrivenim trofejima iz zaboravljenih bitaka.

„Noćas“, reče Skahaz mo Kandak. Bronzano lice slepog miša virilo je ispod kapuljače njegovog iskrpljenog ogrtača. „Svi moji ljudi biće spremni. Lozinka je *Groleo*“

„Groleo.“ *To je valjda odgovarajuće.* „Da. Šta je urađeno s njim.. bio si na dvoru?“

„Jedan gardista među četrdeset. Svi su čekali da prazna mešina na prestolu izgovori naređenje pa da posečemo Krvavobradog i ostale. Misliš li da bi se Junkajani usudili da *Deneris* donesu glavu njenog taoca?“

Ne bi, pomisli Selmi. „Hizdar je delovao uzrujano.“

„Gluma. Njegovi srodnici iz Loraka vraćeni su živi i zdravi. Sam si video. Junkajani su nam izveli lakrdijašku predstavu, a plemeniti Hizdar je bio glavni lakrdijaš. Stvar nikada nije bila u Jurkazu zo Junzaku. Drugi robovlasnici bi tu matoru budalu rado sami izgazili. Cilj je bio pružiti povod Hizdaru da ubije zmajeve.“

Ser Baristan razmisli o tome. „Da li bi se on na to usudio?“

„Usudio se da pokuša ubistvo svoje kraljice. Zašto ne bi ubio i njene mezimce? Ako ništa ne preduzmemo, Hizdar će neko vreme oklevati, da pokaže kako ne pristaje od svoje volje i da pruži Mudrim gospodarima priliku da uklone Olujnu vranu i krvorodnika. *Onda* će to uraditi. Želja im je da zmajevi budu mrtvi pre dolaska volantiske flote.“

Da, verovatno je tako. Sve se uklapalo. To nije značilo da se Baristanu Selmiju više sviđa. „To se neće desiti.“ Njegova kraljica je majka zmajeva; on neće dozvoliti da se njenoj deci nešto desi. „Vučji čas. Najcrnje doba noći, kada čitav svet spava.“ Te reči je prvi put čuo od Tivina Lanistera pred zidinama Senodola. *Dao mi je dan da izvedem Erisa. Ako se ne vratim s kraljem sutradan pre zore, uzeće grad čelikom i ognjem, rekao mi je. Bio je vučji čas kada sam ušao i vučji čas kada smo izašli.* „U zoru će Sivi Crv i Neokaljani zatvoriti i zamandaliti kapije.“

„Bolje napasti u zoru“, reče Skahaz. „Izjuriti na kapije i preplaviti opsadne položaje, razbiti Junkajane dok se teturaju iz postelja.“

„Ne.“ Njih dvojica su se i ranije o tome raspravljali. „Na snazi je mir, koji je potpisala i zapečatila njeno veličanstvo kraljica. Mi ga nećemo prvi prekršiti. Kada jednom uhvatimo Hizdara, obrazovaćemo veće koje će vladati umesto njega i zatražiti da nam Junkajani vrata taoce i povuku vojsku. Ako odbiju, tek ćemo ih tada i samo tada obavestiti da je mir prekršen, pa ćemo izaći da se s njima borimo.“

Tvoj predlog je nečastan.“

„Tvoj predlog je glup“, reče Obrijana glava. „Pravi je čas. Naši oslobođenici su spremni. Željni.“

To je bar bila istina, znao je Selmi. Prugasti Simon iz Slobodne braće i Molono Jos Dob iz Snažnih štitova obojica su jedva čekali bitku, namerni da se dokažu i speru sve nepravde koje su pretrpeli bujicom junkajske krvi. Samo su Marselena iz Majčinih ljudi mučile iste sumnje kao i ser Baristana. „Već smo o ovome raspravljali. Složio si se da ćemo postupiti po mom predlogu.“

„Složio sam se“, progunđa Obrijana glava, „ali je to bilo pre Grolea. Pre glave. Robovlasnici nemaju časti.“

„Mi je imamo“, reče ser Baristan.

Obrijana glava promumla nešto na giskom, pa reče: „Kako hoćeš. Mada mi se čini da ćemo zažaliti zbog te tvoje staračke časti pre nego što se ova igra okonča. Šta je sa Hizdarovim čuvarima?“

„Veličanstvo drži dva čoveka kraj sebe dok spava. Jednog na vratima ložnice, drugog unutra, u jednoj niši. Noćas su to Kraz i Oklop-koža.“

„Kraz“, progunđa Obrijana glava. „To mi se ne sviđa.“

„Ne mora da padne krv“, reče mu ser Baristan. „Nameravam da razgovaram sa Hizdarom. Ako shvati da ne želimo da ga ubijemo, možda će narediti svojim čuvarima da se predaju.“

„A ako ne? Hizdar nam ne sme pobeći.“

„Neće pobeći.“ Selmi se nije bojao Kraza, Oklop-kože još i manje. To su bili samo borci iz arene. Hizdarova strašna zbirka bivših robova boraca bila je u najboljem slučaju prosečna zaštita. Jesu bili brzi, snažni i žestoki, i umeli su da se donekle služe oružjem, ali su krvave igre slaba vežba za zaštitu kraljeva. U arenama su im neprijatelje najavljivali trubama i bubnjevima, a pošto bi se borba okončala, pobednicima bi previli rane i dali im makovo mleko za bol, znali bi da je pretnja prošla i da sada mogu da se opijaju, najedaju i kurvaju do sledeće borbe. Za jednog viteza Kraljeve garde bitka nikada nije istinski gotova. Pretnje vrebaju sa svih strana, u bilo koje doba dana ili noći. Neprijatelje ne najavljuje truba: vazali, sluge, prijatelji, braća, sinovi, čak i žene, svako od njih može ispod plašta da krije nož. Za svaki sat proveden u borbi, vitez Kraljeve garde provodio je deset hiljada sati posmatrajući, čekajući, tiho stojeći u senkama. Borcima iz arene kralja Hizdara nove dužnosti su već postale dosadne, već ih je hvatao nemir, a ljudi kojima je dosadno opušteni su i sporo deluju.

„Ja ću se pozabaviti Krazom“, reče ser Baristan. „Samo se postaraj da ne moram da imam posla i sa nekim Bronzanim zverima.“

„Ništa se ne boj. Margaz će biti u lancima pre nego što stigne nešto da zakuva. Rekao sam ti, Bronzane zveri su moje.“

„Kažeš da imaš ljude i među Junkajanima?“

„Da, imam uhode. Reznak ih ima više.“

Reznaku se ne može verovati. Previše slatko miriše i ostavlja previše gadan utisak. „Neko mora da oslobodi naše taoce. Ako ne vratimo naše ljude, Junkajani će ih upotrebiti protiv nas.“

Skahaz prezrivo frknu kroz rupe za disanje na masci. „Lako je pričati o izbavljenju. Teže je to uraditi. Neka robovlasnici prete.“

„A ako s pretnji pređu na dela?“

„Hoće li ti baš toliko nedostajati, starče? Evnuh, divljak i najamnik?“

Junak, Jogo i Dario. „Jogo je kraljičin krvorodnik, krv njene krvi. Zajedno su izašli iz Crvene pustoši. Junak je zamenik Sivog Crva. A Dario...“ *Ona Darija voli.* Video je to u njenim očima kada ga je gledala, čuo je to u njenom glasu kada je o njemu govorila. „...Dario je tašt i svojeglav, ali je drag veličanstvu. Moramo ga spasti, pre nego što njegove Olujne vrane reše da uzmu stvar u svoje ruke. To je moguće izvesti. Jednom sam bezbedno izveo kraljičinog oca iz Senodola, gde ga je zarobljenog držao pobunjeni lord, ali...“

„...ali nemaš baš nikakvih izgleda da neprimećen prođeš kroz Junkajane. Do sada svaki od njih zna tvoje lice.“

Mogao bih da sakrijem lice, kao ti, pomisli Selmi, ali je znao da je Obrijana glava u pravu. Senodol je bio u nekom drugom, davnom životu. Sada je prestar za takve podvige. „Onda moramo naći neki drugi način. Nekog drugog spasloca. Nekoga koga Junkajani poznaju, čije prisustvo u njihovom logoru može proći neprimećeno...“

„Dario te zove ser Dek“, podseti ga Skahaz. „Neću ti reći kako zove mene. Da smo ti i ja taoći, da li bi on radi nas stavio glavu u torbu?“

Sumnjam, pomislio je, ali je rekao: „Možda.“

„Dario bi se možda ispišao na nas da gorimo. Drugu pomoć od njega ne očekuj. Neka Olujne vrane izaberu novog kapetana, nekog koji zna gde mu je mesto. Ako se kraljica ne vrati, na svetu će biti jedan najamnik manje. Ko će zbog toga da tuguje?“

„A ako se vrati?“

„Plakaće i čupaće kosu i kleti Junkajane. Ne nas. Naše ruke neće biti krvave. Ti ćeš moći da je utešiš. Ispričaćeš joj neku bajku o davnim danima, to ona voli. Siroti Dario, njen hrabri kapetan... nikada ga neće zaboraviti, ne... ali za sve nas je bolje da on bude mrtav, da? Bolje i za Deneris.“

Bolje za Deneris, i za Vesteros. Deneris Targarjen je volela svog kapetana, ali to je devojka u njoj, ne kraljica. *Princ Regar je voleo svoju gospu Lijenu, i zbog toga su izginule hiljade. Demon Crna vatra voleo je prvu Deneris, i digao je ustanak kada nije mogao da je ima. Ljuti čelik i Krvavi gavran obojica su voleli Šijeru Morsku zvezdu, a Sedam kraljevstava zbog toga su krvarila. Princ od vilinih konjica voleo je Dženi od Starikama toliko da se odrekao krune, a Vesteros je miraz platio leševima.* Sva tri sina petog Egona oženila su se iz ljubavi,

prkoseći očevim željama. A zato što je taj vladar koga niko nije očekivao na prestolu sam sledio srce kada je birao kraljicu, dopustio je sinovima da urade šta hoće, stvarajući ogorčene neprijatelje gde je mogao da ima pouzdane prijatelje. Usledili su izdajstva i nemiri, kao što noć sledi dan, okončavši se u Letnjim dvorima u čarobnjaštvu, vatri i jadu.

Njena ljubav prema Dariju je otrov. Sporiji otrov od onih skakavaca, ali na kraju jednako smrtonosan. „Tu je još i Jogo“, reče ser Baristan. „On i Junak. Obojica su kraljici dragi.“

„I mi imamo taoce“, podseti ga Skahaz Obrijana glava. „Ako robovlasnici ubiju nekog našeg, mi ćemo ubiti nekog njihovog.“

Ser Baristan na trenutak nije znao o kome ovaj govori. Onda mu je sinulo. „Kraljičine peharnike?“

„Taoce“, uporno je ponovio Skahaz mo Kandak. „Grazdar i Keza su krv Zelene milosti. Mezara je od Mereka, Kezmija od Pala, Azak od Gazina. Bakaz je Lorak, Hizdarov rod. Svi su sinovi i kćeri piramida. Zak, Kvazar, Alez, Hazkar, Dazak, Jerizan, sve deca Velikih gospodara.“

„Nevine devojčice i mili dečaci.“ Ser Baristan ih je sve upoznao dok su služili kraljicu, Grazara koji sanja o slavi, stidljivu Mezaru, lenjog Miklaza, taštu, lepu Kezmiju, Kezu krupnih toplih očiju i anđeoskog glasa, plesača Dazara i ostale. „Deca.“

„Deca Harpije. Krv samo krvlju može da se plati.“

„To su rekli Junkajani koji su nam doneli Groleovu glavu.“

„Bili su u pravu.“

„Neću to dozvoliti.“

„Kakva korist od talaca ako im ne smemo ništa?“

„Možda možemo da ponudimo troje dece za Darija, Junaka i Joga“, predloži ser Baristan. „Veličanstvo...“

„...veličanstvo nije ovde. Na meni i tebi je da uradimo šta se mora. Znaš da sam u pravu.“

„Princ Regar je imao dvoje dece“, reče mu ser Baristan. „Reni je bila devojčica, Egon odojče. Kada je Tivin Lanister zauzeo Kraljevu luku, njegovi ljudi su ih oboje ubili. Izneo je krvava tela u grimiznim plaštovima, kao dar novom kralju.“ *A šta je Robert uradio kada ih je video? Je li se osmehnuo?* Baristan Selmi je na Trozupcu teško ranjen, tako da nije bio primoran da vidi dar lorda Tivina, ali se često pitao. *Da sam ga video kako se osmehuje unakaženim telima Regarove dece, nema vojske na svetu koja bi me sprečila da ga ubijem.* „Ubistvo dece ne dozvoljavam. Pomiri se s tim, ili u ovome neću učestvovati.“

Skahaz se tiho nasmeja. „Tvrdoglav si ti starac. Tvoji mili dečaci samo će izrasti u Sinove harpije. Ako ih ne ubiješ sada, ubijaćeš ih posle.“

„Ljudi se ubijaju zbog zlodela koja su počinili, ne zbog zlodela koja će možda

počiniti jednog dana.“

Obrijana glava uze sekiru sa zida, osmotri je pa huknu. „Neka bude tako. Hizdaru i taocima ništa se neće dogoditi. Hoće li te to zadovoljiti, ser Deko?“

Ništa me u ovome neće zadovoljiti. „Poslužiće. Vučji čas. Ne zaboravi.“

„Ne mogu da zaboravim, ser.“ Mada se bronzana njuška slepog miša nije pomerala, ser Baristan je naslućivao kez iza nje. „Dugo je Kandak čekao ovu noć.“

Toga se i bojim. Ako je kralj Hizdar nevin, ono što će danas uraditi biće veleizdaja. Ipak, kako on može biti nevin? Selmi ga je čuo kako savetuje Deneris da proba otrovne skakavce, kako više na svoje ljude da ubiju zmaja. *Ako ne delujemo, Hizdar će ubiti zmajevu i otvoriti kapije kraljičinim neprijateljima. Nemamo izbora.* Svejedno, kako god sve to izvrtao i krivio, stari vitez u tome nije video ništa časno.

Ostatak tog dugačkog dana prošao je hitro kao puž.

Negde, znao je, kralj Hizdar savetovao se sa Reznakom mo Reznakom, Margazom zo Lorakom, Galacom Galare i svojim ostalim mirinskim savetnicima, razmatrao kako najbolje da odgovori na junkajske zahteve... ali Baristan Selmi više nije učestvovao na takvim većima. Nije ni imao kralja koga bi čuvao. Umesto toga je obilazio piramidu, od vrha do dna, da proveriti jesu li svi stražari na svojim mestima. Tako je proveo dobar deo jutra. Popodne je proveo sa svojim siročićima, čak je i sam uzeo mač i štit da bi neki stariji momci imali veći izazov.

Neki od njih su se spremali za arene kada je Deneris Targarjen zauzela Mirin i oslobodila ih lanaca. Ti su se dobro upoznali s mačem, kopljem i bojnom sekirama pre nego što ih je ser Baristan uzeo pod svoje. Nekolicina je možda čak i spremna. *Momak s Baziliskovih ostrva, za početak. Tamko Lo.* Bio je crn kao meštarsko mastilo, ali snažan i brz, prirodno najdarovitiji mačevalac koga je Selmi video još od Džejmija Lanistera. *Isto i Larak. Bič.* Ser Baristanu se nije dopadao njegov način borbe, ali u njegovu veštinu nije mogao da sumnja. Laraku su predstojale godine rada pre nego što ovlada pravim viteškim oružjem, mačem, konjičkim kopljem i buzdovanom, ali je bio smrtonosan sa svojim bičem i trozupcem. Stari vitez ga je upozorio kako je bič beskoristan protiv oklopljenog protivnika... ali je onda video Laraka kako ga koristi da obmota protivniku noge i obori ga. *Još nije vitez, ali je opasan borac.*

Larak i Tamko bili su mu najbolji. Posle njih Lazarin, onaj koga su drugi momci zvali Crveno Jagnje, mada je taj još bio samo sirova žestina, bez imalo tehnike. Možda i braća, trojica niskorođenih Gišana, data u ropstvo da otplate očeve dugove.

To je ukupno bilo šest. *Šest od dvadeset sedam.* Selmi se možda nadao da će ih biti više, ali je šest dobar početak. Ostali momci mahom su bili mlađi, i bolje su poznavali vretena, rala i nokšire nego mačeve i štitove, ali su marljivo radili i brzo učili. Nekoliko godina kao štitonoše, pa će imati još šest vitezova za svoju kraljicu. Što se tiče onih koji nikada neće biti spremni, nije svaki dečak rođen da bude vitez.

Kraljevstvu trebaju i voskari, krčmari i oružari. To je važno u Mirinu isto koliko u Vesterosu.

Dok ih je gledao kao vežbaju, ser Baristan je razmišljao da li da odmah, na licu mesta, proizvede Tamka i Laraka u vitezove, a možda i Crveno Jagnje. Da bi se stvorio vitez potreban je drugi vitez, a ako nešto pođe naopako, u zoru on može biti mrtav ili u tamnici. Ko će ih onda mirosati? S druge strane, ugled mladog viteza delom zavisi od časti čoveka koji ga je proglasio vitezom. Ovim momcima nikako neće koristiti ako se pročuje da im je mamuze darivao izdajnik, mogu zbog toga i sami završiti u tamnici. *Zaslužuju bolje, zaključio je ser Baristan. Bolje dugačak život štitonoše nego kratak život osramoćenog viteza.*

Kako se popodne pretapalo u večer, naredio je štićenima da odlože oružje i da se okupe oko njega. Govorio im je o tome šta znači biti vitez. „Viteštvo je ono što stvara pravog viteza, a ne mač“, rekao je. „Bez časti, vitez je tek običan ubica. Bolje je umreti časno nego nečasno živeti.“ Činilo mu se da ga momci čudno gledaju, ali će jednog dana shvatiti.

Kasnije, na vrhu piramide, ser Baristan je našao Misandei kako čita okružena gomilom svitaka i knjiga. „Ostani noćas ovde, dete“, rekao joj je. „Šta god da se desi, šta god da vidiš ili čuješ, ne napuštaj kraljičine odaje.“

„Ova čuje“, reče devojčica. „Ako sme da pita...“

„Bolje ne.“ Ser Baristan sam izađe u vrtove na terasi. *Ja nisam stvoren za ovo,* pomislio je dok je posmatrao prostrani grad. Piramide su se budile, jedna po jedna, fenjeri i baklje oživljavali su, a senke se okupljale dole na ulicama. *Zavere, spletke, šapati, laži, tajne unutar tajni, a ja sam nekako postao deo svega toga.*

Možda je do sada trebalo da se na sve to navikne. Crvena tvrđava takođe je imala tajni. *Čak i Regar.* Princ od Zmajkama mu nikada nije verovao koliko je verovao Arturu Dejnu. Harendvor je bio dokaz toga. *Godina lažnog proleća.*

Uspomena je još bila gorka. Stari lord Vent je najavio turnir nedugo posle posete svog brata, ser Ozvela Venta od Kraljeve garde. Ohrabren Varisovim šaputanjem, kralj Eris je postao ubeđen da njegov sin kuje zaveru da ga svrgne, da je Ventov turnir tek izgovor da se Regar susretne sa što više velikih lordova na jednom mestu. Eris još od Senodola nije kročio van Crvene tvrđave, ali je ipak iznenada objavio da će pratiti princa Regara u Harendvor, i odatle je sve pošlo po zlu.

Da sam bio bolji vitez... da sam zbacio iz sedla princa u toj poslednjoj borbi, kao što sam zbacio mnoge druge, ja bih birao kraljicu ljubavi i lepote...

Regar je izabrao Lijenu Stark od Zimovrela. Baristan Selmi ne bi izabrao nju. Ni kraljicu, koja nije bila tu. Ni Eliju od Dorne, mada je ona bila dobra i blaga. Da je Regar izabrao nju, mnogo bi rata i nesreće bilo izbegnuto. Ser Baristanov izbor bila bi mlada devica tek pristigla na dvor, jedna Elijina družbenica... mada je u poređenju s Ašarom Dejn, dornska princeza bila neugledna kao miš.

Čak i posle svih tih godina, ser Baristan se još sećao Ašarinog osmeha, zvuka njenog smeha. Trebalo je samo da sklopi oči pa da je vidi, s dugom tamnom kosom

koja joj pada na ramena i tim ljubičastim očima koje čoveku ne daju mira. *Deneris ima iste oči.* Ponekad, kada bi ga kraljica pogledala, osećao se kao da gleda Ašarinu kćerku...

Ašarina kćerka je međutim bila mrtvorodenče, a njegova lepa gospa se nedugo zatim bacila iz kule, luda od bola za detetom koje je izgubila, a možda i zbog čoveka koji ju je u Harendvoru osramotio. Umrta je a nikada nije saznala da ju je ser Baristan voleo. *Kako je i mogla?* On je bio vitez Kraljeve garde, zavetovan na čednost. Nikakvog dobra ne bi donelo da joj je rekao šta oseća. *Ništa dobro nije proizašlo ni iz ćutnje. Da sam pobedio Regara i krunisao Ašaru za kraljicu lepote i ljubavi, da li bi se odlučila za mene a ne za Starka?*

To nikada neće znati. Ipak, bez obzira na sve njegove neuspehe, ništa nije toliko mučilo ser Baristana.

Nebo je bilo oblačno, vazduh vreo, vlažan, težak, a ipak je u njemu bilo i nečega od čega su mu kičmom prolazili trnci. *Kiša,* pomislio je. *Sprema se oluja. Ako ne noćas, onda ujutro.* Ser Baristan se pitao hoće li doživeti da je vidi. *Ako Hizdar ima svog Pauka, već sam mrtav.* Dođe li do toga, nameravao je da umre kao što je i živeo, s mačem u ruci.

Kada je poslednja svetlost izbledela na zapadu, iza jedara brodova u zalivu, ser Baristan se vratio unutra, pozvao dvojicu slugu i rekao da mu zagreju vodu za kupanje. Od popodnevene vežbe sa štitonošama osećao se prljavo.

Voda, kada je stigla, bila je tek mlaka, ali se Selmi zadržao u kadi sve dok se nije ohladila, pa se žestoko izribao. Čist da čistiji ne može biti, ustao je, obrisao se i obukao u belo. Čarape, rublje, svilena tunika, postavljeni prsluk, sve čisto i izbeljeno. Preko toga je stavio oklop koji mu je kraljica dala kao izraz svog poštovanja. Verižnjača je bila pozlačena, fino kovana, karike gipke kao dobra koža, ploče lakirane, tvrde kao led i svetle kao nov sneg. Pripasao je bodež na bok dugački mač na drugu stranu, u kožnim koricama sa zlatnim kopčama. Na kraju je ogrnuo dugački beli plašt i vezao ga oko ramena.

Kacigu je ostavio na kuki. Uzani prorez za oči smanjivao mu je vidokrug, a za ono što sledi morao je dobro da vidi. Hodnici piramide noću su mračni i neprijatelji mogu da naiđu sa svih strana. Sem toga, mada je raskošna zmajska krila koja su krasila kacigu bilo čudesno videti, lako su mogla da zakače mač ili sekiru. Ostavice ih za sledeći turnir, ako mu ga Sedmoro podare.

Naoružan i oklopljen, stari vitez je čekao, sedeći u polumraku svoje male sobe pored kraljičinih odaja. Lica svih kraljeva koje je služio i izneverio lebdela su pred njim u tami, i lica braće s kojom je služio u Kraljevoj gardi. Pitao se koliko bi njih uradilo ono što on sada smeri. *Neki sigurno. Ne i svi. Neki bi bez oklevanja posekli Obrijanu glavu zbog izdaje.* Napolju je počela kiša. Ser Baristan je i dalje sedeo u tami i osluškivao. *Zvuči kao suze,* pomislio je. *Zvuči kao plač mrtvih kraljeva.*

Onda je došao čas da pođe.

Velika piramida Mirina sagrađena je da podseća na Veliku piramidu Gisa, čije je čudovišne ruševine nekada posetio Lomas Hodač. Kao njen drevni uzor, čije su dvorane od crvenog mermera sada prebivališta slepih miševa i pauka, mirinska piramida imala je tri i trideset nivoa, pošto je taj broj, ko zna zašto, bio posvećen bogovima Gisa. Ser Baristan je sam počeo dugački put do dole, praćen zatalasanim belim plaštom. Nije išao velikim mermernim stepeništem, već onim užim, strmijim stepenicama za poslugu, skrivenim u debelim zidovima od cigle.

Dvanaest nivoa niže našao je Obrijanu glavu kako ga čeka, ružnog lica i dalje sakrivenog iza bronzane maske koju je nosio i tog jutra, slepog miša. Sa njim je bilo šest Bronzanih zveri. Svi su bili maskirani kao insekti, potpuno istovetno.

Skakavci, shvati Selmi. „Groleo“, reče.

„Groleo“, odgovori jedan skakavac.

„Imam još skakavaca ako zatreba“, reče Skahaz.

„Šest će biti dovoljno. Šta je s ljudima na vratima?“

„Moji su. Neće ti smetati.“

Ser Baristan uhvati Obrijanu glavu za ruku. „Ne prolivaj krv ako ne moraš. Sutra ćemo sazvati veće i objaviti gradu šta smo uradili i zašto.

„Kako ti kažeš. Nek te sreća prati, starče.“

Razišli su se. Bronzane zveri su išle iza ser Baristana dok je nastavljao da se spušta.

Kraljeve odaje nalazile su se u samom srcu piramide, na šesnaestom i sedamnaestom nivou. Kada je Selmi tu stigao, našao je vrata za unutrašnjost piramide vezana lancima, s dvojicom Bronzanih zveri na straži. Pod kapuljačama raznobojnih plaštova jedan je bio pacov, drugi bik.

„Groleo“, reče ser Baristan.

„Groleo“, uzvрати bik. „Treći hodnik desno.“ Pacov otključa lanac. Ser Baristan i njegova pratnja zakoračiše u uzani, bakljama osvetljeni prolaz za sluge, sa zidovima od crvene i crne cigle. Koraci su im odjekivali dok su prolazili kraj dva hodnika i skrenuli u treći desno.

Pred izrezbarenim drvenim vratima kraljeve odaje stajao je Oklop-koža, mlađi borac iz arene, koji se još nije ubrajao među vrhunske. Obraze i čelo nagrdila mu je mreža složenih tetovaža zelenim i crnim mastilom, drevnih valirijskih čarobnjačkih znaka zbog kojih su mu navodno koža i meso bili tvrdi kao čelik. Slični znaci prekrivali su mu grudi i ruke, mada je tek trebalo videti hoće li zaista zaustaviti mač ili sekiru.

Čak i bez njih, Oklop-koža je izgledao opasno - suv i žilav mladić, viši od ser Baristana za pola stope. „Ko ide?“, viknuo je oborivši dugačku sekiru u stranu da im zapreči put. Kada je video ser Baristana u pratnji bronzanih skakavaca, ponovo ju je spustio. „Stari ser.“

„Ako je kralju po volji, moram da razgovaram s njim.“

„Kasno je.“

„Kasno je, ali je stvar hitna.“

„Mogu da pitam.“ Oklop-koža udari krajem dugačke sekire u vrata kraljevih odaja. Otvoriše se vratanica na njima. Pojavi se dečje oko. Dečji glas viknu kroz vrata. Oklop-koža odgovori. Ser Baristan začu povlačenje teške reze. Vrata se otvoriše.

„Samo ti“, reče Oklop-koža. „Zveri čekaju ovde.“

„Kako hoćeš.“ Ser Baristan klimnu glavom skakavcima. Jedan mu uzvрати klimanjem. Selmi sam zakorači kroz vrata.

Mračne i bez prozora, sa svih strana okružene osam stopa debelim zidovima od cigle, odaje koje je kralj odabrao za sebe bile su prostrane i raskošne. Velike grede od crne hrastovine držale su visoku tavanicu. Podove su zastirali svileni tepisi iz Karta, zidove tapiserije neprocenjive vrednosti, drevne i veoma izbledele, koje su prikazivale slavu starog giskog carstva. Na najvećoj su poslednji preživeli iz poražene valirijske vojske prolazili ispod jarma, da ih okuju. Luk koji je vodio do kraljevske ložnice čuvalo je dvoje oblih, glatkih i nauljenih ljubavnika od sandalovine. Ser Baristanu su bili neukusni, mada im je namera bez sumnje bila da raspire strasti. *Što pre odemo odavde, to bolje.*

Gvozdene mangale odavale su jedinu svetlost. Pored njih je stajalo dvoje kraljičinih peharnika, Drakaz i Keza. „Miklaz je otišao da probudi kralja“, rekla je Keza. „Jesi li za vino, ser?“

„Ne. Hvala.“

„Možeš da sedneš“, reče Drakaz pokazujući klupu.

„Radije ću stajati.“ Čuo je glasove kako dopiru iz ložnice. Jedan je bio kraljev.

Prošlo je još prilično pre nego što je kralj Hizdar zo Lorak, četrnaesti tog plemenitog imena, izašao zevajući i vezujući pojas oko odore. Odora je bila od zelenog satena, bogato ukrašena biserima i srebrnom žicom. Ispod je kralj bio sasvim nag. To je bilo dobro. Nagi ljudi se osećaju ranjivo i manje su skloni samoubilačkom junačenju.

Žena koju je ser Baristan ugledao kroz prolaz iza prozirnog zastora takođe je bila naga, raširena svila tek joj je delimično skrivala grudi i bedra.

„Ser Baristane.“ Hizdar ponovo zevnu. „Koji je čas? Ima li vesti o mojoj miloj kraljici?“

„Nema, veličanstvo.“

Hizdar uzdahnu. „*Uzvišenosti*, molim te. Mada bi u ovaj čas *Pospanosti* više odgovaralo.“ Kralj priđe komodi da sipa sebi čašu vina, ali je na dnu vrča ostalo tek nekoliko kapi. Licem mu minu trun besa. „Miklaze, vina. Smesta.“

„Razumem, svetlosti.“

„Povedi i Drakaza. Jedan vrč seničkog zlatnog i jedan onog crnog slatkog. Nemoj da mi donosiš onu žutu pišaću, molim te. A kada sledećeg puta nađem vrč prazan, prutom ću te po tom rumenom dupencetu.“ Dečak otrča a kralj se okrenu nazad ka Selmiju. „Sanjao sam da si našao Deneris.“

„Snovi umeju da prevare, veličanstvo.“

„Može i svetosti. Šta te dovodi kod mene u ovaj čas, ser? Neka nevolja u gradu?“

„Grad je spokojan.“

„Je li?“ Hizdar je delovao zbunjeno. „Zašto si došao?“

„Da postavim pitanje. Uzvišenosti, jesi li ti Harpija?“

Hizdaru vinski pehar iskliznu iz šake, odskoči o ćilim, otkotrlja se. „Došao si u moju ložnicu u gluvo doba noći da me to pitaš? Jesi li poludeo?“ Kralj tek tada kao da je primetio da ser Baristan na sebi ima oklop i oružje. „Šta... zašto... kako se usuđuješ...“

„Je li otrov bio tvoje delo, uzvišenosti?“

Kralj Hizdar ustuknu za korak. „Skakavci? To je... to je bio Dornjanin. Kventin, takozvani princ. Pitaj Reznaka ako meni ne veruješ.“

„Imaš li dokaza za to? Ima li Reznak?“

„Ne, inače bih ih već zatvorio. Možda to treba da uradim u svakom slučaju. Margaz će ih naterati da priznaju, u to ne sumnjam. Oni su svi odreda trovači, ti Dornjani. Reznak kaže da se klanjaju zmijama.“

„Oni jedu zmije“, reče ser Baristan. „To je bila tvoja arena, tvoja loža, tvoja sedišta. Slatko vino i mekani jastuci, smokve, dinje i skakavci u medu. Sve si ti obezbedio. Savetovao si veličanstvo da proba skakavce, ali ih sam nisi ni okusio.“

„Meni... meni ljuti začini ne prijaju. Ona mi je bila žena. Moja kraljica. Zašto bih želeo da je otrujem?“

Bila je, kaže on. Veruje da je mrtva. „Samo ti možeš na to da odgovoriš, uzvišenosti. Možda si želeo da postaviš neku drugu ženu na njeno mesto.“ Ser Baristan klimnu glavom devojci koja je stidljivo virila iz ložnice. „Možda nju?“

Kralj se mahnitno osvrnu. „*Nju?* Ona nije ništa. Robinja za postelju.“ Digao je ruke. „Pogrešno sam se izrazio. Nije robinja. Slobodna žena. Obučena da zadovolji. Čak i kralj ima potrebe, ona... ona te se ne tiče, ser. Nikada ne bih audio Deneris. Nikada.“

„Savetovao si kraljicu da proba skakavce. Čuo sam te.“

„Mislio sam da će joj se dopasti.“ Hizdar se povuče još korak. „Istovremeno su i ljuti i slatki.“

„Ljuti, slatki i otrovni. Sopstvenim ušima sam čuo kako naređuješ ljudima u areni da ubiju Drogonu. Da im to vičeš.“

Hizdar liznu usne. „Zver je proždirala Barsenino meso. Zmajevi love ljude. Ubijao je, palio...“

„...palio je ljude koji su nameravali da naude tvojoj kraljici. Harpijine sinove, najverovatnije. Tvoje prijatelje.“

„Nisu to moji prijatelji.“

„To ti kažeš, a ipak kada si im naredio da prestanu s ubijanjem, poslušali su te.“

Zašto bi te poslušali ako nisi jedan od njih?“

Hizdar odmahnu glavom. Ovog puta nije odgovorio.

„Reci mi iskreno“, upita ser Baristan, „jesi li je ikada voleo, makar malo? Ili si samo za krunom čeznuo?“

„Čeznuo? Usuđuješ se da mi govoriš o *čežnji*?“ Kraljeva usta besno se iskriviše. „Čeznuo sam za krunom, da... ali ni izbliza koliko je ona čeznula za onim svojim najamnikom. Možda je njen dragoceni kapetan pokušao da je otruje, zato što ga je odbacila. A da sam se ja najeo skakavaca, to bi mu bilo još i bolje.“

„Dario jeste ubica ali nije trovač.“ Ser Baristan se približi kralju. „Jesi li ti Harpija?“ Ovog puta je spustio šaku na balčak svog dugačkog mača. „Reci mi iskreno, i obećavam ti da će ti smrt biti brza i čista.“

„Dozvoljavaš sebi previše, ser“, reče Hizdar. „Završio sam s ovim ispitivanjem i završio sam s tobom. Otpušten si iz moje službe. Smesta odlazi iz Mirina i poštedeću ti život.“

„Ako ti nisi Harpija, reci mi ko je.“ Ser Baristan isuka mač iz korica. Oštra ivica prelomi svetlo mangala i postade crta narandžaste vatre.

Hizdar popusti. „Kraze!“, kriknu zateturavši se unazad ka ložnici. „Kraze! Kraze!“

Ser Baristan začu vrata kako se otvaraju, negde levo od sebe. Okrenuo se na vreme da vidi Kraza kako izlazi iza tapiserije. Kretao se sporo, još pospan, ali mu je omiljeno oružje već bilo u ruci: dotrački arak, dugačak i zakrivljen. Oružje koje seče, stvoreno za duboke zamahе iz konjskog sedla. *Ubistveno oružje protiv golih neprijatelja, u areni ili na bojištu*. Ovde, međutim, izbliza, dužina araka će mu biti smetnja, a Baristan Selmi je bio oklopljen od glave do pete.

„Došao sam po Hizdara“, reče vitez. „Baci oružje i skloni se i ništa ti se neće desiti.“

Kraz se nasmeja. „Starče. Poješću ti srce.“ Bili su iste visine, ali je Kraz bio deset oka teži i četrdeset godina mlađi, blede kože, mrtvih očiju, s krestom od crvenocrne kose koja mu je išla od čela do zatiljka.

„Onda počni“, reče Baristan Hrabri.

Kraz poče.

Prvi put tog dana, Selmi oseti sigurnost. *Za ovo sam stvoren, pomisli. Ples, milozvučna pesma čelika, mač u mojoj ruci i neprijatelj preda mnom.*

Borac iz arene bio je brz, munjevito brz, brz kao najbrži ljudi s kojima se ser Baristan u životu borio. U tim krupnim šakama arak se pretvorio u zviždeću munju, u oluju čelika koja kao da je navaljivala na starog viteza iz svih pravaca istovremeno. Većina udaraca ciljala je u glavu. Kraz nije bio glup. Bez kacige, Selmi je bio najranjiviji iznad vrata.

Mirno je odbijao udarce, dugački mač mu je dočekivao svaki zamah i skretao ga u stranu. Sečiva su zvonila i zvonila. Ser Baristan se povlačio. Krajičkom oka je

video peharnike kako posmatraju očima krupnim i belim kao kokošja jaja. Kraz opsova i pretvori visoki zamah u niski, za promenu uspe da prođe kraj vitezovog sečiva, ali mu udarac bezopasno ogreba štitnik za cevanicu od belog čelika. Selmijev protivudarac nađe levo rame borca iz arene, raseče tanko platno i zaseče kožu. Žuta tunika poče da rumeni, pa da crveni.

„Samo se kukavice oblače u gvožđe“, reče Kraz, kružeći. U arenama niko nije oblačio oklop. Publika je dolazila zbog krvi: smrti, prosutih creva i samrtničkih krika, muzike grimiznog peska.

Ser Baristan se okretao sa njim. „Ova kukavica će te sada ubiti, ser.“ Njegov protivnik nije bio vitez, ali je hrabrosću zaslužio bar taj izraz poštovanja. Kraz nije znao kako da se bori protiv čoveka u oklopu. Ser Baristan mu je to video u očima: sumnju, pometenost, početke straha. Borac iz arene nasrnu ponovo, ovog puta urlajući, kao da će zvuk ubiti njegovog protivnika ako čelik ne može. Arak udari nisko, visoko, ponovo nisko.

Selmi je odbijao udarce usmerene u glavu a puštao da oklop zaustavi druge, dok je njegovo sečivo raseklo Krazu obraz od uha do usta, pa mu ocrtalo široku crvenu posekotinu preko grudi. Krv navre iz rana. Od toga kao da ga obuze još snažnija mahnitost. Zgrabio je mangal slobodnom rukom i prevrnuo ga, rasuvši žar i vreli ugulj pod Selmijevim stopalima. Ser Baristan ga preskoči. Kraz zamahnu na njegovu ruku ali arak uspe samo da okrzne tvrdi lak pre nego što se odbi od čelika.

„U areni bi ti to odseklo ruku, starče.“

„Nismo u areni.“

„Skinij taj oklop!“

„Nije kasno da baciš oružje. Predaj se.“

„Umri“, ispljunu Kraz... ali kada je digao arak vrh mu je okrznuo jednu tapiseriju pa se zakačio. To je ser Baristanu bilo više nego dovoljno. Rasporio je trbuh borcu iz arene, odbio arak kada se oslobodio, pa dokrajčio Kraza hitrim ubodom u srce, dok je ovome drob ispadala kao gnezdo masnih jegulja.

Krv i creva razvukli su se po kraljevom svilenom ćilimu. Selmi zakorači unazad. Dugački mač u šaci bio mu je dopola krvav. Tu i tamo ćilimi počеше da se dime, na mestima gde je pao žar. Čuo je sirotu Kezu kako jeca. „Ne boj se“, reče stari vitez. „Ne nameravam da vam naudim, dete. Hoću samo kralja.“

Obrisao je mač o zavesu pa je ušao u ložnicu, gde je zatekao Hizdara zo Loraka, četrnaestog svog plemenitog imena, kako se krije iza tapiserije i jeca. „Poštediti me“, preklinjao je. „Neću da umrem.“

„Malo koji čovek to hoće. Ali svejedno svi ljudi umiru.“ Ser Baristan vrati mač u korice i povuče Hizdara na noge. „Hajde. Odvešću te u ćeliju.“ Do sada su Bronzane zveri sigurno već razoružale Oklop-kožu. „Bićeš zatočen do kraljičinog povratka. Ako ništa ne bude moglo da ti se dokaže, ništa ti se neće desiti. Imaš moju reč viteza.“ Uhvatio je kralja za ruku pa ga je izveo iz ložnice, osećajući čudnu vrtoglavicu, gotovo kao da je pijan. *Bio sam kraljev gardista. Šta sam sad?*

Miklaz i Drakaz vratili su se s Hizdarovim vinom. Stajali su na otvorenim vratima, privijajući vrčeve na grudi i razrogačenih očiju zureći u Krazov leš. Keza je još plakala, ali se Džezena pojavila pa ju je tešila. Zagrlila je mlađu devojčicu i milovala je po kosi. Neki drugi peharnici stajali su iza njih i posmatrali. „Uzvišenosti“, reče Miklaz, „plemeniti Reznak mo Reznak k-kaže da smesta dođeš.“

Dečak se obratio kralju kao da ser Baristan nije tu, kao da mrtvac ne leži na ćilimu, kao da svila polako ne postaje crvena od krvi. *Skahaz je trebalo da uhvati i drži Reznaka dok ne budemo sigurni u njegovu odanost. Da nešto nije pošlo naopako?* „Kuda da dođe?“, upita ser Baristan momčića. „Kuda senešal želi da veličanstvo dođe?“

„Napolje.“ Miklaz kao da ga je prvi put video. „Napolje, ser. Na t-terasu. Da vidi.“

„Šta da vidi?“

„Z-z-zmajeve. Zmajevi su na slobodi, ser.“

Sedmoro nas sve spaslo, pomisli stari vitez.

KROTITELJ ZMAJEVA

Noć se sporo šunjala, na sporim crnim stopalima. Čas slepog miša je ustupio je mesto času jegulje, čas jegulje času duhova. Princ je ležao u krevetu zureći u tavanicu, sanjajući bez snova, prisećajući se, zamišljajući, vrteći se pod lanenim pokrivačem, uma grozničavog od misli o vatri i krvi.

Napokon, očajnički priželjkujući počinak, Kventin Martel ode u drugu odaju, gde nasu čašu vina i ispi je u mraku. Ukus mu je na jeziku bio slatka uteha, pa je zapalio sveću i nasuo ponovo. *Vino će mi pomoći da zaspim*, rekao je sam sebi, ali je znao da je to laž.

Dugo je zurio u sveću, pa je spustio čašu i digao dlan iznad plamena. Bila mu je potrebna sva snaga volje da ga spusti tako da plamen dodirne kožu, a onda je odmah trgao šaku uz bolan krik.

„Kventine, da nisi poludeo?“

Ne, samo se bojim. Ne želim da gorim. „Džerise?“

„Čuo sam te kako se šetkaš.“

„Nisam mogao da zaspim.“

„A opekotine su lek za nesanicu? Malo toplog mleka i uspavanka bi ti možda više koristili. Ili još bolje, mogu da te odvedem u Hram milosti da ti nađem devojkicu.“

„Kurvu, hoćeš da kažeš.“

„Zovu ih milosti. Imaju ih raznih boja. Samo se crvene jebu.“ Džeris sede na drugu stranu stola. „One naše obrednice trebalo bi da prihvate taj običaj, ako mene pitaš. Jesi li primetio kako stare obrednice uvek izgledaju kao suve šljive? To ti je posledica čednog života.“

Kventin pogleda na terasu, gde su se noćne senke zgušnjavale među drvećem. Čuo je tih zvuk vode što pada. „Je li to kiša? Tvoje kurve će se razići.“

„Neće sve. U vrtovima zadovoljstva imaju ušuškane sobice, tamo čekaju svake noći dok ih neki čovek izabere. One koje niko ne izabere moraju tamo da ostanu do izlaska sunca, usamljene i napuštene. Mogli bismo da ih utešimo.“

„Mogle bi one sa uteše mene, to hoćeš da kažeš.“

„I to.“

„Ne teba mi takva uteha.“

Ne slažem se. Deneris Targarjen nije jedina žena na svetu. Zar hoćeš da umreš kao devica?“

Kventin uopšte nije hteo da umre. *Hoću da se vratim u Gvozdenu i poljubim obe tvoje sestre, da se oženim s Gvinet Ironvud, da je gledam kako raste u lepoticu, da mi rodi dete. Hoću da se borim na turnirima, da idem u lov i sokolarenje, da obiđem majku u Norvosu, da pročitam neke od onih knjiga koje mi otac šalje. Hoću*

da Klitas, Vil i meštar Kedri *ponovo budu živi*. „Misliš da bi se Deneris dopalo da čuje kako sam legao s nekom kurvom?“

„Možda. Muškarci možda vole device, ali žene vole muškarca koji zna šta radi u ložnici. To ti je kao jedna vrsta mačevanja. Da usavršiš veštinu potrebna je vežba.“

Ta šala je zapekla. Kventin se nikada nije više osećao kao dečak nego kada je stajao pred Deneris Targarjen i molio za njenu ruku. Pomisao da legne s njom plašila ga je gotovo jednako kao zmajevi. Šta ako ne uspe da je zadovolji? „Deneris ima ljubavnika“, rekao je kao da se brani. „Moj otac me nije poslao ovamo da zabavljam kraljicu u ložnici. Znas zašto smo došli.“

„Ne možeš da se oženis njom. Vec ima muža.“

„Ona ne voli Hizdara zo Loraka.“

„Kakve veze ima ljubav s brakom? Jedan princ bi to trebalo da zna. Tvoj otac se kažu oženio iz ljubavi. Koliko je sreće u tome našao?“

Nimalo. Doran Martel i njegova žena Norvošanka proveli su pola braka razdvojeni a drugu polovinu u svađi. Po rečima nekih, to je bio jedini nagao postupak u životu njegovog oca, jedina prilika kada je sledio srce a ne razum, i zbog toga je debelo zažalio. „Ne vode sve opasnosti u propast“, tvrdio je. „Ovo je moja dužnost. Moja sudbina.“ *Ti bi, Džerise, trebalo da si mi prijatelj. Zašto moraš da se izruguješ mojim nadama? Imam dovoljno sumnji i bez tebe da mi raspiruješ strahove*. „Ovo će biti moja velika pustolovina.“

„Ljudi ginu u velikim pustolovinama.“

Bio je u pravu. I toga je bilo u pričama. Junak pođe sa drugovima i saputnicima, suočava se sa opasnostima, vraća se pobedonosno kući. Samo se neki od njegovih saputnika uopšte ne vrata. *Mada, junak nikada ne umire. Ja moram da budem junak*. „Potrebna mi je samo hrabrost. Zar hoćeš da me Dorna upamti kao nesposobnog?“

„Dorna verovatno nikoga od nas neće pamtiti dugo.“

Kventin posisa opekotinu na dlanu. „Dorna pamti Egona i njegove sestre. Zmajevi se ne zaboravljaju lako. Pamtiće i Deneris.“

„Ne ako je mrtva.“

„Živa je.“ *Mora biti*. „Nestala je, ali ja mogu da je nađem.“ *A kada je nađem, pogledaće me kao što gleda onog svog najamnika. Kada joj dokažem da sam je vredan*.

„S leđa zmaja?“

„Jašem konje od svoje šeste godine.“

„A koliko su te samo puta zbacili iz sedla.“

„To me nikada nije sprečilo da ponovo uzjašem.“

„Nikada te nisu zbacili hiljadu stopa iznad zemlje“, primeti Džeris. „A konji retko pretvore jahače u crne kosti i pepeo.“

Opasnost mi je jasna. „Neću više to da slušam. Imaš moju dozvolu da odeš.“

Nadi brod i beži kući, Džerise.“ Princ ustade, dunu u sveću pa se odvuče nazad u krevet, među znojave čaršave. *Trebalo je da poljubim jednu Drinkvoterovu bliznakinju, ili možda obe. Trebalo je da ih poljubim dok sam još mogao. Trebalo je da odem u Norvos da vidim majku i mesto gde se rodila, da bi ona znala kako je nisam zaboravio.* Čuo je kišu kako pada napolju, kako dobuje po ciglama.

Kada im se prikrao vučji čas, kiša je pljuštala, šibala u hladnoj, snažnoj bujici koja će uskoro pretvoriti ciglene ulice Mirina u reke. Trojica Dornjana doručkovala su u svežini zore - jednostavan obrok od voća, hleba i sira, zaliven kozjim mlekom. Kada je Džeris hteo da naspe sebi čašu vina, Kventin ga je sprečio. „Bez pića. Posle će biti dovoljno vremena za piće.“

„Nadajmo se“, rekao je Džeris.

Ljudeskara se zagledao ka terasi. „Znao sam da će pasti kiša“, rekao je mračnim glasom. „Sinoć su me bolele kosti. Uvek me bole pre kiše. Zmajevima se ovo neće dopasti. Oganj i voda ne idu zajedno, tu nema greške. Kad lepo raspališ vatru, da se razgori, počne kiša, pa ti se drvo nakvasi i vatra zamre.“

Džeris se nasmeja. „Zmajevi, Arče, nisu od drveta.“

„Neki jesu. Onaj stari kralj Egon, onaj pohotni, pravio je drvene zmajeve da nas pokori. To se loše završilo.“

Možda će i ovo, pomisli princ. Ludosti i neuspesi Egona Bezvrednog nisu ga brinuli, ali je svejedno bio obuzet sumnjama i strepnjama. Napete šale njegovih drugova samo su mu izazivale glavobolju. *Ne shvataju. Oni su možda Dornjani, ali ja sam Dorna. Mnogo godina posle, kad budem mrtav, ovo će biti pesma koju će o meni pevati.* Naglo je ustao. „Vreme je.“

Ustadoše i njegovi drugovi. Ser Arčibald iskapi kozje mleko pa obrisa beli brk krupnom nadlanicom. „Idem po lakrdijašku odoru.“

Vratio se sa svežnjem koji su uzeli od Odrpanog princa na drugom sastanku. Unutra su bila tri dugačka plašta s kapuljačama, sašivena od četvrtastih krpica, tri batine, tri kratka mača, tri maske od uglačane bronzne. Bik, lav i majmun.

Sve neophodno da se postane Bronzana zver.

„Možda će tražiti lozinku“, upozorio ih je Odrpani princ kada im je predao zavežljaj. „Lozinka je *pas*.“

„Siguran si?“, upitao ga je Džeris.

„U život bih se opkladio.“

Princu nije promaklo značenje. „Moj život.“

„Taj, da.“

„Kako si saznao njihovu lozinku?“

„Naišli smo na neke Bronzane zveri i Meris ih je lepo pitala. Ali princ bi trebalo da zna da ne postavlja takva pitanja, Dornjanine. U Pentosu imamo izreku. Nikada ne pitaj pekara šta je u piti. Samo jedi.“

Samo jedi. Ima u tome mudrosti, slutio je Kventin.

„Ja ću biti bik“, rekao je Arč.

Kventin mu dade masku bika. „Lav je moj.“

„Što znači da sam ja majmun.“ Džeris prinese masku licu. „Kako se u ovome diše?“

„Samo je stavi.“ Princ nije bio raspoložen za glupiranje.

U zavežljaju je bio i bič - opasno parče stare kože s drškom od bronzene i kosti, dovoljno snažan da volu odere kožu. „Čemu to?“, upitao je Arč.

„Deneris je bičem obuzdala crnu zver.“ Kventin je smotao bič i okačio ga o pojas. „Arče, ponesi i čekić. Možda će nam zatrebati.“

Nije bilo lako noću ući u Veliku piramidu Mirina. Vrata su se svakog dana posle zalaska sunca zatvarala i zaključavala i ostajala su zatvorena do prvog svetla. Čuvari su bili razmešteni na svakom ulazu, a još čuvara patroliralo je najnižom terasom, odakle su mogli da gledaju ulicu. Nekada su ti stražari bili Neokaljani. Sada su bili Bronzane zveri. Kventin se nadao da je ta razlika dovoljna.

Straža se menjala u zoru, ali je do zore bilo još pola sata kada su trojica Dornjana pošla niz stepenice za posluhu. Zidovi oko njih bili su od cigala u desetinama različitih boja, ali su ih senke sve pretvorile u sivo, sve dok ih nije dodirnulo svetlo Džerisove baklje. Na dugačkom putu dole nisu naišli ni na koga. Jedini zvuk bilo je šuškanje njihovih čizama po izlizanim ciglama.

Glavna kapija piramide izlazila je na središnji mirinski trg, ali su Dornjani otišli na bočni ulaz, koji je vodio u pokrajnju uličicu. To je bila kapija koju su nekada koristili robovi da obavljaju poslove gospodara, gde prost svet i zanatlije dolaze i odlaze i isporučuju robu.

Vrata su bila od bronzene, zatvorena teškom gvozdenom prečagom. Pred njima su stajale dve Bronzane zveri naoružane batinama, kopljima i kratkim mačevima. Svetlost baklji presijavala se na uglačanoj bronzi njihovih maski - pacovu i lisici. Kventin dade znak ljudeskari da ostanu pozadi u senkama. Džeris i on zajedno zakoračiše napred.

„Poranili ste“, reče lisica.

Kventin slegnu ramenima. „Možemo ponovo da odemo, ako hoćete. Slobodno ostanite i našu smenu.“ Znao je da uopšte ne zvuči kao Gišanin; ali pola Bronzanih zveri bili su oslobođeni robovi, čiji su maternji jezici bili mnogi, tako da njegov naglasak nije zvučao neobično.

„Zajebi“, rekao je pacov.

„Da čujemo današnju lozinku“, reče lisica.

„Pas“, reče Dornjanin.

Dve Bronzane zveri se zgledaše. Tri dugačka udarca srca Kventin se bojao da je nešto pošlo naopako, da su nekako Lepa Meris i Odrpani princ saznali pogrešnu lozinku. Onda lisica huknu. „Znači, pas“, reče. „Vrata su vaša.“ Kada su otišli, princ je ponovo počeo da diše.

Nisu imali mnogo vremena. Prava smena straže bez sumnje će se uskoro

pojaviti. „Arče“, viknu on i ljudeskara se pojavi, a svetlost baklje presijavala mu se na masci bika. „Šipka. Požuri.“

Šipka je bila debela i teška, ali dobro podmazana. Ser Arčibald ju je digao bez mnogo muke. Onda je Kventin otvorio vrata a Džeris je ušao, mašući bakljom. „Uvedi ih. Požuri.“

Kasapinova kola su čekala napolju na uličici. Vozač je kucnuo mazgu pa su pošla dok su gvoždem okovani točkovi glasno čeketali po ciglama.

U kolima je bio raščerečen vo i dve zaklane ovce. Šestoro ljudi uđe peške. Petorica su na sebi imali maske i plaštove Bronzanih zveri, ali se Lepa Meris nije potrudila da se maskira. „Gde ti je gospodar?“, upita je Kventin.

„Ja nemam *gospodara*“, odgovorila je. „Ako misliš na princa, kao što si ti, blizu je, sa pedeset ljudi. Izvedi svog zmaja, i on će te bezbedno sprovesti, kao što je obećao. Ovde zapoveda Kago.“

Ser Arčibald je nepoverljivo posmatrao kasapinova kola. „Hoće li zmaj stati u njih?“, upitao je.

„Trebalo bi. Stala su dva vola.“ Ubica Leša bio je odeven kao Bronzana zver, njegovo izborano, izbrazdano lice skriveno iza maske kobre, ali ga je odavao poznati crni arak na boku. „Rečeno nam je da su te zveri manje od kraljičinog čudovišta.“

„Jama im je usporila rast.“ Knjige koje je Kventin čitao nagoveštavale su da se isto desilo u Sedam kraljevstava. Nijedan od zmajeva odgajanih i podignutih u zmajištu Kraljeve luke nije se ni približio veličini Vagara ili Meraksisa, a kamoli Crnog užasa, čudovišta kralja Egon. „Jeste li doneli dovoljno lanaca?“

„Koliko zmajeva imaš?“, upita Lepa Meris. „Ispod mesa imamo dovoljno lanaca za deset.“

„Vrlo dobro.“ Kventina je hvatala vrtoglavica. Jednog trena činilo se kao igra, sledećeg kao kakav košmar, kao ružan san u kome on otvara tamna vrata, svestan da užas i smrt čekaju iza njih, a ipak nekako nemoćan da se zaustavi. Dlanovi su mu bili mokri od znoja. Obrisao ih je o nogavice i rekao: „Pred jamom će biti još stražara.“

„Znamo“, reče Džeris.

„Moramo da budemo spremni za njih.“

„Spremni smo.“

Kventina uhvati grč u stomaku. Osetio je iznenadnu potrebu da isprazni creva, ali je znao da sada nipošto ne sme da se udalji. „Onda, ovamo.“ Osećao se kao dečak gotovo kao nikad do tada. Ipak su ga pratili; Džeris i ljudeskara, Meris, Kago i ostali Vetrom razvejani. Dva najamnika su iz nekog skrovišta u kolima izvadili samostrele.

Iza štale, prizemlje Velike piramide pretvorilo se u lavirint, ali je Kventin Martel tuda prolazio s kraljicom i upamtio je put. Prošli su ispod tri ogromna luka od cigala, zatim niz strmu kamenu kosinu u dubine, kroz tamnice i odaje za mučenje

pa pored dve duboke kamene cisterne. Koraci su im glasno odjekivali a kasapinova kola tandrakala su za njima. Ljudeskara ih je predvodio s bakljom koju je uzeo iz držača na zidu.

Napokon, pred njima su se digla teška gvozdена vrata, izjedena rđom i preteća, zatvorena lancem čija je svaka karika bila široka kao ljudska ruka. Veličina i debljina tih vrata bila je dovoljna da Kventin Martel posumnja u mudrost svojih postupaka. Još i gore, na oba krila vrata videla su se ispupčenja, kao da je nešto pokušavalo da ih iznutra provali. Debelo gvožđe bilo je ispucalo na tri mesta, a gornji ugao levog krila izgledao je kao da je delimično istopljen.

Četvorica Bronzanih zveri čuvala su vrata. Trojica su imali dugačka koplja; četvrti, narednik, bio je naoružan dugačkim mačem i bodežom. Njegova maska bila je u obliku baziliskove glave. Ostala trojica bila su maskirana kao insekti.

Skakavci, shvati Kventin. „Pas“, reče.

Narednik se ukoči.

To je bilo dovoljno Kventinu Martelu da shvati kako nešto ne valja. „Drž te ih“, progrca, taman kada je baziliskova ruka pošla ka maču.

Bio je brz, taj narednik. Ljudeskara je bio brži. Bacio je baklju na najbližeg skakavca, pružio ruku unazad i oslobodio ratni čekić. Baziliskovo oružje jedva da je izašlo iz kožnih korica kada ga je šiljak topuza udario u slepoočnicu, uljubivši tanku bronzu maske i kost ispod nje. Narednik se zatetura u stranu pre nego što ga kolena izdadoše te pade, dok mu se čitavo telo nakazno treslo.

Kventin je stajao opčinjen, a stomak mu se prevrtao. Njegovo oružje još je bilo u koricama. Nije ga se ni mašio. Oči su mu bile prikovane na narednika koji je pred njim drhteći umirao. Pala baklja bila je na podu, gasila se, tako da su sve senke skakale i krivile se, čudovišno se rugajući drhtajima samrtnika. Princ nije ni video koplje skakavca usmereno ka njemu, sve dok se Džeris nije bacio na njega i oborio ga u stranu. Vrh koplja ogrebao je obraz lavlje maske na njegovom licu. I tako je udarac bio toliko silovit da mu je zamalo strgao masku s lica. *Probo bi me pravo kroz grlo*, pomisli princ ošamućeno.

Džeris opsova kada se skakavci stušitiše na njega. Kventin ću korake u trku, onda najamnici izleteše iz senki. Jedan stražar se obazre ka njima taman dovoljno dugo da Džeris prođe pored njegovog koplja. Zario je vrh maca ispod bronzane maske pa kroz grlo, u istom trenu kada je drugom skakavcu iz grudi nikla strelica.

Poslednji skakavac baci koplje. „Predajem se. Predajem.“

„Ne. Umireš.“ Kago odrubi čoveku glavu jednim zamahom araka. Valirijski čelik prosekao je meso, kosti i žile kao da su salo. „Previše buke“, požali se on. „Samo nas gluvi neće čuti.“

„Pas“, reče Kventin. „Današnja lozinka je trebalo da bude pas. Zašto nisu hteli da nas puste? Rečeno nam je...“

„Tebi je rečeno da ti je plan sulud, zar si zaboravio?“, reče Lepa Meris.

„Uradi ono zbog čega si došao.“

Zmajevi, pomisli princ Kventin. Da. Došli smo po zmajeve. Učinilo mu se kao da će mu pozliti. Šta to ja radim ovde? Oče, zašto? Četiri coveka mrtva u četiri otkucaja srca, a zašto? „Vatra i krv“, prošapta on, „krv i vatra.“ Krv mu se skupljala oko nogu, cigleni pod ju je upijao. Vatra je iza tih vrata. „Lanci... nemamo ključ...“

Arč reče: „Imam ja ključ.“ Snažno je zamahnuo buzdovanom. Iskre poleteše kad je udario bravu. Onda ponovo, ponovo, ponovo. Brava se razbi od petog udarca, lanci padoše i zazvečaše tako glasno da je Kventin bio siguran kako ih je čulo pola piramide. „Dovucite kola. Zmajevi će biti mirniji kada se najedu.“ *Neka se nažderu ugljenisane ovčetine.*

Arčibald Ironvud uhvati gvozdena vrata pa ih razdvoji. Zardale šarke uglas vrisnuše, za sve one koji su možda prespavali razbijanje brave. Iznenadni nalet jare udari u njih, težak od mirisa pepela, sumpora i spaljenog mesa.

Iza vrata bilo je crno, gusta paklena tama koja se činila ziva i preteča, gladna. Kventin je osećao da u toj tami ima nečega, nečega sto sklupcano čeka. *Ratniče, podari mi hrabrosti*, pomolio se. Nije želeo to da uradi, ali nije video drugog puta. *Zbog čega bi mi drugog Deneris pokazala zmajeve? Želi da joj se dokažem.* Džeris mu dade baklju. On zakorači kroz vrata.

Zeleni je Regal, beli Višerion, podsetio se. *Zovi ih po imenu, naredi im, obrati im se mirno ali strogo. Ovladaj njima, kao što je Deneris ovladala Drogonom u areni.* Devojka je bila sama, odevena u tanku svilu, ali neustrašiva. *Ne smem da se bojim. Ona je u tome uspela, pa mogu i ja* Najvažnije je da ne pokaže strah. *Životinje umeju da nanjuše strah, a zmajevi... Šta on zna o zmajevima? Šta bilo koji čovek zna o zmajevima?*

Na svetu ih nije bilo duže od veka.

Ivica jame nalazila se odmah napred. Kventin joj se polako primicao, pomerajući baklju levo-desno. Zidovi, pod i tavanica upijali su svetlo. *Izgoreli su*, shvatio je. *Cigle su pocrnele, trune se u prah.* Vazduh je posle svakog koraka postajao sve topliji. Počeo je da se znoji.

Dva oka digoše se ispred njega.

Bronzana su bila, blistavija od uglačanih štitova, sijala su od sopstvene toplote, gorela su iza vela od dima što se dizao iz zmajskih nozdrva. Svetlo Kventinove baklje obasja tamnozeleno krljušti, zelene kao mahovina u dubokoj šumi u suton, taman pre nego što svetlo zgasne. Onda zmaj otvori čeljusti i svetlost i jara ih preplaviše. Iza ograde od oštih crnih zuba ugledao je sjaj peći, treptaj usnule vatre stotinu puta blistavije od njegove baklje. Zmajeva glava bila je veća od konjske, a vrat se pružao i pružao, odmotavao se kao kakva velika zelena zmija, dok se glava dizala, tako da su na kraju ta dva užagrela bronzana oka zurila u njega odozgo.

Zelene, pomislio je princ, *krljušti su mu zelene.* „Regale“, reče on. Glas mu se zaglavio u grlu i začulo se samo prigušeno krkljanje. *Žaba*, pomislio je, *ponovo se*

pretvaram u Žabu. „Hrana“, progrca, prisećajući se. „Donesite hranu.“

Ljudeskara ga je čuo. Arč cimnu jednu ovcu s kola za dve noge, pa se okrenu i zavitla je u jamu.

Regal je uhvati u vazduhu. Glava mu se trznu, iz čeljusti brižnu plameno koplje, uskovitlana oluja narandžastog i žutog plamena prožetog zelenim žilicama. Ovca planu još u letu, a pre nego što je zadimljeno truplo udarilo u cigle, zmajeve čeljusti ga zgrabiše. Oblak plamena još je treperio oko lešine. Vazduh je smrdeo na zapaljenu vunu i sumpor. *Zmajski smrad.*

„Mislio sam da ih ima dva“, reče ljudeskara.

Viserion. Da. Gde je Viserion? Princ spusti baklju da osvetli tamu dole. Video je zelenog zmaja kako kida zadimljeno truplo ovce dok mu dugački rep šiba levo-desno. Oko vrata je imao debelu gvozdenu ogrlicu s koje je visilo tri stope prekinutog lanca. Iskidane karike bile su razbacane po podu jame među pocrnelim kostima - iskrivljeni komadi metala, istopljeni na krajevima. *Regal je bio okovan za zid i pod kad sam poslednji put bio ovde, priseti se princ, ali je Viserion visio sa tavanice.* Kventin zakorači unazad, diže baklju, izvi vrat.

Na trenutak je video samo pocrnele svodove od cigala, ispečene zmajskom vatrom. Pepeo što je padao privuče mu pogled. Nešto bledo, delimično skriveno, pokretalo se. *Napravio je sebi pećinu,* shvati princ. *Jazbinu u cigli.* Osnove Velike piramide Mirina bile su ogromne i debele, da bi držale težinu ogromnog zdanja; čak su i unutrašnji zidovi bili tripud deblji od zidina svakog zamka. Viserion je međutim iskopao sebi rupu u njima vatrom i kandžom, rupu dovoljno veliku da u njoj spava.

A mi smo ga upravo probudili. Video je nešto nalik ogromnoj beloju zmiji kako se odmotava unutar zida, tamo gde se zakrivljen spajao sa tavanicom. Još pepela pade, pa se odvali komad cigle. Zmija se razvi u vrat i rep, onda se pojavi zmajeve dugačka rogata glava, s očima što sijaju u tami kao zlatne žeravice. Krila mu zašuštaše dok su se pružala.

Kventinu svi planovi nestadoše iz glave. Čuo je Kaga kako viče svojim najamnicima. *Lanci, traži lance,* pomislio je dornski princ. Plan je bio da nahrane zveri pa da ih okuju kada se zasićene umire, baš kao što je kraljica uradila. Jednog zmaja, ili još bolje obojicu.

„Još mesa“, reče Kventin. *Pošto se zveri nažderu, postade trome.* Video je kako to ide sa zmijama u Dorni, ali ovde, sa ovim čudovištima... „Donesite... donesite...“

Viserion se baci sa tavanice, bleđa kožna krila se razviše i raširiše. Prekinuti lanac koji mu je visio s vrata ludo se njihao. Njegov plamen obasja jamu, bleđu zlato prožeto crvenim i narandžastim, a ustajali vazduh rasprsnu se u oblak vrelog pepela i sumpora dok su bela krila mlatarala i mlatarala.

Nečija ruka zgrabi Kventina za rame. Baklja mu izlete iz šake i odskoči na podu, pa se otkotrlja u jamu, još upaljena. Našao se licem u lice s bronzanim majmunom. *Džeris.* „Kvente, ovo neće uspeti. Previše su divlji, ima da...“

Zmaj se spusti između Dornjana i vrata sa urlikom od koga bi se stotinu lavova razbežalo. Glava mu se kretala levo-desno dok je osmatrao uljeze - Dornjane, Vetrom razvejane, Kaga. Na kraju se i najduže zver zagledala u Lepu Meris, njuškajući. *Žena, shvati Kventin. Zna da je ona žensko. Traži Deneris. Želi majku i ne razume zašto ona nije ovde.*

Kventin se otrgnu iz Džerisovog stiska. „Viserione“, pozva. *Beli je Viserion.* Na delić trena se bojavao da je pogrešio. „Viserione“, pozva ponovo, nespretno tražeći bič koji mu je visio o pojasu. *Bičem je ukrotila onog crnog. Ja moram da uradim isto.*

Zmaj je znao svoje ime. Glava mu se okrenula a pogled mu se zadržao na dornskom princu tri dugačka otkucaja srca. Bleda vatre gorele su iza sjajnih crnih bodeža njegovih zuba. Oči su mu bile jezera topljenog zlata, dim mu se dizao iz nozdrva.

„Sedi“, reče Kventin. Onda se zakašlja, pa se zakašlja ponovo.

Vazduh je bio pun dima, smrad sumpora je gušio.

Viserionu više nije bilo zanimljivo. Zmaj se okrenu nazad ka Vetrom razvejanima pa se baci ka vratima. Možda je osetio miris krvi mrtvih stražara ili meso u kasapinovim kolima. Ili je možda tek sada video da su otvorena.

Kventin ću najamnike kako viču. Kago je tražio lance, Lepa Meris je urlala na nekoga da se skloni. Zmaj se po zemlji kretao nespretno, kao čovek kada ide četvoronoške, ali brže nego što je dornski princ mogao da sluti. Pošto su Vetrom razvejani bili prespori da mu se sklone s puta, Viserion ponovo riknu. Kventin začu zveket lanaca, odapinjanje samostrela.

„Ne“, zaurla on, „ne, nemojte, ne“, ali bilo je prekasno. *Budalo*, bilo je sve što je stigao da pomisli kada se strelica odbila od Viserionovog vrata i nestala u mraku. Vatre nit zablistala je za njom - zmajska krv, što sija zlatno i crveno.

Samostrelac je tražio novu strelicu kada mu se zmajska čeljust stegnu oko grla. Čovek je imao masku Bronzane zveri, strašnu njušku tigra. Kada je ispustio oružje i pokušao da razdvoji Viserionove čeljusti, plamen buknu iz tigrovih usta. Čovekove oči pukoše uz tih prasak i bronza oko njih poče da se topi. Zmaj otkide komad mesa, većinu najamnikovog vrata, pa ga proguta dok je zapaljeni leš padao na pod.

Drugi Vetrom razvejani su se povlačili. To je bilo previše čak i za Lepu Meris. Viserionova rogata glava kretala se napred-nazad, između njih i plena, ali je tren kasnije zaboravio na najamnike i savio šiju da otkine novi zalogaj s mrtvog čoveka. Ovog puta nogu.

Kventin pusti da se bič odmota. „Viserione“, viknu, ovog puta glasnije. Mogao je on to, uspeće, zbog ovoga ga je otac poslao na kraj sveta, on ga neće izneveriti. „*VISERIONE!*“ Puknuo je bičem u vazduhu i taj zvuk je odjeknuo među crnim zidovima.

Bleda glava se digla. Velike zlatne oči su se suzile. Vijugavi pramenovi dima izbiše zmaju iz nozdrva.

„Sedi “, naredi princ. *Ne smeš mu dozvoliti da namiriše tvoj strah.* „Dole, dole, dole. “ Spustio je bič i ošinio zmaja po njušci. Viserion zasikta.

Onda ga vreo vetar udari, on začu lepet kožnih krila, i vazduh ispuniše pepeo i žar, i čudovišan krik se razleže među pocrnelim i ispečenim ciglama, i on začu svoje drugove kako mahnito viču. Džeris je izvikivao njegovo ime, iznova i iznova, a ljudeskara je grmeo: „Iza tebe, *iza!*“

Kventin se okrenu i diže levu ruku preko lica da zaštiti oči od paklenog vetra. *Regal*, podsetio se, *zeleni je Regal.*

Kada je digao bič, video je da ovaj gori. Gorela mu je i ruka. On čitav, čitav je goreo.

Oh, pomislio je. Onda je počeo da vrišti.

DŽON

„Neka pomru“, reče kraljica Selisa.

Bio je to odgovor koji je Džon Snežni očekivao. *Ova kraljica uvek uspe da razočara.* To nekako nije ublažilo udarac. „Veličanstvo“, tvrdoglavo je istrajavao, „u Tvrdidomu od gladi umiru hiljade. Mnogo žena...“

„...mnogo žena i dece, znam. Veoma tužno.“ Kraljica privuče kćer bliže sebi i poljubi je u obraz. *Obraz bez sive ljuspe*, morao je Džon da primeti. „Žao nam je dečice, naravno, ali moramo biti razumni. Nemamo hrane za njih, a premali su da pomognu mom mužu kralju u njegovim ratovima. Bolje da se ponovo rode u svetlosti.“

To je bio samo finiji način da se kaže *neka pocrkaju*.

Odaja je bila prepuna. Princeza Širin stajala je pored majčine stolice, a Zakrpa prekrštenih nogu sedeo kraj nje. Iza kraljice je stajao ser Aksel Florent. Melisandra od Ašaija stajala je bliže vatri, rubin na njenom grlu pulsirao je sa svakim njenim dahom. Crvena žena je imala i pratiocice - štitonošu Devana Sivorta i dvojicu čuvara koje joj je kralj ostavio.

Zaštitnici kraljice Selise stajali su duž zidova, blistavi vitezovi svi u nizu: ser Malegorn, ser Beneton, ser Narbert, ser Patrek, ser Dorden, ser Brus. Pošto je toliko krvožednih divljana zagadilo Crni zamak, Selisa se ni noću ni danju nije odvajala od zakletih štitova. Tormund Džinoubica zaurla kada to ču: „Boji se da je ne otmu, je li? Nadam se da joj nisi reko kol'ki mi je, Džone Snežni, to bi prepalo svaku ženu. Oduvek sam 'teo da probam neku brkatu.“ Onda se smejao i smejao.

Sada se ne bi smejao.

Džon je tu izgubio previše vremena. „Žao mi je što sam uznemirio veličanstvo. Noćna straža će se pozabaviti tim pitanjem.“

Kraljičine nozdrve se raširiše. „Još nameravaš da jašeš u Tvrdidom. Vidim ti to na licu. *Neka umru*, kažem ja, a ti ipak istrajavaš u toj ludosti. Ne poriči.“

„Moram da uradim ono što smatram da je najbolje. Uz sve poštovanje, veličanstvo, Zid je moj, i moja je i ova odluka.“

„Jeste“, prizna Selisa, „i zbog nje ćeš odgovarati kada se kralj vrati. Kao i za druge svoje odluke, bojim se. Ali vidim da ne želiš da budeš razuman. Radi šta moraš.“

Progovori ser Malegorn. „Lorde Snežni, ko će predvoditi tu izvidnicu?“

„Dobrovoljno se javljaš, ser?“

„Zar izgledam toliko glup?“

Zakrpa skoči. „Ja ću da je vodim!“ Zvonca su mu veselo zvoncala. „Ići ćemo u more pa opet nazad. Pod talasima ćemo jahati morske konje i sirene će duvati u školjke da najave naš dolazak, o, o, o.“

Svi se nasmejaše. Čak i kraljica Selisa dozvoli sebi tanak osmejak. Džonu nije bilo zabavno. „Neću tražiti od svojih ljudi da urade ono što ne bih uradio sam. Nameravam lično da predvodim izvidnicu.“

„Vrlo smelo“, reče kraljica. „Odobravamo. Posle će neki bard spevati o tebi dirljivu pesmu, bez svake sumnje, pa ćemo imati promišljenijeg lorda zapovednika.“ Otpila je gutljaj vina. „Razgovarajmo u drugim pitanjima. Aksele, budi dobar pa uvedi divljanskog kralja.“

„Smesta, veličanstvo.“ Ser Aksel prođe kroz vrata pa se tren kasnije vrati s Džerikom Kraljevom Krvi. „Džerik od kuće Rejmuna Riđobradog“, najavi on, „kralj divljana.“

Džerik Kraljeva Krv bio je visok čovek, dugačkih nogu i širokih ramena. Kraljica ga je izgleda odenula u neku staru kraljevu odeću. Oriban i doteran, odeven u zeleni somot i kratak ogrtač od hermelina, oprane dugačke riđe kose i potkresane brade, divljanin je od glave do pete izgledao kao južnjački lord. *Mogao bi da uđe u prestonu dvoranu u Kraljevoj luci i niko ne bi ni okom trepnuo*, pomislio je Džon.

„Džerik je istinski i zakoniti kralj divljana“, reče kraljica, „u neprekinutoj muškoj lozi potomak velikog kralja Rejmuna Riđobradog, dok je uzurpatora Mensa Rajdera rodila neka prosta žena, a napravio ga jedan od tvoje crne braće.“

Ne, mogao je Džon da kaže, Džerik je potomak mladeg brata Rejmuna Riđobradog. Slobodnom narodu to je značilo otprilike kao da je potomak Rejmunovog konja. Ništa oni ne znaju, Igrit. I još gore, neće da uče.

„Džerik je velikodušno pristao da ruku svoje najstarije kćeri da mom voljenom Akselu, da se sjedine pred Gospodarom svetlosti“, rekla je kraljica Selisa. „I ostale njegove kćeri udaće se u isto vreme - druga kći za ser Brusa Baklera, a najmlađa za ser Malegorna od Crvenog vira. „Gospodo.“ Džon nakloni glavu ka tim vitezovima. „Nadam se da ćete naći sreće sa svojim nevestama.“

„Ispod mora, ljudi se ribama žene.“ Zakrpa izvede plesni korak i zatrese zvoncima. „Žene se, žene, žene...“

Kraljica Selisa ponovo šmrknu. „Četiri venčanja mogu se obaviti jednako kao tri. Krajnje je vreme da se ta žena Val smiri, lorde Snežni. Rešila sam da će se ona udati za mog dobrog i odanog viteza, ser Patreka od Kraljeve planine.“

„Jeste li to javili Val, veličanstvo?“ upita Džon. „Među slobodnim narodom, kada čovek želi ženu, mora da je otme i tako dokaze svoju snagu, lukavstvo i hrabrost, Udvaraču prete teške batine ako ga uhvate ženini srodnici, a i gore ako ona ustanovi da je nije vredan.“

„Zverski običaj“, reče Aksel Florent.

Ser Patrek se samo nasmeja. „Nijedan muškarac nije imao razloga da sumnja u moju hrabrost. Niti će ijedna žena.“

Kraljica Selisa napući usne. „Lorde Snežni, pošto je ledi Val neupućena u naše običaje, molim te da je pošalješ kod mene, da je obavestim o dužnostima plemenite

gospa prema svom lordu suprugu. “

To će sjajno da prođe, siguran sam. Džon se pitao da li bi kraljica toliko žurila da uda Val za nekog svog viteza da zna šta Val misli o princezi Širin. „Kako želiš“, rekao je, „mada ako bih smeo slobodno da govorim... “

„Ne, mislim da ne možeš. Možeš da odeš.“

Džon kleknu, obori glavu pa ode.

Preskakao je po dve stepenice odjednom, klimajući usput kraljevim gardistima. Veličanstvo je rasporedilo ljude na svakom odmorištu da je čuvaju od krvoločnih divljana. Na pola puta, jedan glas ga pozva odozgo.

„Džone Snežni.“

Džon se okrenu. „Gospo Melisandra.“

„Moramo da razgovaramo.“

„Moramo li?“ *Ne bih rekao.* „Moja gospo, čekaju me dužnosti.“

„O tim dužnostima i želim da razgovaramo.“ Sišla je, a skuti njenih grimiznih haljina šuškali su po stepeništu. Činilo se gotovo kao da lebdi.

„Gde ti je jezovuk?“

„Spava u mojoj odaji. Veličanstvo ne dozvoljava da joj se Duh približi. Tvrdi da plaši princezu. A dokle god su Borok i njegov vepar u blizini, ne usuđujem se da ga pustim da slobodno šeta.“ Zverobraz je trebalo da ode sa Sorenom Štitolomcem u Kamendvor kada se vrata kola koja su prevezla klan Lovaca na foke u Zelenstražu. Dotle se Borok smestio u jednu drevnu grobnicu u zamku. Društvo davno mrtvih ljudi kao da mu je više odgovaralo od društva živih, a činilo se da je vepar srećan da čeprka između grobova, podalje od drugih životinja. „To stvorenje je veliko kao bik, s kljovama kao mačevi. Duh bi ga napao da je na slobodi, i jedan ili obojica ne bi to preživeli.“

„Borok ti je najmanja briga. Izvidnica... “

„Dovoljna je bila jedna tvoja reč pa da se kraljica predomisli.“

„Selisa je u ovome u pravu, lorde Snežni. *Neka umru.* Ne možeš da ih spaseš. Brodovi su ti izgubljeni...“

„Ostalo ih je šest. Više od pola flote.“

„Brodovi su ti izgubljeni. *Svi brodovi.* Neće se vratiti nijedan čovek. Videla sam to u vatrama.“

„Dešavalo se da tvoje vatre slažu.“

„Ponekada sam grešila, to moram da priznam, ali...“

„Siva devojčica na konju što umire. Bodeži u mraku. Obećani princ, rođen u dimu i soli. Meni se čini da si *jedino* grešila, moja gospo. Gde je Stanis? Šta je sa Čegrtavom Košuljom i njegovim kopljanicama? *Gde je moja sestra?*“

„Dobićeš odgovore na sva svoja pitanja. Pogledaj u nebesa, lorde Snežni. A kada dobiješ odgovore, pozovi me. Zima samo što nije stigla. Ja sam ti jedina nada.“

„Lažna nada.“ Džon se okrenu i ostavi je.

Štavljani se napolju šetkao po dvorištu. „Toreg se vratio“, izvestio je Džona kada se pojavio. „Njegov otac je naselio svoje ljude u Hrastoštitu i vratiće se popodne sa osamdeset boraca. Šta je bradata kraljica imala da kaže?“

„Veličanstvo nam ne može pomoći.“

„Previše je zauzeta čupkanjem dlaka iz brade, je li?“ Štavljani pljunu. „Svejedno. Tormundovi i naši ljudi biće dovoljni.“

Dovoljni da tamo stignemo, možda. Džona je brinulo putovanje nazad. U povratku će ih usporiti hiljade slobodnih ljudi, od kojih će mnogi biti bolesni i izgladneli. *Ljudska reka sporija od ledene reke.* Tako će biti izloženi napadima. *Mrtva stvorenja u šumama. Mrtva stvorenja u vodi.* „Koliko ljudi je dovoljno?“ upitao je Štavljani. „Stotinu? Dve stotine? Pet stotina? Hiljadu?“ *Da povedem više ljudi, ili manje?* Manja izvidnica će pre stići do Tvrdidoma.... ali kakva korist od mačeva bez hrane?

Majka Krtica i njen narod već su došli do toga da jedu svoje mrtve. Da bi ih nahranio, trebaće mu kola i zaprežne životinje da ih vuku - konji, volovi, psi. Umesto da prolete kroz šumu, bili bi prinuđeni da mile. „Još mnogo toga moram da odlučim. Proširi glas. Hoću da se svi ljudi okupe u Dvorani štitova kada počne večernja straža. Tormund bi dotle trebalo da se vrati. Gde mogu da nađem Torega?“

„Najverovatnije s malim čudovištem. Kol'ko čujem, zapala mu je za oko jedna dojilja.“

Zapala mu je za oko Val. Sestra joj je bila kraljica, što ne bi i ona? Tormund je nekada želeo da se proglasi za kralja iza Zida, pre nego što ga je Mens nadjačao. Toreg Visoki možda sanja isti san. *Bolje on nego Džerik Kraljeva Krv.* „Neka ih“, reče Džon. „S Tregorom mogu da razgovaram kasnije.“ Pogledao je iza Kraljeve kule. Zid je bio mutan i beo, nebo iznad njega belje. *Snežno nebo.* „Samo se moli da ne dođe nova mećava.“

Pred arsenalom Malej i Buva stajali su na straži i drhtali. „Zar ne bi trebalo da ste unutra, da se sklonite s ovog vetra?“ upita Džon.

„To bi bilo lepo, moj gospodaru“, reče Fulk Buva, „ali tvoj vuk danas nije raspoložen za društvo.“

Malej se složio. „Pokušao je da me odgrize, časna reč.“

„*Duh?*“ Džon nije mogao da veruje.

„Ako moj gospodar nije našo novog vuka, jeste. Nikad ga nisam vido takvog, moj gospodaru. Tako svog divljeg, 'oću reći.“

Nije grešio, što je Džon sam otkrio kada je ušao. Veliki beli jezovuk nije hteo da miruje. Šetkao je s jednog kraja arsenala na drugi, do hladnog ognjišta pa nazad. „Mir, Duše“, viknu Džon. „Dole. Sedi, Duše. *Sedi.*“ A ipak, kada je pokušao da ga dodirne, vuk se nakostrešio i ogolio zube. *To je zbog onog prokletog vepra. Duh čak i ovde oseća njegov smrad.*

Mormontov gavran takođe je delovao uznemireno. „*Snežni*“, kreštalala je pica neprekidno. „*Snežni, sneg, snežni.*“ Džon je otera, reče Satenu da založi vatru pa ga posla po Bouena Marša i Otela Jarvika. „Donesi i vrč kuvanog vina.“

„Tri šolje, moj gospodaru?“

„Šest. Malej i Buva su se smrзли. I ti ćeš se smrznuti.“

Pošto je Saten otišao, Džon je seo i ponovo pogledao mapu zemalja severno od Zida. Najbrži put za Tvrđidom vodio je uz obalu... od Istočne Morobdije. Šuma je blizu mora bila reda, zemlja gotovo ravnica, blagi bregovi i slane močvare. A kada jesenje oluje zauraju, obalu šibaju ledene kiše i susnežica umesto snega. *Džinovi su u Morobdiji a Štavljani kaže da će neki pomoći. Iz Crnog zamka put je teži, pravo kroz srce Uklete šume. Ako je sneg ovako dubok kod Zida, koliki je tek tamo?*

Marš uđe hukćući, Jarvik potišten. „Nova mećava“, reče prvi graditelj. „Kako tako da radimo? Treba mi još graditelja.“

„Upotrebi slobodni narod“, reče Džon.

Jarvik odmahnu glavom. „Od njih čovek ima više nevolja nego koristi. Aljkavi su, nebrižljivi, lenji... ima poneki dobar drvodelja, moram da priznam, ali jedva da imaju nekog kamenoresca, i nijednog kovača. Snažna leđa, možda, ali ne rade šta im se kaže. A mi moramo sve ove ruševine da pretvorimo u tvrđave. To je nemoguće, moj gospodaru. Govorim ti istinu. Nemoguće.“

„Ima to da urade“, reče Džon, „ili će živeti u ruševinama.“

Lord mora da se okruži ljudima na čije iskrene savete može da se osloni. Marš i Jarvik nisu ulizice, i to je dobro... ali su mu retko pružali *pomoć*. Sve češće se dešavalo da zna šta će mu odgovoriti i pre nego što ih pita.

Posebno u vezi sa slobodnim narodom, gde je njihovo neodobravanje bilo duboko i suštinsko. Kada je Džon naselio Sorena Štitolomca u Kamenvrata, Jarvik se požalio da je to previše zabačeno. Kako da znaju kakve nevolje Soren može da izazove tamo u tim brdima? Kada je predao Hrastoštit Tormundu Džinoubici a Kraljičinu kapiju Morni Beloj masci, Marš je primetio da će Crni zamak sada s obe strane imati neprijatelje koji lako mogu da ih odseku od ostatka Zida. Što se Boroka tiče, Otel Jarvik je tvrdio da je većina šuma severno od Kamenvrata puna divljih veprova. Ko će reći da zverobraz ne može da sastavi sopstvenu svinjsku vojsku?

Studenbreg i Mrazkapija još nisu imali posade, tako da je Džon pitao za njihove stavove o tome koje su preostale divljanske poglavice i vođe najpogodnije da ih drže. „Imamo Broga, Gavina Trgovca, Velikog Morža... Haud Lotalica hoda sam, kaže Tormund, ali tu je još Lovac Harl, Lepi Harl, Slepí Dos... Igon Div-otac ima sledbenike, ali većinom su to njegovi sinovi i unuci. Ima osamnaest žena, a polovinu je oteo u pljački. Koga od njih...“

„Nikoga“, bio je rekao Bouen Marš. „Znam sve te ljude po njihovim delima. Trebalo bi da im spremamo vešala a ne da im dajemo zamkove.“

„Jeste“, složio se Otel Jarvik. „Nije nikakav izbor kada mora da se bira između lošeg, goreg i najgoreg. Moj gospodar bi isto mogao da nas stavi pred čopor vukova i pita koji bismo pre da nas prekolje.“

S Tvrdidomom je bilo isto. Saten je sipao dok im je Džon opisivao sastanak s kraljicom. Marš je pažljivo slušao, ne obazirući se na kuvano vino, dok je Jarvik ispio prvo jednu šolju pa onda i drugu. Čim je Džon završio, lord kućeupravitelj je rekao: „Veličanstvo mudro zbori. Neka pomru.“

Džon se naslonio. „Je li to jedini savet koji možeš da mi daš, moj gospodaru? Tormund dovodi osamdeset ljudi. Koliko da ih pošaljemo? Da pozovemo džinove? Kopljanice iz Duge mogile? Budemo li imali žene, možda će nam narod Majke Krtice pre poverovati.“

„Onda pošalji žene. Pošalji džinove. Pošalji odojčad. Je li to moj gospodar želi da čuje?“ Bouen Marš protrlja ožiljak koji je stekao na Mostu lobanja. „Pošalji ih sve. Što ih više izgubimo, imaćemo manje gladnih usta da hranimo.“

Jarvik nije ponudio ništa veću pomoć. „Ako divljane u Tvrdidomu treba spasavati, neka ih spasavaju drugi divljani. Tormund zna put za Tvrdidom. Sudeći po njegovim pričama, sve može sam da ih spase svojom ogromnom spravom.“

Ovo je besmisleno, pomisli Džon. Besmisleno, besplodno, beznadežno.

„Hvala vam na savetu, moji gospodari.“

Saten im je pomogao da stave ogrtače. Dok su išli kroz arsenal, Duh ih je onjušio, dignutog i nakostrešenog repa. *Moja braća*. Noćnoj straži su trebale vođe mudre kao meštar Emon, učene kao Semvel Tarli, hrabre kao Korin Polušaka, tvrdoglave i snažne kao Matori Medved, saosećajne kao Donal Noji. Umesto toga imala je njih.

Napolju je sneg gusto padao. „Vetar duva s juga“, primeti Jarvik.

„Nanosi sneg pravo na Zid. Vidiš?“

Bio je u pravu. Veliko stepenište bilo je zatrpano gotovo do prvog odmorišta, vide Džon, a drvena vrata ledenih ćelija i ostava nestala su ispod belog zida. „Koliko ljudi imamo u ledenim ćelijama?“, upita on Bouena Marša. „Četvoricu živih. Dvojicu mrtvih.“

Leševi. Džon je gotovo zaboravio na njih. Nadao se da će saznati nešto od tela koja su doneli nazad iz gaja čuvardrva, ali su mrtvaci tvrdoglavo ostajali mrtvi. „Moramo da otkopamo ćelije.“

„Biće dovoljno deset kućeupravitelja i deset lopata“, reče Marš. „Neka vam i Van Van pomogne.“

„Kako ti kažeš.“

Deset kućeupravitelja i jedan džin brzo su završili sa smetovima, ali i kada su otkopali vrata Džon nije bio zadovoljan. „Ćelije će do jutra ponovo biti zatrpane. Bolje da premestimo zatočenike pre nego što se poguše.“

I Karstarka, moj gospodaru?“, upita Buva Fulk. „Zar ne možemo bar njega da ostavimo da se smrzava do proleća?“

„Kad bismo samo mogli.“ Kregan Karstark je odnedavno počeo noću da urla i da gađa smrznutim izmetom ljude koji su mu donosili hranu. Time nije postao miljenik stražara. „Vodite ga u Kulu lorda zapovednika. U donjim podrumima ima mesta za njega.“ Mada delimično urušeno, staro sedište Matorog Medveda biće toplije nego ledene ćelije. Podrumi su bili uglavnom netaknuti.

Kregan se ritao kada su stražari ušli, otimao se kada su ga zgrabili, čak je pokušao i da ih ujede. Od hladnoće je ipak izgubio snagu, a Džonovi ljudi bili su krupniji, mlađi i snažniji. Izvukli su ga, dok se još otimao, pa ga odvukli kroz sneg do butina u njegov novi dom.

„Šta lord zapovednik želi da uradimo sa leševima?“, upita Marš kada su žive prebacili.

„Ostavite ih.“ Ako ih mećava zatrpa, pa, dobro. Na kraju će bez sumnje morati da ih spale, ali zasad su okovani lancima u ćelijama. To, kao i činjenica da su mrtvi, trebalo bi da bude dovoljno.

Tormund Džinoubica savršeno je odabrao trenutak za dolazak, dotutnjavši sa svojim ratnicima kada je otkopavanje završeno. Izgledalo je da su se pojavila samo pedesetorica, a ne osamdesetorica koje je Toreg obećao Štavljenom, ali Tormunda nisu uzalud zvali Bajkotvorac. Divljanin je stigao crven u licu, vičući da mu donesu rog piva i nešto vruće da pojede. U bradi je imao leda, a i brkovi su mu bili njime okovani.

Neko je već rekao Grompesnici o Džeriku Kraljevoj Krvi i njegovom novom zvanju. „Kralj Divljana?“ zagrme Tormund. „Ha! Kralj mog dlakavog dupeta, pre bi’ reko.“

„Ima kraljevsko držanje“, reče Džon.

„Ima mali crveni kurčić da se slaže s tom crvenom kosom, eto šta on ima. Rejmun Riđobradi i njegovi sinovi izginuli su kod Dugačkog jezera, zahvaljujući vama poganim Starkovima i Pijanom džinu. Ne i mali brat. Jesi li se nekad upito zašto ga zovu Crvena ptica?“, Tormundova usta se razvukoše pokazujući razmaknute zube. „On ti je prvi pobego iz bitke. Posle je o tome spevana pesma. Pevač je moro da nađe rimu za *kukavica*, pa...“ Obrisao je nos. „Ako ti vitezovi tvoje kraljice ’oće njegove cure, samo napred.“

„*Cure*“, graknu Mormontov gavran. „*Cure, cure.*“

Na to se Tormund ponovo nasmejao. „E to je razumna ptica. Koliko tražiš za nju, Snežni? Dao sam ti sina, ti možeš da mi daš bar ptičurinu.“

„Bih“, reče Džon, „ali ćeš je ti najverovatnije pojesti.“

Tormund i na to prasnu u smeh. „*Pojesti*“, reče gavran mračno, mlatarajući crnim krilima. „*Kukuruza? Kukuruza? Kukuruza?*“

„Moramo da razgovaramo o izvidnici“, reče Džon. „Hoću da u Dvorani štitova nastupimo kao jedan, moramo...“ Ućutao je kada je Malej provirio unutra, mračnog lica, da javi kako je Klidas doneo pismo.

„Reci mu da ga ostavi tebi. Pročitaću ga kasnije.“

„Razumem, moj gospodaru, samo... “ Klidas izgleda van sebe... više je beo nego roze, „ako s’vataš šta ’oću da kažem... “ i trese se.

„Crna krila, crne vesti“, promrsi Tormund. „Je li tako vi klecavci kažete.“

„Kažemo i *Za prehladu puštaj krv, za groznicu se nažderi* “, reče mu Džon. „Kažemo *Nikad nepij s Dornjaninom kad je pun mesec*. Svašta mi kažemo. “

Malej tome dodade i svoju mudrost. „Moja stara baba je govorila: *Letnji prijatelji se otope ko letnji sneg, al’ su zimski zauvek*. “

„Mislim da je to zasad dovoljno mudrosti“, reče Džon Snezm. „Uvedi Klidasa, molim te.“

Malej je bio u pravu; stari kućupravitelj zaista je drhtao, lica bledog kao sneg napolju. „Možda sam glup, lorde zapovedniče, ali ovo pismo me plaši. Vidiš ovo. “ *Kopile*, bila je jedina reč napisana spolja na svitku.

Ne *Lord Snežni*, ni *Džon Snežni*, niti *Lord zapovednik*. *Samo Kopile*. A pismo je bilo zapečaćeno tvrdim ružičastim voskom. „Dobro si postupio što si odmah došao“, reče Džon. *Imao si razloga za strah*. Slomio je pečat, poravnao pergament i pročitao.

Tvoj lažni kralj je mrtav, kopile. On i čitava njegova vojska potučeni su u sedam dana bitke. Imam njegov čarobni mac. Reci njegovoj crvenoj kurvi.

Prijatelji tvog lažnog kralja su mrtvi. Njihove glave su na zidinama Zimovrela. Dođi da ih vidiš, kopile. Tvoj lažni kralj je lagao, a lagao si i ti. Rekao si čitavom svetu da si spalio kralja s one strane Zida. Umesto toga si ga poslao u Zimovrel da mi ukrade nevestu.

Dobiću nazad svoju nevestu. Ako hoćeš da ti se Mens Rajder vrati, dođi po njega. Držim ga u kavezu, da ga čitav svet vidi, kao dokaz tvojih laži. Kavez je hladan, ali sam mu napravio topao ogrtač od koža šest kurvi koje su s njim došle u Zimovrel.

Hoću svoju nevestu nazad. Hoću kraljicu lažnog kralja. Hoću njegovu kćerku i njegovu crvenu vešticu. Hoću njegovu divljansku princezu. Hoću njegovog malog princa, divljansko odojče. I hoću svog Smrada. Pošalji mi ih, kopile, pa neću smetati tebi i tvojim crnim vranama. Uskrati mi ih pa ću ti iščupati kopilansko srce i pojesti ga.

Bilo je potpisano sa:

Remzi Bolton,
istinski gospodar Zimovrela

„Snežni?“, reče Tormund Džinoubica. „Izgledaš kao da se iz pisma iskotrljala

krvava glava tvog oca.“

Džon Snežni nije odmah odgovorio. „Malej, pomози Klidasu da se vrati u svoje odaje. Noć je mračna i staze će biti klizave od snega. Satene, idi s njima.“ Pružio je pismo Tormundu Džinoubici. „Evo, vidi sam.“

Divljanin sumnjičavo osmotri hartiju pa je odmah vrati. „Gadno izgleda.... ali Tormund Grompesnica je u životu imo pametnija posla nego da uči kako da mu papir priča. Ionako nikad ništa dobro ne kaže, je li tako?“

„Retko“, prizna Džon. *Crna krila, crne vesti*. Možda u tim starim izrekama ima više istine nego što je znao. „Poslao ga je Remzi Snežni. Pročitaću ti šta je napisao.“

Pošto je završio, Tormund zviznu. „Ha. Zajebana stvar, nema greške. Šta ono reče o Mensu? Drži ga u kavezu, je li? Kako, kad su stotine videle tvoju crvenu vešticu kako ga je spalila?“

To je bio Čegrtava Košulja, zamalo Džon da kaže. To je bilo čarobnjaštvo. Opsena, tako je to nazvala. „Melisandra... gledaj u nebo, rekla je.“ Odložio je pismo. „Gavran u oluji. Videla je da će se ovo desiti.“ *Kada dobiješ svoje odgovore, pozovi me.*

„A možda su sve to laži.“ Tormund se počesa ispod brade. „Da imam lepo gušćje pero i ćup meštarskog crnila, mogo bi da napišem da mi je sprava dugačka i debela ko ruka, pa to ipak ne bi bilo tako.“

„On ima Svetlonosca. Priča o glavama na zidinama Zimovrela. Zna za kopljanice i koliko ih je bilo.“ *Zna za Mensa Rajdera.* „Ne. Tu ima istine.“

„Neću reći da grešiš. Šta nameravaš, vrano?“

Džon nape prste desnice. *Noćna straža se ne meša.* Stegnu šaku pa je otvori. *Ono što predlažeš nije ništa manje od veleizdaje.* Pomislio je na Roba, s pahuljama u kosi. *Ubij dečaka i neka se rodi čovek.* Pomislio je na Brena, kako se pentra na zid kule, okretan kao majmun. Na Rikonov zadihani smeh. Na Sansu, kako četka Ledino krzno i pevuši za sebe. *Ništa ti ne znaš, Džone Snežni.* Pomislio je na Arju, kose umršene kao ptičje gnezdo. *Napravio sam mu topao ogrtač od koža šest kurvi koje su sa njim došle u Zimovrel... hoću nazad svoju nevestu... hoću nazad svoju nevestu... hoću nazad svoju nevestu...*

„Mislim da je najbolje da promenimo plan“, reče Džon Snežni.

Razgovarali su gotovo čitava dva sata.

Konj i Rori su zamenili Fulka i Maleja na vratima arsenala. „Za mnom“, rekao im je Džon kada je došao čas. Duh bi ga takođe pratio, ali kada je vuk krenuo, Džon ga je uhvatio za vrat i odvuкао nazad unutra. Borok će možda biti među okupljenima u Dvorani štitova. Sada mu je još samo falilo da vuk iskasapi zverobrazovog vepra.

Dvorana štitova bila je jedan od najstarijih delova Crnog zamka dugačko zdanje za gozbe od tamnog kamena, čije su tavanske grede od hrastovine pocrnele od dima

vekova. Nekada, dok je Noćna straža bila mnogo brojnija, zidovi su bili ukrašeni nizovima jarko obojenih drvenih štitova. Onda kao i sada, kada bi vitez obukao crno, tradicija je nalagala da mora da odloži nekadašnji grb i uzme jednostavan crni grb bratstva.

Odbačeni štitovi visili su u Dvorani štitova.

Stotine vitezova značilo je stotine štitova. Sokolovi i orlovi, zmajevi i grifoni, sunca i jeleni, vukovi i aspide, mantikore, bikovi, drveće i cveće, harfe, koplja, krabe i sipe, crveni lavovi i zlatni lavovi i karirani lavovi, sove, jagnjad, device i morski ljudi, pastuvi, zvezde, kofe i kopce, odrani ljudi, obešeni ljudi i spaljeni ljudi, sekire, mačevi, kornjače, jednorozzi, medvedi, pera, pauci i zmije i škorprije i stotinu drugih heraldičkih simbola krasili su zidove Dvorane štitova, izvedeni u više boja nego sto ih je duga ikada imala.

Međutim, kada vitez umre, štit se skida, da bi završio s njim na njegovoj pogrebnoj lomači, a tokom godina je sve manje vitezova oblačilo crninu. Došao je dan kada više nije bilo smisla da vitezovi iz Crnog zamka jedu odvojeno. Dvorana štitova je napuštena. Kao dvorana za gozbu imala je mnogo mana - mračna, prljava, puna promaje, zimi ju je bilo teško zagrijati, podrumi su joj vrveli od pacova, a ogromne tavanske grede bile su crvotočne i ovenčane paučinom.

Ipak, bila je dovoljno dugačka i prostrana da primi dvesta ljudi, i još pola od toga ako se zbiju. Kada su Džon i Tormund ušli, zvuk se proširio dvoranom, poput osa koje se bude u osinjaku. Divljana je bilo pet puta više od vrana, sudeći po tome koliko je malo crnog video. Na zidovima je ostalo manje od deset tužnih sivih štitova, izbledele boje i ispucalog drveta, ali nove baklje su gorele u gvozdanim držačima na zidovima, a Džon je naredio da se unesu klupe i stolovi. Ljudi koji udobno sede skloniji su da slušaju, rekao mu je jednom meštar Emon; ljudi koji stoje skloniji su da viču.

Na kraju dvorane nalazila se ulegnuta platforma. Džon se popeo na nju, a Tormund Džinoubica odmah za njim. Digao je ruku da zatraži tišinu. Ose samo glasnije zazujaše. Onda Tormund prinese ratni rog usnama pa dunu. Zvuk ispuni dvoranu, odjeknu gore među gredama. Zavlada tišina.

„Pozvao sam vas da skujemo plan za pomoć Tvrdidomu“, započe Džon Snežni. „Tamo je okupljeno hiljade slobodnih ljudi, nemaju kuda i umiru od gladi, a stižu nam izveštaji o mrtvim stvorenjima u šumi.“ Levo je video Marša i Jarvika. Otela su okruživali graditelji, dok je Bouen kraj sebe imao Vika Deljača, Levorukog Lusa i Alfa iz Blatišta. Desno je Soren Štitolomac sedeo s rukama prekrštenim na grudima. Malo dalje, Džon vide Gavina Trgovca i Lepog Harla kako se sašaptavaju. Igon Div-otac sedeo je među svojim ženama, Haud Lutalica sam. Borok se naslonio na zid u mračnom uglu. Srećom, njegovog vepra nije bilo nigde. „Brodovi koje sam poslao da ukrcaju Majku Krticu i njene ljude stradali su u olujama. Moramo poslati šta možemo od pomoći ili ih pustiti da pomru.“ Džon je video da su došla i dva viteza kraljice Selise. Ser Narbert i ser Beneton stajali su

blizu vrata, u dnu dvorane. Odsustvo drugih kraljičinih ljudi jasno se primećivalo. „Nadao sam se da ću sam povesti izvidnicu i dovesti ovamo sve slobodne ljude koji prežive putovanje.“ Prosev crvenog u dnu dvorane privuče Džonov pogled. Gospa Melisandra je stigla. „Ali sada shvatam da ne mogu u Tvrdidom. Izvidnicu će predvoditi Tormund Džinoubica, koga svi znate. Obećao sam mu koliko god mu ljudi zatreba.“

„A gde ćeš ti biti, vrano?“, zagrme Borok. „Krićeš se ovde u Crnom zamku s onim svojim belim kerom?“

„Ne. Ja idem na jug.“ Onda im Džon pročita pismo koje je poslao Remzi Snežni. Dvorana štitova je pomahnitala.

Svi počеше da viču odjednom. Skočili su na noge i mahali pesnicama. *Toliko o umirujućem dejstvu udobnih klupa.* Vrtlali su mačevima, udarali sekirama po štitovima. Džon Snežni pogleda Tormunda. Džinoubica ponovo dunu u rog, dvaput duže i dvaput glasnije nego malopre.

„Noćna straža se ne meša u ratove Sedam kraljevstava“, podseti ih Džon kada se vratio kakav-takav mir. „Nije na nama da se suprotstavimo Boltonovom kopiletu, da osvetimo Stanisa Barateona, da branimo njegovu udovicu i kćer. To *stvorenje* što pravi plaštove od koža žena zaklelo se da će mi iščupati srce, i ja nameravam da on odgovara za te reči... ali neću tražiti od svoje braće da pogaze svoj zavet. Noćna straža ide u Tvrdidom. Ja jašem za Zimovrel sam, sem...“ Džon zastade. „...sem ako ovde nema nekoga ko će poći sa mnom?“

Huk je bio baš kakav se nadao da će biti, grmljavina tolika da su se dva stara štita srušila sa zida. Soren Štitolomac je bio na nogama, Lutalica takođe. Visoki Toreg, Brog, Harl Lovac i Lepi Harl, Igon Div-otac, Slepí Dos, čak i Veliki Morž. *Dobio sam mačeve, pomisli Džon Snežni, i sada dolazimo po tebe, Kopile.*

Video je da se Jarvik i Marš iskradaju, u pratnji svih svojih ljudi. Svejedno. Sada mu više nisu potrebni. Nije ih *hteo*. *Niko nikada neće moći da kaže kako sam naterao braću da pogaze reč. Ako je ovo verolomstvo, zločin je samo i jedino moj.* Onda ga je Tormund udarao po leđima, osmehujući se od uha do uha i pokazujući razmaknute zube. „Lepo rečeno, vrano. Sada donesi medovine! Uzmeš ih da budu tvoji, pa im daš da se napiju, tako se to radi. Biće još od tebe divljanin, momče. Ha!“

„Pozvaću da donesu pivo“, reče Džon odsutno. Melisandra je otišla, shvatio je, kao i kraljičini vitezovi. *Trebalo je najpre da odem kod Selise. Ona ima prava da zna da joj je gospodar muž mrtav.* „Moraš mi oprostiti. Tebi ću prepustiti da ih opiješ.“

„Ha! Tom sam zadatku i te kako dorastao, vrano. Odlazi!“

Konj i Rori pođoše uz Džona kada je izašao iz Dvorane štitova. *Treba da razgovaram sa Melisandrom pošto vidim kraljicu, mislio je. Ako je mogla da vidi gavrana u oluji, može mi naći i Remzija Snežnog.* Onda je čuo viku... i huk tako glasan kao da će se od njega zatresti Zid. „To dolazi iz Hardinove kule, moj

gospodar“ , javi mu Konj. Možda bi rekao više, ali ga vrisak preseče.

Val, bila je Džonova prva misao. To međutim nije bio ženski krik. *To je čovek u samrtnim mukama*. On potrča. Konj i Rori pojuriše za njim. „Utvare?“ upita Rori. Džon nije bio siguran. Da nisu leševi pobjegli iz lanaca?

Krici su prestali kada su stigli do Hardinove kule, ali je Van Veg Van Dar Van još urlao. Džin je vukao krvav leš za jednu nogu, kao što je Arja nekada vukla lutku kad je bila mala, i mlatila njom kada bi joj pretili povrćem za ručak. *Arja međutim nikada nije kidala lutke na komade*. Mrtvačeva desnica bila je nekoliko koraka dalje, a sneg je ispod nje postajao crven.

„Pusti ga“, viknu Džon. „Van Vane, *pusti ga*.“

Van Van nije čuo ili nije razumeo. Džin je i sam krvario, iz posekotina od mača na trbuhu i ruci. Mlatio je mrtvim vitezom po sivom kamenu kule, ponovo i ponovo i ponovo, sve dok čovekova glava nije postala crvena i kašasta kao letnja dinja. Vitezov plašt mlatarao je na hladnom vazduhu. Nekada je bio od bele vune, obrubljen srebrotkanim platnom i posut plavim zvezdama. Krv i kost leteli su na sve strane.

Ljudi su kuljali iz okolnih utvrda i kula. Severnjaci, slobodni narod, kraljičini ljudi... „Postrojte se“, naredi im Džon Snežni. „Potisnite ih. Sve, ali posebno kraljičine ljude.“ Mrtvac je bio ser Patrek od Kraljeve planine; glavu gotovo da više nije imao, ali se prepoznavao po simbolima. Džon nije želeo da ser Malegorn, ser Brus ili neki drugi kraljičin vitez sad pokuša da ga osveti.

Van Veg Van Dar Van ponovo zaurla pa uvrnu i povuče drugu ser Patrekovu ruku. Otkinula se iz ramena uz pljusak jarke crvene krvi. *Kao dete kada čupa latice bele rade*, pomisli Džon. „Štavljeni, razgovaraj s njim, smiri ga. Na starom jeziku, on razume stari jezik. Vi ostali, *nazad*. Sklanjajte oružje, plašite ga.“ Zar ne vide da je džin ranjen? Džon je morao ovo da okonča ili će izginuti još ljudi. Nisu imali pojma koliko je Van Van snažan. *Rog, treba mi rog*. Video je sev čelika, okrenuo se ka njemu. „*Bez oružja!*“, zaurlao je. „Vik, sklanjaj taj...“

„...*nož*, hteo je da kaže. Kada mu Vik Deljač udari ka grlu, reč se pretvori u hropac. Džon se izmače nožu, taman da mu ovaj samo okrzne kožu. *Posekao me je*. Kada je prineo šaku vratu, krv mu navre između prstiju. *Zašto?*“

„Za Stražu.“ Vik ponovo udari. Ovog puta ga Džon uhvati za podlakticu i savi mu ruku tako da ovaj ispusti bodež. Štrkljasti kućepravitelj ustuknu, dignutih ruku kao da će reći: *Nisam ja, nisam to bio ja*. Ljudi su urlali. Džon se maši Dugačke kandže, ali su mu prsti postali ukočeni i nespretni. Nekako nije mogao da istrgne mač iz korica.

Onda je pred njim stajao Bouen Marš, a suze su mu lile niz obraze. „Za Stražu.“ Udario je Džona u trbuh. Kada je povukao ruku, bodež je ostao na mestu gde ga je zario.

Džon pade na kolena. Našao je dršku noža i istrgao je. Rana se dimila na

hladnom noćnom vazduhu. „Duše“, prošapta on. Bol ga preplavi. *Za ubadanje služi špic.* Kada ga treći bodež udari među plećke, on huknu i pade licem u sneg. Četvrti nož nije ni osetio. Samo hladnoću...

KRALJIČINA DESNICA

Dornski princ je umirao tri dana.

Poslednji put je drhtavo udahnuo u sumornoj crnoj zori, dok je hladna kiša hućeći padala iz tamnog neba i pretvarala ciglene ulice starog grada u reke. Kiša je ugasila najgore požare, ali su se pramenovi dima još dizali iz čađave ruševine koja je nekada bila piramida Hazkara i velike crne piramide Iherizana, gde je Regal sebi napravio jazbinu, tamne siluete u pomrčini, nalik na debelu ženu nakićenu sjajnim narandžastim draguljima.

Možda bogovi ipak nisu gluvi, razmišljao je ser Baristan Selmi dok je gledao taj daleki žar. Da nije kiše, požari bi možda do sada progutali čitav Mirin.

Nije video ni traga od zmajeva, ali to nije ni očekivao. Zmajevi ne vole kišu. Tanka crvena posekotina pružala se preko istočnog obzorja, na mestu gde će se sunce uskoro pojaviti. Podsetila je Selmija na prvu krv kad navire iz rane. Često, čak i kod dubokih rana, prvo dođe krv pa tek onda bol.

Stajao je kraj bedema najvišeg stepenika Velike piramide, pretražujući nebo pogledom kao što je radio svakog jutra, svestan da zora mora doći i nadajući se da će njegova kraljica doći s njom. *Ona nas ne bi ostavila, ne bi napustila svoj narod*, govorio je sebi, kada je čuo prinčev samrtnički ropac iz kraljičinih odaja.

Ser Baristan uđe. Kišne kapi slivale su mu se niz beli plašt, a čizme su mu ostavljale mokre tragove na podu i ćilimu. Po njegovom naređenju, Kventin Martel je položen u kraljičin lični krevet. On je bio vitez, a uz to i princ od Dorne. Činilo se da bi mu trebalo dati da umre u postelji zbog koje je prešao pola sveta. Posteljina je bila upropaštena - čaršavi, pokrivači, jastuci, dušek, sve je smrdelo na krv i dim, ali je ser Baristan smatrao da će mu Deneris oprostiti.

Misandei je sedela kraj kreveta. Ostala je uz princa i dan i noć, udovoljavajući onim željama koje bi uspeo da izrazi, dajući mu vodu i makovo mleko kada je imao snage da pije, slušajući poneku izmučenu reč koju bi s vremena na vreme izustio, čitajući mu kada bi utihnuo, spavajući u stolici pored njega. Ser Baristan je zatražio od kraljičinih peharnika da joj pomognu, ali je izgled izgorelog čoveka bio previše i za najsmelije među njima. A plave milosti uopšte nisu došle, mada ih je četiri puta zvao. Možda je bleđa kobila do sada odnela i poslednje od njih.

Sićušna naćanska pisarka podigla je pogled kada je prišao. „Časni ser. Princ sada više ništa ne oseća. Njegovi dornski bogovi odveli su ga kući. Vidiš? Osmehuje se.“

Kako ti to vidiš? On nema usne. Bilo bi milosrdnije da su ga zmajevi proždrali. To bi bar bilo brzo. Ovo... Užasno je umreti u vatri. Nije ni čudo da je pola paklova sazdano od vatre. „Pokrij ga.“

Misandei navuče pokrivač preko prinčevog lica. „Šta će biti s njim, ser? Mnogo je daleko od kuće.“

„Postaraću se da se vrati u Dornu.“ *Ali kako? Kao pepeo? Za to bi bilo potrebno još vatre, a ser Baristan tu ideju nije mogao da podnese. Moraćemo da odvojimo meso od kostiju. Pomoću buba, ne kuvanjem. Za. to bi se kod kuće postarale Tihe sestre, ali ovo je Zaliv trgovaca robovima. Najbliža tiha sestra je deset hiljada liga daleko. „Idi sada da spavaš dete. U svoj krevet.“*

„Ako ova sme sebi da dozvoli savet, i ti bi trebalo da uradiš isto, ser. Nikada ne prespavaš čitavu noć.“

Tako je to odavno, dete. Još od Trozupca. Velemeštar Piseli mu je jednom rekao da starcima ne treba toliko sna koliko mladima, ali nije bilo samo to. Zašao je u godine kada nije voleo da sklopi oči, iz straha da ih neće ponovo otvoriti. Drugi ljudi bi možda voleli da umru u postelji, u snu, ali to nije bila smrt za viteza Kraljeve garde.

„Noći su preduge“, rekao je Misandei, „a uvek ima previše posla. Ovde isto kao u Sedam kraljevstava. Ali ti si zasad dovoljno uradila, dete. Idi odmori se.“ *Ako su bogovi milostivi, nećeš sanjati o zmajevima.*

Pošto je devojčica otišla, stari vitez je podigao pokrivač da poslednji put pogleda lice Kventina Martela, ili bar ono što je od njega ostalo. Toliko je mesa na princu izgorelo da se providela lobanja. Oči su mu bile jezerca gnoja. *Trebalo je da ostane u Dorni. Trebalo je da ostane žaba. Nisu svi ljudi stvoreni za ples sa zmajevima.* Kada je ponovo pokrio momka, shvatio je da se pita hoće li biti nekoga da pokrije njegovu kraljicu, ili će njen leš ležati neoplakan među visokim travama Dotračkog mora, slepo zureći u nebo dok joj meso ne istruli sa kostiju.

„Ne“, reče naglas. „Deneris nije mrtva. Ona je tog zmaja jahala. Sopstvenim očima sam video.“ Izgovorio je to već stotinu puta... ali bilo je sve teže u to verovati kako su dani prolazili. *Kosa joj je gorela. I to sam video. Gorela je... a ako je ja nisam video da pada, stotine se kunu da jesu.*

Dan se ušunja u grad. Mada je kiša i dalje padala, mutno svetlo proželo je istočno nebo. Sa suncem je stigao i Obrijana glava. Skahaz je bio odeven u poznatu odeću - nabranu crnu suknju, štitnike za cevanice i grudni oklop izrađen kao mišićav ljudski torzo. Bronzana maska pod miškom bila je nova - vučja glava isplaženog jezika. „Dakle“, rekao je umesto pozdrava, „budala je mrtva, je li?“

„Princ Kventin je izdahnuo nedugo pred zoru.“ Selmi se nije začudio što Skahaz zna. U piramidi se vesti brzo pročaju. „Da li se veće okupilo?“

„Svi dole čekaju desnicu.“

Ja nisam desnica, požele jedan glas u njemu da vikne. Ja sam samo jednostavan vitez, kraljičin zaštitnik. Ovo nikada nisam želeo. Međutim, pošto je kraljica nestala a kralj bačen u okove neko je morao da vlada a ser Baristan Obrijanoj glavi nije verovao. „Je li stigao neki glas od Zelene milosti?“

„Još se nije vratila u grad.“ Skahaz je bio protiv toga da se pošalje sveštenica. Ni Galaca Galare nije rado prihvatila taj zadatak. Ići će, pristala je, zarad mira, ali je Hizdar zo Lorak prikladni da pregovara sa Mudrim gospodarima. Ser Baristan

ipak nije popuštao i na kraju je Zelena milost oborila glavu i zaklela se da će učiniti najbolje što može.

„Kakvo je stanje u gradu?“ upitao je Selmi sada Obrijanu glavu.

„Sve kapije su zatvorene i zamandaljene, kao što si naredio. Lovimo sve najamnike i Junkajane koji su ostali u gradu i proterujemo ili hapsimo one koje uhvatimo. Većina kao da se pritajila. U piramidama, bez svake sumnje. Neokaljani drže zidine i kule, spremni za odbranu od napada. Na trgu je dvesta plemića, stoje u tokarima na kiši i urlaju da ih primimo. Traže slobodu za Hizdara i smrt za mene, a zahtevaju i da pobiješ zmajeve. Neko im je rekao da to vitezovi umeju. Ljudi još vade leševe iz piramide Hazkara. Veliki gospodari Jerizana i Aleza napustili su svoje piramide zbog zmajeva.“

Ser Baristan je sve to znao. „A kasapinov račun?“ upitao je, užasavajući se odgovora.

„Devet i dvadeset.“

„*Devet i dvadeset?*“ To je bilo mnogo gore nego što je mogao i da zamisli. Sinovi harpije su pre dva dana nastavili svoj rat senki. Tri ubistva prve noći, devet druge. Ali da u jednoj noći broj skoči sa devet na dvadeset devet...

„Zbir će preći trideset pre podneva. Zašto izgledaš tako siv u licu, starče? Šta si očekivao? Harpija hoće Hizdara na slobodi, pa je poslao sinove nazad na ulice s noževima u rukama. Mrtvi su sve oslobođenici i obrijane glave, kao i pre. Jedan je moj, Bronzana zver. Pored tela su ostavljeni znakovi Harpije, kredom na pločniku ili ugrebani u zid. Bilo je i poruka. *Smrt zmajevima*, pisali su, i *Hargaz heroj*. Primećeno je i *Smrt Deneris* pre nego što je kiša sprala reči.“

„Krvarina...“

„Dve hiljade devetsto zlatnika iz svake piramide, da“, gundao je Skahaz. „Sakupićemo je... ali gubitak nekoliko novčića neće obuzdati Harpiju. To može samo krv.“

„To ti kažeš.“ *Ponovo taoci. Sve bi ih pobio da ja dozvolim.* „Čuo sam te i prvih stotinu puta. Ne.“

„Kraljičina desnica“, zgađeno je gundao Skahaz. „Staračka desnica, rekao bih ja, smežurana i slabašna. Molim se da nam se Deneris uskoro vrati.“ Stavio je bronzanu masku vuka na glavu. „Tvoje veće će početi da izdaje strpljenje.“

„To je kraljičino veće, a ne moje.“ Selmi je moker plašt zamenio suvim pa je pripasao mač, a onda krenuo za Obrijanom glavom niz stepenice.

Odaja sa stubovima tog je jutra bila puna molilaca. Mada je preuzeo zvanje desnice, ser Baristan nije dozvolio sebi da prima moliocce i presuđuje u kraljičinom odsustvu, niti je to dozvoljavao Skahazu mo Kandaku. Hizdarovi nakazni zmajski prestoli sklonjeni su po ser Baristanovom naređenju, ali jednostavna klupa s jastucima koju je kraljica volela nije vraćena. Umesto nje je u sredinu odaje postavljen veliki okrugli sto s visokim stolicama, za kojim ljudi mogu da sede i razgovaraju kao jednaki.

Ustali su kada je ser Baristan sišao niz mermerno stepenište, praćen Skahazom Obrijanom glavom. Tu je bio Marselen iz Majčinih ljudi, sa Simonom Prugastim, zapovednikom Slobodne braće. Snažni štitovi su izabrali novog zapovednika, crnoputog Letnjeostrvljanina zvanog Tal Torak, pošto je njihovog starog kapetana, Molona Jos Doba, odnela bleđa kobila. Sivi Crv je predstavljao Neokaljane, u pratnji tri evnuha narednika pod bronzanim kacigama sa šiljcima. Olujne vrane su poslale dvojicu iskusnih najamnika, strelca po imenu Džokin i borca sa sekirom, namrgođenog i išaranog ožiljcima, koga su prosto zvali Udovac. Njih dvojica su zajednički zapovedali četom u odsustvu Darija Naharisa. Većina kraljičinog kalasara otišla je s Agom i Rakarom da je traži po Dotračkom moru, ali je škiljavi, krivonogi džaka ran Romo bio tu da govori u ime preostalih jahača.

Preko puta ser Baristana sedela su četvorica bivših telohranitelja kralja Hizdara, borci iz arene Gogor Džin, Kostolomac Belakvo, Kamaron od brojanja i Pegavi Mačor. Selmi je zahtevao da oni budu prisutni, bez obzira na to što se Skahaz nije slagao. Jednom su pomogli Deneris Targarjen da zauzme ovaj grad i to se ne sme zaboraviti. Možda jesu krvavi nasilnici i ubice, ali su na svoj način bili verni... kralju Hizdaru, da, ali i kraljici.

Poslednji je teškim korakom u dvoranu ušao Snažni Belvas.

Evnuh je pogledao smrt u lice, toliko izbliza da je mogao da je poljubi u usta. To je na njemu ostavilo traga. Izgledao je kao da je oslabio deset oka, a tamna smeđa koža koja je nekada bila zategnuta preko ogromnih grudi i trbuha, išarana stotinama izbledelih ožiljaka, sada je mlitavo visila landarajući kao tri broja veća odeća. I korak mu se usporio, i delovao je pomalo nesigurno.

Svejedno, stari vitez se obradovao kada ga je ugledao. Nekada davno je prešao pola sveta u društvu Snažnog Belvasa i znao je da na njega može da se osloni, ako sve ovo završi u krvoproliću. „Belvase. Drago nam je što si mogao da nam se pridružiš.“

„Belobradi.“ Belvas se osmehnu. „Gde je džigerica s lukom? Snažni Belvas više nije snažan kao pre, mora da jede, mora ponovo da naraste. Razboleli su Snažnog Belvasa. Neko mora da umre.“

Neko hoće. Mnogi, najverovatnije. „Sedi, družo moj.“ Pošto je Belvas seo i prekrstio ruke, ser Baristan je nastavio. „Kventin Martel je jutros umro, nešto pre zore.“

Udovac se nasmeja. „Jahač zmajeve.“

„Budala, kažem ja“, reče Prugasti Simon.

Ne, samo dečak. Ser Baristan nije zaboravio ludosti iz sopstvene mladosti. „Ne govorite ružno o mrtvima. Princ je platio strašnu cenu za ono što je uradio.“

„A drugi Dornjani?“, upita Tal Torak.

„Zasad su zatočeni.“ Nijedan Dornjanin nije pružio otpor. Arčibald Ironvud je držao u naručju prinčevu izgorelo i zadimljeno telo kada su ga Bronzane zveri našle, o čemu su mogli da posvedoče njegovi opečeni dlanovi. Njima je ugasio

plamen koji je progutao Kventina Martela. Džeris Drinkvoter je stajao iznad njih s mačem u ruci, ali ga je bacio čim su se skakavci pojavili. „Zajedno su u ćeliji.“

„Neka zajedno izađu i na gubilište“, reče Prugasti Simon. „Pustili su dva zmaja u grad.“

„Otvori arene i daj im mačeve“, savetovao je Pegavi Mačor. „Obojicu ću ih ubiti dok čitav Mirin kliče moje ime.“

„Arene će ostati zatvorene“, reče Selmi. „Krv i buka bi samo privukli zmajeve.“

„Možda svu trojicu“, primeti Marselen. „Crna zver je jednom došla, zašto ne ponovo? Ovog puta s našom kraljicom.“

Ili bez nje. Ako se Drogon vrati u Mirin bez Deneris na leđima, grad će buknuti u krvi i ognju, u to ser Baristan nije sumnjao. Isti ovi ljudi koji sada sede za stolom uskoro bi se dohvatili za guše. Deneris Targarjen jeste možda samo mlada devojka, ali je jedino što ih sve drži na okupu.

„Veličanstvo će se vratiti kada se vrati“, reče ser Baristan. „Sproveli smo stotinu ovaca u Daznakovu arenu, napunili Grazovu arenu volovima, a Zlatnu arenu zverima koje je Hizdar zo Lorak sakupio za svoje igre.“ Oba zmaja zasad kao da su najviše volela ovčetine, vraćali su se kod Daznaka svaki put kada ogladne. Ser Baristan još nije čuo da su lovili ljude, u gradu ili van njega. Jedini Mirinjani koje su zmajevi ubili posle Hargaza Heroja bili su bivši robovlasnici dovoljno glupi da se suprotstave kada je Regal naumio da napravi jazbinu na vrhu Hazkarove piramide. „Moramo da razgovaramo o važnijim pitanjima. Poslao sam Zelenu milost Junkajanima da ugovori oslobađanje naših talaca. Očekujem da će se do podneva vratiti s odgovorom.“

„S rečima“, reče Udovac. „Olujne vrane poznaju Junkajane. Njihovi jezici su crvi što se migolje tamo i ovamo. Zelena milost će se vratiti sa rečima crvima, a ne s kapetanom.“

„Ako je kraljičinoj desnici po volji da se priseti, Mudri gospodari drže i našeg Junaka“, rekao je Sivi Crv. „Isto i gospodara konja Joga, kraljičinog krvorodnika.“

„Krv njene krvi, složio se dotrak Romo. „On mora biti oslobođen. Čast kalasara to zahteva.“

„Biće oslobođen“, reče ser Baristan, „ali najpre moramo da sačekamo i vidimo šta Zelena milost može da postigne...“

Skahaz Obrijana glava tresnu pesnicom po stolu. „Zelena milost ne može da postigne *ništa*. Možda upravo šuruje s Junkajanima. Da *ugovori*, kažeš? Šta da *ugovori*? Kako da ugovori?“

„Otkup“, reče ser Baristan. „Zlata koliko je svaki talac težak.“

„Mudrim gospodarima ne treba naše zlato, ser“, reče Marselen. „Oni su svi odreda bogatiji od vaših vesteroskih lordova.“

„Njihovi najamnici će želeti zlato. Šta njima znače taoci? Ako Junkajani odbiju, to će izazvati rasep između njih i njihovih plaćenika. *Ili se bar ja nadam da će tako biti.* Tu mu je zamisao predložila Misandei. On sam tako nešto nikada ne bi

smislio. U Kraljevoj luci je za podmićivanje bio zadužen Maloprstić, dok je lord Varis imao zadatak da potpiruje razdor između neprijatelja krune. Njegove dužnosti bile su mnogo jednostavnije. *Jedanaest joj je godina, a pametnija je od pola ljudi za ovim stolom i mudrija od svih.* „Naložio sam Zelenoj milosti da ponudu iznese tek kada se svi junkajski zapovednici okupe da je čuju.“

„Svejedno će odbiti“, tvrdio je Prugasti Simon. „Tražiće smrt zmajeva i povratak kralja.“

„Moliću se da grešiš.“ *A bojim se da si u pravu.*

„Tvoji bogovi su daleko, ser Deko“, reče Udovac. „Mislim da ne čuju tvoje molitve. A kada Junkajani vrate staricu da ti pljune u lice, šta onda?“

„*Vatra i krv*“, reče Baristan Selmi, tiho, tiho.

Jedan dugačak trenutak niko nije progovarao. Onda se Snažni Belvas pljesnu po truhu i reče: „Bolje nego džigerica i luk“, a Skazah Obrijana glava se zagleda kroz oči vučje maske i reče: „Prekrišćeš mir kralja Hizdara, starče?“

„Razbiću ga.“ Nekada, davno, princ mu je nadenuo ime Baristan Hrabri. Nešto od tog dečaka još je živelo u njemu. „Sagradili smo svetionik na vrhu piramide gde je nekada stajala Harpija. Suvo drvo, natopljeno uljem i pokriveno da ga zaštiti od kiše. Ako dođe čas, a ja se molim da ne dođe, upalićemo taj svetionik. Plamen će vam biti znak da pokuljate na kapije i napadnete. Svako od vas će imati tačno određenu ulogu, tako da svako mora biti spreman u svakom trenutku, i danju i noću. Potući ćemo dušmane ili ćemo sami biti potučeni.“ Digao je ruku da pozove štitonoše koji su čekali. „Spremio sam mape koje prikazuju raspored neprijateljskih snaga, njihove logore, opsadne linije i trebušete. Ako razbijemo robovlasnike, najamnici će ih napustiti. Znam da ćete svi imati pitanja. Postavite ih sada. Kada ustanemo od ovog stola, svi moramo biti spremni da radimo kao jedan, sa jednim ciljem.“

„Onda bolje naruči hrane i pića“, predloži Prugasti Simon. „Ovo će potrajati.“

Potrajalo je čitavo prepodne i dobar deo popodneva. Kapetani i zapovednici raspravljali su se nad mapama kao ribarske žene oko kofe račića.

Slabe tačke i jake tačke, kako najbolje upotrebiti njihov mali odred strelaca, da li slonove koristiti za proboj junkajskih linija ili ih čuvati u rezervi, kome će pripasti čast da predvodi prvi napad, da li je konjicu najbolje rasporediti na krila ili u prethodnicu.

Ser Baristan je pustio da svaki kaže šta ima. Tal Torak je smatrao da čim se probiju treba da pođu na Junkaj; Žuti grad će biti gotovo nebranjen, tako da Junkajani neće imati izbora nego da prekinu opsadu i krenu za njima. Pegavi Mačor je predložio da izazovu neprijatelja da pošalje megdandžiju da se bori u dvoboju s njim. Snažnom Belvasu se to dopalo, ali je zahtevao da se bori on, a ne Mačor. Kamaron od brojanja je izneo plan da se zauzmu brodovi vezani uz rečnu obalu, pa da se Skahazadanom trista boraca iz arene preveze Junkajanima iza leđa. Svi su se slagali da su im Neokaljani najbolji vojnici, ali se niko nije slagao kako ih najbolje

upotrebiti. Udovac je želeo da evnuhe koristi kao gvozdenu pesnicu kojom će se probiti kroz srce junkajske odbrane. Marselen je smatrao da ih je najbolje staviti na same krajeve borbenog poretka, gde mogu da odbiju svaki pokušaj neprijatelja da ih opkoli. Prugasti Simon je hteo da ih podeli na tri odreda i rasporedi u tri čete oslobođenika. Njegova Slobodna braća hrabra su i željna bitke, tvrdio je, ali bez Neokaljanah da ih ojačaju, bojao se da neiskusni vojnici možda neće biti dovoljno disciplinovani za sudar sa prekaljenim najamnicima. Sivi Crv je samo rekao da će Neokaljani izvršiti šta god da se od njih zatraži.

A kada su sve to razmotrili, raspravili i rešili, Prugasti Simon je izneo još jedno, poslednje pitanje. „Kao rob u Junkaju pomagao sam gospodaru da pregovara sa slobodnim četama i starao se o plaćanju njihovih nadnica. Poznajem najamnike i znam da im Junkajani ne mogu platiti ni izbliza dovoljno da se suoče sa zmajskim ognjem. Zato vas pitam... ako mir propadne i ako bude bitke, hoće li zmajevi doći? Hoće li se upustiti u boj?“

Doći će, mogao je da kaže ser Baristan. Buka će ih privući, vika i krici, miris krvi. To će ih privući na bojište, baš kao što je huk iz Daznakove arene privukao Drogona na grimizni pesak. Ali kada dođu, hoće li umeti da razlikuju jednu stranu od druge? Nekako mu se činilo da neće. Zato je rekao samo: „Zmajevi će uraditi ono što zmajevi rade. Ako dođu, možda će samo senka njihovih krila biti dovoljna da prestravi robovlasnike i natera ih u beg.“ Onda im je zahvalio i sve ih otpustio.

Sivi Crv se zadržao pošto su ostali otišli. „Ovi će biti spremni kada se svetionik upali. Ali desnica sigurno zna da će Junkajani pobiti taoce kada napadnemo.“

„Uradiću sve što mogu da to sprečim, prijatelju moj. Imam... imam jednu ideju. Sada međutim moram da idem. Krajnje je vreme da Dornjani čuju da im je princ mrtav.“

Sivi Crv obori glavu. „Ovaj izvršava.“

Ser Baristan je poveo dvojicu svojih novoproduzvedenih vitezova sa sobom dole u tamnicu. Tuga i griža savesti umeli su da oteraju dobre ljude u ludilo, a Arčibald Ironvud i Džeris Drinkvoter obojica su odigra i ulogu u stradanju svog druga. Ipak, kada su stigli do ćelije, rekao je Tamu i Crvenom Jagnjetu da sačekaju napolju dok on ne saopšti Dornjanima kako su se muke njihovog princa okončale.

Ser Arčibald, onaj krupni i ćelavi, nije imao ništa da kaže. Sedeo je na ivici ležaja zureći u zavoje na šakama. Ser Džeris je pesnicom udario zid. „Rekao sam mu da je to ludost. Preklinjao sam ga da se vrati kući. Tvojoj kurvi od kraljice nije bio potreban, to je svako jasno video. Prešao je pola sveta da joj ponudi svoju ljubav i vernost, a ona mu se nasmejala u lice.“

„Nije mu se nasmejala“, rekao je Selmi, „Da si je poznavao, znao bi to.“

„Odbacila ga je. On joj je ponudio srce a ona ga je bacila i otišla da se jebe s onim najamnikom.“

„Bolje pripazi na jezik, ser.“ Ser Baristanu se nije dopadao taj Dzens Drinkvoter

i neće mu dozvoliti da ruži Deneris. „Princ Kventin je sam kriv za svoju smrt, kao i vas dvojica.“

„*Nas dvojica?* Kako smo to mi krivi, ser? Kventin nam je bio drug, da. Pomalo budala, možda, ali svi su sanjari budale. Ali pre svega i iznad svega bio je naš princ. Dugovali smo mu poslušnost.“

Baristan Selmi je morao da prizna tačnost tih reči. Veći deo života proveo je izvršavajući naređenja pijanaca i ludaka. „Zakasnio je.“

„Ponudio joj je svoje srce“, ponovio je ser Džeris.

„Njoj su trebali mačevi, a ne srca.“

„Dao bi joj i sva koplja Dorne.“

„Kamo sreće.“

Niko ne bi toliko kao Baristan Selmi voleo da je dornski princ stekao naklonost Deneris. „Svejedno je prekasno došao, a ova ludost, kupiti najamnike, pustiti dva zmaja u grad... to je bilo ludilo gore od ludila. To je bila veleizdaja.“

„Sve što je uradio, uradio je zarad ljubavi kraljice Deneris“, tvrdio je Džeris Drinkvoter. „Da dokaže da je vredan njene ruke.“

Starom vitezju je bilo dosta tih priča. „Sve što je uradio, princ Kventin je uradio za Dornu. Zar me smatrate za izlapelog dedu? Čitav sam život proveo kraj kraljeva, kraljica i prinčeva. Sunčevo koplje namerava da digne ustanak protiv Gvozdene prestola. Ne, ne trudi se da porekneš. Doran Martel nije čovek koji će dići koplja ako nema izgleda za pobjedu. Princ Kventin je ovamo došao zbog dužnosti. Dužnosti, časti, žeđi za slavom... nikako zbog ljubavi. Kventin je došao ovamo zbog zmajeva, ne zbog Deneris.“

„Nisi ga poznao, ser. On je...“

„On je mrtav, Drink.“ Ironvud ustade. „Reči ga neće vratiti. Klitus i Vil takođe su mrtvi. Zato začepi gubicu da ti je ja ne začepim pesnicom.“ Krupni vitez se okrenu ka Selmiju. „Šta nameravaš s nama?“

„Obrijana glava hoće da vas veša. Ubili ste četiri njegova čoveka. Četiri *kraljičina* čoveka. Dvojica su bili oslobođenici koji su pratili veličanstvo još od Astapora.“

Ironvuda to nije začudilo. „Ljude sa zverinjom maskama, tako je. Ja sam ubio samo jednog, onog s glavom baziliska. Najamnici su sredili ostale. Mada sam svestan da je svejedno.“

„Štitili smo Kventina“, reče Drinkvoter. „Hteli smo...“

„*Tišina*, Drink. On zna.“ Ser Baristanu je krupni vitez rekao: „Da je hteo da nas veša, ne bi dolazio da priča. Znači nije to, je li tako?“

„Nije.“ *Ovaj možda nije tup kao što izgleda.* „Korisniji ste mi živi nego mrtvi. Služite mi i posle ću vam naći brod da vas vrati u Dornu, s kostima princa Kventina da ih vratite njegovom gospodaru ocu.“

Ser Arčibald iskrivi lice. „Zašto uvek brodovi? Mada, neko mora da odnese

Kventa kući. Šta tražiš od nas, ser?“

„Vaše mačeve.“

„Ti imaš hiljadu mačeva.“

„Kraljičini oslobođenici potpuno su neiskusni. Najamnicima ne verujem. Neokaljani su hrabri vojnici... ali nisu ratnici. Nisu *vitezovi*.“ Zastao je. „Šta se desilo kada ste pokušali da uhvatite zmajeve? Ispričaj mi.“

Dornjani se zgledaše. Onda Drinkvoter reče: „Kventin je ispričao Odrpanom princu da može da ih obuzda. Rekao je da mu je to u krvi. Zaista je u sebi imao targarjenske krvi.“

„Krvu zmaja.“

„Jeste. Trebalo je da nam najamnici pomognu da okujemo zmajeve i odvezemo ih do luke.“

„Odrpanac je našao brod“, rekao je Ironvud. „Veliki brod, za slučaj da uhvatimo oba zmaja. Kvent je nameravao da jednog jaše.“ Pogledao je zavijene ruke. „Čim smo ušli bilo je jasno da od svega toga nema ništa. Zmajeve su bili previše divlji. Lanci... na sve strane je bilo komada iskidanih lanaca, *velikih* lanaca, karika kao ljudska glava, izmešanih sa izlomljenim i ispucalim kostima. A Kvent, Sedmoro ga spaslo, izgledao je kao da će se usrati u gaće. Kago i Meris nisu slepi, i oni su to videli. Onda je jedan samostrelac odapeo. Možda su sve vreme nameravali da ubiju zmajeve a nas su samo iskoristili da im priđu. Sa Odrpancem nikad nisi načisto. Obrni-okreni, to je bilo glupo. Strelica je samo razjarila zmaja, a ni pre baš nisu bili najbolje raspoloženi. Onda... onda je sve pošlo naopako.“

„A Vetrom razvejani su dali petama vetra“, reče ser Džeris. „Kvent je vrištao, sav u vatri, a oni su nestali. Kago, Lepa Meris, svi sem mrtvaca.“

„Ah, a šta si ti očekivao, Drink? Mačka će ubiti miša, svinja će se valjati po govornima, a najamnik će pobeći kada je najpotrebniji. Ne možeš da ga kriviš. Takva mu priroda.“

„U pravu je“, reče ser Baristan. „Šta je princ Kventin obećao Odrpanom princu u zamenu za svu tu pomoć?“

Odgovora nije bilo. Ser Džeris pogleda ser Arčibalda. Ser Arčibald pogleda u šake, pod, vrata.

„Pentos“, reče ser Baristan. „Obećao mu je Pentos. Izgovori to. Nijedna vaša reč sada ne može ni pomoći ni nauditi princu Kventinu.“

„Tako je“, reče ser Arčibald nesrećno. „Bio je to Pentos. Potpisali su se na pergamentu, obojica.“

To nam pruža priliku. „U tamnicama još držimo Vetrom razvejane. One lažne dezertere.“

„Sećam se“, reče Ironvud. „Hangerforda, Stroa i ostale. Neki od njih i nisu bili tako loši za najamnike. Drugi, pa, ništa ne bi pogrešio da ih skратиš za glavu. Šta s njima?“

„Nameravam da ih vratim Odrpanom princu. A i vas sa njima. Bicete dvojica među hiljadama. Vaše prisustvo u junkajskom logoru proći će neopaženo. Hoću da isporučite poruku Odrpanom princu. Recite mu da vas ja šaljem i da govorim u kraljičino ime. Recite mu da ćemo platiti ono što traži ako nam vrati naše taoce, žive i zdrave.“

Ser Arčibald iskrivi lice. „Odrpanac će pre nas dvojicu predati Lepoj Meris. Neće pristati.“

„Zašto ne bi? Zadatak je krajnje jednostavan.“ *Upoređenju s otmicom zmajeva.* „Ja sam jednom izveo kraljičinog oca iz Senodola.“

„To je bio Vesteros“, reče Džeris Drinvkoter.

„Ovo je Mirin.“

„Arč ovakvim šakama ne može čak ni da drži mač.“

„Neće ni trebati. Sa sobom ćete imati najamnike, osim ako nisam potpuno pogrešno procenio čoveka o kom pričamo.“

Džeris Drinkvoter skloni pramen od sunca izbledele kose sa lica. „Možemo li da dobijemo malo vremena da o ovome raspravimo nasamo?“

„Ne“, reče Selmi.

„Pristajem“, reče ser Arčibald, „samo da nema jebenih čamaca. I Drink će pristati.“ Iskezio se. „Još toga nije svestan, ali hoće.“

I to je završeno.

Bar onaj jednostavniji deo, mislio je Baristan Selmi prevaljujući dugački uspon do vrha piramide. Teži deo bio je u rukama Dornjana. Njegov deda bio bi zgrožen. Dornjani su vitezovi, bar zvanično, mada je samo Ironvud ostavio utisak kao da u sebi ima čelika. Drinkvoter je imao prijatno lice, vešt jezik i lepu kosu.

Kada se stari vitez vratio u kraljičine odaje na vrhu piramide, telo princa Kventina već su odneli. Šestoro mladih peharnika igralo je neku dečju igru kada je ušao. Sedeli su na podu u krugu i naizmenično okretali bodež. Kada bi se ovaj zaustavio, sekli su pramen kose onome u koga je pokazivao. Ser Baristan je s rođacima igrao sličnu igru kada je bio dete u Žetvenom dvoru... mada je u Vesterosu, koliko se sećao, tu bilo i ljubljenja. „Bakaze“, viknuo je. „Čašu vina, molim te. Grazare, Azače, vrata su vaša. Očekujem Zelenu milost. Uvedite je čim dođe. Inače, niko da me ne uznemirava.“

Azak brzo ustade. „Razumem, lorde desnice.“

Ser Baristan izađe na terasu. Kiša je prestala, mada je zid sivih oblaka i dalje skrivao sunce koje se spuštalo u Zaliv. Nekoliko pramenova dima još se dizalo iz čađavog kamenja Hazđara, a vetar ih je uplitao kao mašne Daleko na istoku, iza gradskih zidina, video je bleđa krila kako se kreću iznad dalekih bregova. *Višerion*. Možda lovi, ili leti tek leta radi. Ltpitao se gde je Regal. Zeleni zmaj zasad se pokazao kao opasniji od belog.

Kada mu je Bakaz doneo vina, stari vitez je otpio jedan dugačak gutljaj, pa je poslao dečaka po vodu. Nekoliko čaša vina možda će mu pomoći da zaspi, ali će

mu trebati bistra glava kada se Galaca Galare vrati iz pregovora s neprijateljima. Zato je pio dobro razvodnjeno vino, dok je svet oko njega tonuo u tamu. Bio je veoma umoran, i pun sumnji. Dornjani, Hizdar, Reznak, napad... da li postupa ispravno? Čini li ono što bi Deneris želela? *Nisam ja stvoren za ovo.* I drugi su kraljevi gardisti služili kao desnice pre njega. Ne mnogi, ali ipak neki. Čitao je o njima u Beloj knjizi. Sada je shvatio da se pita jesu li se i oni osećali pometeno i zbunjeno kao on.

„Lorde desnice.“ Grazar je stajao na vratima, sa svećom u ruci. „Zelena milost je stigla. Tražio si da ti javimo.“

„Uvedi je. I upali još sveća.“

Galacu Galare pratile su četiri ružičaste milosti. Činilo se da je okružuje oreol mudrosti i dostojanstva, kojoj je ser Baristan morao da se divi. *Ovo je snažna žena, i bila je verna prijateljica Deneris.* „Lorde desnice“, rekla je, lica skrivenog iza svetlucavih zelenih velova. „Mogu li da sednem? Ove kosti su stare i umorne.“

„Grazare, stolicu za Zelenu milost.“ Ružičaste milosti su se postrojile iza nje, oborenih pogleda i ruku sklopljenih pred sobom. „Mogu li te ponuditi nekim osveženjem?“, upita ser Baristan.

„To bi bilo veoma lepo, ser Baristane. Grlo mi je suvo od priče. Možda neki sok?“

„Naravno.“ Mahnuo je Kezmiji pa joj rekao da donese sveštenici pehar limunovog soka zaslađenog medom. Da bi pila, sveštenica je morala da podigne veo i Selmi se podsetio koliko je ona zapravo stara. *Dvadeset godina starija od mene, ili više.* „Da je kraljica ovde, znam da bi ti zahvalila na svemu što si uradila za nas.“

„Njena uzvišenost je uvek bila veoma plemenita.“ Galaca Galare je dovršila piće i ponovo spustila veo. „Ima li novih vesti o našoj miloj kraljici?“

„Zasad ništa.“

„Moliću se za nju. A šta je s kraljem Hizdarom, ako smem sebi to da dopustim? Može li mi biti dozvoljeno da se vidim sa njegovom svetlošću?“

„Uskoro, nadam se. Živ je i zdrav, jamčim ti.“

„Drago mi je što to čujem. Mudri gospodari Junkaja pitali su za njega. Neće te začuditi da čuješ kako oni žele da se plemeniti Hizdar smesta vrati na mesto koje mu pripada.“

„Vратиće se, čim se dokaže da nije pokušao da ubije našu kraljicu. Do tog časa, Mirinom će upravljati veće odanih i pravednih. U tom veću ima mesta i za tebe. Znam da možeš mnogo čemu da nas naučiš. Potrebna nam je tvoja mudrost.“

„Bojim se da mi laskaš praznom učtivošću, gospodaru desnice“, reče Zelena milost. „Ako zaista misliš da sam mudra, poslušaj me sada. Pusti plemenitog Hizdara i vrati ga na presto.“

„To može da učini samo kraljica.“

Zelena milost uzdahnu ispod vela. „Mir koji smo tako naporno stvarali podrhtava kao list na jesenjem vetru. Ovo su crni dani. Smrt vreba na našim ulicama, jaše bledu kobilu iz triput prokletog Astapora. Zmajevi prete s neba, goste se mesom dece. Stotine se ukrcavaju na lađe, plove za Junkaj, za Tolos, za Kart, za svako utočište koje hoće da ih primi. Piramida Hazkara se zadimljena srušila i mnogi izdanci te drevne loze leže mrtvi pod njenim čadavim kamenjem. Piramide Aleza i Jerizana postale su jazbine čudovišta, njihovi gospodari beskućnici i prosjaci. Moj narod je izgubio svu nadu i okrenuo se protiv samih bogova, provodeći noći u pijanstvu i bludu.“

„I ubistvu. Sinovi harpije sinoć su ubili tridesetoro.“

„Tugujem što to čujem. Još više razloga da oslobodiš plemenitog Hizdara zo Loraka, koji je jednom već zaustavio takva ubistva.“

A kako je u tome uspeo ako sam nije Harpija? „Veličanstvo je dalo ruku Hizdaru zo Loraku, uzdiglo ga u kralja i svog saputnika, vratilo smrtonosnu veštinu kao što ju je molio. On joj je uzvratio otrovnim skakavcima.“

„Uzvratio joj je mirom. Ne odbacuj ga ser, preklinjem te. Mir je biser koji nema cenu. Hizdar je od Loraka. On nikada ne bi uprljao svoje ruke otrovom. Nevin je.“

„Kako možeš biti sigurna?“ *Osim ako ne znaš trovača.*

„Bogovi Gisa su mi rekli.“

„Moji bogovi su Sedmoro, a Sedmoro o tome ćute. Mudrosti, jesi li iznela moju ponudu?“

„Svim lordovima i kapetanima Junkaja, kao što si mi naložio... a ipak se bojim da ti se odgovor neće dopasti.“

„Odbili su?“

„Jesu. Nikakvo zlato neće otkupiti tvoje ljude, rekli su mi. Samo krv zmajeva može da ih oslobodi.“

Bio je to odgovor koji je ser Baristan očekivao, ako se i nadao drugačijem. Usta mu se stegnuše.

„Znam da ovo nisu reči koje si želeo da čuješ“, kaza Galaca Galare. „A ipak što se mene tiče, ja shvatam. Ti zmajevi su pogane zveri. Junkaj ih se boji... i to s dobrim razlogom, to ne možeš da porekneš. Naši letopisi govore o gospodarima zmajeva iz užasne Valirije i propasti koju su doneli narodima Starog Gisa. Čak i tvoja mlada kraljica, lepa Deneris koja sebe naziva majkom zmajeva... videli smo je kako onog dana gori u areni... čak ni ona nije bezbedna od zmajskog gneva.“

„Veličanstvo nije... ona...“

„...ona je mrtva. Nek joj bogovi podare lep san.“ Suze zaiskriše ispod njenih velova. „Neka i zmajevi umru.“

Selmi je tražio odgovor kada je čuo zvuk teških koraka. Vrata se naglo otvoriše i Skahaz mo Kandak ulete u pratnji četvorice Bronzanih zveri. Kad je Grazar pokušao da mu stane na put, ovaj ga grubo odgurnu.

Ser Baristan smesta skoči na noge. „Šta je?“

„Trebušeti“, zarezá Obrijana glava. „Svih šest.“

Galaca Galare ustade. „Tako Junkajani odgovaraju na tvoju ponudu ser. Upozorila sam te da ti se njihov odgovor neće dopasti.“

Znači, rešili su se za rat. Neka. Ser Baristan je osetio čudno olakšanje. On je rat razumeo. „Ako misle da će slomiti Mirin tako što bacaju kamenje...“

„Ne kamenje.“ Staričin glas bio je pun tuge, pun straha. „Leševe.“

DENERIS

Brdo je bilo kamenito ostrvo u zelenom moru.

Deni je trebalo pola jutra da siđe. Zadihala se dok je stigla u podnožje. Mišići su je boleli, a činilo joj se da je hvata groznica. Kamenje joj je izgrebalo šake do krvi. *Ipak su sada bolje nego pre*, zaključila je kada je opipala rasečeni plik. Koža je bila ružičasta i osetljiva, bleđa mutna tečnost curkala je iz ispucalih dlanova, ali su joj opekotine zaceljivale.

Brdo je iz podnožja izgledalo više. Deni je počela da ga zove Zmajkamen, po drevnoj tvrđavi u kojoj je rođena. Taj Zmajkamen nije pamtila, ali ovaj neće lako zaboraviti. Žilava trava i trnovito žbunje rasli su na nižim padinama; iznad se oštar kamenjar naglo i strmo dizao u nebo. Tamo, među razbijenim stenjem, kao britva ostrim laticama i tankim vrhovima, Drogon je napravio sebi jazbinu u plitkoj pećini. U njoj je živeo već neko vreme, shvatila je Deni kada je prvi put ugledala brdo. Vazduh je mirisao na pepeo, a svaki kamen i drvo u vidokrugu bili su izgoreli i čađavi, zemlja posuta crnim slomljenim kostima, ali mu je tu svejedno bio dom.

Deni je znala kakva je privlačnost doma.

Pre dva dana, dok se penjala na vrh, ugledala je vodu na jugu, tanku nit koja je nakratko zasvetlucala dok je sunce zalazilo. *Potok*, zaključila je. Mali je, ali će je odvesti do većeg potoka, a taj potok će se ulivati u neku reku, a sve reke u ovom delu sveta pritoke su Skahazadana. Kada jednom nađe Skahazadan, trebaće samo da ga prati nizvodno do Zaliva.

Pre bi se vratila u Mirin na krilima zmaja, naravno, ali Drogon izgleda nije imao takvu želju.

Gospodari zmajeva iz stare Valirije vladali su zmajevima pomoću čini vezivanja i čarobnjačkih rogova. Deneris se služila rečju i bičem. Na zmajevim leđima često je osećala da ponovo uči da jaše. Kada bi udarila bičem srebrnu kobilu po desnom boku, kobila bi pošla levo, pošto je konju prvi nagon da pobegne od opasnosti. Kada bi bičem udarila po desnoj Drogonovoj strani on bi skrenuo udesno, jer je zmajev prvi nagon uvek da napadne. Ponekad uopšte nije bilo bitno gde udara; ponekad je išao kud hoće i nosio nju sa sobom. Ni bič ni reči nisu mogli da skrenu Drogon ako on to ne želi. Bič ga je više ljutio nego boleo, shvatila je postepeno; krljušti su mu postale tvrđe od roga.

A bez obzira na daljinu koju bi preleteo preko dana, kad padne noć neki nagon vodio je zmaja kući na Zmajkamen. *Tu je njegov dom, moj nije*. Njen dom je tamo u Mirinu, s mužem i ljubavnikom. Sigurno joj je tamo mesto.

Nastavi da hodaš. Ako se osvrnem, propala sam.

Uspomene su išle s njom. Oblaci viđeni odozgo. Konji mali kao mravi tutnje kroz travu. Srebrn mesec, blizu gotovo da ga dodirne. Reke što dole teku svetle i plave, svetlucaju na suncu. *Hoću li ikada više videti takve prizore?* Na

Drogonovim leđima osećala je da je *čitava*. Gore na nebu jadi ovog sveta nisu mogli da je dodirnu. Kako toga da se odrekne?

Svejedno, bilo je vreme. Devojka može život provoditi u igri, ali je ona odrasla žena, kraljica, supruga, majka hiljadama. Potrebna je svojoj deci. Drogon se pokorio biču, tako da mora i ona. Mora ponovo da stavi krunu i vrati se na svoju klupu od abonosa i u naručje svog plemenitog muža.

Hizdara od mlakih poljubaca.

Sunce je bilo vrelo tog jutra, nebo plavo i bez oblaka. To je bilo dobro. Od Denine odeće ostale su samo rite i nikako nisu štitile od hladnoće. Jedna sandala joj je spala s noge u mahnitom letu iz Mirina a drugu je ostavila gore kod Drogonove pećine, pošto je radije išla bosonoga nego samo s jednom nogom obuvenom. Tokar i velove ostavila je u jami, a platnena podtunika nije ni napravljena da izdrži vruće dane i hladne noći Dotračkog mora. Uprljala se od znoja, trave i zemlje, a Deni je otrgla traku sa skuta da napravi zavoj za cevanicu. *Sigurno izgledam kao neko odrpano i izgladnelo stvorenje, pomislila je, ali ako dani ostanu topli, neću se smrznuti.*

Boravak tu bio joj je samotan, i većim njegovim delom trpela je bolove i glad... a ipak, uprkos tome, bila je čudno srećna. *Poneki bol, prazan stomak, noćni mraz... kakve to veze ima kad možeš da letiš? Sve bih ponovo.*

Jiki i Iri će je čekati na vrhu piramide u Mirinu, rekla je sebi. Njena draga pisarka Misandei takođe, i svi njeni mali paževi. Doneće joj hranu i moći će da se okupa u bazenu ispod vatrene šljive. Prijaće joj da ponovo bude čista. Deni nije trebalo staklo da zna koliko je prljava.

Bila je i gladna. Jednog jutra je našla nešto divljeg luka kako raste na južnoj padini, a kasnije istog dana i lisnatu crvenkastu biljku koja je mogla biti neka čudna vrsta kupusa. Šta god da je bilo, nije se njime otrovala. Sem toga, i jedne ribe koju je uhvatila u jezercetu u koje se ulivao potok pred Drogonovom pećinom, preživela je kako je umela od zmajevih ostataka, od izgorelih kostiju i komada zadimljenog mesa, pola ugljenisanog a pola sirovog. Znala je da joj treba još. Jednog dana je udarila naprsu ovčju lobanju bosom nogom tako da je ova odskakutala preko ivice brda. Dok ju je gledala kako se kotrlja niz strmu padinu ka moru trave, shvatila je da mora za njom.

Deni je išla kroz visoku travu brzim korakom. Zemlja joj je bila topla pod nogama. Trava je bila visoka koliko ona sama. *Dok sam jahala na Srebrnoj, pored svog sunca i zvezda, na čelu njegovog kalasara, nikad nije izgledala toliko visoka.* Dok je hodala, kuckala se po butini bičem upravitelja arene. Taj bič i rite na njoj bili su sve što je imala iz Mirina.

Mada je išla kroz zeleno kraljevstvo, boja nije bila ona duboka i bogata zelena boja leta. Čak se i tu osećala jesen, a ni zima neće dugo čekati. Trava je bila bleđa nego što je pamtila, bledunjava i bolešljiva zelena na ivici da pređe u žutu. Posle toga će doći smeđe. Trava je umirala.

Dotračko more, taj okean trave koji se pružao od šuma Kohora do Majke planina i Utrobe sveta, nije bio nepoznat Deneris Targarjen. Prvi put ga je videla kad je još bila devojka, tek udata za kala Droga, na putu za Ves Dotrak gde će je prikazati staricama doš kalina. Pogled na svu tu travu koja se pruža pred njom oduzeo joj je dah. *Nebo je bilo plavo, trava zelena, a ja sam bila puna nade.* Tada je s njom bio ser Džora, njen mrgodni stari medved. Imala je Iri, Jiki i Doreu da se o njoj staraju, njeno sunce i zvezde da je noću grli, njegovo dete koje u njoj raste. *Rego. Htela sam da mu dam ime Rego, a doš kalin su rekly da će on biti pastuv koji jaše svet.* Još od onih napola zaboravljenih dana u Bravosu, kada je živela u kući sa crvenim vratima, nije bila tako srećna.

U Crvenoj pustoši, međutim, sva njena sreća pretvorila se u pepeo. Njeno sunce i zvezde pao je s konja, megi Miri Maz Dur ubila je Rega u njenoj utrobi, a Deni je svojim rukama ugušila praznu ljušturu kala Droga. Posle se Drogov veliki kalasar raspao. Ko Pono se proglasio za kala Pona i poveo je mnoge jahače sa sobom, i mnoge robove. Ko Jako se proglasio za kala Jaka i odjahao s još više njih. Mago, njegov krvorodnik, silovao je i ubio Iroi, devojku koju je Deneris jednom od njega spasla. Samo je rođenje njenih zmajeva među vatrom i dimom pogrebne lomače kala Droga spaslo Deni da je ne odvuku u Ves Dotrak gde bi proživela ostatak života među staricama doš kalina.

Vatra mi je spalila kosu, ali me inače nije dodirnula. Isto je bilo u Daznakovoj areni. Toliko se bar sećala, mada je ono što je usledilo uglavnom bilo mutno. *Toliko ljudi, guraju se i vrište.* Sećala se konja koji se propinju, tezge s koje se kotrljaju dinje pošto se preturila. Odozdo je doletelo koplje, za njim jato strelica iz samostrela. Jedna je prošla toliko blizu da je Deni osetila kako joj dodiruje obraz. Druge su se odbile od Drogonovih krljušti, žarile se između njih ili mu kidale opne krila. Sećala se kako se zmaj izvijao ispod nje, drhtao od udaraca, dok se ona očajnički trudila da se zadrži na njegovim leđima. Iz rana je izbijao dim. Deni je videla jednu strelicu kako je iznenada buknila u plamen. Druga je otpala, otreslo ju je mlataranje krilima. Videla je ljude dole kako se grče, ovenčani plamenom, s rukama u vazduhu kao da igraju neki ludi ples. Žena u zelenom tokaru hvatala je uplakano dete, privlačila ga u naručje da ga zaštiti od vatre. Deni je živo videla boje, ali ne i ženino lice. Ljudi su gazili po njoj dok je upetljana u tkaninu ležala na ciglama. Neki su goreli.

Onda je sve to izbledelo, zvuci su jenjali, ljudi se smanjili, koplja i strele padali su iza njih dok je Drogon grabio u nebo. Nosio ju je sve više, visoko iznad piramida i arena, krila su mu se pružila da obuhvate topao vazduh što se diže iz suncem spečenih gradskih cigli. *Ako padnem i poginem, svejedno je vredelo,* pomislila je.

Leteli su na sever, iza reke. Drogon je jezdio na iskidanim krilima, kroz oblake koji su proletali nalik na barjake neke avetinjske vojske. Deni je ugledala obale Zaliva i stari Valirijski put kako se pruža kroz pesak i pustoš pa nestaje na zapadu.

Put kući. Onda ispod njih nije bilo ničega sem trave što se mreška na vetru.

Je li taj prvi let bio pre hiljadu godina? Ponekad se činilo da je morao biti.

Sunce je postajalo vrelije kako se dizalo i nije prošlo dugo a u glavi joj je tuklo. Deni je kosa ponovo rasla, ali sporo. „Trebam mi kapa“, rekla je naglas. Gore na Zmajkameni pokušala je da je napravi, pletući travu kao što je videla da Dotrakinje rade, međutim ili je koristila pogrešnu vrstu trave ili jednostavno nije bila dovoljno vešta. Kape su joj se raspadale u rukama. *Probaj ponovo*, rekla je sebi. *Sledeći put će biti bolje. Ti si krv zmaja, možeš da napraviš jednu kapu.* Pokušavala je i pokušavala, ali poslednji pokušaj nije bio ništa uspešniji od prvog.

Bilo je poslepodne kada je Deneris našla potok koji je ugledala s brda. Bio je jedva primetan, ne širi od njene ruke... a njena ruka se tanjik svakog dana koji je provodila na Zmajkameni. Deni je zahvatila vodu šakama pa se umila. Spojeni dlanovi su dodirnuli mulj na dnu potoka. Možda bi poželela hladniju, bistriju vodu... ali ne, ako će nade polagati u želje,

želela bi samo da je neko nađe.

Još nije odustajala od nade da će neko doći po nju. Ser Baristan će možda poći u potragu; on je prvi u njenoj Kraljičinoj gardi, zakleo se da će braniti njen život svojim. Njeni krvorodnici dobro poznaju Dotračko more i njihovi životi vezani su za njen. Njen suprug, plemeniti Hizdar zo Lorak, možda će poslati tragače. A Dario... Deni ga je zamislila kako dojahuje kroz visoku travu, osmehnut, dok mu zlatni zub sija na poslednjim zracima zalazećeg sunca.

Samo Darija su dali Junkajanima, kao taoca koji će obezbediti da se ništa ne desi junkajskim kapetanima. *Dario i Junak, Jogo i Groleo i troje Hizdarovih rođaka.* Do sada su sigurno svi njeni taoci oslobođeni. Ipak...

Pitala se da li oružja njenog kapetana i dalje vise na zidu pored njenog kreveta, da li čekaju da se Dario vrati po njih. „*Svoje cure ostavljam s tobom*“, bio je rekao. „*Dobro mi ih čuvaj, voljena.*“ Upitala se i da li Junkajani znaju koliko joj kapetan znači. Postavila je to pitanje ser Baristanu onog popodneva kada su taoci otišli. „Sigurno su čuli priče“, odgovorio je. „Naharis se možda čak i hvalisao o tome kako veličanstvo... o tvojoj... naklonosti... prema njemu. Ako ćeš mi oprostiti što to kažem, skromnost nije među njegovim vrlinama. Veoma se ponosi... veoma se ponosi svojom mačevalačkom veštinom.“

Hvališ se što leže sa mnom. Dario međutim ne bi bio glup pa da se time razmeće pred njenim neprijateljima. *Svejedno. Do sada su Junkajani verovatno krenuli kući.* Zbog toga je i uradila sve što je uradila. Zbog mira.

Okrenula se u pravcu iz kojeg je došla, ka Zmajkameni koji se dizao iznad trave kao stegnuta pesnica. *Izgleda tako blizu. Hodam već satima, ali još izgleda kao da mogu da pružim ruku i dodirnem ga.* Nije bilo prekasno da se vrati. U jezercetu kraj Drogonove pećine bilo je ribe. Prvog dana je uhvatila jednu, možda će uhvatiti još. A biće i otpadaka, spaljenih kostiju s komadima mesa, ostataka Drogonovog plena.

Ne, reče Deni sebi. Ako se osvrnem, izgubljena sam. Možda bi živela godinama u suncem spečenom stenju Zmajkamina, jašući Drogona po danu i glođući njegove otpatke svake večeri dok veliko travnato more prelazi iz zlatnog u narandžasto, ali to nije život za koji je rođena. Zato je ponovo okrenula leđa dalekom brdu i rešila da ne sluša pesmu o letu i slobodi koju joj je vetar pevao dok se provlačio kroz kamenjar. Potok je tekao jugoistočno, koliko je mogla da odredi. Pratila ga je. Odvedi me do reke, to je sve što od tebe tražim. Odvedi me do reke, a ja ću ostalo.

Sati su sporo prolazili. Potok je vijugao čas levo čas desno, a Deni ga je pratila dajući sebi ritam kuckanjem biča po nozi, trudeći se da ne misli koliko još ima da pređe, da ne misli na bol u glavi ni na prazan stomak. *Napravi korak. Napravi sledeći, još jedan korak. Pa još jedan. Šta je drugo mogla?*

Na njenom moru bilo je tiho. Kada bi vetar dunuo, trava bi uzdahnula dok su se vlati dodirivale, šaputala na jeziku koji samo bogovi razumeju. S vremena na vreme potočić bi zažuborio oko kamena. Šljapkala je kroz mulj. Insekti su zujali oko nje, lenji vilini konjici, blistave zelene ose i mušice što ujedaju, gotovo premale da ih vidi. Odsutno ih je terala kada bi joj sletele na ruke. Jednom je naišla na pacova kako pije iz potoka, ali je pobegao kada se pojavila i nestao među visokim vlatima. Ponekad je čula ptičju pesmu. Od tog zvuka bi joj zakrčala creva, ali nije imala mreže da ih uhvati, a do sada nije naišla na gnezda. *Nekada sam sanjala o letu, pomislila je, a sada pošto sam letela, sanjam o ukradenim jajima.* Na to se nasmejala. „Ljudi su ljudi a bogovi još luđi“, rekla je travi, a trava je šapnula da se slaže.

Tog dana je triput ugledala Drogona. Jednom je bio toliko daleko da joj se najpre učinilo da zapravo vidi orla kako nestaje u dalekim oblacima pa se ponovo pojavljuje, ali je Deni sada već naučila da ga prepoznaje, čak i kada je tek trun na nebu. Drugi put je prešao ispred sunca, raširenih crnih krila, i svet je potamneo. Poslednji put je preleteo tačno iznad nje, tako blizu da je čula zvuk njegovih krila. Na delić trena Deni je pomislila da će mu plen biti ona, ali je odleteo ne obazirući se na nju pa je nestao nekuda na istok. *Bolje tako, pomislila je.*

Dolazak večeri gotovo da ju je iznenadio. Dok je sunce klizilo ka dalekim kulama Zmajkamina, Deni je naišla na nizak kameni zid, zarastao i srušen. Možda je bio deo hrama, ili dvorane nekog seoskog gospodara. Iza njega bilo je još ruševina - stari bunar, pa nekoliko krugova u travi, koji su obeležavali mesta gde su nekada stajale kolibe. Procenila je da su bile od naboja, ali posle dugih godina kiše i vetra, od njih nije ostalo ništa. Deni ih je našla osam pre nego što je sunce zašlo, ali ih je dalje možda bilo još, skrivenih u travi.

Kameni zid bio je otporniji. Mada nigde nije bio viši od tri stope, ugao gde se spajao s drugim, još nižim zidom pružao je sklonište od vetra, a noć se brzo približavala. Deni se zavukla u taj ugao, napravivši sebi kakvo-takvo gnezdo od trave koju je načupala u blizini ruševina. Bila je veoma umorna a novi žuljevi

pojavi su joj se na oba stopala, i dva istovetna na malim nožnim prstima. *To je sigurno zbog toga kako hodam*, pomislila je i nasmejala se.

Dok je svet tamneo, Deni se smestila i sklopila oči, ali san nije hteo da dođe. Noć je bila hladna, zemlja tvrda, njen stomak prazan. Počela je da misli o Mirinu, o Dariju, svojoj ljubavi, o Hizdaru, svom mužu, o Iri, Jiki i dragoj Misandei, ser Baristanu, Reznaku i Skahazu Obrijanoj glavi. *Boje li se da sam mrtva? Odletela sam na leđima zmaja. Hoće li misliti da me je pojeo?* Pitala se je li Hizdar još kralj. Krunu je dobio od nje, hoće li je zadržati u njenom odsustvu? *Želeo je Drogonovu smrt. Čula sam ga. „Ubijte ga“, urlao je, „ubijte zver“, a na licu mu je bila pohota.* A Snažni Belvas je klečao, povraćao je i tresao se. *Otrov. Sigurno otrov. Skakavci u medu. Hizdar me je njima nudio, ali ih je Belvas sve pojeo.* Stvorila je od Hizdara svog kralja, primila ga u postelju, otvorila arene zbog njega, on nije imao razloga da želi njenu smrt. Ko bi drugi to mogao da bude? Reznak, njen naparfirmisani senešal? Junkajani? Sinovi Harpije?

Negde u daljini, začu se zavijanje vuka. Od tog zvuka osetila se tužno i usamljeno, a bila je i dalje podjednako gladna. Dok se mesec dizao iznad trave, Deni napokon utonu u nemiran san.

Sanjala je. Sve njene brige su nestale, i sav bol, i činilo se da lebdi uvis, u nebo. Ponovo je letela, okretala se, smejala, plesala dok su se zvezde vrtele oko nje i šaputale joj tajne na uho. „Da ideš na sever moraš da ideš na jug. Da stigneš na zapad, moraš ići na istok. Da ideš napred, moraš da se vratiš nazad. Da dodirneš svetlo moraš proći ispod senke.“

„Kaiti?“, viknu Deni. „Gde si, Kaiti?“

Onda vide. *Maska joj je od svetlosti zvezda.*

„Upamti ko si, Deneris“, šaputale su zvezde ženskim glasom. „Zmajevi znaju. Znaš li i ti?“

Sutradan se probudila ukočena i bolna, a mravi su joj mileli po rukama, nogama i licu. Kada je shvatila šta su, zbacila je sa sebe suve smeđe vlati trave pa se pridigla. Bila je sva izgrizena, sitni crveni plikovi su je svrbeli. *Odakle toliki mravi?* Deni ih je očistila s ruku, nogu i trbuha. Prešla je šakom preko čekinjavog temena gde joj je kosa izgorela i osetila još mrava na glavi, i jednog kako joj mili niz vrat. Otresla ih je i izgazila bosim nogama. Bilo ih je toliko mnogo...

Ispostavilo se da im je mravinjak na drugoj strani zida. Pitala se kako su mravi uspeli da se popnu preko i nađu je. Za njih to ruševno kamenje mora da je visoko kao Zid iz Vesterosa. *Najveći zid na čitavom svetu*, govorio je nekada njen brat Viseris, ponosan kao da ga je sam sagradio.

Viseris joj je pričao o vitezovima siromašnim toliko da moraju da spavaju ispod drevnih živica koje rastu uz puteve u Sedam kraljevstava. Deni bi mnogo toga dala za lepu gustu živicu. *Ako je moguće, neku bez mravinjaka.*

Sunce je upravo izlazilo. Nekoliko sjajnih zvezda zadržalo se na kobaltnom nebu. *Možda je jedna od njih kal Drogo, u sedlu svog vatrenog pastuva u noćnim*

zemljama, osmehuje mi se odozgo. Zmajkamen se još video iznad trave. Izgleda tako blizu. Sada je sigurno ligama daleko, ali izgleda kao da bih mogla da se vratim za sat. Želela je ponovo da legne, da sklopi oči i prepusti se snu. Ne. Moram dalje. Potok. Samo prati potok.

Nije istog časa bila sigurna na koju će stranu. Ne bi valjalo da krene pogrešnim putem i izgubi potok. „Druže moj“, rekla je naglas. „Ako se držim svog druga, neću se izgubiti.“ Spavala bi pored vode, da se usuđivala, ali je sigurno bilo životinja koje noću dolaze da se napoje. Videla je njihove tragove. Deni bi bila slab obrok za vuka ili medveda, ali je i slab obrok bolji od praznog stomaka.

Pošto je utvrdila gde je jug, počela je da broji korake. Potok se pojavio kod osmog. Deni je spojila ruke da se napije. Od vode su je uhvatili grčevi u želucu, ali je grčeve lakše trpeti nego žeđ. Drugog pića sem jutarnje rose što je sijala na visokoj travi nije imala, i nije imala nikakve hrane, sem ako ne reši da jede travu. *Mogla bih da pokušam da jedem mrave.* Oni mali žuti su previše sitni da budu hranljivi, ali je u travi bilo i crvenih mrava, a oni su krupniji. „Izgubljena sam na pučini“, rekla je dok je hramala pored svog vijugavog potočića, „pa ću možda naći krabe ili finu debelu ribu.“ Bič ju je tiho udarao po butini, *tap tap tap.* Korak po korak i potok će je odvesti kući.

Nedugo posle podneva naišla je pored potoka na žbun, s iskrivljenim granama punim tvrdih zelenih bobica. Deni ih je sumnjičavo osmotrila, pa je ubrala jednu i gricnula je. Meso joj je bilo oporo i žilavo i ostavljalo je gorak, poznat ukus u ustima. „U kalasaru su ovakvim bobicama začinjavali pečenje“, prisetila se. Postala je sigurnija u to kada je reči naglas izgovorila. Stomak joj je zakrčao i Deni je shvatila da obema rukama grabi bobice i trpa ih u usta.

Sat kasnije počeli su tako snažni grčevi u stomaku da nije mogla dalje. Ostatak dana provela je izbacujući zelenu sluz. *Ako ostanem ovde, umreću. Možda upravo umirem.* Hoće li konjski bog Dotraka razdvojiti travu i uzeti je u svoj nebeski kalasar, da jaše noćnim zemljama sa kalom Drogom? U Vesterosu su mrtve Targarjene predavali plamenu, ali ko će ovde zapaliti njenu lomaču? *Vukovi i vrane lešinarke hraniće se mojim mesom,* pomislila je žalosno, *a crvi će mi riti kroz utrobu.* Pogled joj se vratio na Zmajkamen. Izgledao je manji. Videla je dim kako se diže iz vetrom isklesanog vrha, miljama daleko. *Drogon se vratio iz lova.*

Zalazak sunca zatekao ju je kako čuči u travi i ječi. Svaka stolica bila je reda od prethodne i gadnije je smrdela. Kada je izašao mesec, srala je smeđu vodu. Što je više pila, to je više srala, ali što je više srala, to je postajala žednija, a žeđ ju je terala da puzi do potoka da lapće još vode. Kada je napokon sklopila oči, Deni nije znala hoće li imati dovoljno snage da ih ponovo otvori.

Sanjala je svog mrtvog brata.

Viseris je izgledao baš kao kada ga je poslednji put videla. Usta su mu bila bolno iskrivljena, kosa izgorela, lice crno i zadimljeno gde mu je istopljeno zlato prelilo čelo, obraze i oči.

„Ti si mrtav“, reče Deni.

Mučki ubijen. Mada mu se usne uopšte nisu pomerale, nekako je čula njegov glas kako joj šapuće na uho. *Nikada me nisi ožalila, sestro. Teško je umreti neožaljen.*

„Nekada sam te volela.“

Nekada, rekao je on, s takvom gorčinom da se stresla. *Trebalo je da mi budeš žena, da mi rađaš decu srebrne kose i ljubičastih očiju, da sačuvamo čistoću zmajске krvi. Pazio sam na tebe. Naučio sam te ko si. Hranio sam te. Prodao sam krunu naše majke da bi imala šta da jedeš.*

„Mučio si me. Zastrašivao si me.“

Samo kada bi probudila zmaja. Voleo sam te.

„Prodao si me. Izdao si me.“

Ne. Izdajica si bila ti. Ti si se okrenula protiv mene, protiv svoje krvi. Oni su me izigrali. Tvoj muž konjoljubac i njegovi smrdljivi divljaci. Oni su bili varalice i lažovi. Obećali su mi zlatnu krunu, a dali su mi ovo. Dodirnuo je istopljeno zlato koje mu je sporo klizilo niz obraz, a dim mu se izvio iz prstiju.

„Mogao si da dobiješ krunu“, rekla mu je Deni. „Moje sunce i zvezde bi ti je osvojio, da si samo čekao.“

Dovoljno sam dugo čekao. Čekao sam čitav život. Ja sam bio njihov kralj, njihov zakoniti kralj. Smejali su mi se.

„Trebalo je da ostaneš u Pentosu sa magisterom Iliriom. Kal Drogo je morao da me prikaže doš kalinu, ali ti nisi morao da jašeš sa nama. To je bila tvoja odluka. Tvoja greška.“

Hoćeš li da probudiš zmaja, glupa mala kurvo? Drogov kalasar je pripadao meni. Kupio sam ga od njega, stotinu hiljada mahnitih konjanika. Platilo sam ga tvojim devičanstvom.

„Nikada nisi shvatio. Dotraci ne kupuju i ne prodaju. Oni daju darove i primaju ih. Da si sačekao...“

Jesam čekao. Svoju krunu, svoj presto, tebe. Sve te godine, a dobio sam samo ćup topljenog zlata. Zašto su tebi dali zmajeva jaja? Trebalo je da budu moja. Da sam ja imao zmaja, naučio bih svet značenju naših reči. Viseris počeo da se smeje, sve dok mu zadimljena vilica ne otpade s lica, a krv i istopljeno zlato ne potekoše u usta.

Kada se probudila, zadihana, butine su joj bile klizave od krvi.

Na tren nije shvatala šta to znači. Svetlost se tek pojavila na svetu, a visoka trava tiho je šuškala na vetru. *Ne, molim vas, samo da odspavam još malo. Mnogo sam umorna.* Pokušala je da se zavučee nazad pod gomilu trave koju je načupala kad je legala. Neke vlati bile su mokre. Da nije ponovo padala kiša? Pridigla se, uplašena da je ispraznila creva u snu. Kada je prinela prste licu osetila je na njima miris krvi. *Da li umirem?* Onda je videla bleđi mladi mesec kako lebdi visoko

iznad trave i shvatila da je to samo njena mesečna krv.

Da nije bila tako bolesna i uplašena, bilo bi to možda olakšanje. Ovako je počela da se neobuzdano tresu. Otrla je prste po zemlji pa je zgrabila punu šaku trave da se obriše između nogu. *Zmaj ne plače*. Krvarila je, ali je to samo ženska krv. *Mesec je još mlad. Kako je to moguće?* Pokušala je da se priseti kada je poslednji put krvarila. Poslednjeg punog meseca? Onog pre? Onog pre? *Ne, nije moguće da je prošlo toliko*. „Ja sam krv zmajeva“, rekla je glasno travi.

Nekad si bila, uzvratila je šapatom trava, *dok nisi okovala svoje zmajeve u mraku*.

„Drogon je ubio malu devojčicu. Zvala se... zvala...“ Deni nije mogla da se priseti detetovog imena. To ju je toliko rastužilo da bi zaplakala da joj sve suze nisu sagorele. „Ja nikada neću imati devojčicu. Bila sam majka zmajeva.“

Jeste, rekla je trava, *ali si se okrenula protiv svoje dece*.

Stomak joj je bio prazan, stopala bolna i ranjava, a činilo joj se da su grčevi postali još snažniji. Utroba joj je bila puna besnih zmija koje je ujedaju za creva. Drhtavom šakom je zgrabila punu šaku blata i vode. Do podneva će voda postati mlaka, ali je u mrazu zore bila gotovo sveža i pomogla je da joj oči ostanu otvorene. Dok se pljusкала po licu, videla je novu krv na butinama. Otrcani skuti njene podtunike bili su umrljani krvlju. Pogled na toliko crvenilo uplašio ju je. *Mesečeva krv, to je samo moja mesečeva krv*, međutim nije pamtila da je nekada toliko teklo. *Je li moguće da je to zbog vode?* Ako je zbog vode, gotova je. Morala je ili da pije ili da umre od žeđi.

„Hodaj“, naredila je Deni sebi. „Prati potok i on će te odvesti do Skahazadana. Tamo će te Dario naći.“ Trebala joj je sva snaga da ustane, a onda je mogla samo da stoji, grozničava i krvava. Digla je oči ka praznom plavom nebu, zaškiljivši zbog sunca. *Već je prošlo pola jutra*, shvatila je uzrujano. Naterala se da zakorači, pa još jednom, a onda je ponovo hodala, prateći potočić.

Dan je postao topliji, sunce joj je tuklo po glavi i spaljenim ostacima kose. Voda joj je pljusкала oko tabana. Hodala je potokom. Koliko je dugo išla? Meki smeđi mulj prijao je među nožnim prstima i ublažavao bol od žuljeva. *U potoku ili van njega, moram i dalje da hodam. Voda teče nizbrdo. Potok će me odvesti do reke, a reka će me odvesti kući*.

Samo što neće, ne zaista.

Mirin nije njena kuća i nikada neće biti. To je grad čudnih ljudi s čudnim bogovima i još čudnijim kosama, grad robovlasnika umotanih u resama ukrašene tokare gde se milost stiče kurvanjem, gde je klanje umetnost i gde je pseće meso poslastica. Mirin će uvek biti grad Harpije, a Deneris ne može biti harpija.

Nikada, rekla je trava, grubim glasom Džore Mormonta. *Upozorio sam te, veličanstvo. Ostavi taj grad na miru, govorio sam. Tvoj rat je u Vesterosu, rekao sam ti*.

Glas je bio jedva šapat, ali je nekako Deni osetila da on hoda iza nje. *Moj medved*, pomislila je, *moj dragi stari medved, koji me je voleo i koji me je izdao*. Mnogo joj je nedostajao. Želela je da vidi njegovo ružno lice, da ga zagrlji i privije se uz njegove grudi, ali je znala da će ser Džora nestati ako se okrene. „Sanjam“, rekla je. „Sanjam na javi, sanjam u hodu. Sama sam i izgubljena.“

Izgubljena, zato što si odugovlačila na mestu gde nikada nije trebalo da budeš, šaputao je ser Džora, tiho kao vetar. *Sama zato što si me oterala od sebe*.

„Ti si me izdao. Uhodio si me, zbog zlata.“

Zbog doma. Dom je bio sve što sam u životu želeo.

„I mene. Želeo si i mene.“ Deni je to videla u njegovim očima.

Jesam, šaputala je trava tužno.

„Poljubio si me. Nisam ti to dozvolila, ali si me svejedno poljubio. Prodao si me neprijateljima, ali si me iskreno poljubio.“

Dobro sam te savetovao. Čuvaj koplja i mačeve za Sedam kraljevstava, rekao sam ti. Ostavi Mirin Mirinjanima i idi na zapad, rekao sam. Nisi me slušala.

„Morala sam da zauzmem Mirin ili bih gledala kako mi deca usput umiru od gladi.“ Deni je još videla trag od leševa koji je ostavila za sobom pri prelasku Crvene pustoši. To nije bio prizor koji bi ponovo želela da vidi. „Morala sam da zauzmem Mirin da bih nahranila svoj narod.“

Zauzela si Mirin, rekao joj je, *ali si i dalje odugovlačila*.

„Da bih bila kraljica.“

Ti jesi kraljica, rekao je njen medved. *U Vesterosu*.

„To je mnogo dug put“, požalila se. „Bila sam umorna, Džora. Rat mi je dozlogrdio. Želela sam da se odmorim, da se smejem, da sadim drveće i vidim ga kako raste. Ja sam tek mlada devojkica.“

Ne. Ti si krv zmaja. Šapati su postajali sve slabiji, kao da ser Džora zaostaje. *Zmajevi ne sade drveće. Upamti to. Upamti ko si, šta si stvorena da budeš. Upamti svoje reči*.

„Vatra i krv“, rekla je Deneris zanjihanoj travi.

Kamen joj se okrenuo pod stopalom. Pala je na jedno koleno i viknula od bola, nadajući se uprkos svemu da će je njen medved uzeti i podići. Kada se okrenula da ga potraži, videla je samo uzanu smeđu vodu... i travu, koja se još slabašno njiše. *Vetar*, rekla je sebi, *vetar njiše vlati*. Samo, nije duvao nikakav vetar. Sunce je gorelo na nebu, svet je bio miran i vrelo. Mušice su se rojile u vazduhu, vilin konjic je jezdio iznad potoka, a trava se njihala iako nije bilo razloga da se njiše.

Potražila je po vodi, našla kamen velik kao pesnica, izvadila ga iz mulja. Bilo je to slabo oružje, ali bolje od golih ruku. Krajčkom oka Deni vide travu da se ponovo pomera, desno od sebe. Trava se njihala i nisko poklonila, kao pred kraljem, ali pred nju nije izašao nikakav kralj. Svet je bio zelen i prazan. Svet je bio zelen i tih. Svet je bio žut i umirao je. *Trebalo bi da ustanem*, rekla je sebi.

Moram da hodam. Moram da pratim potok.

Kroz travu se začu tiho srebrnasto zvoncanje.

Zvona, pomisli Deni, osmehujući se, pamteći kala Droga, svoje sunce i zvezde, i zvona upletena u njegovu kosu. *Kada sunce izađe na zapadu i zađe na istoku, kada mora presuše a vetar ponese planine kao lišće, kada mi utroba zaceli i ponovo začnem zdravo dete, kal Drogo će mi se vratiti.*

Ništa se od toga međutim nije desilo. *Zvonca*, pomisli Deni ponovo. Njeni krvorodnici su je našli. „Ago“, prošaputala je. „Jogo. Rakaro.“ Možda je i Dario došao s njima?

Zeleno more se otvorilo. Pojavio se jahač. Pletenica mu je bila crna i sjajna, koža tamna kao uglačani bakar, oči oblika gorkog badema. *Zvonca* su mu pevala u kosi. Imao je pojas od medaljona i obojen prsluk, s arakom na jednom boku i bičem na drugom. Lovački luk i tobolac strela visili su mu sa sedla.

Jedan jahač, i to sam. Izvidnik. On je bio taj koji jaše ispred kalasara da nađe divljač i sočnu zelenu travu, da otkrije neprijatelje gde god da se kriju. Ako je nađe ovde, ubiće je, silovati ili uzeti za robinju. U najboljem slučaju poslaće je nazad staricama doš kalina, gde dobre kalisi treba da idu kada im kal umre.

Nije je video. Trava ju je prikrila, a on je gledao na drugu stranu. Deni je pratila njegov pogled i videla senku kako leti, raširenih krila. Zmaj je bio milju daleko, a ipak je izvidnik stajao ukipljen sve dok njegov pastuv nije zanjištao od straha. Onda se trgnuo, kao probuđen iz sna, okrenuo konja i galopom odjurio kroz visoku travu.

Deni ga je gledala kako odlazi. Kada je zvuk njegovih kopita uminuo, počela je da viče. Vikala je sve dok nije promukla... i Drogon je došao, frkćući pramenove dima. Trava se pognula pred njim. Deni mu je skočila na leđa. Smrdela je na krv, znoj i strah, ali ništa od toga nije bilo bitno. „Da idem napred moram ići unazad“, rekla je. Stegnula je gole noge oko zmajevog vrata. Ritnula ga je i Drogon se vinuo u nebo. Bič joj je negde nestao, pa je okrenula zmaja pomoću ruku i nogu, severoistočno, kuda je nestao izviđač. Drogon je spremno izvršavao; možda je namirisao jahačev strah.

Za desetak trenutaka prošli su Dotraka, koji je galopirao daleko dole. Desno i levo Deni je ugledala mesta gde je trava bila spaljena i siva. *Drogon je već dolazio ovamo*, shvatila je. Kao lanac sivih ostrva, tragovi njegovog lova istačkali su zeleno more trave.

Ispod njih se pojavilo ogromno krdo konja. Bilo je i jahača, dvadesetak ili više, ali su se okrenuli i razbežali čim su ugledali zmaja. Konji su se prestravili kada je senka pala na njih, jurili su kroz travu dok nisu zapenušali, prekopavajući zemlju kopitima... ali koliko god da su bili hitri, nisu leteli. Uskoro je jedan konj počeo da zaostaje. Zmaj se stuštio na njega, ričući, i odjednom je sirota životinja gorela, ali je nekako nastavila da trči, stravično njišteći, sve dok se Drogon nije spustio na nju i slomio joj kičmu. Deni je stezala zmajev vrat svom snagom da ne padne.

Lešina je bila preteška da je vrati u jazbinu, pa je Drogon lovinu tu i proždrao, kidajući ugljenisano meso dok je trava oko njih gorela, a dim i miris spaljene konjske dlake ispunjavali vazduh. Deni je, izgladnela, sišla s njegovih leđa da bi jela s njim, kidajući komade zadimljenog mesa s mrtvog konja golim, opečenim šakama. *U Mirinu sam bila kraljica u svili, grickala sam punjene urme i jagnjetinu u medu, prisetila se. Šta bi moj plemeniti muž pomislio da me sada vidi?* Hizdar bi bez sumnje bio užasnut. Ali Dario...

Dario bi se nasmejao, odsekao komad konjskog mesa arakom pa čučnuo da jede kraj nje.

Dok je zapadno nebo poprimalo boju krvave modrice, čula je konje kako dolaze. Deni je ustala, obrisala šake o poderanu podtuniku i ustala da stane kraj svog zmaja.

Tako ju je kal Jako našao, kada je pedeset jahača izronilo iz dima.

EPILOG

„Nisam ja izdajnik“, izjavio je vitez od Grifonovog gnezda. „Ja sam čovek kralja Tomena, kao i tvoj.“

Te reči presecalo je ravnomerno kapanje kako se sneg topio s njegovog plašta i stvarao lokvu na podu. Sneg je u Kraljevoj luci padao dobar deo noći; napolju su smetovi bili visoki do članka. Ser Kevan Lanister čvršće se umotao u plašt. „To ti kažeš, ser. Reči su vetar.“

„Onda me pusti da ti dokažem njihovu istinitost mačem.“ Svetlost baklji pretvorila je dugačku riđu kosu i bradu Roneta Koningtona u razbuktali plamen. „Pošalji me na strica pa ću ti doneti njegovu glavu, i glavu tog lažnog zmaja.“

Lanisterski kopljanici u grimiznim plaštovima i s kacigama ukrašenim lavljim krestama stajali su uz zapadni zid prestone dvorane. Tirelski gardisti u zelenim plaštovima gledali su ih sa suprotne strane. Jeza je u prestonoj dvorani bila gotovo opipljiva. Mada među njima nisu bili ni kraljica Sersei ni kraljica Margeri, osećalo se da njihovo prisustvo truje vazduh, poput aveti na gozbi.

Iza stola za kojim su sedela petorica članova kraljevog Malog veća dizao se Gvozdeni presto poput nekakve velike crne zveri, sa šiljcima, kandžama i sečivima delimično skrivenim senkom. Kevan Lanister ga je osećao iza leđa, kao svrab između plećki. Bilo je lako zamisliti starog kralja Erisa na njemu, kako krvari iz nove posekotine i namršteno gleda dole. Danas je međutim presto bio prazan. Nije bilo razloga da im se Tomen pridruži. Bolje je za dečaka da ostane s majkom. Samo Sedmoro znaju koliko još majka i sin imaju da provedu zajedno pre Serseinog suđenja... i mogućeg pogubljenja.

Govorio je Mejs Tirel. „Tvojim stricem i njegovim lažnim momkom pozabavićemo se u svoje vreme.“ Nova kraljeva desnica sedeo je na hrastovom prestolu, izrezbarenom u obliku šake, suludo taštom sedištu čiju je izradu naredio onog dana kada je ser Kevan pristao da mu da položaj za kojim je toliko čeznuo. „Strpećeš se ovde dok ne budemo spremni za pokret. Onda ćeš imati priliku da dokažeš odanost.“

Ser Kevanu to nije smetalo. „Opratite ser Roneta nazad u njegove odaje“, rekao je. *I postarajte se da u njima ostane*, nije morao da kaže naglas. Koliko god se glasno bunio, vitez od Grifonovog gnezda i dalje je bio sumnjiv. Najamnike koji su se iskrcali na jugu navodno predvodi čovek njegove krvi.

Dok su odjeci Koningtonovih koraka zamirali, velemeštar Piseli tromo odmahnu glavom. „Njegov stric je nekada stajao tačno gde je momak stajao sada i rekao je kralju Erisu da će mu doneti glavu Roberta Barateona.“

Tako je to kada čovek ostari kao Piseli. Sve što vidiš ili čuješ podseća te na nešto što si čuo ili video kada si bio mlad. „Koliko je vojnika dopratilo ser Roneta u grad?“, upita ser Kevan.

„Dvadeset“, odgovori lord Rendil Tarli, „a većinom su staro društvo Gregora Kleganija. Tvoj sinovac Džejmi ih je dao Koningtonu, samo zato, kladim se, da bi ih se otarasio. Nisu proveli ni čitav dan u Devičanskom jezeru pre nego što je jedan ubio čoveka a drugog su optužili za silovanje. Prvog sam morao da obesim a drugog da uštrojim. Da je do mene, sve bih ih poslao u Noćnu stražu, zajedno s Koningtonom. Zid je mesto za takav ološ.“

„Pas uči od svog gospodara“, izjavi Mejs Tirel. „Crni plaštovi bi im dobro stajali, slažem se. Takve ljude neću da trpim u gradskoj straži.“ Stotinu njegovih vojnika iz Visokog sada pridodati su zlatnim plaštovima, ali je lord očigledno odbijao bilo kakvo uspostavljanje ravnoteže dodavanjem zapadnjaka.

Što mu više dajem, to više želi. Kevan Lanister je počinjao da shvata zašto je Sersei toliko omrzla Tirele. Ovo međutim nije bio trenutak da se izazove otvorena svađa. I Rendil Tarli i Mejs Tirel doveli su vojske u Kraljevu luku, dok je najveći deo snage kuće Lanistera ostao u rečnim zemljama, gde se brzo topio. „Planinini ljudi oduvek su umeli da se tuku“, rekao je pomirljivim glasom, „a protiv tih najamnika zatrebaće nam možda svaki mač. Ako je to zaista Zlatna četa, kao što Kiburnove šaptalice tvrde...“

„Nazovi ih kako hoćeš“, reče Rendil Tarli. „I dalje su tek obični pustolovi.“

„Možda“, reče ser Kevan. „Ali što se duže ne obaziremo na te pustolove, oni će postajati snažniji. Spremili smo mapu, mapu upada. Velemeštre?“

Mapa je bila prelepa, meštarskom rukom naslikana na parčetu najfinijeg pergamenta, velika da pokrije čitav sto. „Ovde.“ Piseli pokaza pegavom šakom. Rukav odore mu se zadigao i videla se bleđa koža koja landara ispod nadlaktice. „Ovde i ovde. Duž čitave obale i na ostrvima. Oporje, Stepenice, čak i Estermont. A sada stižu izveštaji da Konington ide na Krajoluj.“

„Ako je to Džon Konington“, reče Rendil Tarli.

„Krajoluj.“ Lord Mejs Tirel progunđa tu reč. „Ne može da osvoji Krajoluj. Ni da je Egon Osvajač. A i ako ga osvoji, šta onda? Sada ga drži Stanis. Neka zamak pređe od jednog samozvanca drugome, što bi to nas brinulo? Ja ću ga na kraju ponovo osvojiti, pošto se nevinost moje kćeri dokaže.“

Kako ćeš ga ponovo osvojiti kada ga nikada pre nisi osvojio? „Razumem, moj gospodaru, ali...“

Tirel mu nije dozvolio da dovrši. „Ove optužbe protiv moje kćerke su prljave laži. Ponovo pitam *zašto* moramo da igramo tu lakrdijašku predstavu? Neka kralj Tomen objavi da je moja kćerka nevinna, ser, i nek jednom zasvagda okonča tu ludost.“

Uradiš li to, šapati će pratiti Margeri do kraja njenog života. „Niko ne sumnja u nevinost tvoje kćeri, moj gospodaru“, sлага ser Kevan, „ali njegova svetost uporno zahteva suđenje.“

Lord Rendil prezrivo frknu. „Šta smo mi to postali kada kraljevi i veliki lordovi moraju da igraju kako vrapci cvrkuću?“

„Okruženi smo neprijateljima sa svih strana, lorde Tarli“, podsetio ga je ser Kevan. „Stanis je na severu, gvozdenrođeni na zapadu, najamnici na jugu. Suprotstavi se prvoobredniku, pa će krv poteći i slivnicima Kraljeve luke. Ako nas dožive kao borce protiv bogova, pobožni će prebeći kod nekog od tih samozvanaca.“

Mejs Tirel nije bio ubeđen. „Kad jednom Pakster Redvin počisti gvozdenrođene s mora, moji sinovi će zauzeti Štitove. Stanis u će glave doći sneg, ako ga pre ne dokrajči Bolton. Što se Koningtona tiče...“

„Ako je to on“, reče lord Rendil.

„...što se Koningtona tiče“, ponovi Tirel, „kakve je to on pobeđe izvojevao pa da treba da ga se plašimo? Trebalo je da okonča Robertovu bunu u Kamenom obredištu. Nije uspeo. Baš kao što je Zlatna četa večito doživljavala neuspehe. Neki će možda pohrliti da mu se pridruže, jeste. Za kraljevstvo će biti dobro da se otarasi takvih budala.“

Ser Kevan bi voleo da je i sam ubeđen u to. Poznavao je Džona Koningtona, ovlaš - gord mladić, najsvojehlaviji iz čopora vlastelinčića koji su se okupili oko princa Regara Targarjena, nadmećući se za njegovu kraljevsku naklonost. *Ohol, ali sposoban i preduzimljiv.* Zbog toga, kao i zbog veštine s oružjem, Ludi Kralj Eris ga je imenovao za desnicu. Sporost starog lorda Merivedera omogućila je da buna pusti korenje i da se proširi i Eris je želeo nekoga mladog i žustrog da se suprotstavi Robertovoj mladosti i žustrini. „Prerano“, presudio je lord Tivin Lanister kada je vest o kraljevom izboru stigla u Livačku stenu. „Konington je previše mlad, previše hrabar i previše željan slave.“

Bitka kod zvona je potvrdila istinitost tih reči. Ser Kevan je očekivao da posle toga Eris neće imati izbora nego da ponovo pozove Tivina... ali se Ludi Kralj umesto toga obratio lordovima Čelstedu i Rosartu, i to je platio životom i krunom. *Sve se to zbililo tako davno. Ako je ovo zaista Džon Konington, biće drugačiji čovek. Stariji, tvrđi, prekaljeniji... opasniji.* „Konington možda ima još nešto sem Zlatne čete. Priča se da ima targarjenskog pretendenta.“

„Ima nekog lažnog momka i to je sve“, reče Rendil Tarli.

„Možda je tako. Ili možda nije.“ Kevan Lanister je bio ovde, u istoj ovoj odaji kada je Tivin stavio tela dece princa Regara pred Gvozdenu presto, umotana u grimizne plaštove. Devojčica je očigledno bila princeza Renis, ali dečak... *užasna kaša od kostiju, mozga i krvi, i nekoliko pramenova svetle kose. Niko od nas nije dugo zagledao. Tivin je rekao da je to princ Egon i mi smo mu poverovali na reč.* „Stižu nam i priče sa istoka. Drugi izdanak kuće Targarjena, a njeno poreklo niko ne može da dovede u pitanje. Deneris Olujrođena.“

„Luda kao i njen otac“, izjavi lord Mejs Tirel.

To je, je li, isti onaj otac koga su Visoki sad i kuća Tirela podržavali do samog kraja, pa još i posle njega. „Možda jeste luda“, reče ser Kevan, „ali kada toliko dima lebdi na zapad, na istoku sigurno gori neka vatra.“

Velemeštar Piseli zaklima glavom. „Zmajevi. Iste priče stigle su u Starigrad. Previše ih je da bi se odbacile. Srebrnokosa kraljica sa tri zmaja.“

„Na drugom kraju sveta“, reče Mejs Tirel. „Kraljica Zaliva trgovaca robovima, jeste. Neka joj ga.“

„Tu možemo da se složimo“, reče ser Kevan, „ali devojka je krv Egona Osvajača, mislim da se neće zadovoljiti da večito ostane u Mirinu. Ako stigne na ove obale i udruži se s lordom Koningtonom i tim njegovim kraljevićem, bio on lažan ili ne... moramo *sada* da uništimo Koningtona i njegovog samozvanca, pre nego što Deneris Olujrođena dođe na zapad.“

Mejs Tirel prekrsti ruke. „Upravo to i nameravam da uradim, ser. *Posle* suđenja.“

„Najamnici se bore za novac“, izjavi velemeštar Piseli. „Uz pomoć dovoljno zlata mogli bismo da ubedimo Zlatnu četvu da preda lorda Koningtona i samozvanca.“

„Da, kada bismo imali zlata“, reče ser Haris Swift. „Avaj, moji gospodari, u našim riznicama ima samo pacova i žohara. Ponovo sam pisao mirskim bankarima. Ako se slože da isplate dug krune Bravošanima i daju nam novi zajam, možda nećemo morati da dignemo poreze. Inače...“

„Poznato je i da magisteri Pentosa daju zajmove“, reče ser Kevan. „Probaj kod njih.“ Izgledi da Pentošani pomognu bili su još manji nego kod mirskih menjača novca, ali su morali da probaju. Ako ne nađu novi izvor novca, ili ne ubede Gvozdenu banku da popusti, neće imati izbora nego da plati dug krune lanisterskim zlatom. Nije se usuđivao da se osloni na nove poreze, sada kada Sedam kraljevstava razdiru bune. Pola lordova u zemlji ne bi razlikovalo oporezovanje od tiranije, i očas posla bi se pridružili najbližem uzurpatoru ako bi time uštedeli okrnjen bakrenjak. „Ako to ne uspe, možda ćeš morati da odeš u Bravos, da lično pregovaraš s Gvozdenom bankom.“

Ser Haris se trgnu. „Moraću?“

„Ti *jesi* gospodar kovnica“, reče lord Rendil odsečno.

„Jesam.“ Oblačić belih vlasi na vrhu Svištove brade besno je podrhtavao. „Moram li da podsetim mog gospodara da ove nevolje nisu moje delo? A nismo svi imali prilike da popunimo kovčege pljačkom Devičanskog jezera i Zmajkamena.“

„Ne dopada mi se na šta ciljaš, Svište“, reče Mejs Tirel, sav nakostrešen. „Na Zmajkamenju nije nađeno nikakvo bogatstvo, to ti jamčim. Ljudi mog sina pretražili su svaki pedalj tog vlažnog i sumornog ostrva i nisu našli ni jedan jedini dragulj niti zrno zlata. A nije bilo nikakvog traga ni od tih čuvenih zmajskih jaja.“

Kevan Lanister je video Zmajkamen svojim očima. Veoma je sumnjao da je Loras Tirel pretražio svaki pedalj te drevne utvrde. Ipak su nju podigli Valirani, a svako njihovo delo smrdelo je na čarobnjaštvo. A ser Loras je bio mlad, sklon ishitrenim zaključcima mladosti, i uz to teško ranjen dok je jurišao na zamak. Svejedno, ne bi bilo dobro podsetiti Tirela da njegov omiljeni sin ima mana. „Da

na Zmajkameni ima bogatstva, on bi ga našao“, izjavio je. „Idemo dalje, moji gospodari. Moramo da sudimo dvema kraljicama za veleizdaju, ako se sećate. Bratanica mi javlja da se rešila za suđenje borbom. Njen megdandžija biće ser Robert Strong.“

„Nemi div.“ Lord Rendil iskrivi lice.

„Reci mi, ser, odakle potiče taj čovek?“, upita Mejs Tirel. „Zašto nikada ranije nismo čuli njegovo ime? Ne govori, neće da pokaže lice, nikada ga ne vidimo bez oklopa. Jesmo li sigurni da je on uopšte vitez?“

Ne znamo čak nije li živ. Merin Trent je tvrdio da Strong ne uzima ni hranu ni vodu, a Boros Blunt je čak otišao toliko daleko da kaže kako ga nikada nije video da ide u nužnik. *A zašto bi? Mrtvaci ne seru.* Kevanu Lanisteru je bilo prilično jasno ko je zapravo taj ser Robert ispod blistavog belog oklopa. Istu slutnju su bez svake sumnje gajili Mejs Tirel i Rendil Tarli. Kakvo god lice da se krije ispod Strongove kacige, zasad mora ostati skriveno. Nemi vitez je jedina nada njegove sinovice. *I molimo se da je strašan koliko izgleda.*

Mejs Tirel međutim nije video dalje od pretnje sopstvenoj kćerki. „Veličanstvo je postavilo ser Roberta u Kraljevu gardu“, podsetio ga je ser Kevan, „a Kiburn takođe jamči za njega. Bilo kako bilo, potrebno nam je da ser Robert pobedi, moja gospodo. Ako se dokaže krivica moje bratanice, dovešće se u pitanje i zakonitost njene dece. Ako Tomen prestane da bude kralj, Margeri će prestati da bude kraljica.“ Pustio je Tirele da malo o tome porazmisle. „Šta god da je Sersei uradila, ona je i dalje kći Stene, moja rođena krv. Neću dozvoliti da umre smrću izdajnice, ali sam se postarao da joj skratim kandže. Svi njeni gardisti su otpušteni i zamenili su ih moji ljudi. Umesto njenih nekadašnjih dvorskih dama, od sada će je pratiti obrednica i tri iskušene koje je izabrao prvoobrednik. Neće više imati glasa u vladavini kraljevstvom, ni u Tomenovom obrazovanju. Nameravam da je posle suđenja vratim u Livačku stenu, da tamo i ostane. Neka to bude dovoljno.“

Ostatak nije izgovorio. Sersei je sada bila pokvarena roba, a njena moć je okončana. Svaki pekarski šegrt i prosjak u gradu gledao je njenu sramotu, svaka kurva i krojač od Buvlje rupe do Upišane okuke video je njenu golotinju, njihove željne oči puzile su po njenim grudima, truhu i ženskim delovima. Nijedna kraljica ne može očekivati da će posle toga da vlada. U zlatu, svili i smaragdima Sersei je bila kraljica, skoro pa boginja; gola je bila tek ljudsko biće, žena srednjih godina sa strijama na truhu i sisama koje već pomalo vise... što su veštičare u rulji jedva dočekale da pokažu svojim muževima i švalerima. *Bolje osramoćen živeti nego gordo umreti*, rekao je ser Kevan sebi. „Moja sinovica više neće izazivati nevolje“, obećao je Mejsu Tirelu. „Imaš moju reč, moj gospodaru.“

Tirel preko volje klimnu glavom. „Kako ti kažeš. Moja Margeri je rešila da joj sudi Vera, tako da čitavo kraljevstvo bude svedok njene nevinosti.“

Ako je tvoja kćerka nevinna koliko bi želeo da verujemo, zašto čitava tvoja vojska mora biti prisutna kada se ona bude branila od optužbi?, mogao je ser

Kevan da upita. „Uskoro, nadam se“, rekao je umesto toga, pre nego što se okrenuo velemeštru Piseliju. „Ima li još nešto?“

Velemeštar osmotri svoje hartije. „Treba da se pozabavimo nasledstvom Rozbija. Istaknuto je šest zahteva...“

„Rozbi možemo da rešimo nekom drugom prilikom. Šta još?“

„Treba da se obave pripreme za princezu Mirselu.“

„Eto šta se dobije kada se ima posla s Dornjanima“, reče Mejs Tirel. „Maloj sigurno možemo naći bolju priliku?“

Tvog sina Vilasa, recimo? Nju je unakazio jedan Dornjanin, njega obogaljio drugi? „Bez sumnje“, reče Kevan, „ali imamo dovoljno neprijatelja i da ne uvredimo Dornu. Ako Doran Martel stane uz Koningtona i pruži podršku tom lažnom zmaju, ovo može poći veoma rđavo po nas.“

„Možda možemo ubediti naše dornske prijatelje da se pozabave lordom Koningtonom“ reče ser Haris Svift uz kikut koji ide na živce. „To bi nam uštedelo mnogo krvi i nevolja.“

„Bi“, reče ser Kevan umorno. Vreme je da se ovo okonča. „Hvala vam, moji gospodari. Okupimo se ponovo za pet dana. Posle Serseinog suđenja.“

„Kako ti kažeš. Neka Ratnik podari snage ser Robertu.“ Reči su bile izgovorene preko volje, pokret bradom koji je Mejs Tirel uputio lordu namesniku najovlaštniji naklon. I to je međutim bilo nešto i ser Kevan Lanister je na tome bio zahvalan.

Rendil Tarli je izašao iz dvorane sa svojim sizerenom, a za njim i kopljanici sa zelenim plaštovima. *Tarli je istinska opasnost, razmišljao je ser Kevan dok ih je posmatrao kako odlaze. Uskogrud čovek, ali gvozdene volje i promućuran, a Hvat boljeg vojnika nije iznedrio. Kako međutim da ga pridobijem na našu stranu?*

„Lordu Tirelu nisam drag“, reče velemeštar Pseli sumornim glasom pošto je desnica otišao. „Ta priča o mesečevom čaju... ne bih o tako nečem ni reči rekao, ali mi je kraljica majka naredila! Ako je po volji lordu namesniku, mirnije ću spavati ako mi pozajmiš nekoliko svojih gardista.“

„Lord Tirel bi to možda pogrešno shvatio.“

Ser Haris Svift čupnu bradicu. „I meni trebaju gardisti. Ovo su opasna vremena.“

Jeste, pomisli Kevan Lanister, a Pseli nije jedini član veća koga bi naša desnica da smeni. Mejs Tirel je imao svog kandidata za lorda blagajnika: svog strica, lorda domostrojitelja Visokog sada, koga su ljudi zvali Gart Debeli. *Samo mi još jedan Tirel fali u veću.* Već je bio u manjini. Ser Haris je bio otac njegove žene, a mogao je da računa i na Pselija. Tarli je međutim bio zaklet na vernost Visokom sadu, kao i Pakster Redvin, lord admiral i gospodar brodova, koji trenutno sa svojom flotom plovi oko Dorne, u potrazi za gvozdenrođenima Jurona Grejdžoja. Kada se Redvin vrati u Kraljevu luku, u veću će odnos snaga biti tri Lanistera prema tri Tirela.

Sedmi glas će pripadati Dornjanki koja trenutno dovodi Mirselu kući. *Gospa Nim. Mada ona nije nikakva gospa, ako je samo pola onoga što Kiburn javlja tačno.* Kopile Crvene Kobre, gotovo jednako na zlu glasu kao pokojni otac i rešena da sedi na mestu u Veću na kome je princ Oberin onako kratko sam sedeo. Ser Kevan još nije našao za shodno da obavesti Mejsa Tirela o njenom dolasku. Znao je da desnica neće biti srećan. *Čovek koji nam je potreban jeste Maloprstić. Petir Beliš je umeo da stvori zmajeve ni iz čega.*

„Unajmi Planinine ljude“, predložio je ser Kevan. „Crvenom Ronetu više neće trebati.“ Nije verovao da će Mejs Tirel baš pokušati da ubije Piselija ili Svifta, ali ako će se ovi osećati bezbednije sa stražarima, neka imaju stražare.

Njih trojica su zajedno krenuli iz prestone dvorane. Napolju je sneg vijorio po spoljnom dvorištu, zver uhvaćena u kavez koja urla od želje za slobodom. „Jesi li ikada osetio ovakvu hladnoću?“, upita ser Haris.

„Vreme za razgovor o hladnoći“, reče velemeštar Piseli, „nije kada stojimo napolju na njoj.“ Sporo je pošao nazad ka svojim odajama na drugoj strani dvorišta.

Druga dvojica su se još tren zadržala na stepeništu prestone dvorane. „Nemam poverenja u te mirske bankare“, reče ser Kevan svom tastu. „Bolje se spremaj za put u Bravos.“

Ser Haris se tome očigledno nije radovao. „Ako moram. Ali ponavljam, ove nevolje nisu moje delo.“

„Nisu. Sersei je ta koja je rešila da Gvozdena banka čeka na ono što joj pripada. Da nju pošaljem u Bravos?“

Ser Haris zatrepta. „Njeno veličanstvo... to... to...“

Ser Kevan ga je spasao. „To je bila šala. Loša šala. Idi nađi toplu vatru. Ja ću isto.“ Navukao je rukavice i pošao preko dvorišta naginjući se ka vetru, dok mu je plašt vijorio iza leđa.

Suvi šanac oko Megorove utvrde sneg je zatrpao do tri stope visine, a gvozdeno kolje na njegovim rubovima blistalo je od mraza. U Megorovu utvrdu se nije moglo ni ući ni izaći sem preko pokretnog mosta koji je prelazio taj šanac. Jedan vitez Kraljeve garde uvek je čuvao dalji kraj. Noćas je ta dužnost pripala ser Merinu Trentu. Pošto je Belon Svon lovio odmetnutog viteza Tamnu zvezdu dole u Dorni, Loras Tirel ležao teško ranjen na Zmajkameni a Džejmi nestao u rečnim zemljama, u Kraljevoj luci su ostala samo četvorica Belih mačeva, a ser Kevan je bacio Ozmunda Ketbleka, zajedno s bratom Ozfridom, u tamnicu čim je čuo za Serseino priznanje da je legala s njima. Tako su samo Trent, slabašni Boros Blunt i Kiburnovo nemo čudovište Robert Strong ostali da štite mladog kralja i kraljevsku porodicu.

Moraću da nađem nove mačeve za Kraljevu gardu. Tomen mora biti okružen sedmoricom dobrih vitezova. U prošlosti su kraljevi gardisti služili doživotno, ali to nije sprečilo Džofrija da otpusti ser Baristana Selmija i tako napravi mesta za

svoje pseto, Sendora Kleganija. Kevan je mogao da iskoristi taj presedan. *Mogu da stavim beli plašt Lanselu, razmišljao je. U tome bi bilo više časti nego što će je ikad naći u Ratnikovim sinovima.*

Kevan Lanister je okačio mokri plašt u svojoj odaji, izuo čizme i naredio slugama da donesu još drveta za vatru. „A prijala bi mi i šolja kivanog vina“, rekao je dok je sedao kraj ognjišta. „Hajde.“

Vatra ga je uskoro raskrivila, a vino ga je lepo zagrijalo iznutra. Zbog njega je takođe postao pospan, tako da se nije usudio da popije još jednu šolju. Dan mu nije bio ni izbliza gotov. Morao je da čita izveštaje, da piše pisma. *I da večeram sa Sersei i kraljem.* Njegova bratanica je nakon hoda pokore bila ponizna i krotka, hvala bogovima. Iskušenice koje su je služile javljale su da trećinu dana provodi sa sinom, trećinu u molitvi a ostatak u kadi. Kupala se četiri ili pet puta na dan, ribala se četkama od konjske dlake i snažnim sapunom od ceđi, kao da želi kožu sa sebe da oriba.

Nikada neće sprati te mrlje, koliko god da se riba. Ser Kevan se prisetio devojčica kakva je nekada bila, tako puna života i vragolija. A kada je procvetala, ah... je li na svetu ikada bilo lepše device? *Da je Eris pristao na njen brak s Regarom, koliko bi se smrti izbeglo?* Sersei bi dala princu sinove koje je želeo, lavove ljubičastih očiju i srebrnih griva... a sa takvom ženom Regar možda ne bi pogledao Lijenu Stark. Severnjakinja je, koliko se sećao, imala neku divlju lepotu, ali koliko god da baklja sjajno buktu, nikada se ne može meriti sa suncem što izlazi.

Svejedno, ne valja se opterećivati izgubljenim bitkama i putevima kojim se nije krenulo. To je porok starih i potrošenih ljudi. Regar se oženio Elijom od Dorne, Lijena Stark je umrla, Robert Barateon je za nevestu uzeo Sersei i to je to. A noćas će ga njegov put odvesti u brataničine odaje, da se nađe licem u lice sa Sersei.

Nema razloga za grizu savesti, rekao je ser Kevan sebi. *Tivin bi to sasvim sigurno shvatio. Njegova kći je osramotila naše ime, a ne ja. Sve što sam uradio bilo je za dobro kuće Lanistera.*

Njegov brat je i sam postupio slično. Poslednjih godina života, pošto im je majka umrla, njihov otac je za ljubavnicu uzeo zgodnu voskarevu kćer. Nije bilo nečuvano da obudoveli lord drži prostu devojku da mu greje postelju... ali je lord Titos uskoro počeo da joj daje mesto pored sebe u dvorani, da je obasipa darovima i počastima, čak i da traži njeno mišljenje u državičkim pitanjima. Nije prošlo ni godinu dana a ona je otpuštala sluge, naređivala njegovim domaćim vitezovima, čak i govorila u lordovo ime kada se on nije osećao dobro. Postala je tako uticajna da se po Lanisgradu pričalo kako čovek koji želi da mu se molba sasluša mora da klekne pred njom i govori glasno u njeno krilo... jer se uši Titosa Lanistera nalaze između nogu njegove gospe. Počela je čak i da nosi dragulje njihove majke.

Sve do dana kada je srce njihovog gospodara oca puklo u grudima dok se penjao strmim stepeništem do njene postelje. Sve ulizice koje su se izdavale za njene prijatelje i utrkivale za njenu naklonost brže-bolje su je napustile kada ju je Tivin

skinuo голу i proveo kroz Lanisgrad do luke, kao najobičniju kurvu. Mada je niko nije ni pipnuo, taj hod je označio kraj njene moći. Tivin sigurno nije ni sanjao da ista sudbina čeka njegovu zlatnu kćerku.

„Moralo je tako biti“, promrsio je ser Kevan uz poslednji gutljaj vina. Morao je da umiri njegovu svetost. Tomen mora imati podršku vere u bitkama što slede. A Sersei... zlatno dete izraslo je u taštu, glupavu, gramzivu ženu. Da je ostavljena na vlasti, upropastila bi Tomena kao što je upropastila Džofrija.

Sve jači vetar grebao je spolja kapke njegove odaje. Ser Kevan se pridiže. Vreme je da se suoči s lavicom u njenoj jazbini. *Počupali smo joj kandže. Džejmi, međutim...* Ne, o njemu neće sada da razmišlja.

Obukao je stari, često nošeni dublet, za slučaj da bratanica namerava ponovo da ga polije vinom, ali je pojas za mač ostavio na naslonu stolice. Samo vitezovi Kraljeve garde smeju da nose mačeve u Tomenovom prisustvu.

Ser Boros Blunt je pazio na dečaka kralja i njegovu majku kada je ser Kevan ušao u kraljevske odaje. Blunt je na sebi imao oklop od lakiranih pločica, beli plašt i plitku kacigu. Nije izgledao dobro. U poslednje vreme Boros je znatno otežao u licu i truhu a ten mu je postao nezdrav. A i naslanjao se na zid iza sebe, kao da je stajanje postalo prevelik napor.

Hranu su poslužile tri iskušene, izribane devojke dobrog porekla, stare između dvanaest i šesnaest godina. U mekanoj beloj vunenoj odori izgledale su sve jedna nevinije i neiskusnije od druge, ali je prvoobrednik svejedno zahtevao da nijedna ne provede više od sedam dana u kraljičinoj službi, da ih Sersei ne pokvari. Starale su se o kraljičinoj garderobi, sipale joj vodu za kupanje, točile vino, ujutru joj menjale posteljinu. Jedna je svake noći spavala s kraljicom u krevetu, da bi se znalo da ova nema drugog društva, a druge dve spavale su u susednim odajama sa obrednicom koja ih je nadzirala.

Visoka rošava roda od devojke izvela ga je pred kralja. Kada je ušao, Sersei je ustala i ovlaš ga poljubila u obraz. „Dragi striče. Baš lepo što ćeš večerati sa nama.“ Kraljica je bila odevena smerno, kao što dolikuje sredovečnoj plemkinji, u tamnosmeđu haljinu zakopčanu do grla i kratki zeleni ogrtač s kapuljačom koja joj je pokrivala obrijanu glavu. *Pre hoda pokore ona bi na obrijanu glavu stavila zlatnu krunu* „Hajde, sedi“, rekla je. „Jesi li za vino?“

„Jednu čašu.“ Seo je, i dalje na oprezu.

Pegava iskušena sipala im je kuvano vino. „Tomen mi kaže da lord Tirel namerava da obnovi Desničinu kulu“, reče Sersei.

Ser Kevan klimnu glavom. „Kaže da će nova kula biti dvostruko viša od one izgorele.“

Sersei se grleno nasmeja. „Dugačka koplja, visoke kule... da li to lord Tirel na nešto krišom cilja?“

Na to se osmehnuo. *Dobro je što još pamti kako da se nasmeje.* Kada ju je upitao ima li sve što joj je potrebno, kraljica je rekla: „Dobro me služe. Devojke

su drage, a dobre obrednice paze da izgovorim sve molitve. Kada se dokaže moja nevinost, volela bih ipak da mi društvo ponovo pravi Tena Meriveder. Mogla bi da dovede na dvor svog sina. Tomenu trebaju dečaci sa kojima će se družiti, drugovi plemenitog roda.“

Bio je to skroman zahtev. Ser Kevan nije video razloga da joj ga ne ispuni. Sam je mogao da uzme malog Merivedera za štíćenika kad gospa Tena ode sa Sersei nazad u Livačku stenu. „Pozvaću je posle suđenja“, obećao je.

Večera je počela čorbom od govedine i ječma, zatim su sledile dve prepelice i pečena štuka dugačka gotovo tri stope, s repom, pečurkama i mnogo vrućeg hleba i maslaca. Ser Boros je kušao svako jelo koje su stavljali pred kralja. Ponižavajuća dužnost za viteza Kraljeve garde, ali možda Blunt ni za šta više nije ni bio sposoban ovih dana... U svakom slučaju to je bilo neophodno, pošto je Tomenov brat umro otrovan.

Kevan Lanister odavno nije video kralja tako srećnog. Od supe do slatkiša Tomen je pričao o podvizima svojih mačića, dok ih je hranio zalogajima štuke s kraljevskog tanjira. „Sinoć mi je pred prozorom bio nevaljali mačor“, ispričao je Kevanu u jednom trenutku, „ali je ser Skakutalo zasiktao na njega pa je pobjegao preko krova.“

„Nevaljali mačor?“, upita ser Kevan i osmehnu se. *On je tako dobar dečak.*

„Onaj stari crni mačor poderanog uha“, reče mu Sersei. „Prljavo stvorenje i gadne naravi. Jednom je ogrebao Džofa.“ Iskrivila je lice. „Znam da mačke trebe pacove, ali taj... dešavalo se da napadne i gavrane u njihovoj kuli.“

„Reći ću pacolovcima da mu postave zamku.“ Ser Kevan se nije sećao kada je poslednji put video bratanicu toliko tihi, toliko pokornu, toliko uzdržanu. Valjda je tako i bolje. Svejedno, pomalo ga je to rastuživalo. *Njena vatra je zgasla, a nekada je veoma blistavo gorela.* „Nisi pitala za brata?“, rekao je dok su čekali kolače s kremom. Kolači s kremom su bili kraljeva omiljena poslastica.

Sersei je digla bradu, a zelene oči su joj zasijale na svetlosti sveća. „Za Džejmija? Imaš li neke vesti?“

„Nikakve. Sersei, možda ćeš morati da se pripremiš za...“

„Da je mrtav, ja bih to znala. Zajedno smo došli na ovaj svet, striče. On neće otići bez mene.“ Otpila je gutljaj vina. „Tirion može da ode kad mu se hoće. Ni o njemu, pretpostavljam, nemaš glasa.“

„U poslednje vreme niko nije pokušao da nam proda glavu kepeca.“

Klimnula je. „Striče, mogu li nešto da te pitam?“

„Šta god želiš.“

„Tvoja žena... nameravaš li da je dovedeš na dvor?“

„Ne.“ Dorna je osetljiva duša, i prijatno joj je jedino kod kuće, u društvu prijatelja i rodbine. Dobro je podizala njihovu decu, sanjala je o unucima, molila se sedam puta dnevno, volela vez i cveće. U Kraljevoj luci bila bi srećna kao neko Tomenovo mače u zmijskom gnezdu. „Moja gospa supruga ne voli putovanja.

Lanisgrad je njeno mesto.“

„Mudra je žena koja zna svoje mesto.“

Nije mu se dopalo kako to zvuči. „Reci šta imaš.“

„Mislila sam da jesam.“ Sersei pruži pehar. Pegava devojka ga ponovo napuni. Tada su se pojavili kolači s kremom i razgovor je postao vedriji. Tek pošto je ser Boros ispratio Tomena i mačiče u kraljevsku ložnicu, priča se vratila na kraljičino suđenje.

„Oznijeva braća neće dokono stajati i gledati kako ga ubijaju“, upozorila ga je Sersei.

„Nisam to ni očekivao. Obojicu sam uhapsio.“

To kao da ju je iznenadilo. „Zbog kog zločina?“

„Zbog bludničenja s kraljicom. Prvoobrednik kaže da si priznala da si legla s obojicom - da nisi zaboravila?“

Pocrvenela je u licu. „Nisam. Šta ćeš da uradiš s njima?“

„Zid, ako priznaju krivicu. Ako je poreknu, mogu da se suoče sa ser Robertom. Takve ljude nije trebalo toliko uzdignuti.“

Sersei obori glavu. „Loše... loše sam ih procenila.“

„Izgleda da si mnoge loše procenila.“

Možda bi rekao još nešto, ali se tamnokosa iskušeničica okruglih obraza vratila da kaže: „Moj gospodar, moja gospo, oprostite mi što vas ometam, ali dole je neki dečak. Velemeštar Piseli moli da lord namesnik smesta dođe.“

Crna krila, crne vesti, pomisli ser Kevan. *Da nije Krajoluj pao? Ili je možda vest od Boltona sa severa?*

„Možda su vesti o Džejmiju“, reče kraljica.

Postojao je samo jedan način da sazna. Ser Kevan ustade. „Molim te da mi oprostiš.“ Pre nego što je otišao, kleknuo je i poljubio bratanicu u ruku. Ako je nemi div izneveri, to će možda biti poslednji poljubac u njenom životu.

Glasonoša je bio dečak od osam ili devet godina, toliko umotan u krzna da je ličio na meče. Trent ga je ostavio da čeka na pokretnom mostu, umesto da ga pusti u utvrdu. „Idi nađi vatru, momče“, rekao mu je ser Kevan i gurnuo mu novčić u šaku. „Znam put do kule za gavrane.“

Sneg je napokon prestao da pada. Iza vela od iscepkanih oblaka lebdeo je pun mesec, debeo i beo kao grudva. Zvezde su sijale hladne i daleke. Dok je ser Kevan išao unutrašnjim dvorištem, zamak je delovao tuđinski, kao da su svakoj utvrđi i kuli izrasli ledeni zubi, a sve poznate staze nestale su pod belim pokrivačem. Jednom je ledenjača dugačka kao koplje pala i razbila mu se pred nogama. *Jesen u Kraljevoj luci*, razmišljao je mračno. *Kako li je tek gore na Zidu?*

Vrata je otvorila sluškinja, mršavo stvorenje u prevelikoj krznom postavljenoj odori. Ser Kevan je otresao sneg sa čizama, skinuo plašt i bacio joj ga. „Velemeštar me očekuje“, izjavio je. Devojka je klimnula glavom, ozbiljna i nema,

pa je pokazala na stepenište.

Piselijeve odaje nalazile su se ispod kule za gavrane, prostrane prostorije prepune stalaka s biljkama, mastima i napicima i polica s knjigama i svicima. Ser Kevanu je tu oduvek bilo neprijatno vruće. Ne i noćas. Čim je prošao kroz vrata, jeza je postala gotovo opipljiva. Od vatre je u ognjištu ostao samo crni pepeo i žar na umoru. Nekoliko treperavih sveća širilo je tu i tamo jezerca mutnog svetla.

Ostatak je bio utonuo u senku... sem ispod otvorenog prozora, gde su rasuti ledeni kristali sijali na mesečini, kovitlajući se na vetru. Na prozorskoj dasci stajao je gavran, bleđ, ogroman, nakostrešenog perja. Bio je to najveći gavran koga je Kevan Lanister u životu video. Veći od svih lovačkih sokolova u Livačkoj steni, veći od najveće sove. Sneg je oko njega igrao na vetru, a mesec ga je obojio u srebro.

Ne srebro. Belo. Ptica je bela.

Beli gavrani iz Citadele ne nose poruke kao njihova crna braća. Iz Starigrada ih šalju samo s jednom svrhom: da najave promenu godišnjeg doba.

„Zima“ reče ser Kevan. Reč je stvorila belu maglu u vazduhu. Okrenuo se od prozora.

Onda ga nešto udari u grudi, između rebara, žestoko kao pesnica džina. Izbilo mu je dah pa se zateturio unazad. Beli gavran je poleteo, bleđa krila mlatarala su mu oko glave. Ser Kevan napola sede a napola pade na prozorsku dasku. *Šta... ko...* Strelica mu je bila zarivena u grudi gotovo do pera. *Ne. Ne, tako je stradao moj brat.* Krv je curila oko nje. „Piseli“, promumlao je zbunjen. „Pomozi mi... ja...“

Onda je video. Velemeštar Piseli sedeo je za stolom, glave položene na veliku kožom uvezanu knjigu pred sobom. *Spava*, pomisli Kevan... ali onda trepnu i vide duboku crvenu posekotinu na starčevoj pegavoj lobanji i lokvu krvi ispod glave kako se širi preko stranica knjige. Svuda oko sveće bilo je komada kosti i mozga, ostrva u jezeru istopljenog voska.

Hteo je čuvare, pomisli ser Kevan. *Trebalo je da mu odobrim čuvare.* Zar je Sersei sve vreme bila u pravu? Je li ovo delo njegovog sinovca? „Tirione?“ viknu on. „Gde...?“

„Daleko“, odgovori nekako poznat glas.

Stajao je u jezeru senke pored police za knjige, debeljuškast, bleđog lica, pogrbljen, sa samostrelom u mekanim napuderisanim rukama. Stopala su mu bila u svilenim papučama.

„Varise?“

Evnuh spusti samostrel. „Ser Kevane. Oprosti mi ako možeš. Protiv tebe lično nemam ništa. Ovo nisam uradio iz zlobe već zbog kraljevstva. Zbog dece.“

Ja imam decu. Imam ženu. O, Dorna. Bol ga preplavi. Sklopio je oči, ponovo ih otvorio. „U... u zamku ima stotine lanisterskih gardista.“

„Ali u ovoj sobi srećom nema nijednog. Ovo me boli, moj gospodar. Ne zaslužuješ da umreš sam u ovako hladnoj i mračnoj noći. Postoje mnogi ljudi poput

tebe, dobri ljudi koji služe lošim ciljevima... ali ti si pretio da poništiš sve kraljičine uspehe, da pomiriš Visoki sad i Livačku stenu, da vežeš Veru za svog malog kralja, da ujediniš Sedam kraljevstava pod Tomenovom vlašću. Dakle...“

Dunu vetar. Ser Kevan se silovito stresе.

„Hladno ti je, moj gospodar?“ upita Varis. „Molim te mi oprosti. Velemeštar je ispraznio creva kada je umro i smrad je bio toliko odvratан da sam pomislio da ću se ugušiti.“

Ser Kevan pokuša da ustane, ali ga je snaga izdala. Nije osećao noge.

„Mislio sam da će samostrel biti prikladan. Toliko si zajedničkog imao s lordom Tivinom, pa zašto ne bi i ovo? Tvoja bratanica će misliti da su te ubili Tireli, možda uz Baukovu pomoć. Tireli će sumnjati na nju. Neko će negde naći načina da okrivi Dornjane. Sumnja, podela i nepoverenje izješće tlo pod nogama tvog dečaka kralja dok Egon diže barjake iznad Krajoluja, a lordovi kraljevstva se okupljaju oko njega.“

„Egon?“ Na tren nije shvatao. Onda se prisetio. Dete umotano u grimizni plašt, platno umrljano krvlju i mozgom. „Mrtav. On je mrtav.“

„Nije.“ Evnuhov glas kao da je postao dublji. „Ovde je. Egon učen da vlada još pre nego što je prohodao. Vežbao je da koristi oružje, kao što dolikuje vitezu, ali to nije kraj njegovog obrazovanja. Čita i piše, govori nekoliko jezika, proučavao je istoriju, zakone i poeziju. Obrednica ga je upućivala u tajanstva vere otkako je dovoljno porastao da ih shvati. Živeo je s ribarima, radio sopstvenim rukama, plivao rekama, krpio mreže i naučio da sam pere svoju odeću ako zatreba. Ume da peca, kuva i previje ranu, zna kako je biti gladan, progonjen, prestravljen. Tomena su učili da je kraljevanje njegovo pravo. Egon zna da je kraljevanje njegova dužnost, da kralj mora na prvo mesto da stavi svoj narod, da za njega živi i vlada.“

Kevan Lanister pokuša da pozove... svoje gardiste, svoju ženu, svog brata... ali reči nisu dolazile. Krv mu curnu iz usta. Silovito se stresao.

„Žao mi je.“ Varis je kršio ruke. „Mučiš se, znam, ali ja svejedno stojim i brbljam kao neka blesava starica. Vreme je da se ovo okonča.“ Evnuh napući usne i kratko zviznu.

Ser Kevan je bio hladan kao led i svaki teški udisaj probadao ga je bolom. Ugledao je nekakav pokret, čuo mekano šuškanje papučа po kamenu. Iz vira tame izroni dete, bleđi dečак u odrpanoj odeći, ne stariji od devet ili deset leta. Drugi ustade iza velemeštrove stolice. Devojčica koja mu je otvorila vrata takođe je bila tu. Bili su svuda oko njega, njih petoro ili šestoro, deca belih lica, tamnih očiju, dečaci i devojčice zajedno.

A u rukama su imali bodeže.

APENDIKS

VESTEROS

KRALJ DEČAK

TOMEN BARATEON, prvi svog imena, kralj Andala, Rojnara i Prvih ljudi, gospodar Sedam kraljevstava, osmogodišnji dečak.

njegova žena, **KRALJICA MARGERI** od kuće Tirela, triput udavana, dvaput obudovela, optužena za veleizdaju, zatočenica u Velikom obredištu Belorovom
njene pratilje i rođake, **MEGA**, **ALA** i **ELINOR TIREL**, optužene za blud
Elinorin verenik, **ALIN AMBROUZ**, štitonoša

njegova majka **SERSEI**, od kuće Lanistera, kraljica majka, gospa od Livačke stene, optužena za veleizdaju, sužanj u Velikom obredištu Belorovom

njegova braća i sestre:

njegov stariji brat {**KRALJ DŽOFRI I BARATEON**}, otrovan na sopstvenoj svadbi

njegova starija sestra **PRINCEZA MIRSELA BARATEON**, devetogodišnja devojčica, štićenica princa Dorana Martela u Sunčevom koplju, verena za Martelovog sina Tristana

njegovi mačići, **SER SKAKUTALO**, **GOSPA BRKA**, **ČARAPICA**

njegovi ujaci:

SER DŽEJMI LANISTER, zvani **KRALJEUBICA**, blizanac kraljice Sersei, lord zapovednik Kraljeve garde

TIRION LANISTER, zvani **BAUK**, kepec, optužen i osuđen za kraljeubistvo i rodoubistvo

njegovi drugi srodnici:

njegov deda {**TIVIN LANISTER**}, gospodar Livačke stene, zaštitnik zapada, kraljeva desna ruka, ubio ga u nužniku njegov sin Tirion

njegov deda-stric **SER KEVAN LANISTER**, lord namesnik i zaštitnik kraljevstva, oženjen Dornom Svift

njihova deca:

SER LANSEL LANISTER, vitez svetog reda Ratnikovih sinova
{VILEM}, Martinov blizanac, ubijen u Brzorečju

MARTIN, Vilemov blizanac, štitonoša

DŽANEI, devojčica od tri leta

njegova baba-tetka DŽENA LANISTER, u. ser Emona Freja

njihova deca:

{SER KLIOS FREJ} ubili ga odmetnici

njegov sin SER TIVIN FREJ, zvani TI

njegov sin VILEM FREJ, štitonoša

SER LIONEL FREJ, drugi sin ledi Džene

{TION FREJ}, štitonoša, ubijen u Brzorečju

VALDER FREJ, zvani CRVENI VALDER, paž u Livačkoj steni

njegov deda-stric {SER TIGET LANISTER}, u. Darlesa Marbrend

njihova deca:

TIREK LANISTER, štitonoša, nestao u nemirima gladnih u Kraljevoj luci

LEDI ERMESANDA HEJFORD, Tirekova devojčica-supruga

njegov deda-stric DŽERION LANISTER, nestao na moru

DŽOJ BRDSKA, njegova vanbračna kći

Malo veće kralja Tomena:

SER KEVAN LANISTER, lord namesnik

LORD MEJS TIREL, kraljeva desnica

VELEMEŠTAR PISELI, savetnik i vidar

SER DŽEJMI LANISTER, lord zapovednik Kraljeve garde

LORD PAKSTER REDVIN, prvi admiral i zapovednik flote

KIBURN, osramoćeni meštar i navodno nekromant, gospodar šaptalica

nekadašnje Malo veće kraljice Sersei:

{LORD DŽAJLZ ROZBI}, lord rizničar i gospodar kovnica, umro od kašlja

LORD ORTON MERIVEDER, justicijar i gospodar zakona, po hapšenju kraljice Sersei pobjegao u Dugi sto

ORAN VODENI, kopile Plavikraja, prvi admiral i gospodar brodova, po hapšenju kraljice Sersei pobjegao na more

Kraljeva garda kralja Tomena:

SER DŽEJMI LANISTER, lord zapovednik

SER MERIN TRENT

SER BOROS BLUNT, izbačen pa ponovo vraćen

SER BELON SVON, u Dorni s princezom Mirselom

SER OZMUND KETLBLEK

SER LORAS TIREL, vitez od cveća

{SER ARIS OUKHART}, stradao u Dorni

Tomenov dvor u Kraljevoj luci:

MESEČEV DEČAK, kraljevska dvorska luda

PEJT, osmogodišnji dečkić koji dobija šibe namesto kralja Tomena

ORMOND IZ STARIGRADA, kraljevski harfista i bard

SER OZFRID KETLBLEK, brat ser Ozmunda i ser Oznija, kapetan gradske straže

NOHO DIMITIS, izaslanik Gvozdene banke iz Bravosa

{SER GREGOR KLEGANI}, zvani PLANINA KOJA JAŠE, umro od otrovane rane

RENIFER LONGVOTERS, glavni podtamničar u lagumima Crvene tvrđave
navodni ljubavnici kraljice Margeri:

VOT, pevač koji je sebe prozvao PLAVI BARD, sužanj, izgubio razum na mukama

{HARFISTA HAMIŠ}, ostareli pevač, umro u zatočeništvu

SER MARK MALENDOR, koji je u bici na Crnobujici izgubio majmuna i pola ruke

SER TALAD zvani VISOKI, SER LAMBERT TARNBERI, SER BEJARD NORKROS, SER HJU KLIFTON

DŽALABAR KSO, princ od Doline crvenog cveta, izgnanik sa Letnjih ostrva

SER HORAS REDVIN, ustanovljeno da je nevin, pa je oslobođen

SER HOBBER REDVIN, ustanovljeno da je nevin, pa je oslobođen

glavni optužitelj kraljice Sersei,

SER OZNI KETLBLEK, brat ser Ozmunda i ser Ozfrida, sužanj vere

ljudi iz Vere:

PRVOOBREDNIK, otac vernih, glas Sedmoro na zemlji, star i krhak čovek

OBREDNICA ANELA, OBREDNICA MOELA, OBREDNICA SKOLERA, kraljičine tamničarke

OBREDNIK TORBERT, OBREDNIK REJNARD, OBREDNIK LUSEON, OBREDNIK OLEDOR, pripadnici Najpobožnijih

OBREDNICA AGLANTINA, OBREDNICA HELISENT, služe Sedmoro u Velikom obredištu Belorovom

SER TEODAN VELS, zvani TEODAN ODANI, pobožni zapovednik Ratnikovih sinova

„vrapci“, najskromniji ljudi, žestoko pobožni

narod u Kraljevoj luci:

ČATAJA, vlasnica skupog bordela

ALAJAJA, njena kći

DENSI, MAREI, dve Čatajine devojke

TOBO MOT, majstor oružar

gospodari iz krunskih zemalja, zakleti na vernost Gvozdenom prestolu:

RENFRED RIKER, gospodar Senodola

SER RUFUS LIK, jednoonogi vitez u njegovoj službi, kaštelan Mrke kule u Senodolu

{LEDI TANDA STOUKVORT}, umrla od slomljenog kuka

njena starija kćerka {FALISA}, umrla vrišteći u crnim ćelijama

{SER BALMAN BIRČ}, muž ledi Falise, poginuo u turnirskoj borbi

njena mlađa kćerka LOLISA, slabog uma, gospa zamka Stoukvortovih

njen novorođeni sin TIRION, od stotinu očeva,

njen suprug SER BRON OD CRNOBUJICE, najamnik koji je postao vitez,

MEŠTAR FRENKEN, u službi Stoukvortovih

Na barjaku kralja Tomena nalaze se krunisani jelen Barateona, crn na zlatnom, i lav Lanistera, zlatan na grimiznom, okrenuti jedan ka drugome.

KRALJ NA ZIDU

STANIS BARATEON, prvi svog imena, drugi sin lorda Stefona Barateona i ledi Kasane od kuće Estermonta, gospodar Zmajkamina, samozvani kralj Vesterosa.

s kraljem Stanisom u Crnom zamku:

GOSPA MELISANDRA IZ AŠAIJA, zvana CRVENA ŽENA, sveštenica R'lori, Gospodara svetlosti

njegovi vitezovi i zakleti mačevi:

SER RIČARD HORP, njegov zamenik

SER GODFRI FARING, zvani DŽINOUBICA

SER DŽASTIN MEJSI

LORD ROBIN PIZBERI

LORD HARVUD FEL

SER KLEJTON SAGS, SER KORLIS PENI, kraljičini ljudi i vatreni sledbenici Gospodara svetlosti

SER VILIJEM FOKSGLOV, SER HAMFRI KLIFTON, SER ORMUND VAJLD, SER HARIS KOB, vitezovi

njegove štitonoše, DEVAN SIVORT i BRIJEN FARING

njegov sužanj MENS RAJDER, kralj s one strane Zida

Rajderov mali sin, „divljanski princ“

dečakova dojlja FILI, divljanka

FILIN mali sin, „čudovište“, začeo ga je njen otac {KRASTER}

u Istočnoj morobdiji:

KRALJICA SELISA, od kuće Florenta, njegova žena

PRINCEZA ŠIRIN, njihova kćerka, jedanaestogodišnja devojčica

ZAKRPA, Širinina tetovirana luda

njen stric SER AKSEL FLORENT, prvi među kraljičnim ljudima, samozvana kraljičina desnica

njeni vitezovi i zakleti mačevi, SER NARBERT GRANDISON, SER BENETON SKEJLS, SER PATREK OD KRALJEVE PLANINE, SER DORDEN TMURNI, SER MALEGOR OD CRVENVIRA, SER LAMBERT VAJTVOTER, SER PERKIN FOLARD, SER BRUS BAKLER

SER DAVOS SIVORT, gospodar Kišegore, admiral Uzanog mora, kraljeva desna ruka, zvani VITEZ OD PRAZILUKA

SALADOR SAN iz Lisa, gusar i najamnik, kapetan *Valiranina* i zapovednik flote galija

TIHO NESTORIS, izaslanik Gvozdene banke iz Bravosa

Stanis je za svoj simbol izabrao vatreno srce Gospodara svetlosti - crveno srce okruženo narandžastim plamenom na žutom polju. Unutar srca je krunisani jelen kuće Barateona, crn.

KRALJ OSTRVA I SEVERA

Grejdžoji od Hridi tvrde za sebe da su neposredni potomci Sivog kralja iz Doba junaka. Legende kažu da je Sivi kralj vladao samim morem i uzeo sirenu za ženu. Egon Zmaj je okončao lozu poslednjeg kralja Gvozdениh ostrva, ali je dozvolio gvozdеноrođenima da ožive svoj drevni običaj i odluče koga će odabrati za prvog među sobom. Odabrali su lorda Vikona Grejdžoja od Hridi. Grb Grejdžoja je zlatna džinovska sipa na crnom polju. Njihove reči su *Mi ne sejemo*.

JURON GREJDŽOJ, treći svog imena od Sivog kralja, kralj Gvozdениh ostrva i severa, kralj soli i stene, sin morskog vetra, lord kosac od Hridi, kapetan *Tišine*, poznat kao VRANOOKI

njegov stariji brat {BELON}, kralj Gvozdениh ostrva i severa, deveti svog imena od Sivog kralja, pao i poginuo

GOSPA ALANIS, od kuće Harloua, Belonova udovica
njihova deca:

{RODRIK}, poginuo u prvoj Belonovoj buni

{MERON}, poginuo u prvoj Belonovoj buni

AŠA, kapetan *Crnog vetra* i osvajačica Čardaka šumskog, u. za Erika Gvozdokovca

TEON, koga severnjaci zovu TEON IZDAJNIK, sužanj u Užasniku

njegov mlađi brat VIKTARION, lord kapetan Gvozdene flote, zapovednik *Gvozdene pobede*

njegov mlađi brat ERON, zvani MOKROKOSI, sveštenik Utopljenog boga
njegovi kapetani i zakleti mačevi:

TORVOLD TRULOZUBI, KISELI DŽON MAJR, RODRIK SLOBODNI, CRVENI VESLAČ, LEVORUKI LUKAS KOD, KVELON HAMBL, HAREN PROSEDI, KEMET HRIDNI, KAR UZNIK, KAMENORUKI, RALF PASTIR,

RALF OD GOSPODLUKE

njegovi mornari:

{KRAGORN}, koji je dunuo u pakleni rog i umro

njegovi vazali:

ERIK GVOZDOKOVAC, zvani ERIK STENOLOMAC i ERIK PRAVEDNI, lord kućeupravitelj Gvozdenih ostrva, kaštelan Hridi, starac nekada na silnom glasu, oženjen Ašom Grejdžoj

gospodari Hridi:

DŽERMUND BOTLI, gospodar Gospodluke

VALDON VINČ, gospodar Gvozdene jazbine

gospodari Starog Vika:

DANSTAN DRAM, STARI DRAM, gospodar Starog Vika

NORN GUDBRADER, od Krš-kamena

STOUNHAUS

gospodari Velikog Vika

GOROLD GUDBRADER, gospodar Cepiroga

TRISTON FARVIND, gospodar Rta fokinih koža -SPAR

MELDRED MERLIN, gospodar Oblutnika

gospodari Orkmonta:

ALIN ORKVUD, zvani ORKVUD OD ORKMONTA

LORD BELON TONI

gospodari Slanostene:

LORD DONOR SOLTKLIF

LORD SANDERLI

gospodari Harloua:

RODRIK HARLOU, zvani ČITAČ, gospodar Harloua, gospodar Deset kula, Harlou od Harloua

SIGFRID HARLOU, zvani SIGFRID SREBROKOSI, njegov deda stric, gospodar Dvora Harloua

HOTO HARLOU, zvani GRBAVI HOTO, od Treperave kule, rođak

BOREMUND HARLOU, zvani PLAVI BOREMUND, gospodar Veštičjeg brda, rođak

gospodari manjih ostrva i hridi:

DŽILBERT FARVIND, gospodar Usamljenog svetla gvozdenrođeni osvajači:

na Štitovima:

ANDRIK NEOSMEHNUTI, gospodar Jugoštita

NUT BRICA, gospodar Hrastoštita

MARON VOLMARK, gospodar Zelenštita

SER HARAŠ HARLOU, gospodar Sivoštita, vitez od Sivog vrta

U Kejlinovom šancu:

RALF KENING, kaštelan i zapovednik

ADRAK HAMBL, nema ruku

DAGON KOD, koji se nikom ne predaje

u Torenovom trgu:

DAGMER zvani BRAZDIBRADA, kapetan *Penopije*

u Čardaku šumskom:

AŠA GREJDŽOJ, sipina kći, kapetan *Crnog vetra*

njen ljubavnik, DEVICA KARL, mačevalac

njen bivši ljubavnik, TRISTIFER BOTLI, naslednik Gospodluke, zemlje mu otete

njeni mornari, ROGON RĐOBRADI, MRKOZBOR, PRST, ŠESTOPRSTI HARL, POSPANI DEJL, ERL HARLOU, KROM, HAGEN ROG i njegova riđokosa kći lepotica

njen rođak KVENTON GREJDŽOJ

njen rođak DAGON GREJDŽOJ, zvani DAGON PIJANAC

OSTALE KUĆE, VELIKE I MALE

KUĆA ERINA

Erini su potomci kralja planina i dola. Njihov grb su beli soko i polumesec na nebeskoplavom polju. Kuća Erina se nije umešala u Rat pet kraljeva.

ROBERT ERIN, gospodar Gnezda sokolovog, branilac Dola, bolešljiv osmogodišnji dečak, zvan i POLETARAC

njegova majka {LEDI LIZA od kuće Tulija}, udovica lorda Džona Erina, gurnuta u smrt kroz Mesečeva vrata

njegov staratelj PETIR BELIŠ, zvani MALOPRSTIĆ, gospodar Harendvora, vrhovni gospodar Trozupca i zaštitnik Dola

ALEJNA KAMENA, vanbračna kći lorda Petira, devica od tri i deset leta, zapravo Sansa Stark

SER LOTOR BRUN, najamnik u službi lorda Petira, kapetan garde Gnezda sokolovog

OZVEL, sedokosi pešadinac u službi lorda Petira, ponekad zvani i KETLBLEK

SER ŠADRIK OD SENOVITE VRTAČE, zvani LUDI MIŠ, vitez lotalica u službi lorda Petira

SER BIRON LEPI, SER MORGAT VESELI, vitezovi lotalice u službi lorda Petira

njegovo domaćinstvo i sluge:

MEŠTAR KOLEMON, savetnik, lekar i učitelj

MORD, surovi tamničar zlatnih zuba

GREČEL, MEDI i MELA, služavke

vazali lorda Roberta, gospodari planina i Dola:

JON ROJS, zvani BRONZANI JON, gospodar Kamena runa

njegov sin SER ANDAR, naslednik Kamena runa

LORD NESTOR ROJS, visoki kućeupravitelj Dola i kaštelan Mesečeve kapije
njegov sin i naslednik SER ALBAR
njegova kći MIRANDA, zvana RANDA, udovica, ali slabo rabljena
MIA KAMENA, kopile kralja Roberta
LIONEL KORBREJ, gospodar Srcedoma
SER LIN KORBREJ, njegov brat, vlasnik čuvenog mača Neutešna gospa
SER LUKAS KORBREJ, njegov mlađi brat
TRISTON SANDERLEND, gospodar Tri sestre
GODRIK BOREL, gospodar Mile sestre
ROLAND LONGTORP, gospodar Dugačke sestre
ALESANDOR TORENT, gospodar Male sestre
ANJA VEJNVUD, gospa od zamka Gvozdenhrast
SER MORTON, njen najstariji sin i naslednik
SER DONEL, vitez od Krvavih dveri
VOLAS, njen najmlađi sin
HAROLD HARDING, njen štićenik, često zvan i NASLEDNIK HARI
SER SIMOND TEMPLTON, vitez od Devet zvezda
DŽON LINDERLI, gospodar Zmijske šume
EDMUND VOKSLI, vitez od Vikendena
DZEROLD GRAFTON, gospodar Galebova
{ION HANTER}, gospodar Strelčevog dvora, nedavno preminuo
SER DŽILVUD, najstariji sin i naslednik lorda Iona, sada zvani MLADI LORD
HANTER
SER JUSTES, drugi sin lorda Iona
SER HARLAN, mlađi sin lorda Iona
domaćinstvo Mladog lorda Hantera:
MEŠTAR VILAMEN, savetnik, vidar, učitelj
HORTON REDFORT, gospodar Crvenkule, triput ženjen
SER DŽASPER, SER KREJTON, SER DŽON, njegovi sinovi
SER MIČEL, njegov najmlađi sin, novoproduzvedeni vitez, oženjen Isilom Rojs
od Kamena runa
BENEDAR BELMOR, gospodar Silnog poja
poglavice klanova iz Mesečevih planina
ŠAGA SIN DOLFOV, OD KAMENIH VRANA, trenutno predvodi razbojničku
družinu u Kraljevoj šumi
TIMET SIN TIMETOV, OD OPEČENIH
ČELA KĆI ČEJKOVA, OD CRNIH UŠIJU
KRON SIN KALOROV, OD MESEČEVE BRAĆE

Reči Erina su: *Visoko kao čast.*

KUĆA BARATEONA

Najmlađa od velikih kuća, kuća Barateona nastala je u Osvajačkim ratovima kada je Oris Barateon, za koga se pričalo da je kopile i polubrat Egon Osvajača, porazio i pogubio Argilaka Oholog, poslednjeg Olujnog kralja. Egon ga je nagradio Argilakovim zamkom, zemljama i kćerkom. Oris se oženio tom devojkom i prisvojio barjak, zvanja i reči njene loze.

Godine 283. od Egonovog osvajanja Robert od kuće Barateona, gospodar Krajoluja, zbacio je Ludog kralja Enisa II Targarjena i zauzeo Gvozdeni presto. Njegovo pravo na krunu poticalo je od njegove babe, kćerke kralja Egon V Targarjena, mada je Robert više voleo da kaže kako mu je pravo poticalo od buzdovana.

{ROBERT BARATEON}, prvi svoga imena, kralj Andala, Rojnara i Prvih ljudi, gospodar Sedam kraljevstava i zaštitnik čitave zemlje, ubio ga divlji vepar

njegova žena **KRALJICA SERSEI** od kuće Lanistera

njihova deca:

{KRALJ DŽOFRI BARATEON}, prvi svoga imena, ubijen na sopstvenoj svadbi

PRINCEZA MIRSELA, štićenica u Sunčevom koplju, verena za princa Tristana Martela

KRALJ TOMEN BARATEON, prvi svoga imena

njegova braća:

STANIS BARATEON, pobunjeni gospodar Zmajkamena i pretendent na Gvozdeni presto

njegova kći **ŠIRIN**, jedanaestogodišnja devojčica

{RENLI BARATEON}, pobunjeni gospodar Krajoluja i pretendent na gvozdeni

presto, ubijen u Krajoluju, usred svoje vojske

njegova kopilad:

MLA. KAMENA, devetnaestogodišnja devica, u službi lorda Nestora Rojsa, u Mesečevoj kapiji

DŽENDRI, odmetnik u rečnim zemljama, ne zna za svoje poreklo

EDRIK OLUJNI, priznato kopile sa gospom Delenom od kuće Florenta, skriva se u Lisu

SER ENDRU ESTERMONT, njegov rođak i zaštitnik

njegovi čuvari:

SER DŽERALD GOUER, LUIS zvani PILJARICA, SER TRISTON OD RABOŠBREGA, OMER BLEKBERI

{BARA}, njegova kćerka s kurvom iz Kraljeve luke, ubijena po naređenju njegove udovice

njegovi drugi srodnici:

njegov deda-ujak SER ELDON ESTERMONT, gospodar Zelenkamena

njegov rođak SER EMON ESTERMONT, Eldonov sin

njegov rođak SER ALIN ESTERMONT, Emonov sin

njegov rođak SER LOMAS ESTERMONT, Eldonov sin

njegov rođak SER ENDRU ESTERMONT, Lomasov sin

vazali zakleti na vernost Krajoluju, olujni gospodari:

DAVOS SIVORT, gospodar Kišegore, admiral Uzanog mora i kraljeva desna ruka

njegova žena MARJA, stolareva kći

njihovi sinovi {DEJL, ALARD, MATOS, MARIK}, poginuli u bici na Crnobujici

njihov sin DEVAN, štitonoša kralja Stanisa

njihovi sinovi STANIS i STEFON

SER DŽILBERT FARING, kaštelan Krajoluja

njegov sin BRIJEN, štitonoša kralja Stanisa

njegov rođak SER GODRI FARING, zvani DŽINOŠUB

ELVUD MEDOUZ, gospodar Livadske utvrde, zamenik Džilberta Faringa u Krajoluju

SELVIN TART, zvani VEČERNJA ZVEZDA, gospodar Oporja

njegova kći BRIJENA, DEVICA OD OPORJA, takođe zvana i LEPOTICA BRIJENA

njen štitonoša PODRIK PEJN, desetogodišnji dečak

SER RONET KONINGTON, zvani CRVENI RONET, vitez od Grifonovog gnezda

njegovi mlađi brat i sestra, REJMUND i ALINA

njegovo kopile RONALD OLUJNI
njegov rođak DŽON KONINGTON, nekadašnji gospodar Krajoluja i kraljeva
desna ruka, prognao ga Eris II Targarjen, smatra se da je umro od pića
LESTER MORIGEN, gospodar Vraninog gnezda
njegov brat i naslednik SER RIČARD MORIGEN
njegov brat {SER GIJARD MORIGEN, zvani GIJARD ZELENI}, poginuo u
Bici na Crnobujici
ARSTAN SELMI, gospodar Žetvenog dvora
njegov deda-stric SER BARISTAN SELMI
KASPER VAJLD, gospodar Kišnog doma
njegov stric SER ORMUND VAJLD, ostareli vitez
HARVUD FEL, gospodar Felove šume
HJU GRANDISON, zvani SIVOBRAZI, gospodar Vidikovca
SEBASTION EROL, gospodar Kamenog plašta
KLIFORD SVON, gospodar Kamene glave
BERIK DONDERION, gospodar Crnobujice, zvani GOSPODAR MUNJA,
odmetnik u Rečnim zemljama, često ginuo i sada se smatra da je mrtav
{BRIS KERON}, gospodar Noćnog poja, ubio ga ser Filip Fut na Crnobujici
njegov ubica, SER FILIP FUT, jednooki vitez, gospodar Noćnog poja
njegov nezakoniti polubrat, SER ROLAND OLUJNI, zvani KOPILE OD
NOĆNOG POJA, samozvani lord od Noćnog poja
ROBIN PIZBERI, gospodar Mahuništa
MERIMERTINS, gosa od Maglengore
RALF BAKLER, gospodar Bronzane kapije
njegov rođak, SER BRUS BAKLER

Grb Barateona je krunisani jelen, crn, na zlatnom polju. Njihove reči su: *Naš je gnev.*

KUĆA FREJA

Freji su vazali kuće Tulija, ali nisu uvek bili savesni u vršenju svojih dužnosti. Po izbijanju Rata pet kraljeva Rob Stark je pridobio lorda Freja obavezavši se na brak s jednom od njegovih kćeri ili unuka. Kada se umesto toga oženio leđi Džejn Vesterling, Freji su se urotili s Ruzom Boltonom i mučki ubili Mladog Vuka i njegove sledbenike. Taj događaj je postao poznat kao Crvena svadba.

VALDER FREJ, gospodar Prelaza

od prve žene {LEĐI PERE od kuće Rojsa}:

{SER STEVRON}, umro nakon Bitke kod Vologaza

SER EMON, drugi sin lorda Valdera, oženjen Dženom Lanister

SER ENIS, treći sin lorda Valdera, oženjen {Tijanom Vild, umrla na porođaju}

Enisov sin EGON KRVOROĐENI, odmetnik

Enisov sin REGAR, izaslanik u Belim sidrištima

PERIJANA, njegova najstarija kći, udata za ser Leslina Haja

od druge žene {LEĐI SIRENE od kuće Svona}:

SER DŽARED FREJ, izaslanik u Belim sidrištima

OBREDNIK LUSEON, njegov peti sin

od treće žene {LEĐI AMAREI od kuće Krejkhola}:

SER HOSTIN, slavan vitez

LIENTA, njegova druga kćerka, udata za lorda Lucijasa Viprena

SIMOND FREJ, njegov sedmi sin, brojač novčića, izaslanik u Belim sidrištima

SER DANVEL FREJ, njegov osmi sin

{MERET}, njegov deveti sin, obešen u Starikamu

Meretova kći VALDA, zvana DEBELA VALDA, udata za Ruza Boltona, gospodara Užasnika

Meretov sin VALDER, zvani MALI VALDER, osmogodišnjak, štitonoša u službi

Remzija Boltona

{SER DŽEREMI FREJ}, njegov deseti sin, utopio se

SER REJMUND FREJ, njegov jedanaesti sin

od četvrte žene {LEDI ALISE od kuće Blekvuda}:

LOTAR FREJ, njegov dvanaesti sin, zvani HROMI LOTAR

SER DŽEMOS FREJ, njegov trinaesti sin

Džemosov sin VALDER, zvani VELIKI VALDER, osmogodišnji dečak, štitonoša u službi Remzija Boltona

SER VALEN, njegov četrnaesti sin

MORJA, njegova treća kći, udata za ser Flementa Breksa

TITA, njegova četvrta kći, zvana DEVICA TITA

od pete žene {LEDI SARJE od kuće Venta}:

bez potomstva

od šeste žene {LEDI BETANI od kuće Rozbija}:

SER PERVIN FREJ, petnaesti sin lorda Valdera

{SER BENFRI FREJ}, šesnaesti sin lorda Valdera, umro od rane zadobijene na Crvenoj svadbi

MEŠTAR VILAMEN, sedamnaesti sin lorda Valdera, u službi u Strelčevom dvoru

OLIVAR FREJ, osamnaesti sin lorda Valdera, bivši štitonoša Roba Starka

ROZLIN, peta kći lorda Valdera, udata za lorda Edmura Tulija na Crvenoj svadbi, nosi njegovo dete

od sedme žene {LEDI ANARE od kuće Faringa}

ARVINA, njegova šesta kći, četrnaestogodišnja devica

VENDEL, njegov devetnaesti sin, trinaestogodišnjak, paž u Vodogledu

KOLMAR, njegov dvadeseti sin, obećan Veri, jedanaestogodišnjak

VALTIR, zvani TIR, dvadeset prvi sin lorda Valdera, desetogodišnji dečak

ELMAR, dvadeset drugi i najmlađi sin lorda Valdera, devetogodišnji dečak, nakratko bio veren s Arjom Stark

ŠIREI, sedma kći i najmlađe dete lorda Valdera, devojčica od sedam godina

njegova osma žena LEDI DŽOJAS od kuće Erenforda

trenutno u blagoslovenom stanju

vanbračna deca lorda Freja, od mnogih majki:

VALDER REČNI, zvani KOPILE VALDER

MEŠTAR MELVIS, u službi u Rozbiju

DŽEJN REČNA, MARTIN REČNI, RIGER REČNI, RONEL REČNI, MELARA REČNA, i drugi

KUĆA LANISTERA

Lanisteri od Livačke stene glavni su zaštitnici prava kralja Tomena na Gvozdeni presto. Hvale se poreklom od Lana Pametnog, legendarnog varalice iz Doba junaka. Zbog zlata Livačke stene i Zlatnog zuba najbogatija su velika kuća. Simbol Lanistera je zlatni lav na grimiznom polju. Reči Lanistera su *Čuj moju riku!*

{**TIVIN LANISTER**}, gospodar Livačke stene, štit Lanisgrada, zaštitnik zapada, kraljeva desna ruka, ubio ga u nužniku rođeni sin kepec

deca lorda Tivina:

SERSEI, Džejmijeva bliznakinja, udovica kralja Roberta I Barateona, zatočenica u Velikom obredištu Belorovom

SER DŽEJMI, Sersein blizanac, zvani KRALJEUBICA, lord zapovednik Kraljeve garde

njegove štitonoše, DZOSMIN PEKLDON, GARET PEDŽ, LU PAJPER

SER ILIN PEJN, vitez bez jezika, kraljeva pravda i glavoseča

SER RONET KONINGTON, zvani CRVENI RONET, vitez od Grifonovog gnezda, poslat u Devojačko jezero sa zatočenikom

SER ADAM MARBREND, SER FLEMENT BRAKS, SER ALIN STEKSPIR, SER STEFON SVIFT, SER HAMFRI SVIFT, SER LAJL KREJKHOL zvani DELIVEPAR, SER DŽON BETLI zvani ĆOSAVI DŽON, vitezovi u ser Džejmijevoj vojsci kod Brzorečja

TIRION, zvani BAUK, kepec i rodoubica, begunac u izgnanstvu preko Uzanog mora

domaćinstvo u Livačkoj steni:

MEŠTAR KREJLEN, lekar, učitelj i savetnik

VILAR, kapetan garde

SER BENEDIKT BRUM, kaštelan

BELOZUBI VOT, pevač

braća i sestre lorda Tivina i njihovo potomstvo:

SER KEVAN LANISTER, oženjen Dornom od kuće Svifta

LEDI DŽENA, udata za ser Emona Freja, sada gospodara Brzorečja

Dženin najstariji sin {SER KLIOS FREJ}, oženjen Džejn od kuće Derija, ubili ga odmetnici

Kliosov stariji sin SER TIVIN FREJ, zvani TI, sada naslednik Brzorečja

Kliosov drugi sin VILEM FREJ, štitonoša

mlađi sinovi ledi Džene, SER LIONEL FREJ, {TION FREJ}, VALDER FREJ, zvani CRVENI VALDER

{SER TIGET LANISTER}, umro od kuge

TIREK, Tigetov sin, nestao, strahuje se da je mrtav

LEDI ERMESANDA HEJFORD, Tirekova devojčica-supruga

{DŽERION LANISTER}, nestao na moru

DŽOJ BRDSKA, Džerionova nezakonita kći, jedanaestogodišnja devojčica

ostali bliski srodnici lorda Tivina:

{SER STAFORD LANISTER}, njegov rođak i brat njegove žene, poginuo u bici na Vologazu

SERENA i MIRIJELA, Stafordove kćeri

SER DAVEN LANISTER, Stafordov sin

SER DAMION LANISTER, rođak, oženjen ledi Šijerom Krejkhol

njihov sin SER LUSION

njihova kći LANA, udata za lorda Antarija Džasta

LEDI MARGO, rođaka, udata za lorda Titusa Pika

vazali i zakleti mačevi, gospodari Zapada:

DEJMON MARBREND, gospodar Jasenkraja

ROLAND KREJKHOL, gospodar Krejkhola

SEBASTON FARMAN, gospodar Lepog ostrva

TITOS BREKS, gospodar Rogodola

KVENTEN BEJNFORT, gospodar Propasnika

SER HARIS SVIFT, tast ser Kevana Lanistera

REDZENAR ESTREN, gospodar Vihorišta

GAVEN VESTERLING, gospodar Litice

LORD SELMOND STEKSPIR

TERENS KENING, gospodar Kejsa

LORD ANTARIO DŽAST

LORD ROBIN MORLAND

LEDI ALISANA LEFORD

LUIS LIDEN, gospodar Bezdanice

LORD FILIP PLAM

LORD GARISON PRESTER

SER LORENT LORČ, vitez s posedom

SER GART GRINFILD, vitez s posedom

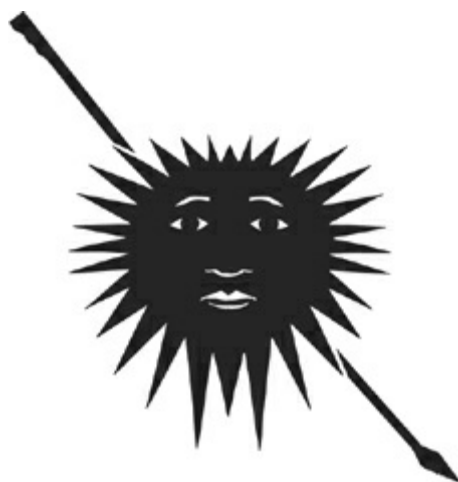
SER LIMOND VIKARI, vitez s posedom

SER REJNARD RUTIGER, vitez s posedom

SER MENFRID JU, vitez s posedom

SER TIBOLT HEDERSPUN, vitez s posedom

KUĆA MARTELA

Dorna se poslednja od Sedam kraljevstava zaklela na vernost Gvozdenom prestolu. Dornjani se po krvi, običajima i istoriji razlikuju od žitelja drugih kraljevstava. Po izbijanju Rata pet kraljeva, Dorna se nije mešala, ali nakon veridbe Mirsele Barateon s princom Tristanom Sunčevo koplje je objavilo da podržava kralja Džofrija. Barjak Martela je crveno sunce probodeno zlatnim kopljem. Njihove reči su *Nesagnuti, nepokoreni, neslomljeni*.

DORAN NIMEROS MARTEL, gospodar Sunčevog koplja, princ od Dorne

njegova žena MELARIJA, iz Slobodnog grada Norvosa

njihova deca:

PRINCEZA ARIJANA, naslednica Sunčevog koplja

PRINC KVENTIN, novoproduzvedeni vitez, odrastao u Gvozdenlugu

PRINC TRISTAN, veren s Mirselom Barateon

SER GASKOJN OD ZELENKRVI, njegov zakleti štit

braća i sestre princa Dorana:

{PRINCEZA ELIJA}, silovana i ubijena nakon pada Kraljeve luke

{RENIS TARGARJEN}, njena mala kći, ubijena nakon pada Kraljeve luke

{EGON TARGARJEN}, odojče, ubijen nakon pada Kraljeve luke

{PRINC OBERIN}, zvani CRVENA KOBRA, ubio ga ser Gregor Klegani na suđenju borbom

ELARIJA PEŠČANA, ljubavnica princa Oberina, vanbračna kći lorda Harmena Alera

njegove vanbračne kćerke, PEŠČANE ZMIJE:

OBARA, kći jedne starigradske kurve

NIMERIJA, zvana LEDI NIM, kći jedne plemkinje iz Starog Volantisa

TIJENA, kći jedne obrednice
SARELA, kći trgovkinje sa Letnjih ostrva
ELIJA, kći Elarije Peščane
OBELA, kći Elarije Peščane
DOREA, kći Elarije Peščane
LOREZA, kći Elarije Peščane

dvor princa Dorana u Vodnim vrtovima:

AREO HOTAH, iz Norvosa, kapetan garde
MEŠTAR KALEOTI, savetnik, lekar i učitelj

u Sunčevom koplju:

MEŠTAR MAJLS, savetnik, lekar i učitelj
RIKASO, domostrojitelj u Sunčevom koplju, star i slep
SER MENFRI MARTEL, zapovednik odbrane Sunčevog koplja
LEDI ALISA LEDIBRAJT, rizničarka

njegova štićenica PRINCEZA MIRSELA BARATEON, verena za princa
Tristana

njen zakleti mač {SER ARIS OUKHART}, ubio ga Areo Hotah
njena služavka i družbenica ROZAMUND LANISTER, daleka rođaka
BORS i TIMOT, sluge u Sunčevom koplju
BELANDRA, SEDRA, sestre MORA i MELEJI, sluškinje u Sunčevom koplju
vazali princa Dorana, lordovi Dorne:

ANDERS IRONVUD, gospodar Gvozdenluga, zaštitnik Kamenog puta, Krv
kraljeva

INIS, njegova starija kćerka, udata za Riona Aliriona
SER KLITUS, njegov sin i naslednik
GVINET, njegova mlađa kćerka, dvanaestogodišnjakinja
HARMEN ALER, gospodar Paklengaja
DELONA ALIRION, gospa od Božje milosti
SER RION ALIRION, njen sin i naslednik
DAGOS MENVUDI, gospodar Kraljevog groba
LARA BLEKMONT, gospodarica Crnivrha
NIMELA TOLAND, gospa od Brda duhova
KVENTIN KORGAJL, gospodar Peščara
SER DEZIJE DOLT, Vitez od Limunšume

FRENKLIN FAULER, gospodar Nebohvata, zvani STARI SOKO, zaštitnik
Prinčevog prevoja

SER SIMON SAN FAGAR, vitez od Šarenluga
EDRIK DEJN, gospodar Zvezdopada, štitonoša
TREBOR DŽORDEJN, gospodar Čuke

TREMOND GARGALEN, gospodar Slane obale
DERON VAIT, gospodar Crvenih dina

KUĆA STARKA

Starkovi vode poreklo od Brendona Zidara i Kraljeva zime. Hiljadama godina su vladali iz Zimovrela kao kraljevi na Severu, sve dok Toren Stark, Kralj koji je kleknuo, nije odabrao da se pokori Egonu Zmaju umesto da zapodene bitku. Kada je lorda Edarda Starka od Zimovrela pogubio kralj Džofri, severnjaci su odrekli poslušnost Gvozdenom prestolu i proglasili Roba, sina lorda Edarda, za kralja na Severu. U Ratu pet kraljeva, on je pobedio u svim svojim bitkama, ali su ga izdali i ubili Freji i Boltoni u Blizancima, na svadbi njegovog ujaka.

{ROB STARK}, kralj na Severu, kralj Trozupca, gospodar Zimovrela, zvani MLADI VUK, mučki ubijen na Crvenoj svadbi

{SIVI VETAR}, njegov jezovuk, mučki ubijen na Crvenoj svadbi

njegova zakonita braća i sestre:

SANSA, udata za Tiriona od kuće Lanistera

{LEDI}, njen jezovuk, ubijen u Derijevom zamku

ARJA, jedanaestogodišnja devojčica, nestala, smatra se da je mrtva

NIMERIJA, njen jezovuk, lovi po rečnim zemljama

BRENDON, zvani BREN, devetogodišnji bogalj, naslednik Zimovrela, smatra se da je mrtav

LETO, njegov jezovuk

RIKON, četvorogodišnjak, veruje se da je mrtav

ČUPAVKO, njegov jezovuk, crn i divalj

OŠA, divljanka, nekada sužanj u Zimovrelu

njegov nezakoniti polubrat DŽON SNEŽNI, iz Noćne straže

DUH, Džonov jezovuk, beo i tih

njegovi drugi rođaci:

njegov stric BENDŽEN STARK, prvi izvidnik Noćne straže, nestao s one strane Zida, pretpostavlja se da je mrtav

njegova tetka {LIZA ERIN}, gospa od Gnezda sokolovog

njen sin ROBERT ERIN, gospodar Gnezda sokolovog i branilac Dola, bolešljiv dečak

njegov ujak EDMUR TULI, gospodar Brzorečja, zarobljen na Crvenoj svadbi

LEDI ROZLIN, od kuće Freja, Edmurova nevesta, čeka dete

njegov deda-ujak SER BRINDEN TULI, zvani CRNA RIBA, donedavno zapovednik odbrane Brzorečja, sada begunac

vazali Zimovrela, gospodari Severa:

DŽON AMBER, zvani VELIDŽON, gospodar Poslednjeg ognjišta, sužanj u Blizancima

{DŽON}, zvani MALIDŽON, Velidžonov najstariji sin i naslednik, ubijen na Crvenoj svadbi

MORS, zvani VRANOJED, Velidžonov stric, zapovednik Poslednjeg ognjišta

HOTER, zvani KURVOLOVAC, Velidžonov stric, takođe zapovednik Poslednjeg ognjišta

{KLEJ SERVIN}, gospodar zamka Servina, poginuo u Zimovrelu

DŽONELA, njegova sestra, devica od dva i trideset leta

RUZ BOLTON, gospodar Užasnika

{DOMERIK}, njegov sin i naslednik, umro od pokvarenog stomaka

VOLTON, zvani ČELIČNA CEVANICA, njegov kapetan

REMZI BOLTON, njegov vanbračni sin, zvani BOLTONOVO KOPILE, gospodar Losove šume

VALDER FREJ i VALDER FREJ, zvani VELIKI VALDER i MALI VALDER, Remzijeve štitonoše

{SMRAD}, pešadinac na zlu glasu zbog zaudaranja, ubijen dok je glumio Remzija

Kopilani, Remzijevi pratioci:

ŽUTI DIK, DEJMON IGRANKA, LUTON, KISELI ALIN, DERAČ, MUTAVI

{RIKARD KARSTARK}, gospodar Kardoma, Mladi Vuk mu odsekao glavu zbog ubistva zarobljenika

{EDARD}, njegov sin, poginuo u Šaputavoj šumi

{TOREN}, njegov sin, poginuo u Šaputavoj šumi

HARION, njegov sin, sužanj u Devojačkom jezeru

ALIS, kći lorda Rikarda, devica od petnaest leta

Rikardov stric ARNOLF, zapovednik odbrane Kardoma

KREGAN, Arnolfov stariji sin

ARTOR, Arnolfov mlađi sin

VIMEN MENDERLI, gospodar Belih sidrišta, izuzetno debeo

SER VILIS MENDERLI, njegov stariji sin i naslednik, veoma debeo, sužanj u Harendvoru

Vilisova žena LEONA od kuće Vulfilda

VINAFRID, njihova starija kći

VILA, njihova mlađa kći

{SER VENDEL MENDERLI}, njegov mlađi sin, ubijen na Crvenoj svadbi

SER MERLON MENDERLI, njegov rođak, zapovednik posade Belih sidrišta

MEŠTAR TEOMOR, savetnik, učitelj, lekar

VEKS, dvanaestogodišnji momak, nekada štitonoša Teona Grejdžoja, nem

SER BARTIMUS, star vitez, jednonog, jednook i često pijan, zapovednik Vučje jazbine

G ART, tamničar i glavoseča

njegova sekira, GOSPA LU

TERI, mladi ključar

MEG MORMONT, gospa od Medvedeg ostrva, Medvedica

{DEJSI}, njena najstarija kći i naslednica, ubijena na Crvenoj svadbi

ALISANA, njena kći, Mlada Medvedica

{DŽEOR MORMONT}, njen brat, lord zapovednik Noćne straže, ubili ga vlastiti ljudi

SER DŽORA MORMONT, njegov sin, sada izgnanik

HAULEND RID, gospodar Sivotočke motrilje, močvarac

njegova žena DŽIJANA, od močvaraca

njihova deca:

MIRA, mlada lovkinja

DŽODŽEN, dečak blagosloven zelenviđom

GALBART GLOVER, gospodar Čardaka šumskog, neoženjen

ROBET GLOVER, njegov brat i naslednik

Robetova žena SIBELA od kuće Loka

BENDŽIKOT BREŃ, BEZNOSINED VUDS, ljudi iz Vučje šume, zakleti na vernost Čardaku šumskom

{SER HELMAN TOLHART}, gospodar Torenovog trga, poginuo kod Senodola

{BENFRED}, njegov sin i naslednik, ubili ga gvozdenljudi na Kamenoj obali

EDARA, njegova kći, sužanj u Torenovom trgu

{LEOBALD}, njegov brat, ubijen u Zimovrelu

Leobaldova žena BERENA od kuće Hornvuda, sužanj u Torenovom trgu

njihovi sinovi BRENDON i BEREN, takođe sužnji u Torenovom trgu

RODRIK RIZVEL, gospodar Potočića,

BARBRI DASTIN, njegova kći, gospa od Mogila, udovica lorda Vilama

Dastina,

HARVUD STAUT, njen vazal, sitni lord u Humu

{BETANI BOLTON}, njegova kći, druga žena lorda Ruza Boltona, umrla od groznice

RODŽER RIZVEL, RIKARD RIZVEL, RUZ RIZVEL, njegovi svadljivi rođaci i vazali

LIESA FLINT, gospa od Udovičinog bdenja

ONDRU LOK, gospodar Starozamka, starac

poglavice planinskih plemena:

HUGO VAL, zvani ČABRINA, ili prosto VAL

BRENDON NORI, zvani NORI

BRENDON NORI, Mlađi, njegov sin

TOREN LIDL, zvani LIDL

DANKAN LIDL, njegov stariji sin, zvani VELIKI LIDL, čovek Noćne straže

MORGAN LIDL, njegov drugi sin, zvani SREDNJI LIDL

RIKARD LIDL, njegov treći sin, zvani MALI LIDL

TORGEN FLINT, od Prvih Flinta, zvan prosto FLINT ili STARI FLINT

CRNI DONEL FLINT, njegov sin i naslednik

ARTOS FLINT, njegov drugi sin, polubrat Crnog Donela

Grb Starka prikazuje sivog jezovuka u trku preko ledenobelog polja. Reči Starka su *Zima dolazi*.

KUĆA TULIJA

Lord Edmun Tuli od Brzorečja bio je među prvim rečnim gospodarima koji su se zakleli na vernost Egonu Osvajaču. Kralj Egon ga je nagradio tako što je dao kući Tulija vrhovnu vlast nad svim zemljama Trozupca. Simbol Tulija je pastrmka u skoku, srebrna na polju plavih i crvenih talasa. Reči Tulija su *Porodica, dužnost, čast*.

EDMUR TULI, gospodar Brzorečja, zarobljen na svojoj svadbi, trenutno sužanj Freja

njegova supruga **LEDI ROZLIN**, od kuće Freja, sada bremenita

njegova sestra {**LEDI KEJTLIN STARK**}, udovica lorda Edarda Starka od Zimovrela, ubijena na Crvenoj svadbi

njegova sestra {**LEDI LIZA ERIN**}, udovica lorda Džona Erina od Dola, gurnuta u smrt u Gnezd u sokolovom

njegov stric **SER BRINDEN TULI**, zvani **CRNA RIBA**, donedavno zapovednik odbrane Brzorečja, sada odmetnik

domaćinstvo lorda Edmura u Brzorečju:

MEŠTAR VAJMEN, savetnik, lekar i učitelj

SER DEZMOND GREL, kaštelan

SER ROBIN RIGER, kapetan garde

DUGI LU, ELVUD, DELR gardisti

ATERIDIS VEJN, kućeprevodnik Brzorečja

Edmurovi vazali, gospodari Trozupca:

TITOS BLEKVUD, gospodar Gavrangrane

BRINDEN, njegov najstariji sin i naslednik

{**LUKAS**}, njegov drugi sin, ubijen na Crvenoj svadbi

HOSTER, njegov treći sin, momak sklon čitanju
BETANI, njegova kćerka, osmogodišnja devojčica
{ROBERT}, njegov najmlađi sin, umro od proliva
DŽONOS BREKEN, gospodar Kamene živice
BARBARA, DŽEJN, KEJTLIN, BES, ALISANA, njegovih pet kćeri
DŽEJSON MALISTER, gospodar Vodogleda, zatočenik u sopstvenom zamku
PATREK, njegov sin, zatočen s ocem
SER DENIS MALISTER, stric lorda Džejsona, čovek Noćne straže
KLEMENT PAJPER, gospodar zamka Rumena devica
njegov sin i naslednik, SER MARK PAJPER, zarobljen na Crvenoj svadbi
KARIL VENS, gospodar Namernikovog predaha
NORBERT VENS, slepi gospodar Atrante
TEOMAR SMOLVUD, gospodar Žirnog dvora
VILIJAM MUTON, gospodar Devičanskog jezera
ELEONORA, njegova kćer i naslednica, udata za Dikona Tarlija od Rožnog
brega
ŠELA VENT, razvlašćena gospa od Harendvora
SER HALMON PEDŽ
LORD LIMOND GUDBRUK

KUĆA TIRELA

Tireli su se dokopali moći kao kućupravitelji kraljeva Hvata, mada tvrde da potiču od Garta Zelenorukog, kralja baštovana Prvih ljudi. Kada je poslednji kralj iz kuće Gardenera ubijen na Vatrenom polju, njegov kućupravitelj Harlen Tirel predao je Visoki sad Egonu Osvajaču. Egon mu je zauzvrat dao zamak i vlast nad Hvatom. Mejs Tirel je obznanio svoju podršku Renliju Barateonu na početku Rata pet kraljeva i dao mu ruku svoje kćeri Margeri. Posle Renlijeve smrti Visoki sad je stupio u savez s kućom Lanistera i Margeri je verena s kraljem Džofrijem.

MEJS TIREL, gospodar Visokog sada, zaštitnik Juga, branilac Krajina, visoki maršal Hvata

njegova žena LEDI ALERIJA, od kuće Hajtauera iz Starigrada

njihova deca:

VILAS, najstariji sin, naslednik Visokog sada

SER GARLAN, zvani SMELI, njihov srednji sin, novoproglašeni gospodar Bistrovodne utvrde

njegova žena LEDI LEONETA od kuće Fosoveja

SER LORAS, Vitez od Cveća, najmlađi sin, zakleti brat Kraljeve garde, ranjen na Zmajkameni

MARGERI, njihova kći, dvaput udavana, dvostruka udovica

Margerine pratilje i dvorske dame:

njene rođake MEGA, ALA i ELINOR TIREL

Elinorin verenik ALIN EMBROUZ, štitonoša

LEDI ALISANA BULVER, LEDI ALISA GREJSFORD, LEDI TENA MERIVEDER, MEREDIT KREJN, zvana MERI, OBREDNICA NISTERIKA, njene družbenice

njegova obudovela majka LEDI OLENA, od kuće Redvina, zvana KRALJICA

OD TRNJA

ARIK i ERIK, njeni gardisti, sedam stopa visoki blizanci, zvani LEVI i DESNI
njegove sestre:

LEDI MINA, udata za Pakstera Redvina, gospodara Senice

njen sin SER HORAS REDVIN, zvani UŽASNI

njen sin SER HOBER REDVIN, zvani SLINAVI

njena kćerka DEZMERA REDVIN, šesnaest leta

LEDI DŽENA, udata za ser Džona Fosoveja

njegovi stričevi i ujaci:

GART TIREL, zvani DEBELI, lord domostrojitelj Visokog sada

Gartova kopilad GARS i GARET CVETNI

SER MORIN TIREL, lord zapovednik Gradske straže Starigrada

MEŠTAR GORMON, učenjak u Citadeli

njegovo domaćinstvo u Visokom sadu:

MEŠTAR LOMIŠ, savetnik, lekar i učitelj

IGON VIRVEL, kapetan garde

SER VORTIMER KREJN, kaštelan

SALČIĆ, luda, izuzetno debeo

njegovi vazali, gospodari Hvata:

RENDIL TARLI, gospodar Rožnog brega, zapovednik vojske kralja Tomena na
Trozupcu

PAKSTER REDVIN, gospodar Senice

SER HORAS i SER HOBER, njegovi blizanci

lekar lorda Pakstera MEŠTAR BALABAR

ARVIN OUKHART, gosa od Starog hrasta

MATIS ROUEN, gospodar Zlatogaja

LEJTON HAJTAUER, glas Starigrada, gospodar luke

HAMFRIHJUET, gospodar Hrastoštita

FALIJA CVETNA, njegova nezakonita kći

OZBERT SERI, gospodar Jugoštita

GUTOR GRIM, gospodar Sivoštita

MORIBALD ČESTER, gospodar Zelenštita

ORTON MERIVEDER, gospodar Dugog stola

GOSPA TENA, njegova supruga, iz Mira

RASEL, njen sin, osmogodišnji dečak

LORD ARTUR EMBROUZ

njegovi vitezovi i zakleti mačevi:

SER DŽON FOSOVEJ, od Fosoveja Zelenih jabuka

SER TENTON FOSOVEJ, od Fosoveja Crvenih jabuka

Grb Tirela je zlatna ruža na polju zelenom kao trava. Njihove reči su: *Rastemo snažni.*

ZAKLETA BRAĆA NOĆNE STRAŽE

DŽON SNEŽNI, kopile od Zimovrela, devet stotina devedeset osmi lord zapovednik Noćne straže,

DUH, njegov beli jezovuk

njegov kućeupravitelj EDISON TOLET, zvani ŽALOBNI ED

u Crnom zamku:

MEŠTAR EMON {TARGARJEN}, lekar i savetnik, slep, stotinu i dve godine star

Emonov kućeupravitelj KLIDAS

Emonov kućeupravitelj SEMVEL TARLI, debeli knjiški moljac

BOUEN MARŠ, lord kućeupravitelj

TROPSTI HOB, kućeupravitelj i glavni kuvar

{DONALNOJI}, jednoruki oružar i kovač, ubio ga na kapiji Moćni Mag

OVEN zvani VOLINA, TIM ČVORJEZIK, MALEJ, KUGEN, DONEL BRDSKI zvani SLATKI DONEL, LEVORUKI LU, DŽEREN, TAJ, DANEL, VIK DELJAČ, kućeupravitelji

OTEL JARVIK, prvi graditelj

ČIZMA VIŠKA, HALDER, ALBET, BAČVA, ALF IZ BLATIŠTA, graditelji

OBREDNIK SELADOR, pijani duhovnik

CRNI DŽEK BALVER, prvi izvidnik

DIVEN, BELOOKI KEDŽ, BEDVIK zvani DŽIN, GART SIVOPERO, ALMER OD KRALJEVE ŠUME, ELRON, GARET ZELENKOPLJE, BUVA FULK, PIPAR zvani PIP, GREN zvani DIVLJI BIVO, BERNAR zvani CRNI BERNAR, TIM KAMENI, RORI, BRADATI BEN, TOM JEČMENJAK, GOUDI VELIKI LIDL, LUK IZ DUGE VAROŠI, DLAKAVI HAL, izvidnici

ŠTAVLJENI, divljanin a sada vrana

SER ALISER TORN, bivši kaštelan

LORD DŽENOS SLINT, bivši zapovednik gradske straže u Kraljevoj luci, nakratko lord od Harendvora

GVOZDENI EMET, nekada iz Istočne morobdije, kaštelan

HARET zvani KONJ, blizanci ARON i EMRIK, SATEN, SKOČIROBIN, regruti na obuci

u Kuli senki:

SER DENIS MALISTER, zapovednik

njegov kućeupravitelj i štitonoša VOLAS MEJSI

MEŠTAR MALIN, lekar i savetnik

{KORIN POLUŠAKA, ŠTITONOŠA DOLBRDIŽ, EGEN}, izvidnici, izginuli s
one strane Zida

KAMENZMIJA, izvidnik, nestao prolazeći kroz Prevoj urlika

u Istočnoj morobdiji:

KOTER HRIDNI, kopile sa Gvozenih ostrva, zapovednik

MEŠTAR HARMUNI, lekar i savetnik

KAPETAN SARAGA, zapovednik *Kosa*

SER GLENDON HJUET, kaštelan

SER MEJNARD HOLT, kapetan *Kandže*

RAS JEČMENJAK, kapetan *Olujne vrane*

DIVLJANI ili SLOBODNI NAROD

MENS RAJDER, kralj s one strane Zida, sužanj u Crnom zamku

njegova žena {DALA}, umrla na porođaju

njihov sin, rođen u bici, još bez imena

VAL, Dalina mlađa sestra, „divljanska princeza“, sužanj u Crnom zamku

{JARL}, Valin ljubavnik, pao i poginuo

njegove poglavice, kapetani i pljačkaši:

GOSPODAR KOSTIJU, posprdno zvan ČEGRTAVA KOŠULJA, pljačkaš i vođa ratne družine, sužanj u Crnom zamku

{IGRIT}, mlada kopljanica, ljubav Džona Snežnog, ubijena u napadu na Crni zamak

RIK, zvani DUGOKOPLJE, iz njegove družine

REGVIL, LENIL, iz njegove družine

TORMUND, medni kralj od Rumenih dvora, zvani DŽINOUBICA, BAJKOTVORAC, ROGODUVAČ i LEDOKRŠILAC, takođe i GROMPESNICA, MUŽ MEDVEDICA, GOVORNIK S BOGOVIMA i OTAC VOJSKI,

Tormundovi sinovi, TOREG VISOKI, TORVIRD PITOMI, DORMUND i DRIN, njegova kći MUNDA

PLAČLJIVAC, zloglasni pljačkaš i vođa ratničke družine

{HARMA}, zvana PSOGLAVA, poginula pred Zidom

HALEK, njen brat,

{STIR}, magnar od Tena, ubijen u napadu na Crni zamak

SIGORN, Stirov sin, novi magnar od Tena

VARAMIR, zvani ŠESTOKOŽA, zverobraz, u detinjstvu zvani GRUDVA

JEDNOOKI, LUKAVA, TRAGAČ, njegovi vukovi

njegov brat {KVRGA}, ubio ga pas

njegov poočim {HAGON}, zverobraz i lovac

ČIČAK, kopljanica, žilava i neugledna

{BRIJAR, GRIZELA}, zverobrazi, odavno pokojni

BOROK, zvani VEPAR, zverobraz, na veoma zlu glasu

DŽERIK KRALJEVA KRV, od krvi Rejmuna Ridobradog

njegove tri kćeri

SOREN ŠTITOLOMAC, slavan ratnik

MORNA BELA MASKA, ratnica i veštica

IGON DIV-OTAC, poglavica s osamnaest žena

VELIKI MORŽ, voda na Ledenoj obali

MAJKA KRTICA, šumska veštica, sklona proročanstvima

BROG, GAVIN TRGOVAC, HARL LOVAC, LEPI HARL, HAUD LUTALICA,
SLEPI DOS, ILEG DRVENO UVO, DEVIN LOVAC NA FOKE, poglavice i vođe
slobodnog naroda

{OREL zvani ORAO OREL}, zverobraz, ubio ga Džon Snežni u prevoju urlika

{MAG MAR TUN DOH VEG, zvani MOĆNI MAGJ, džin, ubio ga Donal Noji
na kapiji Crnog zamka

VAN VEG VAN DAR VAN, zvani VAN VAN, džin

ROVENA, HOLI, VEVERICA, VRBA VEŠTIČJE OKO, FRENJA, MIRTL,
kopljanice, zatočenice na Zidu

S ONE STRANE ZIDA

Ukletoj šumi

BRENDON STARK, zvani BREN, princ od Zimovrela i naslednik Severa, obogaljeni devetogodišnji dečak

njegovi saputnici i zaštitnici:

MIRA RID, devica od šesnaest leta, kći lorda Haulenda Rida od Sivotočke motrilje

DŽODŽEN RID, njen brat, trinaestogodišnjak, proklet zelenvidom

HODOR, priprost momak, sedam stopa visok

njegov vodič, HLADNORUKI, odeven u crno, nekada možda čovek Crne straže, sada ko zna šta

u Krasterovoj utvrđi:

izdajnici, nekada ljudi Noćne straže

DIRK, koji je ubio Krastera

JEDNORUKI OLO, koji je ubio Matorog Medveda, Džeora Mormonta

GART OD ZELENBUTA, MONI, GRABS, ALAN OD ROZBIJA, bivši izvidnici

ĆOPAVI KARL, SIROČE OS, MRMLJAVI BIL, bivši kućupravitelji

u pećinama ispod šupljeg brda:

TROOKA VRANA, takođe zvan POSLEDNJI ZELENO VID, čarobnjak i hodač po snovima, nekada čovek Noćne straže po imenu BRINDEN, sada više drvo nego čovek

deca šume, oni koji pevaju pesmu zemlje, poslednji iz svoje rase što iščezava:

LIST, PEPEO, KRLJUŠT, CRNI NOŽ, SNEŽNOKOSA, UGALJ

ESOS S ONE STRANE UZANOG MORA

U BRAVOSU

FEREGO ANTARION, morski gospodar Bravosa

KARO VOLENTIN, prvi mač Bravosa, njegov zaštitnik

BELEGERA OTERIS, zvana CRNA PERLA, kurtizana, potomak istoimene gusarske kraljice

GOSPA S VELOM, KRALJICA SIRENA, MESEČEVA SENKA, KĆI SUTONA, NOĆNA LASTA, PESNIKINJA, čuvene kurtizane

DOBRI ČOVEK i DEVOJČE, sluge Mnogolikog boga u Kući crnog i belog

UMA, kuvarica u hramu

LEPI, DEBELI, GOSPODIČIĆ, STROGI, ŽMIRKAVI i IZGLADNELI, tajne sluge Onoga sa Mnogo Lica

ARJA od kuće Starka, iskušeni u službi Kuće crnog i belog, takođe znana i kao ARI, NEN, LASICA, VEVERICA, SLANA i KET

BRUSKO, prodavač ribe

njegove kćeri TALEA i BREA

MERALIN, zvana MERI, vlasnica *Vesele luke*, bordela u Krparevoj luci

MORNAREVA ŽENA, kurva u *Veseloj luci*

LANA, njena kći, mlada kurva

CRVENI ROGO, GILORO DOTARI, GILENO DOTARI, piskaralo zvano PERO, KOSOMO OPSENAR, gosti *Vesele luke*

TAGANARO, lučki secikesa i lopov

KASO, KRALJ FOKA, njegova dresirana foka

S'VRON, lučka kurva ubilačkih sklonosti

PIJANA ČERKA, kurva prgave naravi

U STAROM VOLANTISU

vladajući trijarsi:

MALAKVO MEGIR, volantiski trijarh, tigar

DONIFOS PENIMION, volantiski trijarh, slon

NIJESOS VAŠAR, volantiski trijarh, slon

narod u Volantisu:

BENERO, prvosveštenik R'lora, Gospodara svetlosti

njegova desna ruka MOKORO, sveštenik R'lorov

LUČKA UDOVICA, bogata oslobođenica, takođe poznata i kao VOGAROVA
KURVA

njeni žestoki zaštitnici, UDOVIČINI SINOVI

PARA, devojka kepec, lakrdijašica

njena svinja LEPOJKA

njen pas KRČKO

{GROŠ}, Parin brat, kepec i lakrdijaš, ubili ga i odsekli mu glavu

ALIOS HEDAR, kandidat za trijarha

PARKVELO VELAROS, kandidat za trijarha

BELIHO STEGONI, kandidat za trijarha

GRAZDAN MO ERAZ, izaslanik iz Junkaja

U ZALIVU TRGOVACA ROBLJEM

u Junkaju, Žutom gradu:

JURKAZ ZO JUNZAK, vrhovni zapovednik vojski i saveznika Junkaja, robovlasnik i stari plemić besprekornog porekla

JEZAN ZO KAGAZ, posprdno nazvan ŽUTI KIT, čudovišno debeo, bolestan, prebogat

DADILJA, nadzornik njegovih robova

SLATKIŠ, rob hermafrodit, njegova dragocenost

OŽILJAK, narednik-rob

MORGO, vojnik rob

MORGAZ ZO ZERZIN, često pijani plemić, podrugljivo nazvan PIJANI OSVAJAČ

GORZAK ZO ERAZ, plemić i robovlasnik, podrugljivo nazvan PIHTIJASTA NJUŠKA

FEZAR ZO FEZ, plemić i robovlasnik, poznat i kao ZEC

GAZDOR ZO ALAK, plemić i robovlasnik, posprdno nazvan MALI GOLUB

ČEZDAR ZO REZN, MEZON ZO REZN, GRAZDAN ZO REZN, plemići i braća, podrugljivo nazvani ZVECKAVI GOSPODARI

DVOKOLIČAR, GOSPODAR ZVERI, NAMIRISANI JUNAK, plemići i robovlasnici

u Astaporu, Crvenom gradu:

KLEON VELIKI, zvani KRALJ KASAPIN

KLEON II, njegov naslednik, kralj osam dana

KRALJ KOLJAČ, berberin, preklao Kleona II da mu otme krunu

KRALJICA KURVA, konkubina kralja Kleona II, posle njegovog ubistva istakla pravo na presto

KRALJICA PREKO MORA

DENERIS TARGARJEN, prva svog imena, kraljica Mirina, kraljica Andala, Rojnara i Prvih ljudi, gospodarica Sedam kraljevstava i zaštitnica čitave zemlje, kalisi Velikog travnatog mora, zvana **DENERIS OLUJROĐENA, NEIZGORELA, MAJKA ZMAJEVA**

njeni zmajevi **DROGON, VISERION, REGAL**

njen brat {REGAR}, princ od Zmajkamina, ubio ga Robert Barateon na Trozupcu

Regarova kćerka {RENIS}, ubijena posle pada Kraljeve luke

Regarov sin {EGON}, odojče, ubijen posle pada Kraljeve luke

njen brat {VISERIS}, treći svog imena, zvani **KRALJ PROSJAK**, krunisan istopljenim zlatom

njen gospodar muž {DROGO}, kal Dotraka, umro od zagađene rane

njen i Drogov mrtvorodeni sin {REGO}, ubila ga u utrobi megi Miri Maz Dur

njeni zaštitnici:

SER BARISTAN SELMI, zvani **BARISTAN HRABRI**, lord zapovednik njene Kraljičine garde

njegovi učenici, štitonoše koje se obučavaju za viteštvo:

TAMKO LO, sa Baziliskovih ostrva

LARAK, zvani **BIČ**, iz Mirina

CRVENO JAGNJE, lazarinski oslobođenik

MOMCI, tri brata Gišanina

SNAŽNI BELVAS, evnuh, bivši rob za borbu u areni

njeni dotrački krvorodnici:

JOGO, bič, krv njene krvi

AGO, luk, krv njene krvi

RAKARO, arak, krv njene krvi

njeni kapetani i zapovednici:

DARIO NAHARIS, razmetljivi tiroški najamnik, kapetan Olujnih vrana, slobodne čete

BEN PLAM, zvani MRKI BEN, najamnik mešane krvi, kapetan Drugih sinova, slobodne čete

SIVI CRV, evnuh, zapovednik Neokaljanih, čete pešadinaca evnuha

JUNAK, kapetan Neokaljanih, zamenik Sivog Crva

SNAŽNI ŠTIT, kopljanik iz Neokaljanih

MOLONO JOS DOB, zapovednik Snažnih štitova, čete oslobođenika

PRUGASTI SIMON, zapovednik Slobodne brače, čete oslobođenika

MARSELEN, zapovednik Majčinih ljudi, čete oslobođenika, evnuh, Misandein brat

GROLEO iz Pentosa, nekada kapetan velike koge *Saduleon*, sada admiral bez flote

ROMO, džaka ran Dotraka

njeni mirinski dvorani:

REZNAK MO REZNAK, njen senešal, ćelav i ulizica

SKAHAZ MO KANDAK, zvani OBRIJANA GLAVA, zapovednik Bronzanih zveri, njene gradske straže

njene sluškinje i peharnici:

IRI i JIKI, mlade Dotrakinje

MISANDEI, načanska pisarka i tumač

GRAZDAR, KEZA, MEZARA, KEZMIJA, AZAK, BAKAZ, MIKLAZ, DAZAR, DRAKAZ, JEZANA, deca iz mirinskih piramida, njeni peharnici

mirinski plemići i običan svet:

GALACA GALARE, Zelena milost, prvosveštenica u Hramu milosti

GRAZDAM ZO GALARE, njen srodnik, plemić

HIZDAR ZO LORAK, bogati mirinski plemić, pradrevnog porekla

MARGAZ ZO LORAK, njegov srodnik

RILONA RI, oslobođenica i harfistkinja

{HAZEA}, seljakova kći, četiri godine stara

GOGOR DŽIN, KRAZ, KOSTOLOMAC BELAKVO, KAMARON OD BROJANJA, NEUSTRAŠIVI ITOKI, PEGAVI MAČOR, CRNOKOSA BARSENA, OKLOP-KOŽA, borci iz arene i oslobođeni robovi

njeni nesigurni saveznici, lažni prijatelji i poznati neprijatelji:

SER DŽORA MORMONT, nekadašnji gospodar Medvedeg ostrva

{MIRI MAZ DUR}, babica i megi, sluškinja Velikog pastira iz Lazara

KSARO KSOAN DAKSOS, trgovački princ iz Karta

KAITI, maskirana senovezilja iz Ašaija

ILIRIO MOPATIS, magister Slobodnog grada Pentosa, koji je ugovorio njen brak s kalom Drogom

KLEON VELIKI, Kralj Kasapin iz Astapora

kraljičini udvarači:

u Zalivu trgovaca robljem:

DARIO NAHARIS, poreklom iz Tiroša, najamnik i kapetan Olujnih vrana

HIZDAR ZO LORAK, bogati mirinski plemić

SKAHAZ MO KANDAK, zvani OBRIJANA GLAVA, manji mirinski plemić

KLEON VELIKI, Kralj Kasapin Astapora

u Volantisu:

PRINC KVENTIN MARTEL, stariji sin Dorana Martela, gospodara Sunčevog koplja i princa Dorne

njegovi zakleti štitovi i saputnici:

{SER KLITUS IRONVUD}, naslednik Gvozdenugla, ubili ga gusari

SER ARČIBALD IRONVUD, Klitusov rođak, zvani LJUDESKARA

SER DŽERIS DRINKVOTER

{SER VILAM VELS}, ubili ga gusari

{MEŠTAR KEDRI}, ubili ga gusari

na Rojni:

MLADI GRIF, modrokosi osamnaestogodišnjak

njegov poočim GRIF, najamnik, nekada član Zlatne čete

njegovi pratioci, učitelji i zaštitnici:

SER ROLI DAKFILD, zvani PATAK, vitez

OBREDNICA LEMORA, sledbenica Vere

HALDON zvani POLUMEŠTAR, njegov učitelj

JANDRI, kapetan *Stidljive device*

ISILA, njegova žena

na moru:

VIKTARION GREJDŽOJ, lord kapetan Gvozdene flote, zvani GVOZDENI KAPETAN

njegova naložnica, tamnoputa žena bez jezika, dar od Jurona Vranookog

njegov vidar MEŠTAR KERVIN, donedavno sa Zelenštita, dar od Jurona Vranookog

njegova posada na *Gvozdenoj pobedi:*

JEDNOUHIVULF, RAGNOR HRIDNI, LONGVOTER HRIDNI, TOM TAJDVUD, BARTON HAMBL, KVELON HAMBL, MUCAVAC STEFAR

njegovi kapetani:

RODRIK SPAR, zvani MRMOT, kapetan *Jada*

CRVENI RALF STONHAUS, kapetan *Crvene lude*

MANFRID MERLIN, kapetan *Kraguja*

HROMI RALF, kapetan *Lorda Kvelona*

TOM KOD, zvani BESKRVNI TOM, kapetan *Žalopojke*

DAGON ŠEPERD, zvani CRNI PASTIR, kapetan *Bodeža*

Targarjeni su krv zmajeva, potomci velikih gospodara drevne slobodne zemlje Valirije, i to se nasleđe vidi u njihovim ljubičastim i tamnoplavim očima i srebrnozlatnoj kosi. Da očuvaju čistotu te krvi, u kući Targarjena često su venčavali brata i sestru, ili bliske rođake. Osnivač dinastije, Egon Osvajač, uzeo je za žene obe svoje sestre, i obe su mu rodile sinove. Barjak Targarjena je troglavi zmaj, crven na crnom, a tri glave predstavljaju Egona i njegove sestre. Reči Targarjena su *Vatra i krv*.

NAJAMNICI MUŠKARCI I ŽENE IZ SLOBODNIH ČETA

ZLATNA ČETA, broji deset hiljada ljudi, neizvesne odanosti:

BEZDOMNI HARI STRIKLEND, general-kapetan

VOTKIN, njegov štitonoša i peharnik

{SER MAJLS TOJN, zvani CRNO SRCE}, umro pre četiri godine, prethodni general-kapetan

CRNI BALAK, belokosi Letnjeostrvljanin, zapovednik četnih strelaca

LISONO MAR, najamnik poreklom iz slobodnog grada Lisa, glavni četni uhoda

GORIS EDORJEN, najamnik poreklom iz slobodnog grada Volantisa, četni blagajnik

SER MARK MANDREJK, izgnanik pobegao iz ropstva, ima ožiljke od boginja

SER LASVEL PIK, izgnani plemić

njegova braća TORMAN i PAJKVUD

SER TRISTAN REČNI, kopile, odmetnik, izgnanik

KASPOR BRDSKI, HAMFRI KAMENI, MALO DŽAJN,

DIK KOL, VIL KOL, LORIMAS MAD, DŽON LOTSTON,

LIMOND PIZ, SER BRENDEL BIRN, DANKAN STRONG, DENIS STRONG, VERIGA, MLADI DŽON MAD, četni narednici

{SER EGOR REČNI, zvani LJUTI ČELIK}, kopile kralja Egona IV Targarjena, osnivač čete

{MELIS I CRNA VATRA, zvani MELIS ČUDOVIŠNI}, general-kapetan čete, pretendent na Gvozdeni presto Vesterosa, pripadnik Družine devetoro, poginuo u Ratu kraljeva za devet groša

VETROM RAZVEJANI, dve hiljade konjanika i pešaka, zakleti na vernost Junkaju,

ODRPANI PRINC, nekadašnji plemić iz slobodnog grada Pentosa, kapetan i osnivač

KAGO, zvani UBICA LEŠA, njegova desna ruka

DENZO DAN, ratnik i bard, njegova leva ruka

HJU HANGERFORD, narednik, bivši četni blagajnik, kažnjen odsecanjem tri prsta zbog krađe

SER ORSON KAMENI, SER LUSIFER LONG, VIL IZ ŠUME, DIK STRO, DŽINDŽER DŽEK, vesteroski najamnici

LEPA MERIS, četna mučiteljka

UČA, volantiski mačevalac i ozloglašeni čitalac

MAHUNA, samostrelac, poreklom iz Mira
STARI BIL KOSKA, prekaljeni Letnjeostrvljanin
MIRIO MIRAKIS, najamnik poreklom iz Pentosa
ČETA MAČKE, broji tri hiljade ljudi, zakleta na vernost Junkaju
KRVAVOBRADI, kapetan i zapovednik
DUGAČKA KOPLJA, osamsto jahača, zakleti na vernost Junkaju
GILO REGAN, kapetan i zapovednik
DRUGI SINOVI, pet stotina konjanika, zakleti na vernost kraljici Deneris
MRKI BEN PLAM, kapetan i zapovednik
RASPORIO, zvani PROMUĆURNI RASPORIO, bravoski kavgadžija, njegov
zamenik
TIBERO ISTARION, zvani MASTILJARA, četni blagajnik
ČEKIĆ pijani kovač i oružar
njegov šegrt zvani EKSER
LOPUŽA, narednik, jednoruk,
KEM, mladi najamnik iz Buvlje rupe
BOKOKO, borac sa sekirom, na velikom glasu
ULAN, četni narednik
OLUJNE VRANE, petsto konjanika, zakleti na vernost kraljici Deneris
DARIO NAHARIS, kapetan i zapovednik
UDOVAC, njegov zamenik
DŽOKIN, zapovednik četnih strelaca

IZRAZI ZAHVALNOSTI

Prošla je bila teška ko đavo. Ova je bila teška ko tri tucana đavola. Ponovo zahvaljujem svojim napaćenim urednicima i izdavačima: Džejn Džonson i Džoj Čemberlejn u *Vojadžeru* i Skotu Šenonu, Niti Taublib i En Groel u *Bantamu*. Njihovo razumevanje, dobrodušnost i mudri saveti pomogli su mi da prebrodim teške trenutke i zauvek ću im biti zahvalan na strpljenju. Takođe hvala i na jednakom strpljenju i bezmernoj podršci mojim agentima Krisu Lotsu, Vinsu Džerardisu, čudesnoj Kej Mekoli i pokojnom Ralfu Vičianci. Ralfe, teško mi je što nisi danas s nama.

Hvala i Stivenu Bušeru, lutajućem Australijancu koji pomaže da mi kompjuter prede kad god svrati u Santa Fe na burito za doručak {božićni} i slaninu s ljutim papričicama kao prilog.

Ovde kod kuće, hvala takođe mojim dragim prijateljima Melindi Snodgrad i Danijelu Ejbrahamu na ohrabrenjima i podršci, mom vebmasteru Pati Nagi na održavanju mog kutka interneta, i čudesnoj Raji Golden na hrani, umetnosti i nepokolebljivo dobrom raspoloženju koje je pomoglo da se razvedre čak i najcrnji dani oko Terapin stejšn. Bez obzira na to što je pokušala da mi ukrade mačku.

Koliko god mi je trebalo da otplešem ovaj ples, sigurno bi mi trebalo dvostruko više bez pomoći mog vernog {i zajedljivog} sledbenika i ponekad saputnika Taja Frenka, koji mi održava kompjuter kada Stivena nema, čuva moja virtuelna vrata od pomahnitale virtuelne rulje, obavlja moje sitne posliće, sređuje mi papire, kuva mi kafu, radi ono što govori i naplaćuje deset hiljada dolara da promeni sijalicu - sve vreme pišući sopstvene strava knjige sredom.

Na kraju, ali nikako na poslednjem mestu, moja ljubav i zahvalnost idu mojoj ženi Pariš, koja je otplesala svaki korak zajedno sa mnom. Volim te, Fips.

Džordž R. R. Martin

13. maj 2011.

BELEŠKA O AUTORU

Džordž R. R. Martin objavio je svoju prvu pripovetku 1971. i od tada se profesionalno bavi pisanjem. Pisao je fantastiku, horor i naučnu fantastiku, a sve svoje grehe je okajao provevši deset godina u Holivudu kao scenarista i producent, radeći na *Zoni sumraka*, *Lepotici i zveri* i raznim dugometražnim filmovima i televizijskim serijama koji nikada nisu snimljeni. Sredinom devedesetih vratio se prozi, svojoj prvoj ljubavi, i počeo rad na svom serijalu epske fantastike, *Pesmi leda i vatre*. Od tada ne napušta Sedam kraljevstava. Kada god mu je dozvoljeno da ode, vraća se u Santa Fe, Novi Meksiko, gde živi sa suprugom Pariš i njihove četiri mačke.

www.georgerrmartin.com

obrada : **Lena**

www.balkandownload.org